

สถาบันวิจัยสังคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายงานการประเมินผล

โครงการเผยแพร่ความรู้
ด้านการป้องกันยาเสพติดผ่านสื่อมวลชน

โดย

อาภา ศิริวงศ์ ณ อยุธยา
รัตนา จารุเบญจ

ด้วยฉันทนันทนาการ
จาก
สถาบันวิจัยสังคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายงานการประเมินผล

โครงการ เผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกัน
ยาเสพติดผ่านสื่อมวลชน

โดย

อภา ศิริวงศ์ ๓ อมุธยา
รัตนา จารุเบงญ

สถาบันวิจัยสังคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิจัยสังคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พฤศจิกายน 2534

ISBN 974-581-799-6

คำนำ

รายงานวิจัยฉบับนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการประเมินผลโครงการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดผ่านสื่อมวลชน ซึ่งสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับมอบหมายจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ให้เป็นผู้ดำเนินการวิจัยเพื่อประเมินผล การเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดที่เสนอผ่านสื่อทางโทรทัศน์ วิทยุ และสิ่งพิมพ์ในระหว่างปี 2533 การจัดพิมพ์รายงานฉบับนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการคือ ประการที่หนึ่ง ต้องการรวบรวมผลการศึกษาซึ่งดำเนินเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ศึกษาก่อนการเผยแพร่ ศึกษาระหว่างที่มีการเผยแพร่ และ ศึกษาภายหลังสิ้นสุดการเผยแพร่ ไว้เป็นงานวิจัยเล่มเดียวกัน เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าและทำความเข้าใจ วัตถุประสงค์ประการที่สองคือ เพื่อต้องการให้งานวิจัยเรื่องนี้ได้รับการเผยแพร่ไปในหมู่นักศึกษา และนักวิจัยที่สนใจงานวิจัยเพื่อประเมินผลได้ศึกษาและให้ประสบการณ์จากงานวิจัยชิ้นนี้ให้ เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยที่จะทำต่อไปในอนาคต

งานวิจัยเล่มนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ส่วนที่ 1 ประกอบด้วยบทที่ 1 และ 2 ซึ่งกล่าวถึงสาระสำคัญ ความเป็นมาของโครงการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอบเขตของการวิจัย และอธิบายวิธีวิจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วย

ส่วนที่ 2 คือผลของการศึกษาระยะที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยบทที่ 3 ที่กล่าวถึงลักษณะของครอบครัวและพฤติกรรมความสัมพันธ์ในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง และบทที่ 4 เสนอผลการศึกษาพฤติกรรมในการรับสื่อ ความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาตลอดจนการเผยแพร่ความรู้ที่ผ่านมาก่อนที่จะเผยแพร่ความรู้ของโครงการฯ

ส่วนที่ 3 เป็นผลจากการศึกษาระยะที่ 2 ซึ่งประกอบด้วยบทที่ 5 ที่กล่าวถึงรูปแบบการให้ความรู้ที่โครงการฯ นำออกเสนอผ่านสื่อมวลชน และบทที่ 6

เสนอผลการรับความรู้จากโครงการฯ ในช่วง 3 เดือนที่เผยแพร่ผ่านทางสื่อมวลชน

ส่วนที่ 4 เป็นส่วนสำคัญที่เสนอผลการสำรวจระยะที่ 3 และสรุปผลการประเมินโครงการไว้ใน 4 บทใหญ่ คือ บทที่ 7 กล่าวถึงผลการติดตามแผนการเผยแพร่ความรู้ที่เสนอผ่านสื่อมวลชนทั้ง 4 ประเภท บทที่ 8 เสนอผลการรับความรู้ของกลุ่มเป้าหมายเมื่อสิ้นสุดโครงการ และบทที่ 9 เสนอผลการวิเคราะห์ พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงทั้งด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและพฤติกรรมในการป้องกันยาเสพติดของกลุ่มเป้าหมายเมื่อสิ้นสุดโครงการแล้ว และบทสุดท้ายคือบทที่ 10 คือการวิเคราะห์ความคุ้มค่า เศรษฐศาสตร์ของการเผยแพร่สื่อแต่ละชนิด

ระหว่างการทำเนิโครงการวิจัย ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากอาจารย์ 2 ท่านคือ อาจารย์นิสา ชูโต จากภาควิชาวิจัย คณะครุศาสตร์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ ประกอบผล จากคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำตลอดโครงการวิจัย ผู้วิจัยขอแสดงความขอบคุณอย่างถึงใจ ณ โอกาสนี้

สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

25 ตุลาคม 2534

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำนำ	
สารบัญ	
สรุปผลการประเมินโครงการ	1

ส่วนที่ 1 สารสำคัญของโครงการ

1. บทนำ	18
1.1 ความสำคัญและที่มาของโครงการ	18
1.2 วัตถุประสงค์ของการประเมินผลโครงการ	20
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	21
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับเมื่อสิ้นสุดการประเมินโครงการ	22
2. วิธีวิจัย	23
2.1 กลุ่มเป้าหมาย	23
2.2 การเลือกตัวอย่าง	24
2.3 ประเด็นในการเก็บข้อมูล	25
2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
2.5 เกณฑ์การวัดค่าแปรและการวิเคราะห์ข้อมูล	29

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษา ก่อนเผยแพร่ความรู้

3. ลักษณะครอบครัวและพฤติกรรมความสัมพันธ์ในครอบครัว	36
3.1 กลุ่มตัวอย่างบิดามารดา	36
3.2 กลุ่มตัวอย่างเยาวชน	41

สารบัญ

	หน้า
4. พฤติกรรมการรับสื่อ ความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิธีการเผยแพร่ความรู้ที่ผ่านมาก่อนการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชน	45
4.1 พฤติกรรมในการดูโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่างบิดามารดาและกลุ่มเยาวชน	45
4.2 พฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์	48
4.3 พฤติกรรมการฟังวิทยุ	49
4.4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติด	54
4.5 ทักษะเกี่ยวกับเนื้อหาและวิธีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด	57

ส่วนที่ 3 ผลการเรียนรู้ระหว่างการเผยแพร่ความรู้

5. รูปแบบการให้ความรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดที่นำออกเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน	59
6. การรับความรู้ข่าวสาร ทักษะคิดและความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดระหว่างเวลาช่วง 3 เดือนที่นำออกเผยแพร่	62
6.1 การรับข่าวสารความรู้ทางโทรทัศน์	62
6.2 การรับข่าวสารความรู้ทางหนังสือพิมพ์และนิตยสาร	64
6.3 การรับข่าวสารความรู้ทางวิทยุ	65
6.4 ความรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันการติดยาเสพติด	66
6.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาและการนำเสนอข่าวสารความรู้	67
6.6 ทักษะที่มีต่อความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดที่นำออกเผยแพร่	70
6.7 สรุป	72

ส่วนที่ 4 ผลการเรียนรู้เมื่อสิ้นสุดการเผยแพร่ความรู้

7. การติดตามแผนการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดผ่านสื่อมวลชน	77
---	----

สารบัญ

	หน้า
8. การรับความรู้ข่าวสาร เมื่อสิ้นสุดโครงการ เผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกัน ยาเสพติดผ่านสื่อมวลชน	83
8.1 การรับความรู้ทางโทรทัศน์	86
8.2 การรับความรู้ทางหนังสือพิมพ์และนิตยสาร	87
8.3 การรับความรู้ทางวิทยุ	88
8.4 ความรู้ที่เปลี่ยนแปลงและทัศนคติที่มีต่อความรู้ที่ได้รับ เมื่อสิ้นสุดโครงการฯ	90
9. พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง เมื่อสิ้นสุดโครงการ เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน	106
9.1 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว	107
9.2 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการป้องกันยาเสพติด	113
10. การวิเคราะห์ต้นทุนเชิง เศรษฐศาสตร์	123
10.1 ความสำคัญและจุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์	123
10.2 กรอบการวิเคราะห์และวิธีการศึกษา	123
10.3 ผลการศึกษา	127
10.4 ข้อจำกัดในการศึกษา	130
10.5 สรุป	132

ภาคผนวก ก.

ตารางที่ 3.1 - 3.46
ตารางที่ 4.1 - 4.19
ตารางที่ 6.1 - 6.29
ตารางที่ 8.1 - 8.45
ตารางที่ 9.1 - 9.10
ตารางที่ 10.1 - 10.8

ภาคผนวก ข

รายงานกรณีศึกษาของสงขลา	1 - 9
รายงานกรณีศึกษาของ เชียงใหม่	9 - 28
รายงานกรณีศึกษาของกรุง เทพมหานคร	29 - 53
รายงานกรณีศึกษาของนครราชสีมา	53 - 65
รายงานกรณีศึกษาของสมุทรปราการ	66 - 87
รายงานกรณีศึกษาของสมุทรสาคร	87

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เลขหมู่ ๗
 ๙15
เลขทะเบียน 006834
วัน,เดือน,ปี 24 ก.พ. 35

สรุปผลการประเมินโครงการ

1. สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับมอบหมายจาก สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ให้ประเมินโครงการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดผ่านสื่อมวลชน โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลโครงการไว้ว่า เพื่อประเมินประสิทธิภาพของการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดผ่านสื่อมวลชน เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไปของกลุ่มเป้าหมายภายหลังจากได้รับความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติด และเพื่อหาข้อสรุปสำหรับเป็นแนวทางการเผยแพร่ความรู้ในการป้องกันยาเสพติดในอนาคต

2. งานศึกษาเพื่อประเมินผล เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2533 โดยกำหนดเงื่อนไขในการศึกษาไว้ว่าจะต้องทำการสำรวจ 3 ระยะเวลา คือ ระยะก่อนการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชน ระยะที่กำลังเผยแพร่ความรู้ และระยะ เมื่อสิ้นสุดการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชน

กลุ่มเป้าหมายของโครงการเผยแพร่ความรู้คือ บิดามารดา และกลุ่มเยาวชนอายุตั้งแต่ 11-25 ปี โดยการสุ่มตัวอย่างจากพื้นที่เป้าหมายคือ เขตเทศบาล เมืองที่มีพลเมืองมากที่สุดในแต่ละภาค ซึ่งได้แก่

เทศบาลเมืองเชียงใหม่

เทศบาลเมืองนครราชสีมา

เทศบาลเมืองสงขลา

เทศบาลเมืองสมุทรสาคร

เทศบาลเมืองสมุทรปราการ

และกรุงเทพมหานคร เขตบางเขนและเขตพระโขนง

จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 1,472 ตัวอย่าง เป็นกลุ่มตัวอย่างบิดา-มารดา 725 ตัวอย่าง และเยาวชน 747 ตัวอย่าง ในระหว่างการศึกษามีปัญหาในการติดตามสัมภาษณ์ตัวอย่างคนเดิม ทำให้การตามตัวอย่างในครั้งสุดท้ายได้สัมภาษณ์เพียง 1,031 ตัวอย่าง เป็นตัวอย่างบิดามารดา 512 ตัวอย่าง และเยาวชน 519 ตัวอย่าง

3. การเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดผ่านสื่อมวลชน ใน ช่วงเวลา 4 เดือน (พฤษภาคม-สิงหาคม 2533) ดำเนินการโดยวิทยุแท็กฟิล์ม ซึ่งได้รับมอบหมายจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้ เป็นผู้ผลิตสื่อโดยให้ดารากาพยนตร์และนักกีฬาที่มีชื่อเสียงเป็นผู้แสดง ได้แก่ อภาพน ลาพูน แอ๊ด คาราบาว ใหม๋ เจริญปุระ และปิยะพงษ์ ผิวอ่อน ความรู้ที่นำออกเผยแพร่โดยมีดารานี้เป็นผู้แสดง เป็นความรู้ที่เรียกว่า "ภูมิคุ้มกันยาเสพติด" ซึ่ง แบ่งออกเป็น 5 เรื่อง เรื่องหนึ่งเป็นความรู้ที่ส่งไปยังกลุ่มบิดามารดา ส่วนอีก 4 เรื่องเป็นความรู้ที่ส่งไปยังกลุ่มเยาวชน เนื้อหาสาระโดยสรุปของความรู้แต่ละชุดคือ

"อย่าใช้อารมณ์ความรุนแรงมากกว่าเหตุผล"

"ให้รู้จักปฏิเสธ เมื่อมีคนมาชวนให้ทดลองยา"

"เมื่อมีปัญหาให้ปรึกษาผู้ใหญ่ อย่าไปหา ยาเสพติด"

"ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยอ่านหนังสือ เช่น กีฬา หรือดนตรี" และ

"ให้รู้จักคบเพื่อนที่ดี หลีกเลี่ยงการคบเพื่อนไม่ดี"

ความรู้หรือ "ภูมิคุ้มกันยาเสพติด" ทั้ง 5 ชุดนี้ ถูกนำออกเผยแพร่ผ่านสถานีโทรทัศน์ 4 สถานี ผ่านรายการวิทยุ 5 รายการ หนังสือพิมพ์ 2 ฉบับ และนิตยสาร 8 ฉบับ

4. การเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดผ่านสื่อมวลชน ใน ช่วงเวลา 4 เดือน (พฤษภาคมถึงสิงหาคม 2533) มีการเผยแพร่ความรู้ทั้งสิ้น

1,039 ครั้ง โดยแยกออกได้ตามประเภทของสื่อมวลชนดังนี้

	สื่อสำหรับบิดามารดา	สื่อสำหรับเยาวชน	ทั้งหมด
โทรทัศน์ 4 สถานี	63	49	112
วิทยุ 5 รายการ	397	500	897
หนังสือพิมพ์และนิตยสาร	8	22	30
รวมทุกสื่อ	468	571	1,039

เมื่อสิ้นสุดโครงการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดปรากฏว่ามีกลุ่มตัวอย่างได้รับความรู้ข่าวสาร ร้อยละ 89 ของตัวอย่างทั้งหมด หรือเป็นจำนวนทั้งสิ้น 922 คน ในจำนวนนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างบิดามารดา 429 คน หรือร้อยละ 46 และเป็นกลุ่มตัวอย่างเยาวชน 493 คน หรือร้อยละ 53 ของตัวอย่างทั้งหมด แต่อย่างไรก็ตาม มีตัวอย่างประมาณร้อยละ 30 ของตัวอย่างทั้งหมดที่ไม่สามารถติดตามสัมภาษณ์ได้ถึง 3 ครั้งแต่การย้อนกลับไปดูข้อมูลการสำรวจครั้งแรกจะแสดงให้เห็นว่าตัวอย่างดังกล่าวมีโอกาสที่จะได้รับความรู้จากการเผยแพร่อยู่มากพอสมควร

5. โทรทัศน์ เป็นสื่อมวลชนที่ให้ข่าวสารความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายได้มากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อมวลชนวิทยุและหนังสือพิมพ์

	บิดามารดา	เยาวชน	ทั้งหมด
มีความรู้จากโทรทัศน์	408	494	902
มีความรู้จากวิทยุ	69	219	288
มีความรู้จากสิ่งพิมพ์	133	278	411

ในความเป็นจริงตัวอย่าง 1 คน ไม่ได้ได้รับความรู้จากสื่อเพียงประเภทใดประเภทหนึ่ง บางคนได้รับความรู้จากโทรทัศน์และวิทยุ บางคนได้รับความรู้

จากหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ ความจริงข้อนี้เป็นผลดีสำหรับการเผยแพร่ข่าวสาร
ความรู้ เมื่อสิ้นสุดโครงการเผยแพร่ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างกลุ่มใหญ่ที่สุดคือร้อยละ
40 ได้รับความรู้จากโทรทัศน์เพียงอย่างเดียว และร้อยละ 19 เป็นผู้ที่ได้รู้ความ
รู้จากโทรทัศน์และอ่านหนังสือ และร้อยละ 18 เป็นผู้ที่ได้รับข่าวสารความรู้จากสื่อ
ทั้ง 3 ประเภท ส่วนที่เหลือเป็นพวกได้รับความรู้จากโทรทัศน์กับวิทยุหรือได้รับ
ความรู้จากหนังสือเพียงอย่างเดียว

ข่าวสารความรู้ทางโทรทัศน์สำหรับครอบครัวชุด"หยกใช้อารมณ์
ความรุนแรง" เป็นสื่อบริการโทรทัศน์ที่กลุ่มตัวอย่างได้รับมากกว่าทุกชุด ขณะที่ความ
รู้สำหรับเยาวชน"ให้คบแต่เพื่อนดี" ของใหม่ เจริญปุระ นั้นกลุ่มเป้าหมายได้รับ
น้อยที่สุด

6. หนังสือพิมพ์และนิตยสารมีจำนวนการเผยแพร่เพียง 30 ครั้งใน
ช่วง 4 เดือน แต่ปรากฏว่ามีผู้รับความรู้จากหนังสือพิมพ์และนิตยสารถึงร้อยละ 40
ของตัวอย่างทั้งหมด ทั้งเป็นสถิติที่ค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อประเภทอื่น

ขณะที่มีผู้ได้รับความรู้จากวิทยุเพียงร้อยละ 28 ของตัวอย่างทั้ง
หมด ข้อจำกัดของการส่งข่าวสารความรู้ไปสู่ประชาชนคือสถานีที่นำความรู้ออกเผย
แพร่ทางสถานีมีกำลังการส่งกระจายเสียงไปไม่ไกล แต่ถึงแม้จำนวนผู้รับข่าวสาร
ทางวิทยุจะมีน้อย กลุ่มเยาวชนที่เป็นเป้าหมายหลักของการเผยแพร่ความรู้จาก
โครงการก็มักจะฟังวิทยุเป็นส่วนมาก คำพูดของ อ.พูน ลาพูน "ให้รู้จักปฏิเสธ"
เป็นความรู้ที่เยาวชนได้รับมากที่สุดจากวิทยุ

7. การสำรวจความรู้จากคำถามเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติด
ของเยาวชนไทย แสดงให้เห็นว่า กลุ่มเป้าหมายของโครงการมีความรู้เกี่ยวกับ
ปัญหายาเสพติดมาก่อน ความรู้เหล่านั้นในบางเรื่องเป็นความรู้เรื่องเดียวกับ"ภูมิ
คุ้มกันยาเสพติด" ที่โครงการเผยแพร่ความรู้วางแผนไว้จะนำออกเผยแพร่ ความรู้

เหล่านั้นได้แก่

1. การคบเพื่อนไม่ดี
2. การที่ครอบครัวขาดความอบอุ่น และ
3. การที่ไม่รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

จากคำถามเดิม "สาเหตุการติดยาเสพติดของเยาวชนไทย" เมื่อนำมาถามอีกครั้งเมื่อสิ้นสุดการเผยแพร่ เพื่อศึกษาความรู้ที่เปลี่ยนแปลง ปรากฏว่า มีจำนวนตัวอย่างมากกว่าการสำรวจครั้งแรก ตอบ"สาเหตุ"การติดยาเสพติดว่า เกิดจากปัญหาต่อไปนี้

1. ครอบครัวขาดความอบอุ่น
2. คบเพื่อนไม่ดี
3. พ่อแม่ไม่มีเวลาให้กับลูก
4. สภาพแวดล้อมไม่ดี
5. ไม่รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
6. เต็มอกยากลองสูบเอง

ความเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้คือ เมื่อเปรียบเทียบตัวอย่างที่มีความรู้เรื่องเฉพาะเกี่ยวกับ"ภูมิคุ้มกันยาเสพติด" (คบเพื่อนไม่ดี ครอบครัวขาดความอบอุ่น ไม่รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์) ปรากฏว่า มีจำนวนผู้ที่มีความรู้เพิ่มขึ้นจากการสำรวจครั้งสุดท้ายเกือบ 9 เท่า (สำรวจครั้งแรกผู้ที่มีความรู้ทั้ง 3 เรื่อง ร้อยละ 4.8 เพิ่มเป็นร้อยละ 43.8 เมื่อสำรวจครั้งที่ 3)

8. การเปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลงความรู้ของกลุ่มเป้าหมาย จากคำถามเกี่ยวกับ "วิธีป้องกันการติดยาเสพติดควรทำอย่างไร" ปรากฏว่าวิธีป้องกันการติดยาเสพติด 6 วิธีจากคำตอบทั้งหมด 8 วิธี เป็นความรู้ที่กำลังเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน ซึ่งได้แก่

1. หลีกเลี้ยงการคบเพื่อนไม่ดีไม่ไปมีวสุมกับคนไม่ดี
2. ไม่ทดลองยาเสพติด
3. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทำงานอดิเรก อ่านหนังสือ หรือ เล่นกีฬา
4. พ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ดีให้ลูก ให้ความอบอุ่น
5. ถ้าเกิดปัญหาแก้ไขไม่ได้ให้ปรึกษาครู อาจารย์ ผู้ปกครอง
6. ให้มีความมั่นใจตนเอง ไม่ตามเพื่อนหรือเชื่อคนง่าย

จำนวนผู้มีความรู้วิธีการป้องกันยาเสพติดเพิ่มมากขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ความเปลี่ยนแปลงนี้ไม่ได้เกิดขึ้นกับผู้ที่ได้รับความรู้จากการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชนเท่านั้น แต่ในกลุ่มผู้ที่ไม่ได้รับความรู้จากการเผยแพร่ก็มี "ความรู้" เช่นเดียวกัน คำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์นี้คือความรู้ที่กลุ่มตัวอย่างนำมาตอบ "วิธีป้องกันยาเสพติด" นั้นไม่ใช่เป็นความรู้ที่เกิดจากโครงการเผยแพร่ แต่เป็นความรู้ที่กลุ่มตัวอย่างเคยได้รับมาก่อนและสะสมมา แม้แต่ผู้ที่ไม่ได้รับข่าวสารจากการเผยแพร่ ก็สามารถตอบได้และเข้าใจได้ในเรื่องเดียวกับผู้ที่ได้รับความรู้ แต่การที่จำนวนผู้ที่ตอบในการสำรวจระยะที่ 3 มีมากกว่าระยะที่ 2 ค่อนข้างมาก เป็นเครื่องยืนยันข้อหนึ่งว่า การเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชน ได้ช่วยย้ำเตือนความรู้เดิมของกลุ่มเป้าหมาย ช่วยเพิ่มความมั่นใจในความรู้ของตนมากยิ่งขึ้น

9. กลุ่มตัวอย่างบิดามารดาที่มีบุตรวัยรุ่น กับบิดามารดาที่ไม่มีบุตรวัยรุ่น มีความเห็นตรงกันในเรื่องสาเหตุหลักการติดยาเสพติด คือ ครอบครัวขาดความอบอุ่น คบเพื่อนไม่ดี และพ่อแม่ไม่มีเวลาให้กับลูก สำหรับวิธีป้องกันการติดยาเสพติด บิดามารดาที่มีบุตรวัยรุ่น มีความเห็นว่า พ่อแม่ผู้ปกครองต้องเป็นตัวอย่างให้ลูก สร้างความอบอุ่นในครัวเรือน ลูกจะต้องหลีกเลี้ยงการคบเพื่อนไม่ดี และเยาวชนต้องรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

10. เยาวชนชายกับเยาวชนหญิง และเยาวชนอายุ 11-15 ปี กับ เยาวชนอายุ 16-25 ปี ไม่ได้แสดงความแตกต่างเกี่ยวกับความรู้ที่มีอยู่ แต่ ระหว่างเยาวชนกับกลุ่มบิดามารดาที่มีบุตรวัยรุ่นต่างมีความเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับ วิธีป้องกันการติดยาเสพติดว่าควรจะต้องปฏิบัติในเรื่องหลักคือ หลีกเลี่ยงการคบ เพื่อนไม่ดี ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และพ่อแม่ผู้ปกครองต้องเป็นตัวอย่างที่ดี และให้ความอบอุ่นแก่ลูก

11. กลุ่มตัวอย่างบิดามารดาชอบความรู้ชุด"หยุดใช้อารมณ์ความรุนแรง"มากที่สุด ด้วยเห็นว่าเป็นการให้ข้อมูลข่าวสารที่ดีที่สุด ส่วนความรู้ชุดอื่น ตัวอย่างกลุ่มนี้มีความเห็นอยู่ในระดับค่อนข้างชอบเท่านั้น กลุ่มเยาวชนมีทัศนคติไม่ ต่างกันระหว่างสี่ความรู้แต่ละชุด มีความรู้สึก ค่อนข้างชอบเหมือนกันหมด มีความ เห็นว่า "รู้จักปฏิเสธเมื่อมีใครมาชวนให้สูบบุหรี่" เป็นความรู้ข่าวสารที่ดีที่สุด ความรู้ แต่ละชุดถ้าได้ยิน เห็น หรืออ่านหลายครั้ง ความรู้สึกที่ดีจะมีมากขึ้นเป็นลำดับ

ความรู้สึกที่ต้องการให้ลูกที่อยู่ในวัยรุ่นมาปรึกษาหารือ สะท้อน ออกมาจากทัศนคติของบิดามารดาที่มีบุตรวัยรุ่นว่า ชอบข่าวสารความรู้ชุด "ถ้ามี ปัญหาให้ปรึกษาผู้ใหญ่" มากที่สุด ขณะที่บิดามารดาที่ไม่มีบุตรวัยรุ่นจะชอบปิยะพงษ์ที่ กล่าววว่า "รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์"

12. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสร้างความอบอุ่นในครอบครัวเป็น ความหวังที่ต้องการจะให้เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการ แต่ผลจากการศึกษาไม่ได้แสดง ให้เห็นอย่างชัดเจนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปตามที่คาดหวัง ตัวชี้วัดความสัมพันธ์ใน ครอบครัว 15 ตัวชี้วัดที่ใช้ในการสำรวจครั้งแรก แสดงให้เห็นว่ามีครอบครัวตัว อย่างบิดามารดา 245- ครอบครัว เยาวชน 282 ครอบครัว ถูกจัดว่าเป็นครอบครัว ที่มีความสัมพันธ์ดี คือ พ่อแม่มีเวลาให้กับลูก สร้างความอบอุ่นให้แก่ครอบครัว ต่อ เมื่อประเมินความสัมพันธ์ในครอบครัวอีกครั้งเมื่อสิ้นสุดโครงการ ปรากฏว่า ในกลุ่ม ตัวอย่างบิดามารดา มี ครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ดี 278 ครอบครัว ซึ่งเพิ่มขึ้น แต่ใน

กลุ่มเยาวชนมีเพียง 266 คน เรือนเท่านั้น ซึ่งลดลงจากการสำรวจในครั้งแรก

การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของครอบครัวเยาวชนที่มีความสัมพันธ์ใน
ครัวเรือนดีนั้นไม่มีความเกี่ยวข้องกับการได้รับความรู้หรือไม่ได้รับความรู้ของเยาวชน
เนื่องจากข้อมูลจากการวิจัยไม่สามารถบอกได้ว่าบิดามารดาของเยาวชนได้รับความ
รู้ข่าวสารของโครงการหรือไม่ ดังนั้นพฤติกรรมที่แสดงต่อเยาวชนจึงอาจเกิดขึ้นโดย
ไม่ได้มีความรู้เข้าไปเกี่ยวข้อง ฉะนั้นจึงเหลือแต่เพียงข้อมูลของกลุ่มบิดามารดาเท่า
นั้นที่แสดงว่ามีจำนวนครัวเรือนที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวดีเพิ่มมากขึ้น

13. ข้อมูลอีกชุดหนึ่งที่สามารถบอกความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมใน
ครอบครัวได้อย่างมีเหตุผล ข้อมูลดังกล่าวคือความสัมพันธ์ในครอบครัวของกลุ่มตัว
อย่างบิดามารดาและกลุ่มตัวอย่างเยาวชนที่เป็นครัวเรือนเดียวกัน ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น
92 ครัวเรือน ในจำนวน 92 ครัวเรือนนี้ทุกครัวเรือนได้รับความรู้จากการเผยแพร่
แพร่ของโครงการทั้งหมด การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ในครัวเรือนดังกล่าวจาก
การสำรวจครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 3 ปรากฏว่า จำนวนครัวเรือนที่มีเวลาให้กับลูกหรือ
มีความสัมพันธ์ที่ดี ในกลุ่มบิดามารดาไม่มีการเปลี่ยนแปลงยังคงมีจำนวน 49 ครัว
เรือนเท่าเดิม ขณะที่ครัวเรือนที่มีความสัมพันธ์ดีจากคำตอบของเยาวชนกลับลด
ลงเมื่อสิ้นสุดโครงการเผยแพร่ความรู้ ดังตารางต่อไปนี้

	บิดามารดา		เยาวชน*	
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 3
บิดามารดาที่มีความสัมพันธ์ที่ดี	49	49	53	49
บิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์ที่ดี	43	43	40	44

หมายเหตุ: *ครัวเรือนหนึ่งมีเยาวชน 2 คน เป็นตัวอย่าง

พิจารณาแต่เพียงตัวเลข 2 ตัวคือ ครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ที่
ดีจากการสำรวจครั้งที่ 3 ซึ่งเป็นคำตอบของบิดามารดากับเยาวชนตอบมี 49 ครว-
เรือนเท่านั้น อาจสรุปได้ว่า ไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสร้างความสัมพันธ์ใน
ครอบครัว เกิดขึ้นภายหลังสิ้นสุดโครงการฯ

ถึงแม้จะมีพฤติกรรมบางอย่างที่เป็นพื้นฐานในการสร้างความ
สัมพันธ์ในครัวเรือน ที่กำหนดขึ้นเป็นตัวชี้วัด ได้แก่ การเอาใจใส่เรื่องการไป
โรงเรียน การเอาใจใส่เรื่องการทำการบ้าน การใช้เวลาเป็นที่ปรึกษาพูดคุย การ
เอาใจใส่เรื่องการแต่งกาย การรู้จักเพื่อนของลูก และเรื่องการเอาใจใส่เรื่อง
การเที่ยวเตร่ของลูก ผลจากการศึกษาเฉพาะเหล่านี้แสดงให้เห็นที่มีการเปลี่ยนแปลง
ไปในทางดีขึ้น แต่ถ้าพิจารณาโดยรวมของพฤติกรรมทั้ง 15 ตัวแล้ว กลุ่มตัวอย่าง
ประมาณร้อยละ 70 มีความเห็นว่าคุณสมบัติในครัวเรือนไม่เปลี่ยนแปลงในช่วง
หลัง เมื่อสิ้นสุดโครงการเผยแพร่

14. ประเด็นของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการป้องกันยาเสพติด
ภายหลังได้รับข่าวสารความรู้ จะต้องมีการพิสูจน์อีกในระยะยาว ด้วยระยะเวลา
เพียง 4-5 เดือนนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ในลักษณะเจาะลึกทุกคนเห็นด้วยกันว่า ความรู้ที่
เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนในโครงการฯนี้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการป้อง
กันยาเสพติดได้ เพราะข่าวสารความรู้เหล่านั้นเป็นเพียง"คำเตือนสั้นๆ" และคำ
เตือนเหล่านั้นเป็น"เรื่องไม่แปลก" ไม่น่าสนใจ เป็นเรื่องที่อยู่มาก่อน บางเรื่องเป็น
สิ่งที่ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ ดังนั้นผลของการเตือนจึงไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงในทาง
ปฏิบัติ

คำเตือนบางเรื่องนอกจากไม่ทำให้เกิดการเปลี่ยนพฤติกรรม
แล้ว คำเตือนนั้นยังไม่เหมาะสม ดังกรณีการคบเพื่อน ถ้าบังเอิญเพื่อนไปติดยา
เสพติดแทนที่จะเลิกคบเพื่อน วิธีแก้ปัญหาที่ดีกว่าควรจะเป็นการช่วยเหลือเพื่อนให้
หายจากการติดยา

ความรู้เรื่อง"อย่าใช้อารมณ์ความรุนแรงมากกว่าเหตุผล" เป็น สปอชชุดเดียวที่ทุกคนเห็นชอบและคิดว่าการนำเสนอดีมาก แต่ในความเห็นชอบนี้ บางคนกล่าวว่า ภายหลังจากได้รับสื่อแล้วมักนึกถึงเวลาจะลงโทษลูกเมื่อตนเองมี อารมณ์โกรธอย่างรุนแรง แต่บางคนกลับบอกว่าเวลาโกรธไม่นึกถึงอะไรทั้งสิ้น

พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการตีแม่และสูบบุหรี่ยังคงไม่จัดอยู่ใน ีประเภท"ของต้องห้าม"ของหลายคน การอ้างถึงความจำเป็นในการเข้าสมาคมกับ เพื่อนฝูง จึงยอมให้ลูกหรือคนใกล้ชิดบริโภคน้ำเหล้านี้ ถูกนำมากล่าวอ้าง แต่ที่น่า เป็นห่วงกว่านั้นคือทัศนคติของเยาวชนบางคนที่ทำให้สัมผัสเห็นว่า การตีแม่ และ การสูบบุหรี่ไม่ใช่พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เพราะพ่อแม่ของตนยังปฏิบัติอยู่เป็น ประจำ

15. วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเชิงเศรษฐศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเชิงเศรษฐศาสตร์ แสดงให้เห็นว่า สื่อวิทยุ เป็นสื่อให้ผลตอบแทนต่อหน่วยสูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับโทรทัศน์และสิ่งพิมพ์ แต่เนื่องจากการวิเคราะห์ครั้งนี้มีข้อจำกัด หลายประการที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุให้การวิเคราะห์ไม่สามารถระบุให้ ชัดเจนได้ว่า วิทยุเป็นสื่อที่ดีที่สุดในการเผยแพร่ข่าวสารความรู้ในโครงการนี้

เหตุผลประการแรกคือ ตัวเลขที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์คือ จำนวนผู้มีโทรทัศน์เป็นข้อมูลของสำนักงานสถิติเมื่อปี พ.ศ.2527 ซึ่งล้าสมัยไปถึง 6 ปี ทำให้การวิเคราะห์ผลตอบแทนต่อหน่วยของโทรทัศน์ต่ำกว่าความเป็นจริง

ประการที่สอง การเผยแพร่ความรู้ทางวิทยุในการวิเคราะห์ได้ สมมติให้มีการเผยแพร่ไปทั่วประเทศ โดยการนำเทคโนโลยีไปเปิดยังสถานีในต่าง จังหวัด (เนื่องจากข้อมูลจากการสำรวจแสดงว่าตัวอย่างในภาคต่างๆได้รับข่าวสาร ทางวิทยุด้วย)

ประการที่สาม ข่าวดสารความรู้ทางสิ่งพิมพ์อาจให้ผลตอบแทนต่อหน่วยสูงกว่านี้ เพราะความรู้จากสิ่งพิมพ์อาจมีผู้นำมาอ่านซ้ำแล้วซ้ำอีกจากการเผยแพร่ไป 1 ครั้ง

แต่อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณาว่าสื่อชนิดใดจะให้ผลตอบแทนต่อหน่วยดีที่สุดในเวลาที่สิ้นสุดโครงการเผยแพร่แล้วนั้น ต้องถือว่าวิทยุให้ผลตอบแทนดีกว่าสื่อสิ่งพิมพ์และโทรทัศน์

16. สรุปประสิทธิภาพของโครงการเผยแพร่ ถ้าจะกล่าวถึงผลของการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดผ่านสื่อมวลชน จำเป็นต้องแยกออกเป็นสองส่วน ส่วนที่หนึ่งคือผลโดยตรงที่เกิดขึ้นจากการเผยแพร่ ได้แก่ จำนวนผู้มีความรู้และการยอมรับ และส่วนที่สอง คือผลกระทบที่เกิดจากการเผยแพร่ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ถ้าโครงการนี้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย โครงการนี้จะต้องเกิดผลทั้ง 2 ส่วนนี้เมื่อสิ้นสุดโครงการ

การเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชนของโครงการนี้ยังไม่อยู่ในระดับที่ยอมรับว่าได้ผลสมบูรณ์ตามที่ตั้ง เป้าหมายไว้ ความสำเร็จของโครงการฯ เกิดขึ้นเฉพาะในส่วนที่หนึ่งเท่านั้น คือมีจำนวนผู้รับความรู้ข่าวสารและเข้าใจความรู้นั้นอยู่ในอัตราส่วนสูงเป็นที่น่าพอใจ แต่การสำรวจ"ความรู้"ที่กลุ่มเป้าหมายได้รับนั้น การศึกษาแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ผู้รับข่าวสารความรู้จากโครงการฯ มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดมาก่อนที่โครงการฯจะนำออกเผยแพร่ ฉะนั้นการเผยแพร่ความรู้จากโครงการฯ จึงเกือบไม่มีประโยชน์ในแง่ของการให้ความรู้ใหม่เพิ่มขึ้นแก่กลุ่มเป้าหมาย แต่อย่างไรก็ตาม ประโยชน์ที่อาจจะมีอยู่บ้างจากการเผยแพร่ครั้งนี้คือช่วย"ย่ำเตือน"ความรู้เดิมให้ผู้รับความรู้ได้ตระหนักถึงวิธีการป้องกันยาเสพติดเท่านั้น

ในจำนวนผู้รับความรู้เกือบทั้งหมดยอมรับและเห็นชอบด้วยกับการเผยแพร่ความรู้ดังกล่าว ความรู้ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ "ใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผลทำให้ครอบครัวขาดความสัมพันธ์ที่ดี" ซึ่งเป็นจุดที่ไม่ได้ให้ดารานำแสดง ขณะที่เมื่อเปรียบเทียบกับความรู้ชุดอื่นที่ให้ดารานำและนักกีฬาเป็นผู้แสดง กลับได้รับการกล่าวถึงแต่เพียงว่าเป็นผู้ "ดึงความสนใจ" ในระยะแรกเท่านั้น เนื้อหา "จิตซิด" ไม่มีอะไรแปลกใหม่ เพราะฉะนั้นในความชื่นชมที่ผู้มีความรู้แสดงต่อการเผยแพร่นั้น จะเห็นว่าการนำดารามาเป็นผู้ให้ข่าวสารความรู้กลับเป็นเรื่องที่ไม่จำเป็น เพราะถ้า "ความรู้" นั้น "แปลกใหม่" และมีความน่าสนใจในตัวของมันเองย่อมเป็นที่ยอมรับ และเรียกความสนใจของคนทั่วไปได้

เป้าหมายส่วนที่สองของโครงการคือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม 2 พฤติกรรม ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด ปรากฏว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการเลย โดยเฉพาะการสร้างความสัมพันธ์ในครัวเรือน ถึงแม้การศึกษายังมีตัวเลขที่คลุมเครืออยู่ก็ตาม แต่ข้อพิสูจน์จากครอบครัวที่พ่อแม่และลูกในบ้านเดียวกันเห็นตัวอย่างด้วยนั้น ยืนยันว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแต่อย่างใด

การเผยแพร่ความรู้ครั้งนี้นอกจากจะไม่มีผลทำให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์ขึ้นในครอบครัวแล้ว ยังไม่สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดได้อีกด้วย ที่เห็นได้ชัดคือสิ่งเสพติดประเภทเหล้าและบุหรี่ ยังคงเป็นสิ่งเสพติดที่เห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดาและถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นในการเข้าสังคมเพื่อนฝูงอีกด้วย เพราะฉะนั้นกล่าวได้ว่าความสำเร็จของโครงการในส่วนของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเผยแพร่ความรู้ยังไม่ประสบความสำเร็จ

17. ข้อพึงระวังด้านวิธีวิจัยและประเมินผล งานวิจัยเพื่อประเมินผลในลักษณะนี้มีข้อจำกัดหลายประการที่ผู้วิจัยทั้งหลายพึงระวังถ้าจะต้องทำการศึกษาในลักษณะนี้ ความจำเป็นที่ตักตวงจนถึงมีต่อไปนี้คือ

(1) เกี่ยวกับวิธีวิจัย การกำหนดตัวชี้วัด (Indicator) เพื่อใช้กำหนดความสัมพันธ์ในครอบครัว จำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ ถ้างานวิจัยนั้นๆต้องมีตัวอย่างกระจายไปทั่วประเทศ ทั้งนี้เพราะจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่าตัวชี้วัดบางตัวไม่เหมาะสมจะใช้ในพื้นที่บางพื้นที่ และถ้านำไปใช้ทำให้การประเมินค่าความสัมพันธ์คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง ฉะนั้นวิธีที่ดีที่สุดก่อนที่จะกำหนดตัวชี้วัดจึงควรมีการศึกษาสภาพสังคมในท้องถิ่นนั้นๆให้กระจ่างก่อน และควรจะให้มีการทดสอบก่อนนำมาใช้ในการประเมินผลด้วย

(2) ระยะเวลาในการประเมินสั้นเกินไป ช่วงเวลาทำงานประเมินผลตามกำหนดให้ทำเสร็จภายใน 8 เดือน ทำให้ระยะเวลาทำการสำรวจแต่ละครั้งเป็นจำนวน 3 ครั้งนั้นกระชั้นเกินไป ข้อมูลที่ได้รับจากการสำรวจจึงไม่ต่างกัน และในส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์เองก็รู้สึกว่ามีอาการเร็วเกินไป จึงให้ข้อมูลเหมือนกับครั้งที่ผ่านๆมา เพราะฉะนั้นด้วยข้อจำกัดในเรื่องนี้จึงทำให้งานวิจัยขาดข้อมูลที่ น่าจะเป็นประโยชน์หลายอย่างไปอย่างน่าเสียดาย

(3) ปัญหาเรื่องการติดตามตัวอย่างได้ไม่ครบจำนวนมีสาเหตุที่สำคัญ 3 ประการคือ ข้อแรก ในการสำรวจครั้งแรกผู้สัมภาษณ์ไม่ได้ตรวจสอบให้รอบคอบในการจดบ้านเลขที่และถนนที่อยู่ และบางครั้งได้เลขที่บ้านมาไม่ถูกต้อง เกิดจากผู้ให้สัมภาษณ์ให้หมายเลขผิดเพราะเจตนาที่ไม่อยากให้มีการสัมภาษณ์อีกในครั้งที่ 2 และ 3 ข้อสอง ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้เข้าบ้านอยู่และได้ย้ายออกไปก่อนที่จะมีการสัมภาษณ์ครั้งที่ 2 และ 3 ข้อสาม ผู้ให้สัมภาษณ์ออกไปทำงานทั้งบ้านไว้ไม่มีใครอยู่ขณะที่นักสัมภาษณ์ตามไปสัมภาษณ์ในครั้งที่ 2 และ 3 ฉะนั้นเพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้ ก่อนทำการสำรวจ ควรมีเวลาพอสมควรที่จะวางแผนเป็นอย่างดีในการเลือกตัวอย่าง และตัวอย่างที่เลือกควรจะเป็นตัวอย่างที่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งมั่นคง และเป็นตัวอย่างที่เต็มใจให้ความร่วมมือที่จะให้สัมภาษณ์หลายครั้งได้ ทั้งนี้เพื่อ

สะดวกในการตามกลับมาสัมภาษณ์ใหม่อีกในครั้งต่อไป

(4) ข้อพึงระวังอีกประการคือ โครงการวิจัยประเมินผลประเภทนี้มีภาระหน้าที่ที่ต้องทำให้เสร็จสมบูรณ์ 2 เรื่องคือ เรื่องความถูกต้องของระเบียบวิธีวิจัย และเรื่องการศึกษาจุดเน้นของโครงการฯ การที่ต้องระวังทั้ง 2 เรื่องให้ถูกต้องตามหลักวิชาจึงต้องใช้ทั้งเวลาและความระมัดระวังมาก ด้วยช่วงเวลาที่กำหนดให้ทำเพียง 8 เดือน จึงเป็นเวลาที่เราเร่งรัดเกินไปสำหรับงานในลักษณะนี้ ในการทำโครงการประเมินผลควรมีเวลาอย่างน้อย 12 เดือน หรือปีครึ่งขึ้นไปจึงจะได้งานที่สมบูรณ์ทั้งในด้านความถูกต้องของวิธีวิจัยและผลการประเมินประสิทธิภาพของโครงการ

18. ข้อเสนอแนะ

(1) สำหรับหน่วยความช่วยเหลือด้านยาเสพติดสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย (NAS) ซึ่งเป็นผู้ให้ทุนสนับสนุนด้านการป้องกันยาเสพติดตลอดจนการวิจัยประเมินผลครั้งนี้ด้วยนั้น คณะผู้ประเมินผลยังเห็นความจำเป็นที่จะต้องให้การสนับสนุนด้านการเผยแพร่ความรู้ต่อไปอีก เนื่องจากผลการประเมินครั้งนี้แสดงให้เห็นเพียงว่าสื่อความรู้ที่เผยแพร่ออกไปสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในอัตราส่วนสูงเกินที่น่าพอใจเท่านั้น ซึ่งหมายความว่า การวางแผนเผยแพร่ความรู้ดำเนินไปถูกต้องและสามารถเจาะเข้าไปยังกลุ่มคนที่ต้องการให้ได้รับความรู้ได้ แต่ปัญหาของการเผยแพร่ครั้งนี้อยู่ที่ เนื้อหาของความรู้ ที่ไม่สามารถสร้างสำนักต่อความรับผิดชอบในการช่วยกันป้องกันปัญหาเสพติดให้เกิดขึ้น เพราะเนื้อหาความรู้เหล่านี้เป็น "เรื่องเก่าและเป็นเรื่องธรรมดา" ที่กลุ่มเป้าหมายเคยได้ยินได้ฟังมานาน ฉะนั้นถ้าปรับปรุงที่เนื้อหาความรู้ที่จะนำออกเผยแพร่แล้วน่าที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่โครงการตั้งเอาไว้

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยความช่วยเหลือด้านยาเสพติดสหรัฐ

อเมริกา (NAS) คณะผู้ประเมินยังเห็นความจำเป็นที่ NAS จะต้องให้การสนับสนุนด้านงบประมาณสำหรับกิจการเกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดแก่รัฐบาลไทยอยู่ เพื่อการรณรงค์การให้ความรู้ขยายออกไปกว้างไกลและเพิ่มความถี่ขึ้นกว่าที่ทดลองทำอยู่ในโครงการฯ

(2) สำหรับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ควรที่จะต้องวางแผนการเผยแพร่ความรู้อย่างเป็นระบบ การวางแผนควรจะเป็น 2 ระยะ คือ ระยะสั้นและระยะยาว ระยะสั้น เน้นไปที่การรณรงค์ให้ความรู้โดยปรับปรุงเนื้อหาความรู้ให้เหมาะสมรัดกุม และเลือกให้ความรู้เฉพาะไปยังกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ชัดเจนว่ากลุ่มใดควรให้ความรู้ในเรื่องใด ขณะเดียวกันควรจะมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่ทำหน้าที่เผยแพร่ความรู้ในลักษณะเดียวกัน เพื่อให้การเผยแพร่ไม่มีการให้ความรู้ที่ขัดแย้งกัน ส่วนการวางแผนระยะยาว ป.ป.ส. จะต้องวางแผนการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลโดยคำนึงถึงความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมในทางบวกที่จะให้เกิดขึ้น โดยเฉพาะความเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่การลดจำนวนผู้ที่ติดยาเสพติดให้น้อยลงและนำไปสู่การป้องกันไม่ให้มีผู้ติดยาเสพติดเพิ่มมากขึ้นด้วย

(3) การเผยแพร่ความรู้ในระยะต่อไปนี้ควรดำเนินขึ้นตอนดังต่อไปนี้

(3.1) ยังคงใช้สื่อมวลชนทั้ง 3 ชนิดเป็นหลักในการเผยแพร่ความรู้ แต่ควรที่จะเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย โทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม ข้อดีของโทรทัศน์คือการให้เสียงและภาพไปพร้อมๆกัน ผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออกก็สามารถรับรู้และเข้าใจได้ ความสำคัญของการเผยแพร่ทางโทรทัศน์คือ เวลา ต้องเลือกเวลาที่เหมาะสมและช่วงเวลาที่มีคนเป็นจำนวนมากจะนั่งชมอยู่หน้าโทรทัศน์ ช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับประชาชนทุกกลุ่มคือ

เวลาประมาณ 19.00-21.00 น. ซึ่งปกติจะเป็นช่วงเวลาก่อนมีข่าว และอาจเลยไปจนถึงช่วงหลังข่าวไปเล็กน้อย สำหรับช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับเยาวชนแล้วในวันเสาร์และวันอาทิตย์รายการในช่วงกลางวัน เวลาใดก็เป็นช่วงที่กลุ่มเยาวชนชมรายการทั้งสิ้น ส่วนวิธีการนำเสนอข่าวสารความรู้ คณะประเมินได้ข้อมูลย้ำหลายครั้ง (จากการสำรวจ) ว่าควรจะนำเสนอในรูปแบบละครสั้น โดยใช้ผู้ที่ติดตามเสด็จจริงมาแสดงให้เห็นโทษและภัยที่เกิดจากการติดตามเสด็จ ข้อเสนอจากการสำรวจนี้น่าจะได้นำมาพิจารณา การเสนอเรื่องต่อเนื่องแต่จบเป็นตอนเหมือนรายการละคร "เหตุเกิดที่ สน." หรือละครเรื่อง "คดีแดง" ก็น่าสนใจที่จะใช้วิธีการเสนอความรู้ด้วยละครเป็นตอนๆไป

(3.2) การเผยแพร่ทางวิทยุ ซึ่งจากการวิเคราะห์เชิงเศรษฐศาสตร์พบว่า เป็นสื่อที่ให้ผลตอบแทนต่อหน่วยสูงที่สุด ควรจะนำมาใช้เน้นเฉพาะกลุ่มเยาวชน การเลือกสถานีที่ใช้ในการเผยแพร่ต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพของกำลังส่งกระจายเสียงด้วย ในต่างจังหวัดอาจต้องเลือกสถานีที่สามารถรับเงินท้องถิ่นนั้นๆ เป็นผู้แพร่ข่าวสารความรู้ช่วงเวลาที่เหมาะสมระหว่าง 6-7 นาฬิกา จะมีกลุ่มพ่อแม่ฟังวิทยุก่อนไปทำงานบ้าง แต่สำหรับแม่บ้านที่ไม่ได้ทำงานนอกบ้านแล้วฟังเวลากลางวันเป็นส่วนมาก ช่วงเวลาก่อนเที่ยงอาจจะเหมาะสมสำหรับเผยแพร่ข่าวสารให้กลุ่มแม่บ้าน

สำหรับกลุ่มเยาวชนซึ่งมักฟังรายการเพลงในวิทยุควร จะเลือกช่วงเสนอรายการที่เยาวชนชอบฟัง การแทรกเนื้อหาความรู้เข้าไปในรายการนั้นๆ ไม่จำเป็นต้องผูกขาดอยู่เพียงรายการเดียว เพื่อกระจายความรู้ไปยังกลุ่มนักฟังวิทยุกลุ่มอื่นด้วย

(3.3) หนังสือพิมพ์และนิตยสาร ควรจะเผยแพร่ผ่านสื่อประเภทนี้ให้มากขึ้น ข้อได้เปรียบของการเผยแพร่ผ่านสิ่งพิมพ์คือสามารถส่งข่าวสารข้อมูลได้นานกว่าสื่อประเภทอื่น เพราะถ้าสิ่งพิมพ์นั้นไม่ขาดหรือถูกทำลายข่าวสาร

ความรู้ก็ยังคงมีให้เห็นอยู่ ใครจะหยิบอ่านเมื่อไรก็ได้ ผิดกับการเผยแพร่ทาง โทรทัศน์และวิทยุ ซึ่งถ้าเผยแพร่ทำเพียงครั้งเดียวผู้ที่พลาดโอกาสได้ดูหรือได้ฟังก็จะ เป็นผู้ที่ไม่มีความรู้ แต่หนังสือพิมพ์หรือนิตยสารอาจจะถูกหยิบขึ้นมาอ่านเมื่อไรก็ได้ การส่งข่าวสารครั้งหนึ่งๆจึงมีผู้ได้รับข่าวสารไม่เฉพาะแต่คนที่ชื่อมาอ่านเท่านั้น

การเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารที่เสนออยู่ใน ปัจจุบันอาจจะต้องเลือกหนังสือที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายใหม่ ปัจจุบันหนังสือพิมพ์ ที่เสนอข่าวธุรกิจมีผู้นิยมอ่านมากโดยเฉพาะครอบครัวที่เป็นนักธุรกิจและมักไม่มีเวลา ว่างกับครอบครัว การเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านหนังสือประเภทนี้น่าจะมีประโยชน์ ส่วนหนังสือสำหรับกลุ่มวัยรุ่นเท่าที่เลือกมาชี้เป็นสื่อในการเผยแพร่ปัจจุบันนี้คืออยู่แล้ว แต่ยังมีคนอีกกลุ่มหนึ่งคือ พวกเด็กและเยาวชนที่ไม่มีโอกาสเรียนหนังสือหรืออ่านไม่ ออกเขียนหนังสือไม่ได้ และมีเป็นจำนวนมากที่อพยพเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ หรือ อาศัยอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรมต่างๆ คนกลุ่มนี้มักมีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดมากกว่ากลุ่ม อื่น การคำนึงถึงคนกลุ่มนี้โดยใช้ภาพโปสเตอร์ที่ไม่อาศัยภาษาเขียนส่งข่าวสารความ รู้ก็น่าจะทำ

(3.4) ข้อสุดท้ายต้องไม่ลืมว่า การเผยแพร่ความรู้ ด้วยการบอกเล่าปากต่อปาก เป็นวิธีที่ดีที่สุดและได้ผลมากในการสร้างความรู้ความ คิดและสร้างจิตสำนึกของคน ดังนั้นการที่จะให้คนนำเรื่องราวไปพูดหรือเล่าต่อกัน ไป จึงเป็นเรื่องที่จะต้องวางแผนอย่างดี ถ้าการส่งข่าวสารความรู้ผ่านสื่อทั้ง 3 ชนิด มีการวางแผนอย่างดีแล้วการเสนอความรู้ออกสู่สาธารณะชนไม่เพียงแต่ผู้ได้รับ ข่าวสารโดยตรงเท่านั้นจะพอใจ แต่จะมีผู้ที่ได้รับข่าวสารความรู้จากการแพร่ กระจายข่าวสารจากผู้ที่ได้ความรู้ออกไปอีกมากมาย

ส่วนที่ 1

สาระสำคัญของโครงการ

1. บทนำ
2. วิสัยทัศน์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของโครงการ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยให้ความช่วยเหลือด้านยาเสพติดสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย (NAU) ให้ดำเนินโครงการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดผ่านสื่อมวลชน โดยกำหนดเป้าหมายที่จะเสนอความรู้ในรูปแบบของการให้การศึกษา หรือให้ความรู้ข่าวสารด้านการป้องกันยาเสพติดให้กับกลุ่มบิดามารดา และกลุ่มเยาวชนในเขตชุมชนเมือง ทั้งนี้เพื่อให้นักลุ่มเป้าหมายดังกล่าวตระหนักถึงการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการป้องกันปัญหา ยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ส. จึงดำเนินการจัดตั้งคณะทำงานขึ้นมา 2 คณะ คณะที่ 1 ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการจากสถาบันการศึกษาด้านสื่อมวลชน เป็นคณะทำงานพิจารณาเนื้อหาการผลิตสื่อเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน คณะทำงานชุดนั้นนอกจากจะทำหน้าที่กำหนดเนื้อหาหลักในการเผยแพร่กับกลุ่มเป้าหมายแล้ว ยังจะทำหน้าที่พิจารณาการจ้างบริษัทผลิตสื่อและเผยแพร่ให้เป็นไปตามข้อตกลงอีกด้วย ส่วนคณะทำงานคณะที่ 2 ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิหรือนักวิชาการด้านการวิจัย เป็นคณะทำงานที่ทำหน้าที่พิจารณาแนวทางการประเมินผลโครงการ โดยเป็นผู้กำหนดวัตถุประสงค์และขอบข่ายในการประเมินผลโครงการ พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อโครงร่างโครงการประเมินผล (Proposal) ที่เสนอเข้ามา ตลอดจนควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ที่ได้รับพิจารณาให้ดำเนินการประเมินผลไปตามข้อตกลง และสรุปผลการประเมินผลโครงการ

สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอโครงร่างโครงการ ประเมินผลการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดผ่านสื่อมวลชน และได้รับการพิจารณาให้ดำเนินการศึกษา โดยมีคณะทำงานคณะที่สองเป็นผู้ควบคุมการปฏิบัติงานตลอดโครงการ ตามข้อเสนอโครงการฯ สถาบันวิจัยสังคมจะใช้เวลาในการศึกษาประเมินผลทั้งสิ้น 8 เดือน นับตั้งแต่วันที่ลงนามในสัญญาเป็นต้นไป

ในการดำเนินงาน สถาบันวิจัยสังคมขอความร่วมมือไปยังมหาวิทยาลัย ในภูมิภาค คือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นผู้เก็บ ข้อมูลในเขตเทศบาลเมืองเชียงใหม่ และเขตเทศบาลเมืองหาดใหญ่ โดยมีผู้ช่วย ศาสตราจารย์ขวัญใจ ไทยทอง แห่งภาควิชาสังคมวิทยา มานุษยวิทยา คณะสังคม- ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นผู้รับผิดชอบการเก็บข้อมูลและสัมภาษณ์เจาะลึก ในเขตเทศบาลเมืองเชียงใหม่ และอาจารย์บุษบา ชัยเจริญวิริยะ แห่งคณะวิทยา การจัดการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พรธงาม เก้าธรรมสาร แห่งคณะมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นผู้รับผิดชอบการเก็บข้อมูลและสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ในเขตเทศบาลเมืองหาดใหญ่

สำหรับเขตกรุงเทพมหานคร เทศบาลเมืองสมุทรปราการ เทศบาล เมืองสมุทรสาคร และเทศบาลเมืองนครราชสีมา สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์- มหาวิทยาลัยเป็นผู้รับผิดชอบในการเก็บข้อมูล โดยใช้นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ สมัครใจเข้าร่วมโครงการเพื่อหาประสบการณ์จำนวนหนึ่งมาฝึกหัดเป็นพนักงาน สัมภาษณ์

การสำรวจข้อมูลกำหนดเป็น 3 ระยะ คือ ระยะแรก เก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับสื่อและพฤติกรรมความสัมพันธ์ในครัวเรือนของกลุ่มเป้าหมายก่อน ที่โครงการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดจะเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน ระยะ ที่สอง เก็บข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับความรู้ข่าวสาร ระหว่างที่การเผยแพร่ความรู้ยัง ดำเนินอยู่ และระยะที่สาม เป็นการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการรับความรู้ของกลุ่มเป้า-

หมายภายหลังจากสิ้นสุดการเผยแพร่ความรู้ข่าวสารด้านการป้องกันยาเสพติด สถาบันวิจัยสังคมเสนอรายงานการสำรวจทูลกระยะให้แก่สำนักงาน ป.ป.ส. รายงานผลการสำรวจระยะที่ 1 สถาบันฯ เสนอเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2533 รายงานระยะที่ 2 เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2533 และรายงานฉบับสุดท้ายซึ่งเสนอผลสรุปทั้งโครงการฯ ได้เสนอให้สำนักงาน ป.ป.ส. เมื่อเดือนพฤษภาคม 2534 สำหรับรายงานฉบับนี้เป็นรายงานที่จัดพิมพ์ขึ้นใหม่ ซึ่งเป็นการรวบรวมผลการวิจัยเพื่อประเมินผลที่สมบูรณ์ ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้เป็นงานวิจัยที่เป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาอ้างอิงของผู้ที่สนใจงานวิจัยเชิงประเมินผล

1.2 วัตถุประสงค์ของการประเมินผลโครงการฯ

ด้วยวัตถุประสงค์ของโครงการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดผ่านสื่อมวลชนที่ต้องการสร้างความสำนึกของการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีที่เกิดขึ้นในครอบครัวอันเป็นรากฐานสำคัญในการป้องกันปัญหา ยาเสพติด ในปัจจุบัน การประเมินผลโครงการเผยแพร่ฯ ครั้งนี้จึงประกอบด้วย

ก. เพื่อเป็นการประเมินประสิทธิภาพของการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดผ่านสื่อมวลชน

ข. เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะคติและพฤติกรรมซึ่งเกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไปของกลุ่มเป้าหมายภายหลังจากการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติด

ค. เพื่อหาข้อสรุปสำหรับแนวทางการเผยแพร่ความรู้ในการป้องกันปัญหา ยาเสพติดในอนาคต

1.3

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ระยะคือ ศึกษาก่อนเริ่มการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดผ่านสื่อมวลชน ระยะที่สองศึกษาขณะที่กำลังดำเนินการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชน และระยะที่สาม ศึกษาหลังจากการเผยแพร่ความรู้ฯ ผ่านสื่อมวลชน การศึกษาแต่ละช่วงจะครอบคลุมเนื้อหาดังต่อไปนี้

ในการศึกษาก่อนเริ่มการเผยแพร่ความรู้ฯ คณะวิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ประสงค์ของการศึกษาคั้งนี้ไว้ดังนี้คือ

(1) การศึกษาจะเน้นที่การเสนอสภาพและพฤติกรรมในการรับฟังสื่อประเภทต่างๆของกลุ่มเป้าหมาย บิดามารดาของกลุ่มเยาวชน

(2) ประเมินความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมในการป้องกันยาเสพติดของกลุ่มบิดามารดา และกลุ่มเยาวชนตัวอย่าง

(3) ศึกษาความเหมาะสมของเนื้อหาข่าวสารความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดที่เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนที่ผ่านมา

สำหรับการศึกษาขณะที่ดำเนินการเผยแพร่ความรู้ฯ วัตถุประสงค์ของการศึกษาในระยะนี้เป็นการติดตามกระบวนการเผยแพร่ความรู้ข่าวสารด้านการป้องกันยาเสพติดผ่านสื่อมวลชนในรูปแบบต่างๆ ทั้งโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ต่างๆ สํารวจกลุ่มเป้าหมายถึงการรับรู้รับฟังข่าวสารที่เผยแพร่ผ่านสื่อฯ และนำเสนอข้อมูลแก่ผู้ผลิตสื่อและสำนักงาน ป.ป.ส. เพื่อปรับปรุงแก้ไข

ในการศึกษาผลภายหลังเผยแพร่ความรู้ฯ คณะวิจัยต้องการที่จะชี้ให้เห็นการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของสื่อที่เผยแพร่ที่มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความ

รู้ ความเข้าใจเต็ม รวมทั้งทัศนคติเต็มเกี่ยวกับการป้องกันการติดยาเสพติดของกลุ่ม เป้าหมาย

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เมื่อสิ้นสุดการประเมินโครงการฯ

เป็นที่คาดหมายว่าการประเมินผลครั้งนี้จะช่วยให้สำนักงาน ป.ป.ส. ได้ทราบถึงประสิทธิภาพและความสัมฤทธิ์ผลของการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชน ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษาครั้งนี้จึงมีหลายประการ

ก. ประโยชน์ประการสำคัญที่สุดคือ การที่จะได้รู้ว่าความรู้ที่เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ นั้นจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมในการสร้างความสัมพันธ์ขึ้นในครอบครัว ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการป้องกันปัญหา ยาเสพติดหรือไม่

ข. การเปลี่ยนแปลงความรู้ ทัศนคติ ของกลุ่มเป้าหมายภายหลังจากได้รับความรู้จากการเผยแพร่แล้วย่อมแสดงถึงประสิทธิภาพของการเผยแพร่ครั้งนี้ ดังนั้นเนื้อหาและวิธีการเผยแพร่ในโครงการจะช่วยให้สำนักงาน ป.ป.ส. ได้ใช้เป็นแบบงานการทำงานในครั้งต่อไป

ค. ในด้านวิธีการเผยแพร่ ข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้จะทำให้รู้ขีดจำกัด เสี่ยงและจุดอ่อนของขบวนการเผยแพร่ ได้รู้สาเหตุการเข้าถึงและเข้าไม่ถึง ประชาชนของสื่อประเภทต่าง ๆ และ

ง. พฤติกรรมการรับฟังข่าวสารความรู้ของคน 2 กลุ่ม โดยเฉพาะ กลุ่มวัยรุ่น ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความเกี่ยวพันอย่างมากต่อปัญหา ยาเสพติด ประโยชน์ของโครงการจะทำให้รู้ว่า สื่อประเภทใดเหมาะสมและไม่เหมาะสมช่วงเวลาใดที่เหมาะสม เพื่อการรณรงค์เผยแพร่ไปถึงกลุ่มเป้าหมายได้โดยง่ายและยังเกิดผล

2. วิธีวิจัย

2.1 กลุ่มเป้าหมาย

ในการศึกษาคณะผู้วิจัยได้ถือข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ที่ให้แบ่งกลุ่มเป้าหมายออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มบิดามารดา และกลุ่มเยาวชน โดยเห็นियามของตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

(1) กลุ่มบิดามารดา หมายถึงบุคคลที่มีสถานภาพเป็นบิดาหรือมารดา ที่มีบุตร หรือเคยมีบุตรอาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ไม่จำกัดว่าจะมีอายุเท่าใด

(2) กลุ่มเยาวชน หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 11-25 ปี ที่ยังไม่สมรส

ทั้งกลุ่มเยาวชนและกลุ่มบิดามารดาต้องเป็นผู้ที่มีที่อยู่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมือง 5 แห่ง และในเขตกรุงเทพมหานคร 2 เขต ดังนี้

เทศบาลเมืองเชียงใหม่

เทศบาลเมืองสมุทรสาคร

เทศบาลเมืองสมุทรปราการ

เทศบาลเมืองหาดใหญ่

เทศบาลเมืองนครราชสีมา

กรุงเทพมหานคร เขตบางเขน และ

กรุงเทพมหานคร เขตพระโขนง

2.2 การเลือกตัวอย่าง

ในเขตกรุงเทพมหานคร คณะวิจัยเลือกศึกษา 2 เขต (ตามข้อเสนอโครงการกำหนดทำเพียง 1 เขตใน 3 เขต) คือเขตบางเขน และเขตพระโขนง ที่จะนำมาสุ่มตัวอย่างโดยใช้พื้นที่เป็นตัวกำหนด การกำหนดพื้นที่เพื่อใช้บริเวณสำหรับการสุ่มตัวอย่างได้พยายามใช้หลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อเสนอโครงการฯ คือแบ่งพื้นที่เขตเทศบาลออกเป็น 4 ส่วน เพื่อให้ตัวอย่างกระจายไปทั้งพื้นที่ แต่การเลือกด้วยวิธีดังกล่าวพบว่ามีปัญหา กล่าวคือ ในบางส่วนของพื้นที่ที่แบ่งไม่สามารถหาตัวอย่างมาสัมภาษณ์ได้ ดังนั้นในการเลือกตัวอย่างในบางเทศบาล คณะวิจัยจึงอนุโลมให้เปลี่ยนแปลงได้โดยคำนึงถึงความสะดวกและความแน่นอนในการติดตามตัวอย่างเดิม สำหรับการสำรวจครั้งต่อไปเป็นหลัก ผลการเลือกพื้นที่สำรวจในเขตบางเขน จึงได้นักเรียนจากโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช เป็นกลุ่มเยาวชนตัวอย่าง และได้หมู่บ้านอยู่เจริญ เป็นพื้นที่ที่จะเลือกกลุ่มตัวอย่างบิดามารดา สำหรับเขตพระโขนงได้นักเรียนจากโรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย เป็นกลุ่มเยาวชนตัวอย่าง และหมู่บ้านเคหะนคร 2 และ 3 เป็นพื้นที่ที่จะเลือกตัวอย่างบิดามารดา

จำนวนตัวอย่างกลุ่มบิดามารดา และกลุ่มเยาวชนในแต่ละภาค

<u>พื้นที่ศึกษา</u>	<u>บิดามารดา</u>	<u>เยาวชน</u>
กรุงเทพมหานคร	200	206
เทศบาล เมืองสมุทรปราการ	123	126
เทศบาล เมืองสมุทรสาคร	96	101
เทศบาล เมืองนครราชสีมา	106	105
เทศบาล เมือง เชียงใหม่	100	100
เทศบาล เมืองหาดใหญ่	100	109
รวมทั้งประเทศ	<u>725</u>	<u>747</u>

ในการสัมภาษณ์ตัวอย่างคนเดิม 3 ครั้ง ในช่วงเวลาห่างกันครั้งละ 2-3 เดือน พบปัญหาในการติดตามตัวอย่างเดิมอยู่มาก นักสัมภาษณ์ไปพบที่บ้านแต่ตัวอย่างที่เคยสัมภาษณ์ได้ย้ายบ้านไป หรือนักสัมภาษณ์ไปถึงบ้านแต่ไม่พบเพราะตัวอย่างไปธุระหรือยังไม่กลับจากโรงเรียน คณะวิจัยจึงใช้วิธีติดตามสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ในกรณีที่บ้านของตัวอย่างมีโทรศัพท์ การเก็บข้อมูลแต่ละครั้งจึงสิ้นเวลาทั้งสิ้นประมาณ 6-8 สัปดาห์

การสำรวจครั้งที่ 3 สามารถติดตามตัวอย่างเดิมได้ทั้งสิ้น 1,031 ตัวอย่าง เป็นกลุ่มตัวอย่างบิดามารดา 512 ตัวอย่าง และตัวอย่างเยาวชน 519 ตัวอย่าง ดังนั้นในการสำรวจตลอดโครงการมีจำนวนตัวอย่างแต่ละครั้งต่อไปนี้

	<u>ตัวอย่างทั้งหมด</u>	<u>บิดามารดา</u>	<u>เยาวชน</u>
สำรวจครั้งที่ 1	1,472	725	747
สำรวจครั้งที่ 2	1,073	537	536
สำรวจครั้งที่ 3	1,031	512	519

การสำรวจครั้งสุดท้ายเมื่อสิ้นสุดโครงการการเผยแพร่แสดงให้เห็นว่ามีตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ทั้ง 3 ครั้ง 1,031 ตัวอย่าง ให้สัมภาษณ์ 2 ครั้ง 42 ตัวอย่าง และให้สัมภาษณ์เพียงครั้งเดียว 399 ตัวอย่าง

2.3 ประเด็นในการเก็บข้อมูล

การศึกษาค้นคว้ากำหนดเงื่อนไขไว้ให้มีการเก็บข้อมูล 3 ครั้ง และการเก็บข้อมูลครั้งแรกต้องการรู้พฤติกรรมการรับสื่อของกลุ่มตัวอย่างเป็นหลัก

การเก็บข้อมูลจึงประกอบด้วยประเด็นหลัก 6 ประเด็น ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) ลักษณะครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่าง

- เพศ
- อายุ
- ระดับการศึกษา
- อาชีพ
- รายได้
- จำนวนบุตรในครอบครัว
- จำนวนพี่น้องท้องเดียวกัน
- จำนวนคนในครอบครัว

(2) พฤติกรรมความสัมพันธ์ในครัวเรือน

- การไปรับ-ส่งไปโรงเรียน
- การรับประทานอาหารพร้อมกันพ่อแม่ลูก
- การทำการบ้านของลูก
- การไปเที่ยวพักผ่อนด้วยกัน
- การไปเล่นกีฬาด้วยกัน
- การปรึกษาหารือ เมื่อมีปัญหา
- การดูแล เรื่องการแต่งกายของลูก
- การรู้จักเพื่อนสนิทของลูก
- การรู้จักครูประจำชั้นของลูก

- การรำลึกถึงวันเกิดลูก
- การไปเที่ยวของลูก พ่อแม่รับรู้ด้วยหรือไม่
- ความรู้สึกว่าครอบครัวของตนอบอุ่นหรือไม่

(3) พฤติกรรมการรับสื่อมวลชนประเภทต่างๆ

- การดูโทรทัศน์
- ช่วงเวลาที่ดูโทรทัศน์
- ประเภทของรายการที่ดู
- ดูโทรทัศน์กับใคร

- การอ่านหนังสือพิมพ์
 - อ่านหนังสืออะไร
 - อ่าน เวลาไหน
 - อ่านข่าวประเภทไหน
 - การฟังวิทยุ
 - ฟังวิทยุ เวลาไหน
 - ฟังวิทยุกับใคร
 - ขณะที่ฟังวิทยุกำลังทำอะไร
 - ฟังรายการอะไร เป็นประจำ
- (4) ความรู้และความ เข้าใจ เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด
- (5) ความคิด เห็น เกี่ยวกับ เนื้อหาความรู้ที่ เคย เผยแพร่
- (6) ความคิด เห็น เกี่ยวกับวิธี เผยแพร่ความรู้ที่ผ่านมา

ทั้งหมดนี้คือ เนื้อหาในแบบสอบถามที่ได้จากการสำรวจครั้งแรก ก่อนที่จะมีการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดผ่านสื่อมวลชน

สำหรับการสัมภาษณ์ครั้งที่ 2 มีประเด็นหลักๆ 7 ประเด็น ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การเผยแพร่ทางโทรทัศน์
 - การดูโทรทัศน์ตามรายการที่โครงการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดนำเสนอแทรก
 - การรับรู้หรือได้ดูข่าวสารที่เผยแพร่
 - ความ เข้าใจความหมายจากการดูข่าวสารที่เผยแพร่
 - ความคิด เห็น เกี่ยวกับ เนื้อหาข่าวสารที่รับชม ช่วงเวลาที่เสนอในโทรทัศน์ และวิธีการนำเสนอในโทรทัศน์

2. การเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์และนิตยสาร

- การอ่านหนังสือพิมพ์และนิตยสารที่โครงการฯ นำความรู้ไปเผยแพร่
- การรับรู้หรือได้อ่านข่าวสารที่เผยแพร่
- ความเข้าใจความหมายจากการอ่านข่าวสารที่เผยแพร่
- ความเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาคำพูดและหน้าหนังสือที่ควรจะนำข่าวสารลงพิมพ์เผยแพร่

3. การเผยแพร่ทางวิทยุ

- การฟังรายการวิทยุที่โครงการฯ นำข่าวสารความรู้ไปเผยแพร่
- การรับรู้หรือได้ฟังข่าวสารที่เผยแพร่
- ความเข้าใจความหมายจากการฟังวิทยุที่เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด
- ความเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาคำพูด ช่วงเวลาที่เสนอข่าวสาร และสถานีวิทยุที่นำข่าวสารออกเผยแพร่

4. ความรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันการค้ายาเสพติด

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำดารามาเป็นสื่อในการให้ความรู้

6. ความคิดเห็น ชอบ-ไม่ชอบต่อการเผยแพร่ข่าวสารความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดให้โทษ

7. ข้อเสนอแนะจากกลุ่มเป้าหมาย เพื่อการปรับปรุงแก้ไขการเผยแพร่ความรู้

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูล คณะผู้วิจัยได้ประสานงานกับมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค คือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ให้เป็นผู้ดำเนินการสำรวจในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่และเทศบาลเมืองหาดใหญ่ ส่วนสถาบันวิจัย-สังคม จุฬาฯ เป็นผู้ดำเนินการสำรวจในเขตเทศบาลเมืองสมุทรปราการ เทศบาลเมืองสมุทรสาคร เทศบาลเมืองนครราชสีมา และเขตกรุงเทพมหานคร

การเก็บข้อมูลภาคสนาม เริ่มพร้อมกันทั้ง 3 สถาบันฯ คือ สำรวจครั้งแรกเดือนเมษายน 2533 ครั้งที่สองเดือนสิงหาคม 2533 และครั้งสุดท้ายเมื่อสิ้นสุดโครงการเผยแพร่คือเดือนพฤศจิกายน 2533

2.5 เกณฑ์การวัดตัวแปรและการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างบิดามารดาเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความอบอุ่นในครอบครัว ซึ่งจะมีส่วนอย่างมากในการช่วยลดปริมาณผู้ติดยาเสพติด ถ้าเขาเหล่านั้นสามารถสร้างความอบอุ่นให้เกิดขึ้นในครอบครัว พฤติกรรมความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเป็นหัวข้อหนึ่งที่คณะผู้วิจัยนี้ต้องการจะศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นภายหลังการเผยแพร่ความรู้การป้องกันการติดยาเสพติด

คณะผู้วิจัยกำหนดตัวชี้วัดเพื่อประเมินพฤติกรรมความสัมพันธ์ภายในครัวเรือน 15 ตัวชี้วัด คือ

1. การไปรับ-ส่งลูกไปโรงเรียน
2. การรับประทานอาหารพร้อมกันพ่อแม่ ลูกในวันธรรมดา
3. การรับประทานอาหารพร้อมกันพ่อแม่ ลูกในวันเสาร์-อาทิตย์
4. การเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือเวลาลูกทำการบ้าน
5. การไปพักผ่อนพร้อมกันพ่อแม่ ลูก ในวันหยุด

6. การพาลูกไปเล่นกีฬาด้วยกัน
7. การพาลูกไปเล่นกีฬา กรณีที่ตนเองไม่เล่น
8. การที่ลูกมาปรึกษาเมื่อมีปัญหา
9. การมีเวลาให้ลูก เมื่อลูกต้องการคำปรึกษา
10. กรณีที่ลูกไม่ได้ปรึกษาปัญหาพ่อแม่ สาเหตุเพราะอะไร
11. การดูแลแนะนำ เรื่องการแต่งกายให้ลูก
12. การรู้จักเพื่อนสนิทของลูก
13. การรู้จักครูประจำชั้นของลูก
14. การทำอะไรให้ในวันเกิดของลูก และ
15. การไปเที่ยวเตร่ของลูก พ่อแม่มีส่วนรับรู้มากแค่ไหน

วิธีการประเมินพฤติกรรมความสัมพันธ์ในครอบครัว

การประเมินความสัมพันธ์ในครอบครัวขึ้นอยู่กับ การให้คะแนนกับความ
รักความเข้าใจใส่ใจของบิดามารดาที่ปฏิบัติต่อบุตรของตนอย่างไร จากตัวชี้วัด 15 ตัว
เกณฑ์คะแนนที่กำหนดไว้มีดังนี้คือ

1. การไปรับ-ส่งลูกในโรงเรียน

พ่อ/แม่ไปรับและส่งหรือรถโรงเรียนไปรับและส่ง	3 คะแนน
พ่อ/แม่ไปรับหรือส่งเพียงอย่างเดียว	2 คะแนน
เด็กไปและกลับโรงเรียนเอง	1 คะแนน
2. การรับประทานอาหารพร้อมกันพ่อแม่ลูกในวันธรรมดา

รับประทานอาหารพร้อมกัน 3 มื้อ	4 คะแนน
รับประทานอาหารพร้อมกัน 2 มื้อ	3 คะแนน
รับประทานอาหารพร้อมกัน 1 มื้อ	2 คะแนน
ไม่ได้รับประทานอาหารพร้อมกันเลย	1 คะแนน

3. การรับประทานอาหารพร้อมกันพ่อแม่ลูกในวัน เสาร์-อาทิตย์
รับประทานพร้อมกัน 3 มื้อ	4 คะแนน
รับประทานพร้อมกัน 2 มื้อ	3 คะแนน
รับประทานพร้อมกัน 1 มื้อ	2 คะแนน
ไม่ได้รับประทานพร้อมกัน เลย	1 คะแนน
4. การเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือ เวลาลูกทำการบ้าน
ช่วยดูแลให้ทำ ช่วยตรวจและช่วยอธิบาย	4 คะแนน
ช่วยเพียง 2 อย่างข้างต้น	3 คะแนน
ช่วยเพียง 1 อย่างข้างต้น	2 คะแนน
ไม่ได้ช่วยอะไร เลย	1 คะแนน
5. การไปพักผ่อนพร้อมกันพ่อแม่ลูกในวันหยุด
ไปบ่อย เกือบทุกวันหยุด	5 คะแนน
ไป 2-3 เดือนต่อครั้ง	4 คะแนน
ไป 2-3 ครั้งต่อปี	3 คะแนน
ไป 2-3 ปีต่อครั้ง	2 คะแนน
ไป เคยไปพร้อมกัน เลย	1 คะแนน
6. การพาลูกไป เล่นกีฬาด้วยกัน
พาลูกไป เล่นด้วย	2 คะแนน
ไม่พาลูกไป เล่น	1 คะแนน
7. การพาลูกไป เล่นกีฬา กรณีที่ตนเองไม่เล่น
พาลูกไป เล่นด้วย	2 คะแนน
ไม่พาลูกไป เล่น	1 คะแนน

8. การที่ลูกมาปรึกษา เมื่อมีปัญหา
ปรึกษาพ่อแม่	5 คะแนน
ปรึกษาพี่น้อง	4 คะแนน
ปรึกษาญาติ	3 คะแนน
ปรึกษาเพื่อน	2 คะแนน
ปรึกษาคนอื่นที่ไม่ใช่ 4 คนข้างต้น	1 คะแนน
9. การมีเวลาให้ลูก เมื่อลูกต้องการคำปรึกษา
ให้คำปรึกษาทุกครั้งที่เขาต้องการ	3 คะแนน
ส่วนมากหรือ เกือบทุกครั้ง	2 คะแนน
ไม่ใคร่มีเวลาให้คำปรึกษา	1 คะแนน
10. กรณีที่ลูกไม่ได้ปรึกษาไต่หากับพ่อแม่ มีสาเหตุ
พ่อแม่ไม่มีเวลา	1 คะแนน
เหตุผลอื่น ๆ	2 คะแนน
11. การดูแลแนะนำ เรื่องการแต่งกายให้ลูก
พาลูกไปซื้อ เสื้อผ้า	4 คะแนน
ซื้อมาให้ลูกเอง	3 คะแนน
ให้คำแนะนำ เท่านั้น	2 คะแนน
ไม่เคยยุ่งเรื่องการแต่งกายลูก	1 คะแนน
12. การรู้จักเพื่อนสนิทของลูก
รู้จักดี รู้ว่าเป็นลูกใคร ชื่ออะไร	3 คะแนน
รู้จักแต่ชื่อไม่เคยพบตัว	2 คะแนน
ไม่รู้จักเลย	1 คะแนน

13. การรู้จักครูประจำชั้นของลูก	
รู้จักดี เคยพบพูดคุย	3 คะแนน
รู้จักแต่ชื่อไม่ เคยพบตัว	2 คะแนน
ไม่ เคยรู้จัก เลย	1 คะแนน
14. การทำอะไรให้ในวันเกิดลูก	
พาไปทำบุญตักบาตร	4 คะแนน
ให้ของขวัญหรือพาไป เลี้ยง	3 คะแนน
ให้เงินลูกไปซื้อเอง	2 คะแนน
ไม่ เคยทำอะไรให้	1 คะแนน
15. การไปเที่ยวเตร่ของลูก พ่อแม่มีส่วนรับรู้มากแค่ไหน	
ลูกต้องขออนุญาต	4 คะแนน
ลูกบอกให้ทราบ เจयर	3 คะแนน
ลูกไป เที่ยวแล้วจึงบอก	2 คะแนน
ลูกไม่ เคยบอก	1 คะแนน

คะแนนรวมของแต่ละคนจะนำมา เปรียบเทียบกับคะแนนที่กำหนดระดับ ความสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งคะแนนตัวที่จะนำมา กำหนดระดับความสัมพันธ์ในครอบครัวจะใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนรวมของตัวอย่างเป็นหลัก หมายความว่า คะแนนรวมตัวชี้วัดทั้ง 15 ตัวของตัวอย่างแต่ละตัวอย่งนำมา รวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย (Mean) ดังนั้น ในการประเมินความสัมพันธ์ในครอบครัวจะกำหนดว่า

คะแนนรวมของ 15 ตัวชี้วัดที่สูงกว่าค่าเฉลี่ย ถือว่าครอบครัว ค่อนข้าง

อบอุ่น

และคะแนนรวมของ 15 ตัวชี้วัดที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ถือว่าครอบครัว ค่อนข้าง

ขาดความอบอุ่น

การประเมินความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดของกลุ่มเป้าหมายก่อนมี
การเผยแพร่ นั้น คณะวิจัยกำหนดตัวแปรด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดยา
เสพติดจากตัวชี้วัดต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับสาเหตุที่เยาวชนไทยติดยาเสพติด
2. ความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เยาวชนติดยาเสพติด

ตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัวนี้ใช้ถามในรูปแบบสอบถามในลักษณะคำถามเปิดเพื่อให้
โอกาสผู้ตอบมีอิสระ ในการสำรวจระยะที่ 1 การประมวลคำตอบจากตัวแปรทั้ง 2
ตัวนี้ จะแสดงให้เห็นว่า ตัวอย่างแต่ละคนมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการป้องกันยาเสพติด
ที่วิถี และรู้ละไรบ้าง และรู้ถึงสาเหตุที่เยาวชนติดยาเสพติดอะไรบ้าง ดังนั้นการ
เสนอในรายงานระยะที่ 1 จึงจะแสดงจำนวนของความรู้และสาเหตุเท่าที่ได้จาก
การสำรวจเท่านั้น

สำหรับตัวแปรทัศนคติของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการเผยแพร่ความรู้ด้าน
การป้องกันยาเสพติดผ่านสื่อมวลชนในช่วงก่อนโครงการฯ ตัวแปรที่นำมาใช้ในการ
ประเมินนี้ คือ

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อประเภทต่างๆที่เคยเผยแพร่มาก่อน
2. วิธีการเผยแพร่ที่ควรจะทำให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ

การประเมินตัวชี้วัดทัศนคตินี้เช่นเดียวกับตัวชี้วัดความรู้ คือเป็นคำถาม
ที่ให้ถามในลักษณะเปิดโอกาสให้ผู้ตอบอย่างอิสระ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการ
เปรียบเทียบผลความเปลี่ยนแปลงเมื่อการสำรวจครั้งที่ 3 อันเป็นการสำรวจภาย
หลังการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชนสิ้นสุดลง

การวิเคราะห์ข้อมูลนอกจากจะใช้ขบวนการศึกษาเชิงคุณภาพดังที่กล่าว
มาแล้วนั้น ยังมีการศึกษาแบบเจาะลึกในการศึกษาเรื่องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
ในการป้องกันยาเสพติด ซึ่งใช้จำนวนตัวอย่างเพื่อสัมภาษณ์ทั้งหมด 56 ตัวอย่าง
กระจายไปทุกบริเวณที่ทำการสำรวจ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2

ผลการศึกษาก่อน เผยแพร่ความรู้

3. ลักษณะครอบครัวและพฤติกรรมความสัมพันธ์ในครอบครัว
4. พฤติกรรมการรับสื่อความรู้และความคิดเห็น เกี่ยวกับ เนื้อหา
วิธีการ เผยแพร่ความรู้ที่ผ่านมา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ลักษณะครอบครัวและพฤติกรรมความสัมพันธ์ในครอบครัว

3.1 กลุ่มตัวอย่างบิดามารดา

3.1.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างบิดามารดา

กลุ่มบิดามารดาที่ตกเป็นตัวอย่างทั้งหมด 725 ตัวอย่าง จากการสำรวจปรากฏว่าผู้ให้สัมภาษณ์เป็นมารดาถึงร้อยละ 70 ของตัวอย่างทั้งหมด ส่วนอีกร้อยละ 30 เป็นบิดาที่ให้สัมภาษณ์ เหตุผลสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ผู้ตอบส่วนมากเป็นผู้หญิงหรือเป็นมารดา คือในช่วงของการเก็บข้อมูล คณะวิจัยได้ออกสัมภาษณ์ในวันธรรมดาซึ่งไม่ใช่วันหยุดราชการ ซึ่งเวลาดังกล่าวในเวลากลางวันมักจะพบแต่แม่บ้านหรือผู้ที่เป็นมารดาอยู่ในบ้านเท่านั้น (ตารางที่ 3.1)

การประกอบอาชีพของกลุ่มบิดามารดาปรากฏจากการสำรวจได้ภาพรวมทั้งประเทศว่า หัวหน้าครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่างบิดามารดาทำอาชีพค้าขายมากที่สุด (ร้อยละ 21) และรองลงมาซึ่งมีจำนวนร้อยละ 15 เท่ากันหลายอาชีพ คือทำอาชีพรับราชการ ทำธุรกิจส่วนตัว และทำงานเป็นลูกจ้างเอกชน แต่เมื่อพิจารณาแต่ละภาค (ตารางที่ 3.2) ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างใน กทม. จะมีหัวหน้าครอบครัวทำงานเป็นลูกจ้างเอกชนมากที่สุด และ

สมุทรสาคร	หัวหน้าครอบครัวทำอาชีพ	ค้าขายส่วนมาก
สมุทรปราการ	หัวหน้าครอบครัวทำอาชีพ	ค้าขายส่วนมาก
นครราชสีมา	หัวหน้าครอบครัวทำอาชีพ	รับจ้างส่วนมาก
เชียงใหม่	หัวหน้าครอบครัวทำอาชีพ	รับราชการส่วนมาก
หาดใหญ่	หัวหน้าครอบครัวทำอาชีพ	ค้าขายส่วนมาก

ส่วนอาชีพของภรรยา ปรากฏว่าภาพรวมทั้งประเทศภรรยามีอาชีพค้าขายมากที่สุด (ร้อยละ 30) และรองลงมาคือเป็นแม่บ้าน (ร้อยละ 28) ซึ่งหมายถึงทำงานบ้านโดยไม่มีรายได้ (ตารางที่ 3.3)

เป็นที่น่าสังเกตว่าระดับการศึกษาของกลุ่มบิดามารดาทั่วประเทศนั้น ส่วนใหญ่มีการศึกษาเพียงภาคบังคับคือประถม 6 เท่านั้น (ร้อยละ 40) ซึ่งนับว่าในภาพรวมแล้ว กลุ่มตัวอย่างบิดามารดาในหัวหน้าครัวเรือนมีระดับการศึกษาค่อนข้างต่ำมีหัวหน้าครัวเรือนที่จบอุดมศึกษา (ระดับปริญญาตรี) เพียงร้อยละ 15 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมดเท่านั้น ซึ่งในจำนวนนี้ครึ่งหนึ่งจะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร (ตารางที่ 3.4) ระดับการศึกษาของภรรยาก็มีลักษณะเช่นเดียวกัน ดังจะเห็นว่ากว่าร้อยละ 50 เป็นผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาภาคบังคับ และมีผู้ที่จบอุดมศึกษาหรือได้รับปริญญาตรีเพียงร้อยละ 9 ซึ่งในจำนวนเล็กน้อยนี้เป็นมารดาของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในกรุงเทพถึงเกือบครึ่ง (ตารางที่ 3.5)

สำหรับรายได้ของครอบครัวของกลุ่มบิดามารดา พิจารณาจากรายได้ของสามีเป็นหลัก ปรากฏจากการสำรวจว่า รายได้ของกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศค่อนข้างต่ำ คือประมาณ 10,000-50,000 บาทต่อปี (ร้อยละ 38) แต่ถ้าเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างแต่ละภาคจะเห็นว่าบิดามารดาในเขต กทม. จะมีรายได้อยู่ระหว่าง 100,000-500,000 บาทต่อปี (ร้อยละ 35) ซึ่งสูงกว่าในภาคอื่นอย่างเห็นได้ชัด (ตารางที่ 3.6)

ขนาดของครอบครัวน่าจะมิใช่บ่งชี้ต่อพฤติกรรมความสัมพันธ์ภายในครัวเรือนอยู่บ้าง จากการสำรวจพบว่า ในครอบครัวหนึ่งๆจะมีบุตรที่อาศัยอยู่ในบ้านด้วยกัน 2 คนเป็นส่วนมาก (ร้อยละ 34) ซึ่งเมื่อคูณผลการสำรวจขนาดของครอบครัวก็พบว่าครอบครัวหนึ่งๆจะมีสมาชิกในบ้านระหว่าง 4-6 คนเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 58) (ตารางที่ 3.7 และ ตารางที่ 3.8) ซึ่งหมายความว่า มีพ่อ แม่ ลูก 2 คน และอาจมีคนอื่นที่ไม่ใช่ญาติ เช่น ลูกจ้าง หรือถ้าเป็นญาติอาจเป็นปู่ย่าหรือตายาย

อาศัยอยู่ด้วย ซึ่งสะท้อนเห็นว่าครอบครัวที่อยู่ในเมือง เป็นครอบครัวขนาดเล็ก

3.1.2 พฤติกรรมความสัมพันธ์ในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างบิดามารดา

จากการสำรวจได้ข้อสรุปที่น่าสนใจหลายประการโดยเฉพาะพบว่าตัวที่วัดบางตัวนำมาใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ในครัวเรือนไม่ได้

การไปรับและส่งลูกไปโรงเรียน เป็นตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเมื่อการสำรวจพบว่าประมาณร้อยละ 52 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมดตอบว่าลูกไปและกลับโรงเรียนเอง ซึ่งในระดับของความสัมพันธ์แล้วถือว่าอยู่ในระดับต่ำ หรือพ่อแม่ลูกมีความสัมพันธ์กันน้อย แต่ในอีกเท็จจริงของการสำรวจพบว่าถ้าลูกที่มีอายุมาก พ่อแม่ก็ยอมให้ลูกไปและกลับโรงเรียนเอง แต่ถ้าลูกยังมีอายุน้อยการไปรับและส่งที่โรงเรียนยังถือปฏิบัติอยู่ เพราะฉะนั้นตัวที่วัดตัวนี้จึงไม่สามารถนำมาเป็นตัววัดระดับความสัมพันธ์ในครัวเรือน (ตารางที่ 3.9)

การรับประทานอาหารพร้อมกันพ่อแม่ลูก เป็นอีกพฤติกรรมหนึ่งที่เมื่อนำมาวัดเป็นตัวกำหนดความสัมพันธ์ในครอบครัวแล้ว พบว่ามีปัญหาเนื่องจากในสภาพการณ์ปัจจุบันความรีบเร่งในการประกอบอาชีพ เป็นปัจจัยที่จำเป็นและเป็นตัวที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง สภาพการดำรงชีวิตของคนในเมืองใหญ่ๆ โดยเฉพาะการรับประทานอาหารพร้อมกันจึงเป็นพฤติกรรมที่ได้รับความกระทบจากความเปลี่ยนแปลงนี้โดยตรง จากการสำรวจพบว่า พ่อแม่ลูกที่รับประทานอาหารพร้อมกันทุกมื้อ (3 มื้อ) มีเพียงร้อยละ 7 เท่านั้น ส่วนมากจะรับประทานอาหารพร้อมกันเพียงมื้อเช้าหรือมื้อเย็นเพียงมื้อเดียว (ร้อยละ 48) ขณะเดียวกันพบว่า มีครอบครัวที่พ่อแม่ลูกไม่เคยรับประทานอาหารพร้อมกันเลยแม้แต่มื้อเดียว ถึงร้อยละ 21 (ตารางที่ 3.10) แต่อย่างไรก็ตามถ้าเป็นวันเสาร์-อาทิตย์ มีครอบครัวที่รับประทานอาหารพร้อมกันทั้ง 3 มื้อเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 47 นับว่าเป็นสถิติที่น่าพอใจ แต่ก็ยังมีครอบครัวที่ไม่เคยรับประทานอาหารพร้อมกันเลยในวันหยุด ถึงร้อยละ 18 (ตารางที่ 3.11)

การปฏิบัติต่อลูกเมื่อลูกทำการบ้าน เป็นพฤติกรรมที่แสดงความสัมพันธ์ในครอบครัวอีกอย่างหนึ่ง ในการสำรวจได้แบ่งระดับของความสัมพันธ์ออกเป็น 4 ระดับคือ

- พ่อแม่ไม่ได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับลูกเลย
- พ่อแม่ช่วยดูแลเด็กเตือนให้ทำการบ้าน หรือช่วยตรวจหรือช่วยอธิบายอย่างใดอย่างหนึ่ง
- พ่อแม่ ช่วยเตือนและดูแลให้ทำและช่วยตรวจการบ้านด้วย
- พ่อแม่ ช่วยดูแลให้ทำ ช่วยตรวจการบ้าน และช่วยอธิบายด้วยทั้ง 3 กรณี

ปรากฏจากการสำรวจว่ามีครอบครัวที่พ่อแม่ไม่ได้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับลูกเลยในช่วงที่ลูกทำการบ้านถึงร้อยละ 43 ขณะที่มีความสัมพันธ์ที่พ่อแม่ดูแลเอาใจใส่ตั้งแต่ช่วยตรวจ ช่วยอธิบายและดูแลการทำการบ้านจนเสร็จเพียงร้อยละ 10 ซึ่งนับว่าน้อยมาก (ตารางที่ 3.12)

โอกาสในการไปพักผ่อนด้วยกันในวันหยุด เป็นพฤติกรรมที่แสดงความสัมพันธ์ในครอบครัวได้อย่างดี และค่อนข้างจะเห็นชัดถึงความพยายามจะอยู่ร่วมกันในวันพักผ่อน จากการสำรวจพบสถิติที่น่าพอใจว่า ครอบครัวได้มีโอกาสไปพักผ่อนร่วมกันตั้งแต่ 2-3 ครั้งใน 1 ปี ไปจนถึงไปเที่ยวทุกวันหยุดมีถึงร้อยละ 60 ส่วนที่เหลือร้อยละ 40 จะเป็นครอบครัวที่ไปเที่ยวพร้อมกัน 2-3 ครั้งต่อหนึ่งปีจนถึงครอบครัวที่ไม่เคยไปเที่ยวด้วยกันเลย (ตารางที่ 3.13)

การพาลูกไปเล่นกีฬาด้วยหรือกรณีที่พ่อแม่ไม่เล่นกีฬา แต่พาไปฝึกหัดหรือเล่นกีฬา เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในเมืองใหญ่ เช่น กรุงเทพฯ เชียงใหม่ และสงขลา ซึ่งหมายถึงเมืองที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านกีฬาเท่านั้น เพราะฉะนั้นเมื่อสำรวจจึงปรากฏว่าจังหวัดอื่นก็มีกิจกรรมเกี่ยวกับการพาไปเล่นกีฬาน้อยมาก (ตารางที่ 3.14 และ 3.15) ดังนั้นในภาพรวมทั้งประเทศความสัมพันธ์ในครอบครัว

ครัวจากพฤติกรรมดังกล่าวจึงแสดงค่อนข้างผลต่ำ

คนที่ลูกไปปรึกษาเมื่อมีปัญหา จะแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ภายในครอบครัวอย่างชัดเจน ผลการสำรวจปรากฏว่าประมาณร้อยละ 82 ของกลุ่มบิดามารดาตอบว่าลูกจะมาปรึกษาพ่อแม่เมื่อมีปัญหา เพื่อนหรือพี่น้องไม่ค่อยมีบทบาทในการให้คำปรึกษาเท่าใดนัก (ตารางที่ 3.16) และเมื่อถามต่อไปถึงเวลาที่ลูกมาปรึกษานั้น พ่อแม่มีเวลาให้กับลูกมากน้อยแค่ไหนเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่พ่อแม่ให้ความสนใจหรือเอาใจใส่กับลูก คำตอบที่ได้จากการสำรวจปรากฏว่าประมาณร้อยละ 70 ของกลุ่มพ่อแม่ตอบว่า มีเวลาให้ลูกทุกครั้งเมื่อลูกมาปรึกษานั้นย่อมหมายความว่ายอมสละเวลาที่จะพูดคุยกับลูกได้ทุกเวลา (ตารางที่ 3.17)

ประเด็นที่เกี่ยวกับการแนะนำดูแลเรื่องการแต่งกายให้ลูก ผลการสำรวจปรากฏค่อนข้างดีเมื่อพบว่าพ่อแม่จะพาลูกไปซื้อเสื้อผ้าที่มีร้อยละ 33 และพ่อแม่ซื้อมาให้เองประมาณร้อยละ 35 ซึ่งมีกลุ่มพ่อแม่เพียงร้อยละ 23 เท่านั้นที่บอกว่าไม่เคยยุ่งเรื่องการแต่งกายของลูก (ตารางที่ 3.18)

การที่พ่อแม่รู้จักเพื่อนสนิทของลูกและรู้จักครูประจำชั้นของลูก ค่อนข้างน้อย แต่ไหนก็เป็นประเด็นที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูกเป็นอย่างดี ผลจากการสำรวจปรากฏว่า ระหว่างเพื่อนของลูกกับครูประจำชั้นของลูกนั้น พ่อแม่จะรู้จักเพื่อนของลูกในลักษณะที่เรียกว่ารู้จักดีมากกว่าครูประจำชั้น รู้จักเพื่อนลูกเป็นอย่างดี ร้อยละ 56 ขณะที่บอกว่ารู้จักครูประจำชั้นอย่างดีมีเพียงร้อยละ 35 และบอกว่าไม่เคยรู้จักครูประจำชั้นของลูกถึงร้อยละ 30 (ตารางที่ 3.19 และ 3.20)

การระลึกถึงวันสำคัญของลูก เช่น วันเกิด เป็นพฤติกรรมที่พ่อแม่ที่มีครอบครัวอบอุ่นหรือความสัมพันธ์ในครอบครัวดีน่าจะมีการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง จากการสำรวจพบว่าพ่อแม่ที่ให้ของขวัญวันเกิดแก่ลูกหรือพาลูกไปเลี้ยงฉลองมากที่สุดร้อยละ 46 ส่วนพ่อแม่ที่ไม่ได้ทำอะไรเป็นการระลึกถึงวันสำคัญของลูกเลยมี

ร้อยละ 27 (ตารางที่ 3.21)

การมีส่วนรับรู้เมื่อลูกไปเที่ยวเตร่ ก็เป็นประเด็นที่สำคัญของการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูก ผลจากการสำรวจพ่อแม่ตอบว่าลูกต้องขออนุญาตก่อนออกไปเที่ยวมีจำนวนร้อยละ 75 ที่เหลือนั้นเป็นพฤติกรรมที่ไม่ให้ความสำคัญกับพ่อแม่ อาทิ ลูกบอกให้ทราบเฉยๆเมื่อจะไปเที่ยว หรือลูกไปเที่ยวมาแล้วจึงบอก หรือลูกไม่เคยบอกว่าจะไปไหน เป็นต้น (ตารางที่ 3.22)

ในการพิจารณาระดับความสัมพันธ์ในครอบครัวได้นำค่าตอบซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูกทั้ง 15 ตัวชี้วัดรวมและหาค่าเฉลี่ย (Mean) ของตัวอย่างกลุ่มบิดามารดาปรากฏว่า มีค่าเท่ากับ 33.7 คะแนน

เพราะฉะนั้นเมื่อพิจารณาระดับความสัมพันธ์ของตัวอย่างแต่ละตัวอย่างโดยเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยจึงปรากฏว่า มีบิดามารดาที่มีคะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยเป็นจำนวน 394 ครอบครัว และต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยเป็นจำนวน 331 ครอบครัว หรืออาจกล่าวได้ว่า ในกลุ่มตัวอย่างบิดามารดา มีครอบครัวที่แสดงความสัมพันธ์ในครอบครัวค่อนข้างอบอุ่นประมาณ 54.3 เปอร์เซ็นต์ และครอบครัวที่แสดงความสัมพันธ์อบอุ่นน้อยประมาณ 45.7 เปอร์เซ็นต์ (ตารางที่ 3.23)

3.2 กลุ่มตัวอย่างเยาวชน

3.2.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเยาวชน

การสุ่มตัวอย่างกลุ่มเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 11-25 ปี ทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และอีก 5 จังหวัด ได้จำนวนเยาวชนตัวอย่างทั้งสิ้น 747 คน ซึ่งจำแนกออกเป็นเยาวชนอายุระหว่าง 11-15 ปี 314 คน หรือร้อยละ 42 และเยาวชนอายุระหว่าง 16-25 ปี 433 คน หรือร้อยละ 58 ของจำนวนตัวอย่างทั้ง

หมด ในจำนวน 747 คนนี้เป็นเยาวชนที่กำลังเรียนหนังสืออยู่ร้อยละ 73 และเป็นกลุ่มที่จบการศึกษาหรือผู้ที่ไม่ได้เรียนหนังสือในขณะที่สัมภาษณ์เพียงร้อยละ 27 (ตารางที่ 3.24, 3.25 และ 3.26)

กลุ่มเยาวชนที่ถูกสัมภาษณ์ทั้งหมดมาจากครอบครัวที่ประกอบอาชีพต่างๆ กัน ถ้าพิจารณาจากอาชีพบิดาเป็นสำคัญ พบว่าเยาวชนเหล่านี้มาจากครอบครัวที่บิดาทำอาชีพค้าขายประมาณร้อยละ 20 บิดาทำงานเป็นลูกจ้างบริษัทร้อยละ 17 บิดาเป็นข้าราชการประมาณร้อยละ 16 และบิดาทำธุรกิจส่วนตัวประมาณร้อยละ 14 สำหรับมารดาของเยาวชนพบว่าส่วนมากมีอาชีพทำการค้า และเป็นแม่บ้านไม่ได้มีรายได้อะไร (ตารางที่ 3.27 และ 3.28)

ปรากฏว่าเยาวชนกลุ่มตัวอย่างนี้เป็นเยาวชนที่มาจากครอบครัวที่มีพี่น้องหลายคน จากการสัมภาษณ์ร้อยละ 40 ตอบว่ามีพี่น้อง 3-4 คน ซึ่งหมายความว่า ถ้ารวมตัวเองเข้าไปด้วยแล้วจะมีพี่น้องรวมกันถึง 5 คน แต่ในจำนวน 5 คนนี้ว่าเป็นพี่น้องที่เป็นผู้ใหญ่ และอาจจะแยกครอบครัวออกไปบ้างแล้ว เพราะเมื่อถามต่อไปว่าปัจจุบันมีพี่น้องที่อยู่บ้านเดียวกันกี่คน พบว่าส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ด้วยกัน 2 หรือ 3 คนเป็นส่วนมาก

กล่าวโดยสรุปแล้วกลุ่มเยาวชนตัวอย่างที่เลือกมาจากทุกภาคของประเทศไทยนี้มีสัดส่วนจากกลุ่มอายุ 2 กลุ่ม คือ 11-15 ปี และ 16-25 ปี เกือบเท่ากับ 3 ใน 4 ส่วนของเยาวชนกลุ่มนี้กำลังเรียนหนังสืออยู่และเยาวชนเหล่านี้มาจากครอบครัวที่บิดาประกอบอาชีพต่างกัน เช่น เป็นพ่อค้า เป็นข้าราชการ เป็นลูกจ้างเอกชน และทำธุรกิจส่วนตัว เป็นต้น เยาวชนเหล่านี้จะมีพี่น้องที่รวมทั้งตัวเองเข้าไปด้วยแล้วประมาณ 4-5 คน เป็นส่วนมาก ซึ่งเป็นครอบครัวค่อนข้างใหญ่ แต่ปัจจุบันขณะที่สัมภาษณ์พี่น้องจำนวนหนึ่งแยกครอบครัวไปแล้ว จึงเหลือเพียง 2-3 คนเป็นส่วนมาก

3.2.2 พฤติกรรมความสัมพันธ์ในครอบครัวของกลุ่มเยาวชนตัวอย่าง

ความสัมพันธ์ในครอบครัวของกลุ่มเยาวชนที่เป็นตัวอย่างมีลักษณะเช่นเดียวกับของกลุ่มบิดามารดา ซึ่งมีพฤติกรรมหลายอย่างที่สอดคล้องกัน เช่น การไปและกลับโรงเรียนของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ร้อยละ 76 ของตัวอย่างตอบว่าไปโรงเรียนและกลับเอง บิดามารดาไม่ได้ไปรับส่ง

การรับประทานอาหารพร้อมกันพ่อแม่ ลูกในวันธรรมดาและวันเสาร์-อาทิตย์ ก็แสดงข้อมูลที่สอดคล้องกันว่า ในวันธรรมดาสวนมากครอบครัวจะรับประทานอาหารพร้อมกันเพียงมือเดียว แต่ถ้าเป็นวันเสาร์-อาทิตย์การรับประทานอาหารพร้อมกันทั้งพ่อแม่และลูก มีการปฏิบัติกันเป็นส่วนมาก (ตารางที่ 3.31, 3.32, 3.33 และ 3.34)

การปฏิบัติจากพ่อแม่ขณะที่ลูกทำการบ้าน เป็นคำถามที่ได้รับคำตอบเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างบิดามารดา คือ ส่วนมากหรือประมาณร้อยละ 58 ของตัวอย่างตอบว่า พ่อแม่ไม่ได้ช่วยอะไรเลยขณะที่กำลังทำการบ้าน

ความสัมพันธ์ในครอบครัวที่เกิดจากการได้ไปเที่ยวด้วยกันพ่อแม่ลูกเกิดขึ้นไม่บ่อยนัก เมื่อเยาวชนส่วนหนึ่งประมาณร้อยละ 26 ตอบว่ามีโอกาสไปเที่ยวด้วยกัน 2-3 ครั้งต่อปี ขณะที่เยาวชนอีกกลุ่มหนึ่งประมาณร้อยละ 25 ตอบว่าไปเที่ยวพร้อมกันพ่อแม่ลูกนานาครั้งหนึ่ง (ตารางที่ 3.35 และ 3.36)

การพาลูกไปเล่นกีฬาด้วยกันหรือแค่เป็นผู้พาลูกไปเล่นในกรณีพ่อแม่ไม่เล่นกีฬา พฤติกรรมทั้ง 2 อย่างนี้มีเกิดขึ้นน้อยมากเพียงร้อยละ 17-18 เท่านั้น นอกนั้นบอกว่าพ่อแม่ไม่เคยพาลูกไปเล่นหรือพาไปเล่นด้วยกันเลย (ตารางที่ 3.37-3.38)

เกี่ยวกับบุคคลที่เขาวชนให้ความไว้วางใจ เมื่อมีปัญหา มักจะไปขอคำปรึกษา นั้น ในทรศนะของกลุ่มเขาวชนที่เป็นตัวอย่างส่วนมากหรือร้อยละ 63 ตอบว่า บิดามารดาเป็นคนที่ตนไปปรึกษาหาหรือเมื่อมีปัญหา รองลงมาคือเพื่อน และอันดับที่สามคือพี่น้อง ตามลำดับ เมื่อถามต่อไปถึงว่าบิดามารดามีเวลามากน้อยเท่าใดในการให้คำปรึกษา เขาวชนประมาณครึ่งหนึ่งตอบว่าพ่อแม่มีเวลาให้ทุกครั้งที่ต้องการขอคำปรึกษา ซึ่งหมายความว่าความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับเขาวชนค่อนข้างดี คือมีความใกล้ชิดกันพอสมควร (ตารางที่ 3.39-3.40)

การให้คำแนะนำเรื่องการแต่งกายของเขาวชน เป็นคำถามที่จะแสดงให้เห็นว่าพ่อแม่ให้ความเอาใจใส่กับลูกมากน้อยเพียงใด ปรากฏว่าเรื่องการแต่งกายของลูกนั้นพ่อแม่ของกลุ่มเขาวชนประมาณ 2 ใน 3 ให้ความสำคัญเอาใจใส่กับการแต่งกายของลูก ซึ่งความเอาใจใส่ในส่วนนี้ส่วนมากแสดงออกมาในรูปของการพาออกไปซื้อเสื้อผ้าเอง รองลงมาคือซื้อมาให้เอง หรือเป็นผู้ให้คำแนะนำว่าควรจะแต่งกายอย่างไร (ตารางที่ 3.41)

สำหรับเพื่อนสนิทของลูกและครูประจำชั้นของลูก เป็นคนนอกครอบครัวที่มีอิทธิพลกับลูกอยู่มาก ถ้าพ่อแม่ที่เอาใจใส่ต่อลูกอย่างดีย่อมจะต้องรู้จักเพื่อนของลูกและครูของลูกเป็นอย่างดีเช่นเดียวกัน คำตอบที่ได้รับเมื่อถามว่าพ่อแม่รู้จักคน 2 คนนั้นมากน้อยแค่ไหน ปรากฏว่าพ่อแม่ของเขาวชนประมาณร้อยละ 70 รู้จักเพื่อนสนิทของลูกเป็นอย่างดี ซึ่งหมายถึงรู้จักตัวรู้จักชื่อ และอาจรู้จักไปถึงพ่อแม่ของเด็กเหล่านั้นด้วย ส่วนครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษามีพ่อแม่เพียงร้อยละ 50 ที่ตอบว่ารู้จักและเงินจำนวนนี้พ่อแม่รู้จักครูประจำชั้นเป็นอย่างดีเพียงร้อยละ 30 เท่านั้น (ตารางที่ 3.42 และ 3.43)

การให้ความสำคัญกับลูกในวันเกิด เป็นพฤติกรรมที่จะแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูกเป็นอย่างดี จากการสำรวจพบว่าประมาณ 2 ใน 3 ของกลุ่มตัวอย่างตอบว่าในวันเกิดมีกิจกรรมที่พ่อแม่ทำให้ เช่นให้ของขวัญหรือพาไปเลี้ยง

4. พฤติกรรมการรับสื่อ ความรู้และความคิด เห็น เกี่ยวกับ เนื้อหาวิธีการ เผยแพร่ความรู้ที่ผ่านมา กถณาการ เผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชน

สื่อมวลชนที่นำมาใช้ในการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติด
ของโครงการครั้งนี้ คือ โทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ สถาบันวิจัยสังคมจึงเริ่ม
ลงมือสำรวจพฤติกรรมการรับสื่อมวลชนประเภทต่างๆจากกลุ่มเป้าหมายทั้ง 2 กลุ่ม
และช่วงเวลาที่ยังสำรวจเป็นเวลาก่อนที่มีการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติด
ออกสู่สาธารณชน ดังนั้นผลการสำรวจครั้งนี้จึงเป็นเพียงการเสนอพฤติกรรมการ
การรับสื่อมวลชนโดยทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างบิดามารดาและกลุ่มตัวอย่างเยาวชน
โดยมิได้มีการกล่าวถึงการรับสื่อเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดแต่ประการใด แต่จะ
เป็นการเสนอพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ การฟังวิทยุ และการอ่านหนังสือพิมพ์ โดยที่
ให้เห็นถึงความแตกต่างหรือความคล้ายคลึงในการรับสื่อของกลุ่มบิดามารดาและกลุ่ม
เยาวชนเท่านั้น

4.1 พฤติกรรมการดูโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่างบิดามารดาและกลุ่ม เยาวชน

จากการสำรวจการดูโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ปรากฏว่า
กลุ่มบิดามารดาส่วนมากหรือประมาณร้อยละ 70 ดูโทรทัศน์ทุกวัน ส่วนกลุ่มเยาวชน
ถึงแม้ว่าส่วนมากจะดูโทรทัศน์ แต่อัตราส่วนผู้ที่ดูโทรทัศน์ทุกวันนี้ต่ำกว่ากลุ่มบิดา
มารดา คือกลุ่มเยาวชน มีเพียงร้อยละ 60 ที่บอกว่าดูโทรทัศน์ทุกวัน (ตารางที่
4.1 (ก)-(ข))

ความนิยมในการเลือกเวลาดูโทรทัศน์น่าจะมีผลสืบเนื่องจากการจัด
รายการของสถานีโทรทัศน์แต่ละแห่งด้วย ผลการสำรวจช่วงเวลาที่มีการชมโทรทัศน์
เป็นประจำของทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง ปรากฏตัวเลขที่น่าสนใจว่ากลุ่มบิดามารดาจะ

ดูโทรทัศน์ในช่วงเวลา 2 ทุ่มถึง 3 ทุ่ม เป็นอัตราสูงสุดถึงร้อยละ 60 ของกลุ่มบิดามารดาทั้งหมด ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงเวลาที่มีการเสนอข่าว ส่วนกลุ่มเยาวชนจะดูโทรทัศน์ช่วงเวลา 3 ทุ่มถึง 4 ทุ่มเป็นอัตราสูงสุดร้อยละ 41 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวจะเป็นช่วงเวลาของการเสนอความบันเทิงในรูปแบบต่างๆ เช่น ละคร เกมสโตร์และภาพยนตร์ เป็นต้น (ตารางที่ 4.2 (ก)-(ข))

เป็นที่น่าสังเกตว่าช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มดูโทรทัศน์เป็นประจำในแต่ละช่วงเวลาตั้งแต่ 16.00 น. จนถึง 24.00 น. นั้น กลุ่มตัวอย่างบิดามารดาจะเพิ่มสัดส่วนของการดูโทรทัศน์สูงขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าวตั้งแต่ช่วงก่อนมีข่าว คือ 1 ทุ่ม แล้วนิยมดูมากที่สุดในช่วงข่าว 2 ทุ่ม หลังจากนั้นความนิยมในการดูในช่วงหลังข่าวค่อยๆ ลดน้อยลงตามลำดับ (ตั้งกราฟที่ 1 แสดงช่วงเวลาความนิยมดูโทรทัศน์เปรียบเทียบทั้ง 2 กลุ่ม) ส่วนกลุ่มเยาวชนนิยมในการดูโทรทัศน์จะสูงในช่วง 4 โมงเย็น แล้วค่อยๆ ลดลงจนต่ำสุดในช่วงระหว่าง 6 โมงเย็นถึง 1 ทุ่ม หลังจากนั้นจะค่อยๆ ขึ้นสูงไปอีกครั้ง จนถึงช่วง 3 ทุ่ม และ 4 ทุ่มตามลำดับ

ประเด็นที่น่าสนใจอีกประเด็นคือ เราพบจากการสำรวจว่า เยาวชนที่เป็นผู้หญิงจะดูโทรทัศน์ดีกว่าเยาวชนที่เป็นผู้ชาย และเยาวชนกลุ่มอายุ 11-15 ปี มักจะดูโทรทัศน์ในช่วงก่อนที่จะมีข่าวหรือก่อน 20 นาฬิกา ขณะที่เยาวชนอายุ 16-25 ปี จะนิยมดูโทรทัศน์จากช่วงหลังข่าวเป็นต้นไปเป็นส่วนใหญ่ (กราฟที่ 2 และ 3)

สำหรับวันเสาร์และวันอาทิตย์ที่มีช่วงเวลาของการเสนอรายการโทรทัศน์เพิ่มขึ้นจาก 9 โมงเช้าจนถึง 4 โมงเย็นนั้น จากการสำรวจของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม พบว่ากลุ่มบิดามารดามีการดูโทรทัศน์ช่วงเวลาดังกล่าวเป็นประจำประมาณร้อยละ 25 ของตัวอย่างทั้งหมด แต่ในกลุ่มเยาวชนมีผู้ที่ดูโทรทัศน์เป็นประจำเพิ่มมากกว่าถึงร้อยละ 46 ของกลุ่มตัวอย่างเยาวชนทั้งหมด (ตารางที่ 4.3)

รายการโทรทัศน์ที่เป็นที่นิยมของกลุ่มบิดามารดาคือรายการข่าว เป็นรายการที่กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ดูมากที่สุดถึงร้อยละ 70 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และเป็นรายการที่ดูเป็นประจำอีกด้วย รายการประเภทอื่นที่ดูเป็นประจำแต่ความนิยมมีเพียงเล็กน้อยไม่เกินร้อยละ 32 ได้แก่รายการละครและรายการประเภทกีฬา ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับรายการโทรทัศน์ที่กลุ่มเยาวชนส่วนมากดูและดูเป็นประจำแล้วมีรายการหลายประเภท ได้แก่ รายการภาพยนตร์ รายการข่าว รายการดนตรีคอนเสิร์ต รายการละคร รายการเกมส์โชว์ และรายการกีฬา (ตารางที่ 4.4 (ก)-(ข))

การชมโทรทัศน์กับใครเป็นคำถามที่นำมาถามกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ทราบว่าผู้ที่ร่วมรับรู้กับการเผยแพร่ข่าวสารหรือความรู้ทางโทรทัศน์เป็นใครในครอบครัว ซึ่งจะมีผลต่อความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาที่เผยแพร่ออกมานั้น ปรากฏจากการสำรวจพบว่ากลุ่มบิดามารดาส่วนใหญ่ หรือประมาณร้อยละ 40 ตอบว่าดูโทรทัศน์กับลูกๆ แต่ในทางกลับกัน เมื่อถามคำถามเดียวกันกับกลุ่มเยาวชน ส่วนใหญ่จะตอบว่าดูโทรทัศน์กับพี่ๆน้องๆ เป็นอัตราส่วนร้อยละ 41 และที่จะตอบว่าดูโทรทัศน์กับพ่อแม่มีเพียงร้อยละ 10 เท่านั้น (ตารางที่ 4.5)

เป็นที่ทราบกันว่า การเผยแพร่ความรู้หรือการป้องกันการติดยาเสพติดผ่านสื่อทางโทรทัศน์ในรูปของการชี้ให้เห็นคุณโทษของยาเสพติดนั้น ได้มีการเผยแพร่มาแล้วหลายครั้ง แต่มิได้มีการติดตามผลการเผยแพร่กันจริงจัง ดังนั้นเพื่อทราบความสนใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อรายการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันการติดยาเสพติดที่แล้มา จึงถามถึงรายการดังกล่าวว่า มีกลุ่มตัวอย่างผู้ใดเคยได้ดู ผลปรากฏว่าประมาณร้อยละ 85-86 ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ต่างเคยดูโทรทัศน์เกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันการติดยาเสพติดทั้งสิ้น บางคนสามารถเล่าเรื่องราวที่เสนอในโทรทัศน์ได้ว่ามีเนื้อหาอย่างไร (ตารางที่ 4.14) แต่อย่างไรก็ตาม เรื่องราวเกี่ยวกับยาเสพติดที่นำเสนอทางโทรทัศน์นี้ไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอของหน่วยงานใด สิ่งเหล่านี้ไม่ใช่ประเด็นสำคัญที่ผู้ดูโทรทัศน์จะให้ความสนใจ

เนื้อหาและเทคนิคการให้ความรู้ความเข้าใจต่อเรื่องราวที่ต้องการจะเผยแพร่ต่างหากที่เป็นประเด็นสำคัญที่สุดที่ควรคำนึงถึง

4.2 พฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์

การอ่านหนังสือพิมพ์ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มที่พบจากการสำรวจได้ตัวเลขที่น่าพอใจ เพราะในกลุ่มตัวอย่างบิดามารดามีการอ่านหนังสือพิมพ์ถึงร้อยละ 76 และกลุ่มเยาวชนร้อยละ 88 ก็ตอบว่าอ่านหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์ที่ได้รับความนิยมและมีผู้อ่านเป็นประจำมากที่สุดในกลุ่มตัวอย่างบิดามารดา คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ซึ่งพบว่ามีผู้อ่านถึงร้อยละ 63 ของตัวอย่างทั้งหมด หนังสือพิมพ์ที่มีผู้อ่านมากรองลงมาคือเดลินิวส์ ร้อยละ 29 ส่วนหนังสือพิมพ์อื่นนั้นอัตราส่วนของผู้ที่อ่านเป็นประจำต่ำกว่าร้อยละ 10 ทั้งสิ้น และในทำนองเดียวกันกับการสำรวจในกลุ่มเยาวชน ไทยรัฐ และ เดลินิวส์ ก็เป็นหนังสือพิมพ์ที่กลุ่มเยาวชนอ่านประจำมากที่สุด ขณะที่หนังสือพิมพ์ฉบับอื่นโดยเฉพาะหนังสือประเภทข่าวธุรกิจมีผู้อ่านประจำน้อยมาก (ตารางที่ 4.6 (ก) และ 4.6 (ข))

สำหรับการอ่านนิตยสารซึ่งเป็นหนังสือที่ออกเป็นรายเดือนหรือรายสัปดาห์นั้น ปรากฏว่าในกลุ่มบิดามารดามีหนังสือที่ได้รับความนิยมอ่านเป็นประจำอยู่สองเล่มที่มีอัตราส่วนของผู้ที่อ่านสูงที่สุดคือร้อยละ 7 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้แก่หนังสือคู่สร้างคู่สม และหนังสือขวัญเรือน ส่วนหนังสือดิฉันซึ่งหนังสือที่คนกลุ่มระดับที่มีการศึกษาด้านนั้นมีผู้อ่านประจำร้อยละ 4 (ตารางที่ 4.7 (ก))

นิตยสารสำหรับกลุ่มเยาวชนที่เลือกมาเพื่อถามความนิยมในการอ่าน ปรากฏจากการสำรวจว่า หนังสืออ่านประจำที่ได้รับความนิยมสูงสุดคือประมาธ ร้อยละ 20 ได้แก่ หนังสือดาราราภาพยนตร์ และรองลงมาคือ หนังสือชื่อวัยรุ่น ขวัญเรือน และแพรวสุดสัปดาห์ ตามลำดับ (ตารางที่ 4.7 (ข))

เมื่อถามถึงเวลาที่ใช้ในการอ่านหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารของกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 2 กลุ่มนั้น ปรากฏว่าส่วนมากอ่านหนังสือเมื่อมีเวลาว่าง ซึ่งหมายความว่าไม่มีกำหนดเวลาแน่นอนว่าจะต้องอ่านหนังสือเมื่อใด แต่จะอ่านเมื่อมีเวลาว่าง

ในการสำรวจหยัง เสียงความนิยมในการอ่านคอลัมน์ข่าวประเภทต่างๆ ในหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารโดยให้กลุ่มตัวอย่างลำดับความสำคัญ 3 อันดับ ข่าวที่นิยมอ่านมากที่สุดให้เป็นอันดับ 1 และข่าวที่นิยมรองลงมาเป็นอันดับ 2 และ 3 ตามลำดับ แล้วนำลำดับที่เหล่านั้นมาหาคะแนนโดยใช้วิธี Weighting ปรากฏว่า ข่าวประเภทที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในกลุ่มบิตามารดา คือคอลัมน์ข่าวการเมือง และรองลงมาคือคอลัมน์ข่าวอาชญากรรม อันดับสามคือคอลัมน์ข่าวบันเทิง สำหรับการหยังเสียงแบบเดียวกันนี้กับกลุ่มเยาวชน ปรากฏว่ากลุ่มเยาวชนนิยมอ่านข่าวบันเทิงและคาราเป็นอันดับ 1 และรองลงมาคือข่าวอาชญากรรม และข่าวกีฬา ตามลำดับ (ตารางที่ 4.8 (ก) และ 4.8 (ข))

4.3 พฤติกรรมการฟังวิทยุ

จากการสำรวจพฤติกรรมการฟังวิทยุของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ปรากฏว่ากลุ่มเยาวชนมีการฟังวิทยุมากกว่ากลุ่มบิตามารดา มีเพียงร้อยละ 8 ของกลุ่มเยาวชนเท่านั้นที่บอกว่าไม่ได้ฟังวิทยุ ขณะที่กลุ่มบิตามารดามีผู้ที่ไม่ฟังวิทยุเลยถึงร้อยละ 32 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ในจำนวนเยาวชนผู้ที่ฟังวิทยุ นั้น มีผู้ที่ฟังวิทยุทุกวันร้อยละ 46 ไม่ได้ฟังทุกวันแต่ฟังบ่อยๆร้อยละ 17 และมีผู้ที่ฟังบ้างไม่ฟังบ้างคือการฟังไม่แน่นอนนั้นร้อยละ 18 ในขณะที่กลุ่มบิตามารดามีผู้ฟังวิทยุเป็นประจำทุกวันร้อยละ 28 และฟังบ้างไม่ฟังบ้างร้อยละ 21 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 4.9)

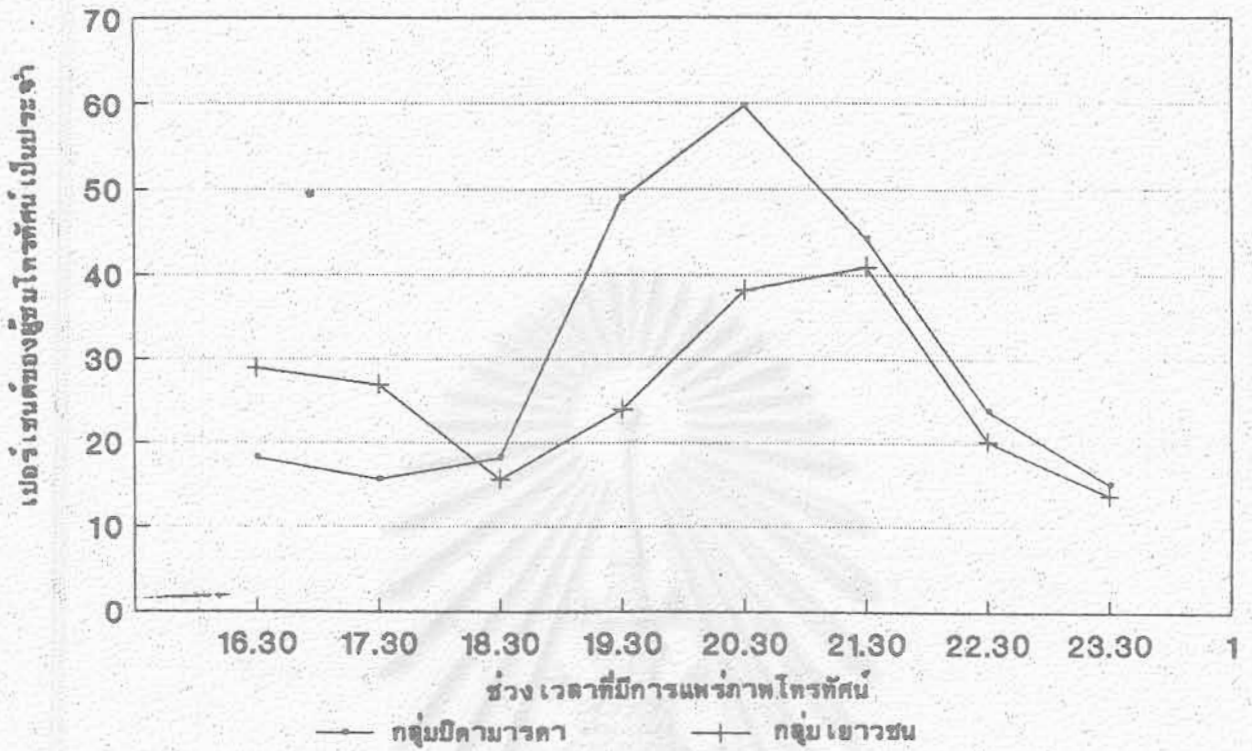
ช่วงเวลานการรับฟังวิทยุเป็นข้อมูลที่น่าสนใจ เมื่อผลการสำรวจทั่วประเทศพบว่า กลุ่มตัวอย่างบิดามารดามักจะฟังวิทยุในช่วงเวลาเช้า พอเลยเวลาเที่ยงไปแล้วจำนวนผู้ฟังวิทยุลดน้อยลงตามลำดับจนถึงปิดสถานี แต่ในทางตรงกันข้ามกลุ่มเยาวชนจะมีผู้ฟังวิทยุในช่วงเช้าเพียงจำนวนน้อย แต่จำนวนผู้ฟังวิทยุจะเพิ่มมากขึ้นจากเวลาเที่ยงไปเรื่อยๆ จนถึงเวลา 24 นาฬิกา ดังกราฟรูปที่ 4 แสดงให้เห็นช่วงเวลาดังแต่ 6 นาฬิกาถึง 8 นาฬิกา เป็นช่วงที่กลุ่มบิดามารดามักจะเปิดวิทยุรับฟังมากที่สุด ส่วนกลุ่มเยาวชนมักจะฟังวิทยุตั้งแต่ 21 นาฬิกาถึง 24 นาฬิกา ซึ่งเป็นเวลาค่อนข้างดึก ซึ่งมีผู้ฟังวิทยุช่วงนี้ถึง ร้อยละ 28 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 4.10 (ก)-(ข))

พบข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของอายุและเพศของเยาวชนกับช่วงเวลานการฟังวิทยุว่าเยาวชนอายุระหว่าง 11-15 ปี จะฟังวิทยุน้อยกว่าเยาวชนที่อายุ 16-25 ปี และยิ่งเวลาดึกมากเท่าใดจำนวนเยาวชนอายุ 16-25 ปีที่ฟังวิทยุจะยิ่งเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น (กราฟรูปที่ 5) และถ้าแยกกลุ่มเยาวชนเป็นหญิงและชายแล้ว พบว่าเยาวชนหญิงนิยมฟังวิทยุมากกว่าเยาวชนชายในทุกช่วงเวลา แต่ถ้าช่วงเวลาดึกตั้งแต่ 3 ทุ่มเป็นต้นไป เยาวชนชายจะมีจำนวนผู้ฟังวิทยุมากกว่าเยาวชนหญิง (กราฟรูปที่ 6)

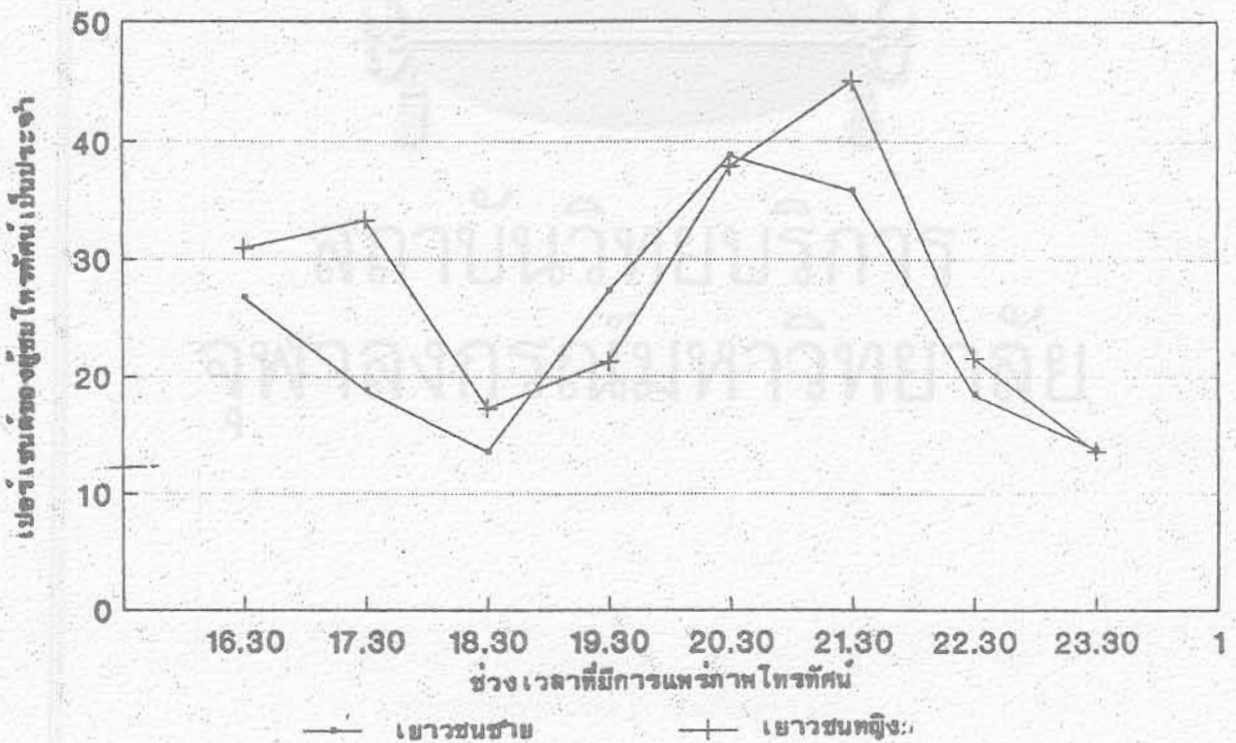
จากการสำรวจได้ข้อมูลเพิ่มเติมอีกว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม นิยมที่จะฟังวิทยุตามลำพังเพียงคนเดียวมากกว่าจะฟังกับคนอื่นหรือฟังกับเพื่อน (ตารางที่ 4.11) และกลุ่มบิดามารดาส่วนมากหรือประมาณร้อยละ 21 จะฟังวิทยุ ขณะที่ทำงานบ้านอยู่ แต่กลุ่มเยาวชนจะฟังวิทยุขณะที่กำลังพักผ่อน ซึ่งพบว่ามีประมาณร้อยละ 22 ของตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 4.12)

แผนการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดให้โทษที่กำหนดจะเผยแพร่ผ่านรายการวิทยุ 4 รายการ ได้แก่ เอ็ม 88 ไร่ไร่รายทาง มิวสิคราฟ-ฟิค และ วทท.711 นั้น คณะวิจัยได้นำมาเป็นประเด็นในการทำการสำรวจการรับ

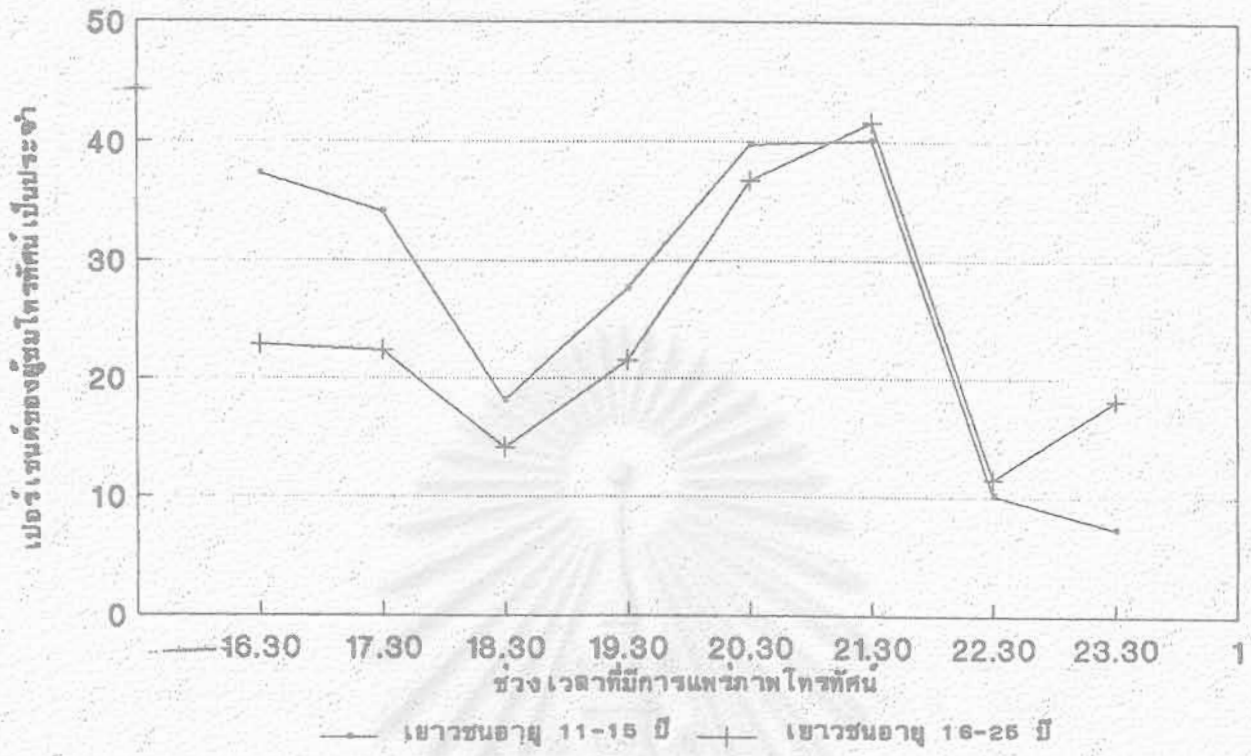
กราฟรูปที่ 1 แสดงช่วง เวลาการชมโทรทัศน์เป็นประจำของกลุ่มบิดามารดา และกลุ่มเยาวชน

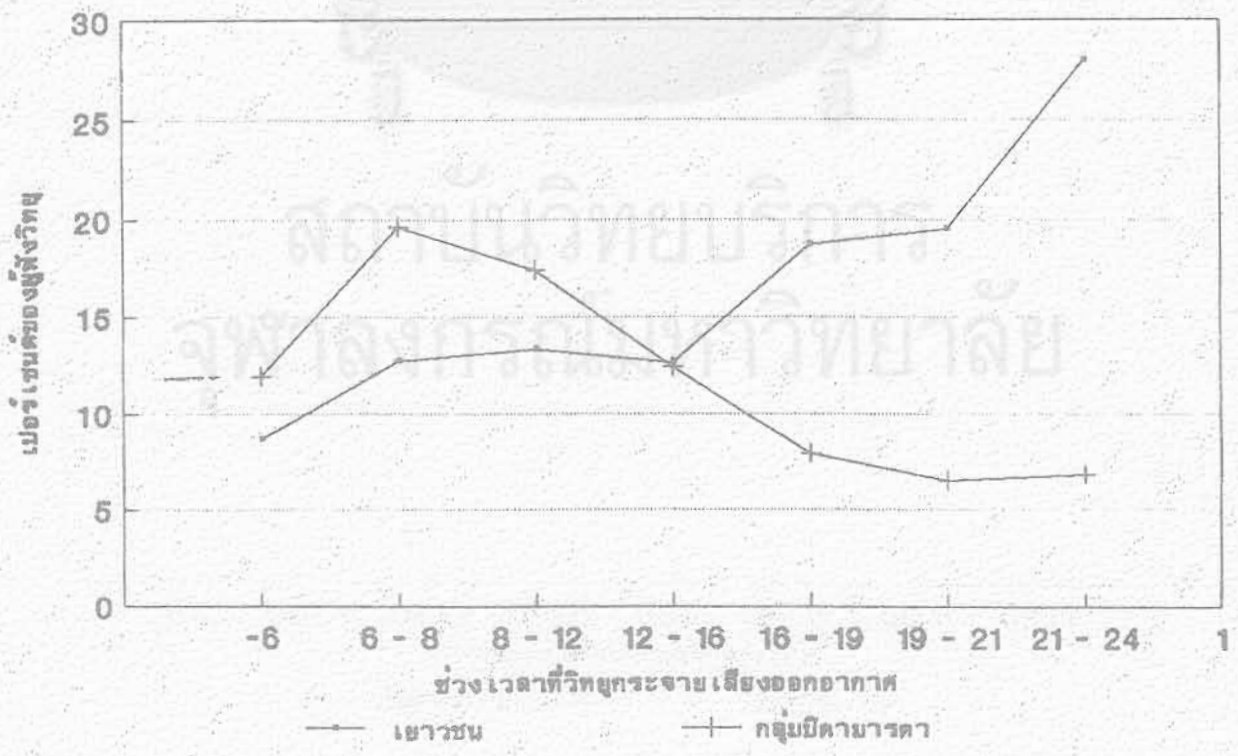
กราฟรูปที่ 2 แสดงช่วง เวลาการชมโทรทัศน์เป็นประจำของเยาวชนชายและ เยาวชนหญิง

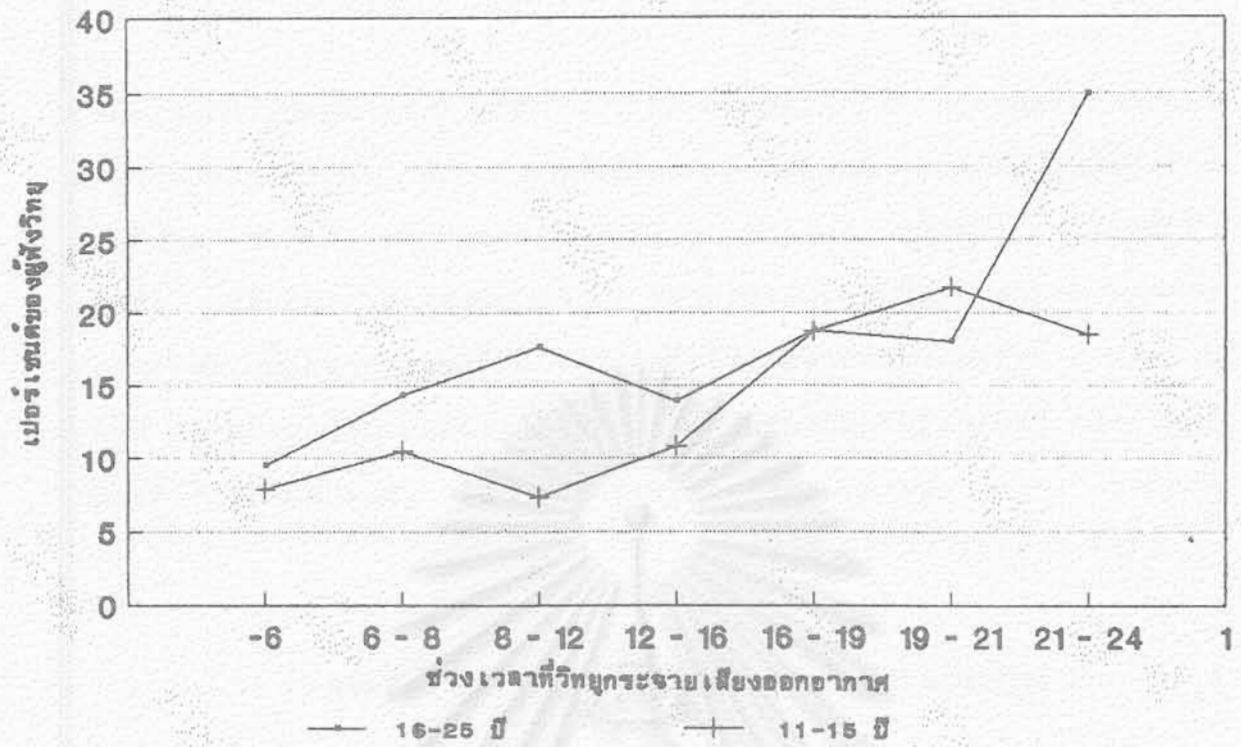
กราฟรูปที่ 3 แสดงช่วงเวลาการชมโทรทัศน์เป็นประจำของเยาวชนอายุ 11-15 ปี และ 16-25 ปี

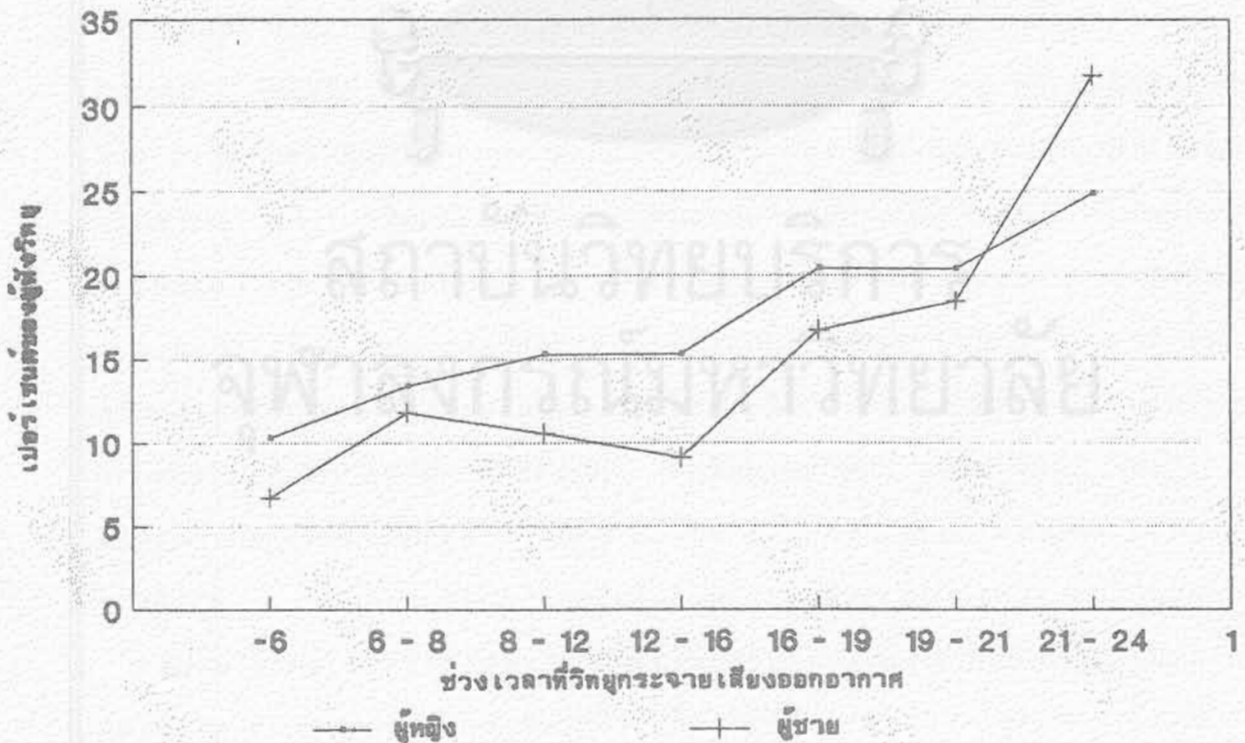
กราฟรูปที่ 4 ช่วงเวลาที่มีคาบารคา และเยาวชนรับฟังวิทยุ

กราฟรูปที่ ๕ ช่วงเวลาที่เขาวชนห้างวิทยุจำแนกตามกลุ่มอายุ

กราฟรูปที่ ๖ ช่วงเวลาที่เขาวชนห้างวิทยุจำแนกตามเพศชายและเพศหญิง

ฟังรายการวิทยุดังกล่าวจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งพบว่าในกลุ่มตัวอย่างบิดามารดามีผู้รับฟังรายการแต่ละรายการไม่เกินร้อยละ 10 ของตัวอย่างทั้งหมดในบรรดารางรายการเหล่านั้น รายการที่กลุ่มบิดามารดาฟังมากคือ เอ็ม 88 และร่วมไม้รายทาง ซึ่งอัตราส่วนผู้ฟังประมาณร้อยละ 10 และร้อยละ 9 ตามลำดับ ส่วนอีก 2 รายการ กลุ่มบิดามารดาฟังเพียงร้อยละ 4 ถึงร้อยละ 5 เท่านั้น แต่รายการวิทยุดังกล่าวกลับได้รับความนิยมในกลุ่มเยาวชน โดยเฉพาะรายการเอ็ม 88 มีผู้ฟังถึงร้อยละ 37 และร่วมไม้รายทางมีผู้ฟังร้อยละ 34 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 4.13 (ก) และ 4.13 (ข))

4.4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติด

การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและสาเหตุการติดยาเสพติดแก่ประชาชนทั่วไป กระทำกันมานานทั้งโดยหน่วยงานของรัฐและเอกชน การให้ความรู้ดังกล่าวก็ทำในหลายลักษณะ ในระยะแรกเป็นการให้ความรู้แก่เยาวชนในโรงเรียน และต่อมาเมื่อการสื่อสารเจริญก้าวหน้า การให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดยาเสพติดจึงพัฒนาไปโดยใช้สื่อมวลชนประเภทต่างๆ อาทิ ทางหนังสือพิมพ์หรือสิ่งพิมพ์ต่างๆ ทางวิทยุ ทางโทรทัศน์ และภาพยนตร์ เป็นต้น ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาที่รุนแรงโดยเฉพาะในชุมชนเมือง หน่วยงานหลักของรัฐที่เข้ามามีบทบาทในการรณรงค์ให้มีการป้องกันการแพร่ขยายของยาเสพติด คือ กระทรวงมหาดไทย ในความรับผิดชอบของกรมตำรวจ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้ต่างรณรงค์ให้มีการให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกันการติดยาเสพติด โดยผ่านสื่อมวลชนประเภทต่างๆ การให้ความรู้ในระยะหลังนี้จึงมีความหลากหลายอยู่มาก อย่างไรก็ตาม การให้ความรู้แก่ประชาชนที่ผ่านมา หน่วยงานแต่ละหน่วยมุ่งแต่เพียงต้องการให้ประชาชนได้รับรู้แต่เพียงอย่างเดียว มิได้มีการประเมินหรือทดสอบความรู้ที่เผยแพร่ไปนั้นว่ามีประชาชนได้รับรู้ข่าวสารที่เผยแพร่เป็นจำนวนเท่าใด และความรู้ความเข้าใจนั้นถูกต้องตามความมุ่งหมายของผู้เผยแพร่

แพร่หรือไม่

ดังนั้น เพื่อประเมินความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดที่กลุ่มเป้าหมายเคยได้รับมาก่อนการเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนตามโครงการนี้ คณะวิจัยจึงถามคำถามเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของเยาวชนไทยตามที่กลุ่มตัวอย่างรู้ ซึ่งหมายความว่า กลุ่มตัวอย่างสามารถตอบสาเหตุการติดยาเสพติดได้มากกว่า 1 สาเหตุ โดยหวังว่ากลุ่มตัวอย่างจะได้รับความรู้จากแหล่งต่างมาก่อน

จากผลการสำรวจปรากฏว่า คำตอบสำหรับสาเหตุการติดยาเสพติดของเยาวชนไทยมีถึง 12 สาเหตุ (ดูตารางที่ 4.15) กลุ่มบิตามารดาส่วนมากร้อยละ 30 ตอบว่า เป็นเพราะเยาวชนคบเพื่อนไม่ดี สาเหตุรองลงมาร้อยละ 25.7 ตอบว่า เยาวชนขาดความอบอุ่น และร้อยละ 16 ตอบว่า เพราะพ่อแม่ไม่มีเวลาให้กับลูก และเหตุผลอันดับ 4 คือ ร้อยละ 8.6 บอกว่า เยาวชนอยากลองสูบบุหรี่เอง

ส่วนคำตอบที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างเยาวชน ปรากฏว่าประมาณร้อยละ 29 ตอบว่า เยาวชนขาดความอบอุ่น และร้อยละ 28 ตอบว่า เยาวชนคบเพื่อนไม่ดี อีกร้อยละ 16 ตอบว่า เพราะพ่อแม่ไม่มีเวลาให้กับลูก และเช่นเดียวกับกลุ่มบิดามารดา คำตอบที่สี่คือ เยาวชนอยากทดลองสูบบุหรี่เอง

เป็นที่น่าสังเกตว่า การติดยาเสพติดเนื่องจากพ่อแม่ยากจนและการมีการศึกษาน้อยก็เข้ามามีส่วนอยู่ในการสำรวจครั้งนี้ด้วย คือ ประมาณร้อยละ 4-5 ขณะที่การไม่รู้จักใช้เวลา เป็นสาเหตุที่ถูกอ้างถึงเพียงร้อยละ 3-4 เท่านั้น

ในขณะที่การสำรวจความรู้ของกลุ่มตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ส่วนหนึ่งมีความรู้เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของเยาวชน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ที่กลุ่มตัวอย่างมีก่อนการเผยแพร่ ซึ่งความรู้ดังกล่าวมีหลายประเด็น ในจำนวน

ประเด็นต่างๆ แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เรื่องปัญหาการควบคุมเพื่อน
ปัญหาเรื่องเยาวชนขาดความอบอุ่น พ่อแม่ไม่มีเวลาให้กับลูก และเรื่องไม่รู้จักรั้ว
เวลาให้เกิดประโยชน์ แต่อย่างไรก็ตาม มีตัวอย่างจำนวนหนึ่งที่ทำให้เหตุผลนอกเหนือ
จากเหตุผล 4 ข้อที่กล่าวนั้น และตัวอย่างอีกจำนวนหนึ่งไม่ทำให้เหตุผลอะไรเลย ซึ่ง
จากการสำรวจเราพบว่ามีจำนวนตัวอย่างทั้ง 2 ประเภทนี้อยู่ส่วนหนึ่ง คือ ในกลุ่ม
บิดามารดาวัยละ 2.1 (15 คน) และกลุ่มเยาวชนวัยละ 1.2 (9 คน) ของ
ตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งหมายความว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 24 คน คือผู้ที่ไม่เคยมีความรู้
เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดมาก่อน

เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการป้องกันการติด
ยาเสพติด มีคำถามอีกคำถามที่คณะวิจัยใช้เป็นตัววัดความเปลี่ยนแปลงคือ ความ
สำคัญเกี่ยวกับ สาเหตุของการติดยาเสพติด โดยขอให้กลุ่มตัวอย่างลำดับความสำคัญ
3 อันดับของสาเหตุที่เยาวชนไทยติดยาเสพติด ให้สาเหตุที่สำคัญที่สุดไว้อันดับ 1
และสาเหตุอื่นๆ รองลงมาตามลำดับ จากนั้นใช้วิธีให้คะแนน (Weighting) จาก 3
อันดับนั้น อันดับที่ 1 มีคะแนน 3 อันดับที่ 2 มีคะแนน 2 และอันดับที่ 3 มีคะแนน
1 ตามลำดับ

ผลของการรวมคะแนนอันดับที่ 1, 2 และ 3 ของแต่ละคำตอบเกี่ยวกับ
สาเหตุที่เยาวชนติดยาเสพติดปรากฏว่าสาเหตุของการที่เยาวชนติดยาเสพติดใน
ทรรศนะของกลุ่มบิดามารดา คือการคบเพื่อนไม่ดี ซึ่งมีคะแนน 1,392 คะแนน
สาเหตุที่มีคะแนนรองลงมาคือ เยาวชนขาดความอบอุ่นในครอบครัว 1,212 คะแนน
และเหตุผลอันดับที่สามคือ การที่พ่อแม่ไม่มีเวลาให้กับลูก 598 คะแนน (ตารางที่
4.16 (ก))

จากคำถามเดียวกันนี้ เมื่อถามกลุ่มตัวอย่างเยาวชน ปรากฏว่าความ
เห็นของเยาวชนกลับเห็นความสำคัญของการที่ครอบครัวขาดความอบอุ่นเป็นอันดับ
หนึ่ง ซึ่งมีคะแนนรวมถึง 1,413 คะแนน และเหตุผลรองลงมาคือ การที่คบเพื่อน

ไม่ดี มีคะแนน 1,251 คะแนน ส่วนลำดับที่สาม เช่นเดียวกับกลุ่มปีตามารดา คือ เห็นว่าเด็กติดยาเสพติดเพราะพ่อแม่ไม่มีเวลาให้กับลูก (ตารางที่ 4.16 (ข))

การหยิ่งทรนชนะเกี่ยวกับสาเหตุที่เยาวชนติดยาเสพติดได้กระทำในกลุ่มเยาวชนที่จำแนกตามเพศชายหญิง ที่จำแนกตามกลุ่มอายุ 11-15 และ 16-25 ปี และที่กำลังเรียนหนังสือและกลุ่มเยาวชนที่ไม่ได้เรียนหนังสือด้วย ปรากฏผลการสำรวจที่น่าสนใจดังนี้ คือ เยาวชนชายเห็นว่าเหตุผลสำคัญที่สุดที่เยาวชนติดยาเสพติดเพราะคบเพื่อนไม่ดี ขณะที่เยาวชนหญิงมีความเห็นว่า ครอบครัวขาดความอบอุ่น นั้นเป็นเหตุผลสำคัญที่สุด

แต่เยาวชนกลุ่มเดียวกันนี้ เมื่อแยกตามกลุ่มอายุ พวกที่อายุระหว่าง 11-15 ปี มีความเห็นว่า การคบเพื่อนไม่ดี เป็นเหตุผลที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เยาวชนติดยาเสพติด แต่สำหรับเยาวชนที่อายุ 16-25 ปี กลับมีความเห็นว่าครอบครัวที่ขาดความอบอุ่นจะเป็นสาเหตุสำคัญที่สุดที่ทำให้เยาวชนหันไปติดยาเสพติด

ส่วนทรนชนะของเยาวชนที่กำลังเรียนหนังสือกลับมีความเห็นว่า ครอบครัวขาดความอบอุ่น เป็นสาเหตุสำคัญที่สุดที่ทำให้เยาวชนติดยาเสพติด ขณะที่เยาวชนที่ไม่ได้เรียนหนังสือมีความเห็นว่า การคบเพื่อนไม่ดีจะเป็นสาเหตุของการติดยาเสพติดได้มากที่สุด (จากตารางที่ 4.17)

4.5 ทัศนคติเกี่ยวกับเนื้อหาและวิธีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับเนื้อหาและวิธีการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดที่ผ่านมา ถูกยกขึ้นมาตั้งเป็นคำถาม ซึ่งผลจากการสำรวจตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว ความเห็นของกลุ่มเยาวชนกับกลุ่มปีตามารดา แสดงทัศนคติไม่ต่างกันมากนักในข้อคิดเห็นที่ว่า การเสนอเรื่องราวเนื้อหา

เกี่ยวกับการป้องกันการติดยาเสพติดที่ผ่านมา มีข้อดีที่จำแนกเป็นเหตุผลได้ต่าง ๆ ดังนี้ คือ เนื้อหาที่เคยเสนอมานั้นดีแล้วและต้องการให้ทำต่อไป ข้อดีข้อที่สองคือ เนื้อหาที่เคยเสนอหรือเผยแพร่มาแล้วให้ข้อคิดดีและเสนอวิธีป้องกันที่ดีด้วย ข้อดีประการที่ 3 คือ เนื้อหาที่เคยเสนอนั้นดี ทำให้เยาวชนรู้ถึงสาเหตุของการติดยาเสพติด และข้อดีอีกประการคือ เรื่องที่เสนอนั้นให้ข้อคิดแก่บิดามารดาด้วย (ตารางที่ 4.18) แต่อย่างไรก็ตาม มีตัวอย่างจำนวนหนึ่งที่เห็นว่าการเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับการป้องกันการติดยาเสพติดที่แล้วมาไม่ดี ด้วยเหตุผลที่ว่า สื่อที่แสดงนั้นเป็นเด็กเกินไป เรื่องราวที่เสนอน่ากลัวเกินไป และที่สำคัญคือเสนอในเวลาที่ไม่เหมาะสม

เกี่ยวกับวิธีการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันการติดยาเสพติดที่แล้วมา การเผยแพร่ในสื่อประเภทใดที่จะให้ผลในการสร้างความรู้ให้แก่ประชาชนอย่างจริงจัง นั้น มีงานวิจัยหลายชิ้นที่ชี้ให้เห็นว่า การเผยแพร่ทางโทรทัศน์น่าจะได้ผลดีที่สุด เนื่องจากเป็นสื่อที่เข้าถึงเกือบทุกหลังคาเรือน มีทั้งภาพและเสียงประกอบที่สามารถไปถึงประชาชนทุกกลุ่ม ทั้งที่รู้หนังสือและไม่สามารถอ่านหนังสือออกได้ ในการศึกษาครั้งนี้ คณะวิจัยได้ถามทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับวิธีการเผยแพร่ที่จะให้ผลต่อความรู้ความเข้าใจในการป้องกันการติดยาเสพติดว่าควรจะทำอย่างไร ปรากฏผลจากการสำรวจ (ตารางที่ 4.19) ชี้ให้เห็นว่า ความคิดเห็นของกลุ่มบิดามารดา และกลุ่มเยาวชนไม่ได้แตกต่างกันแต่อย่างใด ทั้งสองกลุ่มต่างเห็นว่าวิธีการเผยแพร่ที่จะให้ได้ผลดีที่สุด ได้แก่ การนำเสนอในรูปแบบละครโทรทัศน์ โดยแสดงเปรียบเทียบให้เห็นคนติดยาเสพติดและคนไม่ติดยา อีกวิธีหนึ่งที่มีความเห็นมากรองลงมาคือ การให้โฆษณาทั้งสื่อโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ แต่ให้เน้นที่โทรทัศน์มากที่สุด อีกวิธีที่มีผู้ตอบรองลงมาคือ ให้นำเสนอในรูปแบบการ์ตูนหรือภาพยนตร์โฆษณาสั้นๆและนำดารามาแสดง

ส่วนที่ 3

ผลการศึกษาระหว่าง เผยแพร่ความรู้

5. รูปแบบการให้ความรู้ข่าวสาร เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดที่
นำออก เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน
6. การรับความรู้ข่าวสาร ทักษะและความคิดเห็น เกี่ยวกับการ
ป้องกันยาเสพติดระหว่างช่วง 3 เดือนที่นำออกเผยแพร่

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. **รูปแบบการให้ความรู้ข่าวสาร เกี่ยวกับการป้องกัน
ยาเสพติดที่ภาคอก เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน**

ความรู้ที่เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนทางโทรทัศน์ วิทยุ และทางหนังสือพิมพ์ จัดทำโดยบริษัทเอกชนบริษัทหนึ่ง โดยใช้ดารากาทยนต์ร์ นักร้อง และดาราฟุตบอล ทั้งหมด 4 คนเป็นผู้แสดง หรือเป็นผู้ให้ข่าวสารความรู้สำหรับกลุ่มเยาวชน ส่วนกลุ่มเป้าหมายปิตามารดา คงใช้ดาราแสดงที่ไม่มีชื่อเสียง เป็นผู้ให้ข่าวสารความรู้ และต่อไปนี้เป็นข่าวสารความรู้ที่โครงการฯ เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนโดยเน้นว่าเป็น "ภูมิคุ้มกันยาเสพติด"

สำหรับกลุ่มเป้าหมายปิตามารดา: การใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล ทำให้ครอบครัวขาดความสัมพันธ์ที่ดี ขาดความอบอุ่น จะเป็นสาเหตุให้เยาวชนหันไปติดยาเสพติด

สำหรับกลุ่มเป้าหมายเยาวชน: แบ่งออกเป็น 4 คน คือ

อาพน ลำพูน : ใจรมาชวนให้สูบยาเสพติด ให้รู้จักปฏิเสธให้หนีไปไกลๆ

แถัด คาราบาว: เมื่อมีปัญหาให้รู้จักปรึกษากับผู้ใหญ่ ครู อาจารย์ อย่าไปหายาเสพติด

ปิยะพงษ์ ผิวอ่อน: ให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เล่นกีฬา อ่านหนังสือหรือทำงานอดิเรก

อิหม่า เจริญปุระ: ให้รู้จักเลือกคบเพื่อนแต่ที่ดี มิฉะนั้นจะชักชวนให้เราเสียคน

การให้ข่าวสารความรู้ทางโทรทัศน์ และทางวิทยุ ต่างกันที่มีภาพให้เห็นกับไม่มีภาพ
ในเนื้อหาข่าวมีความใกล้เคียงกันมาก ซึ่งใช้เวลาในการเสนอของแต่ละคน
ประมาณ 25-30 วินาที ส่วนการเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์และนิตยสาร มีภาพและคำ
พูดประกอบสั้นกว่าที่พูดในโทรทัศน์และวิทยุ แต่เนื้อหาใจความของข่าวสารความรู้ใน
คงเป็นเช่นเดิม โดยมีประโยคนำว่า "เคล็ดลับ 4 ดาวสู่อากาศสดใส"

การเผยแพร่ข่าวสารความรู้ทางโทรทัศน์ในช่วงเวลา 4 เดือนตั้งแต่
เดือนพฤษภาคม ถึงสิงหาคม เสนอโดยแทรกเข้าไปในรายการต่างๆของโทรทัศน์ทุก
ช่อง ดังต่อไปนี้

ช่อง 3 เสนอความรู้ในช่วงของรายการ

ละคร 17.00 น.

ข่าว 20.00 น.

ภาพยนตร์ 22.00 น.

คืนที่เป็นจริง 13.15 น. เสาร์-อาทิตย์

ยุทธการปราบเมียน้อย 14.15 น.

หนังไทยวันอาทิตย์ 22.40 น.

ช่อง 5 เสนอความรู้ในช่วงของรายการ

ข่าว 20.00 น.

ที่นี่กรุงเทพฯ 22.00 น.

ยุทธการขยับเหงือก 17.00 น.

ช่อง 7 เสนอความรู้ในช่วงของรายการ

ข่าว 20.00 น.

ภาพยนตร์ไทยที่รัก 22.00 น.

7 สีคอนเสิร์ต 12.00 น. (เสนอในช่วง 3 เดือนแรก)

หมอชื้อ-หมอชิต 14.30 น. (เสนอในเดือนที่ 4)
วิก 07 17.30 น. (เสนอในช่วง 3 เดือนแรก)
นางฟ้าสีรุ้ง 17.30 น. (เสนอในเดือนที่ 4)
ละคร 17.30 น. (วันธรรมดา)

ช่อง 9 เสนอความรู้ในช่วงของรายการ

ตามไปดู 16.00 น.

คอนเสิร์ตลิมโลก 17.30 น.

สำหรับการเผยแพร่ความรู้ทางหนังสือพิมพ์และนิตยสาร โครงการฯ นำความรู้พิมพ์ลงในหนังสือทั้งหมด 10 เล่ม แต่การนำข่าวสารความรู้พิมพ์นั้นมิได้ทำทุกฉบับติดต่อกันในช่วง 4 เดือน แต่เป็นการนำลงพิมพ์เผยแพร่ฉบับเว้น 1-2 ฉบับ แล้วนำลงอีกครั้ง หนังสือพิมพ์และนิตยสารเหล่านี้ได้แก่

หนังสือพิมพ์: ไทยรัฐ และมติชน

นิตยสาร : คู่สร้างคู่สม ทีวีตจจริง ดิจัน แพรวสุดสัปดาห์ วิทยารัก
คาราภาพยนตร์ สตาร์ปิกส์ และเอนเทอร์เทน

การเผยแพร่ความรู้ทางวิทยุ โครงการฯ เสนอในสถานีวิทยุ 4 สถานี คือ เอ็ม 88 มิวสิกกราฟฟิค ร่วมไม้พายทาง และ วพท.(เอเอ็ม) ข่าวสารความรู้ที่เสนอแทรกในรายการเป็นระยะๆวันละ 2-3 ครั้ง ในวัน และเวลาดังต่อไปนี้

สถานีเอ็ม 88 เวลา 16.00-24.00 น. ทุกวันเว้นเฉพาะวันอาทิตย์

มิวสิกกราฟฟิค เวลา 17.00-18.00 น. ทุกวันเว้นเฉพาะวันอาทิตย์

ร่วมไม้พายทาง เวลา 22.00-24.00 น. ทุกวันเว้นเฉพาะวันอาทิตย์

วพท.(เอเอ็ม) ไม้ระบุเวลาแน่นอน ทุกวันเว้นเฉพาะวันอาทิตย์

6. การรับความรู้ข่าวสาร ทักษะคิด และความคิด เห็น
เกี่ยวกับการไต่สวนทางอาญา เสด็จตรวจระหว่าง เวลา
ห่าง 3 เดือน ที่นาคอกก เพยแพร่

6.1 การรับข่าวสารความรู้ทางโทรทัศน์

ผลการสำรวจในช่วง 3 เดือน ที่มีการเผยแพร่ข่าวสารความรู้ทาง
โทรทัศน์ จากรายการต่าง ๆ 16 รายการ ในสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ช่อง 7 ช่อง 5
และช่อง 9 ปรากฏว่า มีกลุ่มบิดามารดาทุกรายการโทรทัศน์ทั้ง 16 รายการประมาณ
ร้อยละ 97 ซึ่งในจำนวนนี้ ประกอบด้วยผู้ที่บอกว่าส่วนมากดู ดูบ้างไม่ดูบ้าง และ
ไม่ค่อยได้ดู แต่เมื่อเจ็ลี่ยเฉพาะผู้ดูเป็นประจำทั้ง 16 รายการแล้วพบว่า มีประมาณ
ร้อยละ 13 นอกนั้นเป็นพวกที่ดูบ้างไม่ดูบ้าง หรือส่วนมากดูหรือพวกที่ไม่ค่อยได้ดู
ขณะที่มีกลุ่มเยาวชนทุกรายการโทรทัศน์ทั้ง 16 รายการมากกว่ากลุ่มบิดามารดา คือ
ประมาณร้อยละ 98 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งเป็นพวกที่ดูเป็นประจำเจ็ลี่ยจาก
ผู้ดูทั้ง 16 รายการ ประมาณร้อยละ 15 ของตัวอย่างทั้งหมด

เป็นที่น่าสังเกตุว่า รายการที่กลุ่มบิดามารดาและกลุ่มเยาวชนดูมากที่สุด
คือรายการข่าว 20.00 ของช่อง 7 สี และในจำนวนผู้ดูข่าวของช่อง 7 นี้ทั้ง
สองกลุ่มเป็นพวกที่ดูเป็นประจำถึงร้อยละ 50 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่
6.1 (ก)-(ข)

ในการสำรวจการรับข่าวสารความรู้ที่เผยแพร่ทางโทรทัศน์ทั้ง 16
รายการนั้นปรากฏว่า ในกลุ่มตัวอย่างบิดามารดาและผู้ที่เคยเห็นการเผยแพร่ความรู้
ทางโทรทัศน์ประมาณร้อยละ 75 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยที่มีการรับความรู้จาก
การเผยแพร่แต่ละชุดต่างกัน ซึ่งจากการสำรวจพบว่าความรู้ชุดครอบครัวนั้นกลุ่ม
ตัวอย่างบิดามารดาได้เห็นความรู้ทางโทรทัศน์ร้อยละ 56 ซึ่งมากกว่าความรู้ชุด
เยาวชนอื่น ๆ ขณะที่ความรู้ชุดเยาวชนที่แสดงโดยใหม่ เจริญปุระ มีกลุ่มบิดามารดา

เพียงร้อยละ 25 เท่านั้นได้เห็นในโทรทัศน์ ความรู้ที่แสดงโดยอาปน ลาพูน และ แอ็ด คาราบาว มีกลุ่มบิดามารดาร้อยละ 43 เท่านั้นได้เห็น ส่วนปิยะพงษ์ ผิวอ่อน มีบิดามารดาร้อยละ 31 เท่านั้นในโทรทัศน์ (ตารางที่ 6.2 (ก))

สำหรับการรับข่าวสารความรู้ของกลุ่มเยาวชนจากรายการโทรทัศน์ทั้ง 16 รายการ ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างเยาวชนได้รับความรู้ทั้ง 6 ชุดที่เผยแพร่ทางโทรทัศน์ ประมาณร้อยละ 85 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งเมื่อแยกตามชุดความรู้ แต่ละชุดปรากฏว่า ร้อยละ 66 ของกลุ่มเยาวชนบอกว่าได้รับความรู้ชุดครอบครัว ร้อยละ 56 ได้รับความรู้ชุดอาปน ลาพูน และน้อยที่สุดคือใหม่ เจริญปุระ คือร้อยละ 32 (ตารางที่ 6.2 (ข))

เมื่อถูกถามว่าเคยเห็นการเผยแพร่ทางโทรทัศน์บ่อยแค่ไหน ปรากฏว่า ทั้งตัวอย่างบิดามารดาและเยาวชนส่วนมากจะตอบว่า ได้เคยเห็นการเผยแพร่ความรู้ในโทรทัศน์มากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป แต่อย่างไรก็ตาม ความรู้ชุดครอบครัวก็เป็นชุดที่ ทั้ง 2 กลุ่มเห็นบ่อยที่สุด คือ ในกลุ่มตัวอย่างบิดามารดาร้อยละ 32 และในกลุ่มตัวอย่างเยาวชน ร้อยละ 37 (ตารางที่ 6.3 (ก)-(ข))

การรับความรู้ทางโทรทัศน์ซึ่งเป็นสื่อที่ให้ทั้งภาพและเสียงในเวลา เดียวกัน และเป็นสื่อที่เข้าถึงผู้รับทุกประเภท ถึงแม้ผู้รับจะอ่านหนังสือไม่คล่องก็สามารถเข้าใจได้ เพราะฉะนั้น เพื่อทดสอบความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อ ความรู้ที่ได้รับ คณะผู้วิจัยจึงขดให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสารความรู้อธิบายภาพที่ เห็นในโทรทัศน์ ปรากฏว่าในจำนวนกลุ่มบิดามารดาที่ได้รับข่าวสารความรู้ชุดครอบครัว มีความเข้าใจถูกต้องร้อยละ 78 มีเพียงร้อยละ 13 ที่อธิบายไม่ตรงตามที่ข่าว สารเผยแพร่ และมีเพียงร้อยละ 1 ที่ตอบว่าไม่เข้าใจ (ตารางที่ 6.4 (ก)) ส่วน ความรู้ชุดเยาวชนที่แสดงโดยดาราทั้ง 4 คน ปรากฏว่า คำพูดของแอ็ด คาราบาวมี คนเข้าใจถูกต้องน้อยที่สุด (ตารางที่ 6.4 (ก))

สำหรับกลุ่มเยาวชนผู้ที่ได้รับข่าวสารความรู้ มีความเข้าใจถูกต้องในสื่อชุดครอบครัว ร้อยละ 84 ซึ่งนับว่าต่ำกว่าชุดเยาวชนชุดอื่น ความรู้ชุดที่ปิยะพงษ์ ฉิวอ่อนเผยแพร่นั้น มีกลุ่มเยาวชนเข้าใจถูกต้องมากที่สุด (ตารางที่ 6.4 (ข))

6.2 การรับข่าวสารความรู้ทางหนังสือพิมพ์และนิตยสาร

หนังสือพิมพ์ 2 ฉบับ และนิตยสาร 8 ฉบับที่คัดเลือกเข้ามาเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข่าวสารความรู้ในโครงการฯ นี้ เป็นสื่อที่ได้รับความสนใจจากกลุ่มเป้าหมายน้อยกว่า เมื่อเทียบกับโทรทัศน์ ถึงแม้จะไม่มีใครเลยในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มที่ไม่ได้อ่านหนังสือทั้ง 10 เล่ม ซึ่งหมายความว่าตัวอย่างทุกคนได้อ่านหนังสือไม่เล่มใดก็เล่มหนึ่งใน 10 เล่มนั้น และพบว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นับว่ามีผู้นิยมอ่านมากที่สุดกว่าทุกกลุ่ม

ในจำนวนผู้ที่อ่านหนังสือทั้ง 10 เล่ม เมื่อถูกถามว่าได้เห็นภาพที่เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดของโครงการฯ หรือไม่ (โดยผู้สัมภาษณ์นำภาพให้ดูเพื่อป้องกันการเข้าใจผิดของผู้ตอบ) ปรากฏว่าร้อยละ 22 ของกลุ่มบิดามารดาบอกว่าเห็นการเผยแพร่ชุดใดชุดหนึ่งหรือทั้งสองชุด กลุ่มที่เห็นเฉพาะชุดเยาวชนมีร้อยละ 14 และเห็นเฉพาะชุดครอบครัวร้อยละ 13 ขณะที่กลุ่มเยาวชนได้อ่านพบข่าวสารความรู้ร้อยละ 34 ซึ่งมีกลุ่มที่อ่านพบเฉพาะชุดครอบครัว ร้อยละ 21 และอ่านพบชุดเยาวชนร้อยละ 25 ของตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 6.5)

การได้พบหรือได้อ่านข่าวสารความรู้ที่โครงการฯ เผยแพร่ผ่านหนังสือทั้ง 10 ฉบับนั้น กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนมากจะบอกว่าได้พบข่าวสารความรู้มากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป (ตารางที่ 6.6)

ในจำนวนผู้ที่อ่านพบข่าวสารความรู้ในหนังสือทั้ง 10 เล่ม เมื่อถูกขอให้อธิบายความเข้าใจในเนื้อหาของข่าวสาร ก็ปรากฏว่าทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง

ส่วนมากต่างเข้าใจความหมายที่โครงการฯ พยายามให้ข่าวสาร คือ กลุ่มบิดามารดาร้อยละ 85-88 เข้าใจถูกต้องในข่าวสารทั้ง 2 ชุด และกลุ่มเยาวชนร้อยละ 92-95 เข้าใจข่าวสารถูกต้องทั้ง 2 ชุดเช่นเดียวกัน (ตารางที่ 6.7)

6.3 การรับข่าวสารความรู้ทางวิทยุ

การรับข่าวสารความรู้ทางวิทยุพบว่ามีค่อนข้างน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับสื่อสองประเภทที่กล่าวมาแล้ว คือจากการสำรวจพบว่า กลุ่มตัวอย่างบิดามารดา ร้อยละ 72 ของตัวอย่างทั้งหมดไม่เคยฟังรายการทั้ง 4 รายการเลย หมายความว่า มีผู้ฟังเพียงร้อยละ 28 เท่านั้น และถึงแม้ในกลุ่มเยาวชน ซึ่งนิยมฟังวิทยุมากกว่า บิดามารดาก็มีถึงร้อยละ 57 ของตัวอย่างทั้งหมดที่ไม่เคยฟังรายการทั้ง 4 รายการ เช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นมีเยาวชนที่ฟังรายการเพียงร้อยละ 43 เท่านั้น (ตารางที่ 6.8) และยังพบอีกว่าในจำนวนผู้ที่ฟังรายการทั้ง 4 รายการนั้นมีผู้ที่ฟังรายการเต็ม 88 เป็นรายการวิทยุที่มีกลุ่มตัวอย่างฟังมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับอีก 3 รายการที่เผยแพร่ความรู้

การสำรวจการรับข่าวสารความรู้จากดาราดูแสดงทีละคน รวมทั้งความรู้จากชุดครอบครัวแล้ว ปรากฏว่าในกลุ่มบิดามารดา ร้อยละ 14 บอกว่าเคยได้รับฟังข่าวสารทั้งในบรรดาข่าวสารทุกชุด ชุดครอบครัวเป็นข่าวสารความรู้ที่เคยได้ยินมากที่สุดคือร้อยละ 9 เปรียบเทียบกับกลุ่มเยาวชนที่ได้รับความรู้จากดาราดั้ละชุดประมาณร้อยละ 24 และความรู้ชุดที่มีเยาวชนได้รับฟังมากที่สุดคือ ความรู้จากชุดครอบครัว คือร้อยละ 16 (ตารางที่ 6.9 (ก)-(ข))

ในการสำรวจความถี่ของการได้รับข่าวสารความรู้จากวิทยุ ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างบิดามารดาได้รับข่าวสารความรู้แตกต่างมากจากดาราดูแสดงแต่ละคน นอกเสียจากความรู้ชุดครอบครัว ซึ่งกลุ่มบิดามารดาส่วนมากหรือร้อยละ 3 ตอบว่าได้รับความรู้จากชุดนี้มากกว่า 3 ครั้ง สำหรับในกลุ่มเยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มที่ฟังวิทยุมา

กกว่า จึงบอกได้ว่าได้รับข่าวสารความรู้จากคาราที่แสดงทุกชุด ส่วนมากเกินกว่า 3 ครั้งขึ้นไป (ตารางที่ 6.10 (ก)-(ข))

สำหรับความเข้าใจในข่าวสารความรู้ที่โครงการฯ เผยแพร่ทางวิทยุ กลุ่มตัวอย่างที่เคยได้รับข่าวสารความรู้ส่วนมากหรือเกินกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไป ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม มีความเข้าใจถูกต้องตามที่โครงการฯ เผยแพร่ต้องการจะ ให้รับรู้ (ตารางที่ 6.11 (ก)-(ข))

6.4 ความรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันการติดยาเสพติด

เป็นที่คาดหมายไว้ในเบื้องต้นว่า เมื่อมีการเผยแพร่ข่าวสารความรู้ไป ระยะเวลาหนึ่ง กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม จะได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดยาเสพติด ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงตั้งคำถามเกี่ยวกับความรู้ในเรื่องนี้ โดยขอให้กลุ่มตัวอย่างกล่าวถึงวิธีป้องกันการติดยาเสพติดเท่าที่ทราบ เพราะฉะนั้นผู้ตอบจึงสามารถ ตอบได้มากกว่า 1 วิธี ผลจากการรวบรวมคำตอบ วิธีป้องกันการติดยาเสพติดทุก วิธีที่ได้รับ ปรากฏว่ามีวิธีป้องกันการติดยาเสพติดทั้งหมด 8 วิธี ดังต่อไปนี้

1. หลีกเลี่ยงการคบเพื่อนไม่ดี ไม่ไปมั่วสุมกับคนไม่ดี
2. ไม่ทดลองเสพยาเสพติด
3. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทำงานอดิเรก อ่านหนังสือหรือ เล่นกีฬา
4. ระวังคบเพื่อนที่ชวนเสพยาเสพติดตามสื่อมวลชนต่างๆ
5. พ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ดีให้ลูกให้ความอบอุ่น
6. ถ้าเกิดปัญหาแก้ไขไม่ได้ให้ปรึกษาครู อาจารย์ ผู้ปกครอง
7. ให้มีความมั่นใจในตนเอง ไม่ตามเพื่อนหรือเชื่อคนง่าย และ
8. ไม่เที่ยวเตร่มาก ดักเตือนเพื่อนที่ติดยาเสพติด รัฐต้องลดแหล่ง

อธิบาย

จำนวนผู้ที่ตอบในแต่ละวิธีนั้นแสดงในตารางที่ 6.12 ปรากฏว่าวิธีป้องกันการติดยาเสพติดในข้อที่ 1 3 5 และ 6 เป็น ข่าวสารความรู้ที่โครงการฯ ได้เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา ส่วนข้ออื่นๆ เป็นความรู้ที่กลุ่มตัวอย่างได้จากที่ต่างๆ

เป็นที่น่าสังเกตว่า ความรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันการติดยาเสพติดที่ตัวอย่างทั้งสองกลุ่มกล่าวถึงมากที่สุดคือ หลีกเลี่ยงการคบเพื่อนไม่ดี ไม่ไปมั่วสุมกับคนไม่ดี (กลุ่มบิดามารดาตอบร้อยละ 54 กลุ่มเยาวชนตอบร้อยละ 61) และที่กล่าวถึง เป็นอันดับรองลงมาคือ ให้พ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ดีกับลูก ให้ความอบอุ่นแก่ลูก (กลุ่มบิดามารดาตอบร้อยละ 53 กลุ่มเยาวชนตอบร้อยละ 42) และอันดับที่สามคือ ไม่หัดทดลองเสพยาเสพติด (กลุ่มบิดามารดาตอบร้อยละ 31 กลุ่มเยาวชนตอบร้อยละ 44)

การได้รับความรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันการติดยาเสพติดเป็นอีกคำถามหนึ่ง ที่ถามเพื่อหาทราบแหล่งที่มาของความรู้เหล่านั้น ปรากฏว่า ประมาธร้อยละ 40 ของกลุ่มตัวอย่างบิดามารดาตอบว่า ความรู้เหล่านั้นได้จากประสบการณ์ที่สั่งสมมา และกลุ่มเยาวชนร้อยละ 26 ตอบเช่นเดียวกันว่า เกิดจากความรู้ประสบการณ์ที่สั่งสมขึ้นมาเอง กลุ่มบิดามารดาร้อยละ 17 บอกว่าได้มาจากการดูโทรทัศน์และกลุ่มเยาวชนร้อยละ 10 บอกมาจากการดูโทรทัศน์เช่นกัน ประมาธร้อยละ 3-4 ของทั้ง 2 กลุ่ม บอกว่าได้รับความรู้มาจากการโฆษณาเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์ และนิตยสารต่างๆ ส่วนสื่อวิทยุมีผลต่อความรู้นี้น้อยมาก (ตารางที่ 6.13)

6.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาและการนำเสนอข่าวสารความรู้

การเสนอข่าวสารความรู้ทางสื่อมวลชนทั้ง 3 ประเภท ซึ่งใช้ผู้แสดงที่เป็นสื่อเผยแพร่คนเดียวกัน เนื้อหาคำพูดที่ใช้เผยแพร่เป็นเนื้อความเดียวกัน ถึงแม้จะไม่เหมือนกันทุกคำพูด แต่สื่อทั้ง 3 ประเภทก็ให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายใน 5

เรื่องใหญ่ๆ คือ

- (1) การสร้างความรักความเข้าใจและมีเหตุผลในครอบครัว ทำให้เยาวชนไม่หันไปหายาเสพติด
- (2) ให้รู้จักปฏิเสธถ้ามีเพื่อนมาชักชวนให้สูบบุหรี่หรือยาเสพติด
- (3) ให้รู้จักปรึกษาหาหรือผู้ใหญ่ ครูหรืออาจารย์ เมื่อมีปัญหา อย่าหันไปหายาเสพติด
- (4) ให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น อ่านหนังสือดี เล่นกีฬา และทำงานอดิเรก
- (5) ให้รู้จักคบเพื่อนดี หลีกเลี่ยงห่างเพื่อนชั่วเพื่อไม่ชักชวนไปหายาเสพติด

ผลจากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ต่อเนื้อหาคำพูดที่ใช้ในการเผยแพร่ความรู้ในสื่อมวลชน ทั้งโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์และนิตยสาร ปรากฏว่าความเห็นส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มชอบและพอใจในเนื้อหาคำพูดที่ใช้ในการให้ความรู้ เช่น กลุ่มบิดามารดาร้อยละ 30 และกลุ่มเยาวชนร้อยละ 37 มีความเห็นว่า คำพูดที่ใช้ในการเผยแพร่ทางโทรทัศน์ ดี เข้าใจง่าย มีสาระ ถึงแม้จะสั้นก็รู้ว่าเป็นการต่อต้านยาเสพติด (ตารางที่ 6.14) สำหรับความเห็นต่อเนื้อหาคำพูดในหนังสือก็เช่นเดียวกันส่วนมากเห็นว่าเป็นคำพูดสั้นๆ ง่ายๆ ตรงความหมายและอ่านเข้าใจง่าย (ตารางที่ 6.15) และความเห็นในคำพูดที่ใช้ในวิทยุ ถึงแม้จะมีจำนวนผู้ฟังเพียงเล็กน้อย แต่ในจำนวนนั้นส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเป็นข้อความที่ใช้ในการเผยแพร่ดี เข้าใจง่าย สั้น และได้ความครบถ้วน (ตารางที่ 6.16)

สำหรับช่วงเวลาที่เสนอข่าวสารความรู้แทรกในรายการในโทรทัศน์ 16 รายการนั้น จากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างบิดามารดาและกลุ่มเยาวชน ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าช่วงเวลาที่เหมาะสมคือแล้ว แต่อยากให้มีการเสนอ ทุกวันที่มีรายการนั้นๆ ซึ่งเป็นความเห็นของกลุ่มบิดามารดาร้อยละ 32 ความเห็นของกลุ่มเยาวชนร้อยละ 34 (ตารางที่ 6.17) ความคิดเห็นอื่นที่น่าสนใจและมีผู้แสดงความคิดเห็นเข้ามามากเป็นอันดับสองคือ ระยะเวลาในการเสนอความรู้สั้นเกินไป อยากให้เผยแพร่มากกว่านี้ และกลุ่มที่สามมีความเห็นว่าช่วงเวลาเสนอตอนข่าว 2 ช่วงนั้นดีที่สุด หรือมีจะนั้นก็ในช่วงเวลาระหว่าง 2-3 ช่วง

สำหรับการเสนอความรู้ผ่านทางวิทยุนั้น ความคิดเห็นของกลุ่มบิดามารดาและกลุ่มเยาวชนมีความเห็นกระจายอยู่มากเกือบจะไม่มีความเห็นในเรื่องจุดเด่นชัดขึ้นมา ช่วงเวลาที่มีความเห็นเสนอเข้ามามากกว่าช่วงเวลาอื่นเล็กน้อย คือ ช่วงเวลาจาก 18.00 น. ถึงเวลา 22.00 น. (ตารางที่ 6.18) และสถานีวิทยุที่ควรจะนำความรู้ออกเผยแพร่ก็มีค่าตอบที่ไม่เด่นมาก ที่เสนอเข้ามามากกว่าข้อเสนออื่น ๆ คือ สถานีเอ็ม 88 ซึ่งเสนออยู่แล้ว และมีสถานีวิทยุระบบเอฟเอ็มอื่นๆ เช่น กสมท.มก. ฯลฯ ส่วนเด็กกลุ่มเห็นว่าควรเสนอความรู้ในทุกสถานีวิทยุ (ตารางที่ 6.19)

ในด้านการเสนอความรู้ทางหนังสือพิมพ์และนิตยสาร กลุ่มตัวอย่างบิดามารดาและกลุ่มตัวอย่างเยาวชนต่างมีความเห็นกระจายมากเกี่ยวกับการนำข่าวสารความรู้ลงในหน้าใดของหนังสือ ความเห็นกลุ่มใหญ่คือร้อยละ 13 ของกลุ่มบิดามารดา และของกลุ่มเยาวชน เห็นว่าควรนำภาพเผยแพร่ลงในหน้า 1 2 หรือ 5 เพราะมีการ์ตูนเยาวชนจะได้สนใจอ่าน กลุ่มที่สองมีความเห็นว่า ควรจะลงเผยแพร่ ในหน้าแรกๆของหนังสือและควรเป็นภาพสีด้วย ส่วนกลุ่มที่สามมีความเห็นว่าควรจะนำความรู้เผยแพร่ในหน้าข่าวบันเทิง เพราะคนจะอ่านหน้านี้นี้มาก (ตารางที่ 6.20) นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มต่างมีความเห็นว่าควรนำความรู้ที่เผยแพร่ในหนังสือรายวันทุกฉบับ และความเห็นรองลงมาคือ นำเผยแพร่ในหนังสือไทยรัฐ

ส่วนกลุ่มที่สามเห็นว่าควรนำลงในหนังสือวิทยุ เช่น แพรว และวิทยุน่ารัก เป็นต้น (ตารางที่ 6.21)

สำหรับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างบิดามารดาและกลุ่มเยาวชนต่อวิธีการนำเสนอทั้งในโทรทัศน์และวิทยุนั้น ความคิดเห็นมุ่งไปที่การนำเอาดารามีชื่อเสียง อาทิ ดาราภาพยนตร์ ดารานักร้อง และนักกีฬา มาเป็นตัวแสดงในการให้ข่าวสารความรู้ ซึ่งความคิดเห็นส่วนมากของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มคิดว่าดีที่โครงการฯ เลือกตัวแสดงได้เหมาะสม เป็นดาราที่ประชาชนให้ความสนใจ เป็นผลให้ประชาชนสนใจที่จะดูและติดตาม ความคิดเห็นดังกล่าวนี้เป็นของกลุ่มบิดามารดาร้อยละ 36 และเป็นของกลุ่มเยาวชนร้อยละ 48 (ตารางที่ 6.22) และการให้เสียงวิทยุก็เช่นเดียวกัน ร้อยละ 75 ของกลุ่มบิดามารดาและร้อยละ 81 ของกลุ่มเยาวชน ลงความเห็นว่าเป็นดีที่เอาดารามีชื่อเสียงมาเป็นผู้ให้ข่าวสารแก่ประชาชน เพราะจะทำให้ประชาชนสนใจและติดตามฟัง (ตารางที่ 6.23)

6.6 ทัศนคติที่มีต่อความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดที่นำออกเผยแพร่

ความรู้สึกรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อข่าวสารความรู้ที่เผยแพร่ เป็นประเด็นที่ต้องการศึกษาเพื่อประเมินการยอมรับต่อข่าวสารความรู้เหล่านั้น ผลการสำรวจข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การเผยแพร่ความรู้ทางโทรทัศน์นับว่ามีกลุ่มตัวอย่างได้รับมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อมวลชนประเภทอื่น การที่มีทั้งภาพและเสียงช่วยให้ผู้รับเกิดความรู้และเข้าใจได้เร็ว แต่ในขณะเดียวกันภาพที่เสนออาจมีผลต่อความรู้สึกของผู้รับได้ ทั้งในด้านดีและด้านไม่ดี ตัวอย่างเช่น ภาพที่เสนอมีความน่ากลัวเกินไป หรือภาพที่เสนอไม่ก่อให้เกิดความเชื่อถือ หรือในทางกลับกันภาพที่เสนอกลับช่วยกระตุ้นให้เกิดความกลัวและมีผลในทางปฏิบัติ เหล่านี้เป็นต้น ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มจึงถูกขอให้แสดงทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องนี้ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ชอบมาก ค่อนข้างชอบ เฉยๆ ค่อนข้างไม่ชอบและไม่ชอบเลย ต่อข่าวสารความรู้ที่เห็นทางโทรทัศน์ ซึ่งปรากฏว่า เฉพาะผู้ที่ได้รับความรู้ทางโทรทัศน์ใน

กลุ่มบิดามารดาส่วนมากมีความเห็นอยู่ในระดับค่อนข้างชอบข่าวสารที่เผยแพร่ ซึ่ง ร้อยละ 55 มีความเห็นว่าค่อนข้างชอบความรู้ชุดครอบครัว และร้อยละ 53 ตอบว่า ค่อนข้างชอบความรู้ชุดเยาวชนที่มีนักแสดงทั้ง 4 คนเป็นผู้ให้ข่าวสาร และเช่นเดียวกันกับเยาวชนกลุ่มที่ได้รับความรู้ ร้อยละ 49 มีความเห็นว่า ค่อนข้างชอบความรู้ชุดครอบครัวและร้อยละ 55 ค่อนข้างชอบความรู้ชุดเยาวชน (ตารางที่ 6.24)

กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มแสดงความพึงพอใจในความรู้ที่ได้รับอยู่ในระดับ "ค่อนข้างชอบ" ต่อความรู้ที่เผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์และนิตยสารเช่นเดียวกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างบิดามารดาร้อยละ 61 และกลุ่มตัวอย่างเยาวชนร้อยละ 57 มีความเห็นว่าค่อนข้างชอบข่าวสารที่เผยแพร่ในหนังสือและนิตยสารทั้ง 10 ฉบับนั้น (ตารางที่ 6.25)

ในความคิดเห็นต่อข่าวสารที่เผยแพร่ในวิทยุของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มไม่ต่างกับที่กล่าวมาแล้ว กลุ่มตัวอย่างบิดามารดาร้อยละ 54 มีความเห็นว่าค่อนข้างชอบ และกลุ่มเยาวชนร้อยละ 50 มีความเห็นค่อนข้างชอบเช่นเดียวกัน (ตารางที่ 6.26)

ในความรู้สึกที่ "ค่อนข้างชอบ" ข่าวสารความรู้ที่เผยแพร่ นั้น ข่าวสารความรู้ชุดที่กลุ่มเป้าหมายชอบมากที่สุด เป็นข้อมูลที่จะมีประโยชน์สำหรับการปรับปรุงการเผยแพร่ความรู้ในอนาคต คณะผู้วิจัยจึงถามความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้กับความรู้ที่เผยแพร่ในโทรทัศน์และวิทยุ ซึ่งผลการสำรวจปรากฏว่า ข่าวสารความรู้ชุดครอบครัว เป็นชุดที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มชอบมากที่สุด คือร้อยละ 35 ของกลุ่มบิดามารดา และร้อยละ 32 ของกลุ่มเยาวชนชอบความรู้ชุดครอบครัวในโทรทัศน์มากที่สุด ส่วนความรู้ทางวิทยุ ร้อยละ 36 ของกลุ่มบิดามารดาและร้อยละ 37 ของกลุ่มเยาวชนก็มีความเห็นว่า ความรู้ชุดครอบครัวดีที่สุด (ตารางที่ 6.27 และ 6.28)

การสำรวจการรับข่าวสารความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดผ่านสื่อมวลชนทางโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ ครั้งนี้เป็นการสำรวจครั้งแรกภายหลังที่การให้ข่าวสารความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดดำเนินไปแล้วเป็นเวลา 3 เดือน และเป็นที่คาดหมายว่ากลุ่มเป้าหมายปิตามารดาและกลุ่มเยาวชนจะได้รับความรู้ในระดับหนึ่ง

ในการเผยแพร่ความรู้ไปสู่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ได้เลือกบุคคลที่มีชื่อเสียงในด้านบันเทิง เข้ามาเป็นสื่อกลางเพื่อกระตุ้นความสนใจ และเพื่อสร้างความเชื่อถือในการให้ข่าวสารความรู้ ผู้ที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้เผยแพร่ความรู้คือ อภาพน ลำพูน แก้วดี คาราบาว ปิยะพงษ์ ผิวอ่อน และใหม่ เจริญปุระ นอกจากนี้ให้ผู้แสดงที่ไม่มีชื่อเสียงอีกชุดหนึ่ง เป็นผู้ให้ข่าวสารความรู้ที่ให้แก่ครอบครัว ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด ซึ่งในแผนการเผยแพร่ใช้คำว่า "ภูมิคุ้มกันยาเสพติด" ถูกกำหนดออกเงิน 5 เรื่อง คือ

(1) การสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัวด้วยการใช้เหตุผลมากกว่าอิทธิฤทธิ์ จะทำให้ครอบครัวอบอุ่น

(2) ให้รู้จักการปฏิเสธเมื่อมีใครมาชวนให้สูบบุหรี่ ยาเสพติด

(3) เมื่อมีปัญหาที่แก้ไขไม่ได้ให้ปรึกษาผู้ใหญ่ ครู อาจารย์

(4) ให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการเล่นกีฬา เล่นดนตรี อ่านหนังสือ และทำงานอดิเรก

(5) ให้รู้จักเลือกคบเพื่อนแต่ที่ดีๆ

"ภูมิคุ้มกันยาเสพติด" 5 เรื่องนี้ถูกนำออกเผยแพร่ในสื่อมวลชน 3 สื่อ คือ โทรทัศน์ทุกช่อง ในหนังสือพิมพ์และนิตยสาร 10 ฉบับ และในสถานีวิทยุ 4 สถานี การเลือกรายการโทรทัศน์ สถานีวิทยุ และหนังสือที่จะนำความรู้เข้าไปแทรกนั้นได้ใช้ผลของการสำรวจความนิยมในการดูรายการโทรทัศน์และฟังรายการวิทยุของบริษัทธุรกิจแห่งหนึ่งเป็นหลักในการพิจารณาคัดเลือก

จากการสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับการดูโทรทัศน์ การอ่านหนังสือและการฟังวิทยุของกลุ่มเป้าหมายทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า สื่อมวลชนทุกชนิดที่ใช้เพื่อการเผยแพร่เป็นสื่อมวลชนที่ตัวอย่างทั้งหมดได้รับ ซึ่งหมายถึงโทรทัศน์ทั้ง 16 รายการ หนังสือทั้ง 10 ฉบับ และวิทยุทั้ง 4 สถานี เป็นสื่อที่ตัวอย่างทุกตัวอย่างในโครงการฯ ดู ได้ อ่าน หรือ ได้ ฟัง ซึ่งจำแนกตามประเภทของสื่อดังตารางต่อไปนี้

	กลุ่มบิดามารดา				กลุ่มเยาวชน			
	ทีวี	หนังสือ	วิทยุ	สื่อทั้ง 3	ทีวี	หนังสือ	วิทยุ	สื่อทั้ง 3
ได้รับสื่อ	522	537	150	537	525	536	228	537
%	97.2	100.0	27.9	100.0	97.9	100.0	42.5	100.0
ไม่ได้รับ	15	-	387	-	11	-	309	-
%	2.8	-	72.1	-	2.1	-	57.5	-

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ไม่มีตัวอย่างคนใดไม่เคยได้พบกับสื่อที่นำมาใช้ในการเผยแพร่เลย และนอกจากนั้นยังแสดงให้เห็นว่า หนังสือเป็นสื่อที่ทุกคนได้รับ ถึงแม้จะมีบางคนไม่เคยฟังวิทยุทั้ง 4 สถานี หรือไม่ได้ดูโทรทัศน์ทั้ง 16 รายการนั้น

แม้ว่าการสำรวจเบื้องต้นจะแสดงให้เห็นว่าไม่มีตัวอย่างคนใดขาดโอกาสที่จะได้รับความรู้จากการเผยแพร่ แต่ผลการสำรวจจำนวนผู้ที่ได้เคยพบเห็นการเผยแพร่ความรู้หรือผู้ที่ได้รับข่าวสารความรู้จริงๆแล้ว ปรากฏว่า มีตัวอย่างอยู่จำนวนไม่น้อยที่ไม่ได้รับข่าวสารความรู้จากการเผยแพร่ครั้งนี้เลย ซึ่งก็คือ ร้อยละ 24 ในกลุ่มบิดามารดา และร้อยละ 13 ในกลุ่มเยาวชน ดังตารางต่อไปนี้

	กลุ่มบิดามารดา				กลุ่มเยาวชน			
	ทีวี	หนังสือ	วิทยุ	สื่อทั้ง 3	ทีวี	หนังสือ	วิทยุ	สื่อทั้ง 3
ได้รับความรู้	402	120	77	406	454	183	127	467
	74.9	22.3	14.3	75.6	84.7	34.1	23.7	87.1
ไม่ได้รับความรู้	135	417	460	131	82	353	409	69
	25.1	77.7	85.7	24.4	15.3	65.9	76.3	12.9

ถ้าพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบว่า ระหว่างสื่อมวลชนทั้ง 3 ประเภท สื่อมวลชนโทรทัศน์ให้ผลในด้าน การส่งข่าวสารความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายได้มากที่สุด และรองลงมาคือหนังสือพิมพ์และนิตยสาร ที่ให้ผลน้อยที่สุดคือการเผยแพร่ความรู้ทางวิทยุ ถ้าเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม กลุ่มตัวอย่างเยาวชนเป็นกลุ่มที่ได้รับข่าวสารความรู้มากกว่ากลุ่มบิดามารดา

ประเด็นเกี่ยวกับความเข้าใจความหมายของความรู้ที่เผยแพร่ นั้นค่อนข้างชัดเจนว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก หรือร้อยละ 70 ขึ้นไปจนถึงร้อยละ 90 ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มมีเข้าใจความหมายของเนื้อหาและข้อความที่โครงการฯ ต้องการให้รู้ สถิติจำนวนนี้ได้รับการสนับสนุนจากผลการสำรวจความคิดเห็นที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มแสดงต่อเนื้อหาความรู้แต่ละชุดที่เผยแพร่ เนื่อง

จากความคิดเห็นส่วนใหญ่ที่ได้รับให้เหตุผลว่าเนื้อหาที่ใช้เผยแพร่ไม่ดีเพราะ เข้าใจง่าย มีสาระถึงแม้จะสั้นแต่ได้ความครบถ้วน

ในส่วนที่แสดงทรรศนะที่ต่อการเผยแพร่ นั้น จำนวนหนึ่งอยากให้มีการเผยแพร่มากกว่านี้ ซึ่งหมายรวมถึงอยากให้มีการเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์รายวันทุกวัน หรืออยากให้มีการเผยแพร่ในวิทยุสถานีเอฟเอ็มที่มีชื่อเสียงอื่นๆด้วย ซึ่งในข้อเท็จจริงแล้วการเผยแพร่ความรู้ทางวิทยุทั้ง 4 สถานี และมีผู้รับความรู้น้อยกว่าสื่อประเภทอื่นนั้น สาเหตุหนึ่งคือ สถานีเอ็ม 88 รั่มไม้รายทาง และมีวิศวกรภาพติด เป็นสถานีที่ไม่สามารถรับได้ในต่างจังหวัด โดยเฉพาะสงขลา เชียงใหม่ และนครราชสีมา ดังนั้นข้อเสนอกที่เสนอให้มีการเผยแพร่ความรู้ไปยังสถานีเอฟเอ็มอื่นๆที่อยู่ในท้องถิ่นนั้น น่าจะเป็นเหตุผลที่ปฏิบัติได้

การสำรวจครั้งนี้ถึงแม้เป็นการสำรวจการรับความรู้ของกลุ่มเป้าหมาย แต่ก็ยังไม่สิ้นสุดโครงการ ข้อเสนอแนะที่คณะผู้วิจัยได้รับจากการสำรวจความคิดเห็นของตัวอย่างทั้งหมด ที่จะเสนอต่อไปจึงไม่ใช่วิธีสรุปสุดท้ายของการประเมินผล คณะผู้วิจัยหวังว่าประโยชน์ที่จะได้จากข้อเสนอแนะต่อไปนี้น่าจะได้นำมาเป็นข้อพิจารณาประกอบการรายงานฉบับแรกและในโอกาสต่อไปอีกด้วย (ดูรายละเอียดจากตารางที่ 6.29 ประกอบ)

ข้อเสนอข้อแรกที่กลุ่มตัวอย่างบิดามารดาและกลุ่มเยาวชนเสนอขึ้นมามากที่สุดคือ ให้เพิ่มเวลาออกอากาศทางโทรทัศน์ให้บ่อยขึ้น ไม่เฉพาะทางโทรทัศน์แห่งเดียว ทางสื่อมวลชนอื่นๆ เช่น หนังสือพิมพ์ และวิทยุก็น่าจะเสนอให้บ่อยขึ้นเช่นเดียวกัน และให้ใช้ดาราที่ประชาชนส่วนใหญ่ชอบ เป็นผู้ให้ความรู้

ข้อเสนอที่สอง คือ ให้เสนอเป็นการ์ตูนหรือละครสั้น หรือภาพยนตร์สั้นๆ เป็นเรื่องต่อต้านยาเสพติด

ข้อเสนอที่สามคือ ให้เชิญผู้ที่เคยติดยาเสพติดมาสัมภาษณ์ความรู้สึก
โดยพูดถึงโทษของยาเสพติดเป็นเรื่องหลัก และ

ข้อเสนอที่ 4 อยากรู้ให้ทำภาพยนตร์โฆษณาโดยใช้ตัวเราเด็กแสดงเพื่อ
ดึงความสนใจของประชาชนส่วนมาก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 4

ผลการศึกษา เมื่อสิ้นสุดโครงการ เผยแพร่ความรู้

7. การติดตามแผนการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติด
8. การรับความรู้ เมื่อสิ้นสุดโครงการ เผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดผ่านสื่อมวลชน
9. พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง เมื่อสิ้นสุดโครงการ
10. การวิเคราะห์ต้นทุนเชิง เศรษฐศาสตร์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7. การติดตามแผนการ เผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดผ่านสื่อมวลชน

การเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดผ่านสื่อมวลชนอยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทยูแทคฟิล์มแอนด์โปรดักชั่น จำกัด บริษัทมีหน้าที่ต้องติดต่อกับสถานีโทรทัศน์ทุกช่อง หนังสือทุกฉบับ และสถานีวิทยุ 4 สถานี ที่กำหนดให้เป็นสื่อกลางในการเผยแพร่แผนการเสนอความรู้ผ่านสื่อมวลชน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคม 2533 ปรากฏดังรายละเอียดท้ายเนื้อความข้อ 8 นี้

การสำรวจการรับข่าวสารความรู้ของกลุ่มตัวอย่างในระหว่างที่โครงการเผยแพร่ความรู้กำลังดำเนินการอยู่นั้น แผนผังการเสนอความรู้ผ่านสื่อมวลชนยังคงเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้เมื่อเริ่มโครงการ จนกระทั่งเดือนสิงหาคมซึ่งเป็นช่วงสุดท้ายของโครงการเผยแพร่ความรู้ มีการเปลี่ยนแปลงรายการและช่วงเวลาเสนอความรู้ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 สี คือ เปลี่ยนจากรายการ 7 สีคอนเสิร์ต เวลา 12.00 น. มาเป็นรายการ หมอชื่อหมอชิต เวลา 12.30 น. และเปลี่ยนรายการ วิก 07 เวลา 17.30 น. มาเป็นละครเรื่อง นางฟ้าสีรุ้ง เวลา 17.30 น. ซึ่งเกินเวลาเดิม การเปลี่ยนช่วงเวลาการนำเสนอความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดดังกล่าวไม่น่ามีผลกระทบต่อจำนวนผู้รับความรู้เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายของรายการ 7 สีคอนเสิร์ต และรายการ หมอชื่อหมอชิต เป็นกลุ่มเดียวกัน คือเป็นกลุ่มวัยรุ่นที่ชอบฟังเพลง หรือรายการบันเทิงสลับเพลงอยู่แล้ว ดังนั้นไม่ว่าจะเปลี่ยนเวลาเสนอความรู้เป็นหมอชื่อหมอชิตก็ยังคงได้กลุ่มเป้าหมายกลุ่มเดิม หรือแม้แต่การเปลี่ยนรายการวิก 07 มาเป็นละครเรื่องนางฟ้าสีรุ้งก็ไม่กระทบกระเทือนกับกลุ่มผู้ชมเช่นเดียวกัน เพราะกลุ่มผู้ที่ชอบดูรายการละครตลกอย่างวิก 07 ก็จะเป็นกลุ่มที่ชอบดูละครเรื่องนางฟ้าสีรุ้งด้วย

การติดตามการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดเมื่อสิ้นสุดโครงการของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.)

รายงานว่า ในช่วงเวลา 4 เดือน (พฤษภาคมถึงสิงหาคม 2533) มีการเผยแพร่ความรู้ทั้งหมด 1,039 ครั้ง โดยจำแนกเป็นการเผยแพร่ความรู้ผ่านสถานีโทรทัศน์ทั้ง 4 สถานี 112 ครั้ง (เป็นสปอตสำหรับปีศาจมารดา 63 ครั้ง เขาวชน 49 ครั้ง) เผยแพร่ผ่านสถานีวิทยุ 5 รายการ 897 ครั้ง (เป็นสปอตสำหรับปีศาจมารดา 397 ครั้ง เขาวชน 500 ครั้ง) และการเผยแพร่ความรู้ผ่านสิ่งพิมพ์คือหนังสือพิมพ์และนิตยสาร 30 ครั้ง คู่มือผังประกอบ

แผนผังการนำความรู้เผยแพร่

ทีวี

เดือน	รายการ	เวลา	วันที่
ช่อง 3			
พฤษภาคม	ละคร	17.00 น.	2, 9, 14
	ข่าว	20.00 น.	1, 10, 23, 28
	ภาพยนตร์	22.40 น.	1, 10, 23, 28
	ฝันที่เป็นจริง	13.15 น.	5, 12, 19, 26
	ยุทธการปราบเมียน้อย	14.15 น.	13, 27
	หนังไทยวันอาทิตย์	22.40 น.	6, 20
มิถุนายน	ละคร	17.00 น.	7, 9
	ข่าว	20.00 น.	3, 14, 26
	ภาพยนตร์	22.40 น.	3, 14, 26
	ฝันที่เป็นจริง	13.15 น.	9, 23
กรกฎาคม	ข่าว	20.00 น.	10, 24
	ภาพยนตร์	22.40 น.	3, 14, 26
	ฝันที่เป็นจริง	13.15 น.	7, 21
	ยุทธการปราบเมียน้อย	14.15 น.	1, 15
สิงหาคม	ละคร	17.00 น.	8, 23
	ข่าว	20.00 น.	14, 28
	ภาพยนตร์	22.40 น.	14, 28
	ฝันที่เป็นจริง	13.15 น.	4, 18

ทีวี

เดือน	รายการ	เวลา	วันที่
ช่อง 5			
พฤษภาคม	ข่าว	20.00 น.	3, 15, 23, 28
	ที่นี่กรุงเทพฯ	22.00 น.	5
มิถุนายน	ข่าว	20.00 น.	6, 18, 28
	ที่นี่กรุงเทพฯ	22.00 น.	2
	ยุทธการยับเหิงอก	17.00 น.	10, 24
กรกฎาคม	ที่นี่กรุงเทพฯ	22.00 น.	7
	ยุทธการยับเหิงอก	17.00 น.	1, 15
สิงหาคม	ข่าว	20.00 น.	7, 22
	ยุทธการยับเหิงอก	17.00 น.	5, 19

ทีวี

เดือน	รายการ	เวลา	วันที่
ช่อง 7			
พฤษภาคม	ข่าว	20.00 น.	1, 10, 15, 23
	ภาพยนตร์ไทยที่รัก	22.00 น.	4, 25
	7 สีคอนเสิร์ต	12.00 น.	5, 19
	วิก 07	17.30 น.	6, 20, 27
มิถุนายน	ข่าว	20.00 น.	3, 19
	ละคร	17.30 น.	1, 14
	7 สีคอนเสิร์ต	12.00 น.	9, 23
	วิก 07	17.30 น.	10, 17
กรกฎาคม	ข่าว	20.00 น.	11, 19
	ภาพยนตร์ไทยที่รัก	22.00 น.	6, 28
	วิก 07	17.30 น.	1, 15
	7 สีคอนเสิร์ต	12.00 น.	7, 21

สิงหาคม	ข่าว	20.00 น.	2, 22
	ละคร	17.30 น.	7, 16
	7 สีคอนเสิร์ต	12.00 น.	11, 25
	วิก 07	17.30 น.	5, 19

ทีวี

เดือน	รายการ	เวลา	วันที่
ช่อง 9			
พฤษภาคม	ตามไปดู	16.00 น.	6, 13
	คอนเสิร์ต	17.30 น.	-
มิถุนายน	ตามไปดู	16.00 น.	10, 4
กรกฎาคม	ตามไปดู	16.00 น.	8, 15
สิงหาคม	ตามไปดู	16.00 น.	12, 26

วิทยุ

เดือน	รายการ	เวลา	วันที่
พฤษภาคม	เอ็ม 88	16.00-12.00 น.	ทุกวัน
	เอ็ม 88	21.00-24.00 น.	ทุกวัน
	มิวสิคกราฟฟิค	17.00-18.00 น.	ทุกวัน
	ร่วมไม้ตายทาง	22.00-24.00 น.	ทุกวัน
	ว.พ.ท. (AM)		ทุกวัน
มิถุนายน	เอ็ม 88	16.00-12.00 น.	1-23
	เอ็ม 88	21.00-24.00 น.	ทุกวัน
	มิวสิคกราฟฟิค	17.00-18.00 น.	ทุกวัน
	ร่วมไม้ตายทาง	22.00-24.00 น.	ทุกวัน
	ว.พ.ท. (AM)		ทุกวัน

กรกฎาคม	เอ็ม 88	16.00-12.00 น.	2-27
	เอ็ม 88	21.00-24.00 น.	2-28
	มิวสิคกราฟฟิค	17.00-18.00 น.	2-31
	ร่วมไม้เรียงทาง	22.00-24.00 น.	2-28
	ว.พ.ท. (AM)		2-31
<hr/>			
สิงหาคม	เอ็ม 88	16.00-12.00 น.	6-31
	เอ็ม 88	21.00-24.00 น.	ทุกวัน
	มิวสิคกราฟฟิค	17.00-18.00 น.	ทุกวัน
	ร่วมไม้เรียงทาง	22.00-24.00 น.	ทุกวัน
	ว.พ.ท. (AM)		ทุกวัน

หนังสือพิมพ์

เดือน	หนังสือพิมพ์	วันที่
พฤษภาคม	ไทยรัฐ	4, 15, 30
	มติชน	9, 24
มิถุนายน	ไทยรัฐ	6, 22
	มติชน	1, 14, 28
กรกฎาคม	ไทยรัฐ	
	มติชน	
สิงหาคม	ไทยรัฐ	
	มติชน	

นิตยสาร

นิตยสาร	พฤษภาคม	มิถุนายน	กรกฎาคม	สิงหาคม
ดิฉัน	X	X	-	-
คู่สร้าง-คู่สม	X	-	X	-
ชีวิตจริง	X	X	X	X
แพรวสุดสัปดาห์	X	-	X	-
วัยน่ารัก	-	X	-	X
ดาราภาพยนตร์	X	-	X	-
สตาร์นิคส์	-	X	-	X
เอ็นเทอร์เทน	X	X	X	X

เพราะฉะนั้น เมื่อสิ้นสุดโครงการเผยแพร่แล้ว ถึงแม้ปรากฏว่ามีการเปลี่ยนแปลงรายการและช่วงเวลาการเสนอความรู้ไปบ้างตามความเหมาะสมการเปลี่ยนแปลงนั้นไม่ได้กระทบกระเทือนต่อกลุ่มเป้าหมายของโครงการแต่อย่างใด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8. การรับความรู้ เมื่อสิ้นสุดโครงการ เผยแพร่ความรู้ ด้านการป้องกันยาเสพติดผ่านสื่อมวลชน

การเผยแพร่ความรู้ทางสื่อมวลชนทั้ง 3 ประเภท วิทยุ เป็นสื่อมวลชนที่ ถูกกำหนดให้หน้าความรู้ข่าวสารของโครงการออกเผยแพร่มากที่สุด คือประมาณร้อยละ 86 ของจำนวนครั้งที่นำออกเผยแพร่ทั้งหมด ขณะที่การเผยแพร่ทางโทรทัศน์มี อัตราส่วนเพียงร้อยละ 11 และเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์และนิตยสารเพียงร้อยละ 3 เท่านั้น (ดังตารางที่ 8.1)

ในการสำรวจการรับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดผ่าน สื่อมวลชนเมื่อสิ้นสุดช่วงเวลาการเผยแพร่ ปรากฏว่า จากตัวอย่างทั้งสิ้น 1,031 ตัวอย่างที่ติดตามได้ในการสำรวจครั้งสุดท้ายนี้ มีผู้ที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน ยาเสพติดจากโครงการทั้งสิ้นเป็นจำนวน 922 ตัวอย่าง (ปีตามารดา 429 ตัวอย่าง เยาวชน 493 ตัวอย่าง) หรือประมาณร้อยละ 89 ของตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 8.2)

รายงานข้อ 6 เกี่ยวกับการรับฟังข่าวสารความรู้ของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งสำรวจระหว่างที่โครงการเผยแพร่ดำเนินไปได้เพียง 3 เดือน กล่าวว่า ในกลุ่ม ปีตามารดา มีผู้ได้รับความรู้จากการเผยแพร่ประมาณร้อยละ 75 และกลุ่มเยาวชน ได้รับความรู้ร้อยละ 87 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งเป็นสถิติที่น่าพอใจ ถึงแม้ การเผยแพร่กระทำในช่วงเวลาสั้น จำนวนผู้ได้รับความรู้มีสัดส่วนอยู่ในเกณฑ์ที่น่า พพอใจ และยังผลจากการสำรวจเมื่อสิ้นสุดโครงการตัวเลขแสดงให้เห็นว่ามีผู้มีความ รู้เพิ่มขึ้นอีกเกือบร้อยละ 10 ของตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม แต่ขณะเดียวกัน มีข้อน่า สงสัยเกี่ยวกับจำนวนตัวอย่างที่ไม่สามารถติดตามได้จากการสำรวจครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 ถึง 453 ตัวอย่าง ซึ่งตัวอย่างเหล่านี้ไม่มีข้อมูลที่สามารถระบุได้ว่า ได้รับความรู้ จากการเผยแพร่หรือไม่ จะมีเพียงข้อมูลจากการสำรวจก่อนการเผยแพร่ความรู้ผ่าน สื่อมวลชนเท่านั้น

จำนวนตัวอย่าง 453 ตัวอย่างที่ไม่สามารถติดตามสัมภาษณ์ได้ 3 ครั้ง นั้นมีค่าเท่ากับร้อยละ 30 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด เหตุผลที่สำคัญของการติดตามสัมภาษณ์ไม่ได้คือการย้ายที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่าง การไปทำงานต่างจังหวัด ในช่วงเวลาที่คณะวิจัยออกสัมภาษณ์ และการจดบันทึกหมายเลขที่บ้านที่ให้ไว้ใน การสัมภาษณ์ครั้งแรกไม่ชัดเจนเป็นเหตุให้ไม่สามารถติดตามหาบ้านเลขที่ที่ระบุไว้ได้

แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าพิจารณาย้อนหลังไปถึงการสำรวจครั้งแรก ตัวอย่างทั้ง 453 ตัวอย่างมีโอกาสที่จะได้รับความรู้ข่าวสารจากการเผยแพร่ความรู้ ของโครงการฯ อยู่มาก โดยพิจารณาโอกาสที่จะได้รับความรู้จากสื่อมวลชนประเภท ต่างๆ เช่น การดูโทรทัศน์ทุกวัน รายการโทรทัศน์ที่ดูเป็นประจำ หนังสือพิมพ์และ นิตยสารที่อ่านเป็นประจำ และรายการวิทยุที่ฟังหรือเคยฟัง เป็นต้น

ข้อมูลย้อนหลังของการสำรวจครั้งแรกของตัวอย่างทั้ง 453 ตัวอย่าง รายงานว่า ร้อยละ 64 ของตัวอย่างนั้นดูโทรทัศน์ทุกวัน (ตารางที่ 8.3) และ รายการที่ดูประจำของกลุ่มบิดามารดาคือข่าว ซึ่งมีรายงานถึงร้อยละ 67 ของตัว อย่างบิดามารดา และร้อยละ 35 มีรายงานว่าดูละครเป็นประจำ ส่วนเยาวชนนั้น ชอบดูดนตรีหรือคอนเสิร์ตถึงร้อยละ 44 และดูข่าว ละคร ภาพยนตร์ ร้อยละ 39 37 และ 35 ตามลำดับ (ตารางที่ 8.4) ฉะนั้นถ้าพิจารณาจากจำนวนผู้ที่ดูโทรทัศน์ ดังกล่าว โอกาสที่จะได้รับข่าวสารความรู้ของโครงการฯ มีอยู่ค่อนข้างมาก เพราะ รายการเหล่านั้นโครงการฯ ได้เผยแพร่ความรู้แทรกเข้าไป โดยเฉพาะในรายการ ข่าว ของทุกสถานี

สำหรับการอ่านหนังสือของกลุ่มตัวอย่างนั้น มีโอกาสที่จะได้รับความรู้ ข่าวสารของโครงการฯ อยู่มากเช่นกัน เพราะมีตัวอย่างที่ไม่อ่านหนังสือที่โครงการฯ ให้เป็นสื่อในการเผยแพร่เลยเพียง 60 คน หรือร้อยละ 13 ของตัวอย่าง (บิดามารดา 58 เยาวชน 2 คน) ซึ่งหมายความว่า มีตัวอย่างที่อ่านหนังสือเหล่านั้นร้อยละ 87 ถึงแม้ส่วนใหญ่จะอ่านไม่ประจำ (ตารางที่ 8.5 และ 8.6) แต่โอกาสที่จะ

ได้รับความรู้ยังมีมากอยู่ โดยเฉพาะความรู้ที่เผยแพร่ผ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เนื่องจากมีรายงานว่าร้อยละ 59 ของกลุ่มบิดามารดา และร้อยละ 73 ของกลุ่มเยาวชนอ่านไทยรัฐเป็นประจำ

และสำหรับการฟังวิทยุ 4 รายการที่โครงการฯ นำความรู้ ออกเผยแพร่ คิด เอฟเอ็ม 88 ร่วมไม้รายทาง มีวสิศแตรพิศและ วพท.(เอเอ็ม) จากข้อมูลย้อนหลัง (ตารางที่ 8.7) แสดงให้เห็นว่า โอกาสที่กลุ่มบิดามารดาจะได้รับความรู้ของโครงการฯ จากรายการวิทยุทั้ง 4 รายการนั้นมีน้อยมาก หรือแม้แต่ในกลุ่มเยาวชนเองก็มีเพียง 2 สถานี คือ เอฟเอ็ม 88 และร่วมไม้รายทางเท่านั้นที่มีเยาวชนฟังรายการประมาณร้อยละ 34 และร้อยละ 37 ของตัวอย่างเยาวชนทั้งหมด

ดังนั้นในการพิจารณาว่ากลุ่มตัวอย่าง 453 ตัวอย่าง หรือประมาณร้อยละ 30 ของตัวอย่างทั้งหมดในโครงการเผยแพร่ความรู้ มีโอกาสที่จะได้รับข่าวสารความรู้หรือไม่นั้น จากเหตุผลข้างต้นอาจสรุปได้ว่า มีโอกาสได้รับความรู้จากการเผยแพร่มากกว่าไม่มี และโอกาสที่จะได้รับความรู้จากโทรทัศน์มีมากที่สุด รองลงมาคือรับจากหนังสือพิมพ์ ส่วนวิทยุนี้ให้โอกาสน้อยที่สุด

โทรทัศน์ยังคง เป็นสื่อที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด ในการสำรวจเมื่อสิ้นสุดโครงการเผยแพร่ เมื่อผลการสำรวจรายงานว่าประมาณร้อยละ 80 ของกลุ่มบิดามารดา และร้อยละ 92 ของกลุ่มเยาวชน ได้รับความรู้ข่าวสารของโครงการจากโทรทัศน์ ซึ่งหมายความว่า จำนวนผู้รับความรู้นั้นเพิ่มมากขึ้นจากการสำรวจระยะที่ 2 ด้วย (ตารางที่ 8.8)

จากตารางที่ 8.8 ยังแสดงให้เห็นอีกกว่าว่า ไม่เฉพาะแต่โทรทัศน์เท่านั้น ที่ถ่ายทอดความรู้ให้กลุ่มตัวอย่างเพิ่มมากขึ้น ผู้รับความรู้จากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวิทยุก็เพิ่มมากขึ้นด้วยในการสำรวจเมื่อสิ้นสุดโครงการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชน

ต้นตอที่เป็นแหล่งให้ข่าวสารความรู้แก่กลุ่มตัวอย่าง เป็นประเด็นที่น่าสนใจ
๑๖ ถึงแม้จะรู้ว่าโทรทัศน์เป็นสื่อที่ให้ความรู้แก่กลุ่มตัวอย่างได้มากที่สุดก็ตาม การ
สำรวจภายหลังเมื่อสิ้นสุดโครงการพบว่า ผู้ที่มีความรู้จากการเผยแพร่ที่ต่างได้รับ
ความรู้มาจากสื่อมวลชนหลายชนิดพร้อมๆกัน กล่าวคือร้อยละ 40 ของกลุ่มตัวอย่าง
ทั้งหมดได้รับข่าวสารความรู้จากโทรทัศน์เพียงอย่างเดียว รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่าง
ที่ได้ความรู้จากโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ด้วย คือร้อยละ 19 และ ประมาณร้อยละ
18 เป็นกลุ่มที่ได้ความรู้จากทั้ง 3 สื่อ ทีวี หนังสือพิมพ์ และวิทยุ (ตารางที่ 8.9)

ถ้าพิจารณาเฉพาะแต่ในกลุ่มตัวอย่างบิดามารดาพบว่า ร้อยละ 50
เป็นผู้ที่ได้รับความรู้เรื่องการป้องกันยาเสพติดจากโทรทัศน์เพียงอย่างเดียว ร้อยละ
16 ได้ความรู้จากการดูโทรทัศน์และจากอ่านหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารด้วย สำหรับ
กลุ่มเยาวชนกลุ่มที่ได้ความรู้จากโทรทัศน์เพียงอย่างเดียว กับกลุ่มที่ได้รับความรู้จาก
สื่อมวลชนทั้ง 3 ชนิด มีอัตราส่วนใกล้เคียงกัน คือ ประมาณร้อยละ 29 ของกลุ่มตัว
อย่างทั้งหมด และกลุ่มที่ได้ความรู้จากโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์มีประมาณร้อยละ
22 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

8.1 การรับข่าวสารความรู้จากโทรทัศน์

เมื่อสิ้นสุดโครงการ ความรู้ที่เผยแพร่ผ่านรายการ 20 รายการจาก
สถานีโทรทัศน์ 4 สถานีนั้น ผลการสำรวจพบว่าความรู้ชุดครอบครัวที่สื่อความหมาย
สร้างความอบอุ่นให้กับครอบครัวนั้น เป็นสื่อความรู้ชุดที่กลุ่มตัวอย่างได้รับมากที่สุด
เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อชุดอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของผู้เผยแพร่ที่ต้องการให้
สื่อชุดดังกล่าวเข้าไปสร้างความรู้ ความเข้าใจ เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันยาเสพติด จึงได้
เสนอความรู้ชุดนี้มากกว่าชุดอื่นๆ (ตารางที่ 8.1) ส่วนความรู้ชุดที่แสดงโดย"อาพน
ลาพูน" ที่กล่าวถึงการให้รู้จักปฏิบัติเสถียรเมื่อมีใครมาชวนให้สูบบุหรี่ เป็นชุดที่มีกลุ่มเป้า-
หมายได้เห็นหรือได้รับความรู้มากเป็นที่สอง ขณะที่ "งหม่ เจริญปุระ" ที่กล่าวถึงการให้
รู้จักคบแต่เพื่อนดีให้อยู่ห่างเพื่อนไม่ดีนั้น เป็นความรู้ชุดที่กลุ่มเป้าหมายเห็นหรือได้รับ

ความรู้ที่น้อยที่สุดทางโทรทัศน์ (ตารางที่ 8.10(ก)-(ข))

การได้รับความรู้ซ้ำๆกันหลายครั้งมีส่วนช่วยในการย้ำเตือนและสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นกับผู้รับข่าวสารอยู่มาก ในการสำรวจเมื่อสิ้นสุดโครงการ ก็พบเช่นเดียวกับการสำรวจครั้งที่ 2 ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากได้รับความรู้จากโทรทัศน์มากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป ซึ่งการได้รับความรู้หลายครั้งนั้นได้สร้างความรู้ความเข้าใจต่อความหมายที่โครงการจะให้รับรู้เป็นอย่างมาก ดังผลจากการสำรวจเมื่อสิ้นสุดโครงการด้วยคำถามที่ให้ตัวอย่างอธิบายเรื่องราวและความเข้าใจที่ได้เห็นในโทรทัศน์ ปรากฏว่าร้อยละ 90 ของตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม สามารถอธิบายความหมายของสื่อชุดที่ได้เห็นอย่างถูกต้อง มีเพียงตัวอย่างจำนวนน้อยไม่ถึงร้อยละ 5 เท่านั้นที่อธิบายความหมายเป็นอย่างอื่น และบางคนบอกว่าไม่เข้าใจ (ตารางที่ 8.11(ก)-(ข))

8.2 การรับข่าวสารความรู้ทางหนังสือพิมพ์และนิตยสาร

ในการเผยแพร่ความรู้ผ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชน และนิตยสาร ลีก 8 เล่ม ปรากฏจากรายงานการติดตามของสำนักงาน ป.ป.ส.ว่า มีการเผยแพร่เพียง 30 ครั้ง ในช่วง 4 เดือน มีการเผยแพร่ผ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชนเพียง 10 ครั้ง ส่วนอีก 20 ครั้ง เป็นการเผยแพร่ความรู้ผ่านนิตยสารทั้งหมด

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในจำนวนการเผยแพร่เพียง 30 ครั้งนี้ มีจำนวนตัวอย่างได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดถึงประมาณร้อยละ 40 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด หรือถ้าจำแนกเป็นกลุ่มบิดามารดาและกลุ่มเยาวชนแล้ว ร้อยละ 26 ของกลุ่มบิดามารดา และร้อยละ 53 ของกลุ่มเยาวชนเป็นผู้ที่ได้รับความรู้จากหนังสือพิมพ์และนิตยสาร

สิ่งพิมพ์ เป็นสื่อมวลชนที่กล่าวกันว่าเป็นสิ่งที่ส่งข่าวสารได้เฉพาะในหมู่ผู้ที่สามารถอ่านหนังสือได้เท่านั้น แต่ในปัจจุบันการส่งข่าวสารทางสิ่งพิมพ์ได้มีการใช้เทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาช่วยการใช้ภาพประกอบหรือการ์ตูนที่ไม่อาศัยบทสนทนา ก็ช่วยให้มีการสื่อข่าวสารได้โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยภาษาหนังสือ การให้ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดในโครงการนี้ก็ เป็นตัวอย่างหนึ่งที่ใช้ภาพประกอบมากกว่าการส่งข่าวสารความรู้ด้วยตัวหนังสือเพียงอย่างเดียว

ภาพที่นำออกเผยแพร่ให้ความรู้เป็นภาพชุดเดียวกับที่เผยแพร่ผ่านโทรทัศน์ สื่อกลางที่เป็นผู้ให้ข้อมูลข่าวสารคือ ภาพครอบครัว ภาพอาพน ลำพูน แอ๊ด คาราบาว ปิยะพงษ์ ผิวอ่อน และใหม่ เจริญปุระ ในการสำรวจว่าความรู้ชุดใดให้ความรู้แก่กลุ่มตัวอย่างได้มากที่สุด ปรากฏว่า ในกลุ่มเยาวชนนั้นได้รับความรู้จากสื่อชุดเยาวชน "เคล็ดลับ 4 ดาวสู่นาคตสดไฟ" มากกว่าชุดอื่นคือประมาณร้อยละ 44 ของตัวอย่างเยาวชนทั้งหมด ส่วนกลุ่มบิดามารดาจะได้รับความรู้จากสื่อครอบครัวมากกว่า คือประมาณร้อยละ 20 ของตัวอย่างบิดามารดาทั้งหมด (ตารางที่ 8.12)

เคล็ดลับ 4 ดาวสู่นาคตสดไฟถูกนำมาเป็นคำถามสำหรับกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 2 ถึงความหมายที่สื่อให้ ปรากฏว่ากว่าร้อยละ 90 ของทั้งสองกลุ่ม สามารถอธิบายความหมายจากภาพที่เห็นได้อย่างถูกต้อง (ตารางที่ 8.13)

8.3 การรับข่าวสารความรู้ทางวิทยุ

ในการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชนทั้ง 3 ชนิด วิทยุเป็นสื่อที่ถูกกำหนดให้เผยแพร่ความรู้มากที่สุด ถึง 897 ครั้ง ในช่วงเวลา 4 เดือน โดยผ่านสถานี 5 แห่ง คือ เอฟเอ็ม 88 มิวสิคแทรพทิก ร่มไม้รายทาง 107 เรดิโอโปรแกรม และ วพท.(เอเอ็ม) การเผยแพร่ความรู้ชุด "หยุดใช้อารมณ์" สำหรับกลุ่มตัวอย่างบิดามารดา นั้นเผยแพร่ผ่านรายการร่มไม้รายทาง 107 เรดิโอโปรแกรม และวิทยุ วพท.(เอเอ็ม) ทั้งสิ้น 397 ครั้ง ความรู้ชุด "เคล็ดลับสู่นาคตสดไฟ"

สำหรับเยาวชนเผยแพร่ผ่านเคเอฟเอ็ม 88 และมีวีดิทัศน์ 500 ครั้ง

จากการสำรวจเมื่อสิ้นสุดโครงการ ปรากฏว่า มีตัวอย่างที่ได้รับความรู้จากการเผยแพร่ทั้งสิ้นเพียง 288 คน จาก 1,031 คน หรือร้อยละ 28 ของตัวอย่างทั้งหมด ในจำนวนนี้เป็นกลุ่มบิดามารดา 69 ตัวอย่าง และกลุ่มเยาวชน 219 ตัวอย่าง ถ้าเปรียบเทียบกับผู้ที่มีความรู้จากสื่อประเภทอื่นแล้ว วิทยุนับว่าเป็นสื่อที่ส่งข่าวสารความรู้ไปถึงกลุ่มตัวอย่างได้น้อยที่สุด เหตุผลที่การส่งข่าวสารความรู้ไปถึงกลุ่มเป้าหมายน้อยกว่าสื่อประเภทอื่นนั้น เนื่องจากสถานีวิทยุที่เลือกใช้ในการเผยแพร่บางสถานีไม่สามารถส่งไปถึงจังหวัดไกลๆ ได้ เช่น ร่วมไม้ตายทาง วพท. (เอ-เอ็ม) ไม่สามารถรับได้ชัดเจนที่เชียงใหม่ หาดใหญ่ และนครราชสีมา และมีวีดิทัศน์กับ วพท. (เอ-เอ็ม) ไม่สามารถรับได้อย่างชัดเจนที่จังหวัดสมุทรปราการ และสมุทรสาคร ข้อจำกัดเกี่ยวกับคลื่นส่งวิทยุนี้ส่งผลให้มีผู้รับฟังวิทยุรายการดังกล่าวน้อยและการได้รับข่าวสารความรู้น้อยตามไปด้วย ดังตารางที่ 8.14 ซึ่งแสดงจำนวนตัวอย่างที่ไม่ได้ฟังวิทยุ ทั้ง 4 สถานี จำแนกตามเขตการสำรวจ รายการร่วมไม้ตายทางและวพท. (เอ-เอ็ม) ไม่มีกลุ่มตัวอย่างในสงขลาฯ รับฟังได้ และรายการมีวีดิทัศน์และวพท. (เอ-เอ็ม) มีตัวอย่างในสมุทรปราการและสมุทรสาครรับฟังได้น้อยมาก

ในกลุ่มผู้ที่ได้รับความรู้จากการเผยแพร่ทางวิทยุ ซึ่งส่วนมากจะเป็นกลุ่มเยาวชนที่ชอบฟังวิทยุในช่วงเวลาหลัง 2 ทุ่มไปแล้ว (จากการสำรวจระยะที่ 1) พบว่า สื่อความรู้ของอาพน ลำพูน "ให้รู้จักปฏิเสธ" นั้นมีกลุ่มเยาวชนได้รับความรู้มากที่สุด ประมาณร้อยละ 30 ของตัวอย่างเยาวชน และร้อยละ 29 เป็นพวกที่ได้รับความรู้จากสื่อครอบครัว "หยุดใช้อารมณ์" สำหรับกลุ่มตัวอย่างบิดามารดา ซึ่งมีการรับฟังวิทยุน้อยกว่าเยาวชน พบจากการสำรวจว่า ประมาณร้อยละ 10 ของตัวอย่างบิดามารดา ได้รับความรู้จากชุด "หยุดใช้อารมณ์" และร้อยละ 7 ได้รับความรู้จาก อาพน ลำพูน "ให้รู้จักปฏิเสธ" และ "มีปัญหาก็ปรึกษาผู้ใหญ่" ของแอ๊ด คาราบาว (ตารางที่ 8.15 (ก)-(ข))

การสำรวจความเข้าใจของตัวอย่างที่ได้รับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เช่นเดียวกับผู้ที่ได้รับความรู้ทางโทรทัศน์ คือ กลุ่มตัวอย่างถูกขอร้องให้อธิบายความหมายของความรู้ที่ได้ยินจากวิทยุ ซึ่งปรากฏว่า ในจำนวนตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ร้อยละ 95 ถึงร้อยละ 100 สามารถอธิบายความหมายที่ได้ยินได้ทั้งจากการเผยแพร่ได้ อย่างถูกต้อง (ตารางที่ 8.16 (ก)-(ข))

กล่าวโดยสรุป การเผยแพร่ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดไปสู่กลุ่มเป้าหมายทำได้ดีพอสมควร เนื่องจากมีกลุ่มเป้าหมายเกือบร้อยละ 90 ได้รับความรู้ข่าวสารที่เผยแพร่ใน โทรทัศน์ เป็นสื่อที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อมวลชนอีก 2 ประเภทที่ใช้เผยแพร่ในโครงการ การรับข่าวสารความรู้ของกลุ่มเป้าหมายจะได้รับความรู้จากสื่อหลายประเภท แต่โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ เป็นสื่อที่ให้ความรู้กับกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด สำหรับข่าวสารความรู้ที่เผยแพร่ไปสู่ประชาชน ความรู้เรื่อง "หยุดใช้สารเสพติดความรุนแรง" เป็นความรู้ที่กลุ่มเป้าหมายได้รับมากที่สุดจากสื่อทั้ง 3 ประเภท และความรู้เรื่อง "ให้รู้จักปฏิเสธ" ของภาพยนตร์ ล่าพูน เป็นความรู้ที่กลุ่มเป้าหมายได้รับมากที่สุดมา เนื้อหาคำพูดของความรู้แต่ละเรื่อง เป็นสิ่งที่เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อนกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดสามารถอธิบายความหมายได้

8.4 ความรู้ที่เปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด และทัศนคติที่มีต่อ ต่อความรู้ที่ได้รับเมื่อสิ้นสุดโครงการ

8.4.1 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด

ก่อนที่โครงการฯ จะเผยแพร่ความรู้เหล่านี้ออกไป เป็นที่คาดหวังไว้ล่วงหน้าแล้วว่า ตัวอย่างที่เลือกขึ้นมาเพื่อศึกษาจะมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดอยู่บ้าง ซึ่งความรู้เหล่านั้นอาจได้มาจากหลายแหล่ง เช่น จากการศึกษาหนังสือ ดูโทรทัศน์ หรือบทเรียนในห้องเรียน หรือการโฆษณาเผยแพร่จากหน่วยงาน

อื่นๆ เพราะการณรงค์เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดมีหน่วยงานหลายหน่วยกระทำอย่างต่อเนื่องมาหลายปีแล้ว ความรู้จากแหล่งต่างๆ เหล่านี้จะถูกสะสมมากกลายเป็นความรู้ที่ผู้ตอบไม่สามารถบอกได้ว่าได้มาจากแหล่งใด เมื่อการสำรวจความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดในครั้งแรกปรากฏผลออกมานั้น มีคำตอบที่น่าสนใจและเป็นที่น่าสนใจเกิดว่า ก่อนการเผยแพร่ความรู้นั้น มีการกล่าวถึงสาเหตุการติดยาเสพติดให้โทษไว้ถึง 12 สาเหตุ ดังต่อไปนี้

1. คบเพื่อนไม่ดี
2. การศึกษาน้อย
3. พ่อแม่ยากจน
4. ขาดความอบอุ่น
5. ไม่รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์
6. พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ลูก
7. เด็กอยากลองยาเสพติดเอง
8. เด็กไม่ดีเอง
9. พ่อแม่ตามใจ
10. สภาพแวดล้อมไม่ดี
11. ครูปล่อยปละละเลย
12. ถูกหลอกหลวง

และสาเหตุที่มีผู้ตอบมากที่สุดคือ การคบเพื่อนไม่ดี (กลุ่มบิดามารดาตอบร้อยละ 30 และกลุ่มเยาวชนตอบร้อยละ 28) สาเหตุรองมาคือ ครอบครัวขาดความอบอุ่น (ประมาณว่าร้อยละ 25 และร้อยละ 29 ของกลุ่มบิดามารดาและกลุ่มเยาวชน) สาเหตุที่สามคือ พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ลูก (รายงานในข้อ 4.4)

ในจำนวน 12 สาเหตุ มีคำตอบที่สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ตอบมีความรู้เรื่องเดียวกับ "ภูมิคุ้มกันยาเสพติด" ที่โครงการฯ จะนำออกเผยแพร่อยู่ 3 เรื่อง ได้แก่ คบเพื่อนไม่ดี ขาดความอบอุ่น และ ไม่รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์

เมื่อการสำรวจความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดกระทำอีกครั้งเมื่อสิ้นสุดโครงการ โดยใช้คำถามเดิมที่สัมภาษณ์ในครั้งแรกคือ "สาเหตุที่ทำให้เยาวชนไทยติดยาเสพติด" เพื่อเปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ปรากฏจากการสำรวจว่า จากสาเหตุ 12 ประการที่ทำให้เยาวชนไทยติดยาเสพติด ในการสำรวจครั้งที่ 3 นี้ มีกลุ่มบิดามารดาและกลุ่มเยาวชนให้ความเห็นเพิ่มมากขึ้น ปรากฏว่ามีกลุ่มบิดามารดาและกลุ่มเยาวชนให้ความเห็นเพิ่มมากขึ้นจากการสำรวจในครั้งแรกในทุกสาเหตุ และยังคงมีความเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับสาเหตุที่เยาวชนไทยติดยาเสพติดว่า มีปัญหาหลัก 6 ข้อ โดยที่ปัญหาแต่ละข้อมีผู้แสดงความคิดเห็นมากกว่าร้อยละ 50 ซึ่งมากกว่าคำตอบที่ได้รับจากการสำรวจระยะที่ 1 ในทุกข้อของปัญหาปัญหาหลัก 6 ข้อคือ (ตารางที่ 8.17)

ครอบครัวขาดความอบอุ่น

คบเพื่อนไม่ดี

พ่อแม่ไม่มีเวลาให้กับลูก

สภาพแวดล้อมไม่ดี

ไม่รู้จักรักษาเวลาให้เป็นประโยชน์ และ

เด็กอดอยากลงสุขเอง

ปรากฏการณ์ดังกล่าวอธิบายได้ว่า ทว่าการสำรวจที่โครงการเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจที่มีต่อปัญหาเสพติดให้กับกลุ่มผู้ได้รับความรู้ค่อนข้างมาก โดยมีผู้แสดงความคิดเห็นเพิ่มขึ้นจากการสำรวจครั้งที่ 3 ส่วนการที่กลุ่มตัวอย่างมิได้นำเอาคำเตือน "รู้จักรักษาเวลาให้เป็นประโยชน์" ทดลองยา" ของอาพน ลาพูน และคำเตือนจาก แอ๊ด คาราบาวว่า "ถ้ามีปัญหาให้ปรึกษาผู้ใหญ่" เข้ามาเป็นสาเหตุของการติดยาเสพติดด้วยนั้น น่าจะเป็นเพราะเนื้อหาที่ 2 คนนำมาเผยแพร่"รู้จักรักษาเวลาและมีปัญหาให้ปรึกษาผู้ใหญ่" มิได้เป็นต้นเหตุที่สำคัญทำให้เกิดการติดยาเสพติดอย่างกว้างขวางในหมู่เยาวชนปัจจุบัน ดังนั้นเมื่อถามคำถามถึงสาเหตุการติดยาเสพติดคำตอบจึงไม่ปรากฏความรู้ของอาพน ลาพูน และแอ๊ด คาราบาว

ในประเด็นของการวัดความรู้ของกลุ่มเป้าหมายที่เพิ่มมากขึ้นจากการสำรวจระยะที่ 3 อาจดูได้จากจำนวนความรู้ (สาเหตุ) การติดยาเสพติดของกลุ่มเป้าหมายแต่ละคนว่ามีความรู้ในเรื่องใดบ้าง และเมื่อการเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนผ่านไป กลุ่มเป้าหมายแต่ละคนมีความรู้เพิ่มมากขึ้นหรือลดน้อยลงเพียงใด ดังตารางที่ 8.18 ได้แสดงสัดส่วนของผู้ที่มีความรู้เพิ่มมากขึ้นจากการสำรวจระยะที่ 3 เปรียบเทียบกับการสำรวจระยะที่ 1 โดยเปรียบเทียบในเรื่อง "คบเพื่อนไม่ดี" "ขาดความอบอุ่น" และไม่รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์" ดังปรากฏจากร้อยละ 5 เป็นร้อยละ 44 อันหมายความว่า เมื่อก่อนมีโครงการฯ กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ในเรื่องที่เป็นภูมิคุ้มกันยาเสพติดเพียงร้อยละ 5 ของตัวอย่างทั้งหมดเท่านั้น ต่อเมื่อการเผยแพร่ความรู้กระจายเข้าไปถึงกลุ่มเป้าหมายได้สร้างความเข้าใจและย้าเตือนความรู้เดิมที่มีอยู่ หรืออาจเพิ่มความรู้ให้แก่ผู้ที่มีความรู้น้อย หรือไม่เคยมีความรู้มาก่อน เพราะฉะนั้นจำนวนผู้ที่มีความรู้เรื่อง "ภูมิคุ้มกันยาเสพติด" ในการสำรวจระยะที่ 3 จึงเพิ่มขึ้นเกือบ 9 เท่าของตัวอย่างที่มีความรู้

การวัดความรู้ของกลุ่มเป้าหมายว่า "รู้อะไรบ้าง" ด้วยคำถามถึง "วิธีป้องกันการติดยาเสพติด" ได้ทำโดยเปรียบเทียบความรู้จากการสำรวจระยะที่ 2 กับสำรวจเมื่อสิ้นสุดโครงการ และตามด้วยคำถามที่ว่า "รู้วิธีป้องกันเหล่านั้นมาจากแหล่งใด" ทั้งนี้เพื่อต้องการรู้ว่ากลุ่มเป้าหมายได้รับความรู้จากโครงการฯ หรือเป็นความรู้ที่สะสมมาก่อน

การสำรวจ "รู้อะไรบ้าง" จากคำถามเกี่ยวกับวิธีป้องกันการติดยาเสพติดระหว่างการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชนนั้น ปรากฏว่ามีวิธีป้องกันการติดยาเสพติดทั้งหมด 8 วิธี (รายงานข้อ 6.4 และตารางที่ 6.12) ดังต่อไปนี้

1. หลีกเลี่ยงการคบเพื่อนไม่ดี ไม่ไปมั่วสุมกับคนไม่ดี
2. ไม่ทดลองยาเสพติด

3. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทำงานอดิเรกอ่านหนังสือ หรือ เล่นกีฬา
4. ระวังคำเผยแพร่โทษของยาเสพติดผ่านสื่อต่างๆ
5. พ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ดีให้ลูก ให้ความอบอุ่น
6. ถ้าเกิดปัญหาแก้ไขไม่ได้ให้ปรึกษาครู อาจารย์ ผู้ปกครอง
7. ให้มีความมั่นใจในตนเอง ไม่ตามเพื่อนหรือเชื่อคนง่าย
8. ไม่เที่ยวเตร่มาก ตักเตือนเพื่อนที่ติดยาเสพติด รัฐต้องลดแหล่ง อบายมูข

"วิธีป้องกันการติดยาเสพติด" ในข้อ (1) ข้อ (2) (3) (5) และ (6) สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ตอบน่าจะใช้ความรู้จากการได้รับข่าวสารความรู้ที่โครงการฯ นำออกเผยแพร่ในสื่อมวลชนช่วงเวลา 3 เดือน (นับจากเดือนที่เผยแพร่ถึงเวลาที่ทำการสำรวจ) มาตอบตั้งตารางเปรียบเทียบต่อไปนี้

ความรู้ที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ตัวอย่าง

ความรู้ที่เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน

1. หลีกเลี่ยงการคบเพื่อนไม่ได้
ไม่ไปมั่วสุมกับคนไม่ดี

ให้รู้จักเลือกคบเพื่อนแต่ที่ดีๆ
มิฉะนั้นจะชักชวนให้เราเสียคน

(ใจหม่ เจริญปุระ)

2. ไม่ทดลองยาเสพติด

ใครมาชวนให้สูบยาเสพติด ให้รู้จักปฏิเสธ ให้หนีไปให้ไกล

(อำพน ลาพูน)

3. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทำงานอดิเรก อ่านหนังสือหรือเล่นกีฬา

ให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เล่นกีฬา อ่านหนังสือหรือทำงานอดิเรก

(ปิยะพงษ์ ฉิวก้อน)

5. พ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ดีให้ลูก ให้ความสำคัญ
อบอุ่นแก่ลูก

การให้อารมณ์มากกว่าเหตุผลทำให้
ครอบครัวขาดความสัมพันธ์ที่ดี ขาด
ความอบอุ่น

(ครอบครัว)

6. ถ้าเกิดปัญหาแก้ไขไม่ได้ ให้ปรึกษาครู
อาจารย์ ผู้ปกครอง

เมื่อมีปัญหาให้รู้จักปรึกษาผู้ใหญ่
ครู อาจารย์ อย่าไปหายาเสพติด

(แอ๊ด คาราบาว)

เพื่อพิสูจน์ว่าคำตอบจากการสำรวจระยะที่ 2 เป็นความรู้ที่กลุ่ม
ตัวอย่างได้รับอิทธิพลจากการเผยแพร่ความรู้ของโครงการหรือไม่ จึงจะเปรียบ
เทียบคำตอบจากกลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่ได้รับความรู้จากโครงการเผยแพร่
และกลุ่มที่ไม่ได้ความรู้ ดังตารางที่ 8.19 ปรากฏว่า เมื่อพิจารณาจากกลุ่มตัว
อย่างที่ไม่ได้รับความรู้จากโครงการ กลับพบว่ามีอัตราส่วนของผู้ตอบข้อ 1, 2, 3, 5
และ 6 มากกว่าผู้ตอบข้อ 4, 7 และ 8 หมายความว่าถึงแม้ในกลุ่มผู้ที่ไม่มีความรู้
คำตอบที่ได้รับในเรื่องวิธีป้องกันการติดยาเสพติดก็เป็นคำตอบเดียวกับข่าวสารความ
รู้ที่โครงการเผยแพร่ออกไป ฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่า ความรู้จากการเผยแพร่ผ่านสื่อ
มวลชนไม่ได้มีส่วนสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีป้องกันการติดยาเสพติด

เพื่อยืนยันข้อเท็จจริงข้างต้น คำถามที่ถามว่า "ท่านทราบวิธีป้องกันการ
การติดยาเสพติดจากที่ไหน" จะสามารถบอกได้ว่าความรู้เหล่านั้นกลุ่มตัวอย่างได้มา
อย่างไร ปรากฏว่าเมื่อประมวลคำตอบของทั้ง 2 กลุ่มแล้วพบว่าส่วนใหญ่ตอบว่า
"คิดเองจากความรู้ที่สะสม" (ดูตารางที่ 8.20 (ก)-(ข) ประกอบ) ข้อมูลใน
ตารางแสดงให้เห็นว่า กลุ่มบิดามารดาไม่ตอบเกี่ยวกับวิธีป้องกันการติดยาเสพติด
7 ข้อ ในทั้งหมด 8 ข้อ ความรู้เหล่านั้น "คิดได้เอง" มีเพียงข้อที่ (4) ที่บอกว่า
ควรจระวางค์เผยแพร่ความรู้ทางสื่อมวลชนให้มากขึ้น กลุ่มตัวอย่างบิดามารดาตอบ
ว่าเป็นความรู้ที่ได้จากการดูทางโทรทัศน์ สำหรับกลุ่มเยาวชนถึงแม้อัตราส่วนใน

ตารางจะแสดงว่า ส่วนใหญ่เป็นความคิดของตนเอง แต่มีเหตุผลบางข้อ เช่น ข้อที่ไม่ทดลองยา มีคำตอบว่าเป็นความรู้จากโรงเรียน และข้อที่ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ คำตอบว่าเป็นความรู้ที่ได้จากการดูในโทรทัศน์

เพราะฉะนั้นในการที่กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีความรู้ตอบเหมือนกันเกี่ยวกับวิธีป้องกันการติดเชื้อเสพติด จึงได้รับการยืนยันจากคำถามข้อที่สองนี้ว่า กลุ่มตัวอย่างไม่ได้ใช้ความรู้จากโครงการมาเป็นคำตอบ และการที่กลุ่มเป้าหมายส่วนมากตอบว่า ความรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันการติดเชื้อเสพติดเป็นความรู้ที่เกิดจากความคิดเห็นของตนเองนั้น ประเด็นนี้ไม่ใช่เกิดจากความล้มเหลวของการเผยแพร่ความรู้ แต่เป็นเพราะเนื้อหาของความรู้ที่โครงการพยายามจะเผยแพร่ไปยังกลุ่มเป้าหมายนั้น ไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่เป็นความรู้ที่กลุ่มเป้าหมายได้ยินหรือเคยได้รับมาก่อนหน้าที่จะมีโครงการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชนนี้ ความรู้เหล่านี้ถูกสะสมมาเป็นเวลานาน ฉะนั้นการเผยแพร่ความรู้ในโครงการฯจึงเป็นเพียงการไปย้ำเตือนความรู้เดิมในกลุ่มที่ได้รับข่าวสารความรู้ให้ชัดเจนขึ้นมาเท่านั้น

การเปลี่ยนแปลงความรู้

ในประเด็นของการเปลี่ยนแปลงความรู้ อาจดูได้จากการเปรียบเทียบจำนวนผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันการติดเชื้อเสพติด จากการสำรวจระยะที่ 2 กับเมื่อสิ้นสุดโครงการว่ามีความเปลี่ยนแปลงอย่างไร ซึ่งการสำรวจระยะที่ 2 กลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งมีความรู้ 8 เรื่องในจำนวนนี้มี 5 เรื่อง เป็นภูมิคุ้มกันยาเสพติด ต่อเมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจระยะที่ 3 ปรากฏว่ามีการเปลี่ยนแปลงจำนวนผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันการติดเชื้อเสพติดเพิ่มมากขึ้นในความรู้เดิมที่สำรวจพบในครั้งที่ 2 แสดงให้เห็นชัดเจนว่า ความรู้ที่โครงการฯ พยายามเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนครั้งนี้นั้นเป็นการย้ำเตือนความรู้เดิมของกลุ่มเป้าหมายให้เด่นชัดขึ้น ซึ่งก่อนหน้านั้นกลุ่มเป้าหมายอาจมีความรู้เพียง 1-2 เรื่อง

ความรู้ที่เปลี่ยนแปลงเห็นได้ชัดคือความรู้เรื่อง "การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์" ในกลุ่มบิดามารดา มีผู้ตอบร้อยละ 14 ในการสำรวจครั้งที่ 2 และเพิ่มเป็นร้อยละ 66 ในการสำรวจเมื่อสิ้นสุดโครงการ ในกลุ่มเยาวชนก็เช่นเดียวกัน มีผู้ตอบร้อยละ 20 ในการสำรวจครั้งที่ 2 และเพิ่มเป็นร้อยละ 75 ในการสำรวจเมื่อสิ้นสุดโครงการ (ตารางที่ 8.21)

บิดามารดาที่มีบุตรวัยรุ่น

กลุ่มบิดามารดาที่มีบุตรอยู่ในวัยรุ่น หรือผู้ที่มีบุตรอายุระหว่าง 11-25 ปี เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีความสำคัญมากกลุ่มหนึ่ง การเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชนต้องการให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และนำไปสู่การปฏิบัติคือเกิดการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นในครอบครัวทุกครอบครัว โดยเฉพาะในครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่นซึ่งมีความเสี่ยงและมีแนวโน้มที่จะติดยาเสพติดได้ง่าย ดังนั้นการศึกษาความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างบิดามารดาที่มีบุตรวัยรุ่น จึงนำมาพิจารณาเป็นพิเศษ

ในกลุ่มตัวอย่างบิดามารดาทั้งหมดที่ติดตามได้เมื่อสิ้นสุดโครงการ มีตัวอย่างที่มีบุตรอยู่ในวัยรุ่น 272 คน คิดเป็นร้อยละ 53 ของตัวอย่างบิดามารดาทั้งหมด ในจำนวนนี้เมื่อถูกถามถึงความรู้เกี่ยวกับสาเหตุของการติดยาเสพติดของเยาวชนไทยแล้วปรากฏว่า ปัญหาหลักที่บิดามารดามีลูกวัยรุ่นเห็นว่าเป็นสาเหตุสำคัญคือ "ครอบครัวขาดความอบอุ่น" และ "คบเพื่อนไม่ดี" ซึ่งเป็นความเห็นเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และเมื่อเปรียบเทียบความรู้ของบิดามารดาที่มีบุตรวัยรุ่น กับความรู้ของบิดามารดาที่ไม่มีบุตรวัยรุ่นก็ปรากฏว่าทั้ง 2 กลุ่มมีความเห็นไม่แตกต่างกันมาก มีเพียงบางเรื่องที่บิดามารดาที่มีบุตรวัยรุ่นมีความเห็นน้อยกว่าบิดามารดาอีกกลุ่มหนึ่ง เช่น เรื่อง "พ่อแม่ไม่มีเวลาให้กับลูก" กลุ่มบิดามารดาที่ไม่มีลูกวัยรุ่นเห็นว่าปัญหานี้สำคัญกว่ากลุ่มบิดามารดาที่มีบุตรวัยรุ่น และเรื่อง "สภาพแวดล้อมไม่ดี" กลุ่มบิดามารดาที่ไม่มีลูกวัยรุ่นก็เห็นว่า เป็นปัญหาสำคัญกว่ากลุ่มที่มีบุตรวัยรุ่น (ตารางที่ 8.22)

การถามความรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันการติดยาเสพติดในกลุ่มบิดามารดาที่มีบุตรอยู่ในวัยรุ่น เป็นคำถามที่มีการคาดเดาไว้ก่อนว่า บิดามารดาที่มีลูกอยู่ในวัยรุ่นน่าจะมีคำตอบที่แสดงความเข้าใจในแง่ของวัยบุตรของตนเป็นพิเศษกว่าบิดามารดาที่ไม่มีบุตรวัยรุ่น แต่จากการสำรวจกลับพบว่า กลุ่มบิดามารดาทั้ง 2 กลุ่มมีความรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันการติดยาเสพติดไม่แตกต่างกัน โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับความรู้ที่เป็นภูมิคุ้มกันยาเสพติด เช่น เรื่องพ่อแม่ผู้ปกครองต้องเป็นตัวอย่างแก่ลูกให้ความอบอุ่นกับลูก เรื่องหลีกเลี่ยงการคบเพื่อนไม่ดี และ เรื่องใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ (ตารางที่ 8.23)

เยาวชนชาย-หญิง เยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปีและสูงกว่า 15 ปี

ในกลุ่มเยาวชนเอง มีตัวแปร 2 ตัวที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับความรู้ความคิดและทัศนคติของเยาวชน ตัวแปรทั้ง 2 ตัวได้แก่ เพศ และอายุ เยาวชนชายอาจมีแนวโน้มในการติดยาเสพติดได้ง่ายกว่าเยาวชนหญิง และขณะเดียวกันเยาวชนอายุ 11-15 ปี มีแนวโน้มที่จะติดเพื่อนและทำตามเพื่อนมากกว่าเยาวชนอายุ 16-25 ปี ที่เห็นเด็กโตกว่า มีการศึกษาและมีวุฒิภาวะที่เป็นผู้ใหญ่มากกว่า ตัวแปรเหล่านี้มีผลต่อความรู้ความเข้าใจในปัญหา ยาเสพติดหรือไม่ การศึกษาค้นคว้านี้ได้พยายามนำข้อมูลมาเสนอ

จากการสำรวจเมื่อสิ้นสุดโครงการฯ พบว่า ระหว่างความเป็นผู้ชายกับผู้หญิงของเยาวชนกลุ่มที่เป็นตัวอย่าง ไม่ได้แสดงความรู้แตกต่างกันเลย และในความรู้แต่ละเรื่องก็มีสัดส่วนของผู้มีความรู้ใกล้เคียงกัน นอกจากความรู้ในบางเรื่อง เช่น "ครอบครัวขาดความอบอุ่น" เยาวชนหญิงให้ความสำคัญในเรื่องนี้มากกว่าเยาวชนชาย และเรื่อง "พ่อแม่ไม่มีเวลาให้กับลูก" เยาวชนชายให้ความสำคัญมากกว่าเยาวชนหญิง (ตารางที่ 8.24)

ความรู้ในเรื่องเดียวกันนี้ของเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี และเยาวชนอายุสูงกว่า 15 ปี ก็ไม่พบความแตกต่างเกี่ยวกับความรู้ในกลุ่มเยาวชนทั้ง 2 กลุ่มนี้นอกจากมีข้อน่าสังเกตอยู่ว่า ในกลุ่มเยาวชนอายุระหว่าง 11-15 ปี จะมีอัตราส่วนผู้ที่มีความรู้ในแต่ละเรื่องมากกว่าเยาวชนอายุระหว่าง 16-25 ปี เกือบทุกเรื่อง (ตารางที่ 8.25)

ความรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันการติดยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนชาย มีอัตราส่วนผู้รู้สูงกว่าผู้รู้ในกลุ่มเยาวชนหญิง ในเกือบทุกเรื่อง วิธีป้องกันการติดยาเสพติดที่เน้นมากในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มคือ หลีกเลี่ยงการคบเพื่อนไม่ดี ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และพ่อแม่ผู้ปกครองต้องเป็นตัวอย่างให้ความอบอุ่นแก่ลูก (ตารางที่ 8.26) ซึ่งความรู้ในเรื่องเดียวกันนี้ในเยาวชนอายุ 11-15 ปี และเยาวชนอายุ 16-25 ปี ก็พบว่า เยาวชนเด็กมีอัตราส่วนผู้รู้สูงกว่าผู้รู้ในกลุ่มเยาวชนเด็กโต (ตารางที่ 8.27)

ดังนั้น ประเด็นที่เกี่ยวกับความรู้ที่กลุ่มตัวอย่างได้รับในขณะที่สิ้นสุดการเผยแพร่แล้วนั้น อาจสรุปได้ว่า ข่าวสารความรู้ที่เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนไปยังกลุ่มเป้าหมาย ไม่ใช่เป็นความรู้ใหม่ สำหรับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ไม่ว่าจะสำรวจก่อนการเผยแพร่ความรู้ หรือสำรวจระหว่างเผยแพร่ตลอดจนเมื่อสิ้นสุดโครงการเผยแพร่แล้ว กลุ่มตัวอย่างก็ยังคงแสดงความรู้ในเรื่องเดิม ซึ่งเป็นเรื่องเดียวกับ "ภูมิคุ้มกันยาเสพติด" ที่โครงการเผยแพร่นั้น แต่ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการเผยแพร่ความรู้ทางสื่อมวลชนครั้งนี้ก่อให้เกิดการย้ำเตือนความรู้เดิมที่กลุ่มตัวอย่างมีมาก่อนและสร้างความรู้ความเข้าใจให้ชัดเจนยิ่งขึ้นอย่างมาก

8.4.2 ทัศนคติที่มีต่อข่าวสารความรู้

โทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่สามารถเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มโดยง่าย เมื่อมีการมีโทรทัศน์ไว้ในครัวเรือนกลายเป็นสิ่งจำเป็น และการรับข่าวสารความรู้ทาง

โทรทัศน์ไม่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถอะไร ดังนั้นการเข้าถึงประชาชนง่ายและรวดเร็วนี้เอง จึงมักมีเสียงวิจารณ์กันมากกว่า ถ้าการแพร่ภาพทางโทรทัศน์ไม่มีการกลั่นกรองที่ดี เยาวชนอาจได้รับพิษภัยจากการเผยแพร่เหล่านั้น คณะวิจัยได้คำนึงถึงปัญหานี้ด้วย จึงนำเรื่องทัศนคติที่มีต่อข่าวสารความรู้เข้ามาวิเคราะห์ด้วย

ทัศนคติต่อข่าวสารความรู้ทางโทรทัศน์

ทัศนคติและความรู้สึกของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อภาพที่เห็นในโทรทัศน์นั้น เป็นคำถามที่กลุ่มตัวอย่างถูกขอให้แสดงความรู้สึกที่มีต่อสื่อความรู้ที่เผยแพร่แต่ละชุด ทั้งหมด 5 ชุด ในระดับความรู้สึก 5 ระดับ คือ ชอบมาก ค่อนข้างชอบ เฉยๆ ค่อนข้างไม่ชอบ และ ไม่ชอบ ซึ่งจากการสำรวจพบว่ากลุ่มบิดามารดาแสดงทัศนคติในระดับที่ชอบมากต่อสื่อชุดครอบครัวมากที่สุดถึงร้อยละ 47 ของผู้ที่ได้รับความรู้ทั้งหมด ส่วนสื่อชุดอื่นๆ บิดามารดา มีความรู้สึกเพียงค่อนข้างชอบ เป็นส่วนใหญ่ หรือประมาณร้อยละ 40 ของตัวอย่างที่ได้รับความรู้ทั้งหมด ขณะที่กลุ่มเยาวชนแสดงทัศนคติเป็นส่วนมากหรือประมาณร้อยละ 45 ในสื่อความรู้ทุกชุดอยู่ในระดับค่อนข้างชอบ เท่านั้น (ตารางที่ 8.28-8.29)

ทัศนคติต่อข่าวสารความรู้ทางสิ่งพิมพ์

ทัศนคติที่กลุ่มบิดามารดาและกลุ่มเยาวชนมีต่อความรู้ "หยุดใช้สารมณี" และ "เคล็ดลับ 4 ดาว" จากการเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์และนิตยสาร อยู่ในระดับที่คล้ายกับผู้ที่ได้รับความรู้จากโทรทัศน์ คือ กลุ่มบิดามารดาจะแสดงทัศนคติ "ชอบมาก" กับความรู้ชุด หยุดใช้สารมณี และ "ค่อนข้างชอบ" กับความรู้ในชุดเคล็ดลับ 4 ดาว ซึ่งขณะเดียวกันกลุ่มเยาวชนแสดงทัศนคติ "ค่อนข้างชอบ" ต่อความรู้ทั้ง 2 ชุดเหมือนกัน (ตารางที่ 8.30)

ทัศนคติต่อข่าวสารความรู้ทางวิทยุ

ทั้งๆที่กลุ่มบิดามารดาฟังวิทยุบ่อย แต่จากการสำรวจทัศนคติปรากฏว่ามีความเห็นส่วนใหญ่หรือร้อยละ 52 ว่า "ชอบมาก" กับสื่อชุดครอบครัว "หยุดให้อารมณ์" และมีความรู้สึกกับสื่อเยาวชน บางชุด "ชอบมาก" บางชุด "ค่อนข้างชอบ" สำหรับทัศนคติของกลุ่มเยาวชนปรากฏว่าความคิดเห็นของเยาวชนส่วนใหญ่อยู่ในระดับ "ค่อนข้างชอบ" กับทุกชุดของความรู้ที่เผยแพร่ (ตารางที่ 8.31 (ก)-(ข))

ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับจำนวนครั้งที่ได้ข่าวสารความรู้

มีความสัมพันธ์กันระหว่างทัศนคติของกลุ่มเป้าหมายต่อความรู้ชุดต่างๆ กับจำนวนครั้งที่ได้รับความรู้ หมายถึง ยิ่งได้รับความรู้มากครั้งเท่าไร ความรู้สึกที่มีต่อความรู้นั้นจะดีมากขึ้นเท่านั้น ยกตัวอย่าง ในกลุ่มบิดามารดาที่มีทัศนคติต่อความรู้ชุด "ถ้ามีปัญหาให้ปรึกษาผู้ใหญ่" ของแอ๊ด คาราบาว (ตารางที่ 8.32) และความรู้ชุด "ถ้าให้อารมณ์มากกว่าเหตุผลครอบครัวขาดความสัมพันธ์" (ตารางที่ 8.33) ทั้ง 2 ตารางนี้แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีโอกาสได้รับความรู้เพียงครั้งเดียว มักมีทัศนคติที่ "ชอบมาก" ต่อความรู้ชุดนั้น แต่เมื่อได้มีโอกาสรับความรู้ 2 ถึง 3 ครั้ง ทัศนคติจะลดลง ต่อเมื่อกลุ่มตัวอย่างได้รับความรู้มากขึ้นเกินกว่า 3 ครั้งขึ้นไป ทัศนคติกลับเปลี่ยนแปลงเพิ่มมากขึ้น เป็น ชอบมาก อีกครั้ง ปฏิกริยาแบบนี้เกิดขึ้นกับความรู้ทุกชุดในกลุ่มบิดามารดาและเยาวชน

ทัศนคติต่อความรู้ข่าวสารชุดที่ชอบมากที่สุด

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อข่าวสารความรู้ชุดต่างๆผ่านสื่อมวลชนทั้ง 3 ชนิด อยู่ในระดับที่ค่อนข้างน่าพอใจ หากให้ขยายรู้ต่อไปอีกว่า สื่อความรู้ชุดใดเป็นชุดที่กลุ่มตัวอย่าง ชอบมากที่สุด ซึ่งทัศนคติหรือความรู้สึกที่กลุ่มตัวอย่างมีต่อความรู้เรื่องใด เป็นพิเศษน่าจะมีส่วนเชื่อมโยงไปสู่พฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายด้วย

ในการสำรวจความรู้สึกที่ชอบมากที่สุดที่กลุ่มเป้าหมายได้รับจากโทรทัศน์ คำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์ปรากฏว่า "หยุดใช้สารเคมีความรุนแรง" ซึ่งเป็นความรู้สึกสำหรับครอบครัว เป็นชุดที่กลุ่มบิดามารดาชอบมากที่สุด มีตัวอย่างตอบร้อยละ 52 ส่วนกลุ่มเยาวชนกลับเลือกอาฟลุ ลาพูนที่เตือนเยาวชนให้ "รู้จักปฏิเสธเมื่อมีใครมาชวนให้สูบบุหรี่" คือมีผู้ตอบร้อยละ 26 ของตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 8.34)

สำหรับความรู้สึกที่ชอบมากที่สุดจากความรู้ทางวิทยุ คำตอบที่ได้รับไม่แตกต่างจากความรู้สึกที่มีต่อความรู้ทางโทรทัศน์เท่าใดนัก "หยุดใช้สารเคมีความรุนแรง" เป็นชุดที่กลุ่มบิดามารดาชอบมากที่สุด และกลุ่มเยาวชนชอบอาฟลุ ลาพูนมากที่สุด พร้อมกับก็ชอบ "หยุดใช้สารเคมีความรุนแรง" ด้วย ในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน (ตารางที่ 8.35)

ทัศนคติของบิดามารดาที่มีบุตรวัยรุ่น

บิดามารดาที่มีบุตรอายุอยู่ในวัยรุ่นหรือมีบุตรอายุระหว่าง 11-15 ปี มักมีความห่วงใยเป็นพิเศษกับเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับลูก โดยเฉพาะเรื่องปัญหายาเสพติด ทัศนคติที่บิดามารดาที่มีบุตรวัยรุ่น แสดงต่อข่าวสารความรู้ชุด "หยุดใช้สารเคมีความรุนแรง" อยู่ในระดับที่ "ชอบมาก" เป็นส่วนใหญ่ (ตารางที่ 8.36) และเมื่อเปรียบเทียบกับบิดามารดาที่ไม่มีบุตรวัยรุ่น ความเห็นที่แสดงต่อความรู้ชุดนี้กลับไม่แตกต่างกัน ซึ่งหมายความว่า การที่ตัวอย่างมีบุตรวัยรุ่น หรือไม่มีบุตรวัยรุ่น ความคิดเห็นที่มีต่อความรู้ชุดหยุดใช้สารเคมีความรุนแรงไม่แตกต่างกันเลย

สำหรับความคิดเห็นของบิดามารดาที่มีบุตรวัยรุ่นต่อข่าวสารความรู้ทุกชุดที่เผยแพร่สำหรับเยาวชนในโทรทัศน์ เป็นความรู้สึกที่ตัวอย่างกลุ่มนี้แสดงต่อภาพที่เห็นและคำตักเตือนที่ได้รับว่าชอบมาก กับความรู้ที่อัด คาราบาวกล่าวว่า "ถ้ามีปัญหาให้ปรึกษาผู้ใหญ่" ส่วนกลุ่มที่ไม่มีบุตรวัยรุ่นจะชอบมากกับคำพูดของปิยะพงษ์

ผิวอ่อนที่ให้" รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์" คำตอบในข้อนี้สะท้อนให้เห็นข้อเท็จจริงบางประการเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของพ่อแม่ที่มีลูกอยู่ในวัยรุ่น การที่เลือกชอบแก้ด คาราวาว น่าจะเป็นเพราะความต้องการที่แฝงอยู่ภายในที่อยากให้ลูกปรึกษาหารือพูดคุยเมื่อมีปัญหา (ตารางที่ 8.37)

ทัศนคติของกลุ่มเยาวชนอายุ 11-15 ปีและเยาวชนชาย-หญิง

กลุ่มเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี กับกลุ่มที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ย่อมมีความคิดและทัศนคติที่แตกต่าง เนื่องจากอายุและประสบการณ์ต่างกัน การสำรวจทัศนคติของกลุ่มเยาวชน 2 กลุ่มนี้ต่อสื่อความรู้ชุดต่างๆไม่แสดงความแตกต่างให้เห็น โดยเฉพาะจากความรู้ชุด "หยุดชั่วอารมณ์ความรุนแรง" ความเห็นส่วนใหญ่ทั้งสองกลุ่มอยู่ในระดับ ค่อนข้างชอบ คือประมาณร้อยละ 45-48 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม (ตารางที่ 8.38) และความเห็นที่มีต่อความรู้สำหรับเยาวชนทั้ง 4 ชุด ก็เช่นเดียวกัน เยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี แสดงความคิดเห็นไม่แตกต่างจากเยาวชนอายุ 15 ปีขึ้นไป ทั้งส่วนใหญ่ของทั้ง 2 กลุ่มมีความเห็นระดับ ค่อนข้างชอบ (ตารางที่ 8.39) ต่อสื่อความรู้ที่อาพน ลาพูน แอ๊ด คาราบาว บีเยพงษ์ ผิวอ่อน และหนุ่มเจริญปุระ

ตามรายงานฉบับที่ 1 ที่พบว่าเยาวชนอายุ 16-25 ปี พังวิทยุในช่วงเวลาดีกว่าเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี จากการสำรวจไม่พบว่าการที่เยาวชนฟังวิทยุดีหรือเยาวชนเด็กเล็กไม่ฟังวิทยุในช่วงดีก็ต่างมีความเห็นเหมือนกันในสื่อความรู้ที่เขาได้รับทางวิทยุ เพราะทั้ง 2 กลุ่มส่วนใหญ่มีความเห็นอยู่ในระดับ ค่อนข้างชอบ ต่อความรู้ทุกชุด (ตารางที่ 8.40)

เยาวชนชายกับเยาวชนหญิง มีโอกาสที่จะเป็นผู้ติดยาเสพติดได้เท่ากัน แต่ตามสถิติแล้ว เยาวชนชายจะติดยาเสพติดมากกว่าเยาวชนหญิง สื่อความรู้เหล่านี้เมื่อเผยแพร่ออกไป ความรู้สึกที่มีต่อความรู้แต่ละชุดน่าจะมีผลในทางปฏิบัติอยู่

บ้าง ความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มเมื่อนำมาศึกษาเปรียบเทียบแล้ว ถึงแม้ความคิดส่วนใหญ่ของทั้ง 2 กลุ่มจะไม่แตกต่างกัน คือ ประมาณร้อยละ 30-40 ของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มจะเห็นว่า ค่อนข้างชอบ กับสื่อความรู้เหล่านั้น แต่มีความแตกต่างอยู่บ้างในกลุ่มที่มีความเห็น ชอบมาก ระหว่างเยาวชนชายกับเยาวชนหญิง คือ เยาวชนหญิงจะชอบความรู้จาก อापุน ล้าพุน และใหม่ เจริญปุระ มากกว่าเยาวชนชาย แต่เยาวชนชายชอบความรู้จากปิยะพงษ์ ผิวอ่อน มากกว่าเยาวชนหญิง และที่เห็นได้ชัดคือ เยาวชนชายนั้นชอบความรู้จากใหม่ เจริญปุระ น้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับความรู้อื่นๆ (ตารางที่ 8.41)

ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดที่เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนครั้งนั้น เป้าหมายเพื่อให้เกิดความสำนึกของการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ซึ่งจะนำไปสู่การลดปัญหา ยาเสพติดในที่สุด เพราะฉะนั้น เนื้อหาคำพูดที่ใช้เผยแพร่หรือที่เรียกว่า "ภูมิคุ้มกันยาเสพติด" จะมีประสิทธิภาพมากพอที่จะสร้างสิ่งต่างๆให้เกิดขึ้นหรือไม่ ยิ่งเป็นคำถามที่ต้องการคำตอบ ถึงแม้ว่าในการสำรวจระยะที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อ เนื้อหาคำพูดที่ใช้ในการเผยแพร่ความรู้จะสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่หรือประมาณร้อยละ 34 ของตัวอย่างทั้งหมด เห็นว่า "เข้าใจง่าย มีเนื้อหาสาระถึงจะสั้นก็รู้ว่าต่อต้านยาเสพติด" ก็ตาม (รายงานข้อ 6.4 และตารางที่ 6.14) แต่การนำ "ภูมิคุ้มกันยาเสพติด" ไปปฏิบัติให้เกิดผลเป็นเรื่องยาก และต้องอาศัยวิธีการอื่นๆอีกมากเพื่อให้เกิดการปฏิบัติตาม ในการประเมินผลครั้งนี้ เมื่อเริ่มโครงการคณะผู้วิจัยมิได้ตั้งความหวังไว้ว่า การเผยแพร่ข่าวสารความรู้จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทันทีที่โครงการสิ้นสุด แต่การประเมินผลต้องการที่จะเห็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายหลังการเผยแพร่นี้ ซึ่งอาจจำเป็นต้องใช้เวลาอีกระยะหนึ่ง ฉะนั้นสิ่งหนึ่งที่จะทำได้ในเวลานี้คือ การทราบความคิดเห็นที่มีต่อ "ภูมิคุ้มกันยาเสพติด" ที่จะก่อให้เกิดผลอย่างไรถ้าปฏิบัติตาม เพราะฉะนั้นการสำรวจระยะที่ 3 จึงมีคำถามข้อหนึ่งว่า "ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ถ้าทุกคนปฏิบัติตามภูมิคุ้มกันยาเสพติด จะช่วยลดปัญหา ยาเสพติดได้"

จากคำสัมภาษณ์ดังกล่าว ปรากฏว่า กลุ่มบิดามารดาร้อยละ 70-80 ตอบว่า "เห็นด้วยอย่างมาก" กับความรู้ทุกชุด แต่ความรู้ชุดหยุดใช้อารมณ์ความรู้สึก-แรงได้รับความนิยมน้อยกว่าชุดอื่นๆ ขณะที่อาพน ลาพูนได้รับความนิยมน้อยกว่าทุกชุด (ตารางที่ 8.42) ในกลุ่มเยาวชนมีทัศนคติไม่ต่างจากบิดามารดาเท่าไรนัก ร้อยละ 70 ขึ้นไปแสดงความ "เห็นด้วยอย่างมาก" กับคำถามข้างต้น

สำหรับกลุ่มบิดามารดาที่มีบุตรอยู่ในวัยรุ่น กลับแสดงความคิดเห็น "เห็นด้วยอย่างมาก" ในอัตราส่วนสูงกว่ากลุ่มบิดามารดาที่ไม่มีบุตรวัยรุ่น กล่าวคือ ร้อยละประมาณ 80 ของกลุ่มบิดามารดาที่มีบุตรวัยรุ่นตอบว่าเห็นด้วยอย่างมาก ขณะที่บิดามารดาที่ไม่มีลูกวัยรุ่นมีความเห็นเพียงร้อยละ 73 ของตัวอย่างบิดามารดาที่ไม่มีลูกวัยรุ่น (ตารางที่ 8.43)

กลุ่มเยาวชนชายและเยาวชนหญิงมีความเห็นไม่แตกต่างกันเท่าไร แต่เยาวชนหญิงมีสัดส่วนผู้ที่เห็นด้วยอย่างมากกับคำถามนั้นสูงกว่าสัดส่วนที่เยาวชนชาย "เห็นด้วยอย่างมาก" (ตารางที่ 8.44) และที่น่าสังเกตคือ กลุ่มเยาวชนอายุ 11-15 ปีกลับมีความคิดเห็น "เห็นด้วยอย่างมาก" กับคำถามนั้นมากกว่าเยาวชนอายุ 16-25 ปี (ตาราง 8.45)

กล่าวโดยสรุปแล้ว ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความรู้ข่าวสารที่เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนอยู่ในระดับดี ความรู้ทุกเรื่องได้รับความนิยมจากกลุ่มตัวอย่างดี "ชอบมาก" กับ "ค่อนข้างชอบ" เป็นคำตอบที่ได้รับจากกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มที่มีทัศนคติต่อความรู้ทุกเรื่องที่เผยแพร่ ความรู้สึกเช่นนี้เกิดขึ้นตั้งแต่เมื่อการสำรวจครั้งที่ 2 และการสำรวจครั้งที่ 3 ก็ยังแสดงทรรศนะที่ไม่เปลี่ยนแปลง เพราะฉะนั้น ในจุดของความรู้สึกนึกคิดของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อข่าวสารความรู้ต้องรับว่าอยู่ในระดับที่ดีพอสมควร

9. พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง เมื่อสิ้นสุดโครงการ

ในช่วงเวลา 4 เดือนของการเผยแพร่ความรู้ ความหวังที่จะให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายหลังจากได้รับความรู้ดูเหมือนจะเป็นความหวังที่ตั้งไว้เร็วเกินไป เมื่อเริ่มโครงการนั้นคณะวิจัยตั้งเป้าหมายไว้ว่าเมื่อสิ้นสุดโครงการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชนแล้ว จะมีการประเมินพฤติกรรมของบิดามารดาที่เปลี่ยนแปลงไปเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว จึงได้กำหนดตัวชี้วัด 15 ตัวชี้วัดเพื่อชี้ประเมินความสัมพันธ์ภายในครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่างก่อนได้รับความรู้และตัวชี้วัด 15 ตัวนั้นนำมาวัดอีกครั้งในการสำรวจเมื่อสิ้นสุดโครงการ

ก่อนที่จะวิเคราะห์พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงของกลุ่มเป้าหมาย ควรจะพิจารณาการยอมรับข่าวสารความรู้ของกลุ่มตัวอย่างจากการที่เอาเรื่องราวที่ได้รับไปพูดต่อ ซึ่งผลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการนำความรู้ข่าวสารไปพูดคุยต่อหรือไม่นั้นปรากฏว่า กลุ่มบิดามารดาประมาณร้อยละ 62 บอกว่า เคยนำข่าวสารความรู้ที่ได้รับไปพูดคุยต่อ ซึ่งมากกว่ากลุ่มเยาวชนที่ร้อยละ 59 นำความรู้ข่าวสารไปคุยต่อ (ตารางที่ 9.1) การนำข่าวสารไปพูดคุยนั่น ในกลุ่มบิดามารดาส่วนใหญ่หรือร้อยละ 36 บอกว่า นำความรู้ที่นำไปตั้งเดือน สั่งสอนลูก ส่วนในกลุ่มเยาวชนประมาณร้อยละ 50 บอกว่านำความรู้ไปพูดคุยกับเพื่อน เพื่อเป็นการตั้งเดือนเพื่อน และเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนบางคนมีเหตุผลเพื่อคุยสนุกๆ เพราะชอบดาราที่แสดง (ตารางที่ 9.2)

สำหรับเหตุผลของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้นำข่าวสารความรู้ไปคุยต่อ ซึ่งมีเพียงร้อยละ 36 ของตัวอย่างทั้งหมดนั้น มีเหตุผลที่ไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของข่าวสารความรู้เพราะในกลุ่มบิดามารดาบอกเหตุผลว่า ปกติตนไม่ค่อยได้คุยกับใครอยู่แล้ว จึงไม่ได้นำเนื้อหาที่ได้รับความรู้ไปคุยต่อ แต่ในกลุ่มเยาวชนตอบว่าเป็นเพราะเนื้อหาของข่าวสารไม่น่าสนใจ เลยไม่นำไปพูดคุยต่อ (ตารางที่ 9.3)

ในด้านบิดามารดาที่มีบุตรวัยรุ่น ประมาณร้อยละ 55 ที่นำเรื่องราวที่ได้รับความรู้ไปพูดคุยต่อ และการนำไปพูดคุยนั้นร้อยละ 40 ของตัวอย่างบิดามารดาที่มีความรู้ นำไปตักเตือนลูกตนเอง ส่วนกลุ่มพ่อแม่ที่ไม่ได้มีบุตรวัยรุ่น ส่วนมากจะนำไปพูดคุยตักเตือนหลาน และคุยเล่นกับเพื่อน ญาติ พี่น้อง คนอื่นๆ (ตารางที่ 9.5 และ 9.5)

สำหรับกลุ่มเยาวชนชายและหญิงการนำความรู้ที่ได้รับไปพูดคุยเกิดขึ้นกับเยาวชนหญิงมากกว่าเยาวชนชาย และเหตุผลที่นำไปพูดคุย คือนำไปตักเตือนสั่งสอนเพื่อนให้เห็นโทษยาเสพติด ส่วนเยาวชนชายส่วนใหญ่จะตอบว่านำไปคุยแลกเปลี่ยนกับเพื่อน และนอกจากคุยแล้วก็ตักเตือนเพื่อนที่มีปัญหาเสพติดด้วย (ตารางที่ 9.6 และ 9.7)

ในกลุ่มเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี จะนำเรื่องราวความรู้ไปพูดคุยมากกว่าเยาวชนที่อายุสูงกว่า 15 ปี โดยที่ประเด็นการนำไปคุยก็เพื่อเป็นการคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ ส่วนเยาวชนอายุ 15 ปีขึ้นไป ส่วนมากนำเรื่องราวความรู้ที่ได้รับไปตักเตือนสั่งสอนกับเพื่อน (ตารางที่ 9.8 และ 9.9)

ถ้าพิจารณาจากข้อมูลข้างต้น อาจประเมินในเบื้องต้นว่า การได้รับความรู้มิได้หยุดแค่เพียงความรู้สึกที่ชอบหรือไม่ชอบต่อข่าวสารความรู้เหล่านั้น แต่ได้มีการนำข่าวสารความรู้พูดต่อออกไปด้วย ทำให้เกิดการกระจายความรู้และประเด็นหลักของการกระจายความรู้ คือ การแนะนำตักเตือนและสั่งสอน ตลอดจนเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในกลุ่มเพื่อนและในครอบครัว

9.1 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการสร้างความสัมพันธ์ในครัวเรือน

ตั้งกล่าวไว้ในตอนต้นว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นในครอบครัวเป็นความคาดหวังที่อาจตั้งไว้เร็วเกินไป ในช่วงเวลา

เพียง 4 เดือนของการเผยแพร่การให้ผู้ที่ได้รับความรู้เกิดจิตสำนึกของการสร้างความอบอุ่นขึ้นในบ้านเพื่อให้เยาวชนหรือลูกที่อยู่ในครอบครัวเกิดความรู้สึกอบอุ่นขึ้นมาอย่างอมเป็นไปได้อย่างดี แต่อย่างไรก็ตาม คณะวิจัยได้พยายามหาวิธีที่จะประเมินประสิทธิภาพของการเผยแพร่ความรู้ในโครงการนี้โดยให้ตัวชี้วัด 15 ตัวเป็นเครื่องวัดสิ่งที่กล่าวไว้ในตอนต้น

จากรายงานระยะที่หนึ่งผลการสำรวจที่แสดงความสัมพันธ์ในครอบครัว จากตัวอย่างทั้งหมด 1,472 ตัวอย่าง ปรากฏดังต่อไปนี้

	<u>บิดามารดา</u>	<u>เยาวชน</u>
-จำนวนร้อยละของครอบครัวค่อนข้างอบอุ่น (สูงกว่า \bar{X})	54.3	55.3
-จำนวนร้อยละของครอบครัวค่อนข้างไม่อบอุ่น (ต่ำกว่า \bar{X})	45.7	44.7
-ค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัด 15 ตัว	<u>33.7</u>	<u>33.7</u>

หมายความว่า ในการสำรวจระยะที่หนึ่ง ครอบครัวค่อนข้างอบอุ่น ในกลุ่มตัวอย่างบิดามารดามีร้อยละ 54.3 และครอบครัวค่อนข้างอบอุ่นในกลุ่มตัวอย่างเยาวชนมีร้อยละ 55.3 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด

การสำรวจระยะที่สาม ตัวชี้วัดที่ใช้ในครั้งที่ 1 นำมาสัมภาษณ์อีกครั้งในกลุ่มตัวอย่างเดิม ซึ่งปรากฏว่าในการติดตามตัวอย่างคนเดิมนั้น สามารถติดตามได้เพียง 1,031 ตัวอย่าง ดังนั้นในการเปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลง จากการสำรวจระยะที่ 1 กับระยะที่ 3 จึงใช้จำนวนตัวอย่างจากการสำรวจระยะที่สามเป็นตัวเลขที่จะนำมาวิเคราะห์ และใช้วิธีการให้คะแนนต่อระดับความสัมพันธ์วิธีเดียวกับการทำในการสำรวจก่อนเผยแพร่ความรู้

ระดับความสัมพันธ์ในครัวเรือนจากการสำรวจครั้งที่ 1 จาก 103 ตัวอย่างปรากฏว่า มีครอบครัวที่จัดอยู่ในครอบครัวที่ค่อนข้างอบอุ่นหรือครอบครัวที่ "มีเวลาให้กับลูก" ดังนี้คือ

	<u>บิดามารดา</u>	<u>เยาวยชน</u>
-จำนวนร้อยละของครอบครัวที่มี เวลาให้กับลูก (สูงกว่า \bar{X})	48.8	54.6
-จำนวนร้อยละของครอบครัวที่ไม่มี เวลาให้กับลูก (ต่ำกว่า \bar{X})	51.7	45.4
- \bar{X} ค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัด 15 ตัว	<u>28.2</u>	<u>27.7</u>

ระดับความสัมพันธ์ในครัวเรือนจากการสำรวจครั้งที่ 3 จาก 1,031 ตัวอย่าง ปรากฏว่ามี ครอบครัวที่ถูกจัดอยู่ในครอบครัว "มีเวลาให้กับลูก" ดังนี้คือ

	<u>บิดามารดา</u>	<u>เยาวยชน</u>
-จำนวนร้อยละของครอบครัวที่มี เวลาให้กับลูก (สูงกว่า \bar{X})	54.8	51.5
-จำนวนร้อยละของครอบครัวที่ไม่มี เวลาให้กับลูก (ต่ำกว่า \bar{X})	45.2	48.5
- \bar{X} ค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัด 15 ตัว	<u>25.8</u>	<u>24.3</u>

เมื่อพิจารณาข้อมูลที่เกิดขึ้นจากการสำรวจทั้ง 2 ครั้ง มองเห็นความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นในกลุ่มตัวอย่างบิดามารดา แต่ตรงกันข้ามในกลุ่มตัวอย่างเยาวยชน ความสัมพันธ์ในครัวเรือนที่ปรากฏกลับลดลงจากการสำรวจครั้งแรกดังนี้คือ

	บิดามารดา		เยาวชน	
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 3
-จำนวนร้อยละของครอบครัว ที่มีเวลาให้กับลูก	48.3	54.8	54.6	51.5
-จำนวนร้อยละของครอบครัว ที่ไม่มีเวลาให้กับลูก	51.7	45.2	45.4	48.5

ถ้าพิจารณาแต่เพียงผิวเผิน อาจจะพอใจกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นให้เห็นในตารางข้างต้น เพราะมีคำอธิบายเหตุผลว่าทำไมความสัมพันธ์ในครอบครัวของกลุ่มเยาวชนจึงลดลง คำอธิบายนั้นคือคำถามที่ใช้วัดความสัมพันธ์ในครัวเรือนเป็นคำถามที่บิดามารดาพึงปฏิบัติต่อบุตรในกรณีที่กลุ่มบิดามารดาซึ่งเป็นผู้ได้รับสื่อแล้วเป็นผู้ตอบคำถามเหล่านั้นย่อมมีเหตุผลที่ยอมรับได้ว่า ข่าวดูสารจากโครงการอาจสร้างจิตสำนึกให้บิดามารดาเปลี่ยนพฤติกรรมบางอย่าง และนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัว แต่สำหรับกลุ่มตัวอย่างเยาวชนผู้ได้รับความรู้จากโครงการศึกษาเยาวชน ไม่มีข้อมูลอะไรที่จะบ่งบอกว่าบิดามารดาของกลุ่มตัวอย่างเยาวชนได้รับสื่อข่าวสารความรู้ด้วย ระดับความสัมพันธ์ในครอบครัวของเยาวชนจึงเป็นคำตอบที่เยาวชนเป็นผู้ตอบจากพฤติกรรมที่บิดามารดาของตน (อาจได้รับความรู้หรือไม่ได้รับความรู้) แสดงหรือปฏิบัติต่อเยาวชน ดังนั้นในการพิจารณาความสัมพันธ์ในครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่างเยาวชนที่ตอบมาทั้ง 2 ครั้งจึงไม่น่าจะมีความสัมพันธ์ต่อกัน

ในการวิเคราะห์ไม่อาจพอใจเพียงคำตอบที่ได้รับจากตัวเลขและการอธิบายข้างต้นนี้เท่านั้น ยังมีข้อมุลอีกชุดที่จะช่วยคลายความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการสำรวจทั้ง 2 ครั้งได้ดีกว่า คือ ความสัมพันธ์ในครอบครัวที่เป็นของกลุ่มตัวอย่างบิดามารดาและกลุ่มตัวอย่างเยาวชนที่เป็นครอบครัวเดียวกัน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีตัวอย่างบิดามารดาและตัวอย่างเยาวชนเป็นครอบครัวเดียวกัน 92 ครอบครัว และใน 92 ครัวเรือนนี้บิดามารดาเป็นผู้ที่ได้รับความรู้จากโครงการทั้ง 92 คน แต่เยาวชนไม่มีความรู้ 17 คน มีความรู้ 76 คน

เมื่อใช้ข้อมูลจากคำตอบของ 92 คริว เรือนนี้เปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยดำเนินวิธีการคำนวณตามวิธีที่ทำมาแล้วทั้ง 2 ครั้ง ปรากฏว่า ตัวเลขที่ได้ใหม่แสดงความเปลี่ยนแปลงในกลุ่มตัวอย่างบิดามารดาแต่ในกลุ่มเยาวชนจำนวนคริว เรือนที่มีความสัมพันธ์ยังคงลดลงดังตารางต่อไปนี้

	บิดามารดา		เยาวชน	
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 3
-มีเวลาให้กับลูก (จำนวนคริว เรือน)	53.3 (49)	53.3 (49)	57.0 (53)	52.7 (49)
-ไม่มีเวลาให้กับลูก (จำนวนคริว เรือน)	46.7 (43)	46.7 (43)	43.0 (40)	47.3 (44)

ความพยายามที่จะศึกษาความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความสัมพันธ์ในคริว เรือนยังอาจดูได้จากคำถามที่ให้กลุ่มตัวอย่างตอบจากความรู้สึกของตนเองที่มีต่อข้อถาม 12 ข้อ ที่เลือกมา ตัวชี้วัด 15 ตัวที่เป็นพฤติกรรมที่บิดามารดาปฏิบัติต่อบุตร คำถามเหล่านั้นมีคำตอบ 3 ระดับคือ "ดีขึ้น" "เหมือนเดิม" และ "ลดลง" พฤติกรรมทั้ง 12 ข้อ มีดังนี้

1. การเอาใจใส่ดูแลการไปโรงเรียนของลูก
2. การรับประทานอาหารพร้อมกันในวันธรรมดา
3. การรับประทานอาหารพร้อมกันในวันหยุด
4. การเอาใจใส่ดูแลการทำบ้านของลูก
5. โอกาสในการไปพักผ่อนร่วมกัน
6. การไปเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายร่วมกัน
7. การใช้เวลาเป็นที่ปรึกษาให้ลูก
8. การเอาใจใส่ดูแลเรื่องการแต่งกาย

9. การรู้จักเพื่อนสนิทของลูก
10. การรู้จักครูประจำชั้นหรืออาจารย์ที่ปรึกษา
11. การรำลึกถึงวันเกิดลูก
12. การเอาใจใส่ดูแลเรื่องเที่ยวเตร่

ทั้งหมดนี้เมื่อนำคำตอบจากกลุ่มตัวอย่างบิดามารดาและกลุ่มเยาวชนที่เป็นครอบครัวเดียวกันมาเปรียบเทียบกันดังตารางที่ 9.10 ปรากฏว่า ไม่มีคำตอบข้อใดเลยที่แสดงว่าบิดามารดาและเยาวชนให้ข้อมูลที่ตรงกับ ถึงแม้ว่าจะมาจากครอบครัวเดียวกัน

ในความรู้สึกที่บอกว่า "ดีขึ้น" ของกลุ่มตัวอย่างบิดามารดาและกลุ่มตัวอย่างเยาวชน พบว่ามีความเห็นคล้ายกันต่อพฤติกรรมต่อไปนี้

- การเอาใจใส่ดูแลการไปโรงเรียนของลูก
- การเอาใจใส่ดูแลการทำกรบ้าน
- การให้เวลาเป็นที่ปรึกษาพูดคุยกับลูก
- การเอาใจใส่ดูแลเรื่องการแต่งกาย
- การรู้จักเพื่อนสนิทของลูก และ
- การเอาใจใส่ดูแลเรื่องการเที่ยวเตร่

พฤติกรรมทั้ง 6 อย่างเหล่านี้ เป็นพฤติกรรมพื้นฐานที่สามารถสร้างความสัมพันธ์กันได้ดีกับครอบครัวทุกประเภทและทุกสถานการณ์ ไม่ว่าครอบครัวนั้นจะประกอบอาชีพพ่อค้า นักธุรกิจ หรือรับราชการ การให้เวลากับลูกในพฤติกรรมทั้ง 6 ข้อนี้เป็นสิ่งที่ทำได้ไม่เหลือความสามารถ ขณะที่พฤติกรรมเกี่ยวกับการออกกำลังกายร่วมกัน การรำลึกถึงวันเกิดของลูก และการรับประทานอาหารพร้อมหน้ากัน อาจเป็นพฤติกรรมที่จำกัดอยู่แต่เฉพาะกับครอบครัวบางประเภทเท่านั้น เช่น การออกกำลังกายหรือไปเล่นกีฬาด้วยกัน พฤติกรรมชนิดนี้จะพบเห็นได้ในเมืองหลวง

ที่มีสถานที่ที่จะออกกำลังได้ร่วมกันเท่านั้น หรือการรับประทานอาหารพร้อมกันมากกว่าวันละ 1 มื้อ ก็อาจจะเป็นไปได้ในสภาพปัจจุบัน โดยเฉพาะในเขตเมืองที่มีเวลาส่วนมากอยู่นอกบ้านมากกว่าอยู่ในบ้านเป็นต้น การที่พฤติกรรมพื้นฐานสำหรับสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวแสดงอัตราส่วนของความสัมพันธ์ที่"ดีขึ้น" ในจำนวนหนึ่ง แต่พฤติกรรมความสัมพันธ์ในครัวเรือนโดยภาพรวมทั้งหมดหรือประมาณร้อยละ 70 ของตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มยังคงมีความเห็นที่ว่าความสัมพันธ์ในครอบครัวของตน"เหมือนเดิม"ไม่เปลี่ยนแปลง

ฉะนั้น ในเรื่องความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวยังเป็นประเด็นที่จะต้องคอยดูกันต่อไปอีกระยะหนึ่ง ด้วยช่วงเวลาเพียง 4 เดือน การประเมินความเปลี่ยนแปลงที่อาจสรุปได้ในขณะนี้คือ การเผยแพร่ความรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันการติดยาเสพติดยังไม่อาจก่อให้เกิดผลในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในหมู่ผู้ที่รับความรู้ ประสิทธิภาพของการเผยแพร่ความรู้ยังเพียงระดับที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างยอมรับและนำไปเผยแพร่พูดคุยต่อเท่านั้น ยังไม่อาจกล่าวได้ว่าข่าวสารความรู้ที่เผยแพร่สามารถสร้างจิตสำนึกในการสร้างความสัมพันธ์ในครัวเรือนโดยการเปลี่ยนพฤติกรรมที่เคยปฏิบัติมาก่อนหน้านี้ได้

9.2 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการป้องกันยาเสพติด

ความหวังที่จะให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการป้องกันยาเสพติดเมื่อสิ้นสุดโครงการเผยแพร่เป็นความคาดหวังอีกอย่างหนึ่งนอกเหนือจากการสร้างความอบอุ่นให้เกิดขึ้นในครอบครัว และเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ไม่สามารถจะวัดความเปลี่ยนแปลงให้เห็นได้ภายในเวลาเพียง 4 เดือนของการเผยแพร่ อย่างไรก็ตาม การประเมินผลครั้งนี้ได้พยายามที่จะเสนอข้อมูลที่เจาะลึกเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว โดยการสัมภาษณ์ตัวอย่างจำนวนหนึ่งถึงทัศนคติที่มีต่อสื่อที่เผยแพร่และผลกระทบของสื่อต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการป้องกันยาเสพติด

การสัมภาษณ์ทำในทุกจังหวัดที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของโครงการ ตัวอย่างที่ถูกเลือกมาสัมภาษณ์กรณีเจาะลึกมีทั้งหมด 56 ตัวอย่าง ครั้งหนึ่งเป็นบิดามารดาและอีกครึ่งหนึ่ง เป็นเยาวชน ที่คณะของกลุ่มตัวอย่าง เสนอดังรายละเอียดต่อไปนี้

9.2.1 การเลือกตัวอย่างที่เป็นประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหาดใหญ่ ซึ่งเป็นเมืองธุรกิจพาณิชย์ที่ใหญ่ที่สุดของภาคใต้ จึงได้ตัวอย่างที่เป็นครอบครัวพ่อค้านักธุรกิจ เป็นส่วนมาก ความคิดเห็นทัศนคติของตัวอย่างกลุ่มนี้ย่อมไม่ถือว่าเป็นตัวแทนของทัศนคติของประชาชนในภาคใต้ทั้งหมด หาดใหญ่อาจเป็นแหล่งที่มีการซื้อขายยาเสพติดประเภทต่างๆ แต่กลุ่มผู้ที่ติดยาเสพติดมิได้มีแค่เฉพาะกลุ่มเยาวชนวัยรุ่นที่อยู่ในเมืองเท่านั้น กลุ่มผู้ที่ทำอาชีพประมงและอยู่รอบนอกหรือในชนบทของภาคใต้ก็เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่เป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบัน

พ่อแม่ในเขตเทศบาลเมืองหาดใหญ่แสดงทัศนคติใน (ทางทฤษฎี) การเลี้ยงดูบุตรที่ไม่ให้ติดยาเสพติดว่า พ่อแม่ผู้ปกครองควรจะต้องมีเวลาให้กับลูกหากิจกรรมที่จะทำร่วมกันระหว่างพ่อแม่ลูก และควรจะต้องระวังเรื่องการคบหาเพื่อนของลูกด้วย ความรู้ทาง "ทฤษฎี" เหล่านี้พ่อแม่ส่วนมากตอบได้เหมือนกัน แต่ในทางปฏิบัติ เป็นที่รู้กันว่ามีปัจจัยอื่นอีกหลายอย่างที่ไม่สามารถปฏิบัติได้

การที่มีอาชีพ เป็นพ่อค้านักธุรกิจทำให้มีโอกาสพักผ่อนหรือดูโทรทัศน์น้อยมาก ชีวิตส่วนใหญ่ไม่มีเวลาว่าง โอกาสที่จะได้รับสื่อความรู้จากโครงการฯ จึงมีน้อยและความรู้สึกที่ได้เห็นหรือได้รับสื่อนี้ครั้งหนึ่งเองจึงไม่เกิดความสนใจที่จะติดตามความคิดเห็นของบิดามารดาในหาดใหญ่ต่อสื่อที่เผยแพร่ดูจะไม่เห็นประโยชน์ของการนำดารามาแสดงเท่าไรนัก ดาราอาจดึงความสนใจได้ในตอนแรก แต่ในเนื้อหาที่เผยแพร่ไม่ได้สร้างความรู้ความเข้าใจที่แท้ให้เกิดขึ้น และยังเห็นว่าการเอาดารามาแสดงเป็นการลงทุนที่แพงและเสียเปล่า และทัศนคติที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการป้องกันยาเสพติดของคนกลุ่มนี้ก็ เห็นว่าเป็นไปไม่ได้ที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลง

แปลง

สำหรับกลุ่มเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองหาดใหญ่คงมีความเห็นเช่นเดียวกับกลุ่มบิดามารดาว่า การเอาใจใส่ดูแลใกล้ชิดลูกและการคบเพื่อนดี ตลอดจนโรงเรียนช่วยสนับสนุนหากิจกรรมนอกหลักสูตรมาทำจะช่วยให้เยาวชนไม่หันไปหายาเสพติด

เยาวชนในหาดใหญ่มีโอกาสที่จะได้รับข่าวสารความรู้มากกว่าบิดามารดา และแสดงความคิดเห็นต่อสื่อความรู้ที่ได้รับได้ลึกซึ้งกว่าบิดามารดา เยาวชนเหล่านี้เห็นว่าเนื้อหาของความรู้ที่นำเสนอเป็นเรื่องเก่า ไม่แปลก ไม่น่าสนใจ และการนำเสนอไม่ทำให้เกิดความสนุกตื่นเต้น และมีความเห็นว่าเนื้อความสั้นเกินไปจนจับใจความไม่ได้

กลุ่มเยาวชนมีข้อเสนอแนะว่า ถ้าจะเสนอเรื่องราวให้เยาวชนสนใจ ควรจะต้องเป็นเรื่องสนุกและเสนอแนะ"แนวแปลก" ไม่จำเป็นต้องใช้ดารามาแสดง เพราะเนื้อเรื่องไม่เหมาะกับการเอาดารามาแสดง บางคนให้ความเห็นว่าควรจะทำเป็นเพลงร้องเพื่อให้ติดปากคนจะดีกว่า

9.2.2 ปัญหาเรื่องยาเสพติดในภาคเหนือ โดยเฉพาะในจังหวัดเชียงใหม่ ถือเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดประเภทฝิ่นและเฮโรอีนที่สำคัญ หรือเป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติดจากนอกประเทศมาไปยังตลาดรับซื้อในกรุงเทพฯและต่างประเทศ ปัญหาการที่มีผู้ติดยาเสพติดยังเป็นรองจากภาคกลางอยู่ แต่อย่างไรก็ตามปัญหายาเสพติดในหมู่วัยรุ่นก็ยังคงเป็นปัญหาของเมืองใหญ่ทุกเมืองรวมทั้ง เชียงใหม่

ความสำคัญเป็นอันดับสองรองจากกรุงเทพฯของจังหวัดเชียงใหม่ทำให้จังหวัดมีการพัฒนาไปในแนวเดียวกับกรุงเทพฯ ธุรกิจหลายชนิดจากกรุงเทพฯมีสาขาในเชียงใหม่ ผู้คนอพยพจากกรุงเทพฯไปอยู่เชียงใหม่มากมายในช่วง 4-5 ปีนี้ คน

พื้นเมือง เชียงใหม่จิ้งจกที่อยู่ในเมืองจึงถูกอิทธิพลของคนกรุงเทพฯ เข้ามาครอบงำไม่
แค่เฉพาะด้านการค้าธุรกิจ แต่อิทธิพลของกรุงเทพฯ เข้ามาทั้งทางสังคมและวัฒน-
ธรรม

ครอบครัวบิดามารดาที่เลือกสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนั้น 2 ครอบครัวรับ
ราชการ อีก 2 ครอบครัวมีอาชีพค้าขาย ความเห็นของคนทั้ง 2 กลุ่มนี้ไม่ต่างกันใน
เรื่องการอบรมเลี้ยงดูลูกให้เป็นคนดีและไม่ให้กลายเป็นคนติดยาเสพติด แต่ครอบ
ครัวที่เป็นพ่อค้าบอกว่าคุณเองมีเวลาให้กับลูกน้อยมาก แม้ว่าทำมาหากิน อย่างไรก็ตาม
ตาม ความเห็นที่สอดคล้องกับทั้ง 2 กลุ่มคือ ต้องเอาใจใส่ใกล้ชิดลูก ดูแลเรื่องการ
คบเพื่อน ให้ความรู้ที่ถูกต้องเรื่องยาเสพติด และเป็นตัวอย่างให้ลูก เช่น ไม่สูบบุหรี่
หรือดื่มเหล้า

ทัศนคติของพ่อแม่ทั้ง 4 คนที่มีต่อข่าวสารความรู้จากสื่อต่างๆ ครอบครัว
ที่รับราชการจะมีเวลาดูโทรทัศน์และได้รับสื่ออื่นมากกว่าครอบครัวที่เป็นพ่อค้า
เพราะฉะนั้นทัศนคติของครอบครัวข้าราชการจึงชัดเจนกว่า และมีความเห็นที่สื่อ
ความรู้นั้นเมื่อเห็นครั้งแรกคิดว่า เป็น "โฆษณาสินค้า" เพราะการพูดสั้นและใช้ภาษา
วัยรุ่น ทำให้สื่อความหมายไม่ชัดเจน จึงไม่เกิดความสนใจ ส่วนดารานำมาเป็นผู้
เสนอความรู้บางคนมีความประหลาดส่วนตัวไม่เหมาะสม ทำให้ไม่เกิดความสนใจ ถึง
แม้ดารานำบางคนจะช่วยสร้างความสนใจให้ได้บ้าง แต่การที่เนื้อหาคำพูดสั้นไป และ
เสนอน้อยครั้งเกินไป ทำให้ขาดผู้ที่สนใจจดจำ

กลุ่มเยาวชนที่ให้สัมภาษณ์ทั้ง 4 คน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าว
สารความรู้ที่ได้รับไว้ค่อนข้างน่าสนใจว่า เนื้อหาบางเรื่องไม่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน
ยาเสพติด เช่น เมื่อมีปัญหาให้ปรึกษาผู้ใหญ่ และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
ส่วนอีก 2 สบอคนั้นใช้ได้สำหรับการป้องกันยาเสพติด การเอาดารานำมาแสดงเพื่อ
เป็นการจูงใจเท่านั้นทำให้คนสนใจในตอนแรกๆ แต่เมื่อดูไปนานๆแล้วและรู้เรื่อง
แล้วก็ไม่เกิดความสนใจอีก เพราะเนื้อหา "จืดชืด" นอกจากนั้นมีความเห็นว่าการ

เสนอเรื่องราวสั้นๆไม่ได้ผล บางครั้งดูแต่ดาราเท่านั้น ถ้าดูไม่ทันก็ไม่ได้รับสาระ
ประโยชน์อะไรเลย ถ้าทำเป็นละครสั้นน่าจะดีกว่า และบางคนมีความเป็นว่าไม่
จำเป็นต้องใช้ดารามาแสดงก็ได้ ขอให้เสนอเนื้อหาที่น่าสนใจมากกว่านี้ สำหรับข่าว
สารความรู้ที่เผยแพร่ออกมานั้นเยาวชนกลุ่มนี้คิดว่าไม่มีอิทธิพลพอที่จะ เปลี่ยนพฤติ-
กรรมของพ่อแม่หรือคนอื่นๆได้

9.2.3 สำหรับในกรุงเทพฯซึ่งเป็นเมืองใหญ่นั้นได้เลือกบิดามารดาเพื่อสัมภาษณ์
แบบเจาะลึก 8 คนและเยาวชน 8 คน ความคิดเห็นของกลุ่มบิดามารดาใน
กรุงเทพฯมีความหลากหลายอยู่มากในเรื่อง เนื้อหาความรู้ที่เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน
โทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่ทุกคนนำมาพูดถึง เพราะเป็นสื่อที่ส่วนใหญ่ได้รับ ทิศนะของ
พ่อแม่เกี่ยวกับ เนื้อหาความรู้ที่ได้เห็นทางโทรทัศน์ส่วนใหญ่บอกว่าชอบสเปคที่เตือนให้
หยุดใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล เพราะเป็นคำเตือนที่ดีและมีเหตุผล แต่อย่างไรก็ตาม
สื่อเหล่านั้นก็เป็นเพียงคำเตือนเท่านั้น ไม่มีผลไปถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของ
คน เนื่องจากเวลาที่เกิดอารมณ์โมโหขึ้นมาไม่ได้คิดถึงอะไรอื่น

สำหรับความเห็นเกี่ยวกับการใช้ดารามาแสดง คิดว่าดาราเหล่านั้น
ช่วยได้แต่เพียงสิ่งจูงใจให้วัยรุ่นที่ชอบดาราหันมาสนใจข้อความที่เผยแพร่เท่านั้น ถ้า
ดูหลายครั้งก็ไม่น่าสนใจแล้ว และคำที่เผยแพร่ก็เป็นเพียงคำเตือนสั้นๆ ไม่มีผลทาง
ด้านปฏิบัติแต่อย่างไร

ความเห็นเกี่ยวกับสิ่งเสพติดอื่นๆ ข้าราชการบ้านนาญผู้ให้สัมภาษณ์ผู้หนึ่ง
แสดงทัศนคติการกินเหล้าของลูกตนว่าไม่ใช่ เรื่อง เสียหายถือเป็นการเข้าสังคม
และลูกของตนก็โตและสามารถควบคุมตนเองได้แล้ว

สำหรับในกลุ่มเยาวชนในกรุงเทพฯ เป็นกลุ่มที่ได้รับอิทธิพลความคิด
จากสิ่งแวดล้อมที่ทันสมัย ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ของเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายไม่
แตกต่างกัน ส่วนใหญ่มีความรู้สึกต่อความรู้ชุดต่างๆที่เผยแพร่ออกไปค่อนข้างเป็นลบ

หลายคนมีความเห็นว่า การใช้ดารารายยนตร์และคนมีชื่อเสียงมาแสดงทำให้เกิดความสนใจได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น เนื้อหาของข้อความนั้นไม่ได้ช่วยทำให้เกิดผลในทางปฏิบัติ เพราะเป็นเพียง"คำเตือนสั้นๆ" และคำเตือนเหล่านี้บางเรื่อง เช่น "การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์" ปกติก็ทำอยู่แล้วไม่จำเป็นต้องมาบอกหรือมาเตือน

แม้แต่เรื่องยาเสพติดซึ่งตนเองไม่ได้ติดยา แต่มีเพื่อนที่มีปัญหาครอบครัวและเริ่มติดยาเสพติด ได้เคยเตือนให้เขาไปปรึกษาครูและพ่อแม่ เขาคิดว่าคำเตือนเหล่านี้ใช้ไม่ได้ เพราะถ้ามีปัญหาริริงๆคงไม่กล้าไปปรึกษาพ่อแม่เพราะเกรงว่าจะโดนดุซ้ำขึ้นมาอีก

สิ่งเสพติดอื่นๆ เช่น เหล้าและบุหรี เขาวชนเห็นว่าไม่ใช่เป็นของต้องห้าม พ่อแม่ของตนก็ยังสูบบุหรีและดื่มเหล้า แม้แต่ตนเองเคยทดลองสิ่งเสพติดทั้ง 2 ชนิดนี้แต่ไม่ได้ติดเพียงต้องการลองให้รัฐสขาดเป็นอย่างไรเท่านั้น

ในเรื่องสื่อที่เผยแพร่เขาวชนกลับมีความเห็นว่าไม่จำเป็นต้องใช้คนมีชื่อเสียงและดารามาแสดง แต่ควรเสนอให้เป็นเรื่องราวละครที่มีเนื้อเรื่องแสดงถึงสาเหตุการติดยาและผลของการติดยาที่จะเกิดขึ้นกับคนสูบ และครอบครัวพี่น้องของผู้ติดยา จะดีกว่าความรู้ที่เผยแพร่อยู่ในปัจจุบันนี้

9.2.4 บิดามารดาที่ถูกสัมภาษณ์ในจังหวัดนครราชสีมา เป็นตัวอย่างที่มาจากผู้ที่อยู่อาศัยในกลางเมืองกลุ่มหนึ่ง และผู้ที่อยู่ชานเมืองอีกกลุ่มหนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่า ในจังหวัดนครราชสีมาที่เป็นเมืองใหญ่ของภาคอีสาน ก็เป็นแหล่งที่น่าวิตกสำหรับการแพร่กระจายของผู้ที่ติดยาเสพติด จากการที่พ่อแม่ทั้ง 4 คนพูดถึงคนข้างบ้านใกล้เคียงที่ติดยาเสพติด และกล่าวย่ำว่าในหมู่บ้านของตนเด็กวัยรุ่นติดสารระเหยกันเกือบทั้งสิ้น

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนมากมีโอกาสได้เห็นการเผยแพร่ทางโทรทัศน์ เพราะบางคนอ่านหนังสือไม่ออก บางคนไม่มีเวลาออกทำงานแต่เช้ากว่าจะกลับก็ถึงโทรทัศน์จึงเป็นสื่อชนิดเดียวที่ได้รับ แต่ไม่ค่อยได้สนใจ พ่อแม่คนที่มีโอกาสได้ดูและรู้ตัวว่าจะต้องตอบคำถามจะแสดงทัศนคติต่อสื่อความรู่ว่าดี การที่มีดารามาแสดงช่วยดึงความสนใจของคนดูได้ ดาราบางคนเคยมีภาพพจน์เรื่องยาเสพติดมาก่อนก็ช่วยให้เข้าใจได้มาก แต่อย่างไรก็ตาม ความเห็นเรื่องสื่อความรู้จะสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ที่ได้รับนั้นดูจะเป็นไปไม่ได้ โดยเฉพาะถ้าเพื่อนที่เคยคบกันอยู่ถ้าเขาไปติดยาก็ไม่สามารถจะเลิกคบได้ มีแต่จะต้องช่วยเขาให้หายจากโรคนั้น

ความเห็นของพ่อแม่ในนครราชสีมา ก็เช่นเดียวกับที่อื่นๆ คือต้องการให้ทำเป็นละครสั้นๆ และเสนอหลายๆ ตอนต่อกัน เพื่อที่การเผยแพร่ความรู้จะได้เข้าถึงคนหลายกลุ่ม ถ้าไม่ได้ดูตอนนี้ก็ยังมีโอกาสได้ดูตอนต่อไปได้

ในกลุ่มเยาวชนที่ให้สัมภาษณ์ 2 คน ยังเป็นนักเรียน ส่วนอีกคนออกจากโรงเรียนมาช่วยครอบครัวค้าขาย ทั้ง 3 คนมีความเห็นต่อความรู้ที่เผยแพร่ว่า "สั้นเกินไป" ถ้าได้ยืดยาวหน่อยจะไม่เข้าใจ แต่ก็แสดงความเห็นว่า ชอบที่บิยะพงษ์พูดถึงการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และคำเตือนที่บอกให้อย่าใช้อารมณ์ความรุนแรงมากกว่าเหตุผล เยาวชนแสดงทัศนคติต่อไปอีกว่า ถึงแม้จะชอบสपोर्टเหล่านั้นอยู่บ้างแต่ไม่ใคร่ประทับใจเท่าไร ไม่เคยนำไปพูดคุยชักชวนเพื่อนๆ และก็ไม่คิดว่าความรู้เหล่านั้นจะมีอิทธิพลพอที่จะทำให้คนเลิกประพฤติกหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ ยกตัวอย่างขึ้นมาว่า ตนเองเคยนำภาพโฆษณาต่อต้านการสูบบุหรี่ไปชี้เพื่อนดูเพราะอยากให้เพื่อนเลิกสูบบุหรี่ แต่ไม่ได้ผลเพราะ"ขึ้นอยู่กับตัวเด็กและพื้นฐานทางครอบครัวมากกว่า"

9.2.5 จังหวัดสมุทรปราการ สมุทรสาคร และสมุทรสงครามนี้เป็นจังหวัดที่เหมือนเป็นเมืองพี่เมืองน้อง มีความคล้ายกันอยู่หลายอย่าง โดยเฉพาะสภาพภูมิศาสตร์และสภาพเศรษฐกิจสังคมของประชากรที่อยู่ในพื้นที่ เศรษฐกิจขึ้นอยู่กับ

ประมงเป็นหลัก แต่สมุทรปราการและสมุทรสาครถูกเลือกมาศึกษาเพราะเทศบาลสมุทรปราการเป็นเทศบาลใหญ่ทางภาคตะวันออก ส่วนสมุทรสาครนั้นเป็นเทศบาลใหญ่ทางภาคตะวันตก โดยมีกรุงเทพฯ ขึ้นอยู่ระหว่างกลาง ด้วยลักษณะที่เหมือนกันของทั้ง 2 จังหวัดนี้เอง จึงเป็นเสมือนตัวแทนของคนภาคกลางที่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการประมงและอุตสาหกรรมการประมงเป็นหลัก และผู้คนที่อาศัยอยู่ในบริเวณ 2 จังหวัดนี้เป็นชาวจีนดั้งเดิมที่ทำอาชีพประมงมาแต่บรรพบุรุษ สิ่งเสพติดที่เข้ามาผูกพันกับคนในบริเวณนี้มานานคือกัญชาและฝิ่น เพราะฉะนั้นเมื่อก้าวถึงยาเสพติดขั้นกับผู้คนที่สัมผัสกันในโครงการฯ ไม่มีใครปฏิเสธว่าไม่รู้จักพิษภัยของสิ่งเสพติดเหล่านี้

พ่อแม่ที่ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด 8 คน มีอาชีพค้าขาย 3 คน เป็นแม่บ้านอยู่บ้านเฉยๆ 2 คน เป็นช่างเย็บเสื้อผ้าสตรี 1 คน อีกหนึ่งคนเป็นช่างไฟฟ้า และอีกหนึ่งคนเป็นข้าราชการบำนาญ ทั้งหมดนี้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน เหมือนกันหมดทุกเรื่อง โดยเฉพาะการแสดงความคิดเห็นว่าความรู้ที่เผยแพร่ออกมาทั้งหมดนั้นเป็นเพียงเครื่อง"เดือนสติ"ให้แก่ผู้ที่ได้รับข่าวสารเท่านั้น ความรู้เหล่านี้ไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความประพฤติ ยกตัวอย่าง คนที่ติดยาเสพติดอยู่ไม่สามารถจะเลิกได้ เพราะค่าเดือนเหล่านี้ไม่มีผลในทางนำมาบังคับหรือบำบัดรักษา ความรู้ชุดที่พ่อแม่กลุ่มนี้ชอบมากที่สุดและเห็นด้วยกับประโยชน์ค่าเดือนคืออย่าใช้อารมณ์ความรุนแรงมากกว่าเหตุผล เขาคิดว่าสपोर्टชุดนี้จะช่วยเตือนพ่อแม่ที่จะแสดงอารมณ์ใส่ลูกได้ และมีความเห็นว่าสมัยนี้การเลี้ยงลูกต้องใช้เหตุผล อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากการที่ได้รับความรู้นั้นไม่คิดว่าจะมี

สำหรับเยาวชนในจังหวัดสมุทรปราการและสมุทรสาคร ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย แสดงความคิดเห็นว่า สื่อความรู้ทุกชุดนั้นตนเห็นด้วยกับคำพูดที่เขาพูดถึงในทุกๆ เรื่อง และแสดงความชื่นชมต่อคณาจารย์ที่ให้ข่าวสารความรู้ตามความนิยมของคน เด็กผู้ชายจะชอบอาพลและแอ็คมากกว่า เพราะ 2 คนนี้มีภาพพจน์ของคนที่ติดยาเสพติดจริงๆ เด็กผู้หญิงจะชอบไหม้ เจริญปุระ แต่เมื่อถึงประสิทธิภาพของข่าวสารความรู้ที่คณาจารย์เผยแพร่นั้น กลุ่มเยาวชนกลุ่มนี้กลับตอบว่า ไม่มีผลในทางเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของ

ตนเอง หรือแม้แต่เปลี่ยนพฤติกรรมคนอื่นฯ ยกตัวอย่าง เรื่องการปรึกษาหารือผู้ใหญ่
เมื่อมีปัญหานั้น โดยปกติตนก็ปฏิบัติอยู่แล้ว หรือเรื่องใครมาช่วยให้ลองยากก็
ทดลองอยู่แล้ว หรือแม้แต่เรื่องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์เยาวชนกลุ่มนี้เห็น
ว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่ตนเองทำอยู่แล้ว (เยาวชนที่สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มาจาก
ครอบครัวยากจน จึงไม่มีใครมีเวลาว่างทำอย่างอื่นนอกจากช่วยพ่อแม่ทำมาหากิน)
เพราะฉะนั้นในความคิดเห็นของเยาวชนใน 2 จังหวัดนี้จึงมีความเห็นที่ไม่ได้พูดออก
มาตรงๆว่า ความรู้ที่เผยแพร่จากสื่อมวลชนไม่ได้เป็นความรู้ใหม่หรือคำเตือนใหม่ที่
น่าสนใจอะไร แต่เป็นเรื่องที่เยาวชนเหล่านั้นรู้อยู่และปฏิบัติอยู่เป็นประจำแล้ว

9.2.6 สรุป พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงภายหลังจากการรับข่าวสารความรู้เป็น
ประเด็นที่เป็นปัญหา และมีการทวิจ้ยกันหลายครั้ง งานวิจัยของ ดร. เสรี
วงศ์มณฑาและคณะ เรื่อง อิทธิพลของความรุนแรงในโทรทัศน์ต่อเยาวชนไทย ก็เป็น
งานวิจัยชิ้นหนึ่งในหลายชิ้นที่พยายามพิสูจน์อิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อเยาวชน งาน
วิจัยชิ้นนี้ได้ข้อสรุปที่น่าสนใจว่า "...ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการแสดงออกถึง
ความรุนแรงของเยาวชนไทยได้แก่ ปัจจัยที่มาจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวของเยาวชน
ซึ่งได้แก่อาชีพและการศึกษาของบิดามารดาหรือผู้ปกครองและรายได้ของครอบครัว...." (เสรี
วงศ์มณฑาและคณะ, ไม้ระบูนี่ที่พิมพ์) ซึ่งหมายถึงพฤติกรรม
แสดงออกถึงความรุนแรงเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมทางครอบครัวเป็นสำคัญ ไม่ใช่
ผลจากการดูโทรทัศน์ อย่างไรก็ตาม ในตอนท้ายของงานวิจัยเล่มเดียวกันนั้นสรุปว่า
"...ปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของเยาวชนไทยที่เห็นด้วยกับการแก้ปัญห
ด้วยวิธีการรุนแรง คือความถี่ในการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์...."

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการป้องกันยาเสพติดภายหลังจากการรับข่าว
สารความรู้จากโครงการก็เป็นงานที่กำลังพิสูจน์ เช่นเดียวกันกับงานวิจัยข้างต้น
ปรากฏว่าเมื่อประมวลจากการพูดคุยเป็นกรณีเฉพาะ ไม่มีผู้ให้สัมภาษณ์คนไหนมีความ
เห็นว่าข่าวสารความรู้ที่เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนครั้งนี้จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
การป้องกันยาเสพติดได้ หลายคนเห็นว่าความรู้ข่าวสารที่ให้นั้นเป็นเพียง"คำเตือน"ให้ผู้

รับข่าวสาวให้พึ่งระมัดระวังและควรปฏิบัติและข้อที่สำคัญ ค่าเดือนเหล่านั้นเป็นเรื่องที่รู้ก่อนแล้ว บางเรื่องก็เป็นสิ่งที่ปฏิบัติอยู่เป็นประจำอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นผลของการเดือนในเรื่องที่รู้อยู่แล้วจึงมักจะไม่ได้เกิดในทางปฏิบัติ ถ้าเป็นกรณีที่ปฏิบัติอยู่แล้ว เช่น ให้รู้จักปฏิเสธเมื่อมีใครมาชวนให้ทดลองยาถ้าก่อนได้รับความรู้ปฏิบัติอย่างไร เมื่อสิ้นสุดโครงการเผยแพร่ก็ปฏิบัติอย่างนั้น ความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมย่อมไม่เกิด

พฤติกรรมนอกจากจะไม่เปลี่ยนแปลงแล้ว ค่าเดือนในบางเรื่องผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าใช้ไม่ได้ ดังกรณีของการคบเพื่อนถ้าบังเอิญรู้ว่าเพื่อนไปติดยาเสพติด ตนเองคิดว่าไม่ควรที่จะเลิกคบ ทางแก้ปัญหาที่ดีกว่าควรจะเป็นการช่วยเหลือเขาให้ห่างจากการติดยาเสพติดมากกว่าที่จะเลิกคบ

ข่าวสารความรู้เรื่องเดียวที่ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นพ้องกันว่าเหมาะสมและการเสนอออกมาที่ดีมาก สามารถสร้างอารมณ์ความรู้สึกให้เห็นคล้อยตามว่าถ้าพ่อแม่ใช้อารมณ์เข้าหากับจะมีผลต่อลูกอย่างไร แต่ในความเห็นพ้องกันนี้บางคนกล่าวว่าทำให้เขานึกถึงเวลาจะลงโทษลูกเมื่อเกิดอารมณ์โกรธ แต่บางคนไม่เห็นด้วยกลับบอกว่าถ้าเกิดอารมณ์โกรธมามากไม่คิดถึงอะไรต่อเมื่อลงโทษไปแล้วจึงคิดได้

พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการดื่มเหล้าหรือสูบบุหรี่ ยังคงไม่จัดอยู่ในประเภท "ของต้องห้าม" ในทัศนะของผู้ให้สัมภาษณ์หลายคน การอ้างถึงความจำเป็นในการเข้าสังคม พบปะเพื่อนฝูง จึงยอมให้ลูกหรือคนใกล้ชิดคบบริโภคสิ่งเหล่านี้อยู่อย่างถูกต้อง ถูกนาขึ้นมากแล้ว แต่ที่น่าเป็นห่วงยิ่งกว่านั้นคือทัศนคติของเยาวชนคนหนึ่งที่เห็นว่าการดื่มเหล้าและสูบบุหรี่ไม่ใช่พฤติกรรมที่เสียหาย เพราะพ่อแม่ของตนยังบริโภคอยู่เป็นประจำ และยังกล่าวอย่างอวดความเก่งของตนว่า ตนเองก็เคยทดลองแต่ไม่คิด ที่ทดลองเพราะต้องการจะรู้ว่ารสชาติของมันเป็นอย่างไร

10. การวิเคราะห์ต้นทุนเชิงเศรษฐศาสตร์

10.1 ความสำคัญและจุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์

รายงานส่วนนี้เป็นส่วนหนึ่งในการประเมินประสิทธิภาพของโครงการ โดยพิจารณาจากผล (Benefit) ที่ได้รับ ซึ่งเป็นผลผลิตทั้งหมดรวมทั้งกิจกรรมอื่นที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากโครงการ เปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายทั้งหมดของกิจกรรมในการเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน

การประเมินประสิทธิภาพของโครงการเป็นเครื่องมือเชิงปริมาณ (Quatitative) ที่มักจะใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารเพื่อวางแผนการใช้งบประมาณที่จำกัดให้บรรลุผลสูงสุด โครงการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดผ่านสื่อมวลชนเป็นโครงการที่มีความซับซ้อนในการวัดขนาดและปริมาณของผลตอบแทน เพราะฉะนั้นในการวางแผนและการตัดสินใจจึงจำเป็นต้องพิจารณาเหตุผลทางด้านสังคมประกอบไปด้วย

10.2 กรอบของการวิเคราะห์และวิธีการศึกษา

กิจกรรมของโครงการคือ การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด เป้าหมายหลักคือทำให้เกิดความรู้ขึ้นในกลุ่มบิดามารดาและกลุ่มเยาวชน โดยการเผยแพร่ข่าวสารความรู้ผ่านสื่อมวลชนอันได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการแพร่ข่าวสารไปสู่มวลชน เป็นอาณาบริเวณกว้างขวางในเวลาทีใกล้เคียงกัน^{1/}

^{1/} ชวรัตน์ เขิตชัย, ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสื่อสารมวลชน. สาขาวิชาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527, หน้า 27.

การวิเคราะห์ในการประเมินผลของโครงการนี้ได้ใช้วิธี"ค่าประสิทธิ-
ผลของค่าใช้จ่าย" (Cost-Effectiveness)^{2/} เป็นวิธีวิเคราะห์หาประสิทธิผล
ต่อค่าใช้จ่ายของโครงการ โดยนำมาใช้ในการจัดอันดับของประสิทธิผลต่อหน่วยค่า
ใช้จ่าย หมายความว่าในสภาพที่ทรัพยากรจำกัด ผู้บริหารจะต้องเลือกตัดสินใจ
โครงการที่มีค่าใช้จ่ายของผลตอบแทนต่อหน่วยต่ำที่สุด หรือการเลือกทำกิจกรรมใน
โครงการที่ใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดที่สามารถให้ผลตอบแทน(ประสิทธิผล) 1 หน่วย ซึ่ง
วิธีการวิเคราะห์นี้เหมาะกับโครงการที่ไม่สามารถวัดมูลค่าของผลตอบแทนในรูปของ
หน่วยเงินตราได้

คำจำกัดความ ผลตอบแทนของโครงการ คือผู้ที่ได้รับข่าวสารความรู้
จากสื่อประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือมากกว่าหนึ่งประเภท แล้วสามารถจดจำและ
เข้าใจข่าวสารนั้น หรือเรียกว่า"ผู้ได้รับประโยชน์" (Beneficiary) โดยพิจารณา
เฉพาะผู้ได้รับประโยชน์ภายในประเทศไทยเท่านั้น เพราะจุดมุ่งหมายของโครงการ
คือให้คนไทยได้รับความรู้

ค่าใช้จ่าย คือ เงินงบประมาณทั้งหมดที่โครงการใช้จ่าย เพื่อให้เกิด
กิจกรรมในการเผยแพร่ข่าวสารผ่านสื่อมวลชน โดยพิจารณาเป็น 3 หมวด คือ ค่า
ผลิตสื่อ ค่าเผยแพร่สื่อ และค่าบริการ

ในการศึกษาประสิทธิผลของการใช้สื่อแต่ละประเภท กระทำโดย
เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของโครงการที่ทำให้เกิดผู้ได้รับประโยชน์ต่อหน่วย จากสื่อ 3
ประเภท คือ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร

^{2/} นิตสา ชูโต, การประเมินโครงการ. มาสเดอเพลส, กันยายน 2531,
หน้า 121-148.

วิธีการศึกษา

ประสิทธิภาพของค่าใช้จ่ายของโครงการ หมายถึง ค่าใช้จ่ายของโครงการที่ทำให้ผู้ได้รับประโยชน์ได้รับความรู้ข่าวสารจากโครงการหนึ่งหน่วย (พันคน) ในการวิเคราะห์ต้องคำนวณผู้ได้รับประโยชน์และค่าใช้จ่ายทั้งหมดในโครงการ ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผลตอบแทนของโครงการ คือ ผู้ที่ได้รับข่าวสารจากโครงการ โดยได้รับจากสื่อประเภทใดประเภทหนึ่งหรือหลายประเภท และสามารถเข้าใจข่าวสารได้ถูกต้อง ซึ่งในการคำนวณทำได้ดังนี้

$$B_{ijt} = \left(\frac{T_{ij(t-n)}}{P_{i(t-n)}} \times P_{it} \right) \times \frac{b_{ij}}{S_{ij}}$$

B_{ijt} = ผู้ได้รับประโยชน์ในกลุ่ม i ประเภทสื่อ j ปีที่ t

$P_{i(t-n)}$ = ประชากรในกลุ่ม i ปีที่ $t-n$

P_{it} = ประชากรในกลุ่ม i ปีที่ t

b_{ij} = ผู้ได้รับประโยชน์จากการสำรวจประเภทสื่อ j กลุ่มที่ i

S_{ij} = จำนวนผู้ที่รับสื่อมวลชนประเภทที่ j กลุ่มที่ i

i = 1, 2 = กลุ่มเยาวชน กลุ่มปิตามารดา

j = 1, 2, 3 = โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ วิทยุ

t = ปี 2533

2. ดัชนีประสิทธิผลของค่าใช้จ่าย (Cost-Effectiveness)

$$CE_j = \frac{C_j}{\sum_{i=1}^2 B_{ij}}$$

CE_j = ดัชนีประสิทธิผลของค่าใช้จ่ายประเภทสื่อ j

B_j = ผู้ได้รับประโยชน์ประเภทสื่อ j

C_j = ค่าใช้จ่ายของประเภทสื่อ j

j = 1, 2, 3 = โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ วิทยุ

การวิเคราะห์พิจารณาเปรียบเทียบระหว่างประสิทธิผลของสื่อทั้งสามประเภท คือ โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ (หนังสือพิมพ์และนิตยสาร) และวิทยุ

แหล่งที่มาของข้อมูล

1. จำนวนประชากรจากสถิติทะเบียนราษฎรปี 2533 และการประมาณจำนวนประชากรแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ของสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พิจารณาโครงสร้างของประชากร)

2. จำนวนผู้ได้รับประโยชน์จากสื่อโทรทัศน์และวิทยุ จากรายงานผลการสำรวจเกี่ยวกับสื่อมวลชน (วิทยุและโทรทัศน์) พ.ศ. 2527 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ

3. จำนวนผู้ได้รับประโยชน์จากสื่อสิ่งพิมพ์ จากรายงานการสำรวจการอ่านหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2530 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ

10.3 ผลการศึกษา

ในการวิเคราะห์แบ่งการพิจารณาเป็น 2 ส่วนคือ (1) ค่าใช้จ่ายของโครงการ และ (2) ดัชนีประสิทธิผลของค่าใช้จ่าย (Cost Effectiveness) โดยพิจารณาเปรียบเทียบในสื่อโทรทัศน์ สิ่งพิมพ์และวิทยุ

10.3.1 ค่าใช้จ่ายในโครงการ

จากตารางที่ 10.1 ค่าใช้จ่ายโครงการทั้งหมดเท่ากับ 2,519,101 บาท จำแนกเป็นค่าผลิตสื่อ 350,000 บาท (13.89%) ค่าเผยแพร่สื่อ 1,819,109 บาท (72.22%) และค่าบริการ 350,000 บาท (13.89%) จะเห็นได้ว่า ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายในหมวดการเผยแพร่สื่อ และพิจารณาค่าใช้จ่ายจำแนกตามประเภทของสื่อพบว่า โทรทัศน์สูงสุดเท่ากับ 1,708,105 บาท (67.81%) และหนังสือพิมพ์เท่ากับ 629,727 บาท (25.00%) ต่ำที่สุดคือวิทยุเท่ากับ 181,241 บาท (7.19%) ซึ่งถ้าพิจารณาเฉพาะค่าใช้จ่ายในหมวดการเผยแพร่สื่อของโครงการทั้งหมด ปรากฏว่าเป็นของโทรทัศน์ 67.10% หนังสือพิมพ์ 25.42% และวิทยุ 7.48% จะเห็นว่าโครงการเน้นการให้สื่อประเภทโทรทัศน์ โดยมีการลงทุนในสื่อโทรทัศน์สูงสุด

แต่ถ้าพิจารณาจำนวนความถี่ที่ทำการเผยแพร่ในแต่ละประเภทของสื่อ ปรากฏว่าวิทยุมีจำนวนเผยแพร่สูงสุด เท่ากับ 903 ครั้ง (86.41%) รองลงมาคือโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ เท่ากับ 112 (10.72%) และ 30 (2.87%) ตามลำดับ และถ้าพิจารณาจากค่าใช้จ่ายแต่ละหมวดของสื่อประเภทต่างๆก็ปรากฏว่าวิทยุมีส่วนของค่าใช้จ่ายหมวดเผยแพร่สื่อสูงสุดถึง 75.07% (ตารางที่ 10.2) แต่ถ้าพิจารณาค่าใช้จ่ายต่อครั้งในโครงการของสื่อแต่ละประเภทกลับพบว่า วิทยุมีค่าใช้จ่ายต่อครั้งต่ำที่สุดคือ 201 บาท ในขณะที่ค่าใช้จ่ายของหนังสือพิมพ์สูงสุด เท่ากับ 20,991 บาท รองลงมาคือโทรทัศน์ 15,251 บาทต่อครั้ง

แม้ว่าค่าใช้จ่ายต่อครั้งของหนังสือสูงสุด แต่หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่สามารถหาให้มีผู้ได้รับข่าวสารต่อครั้งของการเผยแพร่สูงสุด เท่ากับ 14 คนต่อครั้ง ในขณะที่วิทยุต่ำที่สุด 0.3 คน/ครั้ง (เฉลี่ยจากจำนวนผู้รับสื่อกับจำนวนครั้งที่เผยแพร่)

พิจารณาเปรียบเทียบตามประเภทของสื่อดังนี้

(1) โทรทัศน์ จากตารางที่ 10.3 แสดงค่าใช้จ่ายในโครงการสำหรับสื่อประเภทโทรทัศน์ พบว่า ค่าใช้จ่ายต่อครั้งของช่อง 3 ต่ำที่สุด เท่ากับ 10,655 บาท และช่อง 7 สูงที่สุดเท่ากับ 20,455 บาท แต่ถ้าพิจารณาค่าใช้จ่ายรวมทุกช่องช่อง 7 สูงที่สุด 42.33% รองลงมาเป็นช่อง 3 คือ 28.91% ซึ่งพิจารณาความถี่ในการเผยแพร่สื่อสูงสุดเป็นช่อง 3 เท่ากับ 46 ครั้ง รองมาเป็นช่อง 7 เท่ากับ 35 ครั้ง พิจารณาประเภทของรายการประกอบ ช่อง 3 ได้กลุ่มผู้ชมเป็นใหญ่ ในขณะที่ช่อง 7 กลุ่มผู้ชมเป็นเยาวชน แสดงว่าการวางแผนในการเผยแพร่สื่อต้องการเน้นให้ผู้ได้รับสื่อมากที่สุดทั้งสองกลุ่ม

(2) สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นสื่อที่มีค่าใช้จ่ายต่อครั้งสูงสุด และค่าใช้จ่ายรวมสูงเป็นอันดับที่สอง ในการเผยแพร่กระทำผ่านหนังสือ 2 ฉบับ คือ ไทยรัฐและมติชน และนิตยสาร 8 ฉบับ (ตารางที่ 10.4) ค่าใช้จ่ายต่อครั้งสูงสุดคือสตาร์ปิค เท่ากับ 57,626 บาท และต่ำที่สุดคือมติชน เท่ากับ 10,597 บาท ถ้าพิจารณาตามประเภทของสิ่งพิมพ์พบว่า ค่าใช้จ่ายสูงสุดคือสตาร์ปิค 18.44% ต่ำที่สุดคือแพรวสุดสัปดาห์ เท่ากับ 7.57% พิจารณาการเลือกสื่อสิ่งพิมพ์เห็นว่าเน้นหนังสือสำหรับกลุ่มที่มีความรู้ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีโอกาสงานการใช้จ่ายยาเสพติดต่ำ ควรให้สิ่งพิมพ์เจาะเข้าไปยังผู้ที่มีกลุ่มความรู้ต่ำให้มากขึ้น

(3) วิทยุ จากตารางที่ 10.5 แสดงค่าใช้จ่ายของโครงการที่มีต่อวิทยุพบว่า รายการ วพท. เอเอ็ม มีค่าใช้จ่ายต่อครั้งต่ำสุด 87 บาท และเรดิโอ

โปรแกรม สูงที่สุด เท่ากับ 310 บาท ในขณะที่ค่าใช้จ่ายรวมรายการเก็บ 88 สูงที่สุด 20.35% และต่ำที่สุดรายการเรดิโอโปรแกรม 1.21%

พิจารณารายการวิทยุในทุกรายการกลุ่มผู้ฟังส่วนใหญ่จะเป็นเยาวชน ทำให้การเผยแพร่ข่าวสารผู้ได้รับประโยชน์จะไม่กระจายตัวไปในกลุ่มของบิดามารดาและการเลือกรายการเป็นวิทยุคลื่นเอฟเอ็ม ซึ่งมีข้อจำกัดในการแพร่สื่อออกไปไกลออกไป ทั้งที่วิทยุคลื่นเอฟเอ็มทั้ง เป็นคลื่นยาวมีค่าใช้จ่ายต่อครั้งถูกกว่า

10.3.2 ดัชนีประสิทธิผลของค่าใช้จ่าย (Cost Effectiveness: CE)

ดัชนีประสิทธิผลของค่าใช้จ่าย CE เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดผลตอบแทนของโครงการต่อหน่วยของค่าใช้จ่าย ถ้าค่าดัชนี CE ต่ำที่สุดแสดงว่าสื่อประเภทนั้นให้ผลตอบแทนสูงที่สุดในทางตรงกันข้าม ถ้าค่าดัชนี CE สูงที่สุด แสดงว่าสื่อประเภทนั้นให้ผลตอบแทนต่ำที่สุดในโครงการ

ในการวิเคราะห์เห็นได้ว่า ตัวแปรที่สำคัญอันหนึ่งในการวัดดัชนีคือ ผลตอบแทนของโครงการ หรือในที่นี้คือผู้ได้รับผลประโยชน์ ถ้าพิจารณากลุ่มผู้ได้รับประโยชน์ จากตารางที่ 10.6 และ 10.7 แล้วปรากฏว่าในการเผยแพร่สื่อแต่ละประเภท กลุ่มเยาวชนเป็นกลุ่มที่สามารถรับสื่อและข่าวสารได้ในสัดส่วนที่สูงกว่ากลุ่มบิดามารดา คือ โทรทัศน์ 97.05% สิ่งพิมพ์ 57.44% และวิทยุ 63.11% ของกลุ่มเยาวชน ในขณะที่กลุ่มบิดามารดา โทรทัศน์ 81.60% สิ่งพิมพ์ 32.76% และวิทยุ 55.20% ของกลุ่มบิดามารดา ซึ่งตรงกับความเป็นจริง เพราะเยาวชนเป็นกลุ่มที่มีโอกาสใช้ภาษาเสพติดสูง อย่างไรก็ตาม กลุ่มบิดามารดามีโอกาสที่จะได้รับสื่อต่ำกว่าเยาวชนอยู่แล้วเพราะบิดามารดามักไม่มีเวลาในการดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ และอ่านหนังสือพิมพ์ (ดังรายงานข้อ 4)

จากตารางที่ 10.8 ปรากฏว่า ค่าดัชนี CE เฉลี่ยทั้งโครงการเท่ากับ 51.76 วิทยุมีค่าดัชนีต่ำที่สุดเท่ากับ 9.77 รองลงมาคือโทรทัศน์ 69.48 และสื่อสิ่งพิมพ์สูงสุดเท่ากับ 113.86 ซึ่งมีสื่อวิทยุเท่านั้นที่ต่ำกว่าค่าดัชนีเฉลี่ย ทั้งนี้เนื่องจากสื่อวิทยุเป็นสื่อที่มีการลงทุนในการเผยแพร่ต่อครั้งต่ำมาก ในขณะที่เดียวกับการวิเคราะห์โทรทัศน์และวิทยุ ใช้โครงสร้างการรับสื่อปี 2527 ซึ่งถ้าเปรียบเทียบประสิทธิภาพของเทคโนโลยีของสื่อในปัจจุบันได้เปลี่ยนไปพอสมควร โดยเฉพาะโทรทัศน์สามารถเผยแพร่ได้ทั่วประเทศ ในช่อง 3 และช่อง 7 ทำให้การคำนวณผลตอบแทนของโทรทัศน์ต่ำกว่าความเป็นจริง ส่วนสิ่งพิมพ์เป็นสื่อที่ถูกจำกัดด้วยตัวสื่อในการแพร่กระจายและช่วงเวลาในการวิเคราะห์ทำให้การคำนวณผลตอบแทนต่ำกว่าความเป็นจริง ในขณะที่สื่อวิทยุนั้นในการคำนวณได้กำหนดให้รายการที่เผยแพร่ส่งออกไปตามเมืองใหญ่ในแต่ละภาค เนื่องจากผลการสำรวจแสดงตัวเลขให้เห็นว่าน่าจะมีการส่งออกไปเผยแพร่ยังต่างจังหวัดด้วย จึงอาจมีการคำนวณผู้ได้รับประโยชน์สูงกว่าความเป็นจริง ซึ่งมีผลทำให้ค่า CE มีขนาดที่แตกต่างกันมาก

อย่างไรก็ตาม ในการวัดดัชนี CE ก็สามารถชี้ทิศทางและแนวโน้มของผลตอบแทนในแต่ละประเภทของสื่อได้ว่า สื่อวิทยุเป็นสื่อที่มีผลตอบแทนสูงสุด รองมาเป็นโทรทัศน์และนิตยสาร ซึ่งแสดงว่าวิทยุเป็นสื่อที่มีการลงทุนต่ำที่สุดต่อหน่วยเงินที่เท่ากัน

10.4 ข้อจำกัดในการศึกษา

ในการประเมินผลของโครงการในเชิงเศรษฐศาสตร์โดยวิธีค่าประสิทธิภาพของค่าใช้จ่ายนี้ มีความจำเป็นต้องวัดผลตอบแทนและค่าใช้จ่ายของโครงการในเชิงปริมาณ (Quantitative) ที่แน่นอนและชัดเจน แต่เนื่องจากโครงการเผยแพร่ความรู้ด้านโกลกันยาเสพติดผ่านสื่อมวลชนนี้เป็นการแพร่ข่าวไปทั่วประเทศ ทำให้การคำนวณผลตอบแทนของโครงการที่ถูกต้องมีข้อจำกัดดังต่อไปนี้

(1) การแพร่กระจายของข่าวสารสื่อโทรทัศน์ สามารถครอบคลุมไปยังประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว พม่า เป็นต้น (นับว่าเป็นผลตอบแทนทางอ้อม) ทำให้ผู้ได้รับประโยชน์ไม่มีเจหาะบุคคลที่ได้รับข่าวสารในประเทศเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ถ้าเทียบสัดส่วนเป็นเพียงจำนวนไม่มาก เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนผู้ได้รับประโยชน์ทั้งหมด

(2) ผลตอบแทนของโครงการมีทั้งทางตรงและทางอ้อม ผลตอบแทนทางตรงหมายถึงผู้ที่ได้รับข่าวสารจากสื่อของโครงการโดยตรง และเป็นกลุ่มเป้าหมายที่โครงการสนใจที่ส่งข่าวสารไปถึง คือ กลุ่มเยาวชนและกลุ่มบิดามารดา และผลตอบแทนทางอ้อมหมายถึงผู้ได้รับข่าวสารจากโครงการโดยผ่านช่องทางอื่น นอกจากสื่อทั้งสามประเภทและกลุ่มที่ไม่ใช่เป้าหมายของโครงการ เช่น ผู้ได้รับข่าวสารที่ไม่ใช่คนไทย อย่างไรก็ตาม การนับผู้ได้รับประโยชน์ทางอ้อมไม่สามารถนับได้ชัดเจน ดังนั้นในการวิเคราะห์จึงไม่นำมาคำนวณ

(3) การวิเคราะห์กระทำในเดือนพฤศจิกายน ซึ่งเป็นช่วงสิ้นสุดโครงการ แต่เงินแ่งของการเผยแพร่แล้วสื่อวิทยุและหนังสือพิมพ์ เป็นสื่อที่ยังมีโอกาสให้คนได้อ่านต่อไปอีก ผู้ได้รับข่าวสารอาจเกิดขึ้นหลังจากได้ทำการสำรวจจึงทำให้ผลตอบแทนที่นำมาคำนวณต่ำกว่าความเป็นจริง

(4) ในการวิเคราะห์ผู้ได้รับประโยชน์จากสื่อวิทยุ สมมติให้ความสามารถรับข่าวสารความรู้ของ ป.ป.ส. ทำได้แพร่กระจายได้ทั่วประเทศ ทั้งนี้เพราะจากการสำรวจในจังหวัดหลักของแต่ละภาค พบว่า มีผู้ได้รับสื่อจากทุกรายการอยู่จำนวนหนึ่งด้วยคิดว่ารายการต่างๆได้ส่งเทปบันทึกความรู้ของโครงการไปเผยแพร่ในจังหวัดเหล่านั้น ทำให้บริเวณกระจายสื่อค่อนข้างกว้าง อย่างไรก็ตาม การประมาณค่าผู้ได้รับประโยชน์ก็น่าจะสูงกว่าความจริง

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ CE ยังมีข้อจำกัดบางประการ ซึ่งในการนำไปตัดสินใจเลือกใช้สื่อประเภทใดสำหรับการวางแผนควรจะต้องวิเคราะห์ไปพร้อมกับพฤติกรรมการรับข่าวสาร การลงทุนในโครงการของแต่ละประเภทสื่อ และการเข้าถึงผู้รับสื่อมาพิจารณาประกอบในการวางแผน จากการวิเคราะห์เชิงเศรษฐศาสตร์ อาจสรุปได้ว่า ในการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชนได้แสดงค่า"ผลตอบแทนของโครงการต่อหน่วยของค่าใช้จ่าย" สูงที่สุดจากสื่อวิทยุ ซึ่งหมายความว่าในช่วงเวลานี้สิ้นสุดโครงการและประเมินผลในทันทีนั้น สื่อวิทยุเป็นสื่อให้ผลตอบแทนดีที่สุด แต่อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์ครั้งนี้ไม่สามารถกำหนดว่าควรใช้สื่อทางวิทยุเท่านั้นสำหรับการเผยแพร่ในครั้งต่อไป ด้วยเหตุผลดังนี้

สื่อวิทยุเป็นสื่อที่สามารถวัดผลตอบแทนให้ชัดเจนยาก และประกอบกับตัวสื่อสามารถทำให้ผู้รับแล้วเข้าใจข่าวสารได้น้อยที่สุด เพราะฉะนั้นความถี่ย่อมมีความสำคัญในการแพร่กระจาย วิทยุเป็นสื่อที่เขวชนนิยมมากกว่าบิดามารดา ดังนั้นในการเลือกใช้สื่อวิทยุเป็นสื่อแพร่กระจายให้เด็กทราบข่าวเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด เป็นฐานให้ทั่วประเทศน่าจะได้ประโยชน์มาก

สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีลักษณะที่สามารถเข้าถึงผู้รับได้ดีที่สุด และทำให้ผู้รับเข้าใจข่าวสารได้อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนั้นสามารถเผยแพร่ครอบคลุมได้ทั่วประเทศเช่นเดียวกับวิทยุ ฉะนั้นควรใช้สื่อประเภทนี้ไปพร้อมกับสื่อวิทยุหรือเป็นสิ่งที่สนับสนุนซึ่งกันและกัน

สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นสื่อที่มีความคงทน คือผู้อ่านแล้วอาจเอากลับมาอ่านใหม่ได้ และสามารถให้ข่าวสารเนื้อหาได้มาก ทำให้ผู้ได้รับข่าวสารสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ดีที่สุด ควรเลือกใช้สื่อนี้ในโอกาสที่ต้องการอธิบายเนื้อหาให้ชัดเจน

ในการวางแผนควรพิจารณาด้านงบประมาณเป็นส่วนประกอบด้วย ไม่ควรทำการเผยแพร่สื่อเพียงเพื่อให้เกิดผู้ได้รับข่าวสารมากที่สุดเท่านั้น แต่ควรคำนึงถึงสถานการณ์ในแต่ละช่วงด้วย สมมติโครงการต้องการบอกให้ทราบถึงสารเสพติดชนิดใหม่ ที่เสพโดยกลุ่มเยาวชนที่ได้รับการศึกษา โดยมีเนื้อหาที่ต้องการบอกให้ทราบไม่มากและมิงงบประมาณน้อย ควรเลือกสื่อวิทยุ เพื่อให้เกิดการรับรู้ไปก่อนเป็นต้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

ตารางที่ 3.1-3.46

ตารางที่ 4.1-4.19

ตารางที่ 6.1-6.29

ตารางที่ 8.1-8.45

ตารางที่ 9.1-9.10

ตารางที่ 10.1-10.8

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.1 กลุ่มตัวอย่างบิดามารดา จำแนกตามเพศ

เพศ	กทม.	สมุทร สาคร	สมุทร ปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม ทุกจังหวัด
ชาย	73	39	28	29	27	29	29
%	36.5	40.6	22.8	27.4	27.0	29.0	31.0
หญิง	127	57	95	77	73	71	500
%	63.5	59.4	77.2	72.6	73.0	71.0	69.0
รวม	200	96	123	106	100	100	725
%	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.2 กลุ่มตัวอย่างบิดามารดา จำแนกตามอาชีพของบิดา

อาชีพ	กทม.	สมุทร สาคร	สมุทร ปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม ทุกจังหวัด
ตายหรือแยกกัน	13	5	9	3	7	13	50
%	6.5	5.2	7.3	2.8	7.0	13.0	6.9
ธุรกิจส่วนตัว	34	19	20	10	16	14	113
%	17.0	19.8	16.3	9.4	16.0	14.0	15.6
รับราชการ	26	17	6	12	30	19	110
%	13.0	17.7	4.9	11.3	30.0	19.0	15.2
ลูกจ้างบริษัท	51	9	16	7	14	13	110
%	25.5	9.4	13.0	6.6	14.0	13.0	15.2
ค้าขาย	29	29	33	14	17	29	151
%	14.5	30.2	26.8	13.2	17.0	29.0	20.8
งานรัฐวิสาหกิจ	7	9	16	5	2	1	40
%	3.5	9.4	13.0	4.7	2.0	1.0	5.5
รับจ้าง	22	6	13	39	5	5	90
%	11.0	6.3	10.6	36.8	5.0	5.0	12.4
อื่น ๆ	6	-	7	13	9	4	39
%	3.0	-	5.7	12.3	9.0	4.0	5.4
ว่างงาน	12	2	3	3	-	2	22
%	6.0	2.1	2.4	2.8	-	2.0	3.0
รวม	200	96	123	106	100	100	725
%	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ตารางที่ 3.3 กลุ่มตัวอย่างบิดามารดา จำแนกตามอาชีพของมารดา

อาชีพ	กทม.	สมุทร สาคร	สมุทร ปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม ทุกจังหวัด
(ตายหรือแยกกัน)	6	2	1	1	-	1	11
ไม่มีข้อมูล	3.0	2.1	.8	.9		1.0	1.5
ธุรกิจส่วนตัว	24	23	25	13	16	6	107
%	12.0	24.0	20.3	12.3	16.0	6.0	14.8
รับราชการ	18	9	3	3	13	10	56
%	9.0	9.4	2.4	2.8	13.0	10.0	7.7
ลูกจ้างบริษัท	19	1	2	1	9	9	41
%	9.5	1.0	1.6	.9	9.0	9.0	5.7
ค้าขาย	31	36	35	41	31	43	217
%	15.5	37.5	28.5	38.7	31.0	43.0	29.9
งานรัฐวิสาหกิจ	4	11	10	4	-	-	29
%	2.0	11.5	8.1	3.8			4.0
รับจ้าง	7	2	9	11	8	3	40
%	2.7	2.1	7.3	10.4	8.0	3.0	5.5
แม่บ้าน	89	12	36	24	19	27	207
%	44.5	12.5	29.3	22.6	19.0	27.0	28.6
อื่น ๆ	-	-	2	8	4	1	15
%			1.6	7.5	4.0	1.0	2.1
ว่างงาน	2	-	-	-	-	-	2
%	1.0						.3
รวม	200	96	123	106	100	100	725
%	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ตารางที่ 3.4 กลุ่มตัวอย่างที่สามารถจำแนกตามระดับการศึกษาของสามี

การศึกษา	กทม.	สมุทร สาคร	สมุทร ปราการ	ฉะชราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม ทุกจังหวัด
ไม่ตก	9	1	2	1	8	13	34
%	4.5	1.0	1.6	.9	8.0	13.0	4.7
ประถม 1-6	40	46	69	66	34	38	293
%	20.0	47.9	56.1	62.3	34.0	38.0	40.4
มัธยม 1-5	45	17	18	26	23	23	152
%	22.5	17.7	14.6	24.5	23.0	23.0	21.0
อาชีวศึกษา	29	8	14	6	13	7	77
%	14.5	8.3	11.4	5.7	13.0	7.0	10.6
ปริญญาตรี	56	16	5	4	19	8	108
%	28.0	16.7	4.1	3.8	19.0	8.0	14.9
ปริญญาโท	9	3	-	-	2	1	15
%	4.5	3.1	-	-	2.0	1.0	2.1
ไม่ได้เรียนหนังสือ	12	5	15	3	1	10	46
%	6.0	5.2	12.2	2.8	1.0	10.0	6.3
รวม	200	96	123	106	100	100	725
%	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ตารางที่ 3.5 กลุ่มตัวอย่างบิดามารดา จำแนกตามระดับการศึกษาของภรรยา

การศึกษา	กทพ.	สมุทร สาคร	สมุทร ปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม ทุกจังหวัด
ไม่ตอบ	6	-	-	-	-	1	7
%	3.0					14.3	1.0
ประถม 1-6	62	49	78	78	63	56	386
%	31.0	51.0	63.4	73.6	63.0	56.0	53.2
มัธยม 1-5	50	20	20	17	16	9	132
%	25.0	20.8	16.3	16.0	16.0	9.0	18.2
อาชีวศึกษา	31	7	7	3	6	11	65
%	15.5	7.3	5.7	2.8	6.0	11.0	9.0
ปริญญาตรี	35	7	4	-	12	6	64
%	17.5	7.3	3.3		12.0	6.0	8.8
ปริญญาโท	3	-	1	-	-	-	4
%	1.5		.8				.6
ไม่ได้เรียนหนังสือ	13	13	13	8	3	17	67
%	6.5	13.5	10.6	7.5	3.0	17.0	9.2
รวม	200	96	123	106	100	100	725
%	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ตารางที่ 3.6 กลุ่มตัวอย่างบิดามารดา จำแนกตามรายได้ของหัวหน้าครอบครัว

รายได้	กทม.	สมุทร สาคร	สมุทร ปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม ทุกจังหวัด
ไม่มีรายได้	26	6	17	5	9	14	77
%	13.0	6.3	13.8	4.7	9.0	14.0	10.6
น้อยกว่า 10,000	9	11	13	3	7	8	51
%	4.5	11.5	10.6	2.8	7.0	8.0	7.0
10,001-50,000	30	30	36	75	47	49	267
%	15.0	31.3	29.3	70.8	47.0	49.0	36.8
50,001-100,000	39	26	28	16	22	23	154
%	19.5	27.1	22.8	15.1	22.0	23.0	21.2
100,001-500,000	70	17	22	7	14	5	135
%	35.0	17.7	17.9	6.6	14.0	5.0	18.6
มากกว่า 500,000	24	3	3	-	-	1	31
%	12.0	3.1	2.4			1.0	4.3
ไม่ตก	2	3	4	-	1	-	10
%	1.0	3.1	3.3		1.0		1.4
รวม	200	96	123	106	100	100	725
%	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ตารางที่ 3.7 กลุ่มตัวอย่างบิดามารดา จำแนกตามบุตรที่อาศัยอยู่ด้วยกัน

จำนวนบุตร	กทม.	สมุทร สาคร	สมุทร ปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม ทุกจังหวัด
ไม่ตก	2	5	4	4	-	-	15
%	1.0	5.2	3.3	3.8			2.1
1 คน	62	20	36	22	29	18	187
%	31.0	20.8	29.3	20.8	29.0	18.0	25.8
2 คน	78	29	26	32	45	34	244
%	39.0	30.2	21.1	30.2	45.0	34.0	33.7
3 คน	36	20	32	36	20	22	166
%	18.0	20.8	26.0	34.0	20.0	22.0	22.9
มากกว่า 4 คน	22	22	25	12	6	26	113
%	11.0	22.9	20.3	11.3	6.0	26.0	15.6
รวม	200	96	123	106	100	100	725
%	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.8 กลุ่มตัวอย่างบิดามารดา จำแนกตามขนาดของครอบครัว

ขนาดครอบครัว	กทม.	สมุทร สาคร	สมุทร ปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม ทุกจังหวัด
1 - 3 คน	32	21	19	21	15	12	120
%	16.0	21.9	15.4	19.8	15.0	12.0	16.6
4 - 6 คน	119	49	64	63	72	55	422
%	59.5	51.0	52.0	59.4	72.0	55.0	58.2
7 - 10 คน	41	23	27	18	10	28	147
%	20.5	24.0	22.0	17.0	10.0	28.0	20.3
มากกว่า 10 คน	8	3	13	4	3	5	36
%	4.0	3.1	10.6	3.8	3.0	5.0	5.0
รวม	200	96	123	106	100	100	725
%	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.9 การปฏิบัติต่อลูกเกี่ยวกับการไป-กลับโรงเรียนของกลุ่มบิดามารดา

	กทม.	สมุทร สาคร	สมุทร ปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม ทุกจังหวัด
พ่อแม่ไปรับ-ส่ง	52	24	22	19	29	27	173
%	26.0	25.0	17.9	17.9	29.0	27.0	23.9
พ่อแม่ไปรับหรือส่ง เพียงอย่างเดียว	12	6	3	2	8	4	35
	6.0	6.3	2.4	1.9	8.0	4.0	4.8
ไป-กลับโรงเรียนเอง	79	56	76	68	53	44	376
%	39.5	58.3	61.8	64.2	53.0	44.0	51.9
ไปรถของโรงเรียน/ รถรับจ้างเหมา	30	4	5	3	9	2	53
	15.0	4.2	4.1	2.8	9.0	2.0	7.3
ไม่เรียน/ไม่ตอก	27	6	17	14	1	23	88
%	13.5	6.3	13.8	13.2	1.0	23.0	12.1
รวม	200	96	123	106	100	100	725
%	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.10 การรับประทานอาหารพร้อมกับ พ่อ แม่ ลูก ในวันธรรมดา

	กทม.	สมุทร สาคร	สมุทร ปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม ทุกจังหวัด
ไม่ตก	1	-	1	1	-	-	3
%	0.5		.8	.9			.4
1 มื้อ	98	48	55	35	55	58	349
%	49.0	50.0	44.7	33.0	55.0	58.0	48.1
2 มื้อ	44	16	20	29	35	17	161
%	22.0	16.7	16.3	27.4	35.0	17.0	22.2
3 มื้อ	9	12	12	12	1	10	56
%	4.5	12.5	9.8	11.3	1.0	10.0	7.7
ไม่เคาอาหารพร้อมกัน	48	20	35	29	9	15	156
%	24.0	20.8	28.5	27.4	9.0	15.0	21.5
รวม	200	96	123	106	100	100	725
%	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.11 การรับประทานอาหารพร้อมกันต่อแม่ สุนัขในวัยเสาร์-อาทิตย์

	กทม.	สมุทร สาคร	สมุทร ปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม ทุกจังหวัด
ไม่ตก	1	-	1	1	-	-	3
	0.5		0.8	0.9			0.4
1 มื้อ	45	16	26	19	21	29	156
	22.5	16.7	21.1	17.9	21.0	29.0	21.5
2 มื้อ	18	6	9	13	23	22	91
	9.0	6.3	7.3	12.3	23.0	22.0	12.6
3 มื้อ	105	51	54	46	54	35	345
	52.5	53.1	43.9	43.4	54.0	35.0	47.6
ไม่เคาอาหารพร้อมกัน	31	23	33	27	2	14	130
	15.5	24.0	26.8	25.5	2.0	14.0	17.9
รวม	200	96	123	106	100	100	725
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.12 การปฏิบัติตักตวงเมื่อลูกทำกาบ้าน

	กทม.	สมุทร สาคร	สมุทร ปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม ทุกจังหวัด
ไม่ได้ทำอะไรเลย	82 41.0	40 41.7	58 47.2	65 61.3	41 41.0	28 28.0	314 43.3
ช่วยเหลือ/ช่วยตรวจหรือช่วย อธิบายอย่างใดอย่างหนึ่ง	55 27.5	30 31.3	35 28.5	20 18.9	26 26.0	33 33.0	199 27.4
ช่วยเหลือและ ช่วยตรวจกาบ้าน	11 5.5	10 10.4	3 2.4	3 2.8	19 19.0	8 8.0	54 7.4
ช่วยทุกฝ่าย	26 13.0	11 11.5	10 8.1	4 3.8	13 13.0	7 7.0	71 9.8
ไม่เริ่ม/ไม่ตก	26 13.0	5 5.2	17 13.8	14 13.2	1 1.0	24 24.0	87 12.0
รวม	200 100.0	96 100.0	123 100.0	106 100.0	100 100.0	100 100.0	725 100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.13 โอกาสในการพบปะเพื่อนด้วยกับวันหยุด

	กทม.	สมุทร สาคร	สมุทร ปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม ทุกจังหวัด
เกือบทุกวันหยุด	73	6	14	9	12	11	125
	36.5	6.3	11.4	8.5	12.0	11.0	17.2
2-3 เดือน/ครั้ง	48	19	16	13	34	20	150
	24.0	19.8	13.0	12.3	34.0	20.0	20.7
2-3 ครั้ง/ปี	33	25	31	25	22	25	161
	16.5	26.0	25.2	23.6	22.0	25.0	22.2
2-3 ปี/ครั้ง	22	18	26	16	16	26	124
	11.0	18.8	21.1	15.1	16.0	26.0	17.1
ไม่เคยพบพร้อม	24	28	36	43	16	18	165
	12.0	29.2	29.3	40.6	16.0	18.0	22.8
รวม	200	96	123	106	100	100	725
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.14 การพาลูกไปเล่นกีฬาด้วยกัน

	กทม.	สมุทร สาคร	สมุทร ปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม ทุกจังหวัด
พาลูกไป	52	7	6	9	22	22	118
	26.0	7.3	4.9	8.5	22.0	22.0	16.3
ไม่พาลูกไป	148	89	117	97	78	78	607
	74.0	92.7	95.1	91.5	78.0	78.0	83.7
รวม	200	96	123	106	100	100	725
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ตารางที่ 3.15 การพาลูกไปฝึกเล่นกีฬา (กรณีที่พ่อแม่ไม่ได้อ่าน)

	กทม.	สมุทร สาคร	สมุทร ปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม ทุกจังหวัด
พาลูกไป	57	17	24	2	24	23	147
	28.5	17.7	19.5	1.9	24.0	23.0	20.3
ไม่พาลูกไป	143	79	99	104	76	77	578
	71.5	82.3	80.5	98.1	76.0	77.0	79.7
รวม	200	96	123	106	100	100	725
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ตารางที่ 3.16 คนที่ลูกจ้างปรึกษาเมื่อมีปัญหา

	กทพ.	สมุทร สาคร	สมุทร ปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม ทุกจังหวัด
พ่อแม่	152 76.0	80 83.3	95 77.2	96 90.6	88 88.0	83 83.0	594 81.9
พี่หรือน้อง	8 4.0	2 2.1	2 1.6	2 1.9	2 2.0	6 6.0	22 3.0
ญาติ	2 1.0	1 1.0	-	-	-	3 3.0	6 .8
เพื่อน	4 2.0	1 1.0	3 2.4	2 1.9	6 6.0	1 1.0	17 2.3
ไม่ปรึกษาใคร	4 2.0	9 9.4	7 5.7	3 2.8	1 1.0	-	24 3.3
ไม่ตอบ	30 15.0	3 3.1	16 13.0	3 2.8	3 3.0	7 7.0	62 8.6
รวม	200 100.0	96 100.0	123 100.0	106 100.0	100 100.0	100 100.0	725 100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.17 ช่วงเวลาที่ลูกมาปรึกษา พ่อแม่มีเวลาให้มากน้อยแค่ไหน

	กทม.	สมุทร สาคร	สมุทร ปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม ทุกจังหวัด
ทุกเวลา	138	62	79	89	71	74	505
	65.0	64.6	64.2	84.0	71.0	74.0	69.7
บางเวลา	22	15	17	5	15	9	83
	11.0	15.6	13.8	4.7	15.0	9.0	11.4
ไม่มีเวลาให้	2	5	2	2	2	-	13
	1.0	5.2	1.6	1.9	2.0		1.8
ไม่ปรึกษาพ่อแม่/ไม่ติด	46	14	25	10	12	17	124
	23.0	14.6	20.3	9.4	12.0	17.0	17.1
รวม	200	96	123	106	100	100	725
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.18 การดูแลแนะนำโครงการแต่งกายให้ลูก

	กทม.	สมุทร สาคร	สมุทร ปราการ	นครราชสีมา	เชียงใหม่	สงขลา	รวม ทุกจังหวัด
พาลูกไปซื้อเสื้อผ้า	80	27	36	25	37	34	239
	40.0	28.1	29.3	23.6	37.0	34.0	33.0
ซักผ้าให้เอง	61	40	52	56	23	20	252
	30.5	41.7	42.3	52.8	23.0	20.0	34.8
ให้คำแนะนำ	13	10	6	3	9	16	57
	6.5	10.4	4.9	2.8	9.0	16.0	7.9
ไม่เคยยุ่งเรื่องการ แต่งกายลูก	43	19	29	22	25	29	167
	21.5	19.8	23.6	20.8	25.0	29.0	23.0
ทั้ง 1 + 2	3	-	-	-	6	1	10
	3.0				6.0	1.0	1.4
รวม	200	96	123	106	100	100	725
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.19 การรู้จักเพื่อนสมัยของลูก

	กทม.	สมุทร สาคร	สมุทร ปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม ทุกจังหวัด
รู้จักดี	131	42	51	51	66	65	406
	65.5	43.8	41.5	48.1	66.0	65.0	56.0
รู้จักแต่ชื่อ	24	24	13	4	20	17	102
	12.0	25.0	10.6	3.8	20.0	17.0	14.1
ไม่รู้จักเลย	23	21	34	40	14	14	146
	12.0	21.9	27.6	37.7	14.0	14.0	20.1
เคยพบบ้าง	2	6	9	6	-	2	25
	1.0	6.3	7.3	5.7		2.0	3.4
ไม่เริ่ม/ไม่ตอบ	20	3	16	5	-	2	46
	10.0	3.1	13.0	4.7		2.0	6.3
รวม	200	96	123	106	100	100	725
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.20 การรู้จักครูประจำชั้นของลูก

	กทพ.	สมุทร สาคร	สมุทร ปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม ทุกจังหวัด
รู้จักดี	83	34	41	30	45	19	252
	41.5	35.4	33.3	28.3	45.0	19.0	34.8
รู้จักแต่ชื่อ	45	26	17	7	32	27	154
	22.5	27.1	13.8	6.6	32.0	27.0	21.2
ไม่รู้จักเลย	44	30	45	50	21	29	219
	22.0	31.3	36.3	47.2	21.0	29.0	30.2
เคยพบกันบ้าง	1	1	3	4	--	2	11
	0.5	1.0	2.4	3.8		2.0	1.5
ไม่เรียน/ไม่ต่อม	27	5	17	15	2	23	89
	13.5	5.2	13.8	14.2	2.0	23.0	12.3
รวม	200	96	123	106	100	100	725
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.21 การทำอะไรให้มันเกิดลูก

	กทม.	สมุทร สาคร	สมุทร ปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม ทุกจังหวัด
ให้เองขี้ขี้/เลี้ยงกลองให้	132 66.0	34 35.4	45 36.6	38 35.8	47 47.0	39 39.0	335 46.2
ให้เงินให้ตัวเอง	11 5.5	4 4.2	6 4.9	5 4.7	4 4.0	10 10.0	40 5.5
พาไปทำบุญ/ตักบาตร	35 17.5	23 24.0	28 22.8	15 14.2	35 35.0	7 7.0	143 19.7
ไม่ทำอะไรให้เลย	17 8.5	34 35.4	40 32.5	47 44.3	14 14.0	43 43.0	195 26.9
ไม่ตอบ	5 2.5	1 1.0	4 3.3	1 .9	-	1 1.0	12 1.7
รวม	200 100.0	96 100.0	123 100.0	106 100.0	100 100.0	100 100.0	725 100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.22 การมีส่วนร่วมรับรู้การไปเที่ยวเตร่ของลูก

	กทม.	สมุทร สาคร	สมุทร ปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม ทุกจังหวัด
ลูกต้องบอกญาติ	139 69.5	77 80.2	89 72.4	81 76.4	83 83.0	78 78.0	547 75.4
บอกให้ทราบเฉย ๆ	25 12.5	6 6.3	10 8.1	6 5.7	11 11.0	13 13.0	71 9.8
ไปเที่ยวแล้วจึงบอก	1 0.5	1 1.0	1 .8	3 2.8	-	1 1.0	7 1.0
ลูกไม่บอกเลย	4 2.0	5 5.2	4 3.3	7 6.6	1 1.0	2 2.0	23 3.2
พาลูกไปเที่ยวเอง	17 8.5	3 3.1	6 4.9	1 .9	3 3.0	4 4.0	34 4.7
ไม่ตก	14 7.0	4 4.2	13 10.6	8 7.5	2 2.0	2 2.0	43 5.9
รวม	200 100.0	96 100.0	123 100.0	106 100.0	100 100.0	100 100.0	725 100.0

ตารางที่ 3.23 ระดับความเข้มแข็งภายในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างโดยมารดา

	กทม.	สมุทร สาคร	สมุทร ปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม ทุกจังหวัด
ค่านี้อ้างอิงกลุ่ม	127	51	59	41	70	46	394
	63.5	53.1	48.0	38.7	70.0	46.0	54.3
ค่านี้อ้างอิงกลุ่ม	73	45	64	65	30	54	331
	36.5	46.9	52.4	52.0	30.0	54.0	45.7
รวม	200	96	123	106	100	100	725
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ตารางที่ 3.24 กลุ่มตัวอย่างเยาวชนจำแนกตามอายุ

อายุ	กรุงเทพฯ	สมุทรสาคร	สมุทรปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม
11-15 ปี	62	48	70	65	41	28	314
	29.8	47.5	55.6	61.9	41.0	25.7	42.0
16-25 ปี	144	53	56	40	59	81	433
	70.1	52.5	44.4	38.1	59.0	74.3	58.0
รวม	206	101	126	105	100	109	747
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ตารางที่ 3.25 กลุ่มตัวอย่างเยาวชน จำแนกตามเพศ

เพศ	กรุงเทพฯ	สมุทรสาคร	สมุทรปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม
ชาย	106	42	38	40	53	51	330
	51.4	41.6	30.2	38.1	53.0	46.8	44.2
หญิง	100	59	88	65	47	58	417
	48.6	58.4	69.8	61.9	47.0	53.2	55.8
รวม	206	101	126	105	100	109	747
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ตารางที่ 3.26 กลุ่มตัวอย่างเยาวชน จำแนกตามสถานภาพศึกษา

สถานภาพศึกษา	กรุงเทพฯ	สมุทรสาคร	สมุทรปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม
กำลังศึกษาอยู่	195	76	97	75	51	51	545
	94.5	75.2	77.0	71.4	51.0	46.8	73.0
จบการศึกษาแล้ว	11	25	29	30	49	58	202
	5.3	24.8	23.0	28.6	49.0	53.2	27.0
รวม	206	101	126	105	100	109	747
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ตารางที่ 3.27 กลุ่มตัวอย่างเยาวชน จำแนกตามอาชีพของบิดา

อาชีพของบิดา	กรุงเทพฯ	สมุทรสาคร	สมุทรปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม
บิดาเสียชีวิต/ ไม่ได้อยู่กับบิดา	18 8.7	10 9.9	14 11.1	8 7.6	13 13.0	9 8.3	72 9.6
ทำธุรกิจส่วนตัว	34 16.5	19 18.8	14 11.1	8 7.6	15 15.0	16 14.7	106 14.2
รับราชการ	53 25.9	7 6.9	12 9.5	16 15.2	24 24.0	11 10.1	123 16.5
ลูกจ้างบริษัทห้างฯ	46 22.2	14 13.9	24 19.0	10 9.5	13 13.0	19 17.4	126 16.9
ทำการค้า	23 11.1	27 26.7	34 27.0	14 13.3	11 11.0	39 35.8	149 19.8
ทำงานรัฐวิสาหกิจ	14 6.8	3 3.0	5 4.0	-	10 10.0	1 .9	33 4.4
รับจ้าง	7 3.4	6 5.9	16 12.7	20 19.0	7 7.0	9 8.3	65 8.7
อื่น ๆ	6 2.9	8 7.9	5 4.0	28 26.7	7 7.0	4 3.7	58 7.8
ไม่ได้ทำงาน	5 2.4	7 6.9	2 1.6	1 1.0	-	1 .9	16 2.1
รวม	206 100.0	101 100.0	126 100.0	105 100.0	100 100.0	109 100.0	747 100.0

ตารางที่ 3.28 กลุ่มตัวอย่างเยาวชน จำแนกตามอาชีพของมารดา

อาชีพของมารดา	กรุงเทพฯ	สมุทรสาคร	สมุทรปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม
มารดาเสียชีวิต/ ไม่ได้คุยกับมารดา	13 6.2	2 2.0	-	3 2.9	9 9.0	1 .9	28 3.7
ทำธุรกิจส่วนตัว	14 6.8	18 17.8	16 12.7	5 4.8	13 13.0	8 7.3	74 9.9
รับราชการ	29 14.1	7 6.9	6 4.8	1 1.0	10 10.0	5 4.6	58 7.8
ลูกจ้างบริษัทห้างฯ	26 12.7	2 2.0	12 9.5	5 4.8	9 9.0	9 8.3	63 8.4
ทำการค้า	46 22.3	43 42.6	45 35.7	31 29.5	26 26.0	53 48.6	244 32.7
ทำงานรัฐวิสาหกิจ	4 2.0	-	6 4.8	-	9 9.0	-	19 2.5
รับจ้าง	5 2.4	3 3.0	9 7.1	11 10.5	7 7.0	3 2.8	38 5.1
แม่บ้าน	64 3.1	12 11.9	21 16.7	27 25.7	14 14.0	21 19.3	159 21.3
อื่น ๆ	5 2.4	13 12.9	10 7.9	22 21.0	3 3.0	8 7.3	61 8.2
ไม่ได้ทำงาน	-	1 1.0	1 .8	-	-	1 .9	3 .4
รวม	206 100.0	101 100.0	126 100.0	105 100.0	100 100.0	109 100.0	747 100.0

ตารางที่ 3.29 กลุ่มตัวอย่างเยาวชน จำนวนตามจำนวนพี่น้องที่เกิดจากพ่อแม่เดียวกัน (ไม่ับรวมตัวเอง)

จำนวนพี่น้อง	กรุงเทพฯ	สมุทรสาคร	สมุทรปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม
1-2 คน	70	16	28	22	40	4	180
	33.8	15.8	22.2	21.0	40.0	3.7	24.1
3-4 คน	91	44	54	38	39	35	301
	44.2	43.6	42.9	36.2	39.0	32.1	40.3
5-6 คน	29	29	31	30	14	44	177
	14.1	28.7	24.6	28.6	14.0	40.4	23.7
มากกว่า 6 คน	16	12	13	15	7	26	89
	7.7	11.9	10.3	14.3	7.0	23.9	11.9
รวม	206	101	126	105	100	109	747
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.30 กลุ่มตัวอย่างเยาวชน จำแนกตามจำนวนที่นั่งที่อยู่กับตัวคนเดียวกับมีจุกับ

จำนวนที่นั่ง	กรุงเทพฯ	สมุทรสาคร	สมุทรปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม
1 คน	27	6	22	11	22	-	88
	13.0	5.9	17.5	10.5	22.0		11.8
2 คน	67	20	21	21	32	13	174
	32.4	19.8	16.7	20.0	32.0	11.9	23.3
3 คน	51	24	31	33	28	21	188
	24.8	23.8	24.6	31.4	28.0	19.3	25.2
4 คน	32	27	25	16	9	19	134
	18.5	26.7	19.8	15.2	9.0	17.4	17.9
5 คน	13	12	9	15	6	26	81
	6.3	11.9	7.1	14.3	6.0	23.9	10.8
มากกว่า 5 คน	10	12	18	9	3	30	82
	4.8	11.9	14.3	8.6	3.0	27.5	11.0
รวม	206	101	126	105	100	109	747
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.31 กลุ่มเยาวชนจำแนกตามประเภทผู้ปกครองที่เยาวชนอาศัยอยู่ด้วย

	กรุงเทพฯ	สมุทรสาคร	สมุทรปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม
อาศัยอยู่กับบิดา-มารดา	166	76	96	91	82	99	620
	80.4	85.1	76.2	86.7	82.0	90.8	83.0
ไม่อยู่กับบิดา-มารดา	40	15	30	14	18	10	127
	19.5	14.9	23.8	13.3	18.0	9.2	17.0
รวม	206	101	126	105	100	109	747
	100.0	13.5	16.9	14.1	13.4	14.6	100.0

ตารางที่ 3.32 กลุ่มเยาวชนจำแนกตามพฤติกรรมการไป-กลับโรงเรียน

	กรุงเทพฯ	สมุทรสาคร	สมุทรปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม
พ่อแม่รับ - ส่ง	14	4	6	3	17	6	53
	6.9	4.0	4.8	2.9	17.0	5.5	6.7
ไปรับหรือส่งอย่างเดียว	8	9	4	5	3	4	33
	3.8	8.9	3.2	4.8	3.0	3.7	4.4
ไป-กลับเอง	177	82	115	93	58	47	572
	85.9	81.2	91.3	88.6	58.0	43.1	76.6
ไป-กลับรถโรงเรียน	1	-	-	-	2	-	3
	0.5	-	-	-	2.0	-	.4
ไม่ได้เรียนหนังสือ	6	6	1	4	20	52	89
	2.9	5.9	.8	3.8	20.0	47.7	11.9
รวม	206	101	126	105	100	109	747
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ตารางที่ 3.33 การรับประทานอาหารพร้อมกันต่อ แม่ลูกในวันธรรมดา (จันทร์-ศุกร์) ของเยาวชน

จำนวนมื้อที่รับประทาน	กรุงเทพฯ	สมุทรสาคร	สมุทรปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม
1 มื้อ	118	57	63	49	48	65	400
	57.2	56.4	50.0	46.7	48.0	59.6	53.5
2 มื้อ	42	14	27	32	25	14	154
	20.4	13.9	21.4	30.5	25.0	12.8	20.5
3 มื้อ	11	17	12	5	12	13	70
	5.3	16.8	9.5	4.8	12.0	11.9	9.4
ไม่ตก	30	13	20	19	15	15	112
	14.6	12.9	15.9	18.1	15.0	13.8	15.0
ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่	5	-	4	-	-	2	11
	2.4		2.4			1.8	1.5
รวม	206	101	126	105	100	109	747
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.34 การรับประทานอาหารพร้อมกันต่อมื้อในวันเสาร์และอาทิตย์ของกลุ่มเยาวชน

จำนวนมื้อที่รับประทาน	กรุงเทพฯ	สมุทรสาคร	สมุทรปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม
1 มื้อ	47	27	40	27	29	47	217
	22.8	26.7	31.7	25.7	29.0	43.1	29.0
2 มื้อ	40	20	17	19	12	20	128
	19.4	19.8	13.5	18.1	12.0	18.3	17.1
3 มื้อ	94	37	51	44	44	29	299
	45.6	36.6	40.5	41.9	44.0	26.6	40.0
ไม่พอ	20	17	15	15	15	11	93
	9.7	16.8	11.9	14.3	15.0	10.1	12.4
ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่	5	-	3	-	-	2	10
	2.4		2.4			1.8	1.3
รวม	206	101	126	105	100	109	747
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.35 การปฏิบัติจากพ่อแม่ เมื่อลูกทำการบ้านของกลุ่มเยาวชน

	กรุงเทพฯ	สมุทรสาคร	สมุทรปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม
ช่วยดูแลให้ทำการบ้านและ ช่วยอธิบาย และช่วยตรวจ เมื่อทำเสร็จ	22 10.7	6 5.9	15 11.9	7 6.7	4 4.0	7 6.4	61 8.2
ช่วยดูแลให้ทำ และช่วย อธิบาย หรือช่วยอธิบาย และช่วยตรวจ	10 4.8	2 2.0	12 9.5	4 3.8	13 13.0	3 2.8	44 5.9
ทำเองเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่ง	38 18.4	13 12.9	25 19.8	11 10.5	19 19.0	21 19.3	127 17.0
ไม่ได้ช่วยอะไรเลย	133 64.5	74 73.3	73 57.9	79 75.2	44 44.0	33 30.3	436 58.4
ไม่เริ่ม-ไม่ตอบ	3 1.4	6 5.9	1 .8	4 3.8	20 20.0	45 41.3	79 10.6
รวม	206 100.0	101 100.0	126 100.0	105 100.0	100 100.0	109 100.0	747 100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.36 การมีเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมรณรงค์กลุ่มเยาวชน

	กรุงเทพฯ	สมุทรสาคร	สมุทรปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม
เกือบทุกวัน/หยุด	25 12.1	4 4.0	19 15.1	7 6.7	6 6.0	5 4.6	66 8.8
2-3 ครั้ง/เดือน	51 24.7	22 21.8	21 16.7	12 11.4	33 33.0	30 27.5	169 22.6
2-3 ครั้ง/ปี	60 29.0	32 31.7	38 30.2	32 30.5	14 14.0	21 19.3	197 26.4
นาน ๆ ครั้ง	37 18.1	29 28.7	38 30.2	28 26.7	28 28.0	28 25.7	188 25.2
ยังไม่เคย/ไม่พร้อมกันเลย	31 15.0	14 13.9	10 7.9	26 24.8	19 19.0	22 20.2	122 16.3
ไม่ตอบ	2 1.0	-	-	-	-	3 2.8	5 .7
รวม	206 100.0	101 100.0	126 100.0	105 100.0	100 100.0	109 100.0	747 100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.37 พ่อแม่ของเยาวชนที่หายไปเล่นกีฬาด้วย

	กรุงเทพฯ	สมุทรสาคร	สมุทรปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม
หายไป	53	10	11	10	21	26	131
	25.7	9.9	8.7	9.5	21.0	23.9	17.5
ไม่หายไป	153	91	115	95	79	83	616
	74.2	90.1	91.3	90.5	79.0	76.1	82.5
รวม	206	101	126	105	100	109	747
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.6	100.0

ตารางที่ 3.38 พ่อแม่ของเยาวชนเป็นผู้หาเยาวชนที่หายไปเล่นกีฬา (กรณีที่ไม่ได้เล่นกีฬา)

	กรุงเทพฯ	สมุทรสาคร	สมุทรปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม
หายไป	36	14	17	8	30	27	132
	17.4	13.9	13.5	7.6	30.0	24.8	17.7
ไม่หายไป	170	87	109	97	70	82	615
	82.6	86.1	86.5	92.4	70.0	75.2	82.3
รวม	206	101	126	105	100	109	747
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.6	100.0

ตารางที่ 3.39 คนที่เขามาจากต่างประเทศเมื่อมีอายุ

ที่ปรึกษาเยาวชน	กรุงเทพฯ	สมุทรสาคร	สมุทรปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม
พ่อแม่	115 55.8	65 64.4	85 67.5	68 64.8	66 66.0	75 68.8	474 63.5
พี่น้อง	30 14.6	17 16.8	8 6.3	15 14.3	10 10.0	8 7.3	88 11.8
ญาติ	14 6.8	3 3.0	9 7.1	8 7.6	7 7.0	9 8.3	50 6.7
เพื่อน	40 19.3	6 5.9	17 13.5	8 7.6	17 17.0	15 13.8	103 13.8
ไม่ปรึกษาใคร	3 1.5	7 6.9	6 4.8	3 2.9	-	1 .9	20 2.7
อาจารย์ ครู	1 0.5	1 1.0	1 .8	3 2.9	-	-	6 .8
ไม่ตอบ	3 1.5	2 2.0	-	-	-	1 .9	6 .8
รวม	206 100.0	101 13.5	126 16.9	105 14.1	100 13.4	109 14.6	747 100.0

ตารางที่ 3.40 การที่พ่อแม่ของเยาวชนมีเวลาให้ลูก เมื่อลูกไปนอกคาบเรียน

	กรุงเทพฯ	สมุทรสาคร	สมุทรปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม
ไม่ได้ปรึกษาพ่อแม่	82	35	40	37	34	34	262
	39.8	34.7	31.7	35.2	34.0	31.2	35.1
มีเวลาให้ลูกทุกเวลา	93	52	69	55	55	54	378
	45.1	51.5	54.8	52.4	55.0	49.5	50.6
มีเวลาให้ลูกบางครั้ง	27	11	15	11	9	20	93
	13.1	10.9	11.9	10.5	9.0	18.3	12.4
ไม่มีเวลาให้ลูก	4	3	2	2	2	1	14
	1.9	3.0	1.6	1.9	2.0	.9	1.9
รวม	206	101	126	105	100	109	747
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.41 ลักษณะของการให้คำปรึกษาเรื่องการแต่งตั้งตัวจากพ่อแม่ของลูกเยาวชน

	กรุงเทพฯ	สมุทรสาคร	สมุทรปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม
ไม่ตอบ	-	-	-	-	1	2	3
					1.0	1.8	.4
พาไปซื้อ	75	29	52	27	35	24	242
	36.2	28.7	41.3	25.7	35.0	22.3	32.4
ซื้อมาให้	31	19	26	31	13	12	132
	15.0	18.8	20.6	29.5	13.0	11.0	17.7
ให้คำปรึกษา	39	13	15	9	14	28	118
	19.0	12.9	11.9	8.6	14.0	25.7	15.8
ไม่ฟัง	61	40	33	38	37	43	252
	29.6	39.6	26.2	36.2	37.0	39.4	33.7
รวม	206	101	126	105	100	109	747
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.6	100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.42 การรู้จักเพื่อนสนิทของลูกจากบิดามารดาของกลุ่มเยาวชน

	กรุงเทพฯ	สมุทรสาคร	สมุทรปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม
ไม่ตอบ	-	2	-	-	-	2	3
		2.0				.9	.4
รู้จักดี	151	71	80	61	72	86	521
	73.3	70.3	63.5	58.1	72.0	78.9	69.7
รู้จักชื่อก	25	16	16	3	17	9	86
	12.1	15.8	12.7	2.9	17.0	8.3	11.5
ไม่รู้จักเลย	23	9	24	32	11	12	111
	11.1	8.9	19.0	30.5	11.0	11.0	14.9
เคยพบกัน	7	3	6	9	-	1	26
	3.4	3.0	4.8	8.6		.9	3.5
รวม	206	101	126	105	100	109	747
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.6	100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.43 การรู้จักครูประจำชั้นของลูกจากบิดามารดาของกลุ่มเยาวชน

	กรุงเทพฯ	สมุทรสาคร	สมุทรปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม
ไม่ตอบ	2	5	1	5	13	41	67
	0.9	5.0	.8	4.8	13.0	37.6	7.2
รู้จักดี	67	31	50	26	35	17	226
	32.5	30.7	39.7	24.8	35.0	15.6	30.3
รู้จักทั่ว	67	23	19	13	28	25	175
	32.5	22.8	15.1	12.4	28.0	22.9	23.4
ไม่รู้จักเลย	67	41	56	59	23	25	271
	32.5	40.6	44.4	56.2	23.0	22.9	36.3
เคยพบบ้าง	3	1	-	2	1	1	8
	1.5	1.0		1.9	1.0	.9	1.1
รวม	206	101	126	105	100	109	747
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.6	100.0

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.44 การระลอกถึงวันเกิดของลูกจากบิดามารดาของกลุ่มเยาวชน

	กรุงเทพฯ	สมุทรสาคร	สมุทรปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม
จังหวัดชายฝั่ง	102	32	46	37	45	30	292
	49.5	31.7	36.5	35.2	45.0	27.5	39.1
จังหวัดในทิวเขาสอง	28	5	8	7	11	11	70
	13.6	5.0	6.3	6.7	11.0	10.1	9.4
ทางภาคใต้	33	17	22	14	18	18	122
	16.0	16.8	17.5	13.3	18.0	16.5	16.3
ในท่าเกาะไร่นา	43	47	50	47	26	50	263
	20.9	46.5	39.7	44.8	26.0	45.9	35.2
รวม	206	101	126	105	100	109	747
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.6	100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.45 การมีส่วนเกี่ยวข้องกับการขโมยของลูกจากบิดามารดาของกลุ่มเยาวชน

	กรุงเทพฯ	สมุทรสาคร	สมุทรปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม
ลูกต้องขอลงทะเบียนทุกครั้ง	165 80.0	82 81.2	105 83.3	79 75.2	63 63.0	78 71.6	572 76.6
ลูกออกขี้อிரาว	31 15.1	15 14.9	16 12.7	12 11.4	22 22.0	14 12.8	110 14.7
ลูกขโมยกลับมาแล้วจึงบอก	6 2.9	3 3.0	1 .8	4 3.8	5 5.0	5 4.6	24 3.2
ลูกขโมยเคยก	4 1.9	1 1.0	4 3.2	10 9.5	10 10.0	11 10.1	40 5.4
ขโมยเคยก	-	-	-	-	-	1 .9	1 .1
รวม	206 100.0	101 100.0	126 100.0	105 100.0	100 100.0	109 100.6	747 100.0

ตารางที่ 3.46 ระดับความสัมพันธ์กับครอบครัวของเยาวชน

	กรุงเทพฯ	สมุทรสาคร	สมุทรปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม
สัมพันธ์ใกล้ชิด (<X)	130 63.1	53 52.5	74 58.7	58 55.2	50 50.0	48 44.0	413 55.3
สัมพันธ์ห่างไกล (>X)	76 36.9	48 47.5	52 41.3	47 44.8	50 50.0	61 56.0	334 44.7
รวม	206 100.0	101 100.0	126 100.0	105 100.0	100 100.0	109 100.6	747 100.0

ตารางที่ 4.1 (ก) การดูโทรทัศน์ของกลุ่มนิคมการค้า

	กรุงเทพฯ	สมุทรสาคร	สมุทรปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม
ดูทุกวัน	153	67	88	86	66	50	510
	76.5	69.8	71.5	81.1	66.0	50.0	70.3
ดูเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์	6	2	-	-	3	5	16
	3.0	2.1			3.0	5.0	2.2
ดูบ้างไม่ดูบ้าง	41	24	32	18	29	40	184
	20.5	25.0	26.0	17.0	29.0	40.0	25.4
กัมน	-	3	1	2	1	-	7
		3.1	0.8	1.9	1.0		1.0
ไม่ดู	-	-	2	-	1	2	8
			1.6		1.0	5.0	1.0
รวม	200	96	123	106	100	100	725
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.1 (ข) การดูโทรทัศน์ของกลุ่มเยาวชน

	กรุงเทพฯ	สมุทรสาคร	สมุทรปราการ	โคราช	เชียงใหม่	สงขลา	รวม
ดูทุกวัน	124 60.1	71 70.3	80 63.5	79 75.2	51 51.0	52 47.7	457 61.2
ดูเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์	17 8.2	5 5.0	9 7.1	4 3.8	5 5.0	5 4.6	45 6.0
ดูบ้างไม่ดูบ้าง	65 31.6	23 22.8	37 29.4	20 19.0	44 44.0	50 45.9	239 32.0
ไม่ดู	-	2 2.0	-	2 1.9	-	2 1.8	6 0.8
รวม	206 100.0	101 100.0	126 100.0	105 100.0	100 100.0	109 100.0	747 100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.2 (ก) ช่วงเวลาที่ผู้โทรศัพท์ของกลุ่มนิคมการค้าใน

ลักษณะของการ รับโทรศัพท์	16.00- 17.00	17.00- 18.00	18.00- 19.00	19.00- 20.00	20.00- 21.00	21.00- 22.00	22.00- 23.00	23.00- 24.00
คู่มือประจำ	132 18.2	113 15.6	133 18.3	355 49.0	433 59.7	321 44.3	173 23.9	110 15.2
ส่วนมากดู	35 4.8	47 6.5	47 6.5	66 9.1	79 10.9	90 12.4	71 9.8	45 6.2
ดูบ้าง ไม่ดูบ้าง	126 17.4	126 17.4	136 18.8	83 11.4	75 10.3	115 15.9	126 17.4	125 17.2
ไม่ตกใจได้ดู	175 24.1	188 25.9	182 25.1	94 13.0	51 7.0	79 10.9	128 17.7	141 19.4
ไม่เคยดู	257 35.4	251 34.6	227 31.3	127 17.5	87 12.0	120 16.6	227 31.3	304 41.9
รวมทุกประเภท	725 100.0	725 100.0	725 100.0	725 100.0	725 100.0	725 100.0	725 100.0	725 100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.2 (ข) ช่วงเวลาที่ผู้โทรศัพท์ของกลุ่มเยาวชน

ลักษณะของการ รับโทรศัพท์	16.00-	17.00-	18.00-	19.00-	20.00-	21.00-	22.00-	23.00
ผู้โทรประจำ	217	201	117	179	286	306	151	103
	29.0	26.9	15.7	24.0	38.3	41.0	20.2	13.8
ส่วนมากดู	68	71	51	79	112	119	81	49
	9.1	9.5	6.8	10.6	15.0	15.9	10.8	6.6
ดูบ้าง ไม่ดูบ้าง	165	154	167	143	148	119	144	137
	22.1	20.6	22.4	19.1	19.8	15.9	19.3	18.3
ไม่ค่อยได้ดู	120	142	156	137	71	64	111	124
	16.1	19.0	20.9	18.3	9.5	8.6	14.9	16.6
ไม่เคยดู/ไม่ตอบ	177	179	256	209	130	139	260	334
	23.7	24.0	34.3	28.0	17.4	18.6	34.8	44.7
รวมทุกประเภท	747	747	747	747	747	747	747	747
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ตารางที่ 4.3 ช่วงเวลาวันเสาร์-อาทิตย์ที่ดูโทรทัศน์ของกลุ่มนิคมอุตสาหกรรมตาก

ลักษณะของการรับสื่อโทรทัศน์	วันเสาร์		วันอาทิตย์	
	9.00-12.00	12.00-16.00	9.00-12.00	12.00-16.00
ดูเป็นประจำ	188 25.9	178 24.6	186 25.7	180 24.8
ส่วนมากดู	83 11.4	90 12.4	90 12.4	98 13.5
ดูบ้าง ไม่ดูบ้าง	159 21.9	181 25.0	159 21.9	184 25.4
ไม่ค่อยได้ดู	142 19.6	150 20.7	147 20.3	145 20.0
ไม่เคยดู	153 21.1	126 17.4	143 19.7	118 16.3
รวมทั้งประ มท	725 100.0	725 100.0	725 100.0	725 100.0

ตารางที่ 4.4 (ก) รายการโทรทัศน์ จำแนกตามลักษณะการดูของกลุ่มนิคมารดา

ลักษณะของการ รับสื่อโทรทัศน์	ภาพยนตร์	สารคดี	ข่าว	อภิปราย ตอบปัญหา	ดนตรี คอนเสิร์ต	ละคร	เกมส์โชว์	กีฬา	รายการ สำหรับเด็ก
ดูเป็นประจำ	175 24.1	139 19.2	508 70.1	109 15.0	90 12.4	234 32.3	134 18.5	200 27.6	85 11.7
ส่วนมากดู	129 17.8	140 19.3	98 13.5	77 10.6	92 12.7	105 14.5	104 14.3	128 17.7	73 10.1
ดูบ้าง/ไม่ดูบ้าง	197 27.2	194 26.8	73 10.1	175 24.1	184 25.4	170 23.4	207 28.6	149 20.6	147 20.3
ไม่ค่อยได้ดู	138 19.0	142 19.6	21 2.9	202 27.9	185 25.5	114 15.7	141 19.4	127 17.5	187 25.8
ไม่เคยมดู	86 11.9	110 15.2	25 3.4	162 22.3	174 24.0	102 14.1	139 19.2	121 16.7	233 32.1
รวมทุกประเภท	725 100.0	725 100.0	725 100.0	725 100.0	725 100.0	725 100.0	725 100.0	725 100.0	725 100.0

ตารางที่ 4.4 (ข) รายการโทรทัศน์ จำแนกตามลักษณะการดูของกลุ่มเยาวชน

ลักษณะของการ รับสื่อโทรทัศน์	ภาพยนตร์	สารคดี	ข่าว	อภิปราย ตลกขบขัน	ดนตรี คอนเสิร์ต	ละคร	เกมส์โชว์	กีฬา	รายการ สำหรับเด็ก
ดูเป็นประจำ	263	105	261	42	290	270	213	285	115
	35.2	14.1	34.9	5.6	38.8	36.1	28.5	38.2	15.4
ส่วนมากดู	166	148	154	64	157	134	134	123	88
	22.2	19.8	20.6	8.6	21.0	17.9	17.9	16.5	11.8
ดูบ้าง/ไม่ดูบ้าง	201	260	204	194	169	179	202	184	141
	26.9	34.8	27.3	26.0	22.6	24.0	27.0	24.6	18.9
ไม่ค่อยได้ดู	75	133	73	212	78	78	111	85	172
	10.0	17.8	9.8	28.4	10.4	10.4	14.9	11.4	23.0
ไม่เคยดู	42	101	55	235	53	86	87	70	231
	5.6	13.5	7.4	31.5	7.1	11.5	11.6	9.4	30.9
รวมทั้งประเภท	747	747	747	747	747	747	747	747	747
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ตารางที่ 4.5 คนที่ติดตามราคาและ เยาวชนดูโทรทัศน์ด้วย

คนที่ดูโทรทัศน์ด้วย	ติดตามราคา	เยาวชน
ดูกับลูก ๆ	296 (40.8)	-
ดูกับสามี/ภรรยา	73 (10.1)	-
ดูกับทั้งครอบครัว (รวมคนอื่นด้วย)	273 (37.7)	85 (11.4)
ดูกับเพื่อน	67 (9.2)	-
ดูคนเดียว	11 (1.5)	71 (9.5)
ดูกับพี่น้อง	-	310 (41.5)
ดูกับพ่อแม่	-	77 (10.3)
ดูกับคนอื่นในครอบครัว	-	188 (25.2)
ไม่ได้ดูในบ้าน	-	11 (1.5)
ไม่ตอบ	5 (0.7)	5 (0.7)
รวมทุกประเภท	725 (100.0)	747 (100.0)

ตารางที่ 4.6 (ก) ลักษณะการอ่านหนังสือพิมพ์ของกลุ่มติดตามดาวจานแนกตามรายชื่อหนังสือพิมพ์

ลักษณะการอ่านหนังสือพิมพ์	ไทยรัฐ	เดลินิวส์	มติชน	สยามรัฐ	แนวหน้า	บ้านเมือง	ประชาชาติธุรกิจ	ฐานเศรษฐกิจ	กรุงเทพธุรกิจ	The Nation	Bangkok Post
อ่านประจำ	461 63.7	209 28.8	64 8.8	29 4.0	14 1.9	16 2.2	33 4.6	39 5.4	20 2.8	11 1.5	12 1.7
อ่านไม่ประจำ	157 21.7	408 56.3	553 76.3	588 81.1	603 83.2	601 82.9	584 80.6	578 79.7	597 82.3	606 83.6	605 83.4
ไม่ได้ค่า	107 14.8	108 14.9	108 14.9	108 14.9	108 14.9	108 14.9	108 14.9	108 14.9	108 14.9	108 14.9	108 14.9
รวมทุกประเภท	725 100.0	725 100.0	725 100.0	725 100.0	725 100.0	725 100.0	725 100.0	725 100.0	725 100.0	725 100.0	725 100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.6 (ข) การอ่านหนังสือพิมพ์ของกลุ่มเยาวชน จำแนกตามรายชื่อหนังสือพิมพ์

ลักษณะการอ่าน หนังสือพิมพ์	ไทยรัฐ	เดลินิวส์	มติชน	สยามรัฐ	แนวหน้า	บ้านเมือง	ประชาชาติ ธุรกิจ	ฐาน เศรษฐกิจ	กรุงเทพ ธุรกิจ	The Nation	Bangkok Post
อ่านประจำ	576 77.1	276 36.9	49 6.6	14 1.9	16 2.1	12 1.6	18 2.4	29 3.9	11 1.5	6 0.8	24 3.2
อ่านไม่ประจำ	107 14.3	407 54.5	634 84.9	669 89.6	667 89.3	671 89.8	665 89.0	654 87.6	672 90.0	677 90.6	659 88.2
ไม่ได้อ่าน	64 8.6	64 8.6	64 8.6	64 8.6	64 8.6	64 8.6	64 8.6	64 8.6	64 8.6	64 8.6	64 8.6
รวมทุกประเภท	725 100.0	747 100.0	747 100.0	747 100.0	747 100.0	747 100.0	747 100.0	747 100.0	747 100.0	747 100.0	747 100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.7 (ก) ลักษณะการอ่านนิตยสารของกลุ่มบิดามารดา จำนวนตามรายชื่อ นิตยสาร

ลักษณะการอ่าน หนังสือพิมพ์	สตรีสาร	ลลนา	ดิฉัน	คู่สว่าง คู่สม	โลกตรา	ไท-คลาส	สารคดี	แพรว สุดสัปดาห์	นักษะ	บ้านและ สวน	ขวัญเรือน
อ่านประจำ	24	13	31	52	17	9	13	28	4	19	55
	3.3	1.8	4.3	7.2	2.3	1.2	1.8	3.9	0.6	2.6	7.6
อ่านไม่ประจำ	597	608	590	569	604	612	608	595	619	604	568
	82.3	83.9	81.4	78.5	83.3	84.4	83.9	82.1	85.4	83.3	78.3
ไม่ได้อ่าน	104	104	104	104	104	104	104	102	102	102	102
	14.3	14.3	14.3	14.3	14.3	14.3	14.3	14.1	14.1	14.1	14.1
รวมทุกประเภท	725	725	725	725	725	725	725	725	725	725	725
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.7 (ข) การอ่านนิยายของกลุ่มเยาวชน จำนวนตามรายชื่อนิยาย

ลักษณะการอ่าน หนังสือพิมพ์	แนว- สุดฮิตชาติ	โยนาห์ เทม	เดมเทอร์ เทม	คู่ว่าง กลุ่ม	จันทร์	สตาบิล	ชีวิตจริง	ดาว- ภาพยนตร์	หญิงไทย	ขวัญเรือน
อ่านประจำ	105 14.1	142 19.0	35 4.7	86 11.5	25 3.3	11 1.5	54 7.2	147 19.7	47 6.3	112 15.0
อ่านไม่ประจำ	578 77.4	541 72.4	648 86.7	597 79.9	658 88.1	672 90.0	629 84.2	536 71.7	636 85.1	571 76.4
ไม่ได้อ่าน	64 8.6	64 8.6	64 8.6	64 8.6	64 8.6	64 8.6	64 8.6	64 8.6	64 8.6	64 8.6
รวมทุกประเภท	747 100.0	747 100.0	747 100.0	747 100.0	747 100.0	747 100.0	747 100.0	747 100.0	747 100.0	747 100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.8 (ก) ความนิยมในการอ่านหนังสือพิมพ์คอลัมน์ประเภทต่างๆของกลุ่มบิดามารดา

ลำดับความนิยม	ข่าวการเมือง	ข่าวธุรกิจ	ข่าวชุมชน	ข่าว ภาพยนตร์	ข่าว สตรี-เด็ก	ข่าวกีฬา	ข่าว ต่างประเทศ	ข่าว บันเทิง-ดารา
ลำดับที่ 1	196	39	14	164	35	38	14	47
ลำดับที่ 2	111	72	27	116	50	69	44	68
ลำดับที่ 3	65	41	43	70	54	79	63	88
คะแนนรวมความนิยม	875	302	139	794	259	331	193	365

ตารางที่ 4.8 (ข) ความนิยมในการอ่านหนังสือพิมพ์คอลัมน์ประเภทต่างๆของกลุ่มเยาวชน

ลำดับความนิยม	ข่าวการเมือง	ข่าวธุรกิจ	ข่าวชุมชน	ข่าว ภาพยนตร์	ข่าว สตรี-เด็ก	ข่าวกีฬา	ข่าว ต่างประเทศ	ข่าว บันเทิง-ดารา
ลำดับที่ 1	95	20	11	181	18	157	27	166
ลำดับที่ 2	83	36	33	127	43	133	58	156
ลำดับที่ 3	95	42	43	88	64	87	65	150
คะแนนรวมความนิยม	546	174	142	885	204	824	262	960

ตารางที่ 4.9 การฟังวิทยุของกลุ่มบิดามารดา และกลุ่มเยาวชน

พฤติกรรมการฟังวิทยุ	บิดามารดา	เยาวชน
ฟังทุกวัน	205 (28.3)	347 (46.5)
ฟังเกือบทุกวัน	75 (10.3)	130 (17.4)
ฟังสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง	34 (4.7)	63 (8.4)
ฟังสัปดาห์ละครั้ง	19 (2.6)	8 (1.1)
ฟังบ้างไม่ฟังบ้าง ไม่แน่นอน	156 (21.5)	137 (18.3)
ไม่ฟังวิทยุ	236 (32.6)	62 (8.3)
รวมทุกประเภท	725 (100.0)	747 (100.0)

สถาบันวิทยุบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.10 (ก) ช่วงเวลาที่รับฟังวิทยุในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ของกลุ่มนิคมารดา

การฟังวิทยุ	ก่อน	6.00-	8.00-	12.00-	16.00-	19.00-	21.00-	ไม่เก็บ
	6 โมงเช้า	8.00	12.00	16.00	19.00	21.00	24.00	เวลาแถมคน
ฟังในท่วงเวลาดังกล่าว	86	142	126	90	57	47	49	154
	11.9	19.6	17.4	12.4	7.9	6.5	6.8	21.2
ไม่ได้ฟัง	403	347	363	399	432	442	440	335
ในท่วงเวลาดังกล่าว	55.5	47.8	50.0	55.0	59.5	60.9	60.6	46.2
ไม่ได้ฟังวิทยุ	236	236	236	236	236	236	236	236
	32.6	32.6	32.6	32.6	32.6	32.6	32.6	32.6
รวมทุกประเภท	725	725	725	725	725	725	725	725
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

สถาบันวิทยุบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.10 (ก) ช่วงเวลาที่รับฟังวิทยุระหว่างวันจันทร์ถึงวันศุกร์ของกลุ่มเยาวชน

การฟังวิทยุ	ก่อน 6 โมงเช้า	6.00- 8.00	8.00- 12.00	12.00- 16.00	16.00- 19.00	19.00- 21.00	21.00- 24.00	ไม่เห็น เวลาแน่นอน
ฟังในช่วงเวลาดังกล่าว	65 8.7	95 12.7	99 13.3	94 12.6	140 18.7	146 19.5	209 28.0	153 20.5
ไม่ได้ฟัง	620	590	586	591	545	539	476	532
ในช่วงเวลาดังกล่าว	83.0	79.0	78.4	79.1	72.9	72.1	63.7	71.2
ไม่ได้ฟังวิทยุ	62 8.3	62 8.3	62 8.3	62 8.3	62 8.3	62 8.3	62 8.3	62 8.3
รวมทุกประเภท	747 100.0	747 100.0	747 100.0	747 100.0	747 100.0	747 100.0	747 100.0	747 100.0

สถาบันวิทยุบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.11 คนที่บิดามารดา และกลุ่มเยาวชนตั้งวิทยุด้วย

	บิดามารดา	เยาวชน
ฟังวิทยุคนเดียว	239 (33.0)	404 (54.1)
ฟังวิทยุกับเพื่อน ๆ	10 (1.4)	64 (8.6)
ฟังกับคนในครอบครัว	122 (16.8)	196 (26.2)
ฟังกับลูก ๆ	118 (16.3)	-
ฟังกับคนอื่น	-	21 (2.8)
ไม่ได้ฟัง	236 (32.6)	62 (8.3)
รวมทุกประเภท	725 (100.0)	747 (100.0)

สถาบันวิทยุบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.12 กิจกรรมที่กลุ่มบิดมารดา และกลุ่มเยาวชนทำในขณะพักพิง

กิจกรรมที่ทำระหว่างพักพิง	บิดมารดา	เยาวชน
พักพิงอย่างเดี่ยว	38 (5.2)	94 (12.6)
ทำงานบ้าน	153 (21.1)	27 (3.6)
อ่านหนังสือ	14 (1.9)	132 (17.7)
ทำงานอดิเรก	14 (1.9)	31 (4.1)
ทำกิจกรรมส่วนตัว	26 (3.6)	32 (4.3)
เล่นกีฬา	48 (6.6)	-
ระหว่างเดินทาง	35 (4.8)	3 (0.4)
รับประทานอาหาร	6 (0.8)	8 (1.1)
พักผ่อน	85 (11.7)	169 (22.6)
ทำการบ้าน	-	49 (6.6)
นั่งใต้ฟ้า/นั่งลมพัด	306 (42.2)	202 (27.0)
รวมทุกประเภท	725 (100.0)	747 (100.0)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.13 (ก) การรับฟังรายการวิทยุของกลุ่มนิคมการค้า

การรับฟังวิทยุ	เต็ม 88	ชั่วโมงวิทยุทาง	มีลิขสิทธิ์	ว.พ.ท.711
ฟังรายการดังกล่าว	79	71	32	40
	10.9	9.8	4.4	5.5
ไม่ได้ฟังรายการดังกล่าว	410	418	457	449
	56.5	57.6	63.0	61.9
ไม่ได้ฟังวิทยุ	236	236	236	236
	32.6	32.6	32.6	32.6
รวมทุกประเภท	725	725	725	725
	100.0	100.0	100.0	100.0

สถาบันวิทยุบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.13 (ข) การรับฟังวิทยของกลุ่มแนวชนด้วย่าง

การรับฟังวิทยุ	เกิน 88	ร่นมีรายทาง	มีลลลคราทพล	ว.พ.ท.711
ฟังรายการดั่งกล่าว	276	255	120	49
	36.9	34.1	16.1	6.6
ไม่ได้ฟังรายการดั่งกล่าว	409	430	565	636
	54.7	57.6	75.6	85.1
ไม่ได้ฟังวิทยุ	62	62	62	62
	8.3	8.3	8.3	8.3
รวมทุกประเภท	747	747	747	747
	100.0	100.0	100.0	100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.14 รายการโทรทัศน์ที่ เคยเผยแพร่ เกี่ยวกับการป้องกันการติดยาเสพติดให้โทษ

การเคยดู/ไม่เคยดู	วัดจตุรดา	เขาวงกต
เคยได้ดูทางโทรทัศน์	621 85.7	632 84.6
ไม่เคยได้ดูทางโทรทัศน์	104 14.3	115 15.4
รวมทุกประเภท	725 100.0	747 100.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.15 ความรู้เกี่ยวกับสาเหตุที่เยาวชนไทยติดยาเสพติด

สาเหตุที่เยาวชนติดยาเสพติด	บิดามารดา	เยาวชน
1. คบเพื่อนไม่ดี	638 (30.0)	600 (28.2)
2. การศึกษาน้อย	97 (4.5)	107 (5.0)
3. พ่อแม่ยากจน	91 (4.3)	103 (4.8)
4. ขาดความอบอุ่น	546 (25.7)	615 (28.9)
5. ไม่รู้จักใช้เวลา	98 (4.6)	76 (3.6)
6. พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ลูก	345 (16.2)	352 (16.6)
7. เด็กยากจนสูงเอง อยากจนเอง	182 (8.6)	201 (9.4)
8. เด็กไม่ดีเอง	16 (0.7)	-
9. พ่อแม่ตามใจ	35 (1.6)	-
10. สภาพแวดล้อมไม่ดี	76 (3.6)	58 (2.7)
11. ครูปล่อยปละละเลย	2 (0.1)	-
12. ถูกหลอกลวง	-	13 (0.6)
จากคำตอบทั้งหมด	2,126 (100.0)	2,125 (100.0)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.16(ก) พรรณณะของกลุ่มบิดามารดาเกี่ยวกับสาเหตุที่เยาวชนคิดฆ่าเสขติด

ลำดับความสำคัญ	คบเพื่อน ไม่ดี	การศึกษา น้อย	พ่อแม่ ยากจน	ขาดความ อบอุ่น	ไม่รู้จัก ใช้เวลา	พ่อแม่ไม่มี เวลาให้ลูก	อยากสูบบุหรี่	เด็กไม่ ดีเอง	พ่อแม่ ตามใจ	สภาพแวดล้อม ไม่ดี	ครูปล่อยปะ ละเลย
ลำดับหนึ่ง	270	12	21	235	8	68	59	5	7	33	-
ลำดับสอง	214	34	30	196	30	117	49	7	10	24	1
ลำดับสาม	154	51	40	115	60	160	74	4	18	19	1
คะแนนรวมภายหลัง การให้น้ำหนัก	1,392 ^(๑)	155	163	1,212 ^(๑)	144	598 ^(๒)	349	33	59	166	3

ตารางที่ 4.16(ข) พรรณณะของกลุ่มเยาวชนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เยาวชนคิดฆ่าเสขติด

ลำดับความสำคัญ	คบเพื่อน ไม่ดี	การศึกษา น้อย	พ่อแม่ ยากจน	ขาดความ อบอุ่น	ไม่รู้จัก ใช้เวลา	พ่อแม่ไม่มี เวลาให้ลูก	สภาพแวดล้อม ไม่ดี	ถูก หลอกลวง	อยากลอง เสขเอง
ลำดับหนึ่ง	220	11	20	302	8	76	16	3	74
ลำดับสอง	211	39	40	194	21	107	19	2	49
ลำดับสาม	169	57	43	119	47	169	23	8	78
คะแนนรวมภายหลัง การให้น้ำหนัก	1,251 ^(๑)	168	183	1,413 ^(๑)	113	611 ^(๒)	109	21	398

ตารางที่ 4.17 คะแนนรวมภายหลังการให้น้ำหนักความเห็นเกี่ยวกับสาเหตุการที่เยาวชนติดยาเสพติดของกลุ่มเยาวชนประเภทต่างๆ

กลุ่มเยาวชน ประเภทต่าง ๆ	เคยเรียน	การศึกษา	เพื่อน	ขาดความ	ไม่รู้ใจ	เพื่อนไม่มี	สภาพแวดล้อม	ถูก	ฮากลอง
	ไม่ดี	น้อย	ยากจน	อบอุ่น	ใช้เวลา	เวลาพักผ่อน	สิ่งไม่ดี	ทดลอง	เสพติด
ชาย	624 ⁽¹⁾	79	91	578 ⁽²⁾	53	288 ⁽³⁾	50	11	203
หญิง	727 ⁽²⁾	71	92	835 ⁽¹⁾	60	383 ⁽³⁾	59	10	195
11-15 ปี	578 ⁽¹⁾	67	91	551 ⁽²⁾	30	263 ⁽³⁾	41	11	205
16-25 ปี	773 ⁽²⁾	101	92	862 ⁽¹⁾	80	348 ⁽³⁾	68	10	193
กำลังศึกษา	964 ⁽²⁾	132	128	1,046 ⁽¹⁾	70	424 ⁽³⁾	77	21	329
จบการศึกษา	387 ⁽¹⁾	36	55	367 ⁽²⁾	43	187 ⁽³⁾	32	-	71

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.18 ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างบิดามารดาและกลุ่ม เยาวชนที่มีต่อ เปื่อหาการ เผยแพร่
ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดที่เคยเผยแพร่มาแล้ว

	บิดามารดา (เปอร์เซ็นต์)	เยาวชน (เปอร์เซ็นต์)
มีความ เห็นว่าดี	(71.9)	(75.5)
-อยากให้เห็นเผยแพร่ต่อไปและให้มากขึ้นอีก	200 (27.6)	224 (30.0)
-ให้ข้อคิดและ เสนอวิธีป้องกันการติดยาเสพติด	135 (18.6)	126 (16.9)
-ทำให้คนกลัวยาเสพติด	30 (4.1)	43 (5.8)
-เยาวชนได้รู้ถึงสาเหตุการติดยาและ เห็นตัวอย่างที่ไม่ดี	71 (9.8)	83 (11.1)
-ทำให้ เห็นใจคนติดยาและอยากกำจัดไปให้หมดสิ้น	22 (3.0)	7 (0.9)
-ให้ข้อคิดกับบิดามารดาจะได้ให้ความ เอาใจใส่ดูแล ให้ความอบอุ่นแก่ลูกมากยิ่งขึ้น	38 (5.2)	56 (7.5)
-ทำให้คนตื่นตัว เรื่องอันตรายของยาเสพติดมากขึ้น	26 (3.6)	25 (3.3)
มีความ เห็นว่าไม่ดี	(3.9)	(5.6)
-ภาพที่ออกมา เด็ก เกินไปและ เสนอภาพน่ากลัว เกินไป เสนอในช่วงเวลาที่ไม่ เหมาะสม	28 (3.9)	42 (5.6)
ไม่มีความ เห็นใดๆ	175 (24.1)	141 (18.9)
รวมทั้งหมด	725 (100.0)	747 (100.0)

ตารางที่ 4.19 ทรรศนะของกลุ่มตัวอย่างบิดามารดาและกลุ่ม เยาวชนที่มีต่อวิธีการ เผยแพร่ที่มี ประสิทธิภาพและบัง เกิดผลต่อความรู้ความ เข้าใจการป้องกันการติดยาเสพติด

ความคิดเห็น	บิดามารดา	เยาวชน
1. ควรนำเสนอ เป็นการ์ตูนหรือภาพยนตร์โฆษณาสั้นๆ โดยนำดารามาแสดง	53 (7.3)	85(11.4)
2. ให้นำละครเป็นสื่อ ทำเป็นเพลงที่เข้าใจง่าย แทรกไป ตามรายการที่วัยรุ่นชอบฟัง	5 (0.7)	10(1.3)
3. ทำเป็นละครโทรทัศน์ เปรียบเทียบระหว่างคนติดยาและ คนไม่ติดยาหรือ เอาคนติดยาเสพติดมาแสดงและ เสนอ ให้เห็นผล เสียของยาเสพติด	234(32.3)	203(27.2)
4. ให้นำเผยแพร่ความรู้การป้องกันการติดยาในโรงเรียน เพราะ เพื่อนและโรงเรียนมีบทบาทในการรณรงค์ต่อต้าน ยาเสพติดมาก หรือจัด เป็นหลักสูตรแทรก เข้าไป	28 (3.9)	40(5.4)
5. ให้นำเพื่อนหรือคนสนิทช่วยตักเตือนคนติดยาเสพติด	18 (2.5)	8 (1.1)
6. ให้นำเป็นโฆษณาทางวิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ โดยเสนอความรู้ทางโทรทัศน์ให้มาก	121(16.7)	209(28.0)
8. ให้นำทำเป็นใบปลิวแจกหรือทำโปสเตอร์ติดตามที่ สาธารณะที่วัยรุ่นชอบไป	23 (3.2)	28 (3.7)
9. อื่นๆ เช่น ทำวิจัยถึงสาเหตุที่แท้จริงที่เด็กติดยาเพื่อหา ทางแก้ปัญหานำให้โฆษณาแทรกในรายการดนตรีหรือ คอนเสิร์ต ใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด สร้างค่ายวัย เป็นต้น	118(16.3)	96(12.9)
0. ไม่มีความเห็น	125(17.2)	68 (9.1)
รวมทั้งหมด	725(100.0)	747(100.0)

ตารางที่ 6.1(ก) รายการโทรทัศน์ที่เสนอแนวความคิดด้านการป้องกันยาเสพติดและนิคมผู้ค้าอย่างบิดามารดาเปิดรับ

ประเภท	ช่อง 3						ช่อง 5		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ดูเป็นประจำ	58(10.8)	71(13.2)	55(10.2)	83(15.5)	38(7.1)	25(4.5)	78(14.5)	44(8.2)	89(16.6)
ส่วนมากดู	32(6.0)	66(12.3)	43(8.0)	69(12.8)	18(3.4)	28(5.2)	65(12.1)	65(12.1)	46(8.6)
ดูบ้างไม่ดูบ้าง	92(17.1)	138(25.7)	120(22.3)	138(25.7)	73(13.6)	79(14.7)	146(27.2)	139(25.9)	96(17.9)
ไม่ตกใจดู	131(24.4)	108(20.1)	139(25.9)	106(19.7)	143(26.6)	130(24.2)	119(22.2)	117(21.8)	117(21.8)
ไม่เคยดู	224(41.7)	154(28.7)	180(33.5)	141(26.3)	265(49.3)	275(51.2)	129(24.0)	172(32.0)	189(35.2)
รวม	537(100.0)	537(100.0)	537(100.0)	537(100.0)	537(100.0)	537(100.0)	537(100.0)	537(100.0)	537(100.0)

หมายเหตุ: ช่อง 3:- 1=ละคร 17.00 น. 2=ข่าว 20.00 น. 3=ภาพยนตร์ 22.00 น. 4=บันเทิงเป็นจริง เพลิดเพลิน
5=ยุทธการปราบเม็ทซ็อก เสาร์ 6=หนังไทยวันอาทิตย์ 22.40 น.
ช่อง 5:- 7=ข่าว 20.00 น. 8=บันเทิงทุ่งเถา 22.00 น. 9=ยุทธการกับเพ็ญ 17.00 น.

ตารางที่ 6.1(ก) (ต่อ)

ประเภท	ช่อง 7					ช่อง 9	
	10	11	12	13	14	15	16
ดูเป็นประจำ	274(51.0)	47(8.8)	72(13.4)	86(16.0)	72(13.4)	55(10.2)	39(7.3)
ส่วนมากดู	110(20.5)	42(7.8)	56(10.4)	73(13.6)	48(8.9)	55(10.2)	31(5.8)
ดูบ้างไม่ดูบ้าง	72(13.4)	132(24.6)	157(29.2)	134(25.0)	109(20.3)	152(28.3)	99(18.4)
ไม่ตกใจดู	42(7.8)	133(24.8)	121(22.5)	111(20.7)	125(23.3)	133(24.8)	134(25.0)
ไม่เคยดู	39(7.3)	183(34.1)	131(24.4)	133(24.4)	183(34.1)	142(26.4)	234(43.6)
รวม	537(100.0)	537(100.0)	537(100.0)	537(100.0)	537(100.0)	537(100.0)	537(100.0)

หมายเหตุ: ช่อง 7:- 10=ข่าว 20.00 น. 11=ภาพยนตร์ไทยพีที 22.00 น. 12=7 สีถนนเจ้า
13=รัก 07 14=ละคร 17.30 น.
ช่อง 9:- 15=ตามใจ 16.00 น. 16=ถนนเจ้าโลก 17.30 น.

ตารางที่ 6.1(ข) ช่วงรายการโทรทัศน์ที่โครงการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติด และฝึกซ้อมตัวอย่างเขารวมเปิดรับ

ประเภท	ช่อง 3						ช่อง 5		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ดูเป็นประจำ	56(10.4)	45(8.4)	50(9.3)	80(14.9)	32(6.0)	28(5.2)	48(9.0)	48(9.0)	109(20.3)
ส่วนมากดู	49(9.1)	43(8.0)	77(14.4)	95(17.7)	23(4.3)	41(7.6)	62(11.6)	66(12.3)	68(12.7)
ดูบ้างไม่ดูบ้าง	107(20.0)	147(27.4)	135(25.2)	143(26.7)	85(15.9)	100(18.7)	134(25.0)	140(26.1)	111(20.7)
ไม่เคยดูเลย	125(23.3)	136(25.4)	120(22.4)	104(19.4)	141(26.3)	130(24.3)	117(21.8)	109(20.3)	118(22.0)
ไม่เคยดูเลย	199(37.1)	165(30.8)	154(28.7)	114(21.3)	255(47.6)	237(44.2)	175(32.6)	173(32.3)	130(24.3)
รวม	536(100.0)	536(100.0)	536(100.0)	536(100.0)	536(100.0)	536(100.0)	536(100.0)	536(100.0)	536(100.0)

หมายเหตุ: ช่อง 3:- 1=ละครเวลา 17.00 น. 2=ข่าว เวลา 20.00 น. 3=ภาพยนตร์เวลา 22.00 น. 4=คืนที่เย็นใจ เสาร์-อาทิตย์
 5=ชุดการขอรบเขี้ยวเขย่ง เสาร์ 6=หนังไทยวันอาทิตย์ 22.00 น.
 ช่อง 5:- 7=ข่าว เวลา 20.00 น. 8=พื้นที่กรุงเทพฯ 9=ชุดการขอรบเขี้ยวเขย่ง อาทิตย์

ตารางที่ 6.1(ข) (ต่อ)

	ช่อง 7					ช่อง 9	
	10	11	12	13	14	15	16
ดูเป็นประจำ	269(50.2)	64(11.9)	98(18.3)	139(25.9)	94(17.5)	67(12.5)	76(14.2)
ส่วนมากดู	100(18.7)	56(10.4)	88(16.4)	98(18.3)	91(17.0)	80(14.9)	61(11.4)
ดูบ้างไม่ดูบ้าง	83(15.5)	158(29.5)	175(32.6)	144(26.9)	113(21.1)	171(31.9)	136(25.4)
ไม่ค่อยดูเลย	31(5.8)	111(20.7)	89(16.6)	74(13.8)	111(20.7)	104(19.4)	102(19.0)
ไม่เคยดูเลย	53(9.9)	147(27.4)	86(16.0)	81(15.1)	127(23.7)	114(21.3)	161(30.0)
รวม	536(100.0)	536(100.0)	536(100.0)	536(100.0)	536(100.0)	536(100.0)	536(100.0)

หมายเหตุ: ช่อง 7:- 10=ข่าว เวลา 20.00 น. 11=ภาพยนตร์ไทยที่รัก 22.00 น. 12=7 สีคอนเสิร์ต เสาร์
 13=รัก 07 อาทิตย์ 14=ละครเวลา 17.30 น.
 ช่อง 9:- 15=ดาวไทย อาทิตย์ 16=คอนเสิร์ตสมิงโลก อาทิตย์

ตารางที่ 6.2(ก) การโยกย้ายสารความรู้ที่เผยแพร่ทางโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่างบิดามารดา

	สื่อครอบครัว	สื่อเยาวชน			
		อาปน ล้าน	คาราบาว	ปิยะพงษ์	ใหม่ เจริญปุระ
เคยเห็นในโทรทัศน์	304(56.6)	234(43.6)	234(43.6)	167(31.1)	134(24.9)
ไม่เคยเห็น	218(40.6)	288(53.6)	288(53.6)	355(66.1)	319(59.4)
ไม่ได้ดูโทรทัศน์ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา	15(2.8)	15(2.8)	15(2.8)	15(2.8)	15(2.8)
รวมทั้งหมด	537(100.0)	537(100.0)	537(100.0)	537(100.0)	537(100.0)

ตารางที่ 6.2(ข) การดูข่าวสารความรู้ที่เผยแพร่ทางโทรทัศน์ของกลุ่มเยาวชน

	สื่อครอบครัว	สื่อเยาวชน			
		อาปน ล้าน	น็อค คาราบาว	ปิยะพงษ์ ลีอัสน์	ใหม่ เจริญปุระ
เคยเห็นสื่อในโทรทัศน์	355(66.2)	301(56.2)	266(49.6)	220(41.0)	175(32.6)
ไม่เคยเห็น	171(3.9)	225(42.0)	260(48.5)	306(57.1)	351(65.5)
ไม่ได้ดูโทรทัศน์ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา	10(1.9)	10(1.9)	10(1.9)	10(1.9)	10(1.9)
รวม	536(100.0)	536(100.0)	536(100.0)	536(100.0)	536(100.0)

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6.3(ก) จำนวนครั้งที่บิดามารดาเห็นข่าวสารความรู้อื่นที่เสนอข่าวในโทรทัศน์

	สื่อครอบครัว		สื่อเยาวชน		
	อาชน	ลาขุน	คาราบาว	บิษะพงษ์	ใหม่ เจริญปุระ
เห็น 1 ครั้ง	16 (3.0)	25 (4.7)	44 (8.2)	27 (5.0)	21 (3.9)
เห็น 2 ครั้ง	50 (9.3)	57 (10.6)	53 (9.9)	39 (7.3)	27 (5.0)
เห็น 3 ครั้ง	45 (8.4)	41 (7.6)	42 (7.8)	23 (4.3)	24 (4.5)
เห็นมากกว่า 3 ครั้ง	173 (32.2)	94 (17.5)	80 (14.9)	67 (12.5)	57 (10.6)
เห็นแต่จำไม่ได้ว่ากี่ครั้ง	20 (3.7)	17 (3.2)	15 (2.7)	11 (2.0)	74 (13.8)
ไม่เคยเห็น ไม่ได้ดูทีวี	233 (43.4)	303 (56.4)	303 (56.4)	370 (68.9)	334 (62.2)
รวมทั้งหมด	537 (100.0)	537 (100.0)	537 (100.0)	537 (100.0)	537 (100.0)

ตารางที่ 6.3(ข) จำนวนครั้งที่เยาวชนพบข่าวสารความรู้อื่นที่เสนอข่าวในโทรทัศน์

	สื่อครอบครัว		สื่อเยาวชน		
	อาชน	ลาขุน	บิษะพงษ์	คาราบาว	ใหม่ เจริญปุระ
เห็น 1 ครั้ง	18 (3.4)	26 (4.9)	38 (7.1)	42 (7.8)	29 (5.4)
เห็น 2 ครั้ง	66 (12.3)	88 (16.4)	75 (14.0)	61 (11.4)	42 (7.8)
เห็น 3 ครั้ง	58 (10.8)	51 (9.5)	52 (9.7)	25 (4.7)	39 (7.3)
เห็นมากกว่า 3 ครั้ง	198 (36.9)	125 (23.3)	87 (16.2)	78 (14.6)	62 (11.6)
เห็นแต่จำไม่ได้ว่ากี่ครั้ง	15 (2.8)	11 (2.0)	14 (2.6)	14 (2.6)	3 (0.5)
ไม่เคยเห็น ไม่ได้ดูทีวี	181 (33.7)	235 (43.8)	270 (50.4)	316 (58.9)	361 (67.3)
รวม	536 (100.0)	536 (100.0)	536 (100.0)	536 (100.0)	536 (100.0)

ตารางที่ 6.4(ก) ความเข้าใจของบิดามารดาต่อข่าวสารความรู้ที่เผยแพร่ในโทรทัศน์

	สื่อครอบครัว		สื่อเยาวชน		
	ล้าน	ล้าน	คาบข่าว	ปีละหนึ่ง	ใหม่ เจริญปุระ
เข้าใจถูก	237(77.9)	179(76.5)	163(69.6)	139(83.2)	110(82.1)
เข้าใจไม่ถูก	41(13.5)	20(8.5)	22(9.5)	8(4.8)	8(6.0)
ไม่เข้าใจโฆษณา	4(1.3)	2(0.9)	3(1.2)	3(1.8)	-
ไม่ตอบ	22(7.2)	33(14.0)	46(19.6)	17(10.2)	16(11.9)
รวมเฉพาะผู้ที่ดูสื่อทางทีวี	304(100.0)	234(100.0)	234(100.0)	167(100.0)	134(100.0)
ไม่เคยเห็น ไม่ได้ดูทีวีโฆษณาดังกล่าว	233	303	303	370	334
รวมทั้งหมด	537	537	537	537	537

ตารางที่ 6.4(ข) ความเข้าใจความหมายในข่าวสารความรู้ที่เผยแพร่ในโทรทัศน์ของกลุ่มเยาวชน

	สื่อครอบครัว		สื่อเยาวชน		
	ล้าน	ล้าน	แอด คาบข่าว	ปีละหนึ่ง	ดิวิชั่น
เข้าใจถูก	300(84.5)	257(85.4)	213(80.0)	199(90.4)	151(86.3)
เข้าใจไม่ถูก	47(13.2)	21(7.0)	21(7.8)	11(5.0)	10(5.7)
อธิบายไม่ได้เพราะไม่เข้าใจโฆษณา	8(2.2)	23(7.6)	32(11.8)	10(4.6)	14(8.0)
รวมผู้ที่ดูข่าวสารที่เผยแพร่	355(100.0)	301(100.0)	266(100.0)	220(100.0)	175(100.0)
ไม่เคยเห็น ไม่ได้ดูโทรทัศน์	181	235	270	316	361
รวมทั้งเยาวชน	536	536	536	536	536

ตารางที่ 6.5 สาขาที่เผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์และนิตยสาร อ่านชมโดยกลุ่มตัวอย่างที่ตามมาดณะกลุ่มเยาวชน

	กลุ่มบิดามารดา		กลุ่มเยาวชน	
	สื่อมวลชน	สื่อเยาวชน	สื่อมวลชน	สื่อเยาวชน
เลขอ่านชมโฆษณา	73(13.6)	78(14.5)	116(21.6)	136(25.4)
อ่านหนังสือแต่ไม่ชมโฆษณา ไม่ได้อ่านหนังสือถึง 10 เล่ม	420(73.1)	400(74.6)	464(84.4)	459(85.5)
ทั้งหมด	537(100.0)	537(100.0)	536(100.0)	536(100.0)

ตารางที่ 6.6 จำนวนความถี่ที่กลุ่มเยาวชนอ่านชมข่าวสารที่เผยแพร่ในหนังสือ

	กลุ่มบิดามารดา		กลุ่มเยาวชน	
	สื่อมวลชน	สื่อเยาวชน	สื่อมวลชน	สื่อเยาวชน
อ่านชม 1 ครั้ง	10(1.9)	6(1.1)	23(4.3)	24(4.5)
อ่านชม 2 ครั้ง	19(3.5)	17(3.2)	26(4.9)	41(7.6)
อ่านชม 3 ครั้ง	14(2.6)	11(2.0)	27(5.0)	17(3.2)
มากกว่า 3 ครั้ง	27(5.0)	41(7.6)	40(7.5)	54(10.1)
ไม่ได้อ่าน อ่านแต่ไม่ชม ไม่ตอบ	467(87.0)	462(86.0)	420(78.3)	400(74.6)
รวมทั้งหมด	537(100.0)	537(100.0)	536(100.0)	536(100.0)

ตารางที่ 6.7 ความเข้าใจของกลุ่มเกษตรกรค้ำข้าวสาวที่เคยเข้าร่วมหนังสือพิมพ์และนิตยสาร

	กลุ่มบิดามารดา		กลุ่มเยาวชน	
	สื่อครอบครัว	สื่อเยาวชน	สื่อครอบครัว	สื่อเยาวชน
เข้าใจออก	62(84.9)	69(88.5)	110(94.8)	125(91.9)
เข้าใจไม่ออก	6(1.3)	8(10.2)	6(5.2)	11(8.1)
อธิบายไม่ได้เพราะไม่เข้าใจเนื้อหา	5(6.8)	1(1.8)	-	-
รวมผู้ที่อ่านการโฆษณา	73(100.0)	78(100.0)	116(100.0)	136(100.0)
ไม่เคยเห็น ด้านโฆษณา	464	459	420	400
รวมทั้งหมด	537	537	536	536

ตารางที่ 6.8 การรับฟังวิทยุของกลุ่มเยาวชนและกลุ่มบิดามารดา

ประเภทการรับฟัง	กลุ่มบิดามารดา				กลุ่มเยาวชน			
	เต็ม 88	นิวสิคกราฟฟิค	ร่วมไม่รายทาง	ว.พ.ท.(เอเอ็ม)	เต็ม 88	นิวสิคกราฟฟิค	ร่วมไม่รายทาง	ว.พ.ท.(เอเอ็ม)
ฟังทุกวัน	20(3.7)	1(0.2)	10(1.9)	6(1.1)	33(6.2)	6(1.1)	24(4.5)	9(1.7)
ส่วนมากฟัง	31(5.8)	15(2.8)	22(4.1)	3(0.6)	49(9.1)	18(3.4)	50(9.3)	12(2.2)
ฟังบ้างไม่ฟังบ้าง	60(11.2)	37(6.9)	57(10.6)	19(3.5)	79(14.7)	66(12.3)	80(14.9)	44(8.2)
ไม่เคยฟังเลย	426(79.4)	484(90.2)	448(83.5)	509(94.8)	375(70.0)	446(83.2)	382(71.3)	471(87.9)
รวมทั้งหมด	537(100.0)	537(100.0)	537(100.0)	537(100.0)	536(100.0)	536(100.0)	536(100.0)	536(100.0)

ตารางที่ 6.9(ก) การรับฟังข่าวสารความรู้ที่เผยแพร่ในวิทยของกลุ่มบิดามารดา

การรับฟัง	สื่อเยาวชน				สื่อครอบครัว
	ใหม่ เจริญปุระ	กานันต์ ลำขุน	คาราบาว	ปิยะพงษ์	
เคยได้ฟังโฆษณาเผยแพร่	33(6.1)	26(4.8)	31(5.8)	15(2.8)	51(9.5)
ฟังวิทยุทั้ง 4 แห่ง แต่ไม่ได้ยินโฆษณา	112(20.8)	118(22.0)	111(20.7)	125(23.3)	90(16.8)
ไม่เคยได้ฟังวิทยุรายการทั้ง 4	392(73.0)	393(73.2)	395(73.6)	397(73.9)	396(73.7)
รวมทั้งหมด	537(100.0)	537(100.0)	537(100.0)	537(100.0)	537(100.0)

ตารางที่ 6.9(ข) การรับฟังข่าวสารความรู้ที่เผยแพร่ในวิทยของกลุ่มเยาวชน

การรับฟัง	สื่อเยาวชน				สื่อครอบครัว
	ใหม่ เจริญปุระ	กานันต์ ลำขุน	คาราบาว	ปิยะพงษ์	
เคยได้ฟังโฆษณาเผยแพร่	65(12.1)	68(12.7)	66(12.3)	45(8.4)	86(16.0)
ฟังวิทยุทั้ง 4 แต่ไม่ได้ยินโฆษณา	161(30.1)	156(29.1)	160(29.9)	180(33.5)	138(25.7)
ไม่เคยได้ฟังวิทยุรายการทั้ง 4	310(57.8)	312(58.2)	310(57.8)	311(58.0)	312(58.2)
รวมทั้งหมด	536(100.0)	536(100.0)	536(100.0)	536(100.0)	536(100.0)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6.10(ก) จำนวนครั้งที่กลุ่มบิดามารดาได้ฟังข่าวสารที่เผยแพร่ทางวิทยุ

การรับฟัง	สื่อเยาวชน				สื่อครอบครัว
	ใหม่	เจริญปุระ	ลำพูน ลำซูน	คาราบาว	
ได้ฟัง 1 ครั้ง	5 (0.9)	9 (1.7)	4 (0.7)	3 (0.6)	7 (1.3)
ได้ฟัง 2 ครั้ง	11 (2.0)	5 (0.9)	7 (1.3)	4 (0.7)	12 (2.2)
ได้ฟัง 3 ครั้ง	5 (0.9)	8 (1.9)	8 (1.5)	1 (0.2)	8 (1.5)
มากกว่า 3 ครั้ง	11 (2.0)	4 (0.7)	11 (2.0)	4 (0.7)	20 (3.7)
ไม่เคยได้ยินโฆษณา ไม่ฟังสถานีอื่น ไม่ตอบ	505(94.0)	511(95.1)	507(94.4)	525(97.8)	490(91.2)
รวมทั้งหมด	537(100.0)	537(100.0)	537(100.0)	537(100.0)	537(100.0)

ตารางที่ 6.10(ข) จำนวนครั้งที่กลุ่มเยาวชนได้ฟังข่าวสารที่เผยแพร่ทางวิทยุ

การรับฟัง	สื่อเยาวชน				สื่อครอบครัว
	ใหม่	เจริญปุระ	ลำพูน ลำซูน	คาราบาว	
ได้ฟัง 1 ครั้ง	16 (3.0)	12 (2.2)	15 (2.7)	17 (3.2)	21 (3.9)
ได้ฟัง 2 ครั้ง	17 (3.2)	15 (2.8)	17 (3.2)	7 (1.3)	22 (4.1)
ได้ฟัง 3 ครั้ง	11 (2.1)	14 (2.6)	15 (2.8)	5 (0.9)	16 (3.0)
มากกว่า 3 ครั้ง	21 (3.9)	27 (5.0)	19 (3.5)	16 (3.0)	27 (5.0)
ไม่เคยได้ยินโฆษณา ไม่ฟังสถานีอื่น ไม่ตอบ	471(87.9)	468(87.3)	470(87.7)	491(91.6)	450(83.9)
รวมทั้งหมด	536(100.0)	536(100.0)	536(100.0)	536(100.0)	536(100.0)

ตารางที่ 6.11(ก) ความเข้าใจของกลุ่มนิสิตตามระดับชั้นวารสารความรู้ที่เผยแพร่ในวิทยุ

การรับฟัง	สื่อเยาวชน				สื่อครอบครัว
	ใหม่	เจริญบุรี	ลำพูน ลำปาง	คาราวาว	
เข้าใจถูกต้อง	26(78.8)	24(92.3)	29(93.6)	14(93.3)	43(84.3)
เข้าใจไม่ถูกต้อง	2(6.1)	1(3.8)	2(6.4)	-	4(7.8)
กลัวยากไม่ได้เพราะไม่เข้าใจ	5(15.1)	1(3.8)	-	1(6.7)	4(7.8)
รวมเฉพาะผู้ที่ฟังโฆษณา	33(100.0)	26(100.0)	31(100.0)	15(100.0)	51(100.0)
ไม่เคยได้ยิน ไม่ฟังวิทยุ	504	511	506	522	486
รวมทั้งหมด	537	537	537	537	537

ตารางที่ 6.11(ข) ความเข้าใจของกลุ่มนิสิตเยาวชนระดับชั้นวารสารความรู้ที่เผยแพร่ในวิทยุ

ความเข้าใจ	สื่อเยาวชน				สื่อครอบครัว
	ใหม่	เจริญบุรี	ลำพูน ลำปาง	คาราวาว	
เข้าใจถูกต้อง	62(95.4)	66(97.0)	59(89.4)	41(91.1)	83(96.5)
เข้าใจไม่ถูกต้อง	-	-	4(6.1)	3(6.6)	1(1.2)
กลัวยากไม่ได้เพราะไม่เข้าใจ	3(4.6)	2(-2.9)	3(4.5)	1(2.2)	2(2.3)
รวมผู้ที่ฟังโฆษณา	65(100.0)	68(100.0)	66(100.0)	45(100.0)	86(100.0)
ไม่เคยได้ยิน ไม่ฟังวิทยุ	471	468	470	491	450
รวมทั้งหมด	536	536	536	536	536

ตารางที่ 6.12 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการศึกษาเพศดีของกลุ่มบิดามารดาและกลุ่มเยาวชน

ประเภทความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการศึกษาเพศดี	กลุ่มบิดามารดา	กลุ่มเยาวชน
1. หลีกเลี่ยงการคบเพื่อนไม่ดี ไม่ไปมีสัมพันธ์กับคนไม่ดี	289(53.8)	325(60.7)
2. ไม่หัดทดลองเพศกาเพศดี	167(31.1)	236(44.0)
3. ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ ฟังงานอดิเรก	72(13.4)	110(20.5)
4. ระวังคำชวนชวนโทษของกาเพศดีตามสื่อมวลชนต่างๆ	45(8.4)	47(8.8)
5. พยายามเป็นแบบอย่างที่ดีๆให้ผู้อื่น ให้ความช่วยเหลือ	285(53.1)	225(42.0)
6. ถ้าเกิดปัญหาให้ไปปรึกษาครู อาจารย์ ปรึกษาผู้ปกครอง	49(9.1)	75(14.0)
7. มีความมั่นใจในตนเอง ไม่ตามเพื่อนหรือเพื่อนง่าย	52(9.7)	86(16.0)
8. ไม่เที่ยวเตร่มาก หักเค้นคนเพื่อนที่เพิกเฉยกาเพศดี ออกห่างจากมั่ว	44(8.2)	41(7.6)
รวมทั้งหมด	537(100.0)	536(100.0)

ตารางที่ 6.13 แหล่งที่มาของความรู้เกี่ยวกับวิธีการป้องกันการศึกษาเพศดี

แหล่งความรู้	กลุ่มบิดามารดา	กลุ่มเยาวชน
รู้จากในโรงเรียน ในบทเรียน และครูสอน	29(5.4)	63(11.8)
สื่อโฆษณาทางโทรทัศน์	93(17.3)	53(9.9)
พ่อแม่บอกและสั่งสอน	8(1.5)	7(1.3)
สื่อโฆษณาทางหนังสือพิมพ์และหนังสือต่างๆ	21(3.9)	17(3.2)
สื่อทางวิทยุ	4(0.7)	-
ภาพยนตร์และโปสเตอร์ต่อต้านกาเพศดี	2(0.4)	1 (0.2)
จากประสบการณ์และคิดได้เอง	214(39.9)	142(26.5)
ไม่ทราบ ไม่ตอบ	166(30.9)	253(47.2)
รวมทั้งหมด	537(100.0)	536(100.0)

ตารางที่ 6.14 ความคิดเห็นของกลุ่มนิสิตตามวาระและแถวชนเกี่ยวกับเนื้อหาคำพูดที่ใช้ในโฆษณาแผนพรทางโทรศัพท์

ความคิดเห็น	บิดามารดา	แถวชน
เข้าใจง่าย มีเนื้อหาสาระดีจึงตื่นตัววาดค่านยาเสพติด	165(30.7)	202(37.7)
ทำให้รู้จักโทษของยาเสพติด กู้ยาที่นำไปติดยา	35(6.5)	48(9.0)
เป็นการเสนอทางออกหลายทางเพื่อไม่ให้ติดยา	13(2.4)	32(6.0)
ใช้ตัวแสดงดี เป็นที่รู้จักทำให้แถวชนคล้อยตาม	11(2.0)	5(0.9)
ดี แต่สั้นเกินไป บางครั้งไม่รู้เรื่อง	28(5.2)	22(4.1)
ให้ข้อคิดความรู้แก่ผู้ใหญ่ พลนจะได้อุณเวลาใจสบายมากขึ้น	13(2.4)	6(1.1)
ดีทำให้ระลึกเรื่องการให้ความอบอุ่นแก่ลูก	53(9.9)	64(11.8)
ไม่ดี สั้นเกินไป ไม่ตื่นตื่นไวใจ เข้าใจยาก กวากว	18(3.4)	18(3.4)
ไม่เข้าใจโฆษณา		11(2.1)
ไม่มีความเห็น ไม่เคยดูทีวี ไม่เคยเห็นโฆษณา	201(37.4)	129(24.1)
รวมทั้งหมด	537(100.0)	536(100.0)

ตารางที่ 6.15 ความคิดเห็นของกลุ่มนิสิตตามวาระและแถวชนเกี่ยวกับเนื้อหาคำพูดที่ใช้ในการเขียนพรในหนังสือ

ความคิดเห็น	บิดามารดา	แถวชน
1. เนื้อหาดี ง่ายตรงประเด็น อ่านเข้าใจง่าย	68(12.7)	109(20.3)
2. คำพูดที่ใช้มีเนื้อหาสาระดี เป็นการชักชวนและเตือนสติไว้วาง	14(2.6)	16(3.0)
3. เนื้อหาดี ทำให้เกิดความคิดที่จะปฏิบัติตาม	12(2.2)	16(3.0)
8. เนื้อหาดีแต่คำพูดสั้นเกินไป คนมีการศึกษาน้อยไม่เข้าใจ	14(2.6)	16(3.0)
0. ไม่แสดงความคิดเห็น ไม่ได้อ่านพบ	429(79.9)	379(70.7)
รวมทั้งหมด	537(100.0)	536(100.0)

ตารางที่ 6.16 ความคิดเห็นของกลุ่มบิดามารดาและกลุ่มเยาวชนต่อเนื้อหาหลักสูตรที่จัดเผยแพร่ทางวิทยุ

ความคิดเห็น	กลุ่มบิดามารดา	กลุ่มเยาวชน
ข้อความที่เผยแพร่ดี เข้าใจง่าย สั้นได้ความครบ	48(8.9)	78(14.6)
พอใช้ได้ ฟังแล้วพอเข้าใจ แต่ไม่แน่ใจว่าจะได้ผล	13(2.4)	12(2.2)
ไม่ค่อยรู้เรื่อง ขาดเร็วเกินไป ไม่เหมือนในทีวี มีภาพ ช่วยให้เข้าใจได้มากกว่า	14(2.6)	15(2.8)
ไม่มีความเห็น ไม่ได้ฟัง	462(86.0)	431(80.4)
รวมทั้งหมด	537(100.0)	536(100.0)

ตารางที่ 6.17 ความคิดเห็นของกลุ่มบิดามารดาและกลุ่มเยาวชนเกี่ยวกับช่วงเวลาที่เหมาะสมในโทรทัศน์

ความคิดเห็น	บิดามารดา	เยาวชน
ระยะเวลาของแต่ละเรื่องสั้นเกินไป ต้องการให้เผยแพร่มากกว่านี้	79(14.7)	86(16.0)
เสนอตอนช่วงเวลาเย็นดีกว่า เพราะเป็นเวลาเลิกเรียน	43(8.0)	51(9.5)
ช่วงเวลาที่เสนอตอนข่าวดีที่สุด หรือช่วง 2-3 คู่	56(10.4)	67(12.5)
ช่วงเวลาที่เสนออยู่ปัจจุบันดีที่สุด แต่อยากให้มีทุกวัน	171(31.8)	185(34.5)
ควรมีเสนอในวันเสาร์และอาทิตย์ เพราะจะมีคนดูมากและเต็มที่	16(3.0)	15(2.8)
ควรเสนอตอนดึก	5(0.9)	6(1.1)
ไม่มีความเห็น ไม่เคยดูทีวี ไม่เคยเห็นโฆษณา	167(31.1)	126(23.5)
รวมทั้งหมด	537(100.0)	356(100.0)

ตารางที่ 6.18 ความคิดเห็นของกลุ่มบิดามารดาและกลุ่มเยาวชนที่มีต่อช่วงเวลาที่สามารถเล่นนพวในวิทย

ช่วงเวลาที่เหมาะสม	กลุ่มบิดามารดา	กลุ่มเยาวชน
3 โมงเย็นถึง 6 โมงเย็น	6 (1.1)	21 (3.9)
6 โมงเย็นถึง 4 ทุ่ม	51 (9.5)	87 (16.2)
เวลาช่วงเช้าตั้งแต่ 6 โมงถึงเที่ยง	27 (5.0)	29 (5.4)
ตอนเช้าถึงในรณหรือตอนเที่ยงกลางวัน	7 (1.3)	4 (1.1)
คืนราชการตลอด 24 ชั่วโมง	20 (3.7)	36 (6.7)
ช่วงเวลา 2 ทุ่มถึง 6 โมงเช้า	5 (0.9)	8 (1.5)
ช่วงเวลาที่เหมาะสมอื่น	2 (0.4)	4 (0.7)
ในเสาร์-อาทิตย์ตอน 5-6 โมงเย็น	-	1 (0.2)
ไม่มีความเห็น ไม่เคยถึง	419 (78.0)	344 (64.2)
รวมทั้งหมด	537 (100.0)	536 (100.0)

ตารางที่ 6.19 ความคิดเห็นของกลุ่มบิดามารดา และกลุ่มเยาวชนเกี่ยวกับสถานีวิทสุที่ควรจะใช้ในการเล่นนพว

รายการสถานีวิทสุ	กลุ่มบิดามารดา	กลุ่มเยาวชน
ว.พ.ศ.	3 (0.6)	2 (0.4)
เต็ม 88	32 (6.0)	33 (6.2)
นิเวศวิทยา	-	1 (0.2)
รวมไม่ทราบ	5 (0.9)	13 (2.4)
รายการคนต่าง ๆ เช่น บันไดคนคนในอะคีน่า	10 (1.9)	28 (5.2)
สถานีวิทสุอื่นต่าง ๆ	5 (0.9)	10 (1.9)
สถานีวิทสุระบุเลขอะคีน่า เช่น มอ. ลสมท.	28 (5.2)	52 (9.7)
ทุกสถานีวิทสุ	31 (5.8)	53 (9.9)
ไม่มีความเห็น ไม่ช้รายการ	420 (78.2)	344 (64.2)
รวมทั้งหมด	537 (100.0)	536 (100.0)

ตารางที่ 6.20 ความคิดเห็นของกลุ่มบิดามารดาและเยาวชนเกี่ยวกับหน้าหนังสือที่ควรจะนำ
ข่าวสารความรู้อลงเผยแพร่

ความคิดเห็น	บิดามารดา	เยาวชน
1. หน้ากลาง	48(8.9)	63(11.8)
2. หน้า 1, 2 และ 5 เพราะมีการ์ตูนเยาวชนจะอ่านมาก	71(13.2)	72(13.4)
3. หน้าข่าวบันเทิง	61(11.4)	74(13.8)
4. หน้าข่าวกีฬาหรือหน้าสุดท้ายของหนังสือพิมพ์	6(1.1)	19(3.5)
5. ปกหลัง	38(7.1)	39(7.3)
6. หน้ารายการเด่นและความเป็นภาพสี	68(12.7)	62(11.6)
7. ปกด้านใน	20(3.7)	22(4.1)
8. หน้าพิเศษ	3(0.6)	3(0.6)
0. ไม่มีความเห็น	222(41.3)	182(34.0)
รวมทั้งหมด	537(100.0)	536(100.0)

ตารางที่ 6.21 ความคิดเห็นของกลุ่มบิดามารดาและเยาวชนเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ที่ควรจะนำ
ข่าวสารความรู้อลงเผยแพร่

ความคิดเห็น	บิดามารดา	เยาวชน
1. ไทยรัฐ	77(14.3)	52(9.7)
2. เดลินิวส์	6(1.1)	5(0.9)
3. หนังสือพิมพ์รายวันทุกฉบับ	115(21.4)	103(19.2)
4. หนังสือรายวัน เช่น ข่าว ไร่น่าไกล	47(8.8)	68(12.7)
5. หนังสือกีฬา	2(0.4)	10(1.9)
6. หนังสือสำหรับเด็ก	5(0.9)	8(1.5)
7. นิตยสารต่างๆ เช่น สวรรค์ กุศลวิ มหัศจรรย์	36(6.7)	59(10.0)
8. หนังสือบันเทิงต่างๆ เช่น เอนเทอร์เทน สตาฟิ๊ค	6(1.1)	17(3.2)
9. อื่นๆ (หลายเล่ม)	24(4.5)	54(10.1)
0. ไม่มีความเห็น ไม่อ่านหนังสือ	219(40.8)	160(29.9)
รวมทั้งหมด	537(100.0)	536(100.0)

ตารางที่ 5.22 ความคิดเห็นของกลุ่มบิดามารดาและกลุ่มเยาวชนเกี่ยวกับวิธีการนำเสนอในโทรทัศน์

ความคิดเห็น	บิดามารดา	เยาวชน
เลือกคิวแสดงเหมาะสมและเป็นดาวที่ประชาชนให้ความสนใจดี	197(36.7)	258(48.1)
วิธีเสนอปัจจุบันดีอยู่แล้ว แต่ควรเสนอให้มากขึ้นกว่าเดิม	28(5.2)	44(8.2)
มีสาระเตือนใจดีแต่ควรมีเรื่องราวประกอบเพื่อให้ความสนใจมากกว่านี้	30(5.6)	43(8.0)
ต้องการให้มีนักวิจัยหรือดาวภาพยนต์ที่จูงมาเป็นสื่อในการเผยแพร่	18(3.4)	21(3.9)
เสนอเรื่องสั้นๆและเข้าใจง่ายดี	55(10.2)	36(6.7)
ควรจะเป็นคนที่ไม่ใช่ดารามาเป็นสื่อ อาจเป็นพวกที่เคยศึกษาเพศศึกษา	1(0.2)	7(1.3)
ยังไม่ดีนัก น่ากลัว สั้นเกินไป เนื้อหาสั้นจนเข้าใจยาก น่าจะเป็นเรื่องสั้นๆ	17(3.2)	9(1.7)
ไม่มีความเห็น ไม่เคยดูทีวี ไม่เคยเห็นโฆษณา	191(35.6)	118(22.0)
รวมทั้งหมด	537(100.0)	536(100.0)

ตารางที่ 6.23 ความคิดเห็นของกลุ่มบิดามารดาและกลุ่มเยาวชนต่อการนำเสนอของดารามาเป็น ผู้เผยแพร่ข่าวสารความรู้ทางวิทยุ

ความคิดเห็น	กลุ่มบิดามารดา	กลุ่มเยาวชน
ดีเพราะผู้ให้เสียงเป็นคนมีชื่อเสียง ประชาชนให้ความสนใจ	405(75.4)	437(81.5)
ดีเพราะเยาวชนชอบเขียนแบบดารา-นักวิจัยที่ทันสมัย	53(9.9)	51(9.5)
คิดน่าจะดีดาราคงอื่นมากกว่านี้	5(0.9)	2(0.4)
น่าจะใช้คนคิดอาจวิ่งมาให้เสียงโดยเฉพาะเยาวชน	19(3.5)	7(1.3)
ไม่เห็นว่าเป็นดี เพราะดาราน่าเหล่านั้นหากมีประวัติไม่ดีมาก่อน	10(1.9)	11(2.1)
ไม่คิดว่าจะได้ผลในการชักจูง เพราะจะสนใจแต่ดาราน่า	2(0.4)	2(0.4)
โดยไม่สนใจเนื้อหาความรู้ที่ชักชวน		
ไม่มีความเห็น ไม่ไว้ใจ	43(8.0)	26(4.9)
รวมทั้งหมด	537(100.0)	536(100.0)

ตารางที่ 6.24 ความรู้สึกของกลุ่มบิดามารดาและกลุ่มเยาวชนที่มีต่อข่าวสารความรู้ที่เผยแพร่ทางโทรทัศน์

	บิดามารดา		เยาวชน	
	สื่อครอบครัว	สื่อเยาวชน	สื่อครอบครัว	สื่อเยาวชน
ชอบมาก	68 (22.3)	89 (23.4)	96 (27.0)	104 (24.5)
ค่อนข้างชอบ	167 (54.9)	202 (53.2)	174 (49.0)	233 (54.8)
เฉยๆ	44 (14.5)	74 (19.5)	60 (16.9)	71 (16.7)
ค่อนข้างไม่ชอบ	15 (4.7)	6 (1.6)	12 (3.4)	7 (1.6)
ไม่ชอบ	10 (3.3)	9 (2.3)	13 (3.7)	10 (2.5)
รวมผู้ที่รับข่าวสารที่เผยแพร่	304 (100.0)	380 (100.0)	355 (100.0)	425 (100.0)
ไม่เคยเห็น ไม่เคยดูทีวี	233	157	181	111
รวมทั้งหมด	537	537	536	536

ตารางที่ 6.25 ความคิดเห็นของกลุ่มบิดามารดาและเยาวชนเกี่ยวกับความสนใจในข่าวสารความรู้ที่เผยแพร่ในหนังสือพิมพ์และนิตยสาร

ความคิดเห็น	บิดามารดา	เยาวชน
ชอบมาก	27 (22.5)	50 (27.3)
ค่อนข้างชอบ	74 (61.6)	105 (57.4)
เฉยๆ	17 (14.1)	18 (9.8)
ค่อนข้างไม่ชอบ	2 (1.7)	9 (4.9)
ไม่ชอบเลย	-	1 (0.5)
รวมเฉพาะผู้รับข่าวสารความรู้	120 (100.0)	183 (100.0)
ไม่ได้ดูในหน้า ไม่ได้อ่านหนังสือพิมพ์ ไม่มีความเห็น	417	352
รวม	537	536

ตารางที่ 6.26 ความคิดเห็นของกลุ่มบิดามารดาและเยาวชนเกี่ยวกับความพอใจในข่าวสารความรู้ที่เผยแพร่ในวิทยุ

	กลุ่มบิดามารดา	กลุ่มเยาวชน
ชอบมาก	17(22.1)	33(27.3)
ค่อนข้างชอบ	42(54.5)	61(50.4)
เฉยๆ	14(18.2)	21(17.3)
ค่อนข้างไม่ชอบ	2(2.6)	3(2.5)
ไม่ชอบเลย	2(2.6)	3(2.5)
รวมเฉพาะผู้รับข่าวสารความรู้	77(100.0)	121(100.0)
ไม่มีความเห็น ไม่ได้ฟัง	458	415
รวมทั้งหมด	537	536

ตารางที่ 6.27 ข่าวสารความรู้ที่เผยแพร่ทางโทรทัศน์เยาวชนและบิดามารดาชอบมากที่สุด

	บิดามารดา	เยาวชน
ลำพูน ลำขุน	67(17.9)	96(22.2)
แล็ด คาราาว	43(11.5)	57(13.2)
บิยะหงษ์ ดีวักอณ	35(9.4)	43(9.9)
โพน้ เจริญปุระ	29(7.8)	39(9.0)
สี่ครบครว	130(34.8)	137(31.7)
ไม่ชอบเลย	40(10.7)	36(8.3)
ชดกเท่าๆกัน	31(8.3)	24(5.5)
รวมผู้แสดงความคิดเห็น	373(100.0)	432(100.0)
ไม่เคยดู ไม่เห็น	162	104
รวมทั้งหมด	537	536

ตารางที่ 6.28 จำแนกความรู้ที่เผยแพร่ทางวิทยุที่กลุ่มบิดามารดาและกลุ่มเยาวชนชนบทมากที่สุด

	กลุ่มบิดามารดา	กลุ่มเยาวชน
ภาพยนตร์	8(11.2)	19(16.1)
นิตยสาร	11(15.5)	21(17.3)
วิทยุชุมชน	4(5.6)	8(6.8)
วิทยุกระจายเสียง	9(12.7)	9(7.6)
สื่อมวลชน	26(36.6)	44(37.3)
ไม่ทราบชื่อวิทยุชุมชนใด	11(15.5)	10(8.5)
ชอบเท่าๆกัน	2(2.8)	7(5.9)
รวมผู้แสดงความคิดเห็น	71(100.0)	118(100.0)
ไม่มีความเห็น ไม่ได้ฟัง	466	418
รวมทั้งหมด	537	536

ตารางที่ 6.29 ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการเผยแพร่ความรู้ด้านกาชองกันยาเสพติด

ข้อเสนอแนะ	กลุ่มบิดามารดา	กลุ่มเยาวชน
ทำเป็นวิทยุผ่านจอเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด	14(2.6)	14(2.6)
เสนอข่าวสารเรื่องยาเสพติดทุกวันเพื่อคนจะได้ทราบ	58(10.8)	58(10.8)
จัดรายการที่ประชาชนชอบมาฟังคำแนะนำความรู้เรื่องยาเสพติด	37(6.9)	57(10.6)
ทำเป็นการ์ตูนหรือละครสั้นหรือภาพยนตร์ต่อต้านยาเสพติด	41(7.6)	50(9.3)
เพิ่มเวลาในโทรทัศน์ให้มากขึ้น และกระจายไปตามสื่อมวลชนต่างๆ	193(35.9)	209(39.0)
เชิญผู้คิดยาเสพติดมาสัมภาษณ์และโทษของการติดยา	18(3.4)	11(2.1)
รณรงค์ให้ความรู้ในโรงเรียนและหม่อมตองเอาใจใส่ผู้ติดยา	11(2.0)	10(1.9)
จัดกิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับยาเสพติด ประชาดริยงความ ค่ายวิทยุ และจัดนิทรรศการในหมู่บ้าน	3(0.6)	5(0.9)
ทำเป็นโฆษณาใช้ตราเด็กแสดงให้เร้าใจมากกว่าเดิม	21(3.9)	8(1.5)
ไม่มีความเห็น	141(26.3)	114(21.3)
รวมทั้งหมด	537(100.0)	536(100.0)

ตารางที่ 8.1 จำนวนครั้งที่ข่าวสารความรู้ที่นำออก เผยแพร่ผ่านสื่อประเภทต่างๆ

รายการที่นำออก เผยแพร่	จำนวนครั้ง	ประเภทสื่อ	
		ติดตามราคา	เยาวชน
โทรทัศน์ช่อง 3	45	30	15
โทรทัศน์ช่อง 5	21	11	10
โทรทัศน์ช่อง 7	34	14	20
โทรทัศน์ช่อง 9	12	8	4
รวม	112	63	49
วิทยุเอฟเอ็ม 88 (16.00-21.00 น.)	113	-	113
วิทยุเอฟเอ็ม 88 (20.00-24.00 น.)	254	-	254
วิทยุมิวสิกแทรฟ	133	-	133
วิทยุร่วมไม้รายทาง	123	123	-
วิทยุ 107 เรดิโอโปรแกรม	7	7	-
วิทยุ ว.พ.ท. (เอเอ็ม)	267	267	-
รวม	897	397	500
ไทยรัฐ	5	-	5
มติชน	5	-	5
ดิฉัน	2	2	-
คู่สร้าง-คู่สม	2	2	-
ชีวิตรจริง	4	4	-
แพรวสุดสัปดาห์	2	-	2
วัยน่ารัก	2	-	2
คาราภาพยนตร์	2	-	2
กราฟิค	2	-	2
เอนเทอร์เทน	4	-	4
รวม	30	8	22
รวมทั้งโครงการ	1,039	468	571

ตารางที่ 8.2 จำนวนผู้ที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดจากโครงการฯ

	บิตามารดา	เยาวชน	รวมทั้งหมด
ได้รับความรู้	429 (83.8)	493 (95.0)	922 (89.4)
ไม่ได้รับความรู้	83 (16.2)	26 (5.0)	109 (10.6)
รวม	512 (100.0)	519 (100.0)	1,031 (100.0)

ตารางที่ 8.3 การดูแลโทรทัศน์ของกลุ่มเป้าหมายที่ติดตามไม่ได้ระยะที่ 2 และระยะที่ 3

การดูแลโทรทัศน์	บิตามารดา	เยาวชน	รวมทั้งหมด
1. ดูทุกวัน	147 (66.5)	14 (61.6)	290 (64.0)
2. ดูเฉพาะเสาร์-อาทิตย์	5 (2.3)	16 (6.9)	21 (4.6)
3. ดูบ้างไม่ดูบ้าง	62 (28.1)	67 (28.9)	129 (28.5)
4. ยืม	7 (3.2)	6 (2.6)	13 (2.9)
รวมทั้งหมด	221 (100.0)	232 (100.0)	453 (100.0)

ตารางที่ 8.4 ประเภทรายการโทรทัศน์ที่กลุ่มเป้าหมายที่ติดตามไม่ได้ ระยะที่ 2 และ 3 ดู

ความถี่การ ดูรายการ	ภาพยนตร์	บิตามารดา			เยาวชน			ละคร
		ข่าว	ดนตรี/ คอนเสิร์ต	ละคร	ข่าว	ดนตรี/ คอนเสิร์ต		
1. ดูเป็นประจำ	51 (23.1)	149 (67.4)	24 (10.9)	77 (34.8)	81 (34.9)	91 (39.2)	103 (44.4)	86 (37.1)
2. ส่วนใหญ่จะดู	42 (19.0)	35 (15.8)	28 (12.7)	28 (12.7)	48 (20.7)	44 (19.0)	40 (17.2)	36 (15.5)
3. ดูบ้างไม่ดูบ้าง	50 (22.6)	26 (11.8)	55 (24.9)	52 (23.5)	59 (25.4)	52 (22.4)	49 (21.1)	55 (23.7)
4. ไม่ค่อยได้ดู	46 (20.8)	5 (2.3)	59 (26.7)	32 (14.5)	28 (12.1)	24 (10.3)	19 (8.2)	22 (9.5)
5. ไม่ดูเลย	32 (14.5)	6 (2.7)	55 (24.9)	32 (14.5)	16 (6.9)	21 (9.0)	21 (9.0)	33 (14.2)
รวมทั้งหมด	221 (100.0)	221 (100.0)	221 (100.0)	221 (100.0)	232 (100.0)	232 (100.0)	232 (100.0)	232 (100.0)

ตารางที่ 8.5 พหุเชิงสัณฐานประเภทที่กลุ่มเป้าหมายบิดามารดาที่ติดตามไม่ได้ระยะที่ 2 และ 3 ล้านประจำปี

	โทษรัฐ	มลทิน	แพรวสุกซ์ปดาศี	คฉิน	คู่ร้างคู่สม
1. ล้านประจำปี	130(58.8)	24(10.9)	11(5.0)	8(3.6)	13(5.9)
2. ล้านไม่ประจำปี	33(14.9)	139(62.9)	153(69.2)	156(70.6)	151(68.3)
3. ไม่อ่านหนังสือ	58(26.2)	58(26.2)	57(25.8)	57(25.8)	57(25.8)
รวมทั้งหมด	221(100.0)	221(100.0)	221(100.0)	221(100.0)	221(100.0)

ตารางที่ 8.6 พหุเชิงสัณฐานประเภทที่กลุ่มเป้าหมายเยาวชนที่ติดตามไม่ได้ระยะที่ 2 และ 3 ล้านประจำปี

	โทษรัฐ	มลทิน	แพรวสุกซ์ปดาศี	วัยนำรัก	เอนเทอร์เทน	คู่ร้างคู่สม	ฮาร์ทิก	ชีวิตจริง	ดาวภาพยนตร์
1. ล้านประจำปี	170(73.3)	13(5.6)	30(12.9)	39(16.8)	11(4.7)	21(9.1)	4(1.7)	15(6.5)	42(18.1)
2. ล้านไม่ประจำปี	60(25.9)	217(93.5)	200(86.2)	191(82.3)	219(94.4)	209(90.1)	226(97.4)	215(92.7)	188(81.0)
รวมทั้งหมด	232(100.0)	232(100.0)	232(100.0)	232(100.0)	232(100.0)	232(100.0)	232(100.0)	232(100.0)	232(100.0)

ตารางที่ 8.7 สอนวิทย์ที่กลุ่มเป้าหมายที่ติดตามไม่ได้ระยะที่ 2 และ 3 พังเป็นประจำปี

	บิดามารดา				เยาวชน			
	เลขเห็น 88	ร่วมไม่รายทาง	มีฉิดแนวพหุทิศ	วพ.	เลขเห็น 88	ร่วมไม่รายทาง	มีฉิดแนวพหุทิศ	วพ.
1. พังรายการ	21(9.5)	25(11.3)	9(4.1)	7(3.2)	78(33.6)	87(37.5)	33(14.2)	12(5.2)
2. ไม่งรายการ	159(71.9)	155(70.1)	171(77.4)	173(78.3)	150(64.7)	141(60.8)	195(84.1)	216(93.1)
3. ไม่งวิทย์	41(18.6)	41(18.6)	41(18.6)	41(18.6)	4(1.7)	4(1.7)	4(1.7)	4(1.7)
รวมทั้งหมด	221(100.0)	221(100.0)	221(100.0)	221(100.0)	232(100.0)	232(100.0)	232(100.0)	232(100.0)

ตารางที่ 8.8 การรับความรู้ข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทสื่อมวลชน
เมื่อสิ้นสุดโครงการฯ

	บิดามารดา			เยาวชน		
	ทีวี	สิ่งพิมพ์	วิทยุ	ทีวี	สิ่งพิมพ์	วิทยุ
ได้รับความรู้	408	133	69	494	278	219
%	(79.7)	(26.0)	(13.5)	(92.3)	(53.6)	(42.2)
ไม่ได้รับความรู้	104	379	443	40	241	300
%	(20.3)	(74.0)	(86.5)	(7.7)	(46.4)	(57.8)

ตารางที่ 8.9 แหล่งความรู้ที่ได้รับเมื่อสิ้นสุดโครงการ

แหล่งของข่าวสารความรู้	บิดามารดา	เยาวชน	รวมทั้งหมด
โทรทัศน์	259 (50.6)	150 (28.9)	409 (39.7)
หนังสือพิมพ์-นิตยสาร	16 (3.1)	11 (2.1)	27 (2.6)
วิทยุ	4 (0.8)	2 (0.4)	6 (0.6)
ทีวีและหนังสือพิมพ์	85 (16.5)	113 (21.8)	198 (19.2)
ทีวีและวิทยุ	33 (6.4)	63 (12.1)	96 (9.3)
หนังสือพิมพ์และวิทยุ	1 (0.2)	1 (0.2)	2 (0.2)
ทีวีและวิทยุและหนังสือพิมพ์	31 (6.1)	153 (29.5)	184 (17.8)
ไม่มีความรู้	83 (16.2)	26 (5.0)	109 (10.6)
รวม	512 (100.0)	159 (100.0)	1,031 (100.0)

ตารางที่ 8.10(ก) การรับข่าวสารความรู้ที่เผยแพร่ทางโทรทัศน์ เมื่อสิ้นสุดโครงการของกลุ่มตัวอย่างบิดามารดา

การรับข่าวสารความรู้ ทางโทรทัศน์	สื่อครอบครัว	สื่อเยาวชน			
		อาชน	แอ็ด	ปิยะพงษ์	พงษ์
เคยเห็นกับโทรทัศน์	345 (67.4)	279 (54.5)	266 (52.0)	246 (48.0)	201 (39.3)
ไม่เคยเห็น	155 (30.2)	221 (43.1)	234 (45.7)	254 (49.6)	299 (58.4)
ไม่ได้ดูทีวีในช่วง 6 เดือน ที่ผ่านมา	12 (2.3)	12 (2.3)	12 (2.3)	12 (2.3)	12 (2.3)
รวม	512(100.0)	512(100.0)	512(100.0)	512(100.0)	512(100.0)

ตารางที่ 8.10(ข) การรับข่าวสารความรู้ที่เผยแพร่ทางโทรทัศน์ เมื่อสิ้นสุดโครงการของกลุ่มตัวอย่างเยาวชน

การรับข่าวสารความรู้ ทางโทรทัศน์	สื่อครอบครัว	สื่อเยาวชน			
		อาชน	แอ็ด	ปิยะพงษ์	พงษ์
เคยเห็นกับโทรทัศน์	377 (72.6)	379 (73.0)	372 (71.7)	355 (68.4)	307 (59.2)
ไม่เคยเห็น	132 (25.4)	130 (25.1)	137 (26.4)	154 (29.6)	202 (38.9)
ไม่ได้ดูทีวีในช่วง 6 เดือน ที่ผ่านมา	10 (1.9)	10 (1.9)	10 (1.9)	10 (1.9)	10 (1.9)
รวม	519(100.0)	519(100.0)	519(100.0)	519(100.0)	519(100.0)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8.11(ก) ความเข้าใจของบิดามารดาที่มีต่อข่าวสารความรู้ที่เผยแพร่ในโทรทัศน์

	สื่อครอบครัว	สื่อเยาวชน			
		ภาพยนตร์	แอ็ค	ปิยะพงษ์	ใหม่
เข้าใจถูกต้อง	316(91.5)	251(90.0)	244(91.7)	226(91.8)	189(94.0)
เข้าใจไม่ถูกต้อง	21(6.1)	12(4.3)	11(4.1)	6(2.4)	4(2.0)
ไม่เข้าใจเลย	8(2.3)	16(5.7)	11(4.1)	14(5.7)	8(4.0)
รวมผู้มีความรู้	345(100.0)	279(100.0)	266(100.0)	246(100.0)	201(100.0)
ผู้มีความรู้ ไม่ได้ดูทีวี ในช่วงเวลาดังกล่าว	167	233	246	266	311
รวมทั้งหมด	512	512	512	512	512

ตารางที่ 8.11(ข) ความเข้าใจของเยาวชนที่มีต่อข่าวสารความรู้ที่เผยแพร่ในโทรทัศน์

	สื่อครอบครัว	สื่อเยาวชน			
		ภาพยนตร์	แอ็ค	ปิยะพงษ์	ใหม่
เข้าใจถูกต้อง	365(94.4)	359(94.7)	350(94.1)	346(97.4)	295(96.1)
เข้าใจไม่ถูกต้อง	18(4.8)	10(2.6)	13(3.5)	5(1.4)	8(2.6)
ไม่เข้าใจเลย	3(0.8)	10(2.6)	9(2.4)	4(1.1)	4(1.3)
รวมผู้มีความรู้	377(100.0)	379(100.0)	372(100.0)	355(100.0)	307(100.0)
ผู้มีความรู้ ไม่ได้ดูทีวี ในช่วงเวลาดังกล่าว	142	140	147	164	212
รวมทั้งหมด	519	519	519	519	519

ตารางที่ 8.12 การรับข่าวสารความรู้ที่เผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์และนิตยสาร เมื่อสิ้นสุดโครงการของกลุ่มตัวอย่างบิดามารดาและกลุ่มเยาวชน

การรับข่าวสารความรู้ทางหนังสือพิมพ์ และนิตยสาร	กลุ่มบิดามารดา		กลุ่มเยาวชน	
	สื่อครอบครัว	สื่อเยาวชน	สื่อครอบครัว	สื่อเยาวชน
อ่านข่าวสารความรู้	103 (20.1)	87 (17.0)	169 (32.6)	228 (43.9)
อ่านแต่ไม่ทราบบทความรู้	303 (59.2)	319 (62.3)	315 (60.7)	256 (49.3)
ไม่ได้อ่านหนังสือ	106 (20.7)	106 (20.7)	35 (6.7)	35 (6.7)
รวม	512 (100.0)	512 (100.0)	519 (100.0)	519 (100.0)

ตารางที่ 8.13 ความเข้าใจของกลุ่มบิดามารดาและกลุ่มเยาวชนต่อข่าวสารที่เผยแพร่ทางสิ่งพิมพ์

	ตัวอย่างบิดามารดา		ตัวอย่างเยาวชน	
	สื่อครอบครัว	สื่อเยาวชน	สื่อครอบครัว	สื่อเยาวชน
เข้าใจถูก	100 (97.1)	84 (96.5)	168 (99.4)	215 (94.3)
เข้าใจไม่ถูก	3 (2.9)	3 (3.5)	1 (0.6)	11 (4.8)
ไม่เข้าใจเลย	-	-	-	2 (0.9)
รวมผู้มีความรู้	103 (100.0)	87 (100.0)	169 (100.0)	228 (100.0)
ไม่มีความรู้ ไม่อ่านหนังสือพิมพ์	409	425	350	291
ในช่วงเวลาดังกล่าว				
รวมทั้งหมด	512	512	519	519

ตารางที่ 8.14 แสดงจำนวนตัวอย่างที่ไม่ได้รับฟังวิทยุทั้ง 4 สถานี เมื่อสิ้นสุดโครงการ

เขต	เอ็ม 88	มิวสิคเทรพ	ร่วมวิทยุทาง	วทท(เอเอ็ม)	จำนวนประชากรทั้งหมด
พระโขนง	82(51.6)	123(77.3)	78(49.0)	134(84.3)	159(100.0)
บางเขน	35(29.9)	73(62.4)	41(35.0)	105(89.7)	117(100.0)
สมุทรสาคร	80(74.0)	95(87.9)	75(69.4)	95(87.9)	108(100.0)
สมุทรปราการ	96(63.6)	122(80.8)	96(63.6)	134(88.7)	151(100.0)
นครราชสีมา	116(83.4)	123(88.5)	125(89.9)	107(77.0)	139(100.0)
เชียงใหม่	121(62.7)	125(64.7)	135(69.9)	159(82.3)	193(100.0)
สงขลา	115(70.1)	163(99.3)	164(100.0)	164(100.0)	164(100.0)
รวมทุกเขต	645(62.5)	824(79.9)	714(69.2)	898(87.1)	1,031(100.0)

สถาบันวิทยุบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8.15(ก) การรับฟังข่าวสารความรู้ที่เผยแพร่ทางวิทยุ เมื่อสิ้นสุดโครงการของกลุ่มตัวอย่างบิดามารดา

การรับฟังข่าวสารความรู้ ทางวิทยุ	สื่อครอบครัว	สื่อเยาวชน			
		อาพน	แอ็ด	ปิยะพงษ์	จาง๋
เคยได้ยินวิทยุ	50(9.8)	36(7.0)	39(7.6)	31(6.1)	30(5.9)
ฟังวิทยุแต่ไม่ได้รับข่าวสาร	75(14.6)	89(17.4)	86(16.8)	94(18.4)	95(18.5)
ไม่ได้ฟังวิทยุทั้ง 4 สถานี	387(76.5)	387(75.6)	387(75.6)	387(75.6)	387(75.6)
รวม	512(100.0)	512(100.0)	512(100.0)	512(100.0)	512(100.0)

ตารางที่ 8.15(ข) การรับฟังข่าวสารความรู้ที่เผยแพร่ทางวิทยุ เมื่อสิ้นสุดโครงการของกลุ่มตัวอย่างเยาวชน

การรับฟังข่าวสารความรู้ ทางวิทยุ	สื่อครอบครัว	สื่อเยาวชน			
		อาพน	แอ็ด	ปิยะพงษ์	จาง๋
เคยได้ยินวิทยุ	151(29.1)	154(29.7)	131(25.5)	120(23.1)	123(23.7)
ฟังวิทยุแต่ไม่ได้รับข่าวสาร	196(37.7)	193(37.2)	236(45.5)	227(43.7)	224(43.1)
ไม่ได้ฟังวิทยุทั้ง 4 สถานี	172(33.1)	172(33.1)	172(33.1)	172(33.1)	172(33.1)
รวม	519(100.0)	519(100.0)	519(100.0)	519(100.0)	519(100.0)

สถาบันวิทยุบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8.16 (ก) ความเข้าใจของกลุ่มนิสิตตามการตอบคำถามความรู้ที่เผยแพร่ในวิทยุ

	สื่อครอบครัว	สื่อเยาวชน			
		ชาย	เด็ก	ปิยะพงษ์	วงษ์
เข้าใจถูก	48(96.0)	35(97.2)	37(94.9)	30(96.8)	29(96.6)
เข้าใจผิด	-	1(2.8)	1(2.5)	-	-
ไม่เข้าใจเลย	2(4.0)	-	1(2.5)	1(3.2)	1(3.4)
รวมผู้มีความรู้	50(100.0)	36(100.0)	39(100.0)	31(100.0)	30(100.0)
ไม่มีความรู้ ไม่ฟังวิทยุ	462	476	473	481	482
รวมทั้งหมด	512	512	512	512	512

ตารางที่ 8.16 (ข) ความเข้าใจของกลุ่มเยาวชนต่อคำถามความรู้ที่เผยแพร่ในวิทยุ

	สื่อครอบครัว	สื่อเยาวชน			
		ชาย	เด็ก	ปิยะพงษ์	วงษ์
เข้าใจถูก	150(99.3)	150(97.4)	131(100.0)	118(98.3)	123(100.0)
เข้าใจผิด	1(0.7)	3(1.9)	-	1(0.8)	-
ไม่เข้าใจเลย	-	1(0.6)	-	2 (1.6)	-
รวมผู้มีความรู้	151(100.0)	154(100.0)	131(100.0)	120(100.0)	123(100.0)
ไม่มีความรู้ ไม่ฟังวิทยุ	368	365	408	399	396
รวมทั้งหมด	519	519	519	519	519

ตารางที่ 8.17 เปรียบเทียบจำนวนผู้มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดจากการสำรวจระยะที่ 1
กับการสำรวจเมื่อสิ้นสุดโครงการ

ความรู้	บิดามารดา		เยาวชน	
	ระยะที่ 1	ระยะที่ 3	ระยะที่ 1	ระยะที่ 3
1. คบเพื่อนไม่ดี	270 (37.3)	350 (81.6)	220 (29.5)	427 (86.6)
2. การศึกษาน้อย	12 (1.7)	104 (24.2)	11 (1.5)	123 (24.9)
3. พ่อแม่มีฐานะยากจน	12 (2.9)	108 (25.2)	20 (2.7)	131 (26.6)
4. ครอบครัวขาดความอบอุ่น	235 (32.4)	366 (85.3)	302 (40.4)	411 (83.4)
5. ไม่รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์	8 (1.1)	230 (53.6)	8 (1.1)	264 (53.5)
6. พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ลูก	68 (9.4)	316 (73.7)	76 (10.2)	331 (67.1)
7. เด็กอยากลองสูบบุหรี่	59 (8.1)	212 (49.4)	-	268 (54.4)
8. เด็กไม่ดีเอง	5 (0.7)	126 (29.4)	-	104 (21.1)
9. พ่อแม่ตามใจ, เด็กหลงผิด	7 (1.0)	121 (28.2)	-	142 (28.8)
10. สภาพแวดล้อมไม่ดี	33 (4.6)	266 (62.0)	16 (2.1)	291 (59.0)
11. ครูปล่อยปละละเลย	-	77 (17.9)	-	46 (9.3)
12. ถูกหลอกหลวง	-	170 (39.6)	3 (0.4)	189 (38.3)
13.	-	2 (0.4)	-	3 (0.6)
14.	-	6 (1.2)	-	6 (1.2)
รวม	725 (100.0)	429 (100.0)	747 (100.0)	493 (100.0)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8.18 เปรียบเทียบจำนวนความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม
จากการสำรวจระยะที่ 1 กับการสำรวจเมื่อสิ้นสุดโครงการ

ประเภทความรู้	บิดามารดา		เยาวชน		รวมทั้งหมด	
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 3
1. คบเพื่อนไม่ดี	3 (0.4)	31 (7.2)	93 (12.4)	40 (8.1)	96 (6.5)	71 (7.7)
2. ครอบครัวขาดความอบอุ่น	68 (9.4)	49 (11.4)	63 (8.4)	27 (5.5)	131 (8.9)	76 (8.2)
3. ไม่รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	63 (6.7)	4 (0.9)	7 (0.9)	9 (1.8)	70 (4.7)	13 (1.4)
4. 1+2	304 (41.9)	110 (25.6)	482 (64.5)	151 (30.6)	786 (53.3)	261 (28.3)
5. 1+3	8 (1.1)	19 (4.4)	21 (2.8)	22 (4.4)	29 (1.9)	41 (4.4)
6. 2+3	16 (2.2)	17 (3.9)	20 (2.7)	19 (3.8)	36 (2.4)	36 (3.9)
7. 1+2+3	23 (3.2)	190 (44.3)	48 (6.4)	214 (43.4)	71 (4.8)	404 (43.8)
8. ไม่ตอบข้อใดเลย	240 (33.0)	9 (2.1)	13 (1.7)	11 (2.2)	253 (17.2)	20 (2.1)
รวมผู้ที่มีความรู้	725 (100.0)	429 (100.0)	747 (100.0)	493 (100.0)	1,473 (100.0)	922 (100.0)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8.19 เปรียบเทียบตัวอย่างที่มีความรู้และไม่มีความรู้ ที่แสดงความเห็นเกี่ยวกับ
วิธีป้องกันการติดยาเสพติดจากการสำรวจระยะที่ 2

วิธีป้องกันการติดยาเสพติด	บิดามารดา		เยาวชน	
	มีความรู้	ไม่มีความรู้	มีความรู้	ไม่มีความรู้
1. หลีกเสี่ยงการคบเพื่อนไม่ดี	231 (56.3)	58 (45.7)	289 (62.0)	36 (52.2)
2. ไม่ทดลองยาเสพติด	131 (32.0)	36 (28.3)	209 (44.8)	27 (39.1)
3. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	58 (14.1)	14 (11.0)	96 (20.6)	14 (20.3)
4. ระวังคำเผยแพร่โทษ	36 (8.8)	9 (7.1)	42 (9.0)	5 (7.2)
5. พ่อแม่เป็นตัวอย่างให้ความอบอุ่น	213 (52.0)	72 (56.7)	192 (41.1)	33 (47.8)
6. เมื่อมีปัญหาให้ปรึกษาผู้ใหญ่	46 (11.2)	3 (2.4)	69 (14.8)	6 (8.7)
7. มีความมั่นใจตนเองไม่ทำตามเพื่อน	45 (11.0)	7 (5.5)	74 (15.8)	12 (17.4)
8. ไม่เที่ยวเตร่ ดึกเดือนเพื่อน ลด แหล่งอบายมุข	33 (8.0)	11 (8.7)	35 (7.5)	6 (8.7)
รวม	410 (100.0)	127 (100.0)	467 (100.0)	69 (100.0)

ตารางที่ 8.20(ก) ความรู้ของกลุ่มนิสิตตามระดับการศึกษาเกี่ยวกับวิธีป้องกันการศึกษาเพศผิดจากการสำรวจระยะที่ 2 จำนวนตามแหล่งที่ให้ความรู้

วิธีป้องกันการศึกษาเพศผิด	แหล่งที่ให้ความรู้*									รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1. พลิกเสียงกวางควนเข็ญไม้ดี	16	56	3	12	4	1	101	2	94	289
	(5.5)	(19.4)	(1.0)	(4.2)	(1.4)	(0.3)	(34.9)	(0.7)	(32.5)	(100.0)
2. ไม่ทดลองยาเสพติด	11	30	4	5	-	1	64	1	51	167
	(6.6)	(18.3)	(2.4)	(3.0)		(0.6)	(38.3)	(0.6)	(30.5)	(100.0)
3. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	6	7	-	3	-	-	17	1	38	72
	(8.3)	(9.7)		(4.2)			(23.6)	(1.4)	(52.8)	(100.0)
4. ระวังคบเพื่อนชรัโทษ	1	11	2	1	-	-	10	-	20	45
	(2.2)	(24.4)	(4.4)	(2.2)			(22.2)		(44.4)	(100.0)
5. พยายามเป็นตัวอย่างให้ความอบอุ่น	9	56	3	10	2	1	115	1	88	285
	(3.2)	(19.6)	(1.1)	(3.5)	(0.7)	(0.4)	(40.5)	(0.4)	(30.9)	(100.0)
6. เมื่อมีปัญหาไปปรึกษาผู้ใหญ่	4	6	-	2	-	-	10	-	27	49
	(8.2)	(12.2)		(4.1)			(20.4)		(55.1)	(100.0)
7. มีความมั่นใจตนเองไม่ทำ ตามเพื่อน	5	8	3	2	-	-	17	-	17	52
	(9.6)	(15.4)	(5.8)	(3.8)			(32.7)		(32.7)	(100.0)
8. ไม่เที่ยวเตร่ ดึกเหินเพื่อน ลด แหล่งคบหาหมู่	2	6	1	2	1	-	19	-	13	44
	(4.5)	(13.6)	(2.3)	(4.5)	(2.3)		(43.2)		(29.5)	(100.0)

หมายเหตุ: *แหล่งที่ให้ความรู้

- 1=ครู โรงเรียน 2=โทรทัศน์ 3=เพื่อนฝูง ลอน 4=อ่านหนังสือพิมพ์ 5=ฟังวิทยุ 6=ชมข่าวต่างๆ
7=คิดเบงจากความรู้ที่สะสม 8=หลายแห่ง 9=ไม่พอข ดอนไม่ได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8.20(๒) ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับวิธีป้องกันการติดตาเห็ดติด จากการสำรวจระยะที่ 2 จำนวนตามแหล่งที่ให้ความรู้

วิธีป้องกันการติดตาเห็ดติด	แหล่งที่ให้ความรู้*									รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1. พริกเคี้ยวการคยเพื่อนไม้ดี	45	31	4	7			78	2	158	325
	(13.8)	(9.5)	(1.2)	(2.2)			(24.0)	0.6	(48.6)	(100.0)
2. โขลกคองหาเห็ดติด	41	24	1	3		1	44		121	236
	(17.4)	(10.2)	(0.4)	(1.3)		0.4	(18.6)	0.4	51.2)	(100.0)
ใช้เวลาวางให้เย็นประโยชน์	10	17	2	6			5		70	110
	9.1)	(15.5)	(1.8)	(5.5)			4.5)		(63.6)	(100.0)
4. ทรายที่เขนพรโขง	4	4	1	4			6		20	47
	(8.5)	(8.5)	(2.1)	(8.5)			(12.8)		(59.6)	(100.0)
5. หมอมเป็นตัวกลางให้ความอบอุ่น	21	18	4	5			84	2	91	225
	(9.3)	(8.0)	(1.8)	(2.2)			(37.3)	0.9)	(40.5)	(100.0)
6. เลือมิปัญหาที่ปรึกษาผู้ใหญ่	2	3					8		62	75
	(2.7)	(4.0)					(10.7)		(82.7)	(100.0)
7. มีความมั่นใจตนเองไม่ขาด	8	5		3			11		60	86
คามเห็น	(9.3)	(5.8)		(2.3)			(12.8)		(69.8)	(100.0)
8. ไม่เห็นควเวร ดักเคื่อนเห็น ออก	6	5		1			9		20	41
หญิงทหาอมข	(14.6)	(12.2)		(2.4)			(22.0)		(48.8)	(100.0)

หมายเหตุ: *แหล่งที่ให้ความรู้

1=ครู โรงเรียน 2=วิทยากร 3=หม่อมต้งสอน 4=ท่านต้งสอน 5=สิ่งวิทยุ 6=ใบปลิวต่าง

7=คิดเองจากความรู้ที่สะสม 8=หาตามต้ง 9=ไม่ตอบ ตอบไม่ได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8.21 เปรียบเทียบผู้ที่ได้รับความรู้จากโครงการ แสดงความเต็มใจเกี่ยวกับวิธีป้องกันการ
ติดเชื้อเพศติดต่อจากการสำรวจระยะที่ 2 และสำรวจเมื่อสิ้นสุดโครงการ

วิธีป้องกันการติดเชื้อเพศติดต่อ	บิดามารดา		เยาวชน	
	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3
1. หลีกเลี่ยงการคบเพื่อนไม่ดี	231 (56.3)	337 (78.5)	289 (62.3)	387 (78.5)
2. ไม่ทดลองยาเสพติด	131 (32.0)	241 (56.2)	209 (44.8)	316 (64.1)
3. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	58 (14.1)	283 (65.9)	96 (20.6)	372 (75.4)
4. งดรับชมภาพยนตร์ลามก	36 (8.8)	211 (49.2)	42 (9.0)	192 (38.9)
5. พ่อแม่เป็นตัวอย่าง	213 (52.0)	357 (83.2)	192 (41.1)	361 (73.2)
6. เมื่อมีปัญหาให้ปรึกษาผู้ใหญ่	46 (11.2)	251 (58.5)	69 (14.8)	309 (62.7)
7. มีความมั่นใจตนเองไม่ทำตามเพื่อน	45 (11.0)	198 (46.1)	74 (15.8)	210 (42.6)
8. ไม่เที่ยวเตร่ ดึกเคียนเพื่อน ลดแหล่งอบายมุข	33 (8.0)	5 (1.2)	35 (7.5)	1 (0.2)
รวมผู้มีความรู้	410 (100.0)	429 (100.0)	467 (100.0)	493 (100.0)

ตารางที่ 8.22 ความรู้เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของเยาวชน จำแนกตามกลุ่ม
 บัณฑิตที่มีบุตรวัยรุ่น (อายุ 11-25 ปี)

ความรู้เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติด ของเยาวชน	มีบุตรอายุ 11-25 ปี	ไม่มีบุตรอายุ 11-25 ปี
1. คบเพื่อนไม่ดี	215 (79.0)	186 (77.5)
2. การศึกษาน้อย	59 (21.7)	58 (24.2)
3. พ่อแม่ยากจน	64 (23.5)	56 (23.3)
4. ครอบครัวขาดความอบอุ่น	219 (80.5)	195 (81.3)
5. ไม่รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์	144 (52.9)	112 (46.7)
6. พ่อแม่ไม่มีเวลาให้กับลูก	180 (66.2)	174 (72.5)
7. เลืกอยากสูบบุหรี่	124 (45.6)	114 (47.5)
8. เด็กไม่ดีเอง	65 (23.9)	72 (30.0)
9. พ่อแม่ตามใจ	66 (24.3)	68 (28.3)
10. สภาพแวดล้อมไม่ดี	149 (54.8)	151 (62.9)
11. ครูปล่อยปละละเลย	36 (13.2)	47 (19.6)
12. เยาวชนถูกหลอกลวง	92 (33.8)	97 (40.4)
รวม	272 (100.0)	240 (100.0)

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8.23 ความรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันการติดยาเสพติด จำนวนตามกลุ่มบิดามารดา
ที่มีบุตรวัยรุ่น

ความรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันการติดยาเสพติด	มีบุตรอายุ 11-25 ปี	ไม่มีบุตรอายุ 11-25 ปี
1. หลีกเลี่ยงการคบเพื่อนไม่ดี	204 (75.0)	176 (73.0)
2. ไม่ทดลองยาเสพติด	145 (53.3)	126 (52.5)
3. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	170 (62.5)	146 (60.8)
4. ระวังค์เผยแพร่โทษทางสื่อมวลชน	116 (42.6)	115 (47.9)
5. พ่อแม่ผู้ปกครองเป็นตัวอย่างให้ลูก	212 (77.9)	190 (79.2)
6. เมื่อมีปัญหาให้ปรึกษาผู้ใหญ่	143 (52.6)	132 (55.0)
7. มีความมั่นใจตนเองไม่ทำตามเพื่อน	110 (40.4)	106 (44.2)
รวมกลุ่มบิดามารดา	272 (100.0)	240 (100.0)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8.24 ความรู้เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของเยาวชนไทย จำแนกตามกลุ่ม เยาวชนชายและ เยาวชนหญิง

ความรู้เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติด	เยาวชนชาย	เยาวชนหญิง
1. คนเพื่อนไม่ดี	194 (84.7)	248 (85.5)
2. การศึกษาน้อย	56 (24.5)	68 (23.4)
3. พ่อแม่ยากจน	64 (27.9)	69 (23.8)
4. ครอบครัวขาดความอบอุ่น	179 (78.2)	245 (84.5)
5. ไม่รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	122 (53.3)	154 (53.1)
6. พ่อแม่ไม่มีเวลาให้กับลูก	155 (67.7)	185 (63.8)
7. เด็กยากสูบบุหรี่เอง	127 (55.5)	151 (52.1)
8. เด็กไม่ดีเอง	53 (23.1)	55 (19.0)
9. พ่อแม่ตามใจ	68 (29.7)	78 (26.9)
10. สภาพแวดล้อมไม่ดี	133 (58.1)	166 (57.2)
11. ครอบครัวยุติธรรม	21 (9.2)	26 (9.0)
12. เยาวชนถูกหลอกลวง	85 (37.1)	111 (38.3)
รวม	229 (100.0)	290 (100.0)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8.25 ความรู้เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของเยาวชนจำแนกตามกลุ่ม
เยาวชนอายุ 11-15 และ 16-25 ปี

ความรู้เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติด	เยาวชนอายุ 11-15 ปี	เยาวชนอายุ 16-25 ปี
1. คบเพื่อนไม่ดี	190 (86.8)	252 (84.0)
2. การศึกษาน้อย	56 (25.6)	68 (22.7)
3. พ่อแม่ยากจน	58 (26.5)	75 (25.0)
4. ครอบครัวขาดความอบอุ่น	180 (82.2)	244 (81.3)
5. ไม่รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	118 (53.9)	158 (52.7)
6. พ่อแม่ไม่มีเวลาให้กับลูก	153 (69.9)	187 (62.3)
7. เด็กยากลำบากหาเอง	113 (51.6)	165 (55.0)
8. เด็กไม่ดีเอง	44 (20.1)	64 (21.3)
9. พ่อแม่ตามใจ	68 (31.1)	78 (26.0)
10. สภาพแวดล้อมไม่ดี	131 (59.8)	168 (56.0)
11. ครอบครัวยุติธรรม	25 (11.4)	22 (7.3)
12. เยาวชนถูกหลอกลวง	93 (42.5)	103 (34.3)
รวม เยาวชน	219 (100.0)	300 (100.0)

สถาบันวิจัยประชากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8.26 ความรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันการติดยาเสพติด จำแนกตามเยาวชนชาย-
เยาวชนหญิง

ความรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันการติดยาเสพติด	เยาวชนชาย	เยาวชนหญิง
1. หลีกเสี่ยงการคบเพื่อนไม่ดี	180 (78.6)	222 (76.6)
2. ไม่ทดลองยาเสพติด	147 (64.2)	180 (62.1)
3. ใช้จ่ายเวลาว่างให้เป็นประโยชน์	175 (76.4)	212 (73.1)
4. ระวังค์เผยแพร่โทษของยาเสพติด	91 (39.7)	106 (36.6)
5. พ่อแม่ผู้ปกครอง เป็นตัวอย่าง ให้ความอบอุ่น	165 (72.1)	208 (71.7)
6. เมื่อมีปัญหาให้ปรึกษาผู้ใหญ่	137 (59.8)	179 (61.7)
7. มีความมั่นใจตนเอง ไม่ทำตามเพื่อน	102 (44.5)	112 (38.6)
รวมจำนวน เยาวชน	229 (100.0)	290 (100.0)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8.27 ความรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันการติดยาเสพติด จำแนกตามกลุ่มเยาวชน
อายุ 11-15 และ 16-25 ปี

ความรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันการติดยาเสพติด	เยาวชนอายุ 11-15 ปี	เยาวชน 16-25 ปี
1. หลีกเลี่ยงการคบเพื่อนไม่ดี	179(81.7)	223(74.3)
2. ไม่ทดลองยาเสพติด	137(62.6)	190(63.3)
3. ให้ความสำคัญว่างให้เป็นประโยชน์	167(76.3)	220(73.3)
4. ระวังคำเผยแพร่โทษของยาเสพติด	87(39.7)	110(36.7)
5. พ่อแม่ผู้ปกครอง เป็นตัวอย่าง	167(76.3)	206(68.7)
ให้ความสำคัญอยู่กับ	154(70.3)	162(54.3)
6. เมื่อมีปัญหาหาที่ปรึกษาผู้ใหญ่	90(41.1)	124(41.3)
7. มีความมั่นใจตนเอง ไม่ทำตามเพื่อน		
รวมจำนวน เยาวชน	219(100.0)	300(100.0)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8.28 พัฒนคติที่เฝือกการการความรู้ดต่างทางวิชาที่คณของลุ่มมิดนารพา

พัฒนคติที่เฝือกการการ ความรู้	สื่อการมคร้ว	สื่อการม			
		ย้าทม	แก็ด	บิระพงค์	บง
ชมมก	162(46.9)	88(31.5)	101(37.9)	91(37.0)	72(35.8)
คณบ้งชอม	126(36.5)	109(39.0)	103(38.7)	100(40.6)	84(41.8)
เจม	33(9.5)	78(27.9)	60(22.5)	52(21.0)	44(21.9)
คณบ้งชอม บงชอม	11(3.2)	4(1.4)	2(0.7)	2(0.8)	1(0.5)
	13(3.7)	-	-	1(0.4)	-
รวมผู้เฝือกการ	345(100.0)	279(100.0)	266(100.0)	246(100.0)	201(100.0)
บมความรู้ บคู้ว	167	233	234	266	311
บชวงเวลาดงล่าว					
รวมทงมค	512	212	512	512	512

สถาบันวิทย์มบริการ
จุพาลงกรณมทลวิทย์าลัย

ตารางที่ 8.29 พัฒนคติที่ต่อข่าวสารความรู้ยุคต่างทางบริหารกับของกลุ่มเยาวชน

พัฒนคติต่อข่าวสาร ความรู้	สื่อรวมครัว	สื่อเยาวชน			
		ภาพ	แก๊ส	วิทยุ	หนังสือ
ชอบมาก	103(27.3)	138(36.1)	133(35.7)	130(36.6)	115(37.4)
ค่อนข้างชอบ	176(46.7)	173(45.6)	166(44.6)	162(45.6)	138(44.9)
เฉยๆ	72(19.1)	66(17.4)	65(17.4)	57(16.0)	52(16.9)
ค่อนข้างไม่ชอบ	11(2.9)	2(0.5)	7(1.9)	4(1.1)	1(0.3)
ไม่ชอบ	15(4.0)	-	1(0.2)	2(0.5)	1(0.3)
รวมผู้มีความรู้	377(100.0)	379(100.0)	372(100.0)	355(100.0)	307(100.0)
ไม่มีความรู้ ไม่ดีเท่าไร	142	140	147	164	212
ในช่วงเวลาดังกล่าว					
รวมทั้งหมด	519	519	519	519	519

ตารางที่ 8.30 พัฒนคติของกลุ่มนิสิตนิสิตและกลุ่มเยาวชนต่อข่าวสารความรู้ทางหนังสือพิมพ์และวิทยุเมื่อสิ้นสุดโครงการ

พัฒนคติ	กลุ่มนิสิตนิสิต		กลุ่มเยาวชน	
	วิทยุใช้การดี	หนังสือใช้การดี	วิทยุใช้การดี	หนังสือใช้การดี
ชอบมาก	50(48.5)	28(32.2)	57(33.7)	80(35.1)
ค่อนข้างชอบ	43(41.7)	45(51.7)	82(48.5)	108(47.3)
เฉยๆ	9(8.7)	12(13.8)	23(1.2)	37(16.2)
ค่อนข้างไม่ชอบ	2(1.9)	2(2.3)	8(4.7)	3(1.3)
ไม่ชอบ	-	-	5(2.9)	-
รวมผู้มีความรู้	103(100.0)	87(100.0)	169(100.0)	228(100.0)
ไม่มีความรู้	409	425	350	291
รวมทั้งหมด	512	512	519	519

ตารางที่ 8.31(ก) ทัศนคติของกลุ่มนิสิตมารดาต่อข่าวสารความรู้ทางวิทยุเมื่อสิ้นสุดโครงการ

	สื่อวิทยุครัว	สื่อเยาวชน			
		อีฟทน	แอ็ค	ปิยะพงษ์	ไนน์
ชอบมาก	26 (52.0)	17 (47.2)	18 (46.1)	13 (41.9)	13 (43.3)
ค่อนข้างชอบ	17 (34.0)	16 (44.4)	14 (35.9)	14 (45.1)	13 (43.3)
เฉยๆ	7 (14.0)	3 (8.3)	7 (17.9)	4 (12.9)	4 (13.3)
ค่อนข้างไม่ชอบ	-	-	-	-	-
ไม่ชอบ	-	-	-	-	-
รวมผู้มีความรู้	50 (100.0)	36 (100.0)	39 (100.0)	31 (100.0)	30 (100.0)
ไม่มีความรู้	462	476	473	481	482
รวมทั้งหมด	512	512	512	512	512

ตารางที่ 8.31(ข) ทัศนคติของกลุ่มเยาวชนต่อข่าวสารความรู้ทางวิทยุเมื่อสิ้นสุดโครงการ

	สื่อวิทยุครัว	สื่อเยาวชน			
		อีฟทน	แอ็ค	ปิยะพงษ์	ไนน์
ชอบมาก	46 (30.4)	51 (33.1)	48 (36.6)	46 (38.3)	54 (43.9)
ค่อนข้างชอบ	75 (49.6)	79 (51.3)	65 (49.6)	55 (45.8)	50 (40.6)
เฉยๆ	28 (18.5)	24 (15.6)	17 (13.0)	19 (15.8)	18 (14.6)
ค่อนข้างไม่ชอบ	2 (1.3)	-	1 (0.7)	-	1 (0.8)
ไม่ชอบ	-	-	-	-	-
รวมผู้มีความรู้	151 (100.0)	154 (100.0)	131 (100.0)	120 (100.0)	123 (100.0)
ไม่มีความรู้	368	365	408	399	396
รวมทั้งหมด	519	519	519	519	519

ตารางที่ 8.32 พัฒนาการของนิคมการค้าที่มีต่อความรู้จุดแข็ง การบาท "มีใบหางปลาอยู่" จำนวนตามจำนวนครั้งที่ได้รับความรู้

	1 ครั้ง	2 ครั้ง	3 ครั้ง	มากกว่า 3 ครั้ง	จำนวนได้ ว่าคู่ที่ครั้ง
ชกมาก	19(38.8)	15(26.8)	11(39.3)	52(40.3)	3(60.0)
คณข้างชก	12(24.5)	27(48.2)	13(46.4)	50(38.7)	1(20.0)
เจชา	17(34.7)	12(21.4)	4(14.3)	27(20.9)	1(20.0)
คณข้างไม่ชก	1(2.0)	1(1.8)	-	-	-
ไม่ชก	-	-	-	-	-
รวมผู้ความรู้	49(100.0)	55(100.0)	28(100.0)	129(100.0)	5(100.0)

ตารางที่ 8.33 พัฒนาการของนิคมการค้าที่มีต่อความรู้จุด "ใช้การมีมากกว่าเหตุผล ความเร็วมาความ
สัมพันธ์" จำนวนตามจำนวนครั้งที่ได้รับความรู้

	1 ครั้ง	2 ครั้ง	3 ครั้ง	มากกว่า 3 ครั้ง	จำนวนได้ ว่าคู่ที่ครั้ง
ชกมาก	22(51.1)	16(38.1)	21(42.0)	101(48.5)	2(50.0)
คณข้างชก	15(34.8)	14(33.3)	23(46.0)	72(34.6)	2(50.0)
เจชา	4(9.3)	6(14.3)	4(8.0)	21(10.1)	-
คณข้างไม่ชก	-	2(4.7)	1(2.0)	8(3.8)	-
ไม่ชก	2(4.6)	4(9.5)	1(2.0)	6(2.9)	-
รวมผู้ความรู้	43(100.0)	42(100.0)	50(100.0)	208(100.0)	4(100.0)

ตารางที่ 8.34 ข่าวสารความรู้ที่เผยแพร่ทางโทรศัพท์มือถือที่ขอมากที่สุด จากการสำรวจเมื่อสิ้นสุดโครงการ

ข่าวสารความรู้ทางทีวี	บิดามารดา	เยาวชน
อาชีพ ล่าทูบ	34 (7.9)	129 (26.1)
แอ็ด คาราบาว	45 (10.5)	71 (14.4)
ปิยะพงษ์ ผิวอ่อน	46 (10.7)	85 (17.2)
ใหม่ เจริญปุระ	18 (4.2)	57 (11.5)
หยุดใช้จรรยาณ์	224 (52.2)	110 (22.3)
ไม่ทอบเลข	18 (4.2)	11 (2.2)
เจຍာ	16 (3.7)	14 (2.8)
ชอบทุกเรื่องเท่ากัน	8 (1.8)	5 (1.0)
ไม่มีความเห็น	20 (4.6)	11 (2.2)
รวมผู้รับความรู้	429 (100.0)	493 (100.0)
ไม่ได้รับความรู้	83	26
รวมทั้งหมด	512	519

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8.35 ข้าราชการความรู้ที่เผยแพร่ทางวิทยุ ชุดที่ชอบมากที่สุด จากการสำรวจเมื่อสิ้นสุดโครงการ

ข้าราชการความรู้ทางวิทยุ	บิดามารดา	เยาวชน
อาพัน ลำพูน	11 (15.9)	61 (27.8)
แฉัด คารามาว	11 (15.9)	28 (12.8)
ปิยะพงษ์ ผิวอ่อน	7 (10.1)	38 (17.3)
ใหม่ เจริญปุระ	6 (8.7)	27 (12.3)
หยุดใช้อารมณ์	26 (37.7)	60 (27.4)
ไม่ทราบเลข	2 (3.0)	1 (0.4)
เจया	3 (4.3)	3 (1.4)
ชอบทุกเรื่องเท่าๆกัน	3 (4.3)	1 (0.4)
ไม่มีความเห็น	-	-
รวมผู้ที่รับความรู้ทางวิทยุ	69 (100.0)	219 (100.0)
ไม่ได้รับความรู้	443	300
รวมทั้งหมด	512	519

สถาบันวิทยุบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8.36 ลักษณะของบิดามารดาที่มีบุตรอยู่ในวัยรุ่น ต่อการสำรวจความรู้ชุด "หยุดที่ถ้ามั่นความรุนแรง" ที่เผยแพร่ผ่านสื่อทั้ง 3 ชนิด

	บิดามารดาที่มีบุตรอายุ 11-25 ปี			บิดามารดาที่ไม่มีบุตรอายุ 11-25 ปี		
	ทีวี	สิ่งพิมพ์	วิทยุ	ทีวี	สิ่งพิมพ์	วิทยุ
ชดชมมาก	88(40.1)	24(50.0)	10(58.8)	74(44.3)	26(44.0)	16(51.6)
ค่อนข้างชดชม	68(37.1)	20(41.7)	6(35.3)	58(34.7)	23(39.0)	11(35.5)
เฉยชา	16(8.7)	4(8.3)	1(5.9)	22(13.2)	8(13.5)	4(12.9)
ค่อนข้างไม่ชดชม	4(2.2)	-	-	7(4.2)	2(3.4)	-
ไม่ชดชม	7(3.8)	-	-	6(3.6)	-	-
รวมผู้ที่มีความรู้	183(100.0)	48(100.0)	17(100.0)	167(100.0)	59(100.0)	31(100.0)
ไม่มีความรู้	89	224	255	73	181	209
รวมทั้งหมด	272	272	272	240	240	240

ตารางที่ 8.37 ลักษณะของบิดามารดาที่มีบุตรอยู่ในวัยรุ่น และไม่มีบุตรวัยรุ่น ต่อการสำรวจความรู้ชุดที่เผยแพร่ให้แก่กลุ่มเยาวชนทางโทรทัศน์

	อาชีพ	มีบุตรอายุ 11-25 ปี			ค่าชด	ไม่มีบุตรอายุ 11-25 ปี		
		เกิด	บิษะพงษ์	ใหม่		เกิด	บิษะพงษ์	ใหม่
ชดชมมาก	46(31.5)	55(40.4)	46(35.6)	40(37.7)	42(31.1)	46(34.8)	45(38.4)	32(32.3)
ค่อนข้างชดชม	58(39.7)	53(38.9)	56(43.4)	44(41.5)	51(37.8)	50(37.9)	44(37.6)	40(40.4)
เฉยชา	41(28.1)	27(19.8)	26(20.1)	22(20.7)	39(28.9)	35(32.4)	26(22.2)	26(26.3)
ค่อนข้างไม่ชดชม	1(0.7)	1(0.7)	1(0.8)	-	3(2.2)	1(0.9)	1(0.8)	1(1.0)
ไม่ชดชม	-	-	-	-	-	-	1(0.8)	-
รวมผู้ที่มีความรู้	146(100.0)	136(100.0)	129(100.0)	106(100.0)	135(100.0)	132(100.0)	117(100.0)	99(100.0)
ไม่มีความรู้	126	136	143	166	105	108	123	141
รวม	272	272	272	272	240	240	240	240

ตารางที่ 8.38 พัฒนคติของกลุ่มเยาวชนอายุ 11-15 และอายุ 16-25 ที่ คัดข่าวสารความรู้ชุด"หยุดใช้สารเคมีความรุนแรง"
ที่เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนทั้ง 3 ชนิด

	เยาวชน 11-15 ปี			เยาวชน 16-25 ปี		
	ทีวี	สิ่งพิมพ์	วิทยุ	ทีวี	สิ่งพิมพ์	วิทยุ
ชอบมาก	47(27.1)	26(35.6)	19(27.9)	56(27.0)	31(29.8)	27(30.7)
ค่อนข้างชอบ	82(44.8)	32(43.8)	32(47.0)	94(45.4)	50(48.1)	43(48.8)
เฉยๆ	33(19.1)	12(16.4)	17(25.0)	42(20.3)	19(18.2)	16(18.2)
ค่อนข้างไม่ชอบ	4(2.3)	2(2.7)	-	7(3.4)	3(2.9)	2(2.3)
ไม่ชอบ	7(4.0)	1(1.3)	-	8(3.8)	1(0.9)	-
รวมเยาวชนที่มีความรู้	173(100.0)	73(100.0)	68(100.0)	207(100.0)	104(100.0)	88(100.0)

ตารางที่ 8.39 พัฒนคติของกลุ่มเยาวชนอายุ 11-15 และอายุ 16-25 ปี ที่คัดข่าวสารความรู้ชุดที่เผยแพร่ผ่านวิทยุเยาวชนทุกชุด
ที่มอบหมายข่าววิทยุสมัคร

	กล่าวชม	มีวิทยุสมัคร 11-25 ปี			กล่าวชม	ไม่มีวิทยุสมัคร 11-25 ปี		
		หนัก	ปานกลาง	พอ		หนัก	ปานกลาง	พอ
ชอบมาก	63(37.9)	61(38.1)	65(41.6)	54(39.7)	75(35.0)	72(34.1)	65(32.5)	61(34.4)
ค่อนข้างชอบ	75(45.2)	70(43.7)	70(44.9)	63(46.3)	98(45.8)	96(45.5)	92(46.0)	75(42.4)
เฉยๆ	27(16.2)	27(16.9)	21(13.4)	19(14.0)	40(18.7)	37(17.5)	37(18.5)	39(22.0)
ค่อนข้างไม่ชอบ	1(0.6)	2(1.2)	-	-	1(0.5)	5(2.3)	4(2.0)	1(0.5)
ไม่ชอบ	-	-	-	-	-	1(0.5)	2(1.0)	1(0.5)
รวมเยาวชนที่มีความรู้	166(100.0)	160(100.0)	156(100.0)	136(100.0)	214(100.0)	211(100.0)	200(100.0)	177(100.0)

ตารางที่ 8.40 พิษณตติงคกัฒนการวมรวม 11-15 และ 16-25 ปี ค่ำขำรการควำมรู้ที่เอชนนรำงวิศย

	มีศขรกรำย 11-25 ปี					ไม่มีศขรกรำย 11-25 ปี				
	กรลยศรำ	กรำข	นค้ค	ปีศะศงษ์	งำน	กรลยศรำ	กรำข	นค้ค	ปีศะศงษ์	งำน
ชยชกร	19(8.7)	27(12.3)	16(7.3)	20(9.1)	22(10.0)	27(9.0)	24(8.0)	32(10.7)	26(8.7)	32(10.7)
ค้คขงำงศข	32(14.6)	33(15.1)	29(13.2)	24(11.0)	21(9.6)	43(14.3)	46(15.3)	36(12.0)	31(10.3)	29(9.7)
เลศ	17(7.8)	10(4.6)	9(4.1)	10(4.6)	7(3.2)	16(5.8)	17(5.7)	14(4.7)	12(4.0)	17(5.7)
ค้คขงำงไม่มีศข	-	-	1(0.5)	-	1(0.5)	2(0.7)	-	-	-	-
ไม่มีศข	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่มีศข/ไม่มีควำมรู้	151(68.9)	149(68.0)	164(74.9)	165(75.3)	168(76.7)	212(70.7)	213(71.0)	218(72.7)	231(77.0)	222(74.0)
รวม	219(100.0)	219(100.0)	219(100.0)	219(100.0)	219(100.0)	300(100.0)	300(100.0)	300(100.0)	300(100.0)	300(100.0)

ตารางที่ 8.41 พิษณตติงคกัฒนการวมรวมและพิศงค้คขำรการควำมรู้ทุกขที่เอชนนรำงโศรศษ

	การวมรวม					การชยชง				
	กรลยศรำ	กรำข	นค้ค	ปีศะศงษ์	งำน	กรลยศรำ	กรำข	นค้ค	ปีศะศงษ์	งำน
ชยชกร	43(18.8)	51(22.3)	55(24.0)	63(27.5)	37(16.2)	60(20.7)	87(30.0)	78(26.9)	67(23.1)	78(26.9)
ค้คขงำงศข	62(27.1)	71(31.0)	73(31.9)	65(28.4)	52(22.7)	114(39.3)	102(35.2)	93(32.1)	97(33.4)	86(29.7)
เลศ	32(14.0)	33(14.4)	30(13.1)	26(11.4)	29(12.7)	43(14.8)	34(11.7)	34(11.7)	32(11.0)	29(10.0)
ค้คขงำงไม่มีศข	7(3.1)	2(0.9)	4(1.7)	3(1.3)	1(0.4)	4(1.4)	-	3(1.0)	1(0.3)	-
ไม่มีศข	7(3.1)	-	-	-	1(0.4)	8(2.8)	-	1(0.3)	2(0.7)	-
ไม่มีศข/ไม่มีควำมรู้	78(34.1)	72(31.4)	67(29.3)	72(31.4)	109(47.6)	61(21.0)	67(23.1)	81(27.9)	91(31.4)	97(33.4)
รวม	229(100.0)	229(100.0)	229(100.0)	229(100.0)	229(100.0)	290(100.0)	290(100.0)	290(100.0)	290(100.0)	290(100.0)

ตารางที่ 8.44: พัฒนคติของกลุ่มเยาวชนชายและเยาวชนหญิงต่อการลดอุบัติเหตุทางเสด็จ ปีปฏิทินตาม "ภูมิคุ้มกันทางเสด็จ" ที่เดกนทร์ทั้งหมด

	เยาวชนชาย					เยาวชนหญิง				
	ครบกัว	กาน	นลล	บิเกนงน	ไม	ครบกัว	กาน	นลล	บิเกนงน	ไม
เพนดิวมาก	167(72.9)	158(69.0)	160(69.9)	175(76.4)	164(71.6)	235(81.0)	207(71.4)	217(74.8)	218(75.2)	227(78.3)
คองร้างเพนดิว	53(23.1)	53(23.1)	51(22.3)	42(18.3)	51(22.3)	48(16.6)	69(23.8)	58(20.0)	59(20.3)	52(17.9)
เลา	8(3.5)	12(6.2)	15(6.6)	8(3.5)	9(3.9)	6(2.1)	11(3.8)	12(4.1)	10(3.4)	5(1.7)
คองร้างไมเพนดิว	-	5(2.2)	2(0.9)	2(0.9)	2(0.9)	-	2(0.7)	2(0.7)	2(0.7)	5(1.7)
ไมเพนดิว	-	-	-	1(0.4)	2(0.9)	-	-	-	-	-
ไมคอง	1(0.4)	1(0.4)	1(0.4)	1(0.4)	1(0.4)	1(0.3)	1(0.3)	1(0.3)	1(0.3)	1(0.3)
รวมจำนวนเยาวชน	229(100.0)	229(100.0)	229(100.0)	229(100.0)	229(100.0)	290(100.0)	290(100.0)	290(100.0)	290(100.0)	290(100.0)

ตารางที่ 8.45: พัฒนคติของกลุ่มเยาวชนอายุ 11-15 และ 16-25 ปี ต่อการลดอุบัติเหตุทางเสด็จ ปีปฏิทินตาม "ภูมิคุ้มกันทางเสด็จ" ที่เดกนทร์ทั้งหมด

	เยาวชนอายุ 11-25 ปี					เยาวชนอายุ 11-25 ปี				
	ครบกัว	กาน	นลล	บิเกนงน	ไม	ครบกัว	กาน	นลล	บิเกนงน	ไม
เพนดิวมาก	180(82.2)	165(75.3)	175(79.9)	179(81.7)	179(81.7)	222(74.0)	200(66.7)	202(67.3)	214(71.3)	212(70.7)
คองร้างเพนดิว	36(16.4)	46(21.0)	35(16.0)	33(15.1)	35(16.0)	65(21.7)	76(25.3)	74(24.7)	68(22.7)	68(22.7)
เลา	3(1.4)	4(1.8)	7(3.2)	4(1.8)	3(1.4)	11(3.7)	19(6.3)	20(6.7)	14(4.7)	11(3.7)
คองร้างไมเพนดิว	-	4(1.8)	2(0.9)	3(1.4)	1(0.5)	-	3(1.0)	2(0.7)	1(0.3)	6(2.0)
ไมเพนดิว	-	-	-	-	1(0.5)	-	-	-	1(0.3)	1(0.3)
ไมคอง	-	-	-	-	-	2(0.6)	2(0.6)	2(0.6)	2(0.7)	2(0.6)
รวมจำนวนเยาวชน	219(100.0)	219(100.0)	219(100.0)	219(100.0)	219(100.0)	300(100.0)	300(100.0)	300(100.0)	300(100.0)	300(100.0)

ตารางที่ 9.1 เหตุผลของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มเกี่ยวกับการนำเนื้อหาความรู้ที่ได้รับไปพูดคุยกับคนอื่น

เหตุผล	บิดามารดา	เยาวชน
1. ดึงดูดสิ่งสอนให้เห็นโทษของยาเสพติด	155 (36.1)	89 (18.0)
2. ครอบครัว เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่เผยแพร่ความรู้ และนำไปสู่การปฏิบัติตาม	64 (14.9)	37 (7.5)
3. เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และชักชวนเพื่อน	30 (7.0)	83 (16.8)
4. เพื่อนเป็นคนมีปัญหาเสพติด เพราะเคยเห็นตัวอย่างมาแล้ว	5 (1.2)	28 (5.7)
5. ชอบ เนื่องจากมีตารางแสดง	13 (3.0)	49 (9.9)
6. ได้รับการสอบถาม เกี่ยวกับการเผยแพร่สื่อครั้งนี้	1 (0.2)	4 (0.9)
7. ไม่เคยนำไปพูดคุยต่อ	152 (35.4)	196 (39.7)
8. ไม่ตอบ	9 (2.1)	7 (1.4)
รวม	429 (100.0)	493 (100.0)
ไม่มีความรู้	83	26
รวม	512	519

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9.2 บุคคลที่กลุ่มตัวอย่างนำความรู้ไปคุยด้วย

บุคคลที่นำไปคุยด้วย	บิดามารดา	เยาวชน
1. ลูกหรือหลาน	155 (36.1)	3 (0.6)
2. ครอบครัว/ญาติพี่น้อง	39 (9.1)	43 (8.7)
3. เพื่อน	76 (17.7)	249 (50.5)
4. คนที่ติดยาเสพติด	3 (0.7)	2 (0.4)
5. นักเรียน/ เด็กวัยรุ่น	1 (0.2)	-
6. ไม่เคยนำไปพูด	152 (35.4)	196 (39.7)
7. ไม่ตอบ	3 (0.7)	-
รวม	429 (100.0)	493 (100.0)
8. ไม่มีความรู้	83	26
รวม	512	519

ตารางที่ 9.3 เหตุผลของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มเกี่ยวกับการไม่ได้นำเนื้อหาความรู้ที่ได้รับไปพูดคุยกับคนอื่น

เหตุผล	บิดามารดา	เยาวชน
1. ไม่ค่อยสนใจหรือประทับใจข่าวสารนั้น	44 (10.2)	72 (14.6)
2. คิดว่าคนอื่นคงได้รู้และ เข้าใจ เหมือนกัน	34 (7.9)	58 (11.7)
3. ในละแวกบ้านหรือในครอบครัวไม่มีปัญหา ยาเสพติด	22 (5.1)	13 (2.6)
4. ไม่ค่อยได้พูดคุยกับใครอยู่แล้ว เพราะ ไม่มีเวลา	83 (19.3)	43 (8.7)
9. ไม่ตอบ	35 (8.1)	33 (6.7)
0. เคยนำไปพูด	211 (49.2)	274 (55.6)
รวม	429 (100.0)	493 (100.0)
8. ไม่ได้รับความรู้	83	26
รวม	512	519

ตารางที่ 9.4 การนำเนื้อหาความรู้ที่ได้รับไปพูดคุยกับคนอื่น เพราะเห็นประโยชน์ จำแนกตามกลุ่มปีตามารดาที่มีบุตรวัยรุ่น

เหตุผลการนำเนื้อหาไปพูดคุยต่อ	มีบุตรอายุ 11-25 ปี	ไม่มีบุตรอายุ 11-25 ปี
1. ดึก เดือนส่งสอนให้ เห็นโทษของยาเสพติด	96 (35.3)	59 (24.6)
2. ครอบครัว เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่เผยแพร่ความ และนำไปสู่การปฏิบัติตาม	32 (11.8)	32 (13.3)
3. เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และฝึก เดือน เพื่อน	9 (3.3)	21 (8.8)
4. เพื่อน เป็นคนมีปัญหา ยาเสพติด เพราะเคย เห็นตัวอย่างมาแล้ว	2 (0.7)	3 (1.3)
5. ชอบ เบื้องจากมีดาราสง	10 (3.7)	3 (1.3)
6. ได้รับการสอบถาม เกี่ยวกับการ เผยแพร่	1 (0.4)	-
0. ไม่ เคยนำไปพูด/ไม่มีความรู้/ไม่ตอบ	122 (44.8)	122 (50.9)
รวม	272 (100.0)	240 (100.0)

ตารางที่ 9.5 การนำเนื้อหาความรู้ที่ได้รับไปพูดคุยกับคนอื่น จำแนกตามกลุ่มปีตามารดาที่มีบุตรวัยรุ่น

บุคคลที่พูดคุยด้วย	มีบุตรอายุ 11-25 ปี	ไม่มีบุตรอายุ 11-25 ปี
1. ลูก/และหลาน	108 (39.7)	47 (19.6)
2. ครอบครัว/ญาติพี่น้อง	13 (4.8)	26 (10.8)
3. เพื่อน	33 (12.1)	43 (17.9)
4. คนที่ติดยาเสพติด	-	1 (1.3)
5. นักเรียน	-	1 (1.3)
9. ไม่ตอบ/ไม่ เคยนำไปพูด	118 (43.4)	120 (50.0)
รวม	272 (100.0)	240 (100.0)

ตารางที่ 9.6 การนำเนื้อหาความรู้ที่ได้รับไปพูดคุยต่อกับคนอื่น เพราะเห็นประโยชน์ จำแนกตามกลุ่ม เยาวชนชายและ เยาวชนหญิง

เหตุผลการนำเนื้อหาไปพูดคุยต่อ	เยาวชนชาย	เยาวชนหญิง
1. ดึงดูดเพื่อนฝูงมาให้เห็นโทษของยาเสพติด	36 (15.7)	53 (18.3)
2. ครอบครัว เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่เผยแพร่ความ และนำไปสู่การปฏิบัติความ	14 (6.1)	23 (7.9)
3. เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และฝึกเพื่อน	43 (18.8)	40 (13.8)
4. เพื่อน เป็นคนมีปัญหายาเสพติด เพราะเคย เห็นตัวอย่างมาแล้ว	9 (3.9)	19 (6.6)
5. ชอบ เนื่องจากมีดาราดแสดง	19 (8.3)	30 (10.3)
6. ได้รับการสอบถาม เกี่ยวกับการเผยแพร่	2 (0.9)	4 (1.4)
0. ไม่เคยนำไปพูด/ไม่มีความรู้/ไม่ตอบ	106 (46.3)	121 (41.7)
รวม	229 (100.0)	290 (100.0)

ตารางที่ 9.7 บุคคลที่กลุ่มเยาวชนนำความรู้ไปพูดคุยด้วย

บุคคลที่นำความรู้ไปคุยด้วย	เยาวชนชาย	เยาวชนหญิง
1. ลุง/และหลาน	2 (0.9)	1 (0.3)
2. ครอบครัว/ญาติพี่น้อง	14 (6.1)	29 (10.0)
3. เพื่อน	106 (46.3)	143 (49.3)
4. คนที่ติดยาเสพติด	2 (0.9)	-
0. ไม่ตอบ/ไม่เคยนำไปพูด	105 (45.9)	117 (40.3)
รวม	228 (100.0)	290 (100.0)

ตารางที่ 9.8 เหตุผลการนำเนื้อหาความรู้ที่ได้รับไปพูดคุยกับคนอื่น เบี่ยงจาก เห็นประโยชน์ จำแนกตามกลุ่มอายุของเยาวชน

เหตุผลการนำเนื้อหาไปพูดคุยต่อ	เยาวชน	เยาวชนอายุ
	11-15 ปี	16-25 ปี
1. ดักเตือนสิ่งสอนให้ เห็นโทษของยา เสพติด จะได้หลีกเลี่ยง	36 (16.4)	53 (17.7)
2. ครอบครั เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะ เผยแพร่ และแนะนำไปสู่การปฏิบัติตาม	15 (6.8)	22 (7.3)
3. เป็นการแลกเปลี่ยนความเห็นซึ่งกันและกัน และดักเตือนเพื่อน	47 (21.5)	36 (12.0)
4. เพื่อนมีปัญหาเกี่ยวกับยา เสพติดอยู่และ เคย เห็นตัวอย่างจากพวกติดยามาแล้ว	17 (7.8)	11 (3.7)
5. สถานที่มีดารามา เป็นคน เผยแพร่ความรู้ คนดูจะได้ปฏิบัติตาม	17 (7.8)	32 (10.7)
6. ได้รับการสอบถาม เกี่ยวกับสื่อในการ เผยแพร่ ครั้งนี้	-	4 (1.3)
0. ไม่เคยนำไปพูดคุย/ไม่มีความรู้/ไม่ตอบ	87 (38.4)	142 (47.4)
รวม	219 (100.0)	300 (100.0)

ตารางที่ 9.9 การนำเนื้อหาความรู้ที่ได้รับไปพูดคุยกับคนอื่น จำแนกตามกลุ่มอายุ ของเยาวชน

บุคคลที่พูดคุยด้วย	เยาวชน	เยาวชนอายุ
	11-15 ปี	16-25 ปี
1. ลุง/และหลาน	1 (0.5)	2 (0.7)
2. ครอบครั/ญาติพี่น้อง	23 (10.5)	20 (6.7)
3. เพื่อน	110 (50.2)	139 (46.3)
4. คนที่ติดยา เสพติด	1 (0.5)	1 (0.3)
5. ไม่เคยนำไปพูดคุย/ไม่มีความรู้/ไม่ตอบ	84 (38.4)	138 (46.0)
รวม เยาวชน	219 (100.0)	300 (100.0)

ตารางที่ 9.10 พฤติกรรมแสดงความสัมพันธ์ภายในครัวเรือนหลังจากได้รับความรู้
 สำหรับกลุ่มบิดามารดาและเยาวชนที่เป็นครอบครัวเดี่ยว

พฤติกรรมแสดงความสัมพันธ์ภายใน ครอบครัว	บิดามารดา			เยาวชน		
	ดีขึ้น	เหมือนเดิม	ลดลง	ดีขึ้น	เหมือนเดิม	ลดลง
1. การเอาใจใส่ดูแลการไปโรงเรียน	37	53	2	32	60	1
2. การรับประทานอาหารพร้อมกันวัน ธรรมดา	13	74	5	11	78	4
3. การรับประทานอาหารพร้อมกันวันหยุด	12	77	3	18	70	5
4. การเอาใจใส่ดูแลการทำกาบ้าน	25	64	3	24	65	2
5. โอกาสในการพักผ่อนพร้อมกัน	9	75	8	12	66	15
6. การไปเล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย ร่วมกัน	3	81	8	6	74	13
7. การให้เวลาเป็นที่ปรึกษาของลูก	37	51	4	26	64	3
8. การเอาใจใส่ดูแลเรื่องการแต่งกาย	22	68	2	26	63	3
9. การรู้จักเพื่อนสนิทของลูก	28	63	1	37	53	3
10. การรู้จักครูประจำชั้นหรืออาจารย์ ที่ปรึกษา	14	70	8	15	67	11
11. การรำลึกถึงวันเกิด	12	78	2	17	73	3
12 การเอาใจใส่ดูแลเรื่องการเที่ยวเตร่	47	44	1	34	56	3
ร้อยละ	23.5	72.3	4.2	23.1	70.7	6.2

สถาบันวิจัยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10.1 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดตามโครงการ (บาท)

รายการ	โทรทัศน์ (%)	สื่อสิ่งพิมพ์ (%)	วิทยุ (%)	รวม (%)
ค่าผลิตสื่อ	250,000 14.75	80,000 12.80	20,000 11.12	350,000 14.00
(%)	71.43	22.86	5.71	100.00
ค่าเผยแพร่	1,220,800 72.02	462,240 73.96	136,061 75.64	1,819,101 72.76
(%)	67.11	25.41	7.48	100.00
ค่าบริการ	224,372 13.24	82,719 13.24	23,807 13.24	330,899 13.24
(%)	67.81	25.00	7.19	100.00
รวม	1,695,172 100.00	624,959 100.00	179,868 100.00	2,500,000 100.00
(%)	67.81	25.00	7.19	100.00
ความถี่	112	30	903	1045
(%)	10.72	2.87	86.41	100.00

ตารางที่ 10.2 ค่าใช้จ่ายต่อครั้งตามประเภทสื่อ (บาทต่อครั้ง)

รายการ	โทรทัศน์	สื่อสิ่งพิมพ์	วิทยุ	รวม
ค่าผลิตสื่อ	2,232	2,667	22	335
ค่าเผยแพร่	10,900	15,408	151	1,741
ค่าบริการ	2,003	2,757	26	317
รวมทั้งหมด	15,135	20,832	199	2,392

ตารางที่ 10.3 ค่าใช้จ่ายของโทรทัศน์แยกตามประเภทของช่องที่เผยแพร่ (บาท)

ช่อง	ช่อง 3	ช่อง 5	ช่อง 7	ช่อง 9	รวม
ค่าผลิตสื่อ	102,679	40,179	78,125	29,018	250,000
(%)	41.07	16.07	31.25	11.61	100.00
ค่าเผยแพร่	322,575	210,375	543,050	144,800	1,220,800
(%)	26.42	17.23	44.48	11.86	100.00
ค่าบริการ	64,873	38,222	94,761	26,516	224,372
(%)	28.91	17.04	42.23	11.82	100.00
รวม	490,127	288,776	715,936	200,334	1,695,172
(%)	28.91	17.04	42.23	11.82	100.00
ความถี่	46	18	35	13	112
ค่าใช้จ่ายต่อครั้ง	10,655	16,043	20,455	15,410	15,135

ตารางที่ 10.4 ค่าใช้จ่ายของสื่อสิ่งพิมพ์ (หนังสือพิมพ์และนิตยสาร)

	มติชน	คู่มือ- คู่มือ	ชีวิตจริง	นพชา	ข่าวรัก	ดาว- ภาพยนตร์	สตาร์ปิก	เลนเทอร์- เทน	ไทยรัฐ	มติชน	รวม
ค่าผลิตสื่อ	5,333	5,333	10,667	5,333	5,333	5,333	5,333	10,667	13,333	13,333	80,000
(%)	6.67	6.67	13.33	6.67	6.67	6.67	6.67	13.33	16.67	16.67	100.00
ค่าเผยแพร่	39,100	76,500	54,000	35,700	28,800	45,900	27,300	38,400	84,000	32,640	462,240
(%)	8.46	16.55	11.68	7.72	6.23	9.93	5.88	8.31	18.17	7.06	100.00
ค่าบริการ	6,770	12,484	9,865	6,260	5,207	7,816	82,719	7,485	14,848	7,013	82,719
(%)	8.19	15.09	11.93	7.57	6.29	9.45	100.00	9.05	17.95	8.48	100.00
รวม	51,212	94,317	74,532	47,293	39,340	59,049	115,253	56,552	112,182	52,987	624,959
(%)	8.19	15.09	11.93	7.57	6.29	9.45	18.44	9.05	17.95	8.48	100.00
ความถี่	2	2	4	2	2	2	2	4	5	5	30
ต่อครั้ง	25,606	47,159	18,633	23,647	19,670	29,525	57,626	14,138	22,436	10,597	20,832

ตารางที่ 10.5 ค่าใช้จ่ายของวิทยุ (บาท)

	เอ็ม 88(1)	เอ็ม 88(2)	มิวสิค- เทรฟฟิค	ร่วมใจ- รายทาง	เรดิโอ- โปรแกรม	วพท. เอเอ็ม	รวม
ค่าผลิตสื่อ	2,525	5,670	2,946	2,724	155	5,980	20,000
(%)	12.62	28.35	14.73	13.62	0.78	29.90	100.00
ค่าเผยแพร่	29,241	54,720	20,349	15,621	1,730	14,400	136,061
(%)	21.49	40.22	14.96	11.48	1.27	10.58	100.00
ค่าบริการ	4,846	9,213	3,554	2,799	288	3,109	23,807
(%)	20.35	38.70	14.93	11.76	1.21	13.06	100.00
รวม	36,612	69,603	26,848	21,144	2,173	23,489	179,868
(%)	20.35	38.70	14.93	11.76	1.21	13.06	100.00
ความถี่	114	256	133	123	7	270	903
ค่าใช้จ่ายต่อครั้ง	321	272	202	172	310	87	199

ตารางที่ 10.6 ผู้ได้รับประโยชน์ในกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจ (คน)

	ทีวี	(%)	สื่อสิ่งพิมพ์	(%)	วิทยุ	(%)
กลุ่มติดตามการท						
ผู้รับสื่อ	500	100.00	406	100.00	125	100.00
ผู้ได้รับประโยชน์	408	81.60	133	32.76	69	55.20
ผู้ไม่ได้รับประโยชน์	92	18.40	273	67.24	56	44.80
กลุ่มเยาวชน						
ผู้รับสื่อ	509	100.00	484	100.00	347	100.00
ผู้ได้รับประโยชน์	494	97.05	278	57.44	219	63.11
ผู้ไม่ได้รับประโยชน์	15	2.95	206	42.56	128	36.89
กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด						
ผู้รับสื่อ	1,009		890		472	
ผู้ได้รับประโยชน์	902		411		288	
ผู้ไม่ได้รับประโยชน์	107		479		184	

ตารางที่ 10.7 ผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการ (พันคน)

	ทีวี	(%)	สื่อสิ่งพิมพ์	(%)	วิทยุ	(%)
กลุ่มเปราะบาง						
ผู้รับสื่อ	14,970	100.00	7,726	100.00	17,229	100.00
ผู้ได้รับประโยชน์	12,215	81.60	2,531	32.76	9,510	55.20
ผู้ไม่ได้รับประโยชน์	2,754	18.40	5,195	67.24	7,718	44.80
กลุ่มเยาวชน						
ผู้รับสื่อ	12,554	100.00	5,150	100.00	14,099	100.00
ผู้ได้รับประโยชน์	12,184	97.05	2,958	57.44	8,898	63.11
ผู้ไม่ได้รับประโยชน์	370	2.95	2,192	42.56	5,201	36.89
ประชากรที่ได้รับสื่อ						
ผู้ได้รับสื่อ	27,524		12,876		31,328	
ผู้ได้รับประโยชน์	24,399		5,489		18,409	
ผู้ไม่ได้รับประโยชน์	3,124		7,387		12,919	

ตารางที่ 10.8 ดัชนีประสิทธิผลของค่าใช้จ่าย (Cost Effectiveness : CE)

	ผู้ได้รับประโยชน์ (พันคน)	ค่าใช้จ่าย (บาท)	ดัชนี CE
โทรทัศน์	24,399	1,695,172	69.48
สื่อสิ่งพิมพ์	5,489	624,959	113.86
วิทยุ	18,409	179,868	9.77
รวม	48,297	2,500,000	51.76

ภาคผนวก ข.

รายงานกรณีศึกษา: ภาคใต้
ภาคเหนือ
กรุงเทพมหานคร
นครราชสีมา
สมุทรปราการ
สมุทรสาคร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายงานกรณีศึกษา

ภาค ๑.๓

กลุ่มตัวอย่างติดตามรอด

กรณีศึกษาที่ 1 มารดาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ครอบครัวนี้มีอาชีพค้าขาย ฐานะทางการเงินค่อนข้างดี มีลูก 3 คน เป็นชาย 2 คน อายุ 10 ปี อีกคนไม่ทราบอายุ และเป็นหญิง 1 คน อายุ 6 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประถมปีที่ 4 และประถมปีที่ 2 ทุกคนมีสถานการ เรียนอยู่ในระดับปานกลาง เด็กไปโรงเรียนโดยมีรถมารับและส่งเป็นประจำ

แม่มีความใกล้ชิดกับลูกมาก ให้ความสนใจและช่วยเหลือลูกทำกิจกรรม ของโรงเรียนเสมอ มีการพบปะปรึกษาครู เรื่องการทำกิจกรรมต่างๆของลูกด้วย อย่อย่างไรก็ตาม แม่มีความเห็นว่าแม่จะไม่มีปัญหาเรื่องการเงินที่ต้งงให้จ่ายเพื่อร่วม กิจกรรมของโรงเรียน แต่ใจจู้กับโรงเรียนจัดกิจกรรมมากเกินไป จนสร้างภาระแก่ พ่อแม่

เกี่ยวกับการป้องกันลูกจากยาเสพติด แม่ให้ความเห็นว่า เด็กในช่วง ภายู่่างเข้าสู่วัยรุ่น เป็นกลุ่มที่เสี่ยงต่อการติดยาเสพติดมากที่สุด วิธีการป้องกันที่ดี คือจะต้องให้เวลากับลูกให้มาก หากกิจกรรมทำร่วมกันภายในครอบครัวในวันหยุด ะมัดระวังเรื่องการคบเพื่อนและดูแลให้กลับทันตรงเวลา เป็นต้น และสำหรับการ ปฏิบัติต่อลูกของตนเองนั้นคิดว่าได้ให้ความอบอุ่นและใกล้ชิดกับลูกมากพอที่จะป้องกัน มาได้

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความรู้เกี่ยวกับสื่อ เผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดของโครงการน้อยมาก เพราะโดยสภาพของอาชีพทำให้มีเวลาดูโทรทัศน์น้อยครั้งแต่เคยเห็นภาพชุดพ่อแม่ทะเลาะกันที่โครงการนำออก เผยแพร่เห็นว่าเอกจุดประสงค์ได้ชัดเจน คือ ครอบครัวที่ไม่อบอุ่นจะทำให้เด็กมีปัญหา แต่ไม่ได้คิดเจาะเนื้องเรื่องถึงกับนำเอาไปพูดและเผยแพร่ต่อกับคนอื่น ส่วนเหตุการณ์ที่แสดงต่อลูกหลังจากได้รับรู้การเผยแพร่วิธีการป้องกันยาเสพติดนั้น ยังคงเป็นไปตามเดิมที่คิดถืออยู่แล้วว่า หน้าที่สำคัญของพ่อแม่คือการให้ความอบอุ่นต่อลูก

สำหรับสื่อที่ให้ความรู้ด้านยาเสพติดนั้น เห็นว่าโทรทัศน์เป็นสื่อเผยแพร่ที่ดีที่สุด แต่ภาพเวลาไฟเงาพ่อแม่ทะเลาะกันเหมาะที่จะเผยแพร่แก่ผู้ใหญ่ ถ้าจะเผยแพร่แก่เด็กควรเป็นภาพการ์ตูน และควรเผยแพร่ผ่านครูและโรงเรียน เนื่องจากเด็กรับรู้ปัญหาสังคมจากแหล่งดังกล่าวมากกว่าแหล่งอื่น เกี่ยวกับการใช้ดาร่าเป็นผู้แสดงเรื่องนั้นไม่คิดว่ามีผลทางการจูงใจผู้ชมเป็นพิเศษ เห็นเด็กเกี่ยวกับการใช้ดาร่าภาพตลกขบขันเดียวกันแสดงในสื่อประเภทต่างๆก็ไม่เห็นว่ามีก่อกวนหรือก่อกเสีหยา

กรณีศึกษาที่ 2 บิดาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

พ่อมีอาชีพรับราชการ มีลูก 4 คน คนโตและคนสุดท้องเป็นผู้ชาย นอกนั้นเป็นหญิง มีอายุ 18, 17, 14 และ 13 ปีตามลำดับ กำลังศึกษาอยู่ในระดับมหาวิทยาลัยและชั้นมัธยม ทุกคนไม่มีปัญหาเรื่องการเรียน พ่อแม่ได้ให้เวลาและอยู่ใกล้ติดกับลูกมากที่สุด เมื่อลูกมีปัญหา เรื่องการเรียนกับครูพ่อจะเป็นผู้ไปปรับความเข้าใจ

พ่อมีทัศนะเกี่ยวกับพฤติกรรมในการป้องกันลูกจากยาเสพติดว่า การให้ความอบอุ่นต่อลูก การรับฟังปัญหาทุกด้าน การเอาใจใส่ดูแลการคบเพื่อน และการสนับสนุนลูกให้มีกิจกรรมเสริมการเรียน เช่น เล่นกีฬา รวมทั้งการสนทนารู้ถึงภัยของยาเสพติดจะช่วยป้องกันมิให้ลูกติดยาเสพติดได้ และตนเองก็ได้ปฏิบัติดังที่กล่าว

อยู่เป็นประจำเป็นต้นว่า สนับสนุนให้ลูกพาเพื่อนมาที่บ้าน เพื่อจะได้ทำความรู้จักเวลา
เห็นสื่อ เผยแพร่ความรู้ เรื่องมหาเสพติดก็ชี้ชวนให้ลูกได้ดูและมองเห็นภัยต่างๆ

เกี่ยวกับ เนื้อหาความรู้ที่เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน ซึ่งประกอบด้วยสี่
ประเด็นหลักที่โครงการนำออกเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆทั้งโทรทัศน์ วิทยุและหนังสือพิมพ์
นั้น เห็นด้วยว่าดีแล้ว จะได้ช่วยเผยแพร่ต่อแก่เด็กๆ แต่ในด้านกาปฏิบัติต่อลูกหลัง
จากได้รับความรู้จากสื่อไม่มีการ เปลี่ยนแปลงยังคงให้ความสำคัญกับการสร้างความ
อบอุ่นในครอบครัว และสอนลูกเรื่องภัยของยาเสพติดเสมอ ในด้านสื่อ นั้น โทรทัศน์
เป็นสื่อที่มีบทบาทมากที่สุด แต่โครงการ เผยแพร่ภาพโฆษณาออกโทรทัศน์น้อยครั้งเกิน
ไป และ เนื้อหาสั้นไป การนำดารามาแสดงไม่คิดว่าจะทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทางการ
จูงใจเป็นพิเศษ แต่กลับจะทำให้เสียค่าใช้จ่ายสูงโดยไม่จำเป็น การเผยแพร่ความรู้
ในสื่อประเภทต่างๆไม่น่าใช้ดาราราคาเดียวกับแสดง

การ เสนอความรู้เกี่ยวกับมหาเสพติด ควรหารูปแบบการ เสนอที่เหมาะสม
สมกับวัย เช่น ใช้สื่อประเภทวิทยุในทางรายการ เพลงฮิตที่วัยรุ่นชื่นชอบ นอกจากนี้
การออกรายการในสื่อประเภทนี้ควรจัด เวลาไม่ให้หักกับ เวลาที่คนส่วนมากดูโทรทัศน์
สำหรับตนเองแล้ว วิทยุถ้ามีการ เผยแพร่ความรู้ เรื่องมหาเสพติดทางโทรทัศน์โดยจัด
ทำเป็น เรื่องยาว ท่านคงเดียวกับรายการฝันที่เป็นจริง คิดว่าจะทำให้คนคิดถึงใจและ
จึงประเด็นได้ง่ายกว่าการขายนดาราย่างที่โครงการกำลังทำอยู่ นอกจากนี้ควรสนับสนุน
สนับสนุนให้สถานศึกษา เช่น โรงเรียนและมหาวิทยาลัยจัดนิทรรศการ เกี่ยวกับภัยของยา
เสพติดและการป้องกันกับจัดประกวดการอภิปรายหรือเขียนเรียงความในหัวข้อดัง
กล่าว เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนตื่นตัว

กรณีศึกษาที่ 3 บิดาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์มีอาชีพเป็นช่างก่อสร้าง มีลูกทั้งหมด 9 คน 4 คนแรก
แต่งงานแยกครอบครัวออกไปแล้ว อีก 5 คนที่เหลือมีอายุ 13 ถึง 18 ปี เลิกเรียน

หนังสือแล้ว ออกมาช่วยครอบครัวประกอบอาชีพค้าขาย ในการ เลี้ยงดูปกครองลูก
พ่อใช้กานาจบังคับ

พ่อมีทัศนะเกี่ยวกับพฤติกรรมในการป้องกันลูกจากยาเสพติดว่า การใช้
ความเด็ดขาดต่อลูก เช่น การชู้ว่าจะไม่เลี้ยงดูถ้าติดยา เป็นวิธีเดียวที่จะห้ามลูกไม่
ให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดได้

สำหรับความรู้ เกี่ยวกับสื่อ เผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดของ
โครงการ ผู้ให้สัมภาษณ์บอกว่ามีโอกาสได้ดูโทรทัศน์และ เคยเห็นภาพโฆษณาชุดที่
มีแก๊ง คาราวาเป็นนักแสดง แต่มีได้ให้ความสนใจ จำเนื้อหาและประเด็นหลักที่เผยแพร่
ไม่ได้ ค่ายังไรก็ตาม มีความเห็นว่าสื่อโทรทัศน์มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการ
เผยแพร่ความรู้ด้านนี้

กรณีศึกษาที่ 4 มารดาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ครอบครัวนี้ทั้งพ่อและแม่มีอาชีพ เป็นลูกจ้างของส่วนราชการ โดยพ่อ
เป็นลูกจ้างชั่วคราว และแม่เป็นลูกจ้างประจำ แต่ไม่มีความมั่นคง ว่างงาน ดังนั้น
ฐานะทางเศรษฐกิจจึงอยู่ในระดับต่ำ มีลูกทั้งหมด 4 คน อายุ 21,18,16 และ 14
ปี ลูกคนแรกจบการศึกษาระดับ ปวช. แต่ยังไม่มียานทำ คนที่สาม เลิกเรียนเมื่อจบ
ชั้นมัธยมสอง คนที่นากำลังเรียนชั้นมัธยมและวิทยาลัยอาชีวะ ทุกคนที่กำลังเรียนมี
ความสามารถในการ เรียนปานกลาง พ่อแม่ไม่ได้สนใจส่งเสริมการ เรียนทั้งในหลัก
สูตรและนอก เหมืลจากหลักสูตรมากนัก ลูกช่วยตัวเอง เป็นส่วนใหญ่ในเรื่องการ
เรียนและการดำเนินชีวิตประจำวัน

แม่กล่าวถึงพฤติกรรมในการป้องกันลูกจากยาเสพติดว่า การเอาใจใส่
ลูกอย่างดี อธิบายถึงโทษของยาเสพติด และการดัก เตือน เรื่องการคบ เพื่อน เป็นวิธี
การป้องกันลูกจากยาเสพติดได้ ซึ่งวิธีการดังกล่าวนี้ตนเองก็ได้ปฏิบัติอยู่ เสมอ

เกี่ยวกับความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดที่เผยแพร่ผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ นั้นได้มีโอกาสเห็นทางโทรทัศน์โดย เฉพาะชุดที่แสดงโดยใหม่และปิยะพงษ์เห็นว่า ชุดที่แสดงโดยปิยะพงษ์จะมีอิทธิพลต่อเยาวชนชายเป็นอันมาก และตนเองก็รู้สึกชกลและ เห็นว่ามีประโยชน์จึงได้เคยนำไป เล่าให้ เพื่อนำฟัง มีความเชื่อว่าความรู้ที่ได้รับจะทำให้คนละ เว้นพฤติกรรมการปฏิบัติที่ไม่ เหมาะสมต่อลูกและยังถ่ายทอดความรู้ในการป้องกันยาเสพติดแก่ลูกได้

เกี่ยวกับวิธีการเผยแพร่ความรู้ เห็นว่า โทรทัศน์เป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด และการนำ เสนอ เรื่องราวสมควรที่จะให้ดาราที่มีชื่อเสียง เป็นผู้แสดง

กลุ่มตัวอย่าง เยาวชน

กรณีศึกษาที่ 5 เยาวชนหญิง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ เป็น เยาวชนหญิงอายุ 17 ปี กำลัง เรียนในชั้นมัธยมศึกษาที่ 5 เป็นลูกคนที่ 5 ในบรรดาพี่น้องทั้งหมด 7 คน บิดาเป็นนักธุรกิจ มารดาเป็นแม่บ้าน และเป็นชาวต่างชาติ พี่คนโตและคนรองจบการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยแล้ว คนอื่น ๆ กำลัง เรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาและชั้นมัธยมศึกษาต่าง ประเทศและภาษาในประเทศ

การดูแลลูก เป็นหน้าที่ของแม่ ซึ่งดูแลทั้ง เรื่องการเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมทั้งให้คำปรึกษาในเรื่องต่างๆ เช่น เลิกผ้า การแต่งกาย การใช้จ่ายเงิน การคบเพื่อน เป็นต้น ซึ่งสำหรับการคบเพื่อนนั้นแม่รู้จัก เพื่อนาของลูกทุกคน รวมทั้งพ่อแม่ของเพื่อนด้วย ผู้ให้สัมภาษณ์มีความภูมิใจที่ทั้งพ่อและแม่มีพฤติกรรมเป็นตัวอย่างที่ดีต่อลูกและมีการปฏิบัติต่อกันอย่างเหมาะสม

ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงทรรศนะ เกี่ยวกับความรู้ความ เข้าใจและพฤติกรรมในการป้องกันการติดยาเสพติดว่า การป้องกันเยาวชนไม่ให้ติดยาต้องมุ่งไปที่การถน

รม เลี้ยงดูภายในครอบครัว หากครอบครัวอบอุ่นและลูกศบ เพื่อนที่ดีก็จะมีปัญหา
สำหรับตนเองและเพื่อนฯ เวลามีปัญหาจะปรึกษาและช่วยเหลืกกัน นอกจากนี้จะไม่
อยู่ว่าง พยายามหากิจกรรมพิเศษทำร่วมกับ เพื่อนฯในวันหยุด เพื่อกจะได้ไม่มีเวลาคิด
เรื่องไร้สาระ

ผู้ให้สัมภาษณ์เล่าว่า ความรู้เกี่ยวกับสื่อ เผยแพร่ด้านการป้องกันยา
เสพติดของโครงการได้รับจากโทรทัศน์มากที่สุด และเห็นว่า สาระ 4 ประเด็นหลัก
และความยาวของภาพที่ออกอากาศดีแล้ว แต่ตัวเรื่องยังสนุกไม่พอ ลักษณะการเผย
แพร่ความรู้เป็นการสอนอย่างตรงไปตรงมาเกินไป ไม่ประทับใจ การใช้ดาราสแสดง
ก็ยังไม่ถูกใจ ทำให้ไม่มีการเ้าไปเผยแพร่ต่อกับเพื่อนฯ สำหรับการเ้าดาราสุด
เดียวกันแสดงในสื่อประ เภทต่างขบั้นเห็นว่าเ้าได้ เพราะไม่ได้เห็นชุดเดียวกันในทุก
สื่อคือ โทรทัศน์ วิทยุและหนังสือพิมพ์ อนึ่ง การได้รับความรู้จากสื่อดังกล่าวไม่ได้ทำ
ให้พฤติกรรม เดิมซึ่งปฏิบัติดีอยู่แล้ว เปลี่ยนแปลงไป

เกี่ยวกับรูปแบบการเสนอความรู้นั้น ควรให้ประทับใจโดยผลิตเป็น
เพลง มีการตบประกบ และมีนักร้องที่มีชื่อเสียงมาร้อง ท่านถงเกี่ยวกับการโฆษณา
ขายเครื่องดื่มเซเว่นอีฟ และการเผยแพร่อีสานเขียว เพลงควรจะแต่งให้ติดติดปาก
คน เพื่อกำหนดเ้าปร้องในโอกาสและสถานที่ต่างๆและจะดีหึ่งกันถ้าผลิตเทปขายด้วย

กรณีศึกษาที่ 6 เยาวชนหญิงเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเยาวชนอายุ 16 ปี กำลังเรียนชั้นมัธยมปีที่ 4 บิดามี
อาชีพเป็นนักธุรกิจ มารดาเป็นแม่บ้าน มีพี่น้อง 3 คน คนเเองเป็นคนที่ 2 มีน้องอายุ
14 และ 11 ปี กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมปีที่ 2 และชั้นประถมปีที่ 6 แม่ให้เวลา
และดูแลเ้าใจใส่ลูกเ้าอย่างดี เ้าเสื้อผ้าให้และอยู่ใกล้เมื่อลูกเ้าทำการบ้าน รู้จัก
เพื่อนฯของลูกทุกคน และเ้าทำความรู้จักสนิทสนมกับพ่อแม่ของเพื่อนฯ รวมทั้งมีการทำ
กิจกรรมร่วมกับพ่อแม่ของเพื่อนฯด้วย

การป้องกันเยาวชนจากยาเสพติดนั้น บ้าน(ครอบครัว) และโรงเรียน เป็นสภาพแวดล้อมที่สำคัญ พ่อแม่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีและดูแลเอาใจใส่ลูกในเรื่องต่างๆ รวมทั้งการคบเพื่อนของลูก ส่วนโรงเรียน ควรสนับสนุนให้เด็กมีกิจกรรมนอกหลักสูตรเพื่อไม่ให้มีเวลาว่างมากเกินไป นอกจากนี้รัฐบาลต้องรับผิดชอบกาจัดการค้า ยาเสพติดให้หมดไป และลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างจริงจัง

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า ได้รับความรู้เรื่องการป้องกันยาเสพติดจาก โทรทัศน์มากที่สุด มีความเห็นว่า เป้าหา 4 ประเด็นหลักที่เผยแพร่บนดีแล้ว แต่การ เสนอเรื่องสั้นและเร็วไป ผู้ดูฟังหรือดูไม่ทัน ทำให้ไม่ประทับใจ อยากให้เสนอเรื่อง บนแนวแปลกกว่านี้ และไม่จำเป็นต้องใช้ดารารแสดง

การนำความรู้จากที่ได้รับไปพูดคุยต่อ ดนเองเคยนำสื่อ เผยแพร่ความรู้ ดังกล่าวมาแล้วให้เพื่อนฟัง เพราะอยากทำให้เขาได้รับรู้ด้วย แต่พฤติกรรมส่วนตัวไม่ เปลี่ยนแปลงเพราะได้ปฏิบัติตัวเหมาะสมอยู่แล้ว

สำหรับข้อ เสนอและ เกี่ยวกับการ เผยแพร่ความรู้ดังกล่าวทั้งต้องการให้ มีการเผยแพร่ความรู้ เรื่องนี้ผ่านโรงเรียน และให้แต่ง เป็น เรื่องสั้นพิมพ์ เป็นหนังสือ เล่ม เล็กหรือแผ่นพับ

กรณีศึกษาที่ 7 เยาวชนหญิง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นหญิงอายุ 25 ปี อาชีพรับราชการ ครอบครัวมีอาชีพค้าขาย มีพี่น้องรวมกัน 7 คน ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นคน ที่ 6 พี่ทุกคนจบการศึกษาออก เรือนแยกครอบครัวไปหมดแล้ว มีน้องอายุ 20 ปี เพียงคนเดียวกำลังอยู่ในระหว่าง ศึกษา ทั้งหมดมีความสัมพันธ์กันดี แต่ต่างคนต่างมีภาระกิจของตน จึงไม่ค่อยได้พบปะ เกี่ยวข้องกัน

ผู้ให้สัมภาษณ์มีทัศนะ เกี่ยวกับความรู้ความ เข้าใจและพฤติกรรมในการ ป้องกันการติดเชื้อ เสพติดว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัวและการคบ เพื่อน เป็นปัจจัย สำคัญที่จะทำให้เกิดการติดหรือไม่ติดเชื้อ เสพติด สำหรับตนเองมีความระมัดระวังใน การคบ เพื่อนอยู่แล้ว และไม่มีปัญหาทางบ้าน

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวถึงความรู้ เกี่ยวกับสื่อ เผยแพร่ความรู้ด้านการป้อง กันยา เสพติดของโครงการว่า ได้รับความรู้ เรื่องดังกล่าวจากสื่อทั้ง 3 ประเภท คือ โทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ แต่โทรทัศน์มีประสิทธิภาพมากที่สุด เกี่ยวกับเนื้อหา 4 ประเด็นหลักนั้นเข้าใจได้และ เห็นว่า เรื่องการคบ เพื่อนมีความสำคัญมากที่สุด อย่างไรก็ตามและ เนื้อ เรื่องที่น่า เสกสั่น เกินไป จับใจความไม่ทัน ไม่น่าสนใจ สำหรับ ทัศนะ เกี่ยวกับการนำดารามาแสดงนั้น เห็นว่าดี และการให้ดารารูดเดียวกับแสดง ทั่วไปสื่อประเภทต่างาก็ไม่มีข้อ เสียใดๆ

ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ได้ให้ความสนใจ เรื่องนี้มากนัก กล่าวว่า ไม่ได้นำ ความรู้ที่ได้จากสื่อ เผยแพร่ไป เล่าต่อกับใคร และพฤติกรรมของตนเองก็ไม่ได้ เปลี่ยน แปลงไป เพราะได้รับความรู้ดังกล่าว เนื่องจากตนเองและคนใกล้ชิดไม่ได้ เกี่ยวข้อง กับปัญหาเหล่านี้ อนึ่ง หากมีการ เผยแพร่ความรู้เรื่องนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ เสนอให้พิมพ์ แผ่นพับแจกจ่าย เด็กวัยรุ่น

กรณีศึกษาที่ 8 เยาวชนหญิง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเยาวชนอายุ 19 ปี เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย ครอบครัวนี้พ่อแม่และแม่แยกทางกัน แม่ประกอบอาชีพค้าขายของชำและ เครื่องดื่ม มีพี่น้อง 5 คน จบการศึกษาและทำงานแล้วสองคน อีกสามคนรวมทั้งผู้ให้สัมภาษณ์กำลังศึกษาชั้น มัธยมศึกษาและมหาวิทยาลัย ทั้งหมดอาศัยอยู่กับแม่ มีการติดต่อกับพ่อซึ่งแยกไปมีครอบครัว ใหม่ เป็นครั้งคราว แต่ก็ได้รับความช่วยเหลือบางอย่าง เป็นต้นว่า ที่อมอเตอร์ไซด์ ให้ขี่ขึ้นไปโรงเรียนคนละ 1 คัน แม่ไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่ลูกมากนัก เนื่องจากยุ่ง

อยู่กับการประกอบอาชีพ หน้าทีดูแลอบรม เอาใจใส่จึง เป็นของพี่สาวคนรอง ซึ่ง
ปัจจุบันไปทำงานอยู่ในกรุงเทพฯ

ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงทัศนะ เกี่ยวกับความรู้ความ เข้าใจและพฤติกรรมใน
การป้องกันการค้ายาเสพติดว่า ความอบอุ่นในครอบครัวมีส่วนในการป้องกันไม่ให้
เยาวชนติดยาเสพติด ผู้ให้สัมภาษณ์เองขาดความอบอุ่นจากพ่อแม่ แต่ก็มีพี่สาวคนรอง
เป็นผู้ตั้งเตือนในเรื่องเหล่านี้แทนพ่อแม่

ผู้ให้สัมภาษณ์มีโอกาสดูโทรทัศน์และฟังวิทยุบ่อยครั้ง และการอ่าน
หนังสือพิมพ์ก็เลือกอ่านบางคอลัมน์เท่านั้น จึงไม่มีโอกาสได้เห็นภาพโฆษณาเรื่องดัง
กล่าวจากสื่อใดๆ แต่ก็ให้ความ เห็นว่าการป้องกันยาเสพติดควรทำในรูปของการ
รณรงค์ เป็นช่วงเวลาไป ทำนองเดียวกับการจัด"สัปดาห์การที่กลืนคำไทย" ส่วนผู้
แสดงไม่ควรรำที่ดารา เพราะลักษณะของเรื่องไม่เหมาะสมกับลักษณะของผู้ เป็นดารา
และการนำ เสนอ เรื่องควร เป็นการสร้างละครจำลองเหตุการณ์มากกว่าการใช้คำพูด
แนะนำสั่งสอนโดยตรง

ภาค เหนือ

กลุ่มตัวอย่างบิดามารดา

กรณีศึกษาที่ 1 มารดาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ครอบครัวนี้มีอาชีพรับราชการ มีบุตรจำนวน 3 คน เป็นชาย 2 คน
และหญิง 1 คน มีอายุระหว่าง 18-22 ปี ทุกคนกำลังศึกษาอยู่ในระดับมหาวิทยาลัย
มีผลการเรียนปานกลางค่อนข้างดี

ในการอบรม เลี้ยงดูลูกทั้งพ่อและแม่ให้ความสำคัญต่อการสร้างความรัก ความอบอุ่น รวมทั้งการดูแลเอาใจใส่เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย การสร้างระเบียบวินัย ให้อาหารแก่ลูก ลูกทุกคนได้รับอาหารที่มีประโยชน์ถูกฝึกให้กินนอน เล่น เป็นเวลา มีโอกาส ได้ เรียนพิเศษและเล่นกีฬาหรือดนตรีตามความถนัด ซึ่งทำให้ลูกๆ เป็นคนแข็งแรง มีระเบียบวินัย ทั่วตัวตัวเองได้ และยังมีคามมั่นใจในตัวเอง เนื่องจากพ่อแม่เลี้ยงดู อย่างเป็นห่วงใยให้ความไว้วางใจเต็มที่ แม้แต่ในเรื่องที่พ่อแม่เห็นว่ามีความอันตราย แต่เมื่อลูกขอ และรับรองว่าจะระมัดระวังก็ยอมให้ เป็นต้นว่า เรื่องการขับที่รถจักรยานยนต์ การ ไปเที่ยวคลับ ดิสโก้ ซึ่งลูกก็รักษาความปลอดภัยและปฏิบัติตามดี ลูกทุกคนของครอบครัวนี้ถูกฝึก ให้ออกกำลังกายกับพ่อแม่ได้ทุกอย่าง รักและจะไม่ทำให้พ่อแม่เสียใจ ให้อาหารใจว่าพ่อแม่เข้าใจ ลูกและจะไม่ปล่อยลูกให้เกิดความคับแค้น

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความ เห็นว่า ความรักความใกล้ชิดสนิทสนม การ รั้งหึง เรื่องราวทุกเรื่องของลูก ตลอดจนการดูแลเอาใจใส่ในการคบเพื่อน การให้ ความรู้ ความเข้าใจเรื่องยาเสพติด และที่สำคัญคือการระมัดระวังที่จะไม่ลู่แก่ ถ่านาจอโทษระคว่าลูกอย่างรุนแรงและไล่ลูกออกจากบ้าน น่าจะเป็นการเพียงพอที่จะ ไม่ทำให้ลูกคิดยาเสพติดได้ แม่ได้เล่าถึงโทษของยาเสพติดมาตั้งแต่ลูกยัง เรียนอยู่ ชั้นประถม ที่ให้คูหนังสือและสื่อต่างมาเรียกจนกระทั่งโตก็ยังคงคุยกันถึง เรื่องนี้ รวมทั้งดูแลการคบเพื่อน ซึ่งบางคนก็มีความประพฤติไม่เหมาะสม แต่ก็มิได้ห้ามปราม มิให้คบหากัน ตรงกันข้ามให้ลูกคอยติดเตือนและดึงเพื่อนกลับมาในทางที่ดี สอนให้ลูก รู้ว่า การคบเพื่อนนั้นคบได้ทุกคน แต่ต้องรู้จักจัดแบ่งว่า คนไหนควรคบได้แค่ไหน อย่างไร แม่ได้ย้ำให้ลูกจำไว้ว่า พ่อแม่แก้ปัญหาทุกข์ร้อนของลูกได้ ไม่จำเป็นต้องพึ่ง ยาเสพติด

สำหรับการรับข่าวสารความรู้จากโครงการฯ ผู้ให้สัมภาษณ์เล่าว่าได้ อ่านและทราบข่าวสารจากหนังสือพิมพ์มากที่สุด สื่อโทรทัศน์นั้นดูเฉพาะข่าว มี คุรภาพการอื่น เช่น สี่มุมสแควร์ และที่กรุงเทพฯ บ้าง นานาครั้ง เห็นสื่อโฆษณา ของโครงการฯ ครั้งแรกจากโทรทัศน์ แต่ไม่ได้สนใจ คิดว่าโฆษณาขายสินค้า เนื่อง

งก็มีลักษณะ เช่นนั้น คือพูดสั้นเกินไป ให้ภาษาเด็กวัยอนุ สึกความหมายไม่ชัดเจน ฟังไม่ค่อยเข้าใจ ต้องให้ลูกอภิภาษาให้ฟัง ที่เป็นเช่นนี้อาจมีหลายสาเหตุ ประการแรก คนเองเป็นผู้ใหญ่แล้ว ไม่ค่อยได้ดูโทรทัศน์ และไม่ได้อ่านหนังสือบ้าง จึงไม่เข้าใจลึกเท่าที่ควร ประการที่สอง ไม่รู้จักดาราที่วัยรุ่นรู้จัก ทำให้ละ เลยข้อมูล ขวสวรรค์ คิดว่าโฆษณาสินค้าไป

การนำเสนอความรู้ของโครงการนั้น แม้เห็นว่า ควรทำเป็นละครสั้น หรือสไลด์ที่มีความสั้นยาวพอเหมาะ ๆ ที่อธิบายภาษาที่ฟังง่ายสำหรับผู้ชมที่มีวัย ระดับการศึกษา และฐานะสังคมแตกต่างกัน สำหรับการให้ดาราพูดเดียวกันในสื่อ ประเภทต่าง ๆ นั้น เห็นว่าดี เพราะ เป็นการเพิ่มความ เข้าใจของคนทีอาจจะพลาดการ ข่า เสนอในสื่อทางสื่อไป

สำหรับการเผยแพร่ข่าวสารที่ได้ทราบไปให้ผู้กั้นนั้น มิได้กระทำ มี เพียงคุยกันจนครครวเท่านั้น เนื่องจากไม่รู้สื่อประเภทใดเงินที่ข่าวสารที่เสนอ และมี ก ะหน้าที่การงานยุ่งมาก

เกี่ยวกับเรื่องผลของข่าวสารที่มีต่อคนเองนั้น เห็นว่า ไม่มีผลใดๆ เนื่องจากทำงานทางด้านสังคมสงเคราะห์ พบเห็นปัญหาสังคม เกี่ยวกับยาเสพติดมา มาก จึงได้พยายามปกป้องกันคุ้มครองลูกมีที่ขี้ขลาดแะกับยาเสพติดมานานแล้ว แต่ สำหรับผู้ใหญ่และเด็กบางคน สื่อที่เื่อเอง เป็นการ เตือนสติให้หันกลับมาสำรวจตนเองได้ ดั่งนั้นก เร เสนอข่าว เรสารประการแรก ควรมีการแยกสื่อ แยกวิธีการ แยกตัวนำเสนอ สำหรับคนต่างวัย เช่น านหนังสือพิมพ์ เด็กยกอ่านหน้ากันเชิง ผู้ใหญ่อ่านหน้า ข่า เร-สังคม สารคดีต่างๆ หรือวิทยุเด็กวัยรุนจะ เน้นรายการเพลง ให้นำข่าวสาร แทรกในรายการตามสื่อต่างๆ เหล่านี้ ประการที่สอง หาสัญลักษณ์ของยาเสพติดที่คน เห็นแล้วคิดว่า เข้าใจทันทีว่าเป็นสื่อที่มีพิษภัย และประการสุดท้าย ควรทำรายการ สั้นๆให้ความรู้ในเรื่งการกรรมเสี่ยงดุกล โดยให้คนแสดงที่นำสนใจและ เป็นที่รู้จัก

กรณีศึกษาที่ 2 มารดาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ครอบครัวนี้พ่อมีอาชีพรับราชการเป็นครู แม่มีอาชีพค้าขาย มีบุตรเป็นหญิง 3 คน ภายหลังจากในช่วงวัยรุ่น กำลังศึกษาอยู่ในระดับมหาวิทยาลัยและชั้นมัธยมปลาย ทุกคนมีผลการเรียนปานกลางค่อนข้างดี เกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว การเลี้ยงดูเอาใจใส่ลูก พ่อเป็นผู้รับผิดชอบมากกว่าแม่ เนื่องจากแม่มีภาระหนักเรื่องการค้าขาย แต่ก็มีเวลาพูดคุยกับลูกในช่วงกลางคืน ระหว่างรับประทานอาหาร และดูโทรทัศน์ร่วมกัน ลูกทุกคนมีความประพฤติดี ขยันขันแข็งอยู่ในโอวาท ช่วยตัวเองและยังแบ่งเบาภาระงานบ้านของแม่ ทั้งพ่อและแม่ก็มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก่ลูกในเรื่องการคบเพื่อน การแต่งกาย และเรื่องอื่นๆ ซึ่งหลายเรื่องลูกจะพูดคุยปรึกษาแต่เฉพาะกับแม่ หรือปรึกษากันเอง แต่ถ้าตัดสินใจไม่ได้ก็จะขอคำแนะนำจากพ่อ

ผู้ให้สัมภาษณ์พูดถึงการดูแลเอาใจใส่ลูก เพื่อป้องกันไม่ให้ติดยาเสพติดว่า พ่อแม่ควรให้ความสนใจใกล้ชิด ทำความเข้าใจลูก ให้ความอบอุ่น เป็นที่ปรึกษาที่ดีแก่ลูก เมื่อลูกมีปัญหา ควรหาเวลาพูดคุยกับลูกให้ได้ทุกวัน เช่น ในช่วงเวลารับประทานอาหารและดูโทรทัศน์ สอนเรื่องการคบเพื่อนให้รู้จักจัดแบ่งระดับความใกล้ชิดสนิทสนม

พ่อแม่ของครอบครัวนี้ได้ปฏิบัติดังความที่กล่าวมาข้างต้นด้วยการให้ความสำคัญต่อการเลี้ยงดูลูกอย่างใกล้ชิด ไม่ให้ลูกรู้สึกโดดเดี่ยว ไม่มีที่พึ่ง สอนให้รู้ว่าครอบครัวเป็นที่พึ่งได้ทุกกรณี พยายามสร้างความสุขในบ้านไม่ให้ลูกร้อนใจหรือรู้สึกเจ็บแค้น เหนียว ไม่ละเลยหรือปฏิเสธ เมื่อลูกต้องการคำปรึกษา ก็โอกาสในช่วงระยะเวลารับประทานอาหาร เป็นและดูโทรทัศน์ เป็นช่วงเวลาให้คำปรึกษา บอกกล่าวตักเตือนเรื่องต่างๆ รวมทั้งชี้ชวนให้ลูกคิดถึงสิ่งที่ได้รับจากข่าวสารทางโทรทัศน์ ซึ่งรวมถึงเรื่องโทษของยาเสพติดด้วย พ่อและแม่แสดงตนเป็นผู้ฟังและผู้ให้คำปรึกษาที่ดี ไม่ตีเตือนดูว่า หรือใช้โทษกับลูก พยายามประพฤติตัวเหมาะสมเป็นตัวอย่างที่ดี เช่น ไม่สูบบุหรี่ ดื่มเหล้า หรือมีพฤติกรรมน่ารังเกียจในเรื่องต่างๆ

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้จากโครงการฯ ผู้ให้สัมภาษณ์เล่าว่า ได้รับข่าวสารของโครงการจากโทรทัศน์มากที่สุด หนังสือพิมพ์ นิตยสารและวิทยุไม่ค่อยมีโอกาสได้พบเห็นบ่อยนัก เกี่ยวกับวิธีการเสนอข่าวสารนั้น มีความคิดเห็นต่อเนื้อหาแต่ละสล็อตดังนี้

การให้รู้จักปฏิเสฐ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาวัยรุ่นมากเกินไป ดาราที่แสดงเป็น นักร้องมีชื่อเสียง ทำให้น่าสนใจมากขึ้น เนื้อหาที่เสนอไม่ยากที่จะเข้าใจ

การรู้จักคนเพื่อน ดาราที่โฆษณาตัวนี้มีข่าวส่วนตัวที่ไม่เหมาะสม เมื่อกมาแนะนำให้รู้จักคนเพื่อนทำให้ดูขัดกัน เนื้อเรื่องสั้นไป ดูเข้าใจยาก

การเรียกหาหรือผู้ใหญ่ หัวข้อนี้เนื้อหาเข้าใจง่าย ผู้แสดงเป็นศิลปิน เพลงเพ็ญชีวิตร เป็นตัวแสดงที่เหมาะสมกว่าคนอื่น

การชี้ เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เนื้อหาไม่เด่นชัดว่า การใช้เวลา ว่างนอกจาก เล่นฟุตบอลแล้วมีอะไรอื่นอีก

สรุปแล้ว ทั้งสี่สล็อตนี้ เนื้อเรื่องสั้นไป การนำเสนอมุ่งเป้าหมายเฉพาะ กลุ่มเยาวชนเท่านั้น

กรณีศึกษาที่ 3 มารดาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์มีอาชีพค้าขายทำขนมส่ง มีภาระยุ่งทั้งวัน แม้ว่าจะมีผู้ช่วย จึงไม่มีใครได้มีเวลาอ่านหนังสือหรือสนใจกับข่าวสารจากสื่อมวลชน หรือแม้แต่การดูแลบุตรอย่างใกล้ชิด ลูกๆเองไม่ได้มาใกล้ชิดคลุกคลี เพราะค่อนข้างโตแล้ว แม้เมื่อตอนลูกยังเล็กก็เลี้ยงลูกไปทำงานไป มีคนช่วยดูบ้าง

พ่อบ้านทำงาน เป็นพนักงานขับรถส่งน้ำกักตมของบริษัท ไม่ใคร่ได้มี
เวลาว่าง เช่นกันแต่ เมื่อไหร่ก็ตามที่มีเวลา ทั้งสามีหรือบุตรก็มาช่วยกันทำงาน
เพราะปริมาณที่ทำงานนั้นมหาศาลมากเกิน กล้วยไรก็ตาม สามีก็พอจะมีเวลามากกว่า
ประกอบกับ เป็นคนสนใจใน เรื่อง เหล่านี้จึงทำให้มีโอกาสได้รับรู้และติดตามข่าวสาร
ทางโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ และยังได้ดูแลพูดคุยกับลูกสุดท้อง 2 คน มากกว่า
มารดา ซึ่งใกล้ชิดลูกคนหัวไม่มากกว่า

ครอบครัวนี้มีบุตร 3 คน เป็นหญิงสองคนและชาย 1 คน เรียนหนังสือ
อยู่ในระดับดี บุตรทั้ง 3 คนไม่ทำให้พ่อแม่ต้องเป็นห่วงและเป็นภาระในเรื่องการ
เรียน บิดามารดาเองสนใจเรื่องการเรียนเป็นพิเศษ ถ้ามีโอกาสจะคอยว่ากล่าวตัก
เตือนให้อ่านหนังสือ ทำการบ้าน และให้ความเอาใจใส่เรื่องการเรียนอยู่โดยตลอด
ตอนลูกยังเล็กเคยให้เรียนพิเศษ แต่เดี๋ยวนี้ไม่ได้เรียน มีเวลาว่างก็ให้ทำงานบ้าน
และช่วยทำงาน ลูกสาวคนโตได้ช่วยงานทำงานมากกว่าทุกคน ลูกสาวคนนี้จึงสนิทกับ
แม่มากกว่าคนอื่น เป็นคนรักสวยรักงามและรู้จักทำมาหากิน มีเวลาว่างยังขาย
เครื่องสำอางค์ ไม่ชอบเล่นกีฬา ชอบพ่อน้ำ เพราะไม่ค่อยแข็งแรง

ลูกสาวคนที่ 2 เป็นนักกีฬาโรงเรียน มักใช้เวลาฝึกซ้อมกีฬาและหัด
เล่นกีฬาต่างๆ รวมทั้งชอบดูด้วย มีการแข่งกีฬาที่ไหนถ้าไปได้ต้องไปดูกับเพื่อนฯ พ่อ
แม่ก็คอยตามขางเรื่อง เช่น การคบเพื่อน แต่ไม่ถึงกับยุ่งเกี่ยวกับมากนัก ส่วนมาก
ลูกสาวคนนี้สนิทและพูดคุยกับพ่อมากกว่าเป็นเพราะสนใจอะไรสักอย่างกัน ติดตามข่าว
กีฬาด้วยกัน เช่น เดียวกันกับบุตรชายคนเล็ก ซึ่งยังไม่ได้เล่นกีฬาอะไรเป็นพิเศษ
และไม่ได้เล่นดนตรีหรือสนใจในเรื่องเหล่านี้ เพียงแต่ใกล้ชิดกับพ่อและมีเวลาพูดคุย
กับพ่อ ดูข่าวกีฬาด้วยกันหรือดูการ์ตูน ไม่มีพฤติกรรมอะไรที่น่าเป็นห่วง การเรียนก็
ได้ผลดี พ่อเป็นผู้ตักเตือนและพูดคุยกับลูกอย่างมีเหตุผลกว่าทุกคนในโรงเรียนโดยรด
รับจ้างรับส่งตอนแรก และ เมื่อโตพอก็ให้ไปเองโดยรด เมล์หรือรดโดยสารรับจ้างทั่ว
ไป

เรื่องเล็กหย่อหย่อน เช่น การดูแลการแต่งกายหรือจัดหาสิ่งจำเป็นเหล่านี้
นี้คนลูกยังเล็ก สามีมีโอกาสซื้อหามากกว่า เพราะส่วนมากทำงานนอกบ้าน มี
โอกาสไปตามร้านค้า ตลาด เมื่อลูกโตขึ้นก็เลือกเอาเอง พ่อแม่เพียงแต่ดูแลมาให้
เกินเลยไปเท่านั้น ส่วนโอกาสพิเศษวันเกิดของลูกไม่ค่อยได้สนใจให้ความสำคัญ
เห็นเกินเรื่องธรรมดา เด็กๆเองก็ไม่ได้เรียกร้องอะไร จริงๆแล้วเวลาอยู่บ้านก็
ช่วยกันทำงานกันมากกว่า ไม่ได้มีโอกาสเล่นหรือเที่ยวเตร่ เมื่อมีเรื่องหรือต้อง
การอะไรก็มาปรึกษาพ่อหรือแม่ แต่ส่วนมากเป็นพ่อ

เกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรไม่ให้ติดยาแม่ เห็นว่า เด็กควรใช้เวลาว่างทำ
งานหรือทำอะไรที่เป็นประโยชน์ดีกว่าการออกไปเที่ยวเตร่ ฝ่ายพ่อแม่ควรดูแล
อย่างดี และให้ความใกล้ชิด ไม่ปล่อยปละละเลย สอนให้รู้จักคบเพื่อนและว่ากล่าว
ตักเตือนอย่างมีเหตุผล

ในทางปฏิบัติแม่มักให้ลูกทำงานบ้าน และช่วยทำขนมซึ่งเป็นงานที่ไม่
ยากและมีอยู่แล้วที่บ้าน เด็กจะไม่ว่างไปเที่ยวเตร่ที่ไหน ระหว่างทำขนมก็มีโอกาส
พูดคุยตักเตือนกันได้ เขาก็มักปรึกษาเรื่องต่างๆในเวลาอย่างนี้ พ่อของเด็กรัก
คุยกับลูก เรื่องต่างๆรวมทั้งเรื่องยาเสพติดที่รับทราบจากสื่อมวลชน

แม่กล่าวว่า พ่อแม่ไม่ควรตามใจลูกมากเกินไป จนลูกหลงเอาแต่ใจ
ตัวเอง แล้วจะไม่เชื่อฟังพ่อแม่ไปภายหลัง ว่ากล่าวตักเตือนไม่ได้ เห็นว่าพ่อแม่รัก
ทำตามใจจนจนเคยตัว ทีหลังว่าไม่ได้หนีออกนอกบ้าน

นอกจากนี้ไม่ควรปล่อยให้เด็กมีเวลาว่างมาก ให้ใช้เวลาว่าง ให้เป็น
ประโยชน์ ทำอะไรที่จะเป็นการช่วยพ่อแม่ก็ได้ เช่น ทำงานบ้านหรือหารายได้ของ
ตนเอง เล่นกีฬาที่ชอบ เป็นต้น จะได้ไม่ต้องไปมีวุ่นวายให้เกิดโทษ

ครูที่โรงเรียนควรมีส่วนสอนถึงโทษของยาเสพติดด้วย เพราะเด็กมัก
เช็กฟังก์ครู และใช้เวลาอยู่โรงเรียนมากกว่าบ้าน และพ่อแม่เองก็ต้องใช้เวลากับ
ลูกทำงาน เมื่อเขามีเรื่องมาปรึกษา ดังเช่นตนเองสองสามปีกรยาไม่ค่อยมีเวลาว่าง
ต้องช่วยกันประกอบอาชีพ แต่ก็ไม่ได้ละเลยการอบรมสั่งสอนลูก

เกี่ยวกับข่าวสารความรู้ที่โครงการนี้ เสนอผ่านสื่อมวลชนทราบผ่านทาง
โทรทัศน์มากที่สุด ถึงแม้จะไม่ค่อยได้มีโอกาสติดตาม ไม่เหมือนสามีซึ่งได้ดูมากกว่า
และติดตามรายการต่าง ๆ มากกว่า แต่เท่าที่เห็นก็คิดว่า เนื้อหาที่เสนอเหมาะสมดีแล้ว
กับวิธีป้องกันยาเสพติด เพียงแต่สั้นไป และออกอากาศน้อย

การที่นำเอาดารามาแสดง เช่นนี้ บางคนก็ไม่ค่อยรู้จัก จะได้ผลก็
เฉพาะกับคนที่มีเวลาได้ดูหนังดูละครหรือติดตาม เรื่อง เพลง เรื่องนักร้องดารา เท่านั้น
หรือไม่ก็เฉพาะกลุ่มคนที่มีการศึกษา คนที่ว่างไปอาจไม่รู้จักจึงไม่สนใจและมองผ่าน
ไปไม่ได้จึงใจความที่เสนอให้ แต่ถ้าตั้งใจดูตั้งใจฟังแล้วก็เห็นว่า เป็นสาระและ เข้าใจ
ได้

สำหรับการใช้ดาราชุดเดียวกันในสื่อทั้ง 3 ชนิด คิดว่าคงช่วยทำให้จำ
ได้ดีขึ้นสำหรับตัวเองแล้วไม่ทราบ เพราะไม่ได้รับสื่อชนิดอื่น

วิธีการนำเสนอ เห็นว่า เสนอ เป็นการพูด การแสดงสั้นๆแต่ให้ยาวกว่าที่
นำเสนอเล็กน้อยจะดีกว่าทำเป็นละครเพราะบางคนไม่มีเวลา ไม่มีโอกาสติดตาม
เสนอในรูปแบบให้เข้าใจง่าย ให้เนื้อหาชัดเจนขึ้น ให้คนทุกระดับเข้าใจได้หมด และ
ออกอากาศให้บ่อยครั้ง ออกทางโทรทัศน์จะดีกว่าสื่ออื่น เพราะคนหลายคนไม่ใคร่ได้
อ่านหนังสือ ไม่มีเวลาว่าง อ่านไม่ออกก็มี วิทยุก็ไม่ค่อยได้เปิด ถึงเปิดบางทีไม่ได้
ยิน และถ้าเปิดก็จะเป็นการฟังเพลง เนื้อหาที่รับทราบไม่ได้นำไปพูดกับใคร
เพราะสามีนำไปพูดคุยกับลูกอยู่แล้ว นอกจากนั้นสามียังคุยกับเพื่อนฝูงด้วย ในแง่การ
กระทำหลังจากที่ได้รับความรู้จากสื่อที่เผยแพร่ไปนั้นรู้สึกสะกิดใจเหมือนกัน ทำให้

ต้องสังเกตดูมากขึ้น เอาใจใส่เขามากขึ้นกว่าเดิม ให้ความสนใจเขามากขึ้น แต่ก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลงอะไรมากนัก ยังทำงานหนักอยู่เหมือนเดิม

กรณีศึกษาที่ 4 มารดาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นแม่หม้าย หย่ากับสามีหลายปีแล้ว อยู่บ้านกับบุตรชายคนเดียว ค้าขายอาหารอยู่ก้นบ้าน ประเภทนมจืดน้ำยา น้ำเงี้ยว ขายตั้งแต่เช้าจนเย็น ทำเองทุกอย่าง ลูกชายไม่ได้ช่วย ลูกอายุ 14 ปี กำลังเรียนชั้นมัธยม 3 การเรียนค่อนข้างต่ำโดย เฉพาะปีที่ โรงเรียนที่บุตรชายเรียนไม่ไกลจากบ้านมาก จึงเดินทางไปเองได้ตั้งแต่เล็กแล้ว ตนเองไม่ว่างเลยทั้งวัน จึงไม่ได้ไปส่ง เดี่ยวนี้บางที่เพื่อนที่จักรยานยนต์มารีสง ไม่ได้ให้ลูกเรียนพิเศษ หรือเรียนอะไรกันเป็นพิเศษ รวมทั้งลูกก็ไม่ได้เล่นกีฬาแบดมินตันหรือเล่นดนตรี เนื่องจากไม่สามารถสนับสนุนได้ แต่ก็ให้ความสนใจเป็นพิเศษเกี่ยวกับการเรียนของบุตรชาย คอยเตือนให้ทำการบ้าน ดูหนังสือ และบอกมาให้เที่ยวเตร่เกินไป ให้คบเพื่อนดี ตนเองรู้จักเพื่อนสนิทของลูกทุกคน และเห็นว่าเพื่อนเหล่านั้นก็เป็นเด็กดี จึงไม่ค่อยห่วง และเนื่องจากแม่ไม่ค่อยมีเวลา ลูกจึงดูแลตัวเองเป็นส่วนใหญ่ เช่นในเรื่องเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย แต่ลูกทำแต่งตัว ไม่ต้องห่วงในเรื่องเหล่านี้เลย

สำหรับความคิดเห็นในเรื่องการเลี้ยงดูบุตรมาให้ดีดียวเสพติด แม่เห็นว่าที่ขึ้นอยู่กับตัวบุตร เป็นสำคัญ ตนเองก็ได้แต่ตักเตือน แต่ก็ไว้ใจในตัวบุตรชายคิดว่าเขาควรรู้ว่าอะไรควรไม่ควร อะไรผิดอะไรถูก และเห็นว่าเพื่อนดีก็就不用ทำให้เด็กดีดียว ตนเองไม่ได้เรียนหนังสือมาก วันๆทำแต่งงาน ไม่มีโอกาสไปไหน นอกจากตลาดใกล้ๆ วิธีการเลี้ยงดูก็อิงกับลูกจากยาสเสพติดจึงบอกได้ไม่มาก เกรงลูกจะดีดียวอยู่บ้าง แต่ไม่สามารถทำอะไรที่ดึกกว่านี้ สุดแท้แต่เวรกรรม ก็กอย่างลูกก็ยังไม่ดสิ่งทีทำได้และทำอยู่ก็คือ คอยเตือนเขาให้คบเพื่อนที่ดี คอยปรามมิให้ออกไปเที่ยวข้างนอกบ้านบ่อยเกินไป หวังว่าเขาควรรู้ผิดรู้ถูก ได้แต่เชื่อใจว่าเวลาลูกไปเที่ยว นอกบ้านจะไม่ทำผิดเสียหายอะไร

เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมในการป้องกันการติดยาเสพติด แม้ไม่มีใครมีความรู้ และไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น รวมทั้งไม่ทราบเกี่ยวกับเนื้อหาที่เสนอตามสื่อต่างๆด้วย สื่อที่รับฟังก็คือวิทยุ เพราะชายของไปก็เปิดวิทยุไปด้วย แต่ก็ไม่ได้สนใจจับใจความ ตอบไม่ได้ว่าเคยฟังหรือไม่

สำหรับวิธีการเสนอความรู้ทางสื่อสามชนิด แม้ไม่ได้รับทราบจากทั้ง 3 สื่อตามที่กล่าวข้างต้น นอกจากฟังวิทยุ แต่ก็ไม่ทราบเนื้อหาเพราะจำไม่ได้ว่าเคยฟังหรือไม่ แต่เมื่อผู้สัมภาษณ์อธิบายให้ฟังก็ตอบว่าเห็นด้วยกับเนื้อหาและการนำดารามาแสดง เพราะวัยรุ่นคงเข้าใจและสนใจ ส่วนความเห็นอื่น ๆ ไม่สามารถทำได้ เพราะไม่เคยเห็น

เกี่ยวกับวิธีการนำเสนอ คิดว่าเป็นละครคงจะเข้าใจได้ดีและมากกว่า เพราะเนื้อหาชัดเจน ชวนให้ติดตาม หากผูกเรื่องสนุกก็จะเพลิดเพลินและได้รับความรู้ความเข้าใจไปด้วย

กลุ่มตัวอย่างเยาวชน

กรณีศึกษาที่ 5 เยาวชนชายเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นชายอายุ 20 ปี ครรภภรรยาแม่แยกกัน ปัจจุบันอยู่กับแม่ได้พบพ่อนานครั้ง พ่อเป็นพ่อค้าก๋วยเตี๋ยว แม่เป็นพนักงานร้านอาหารตนเองไม่ได้ทำงาน มีความรู้จบ ม.3 ด้วยคะแนนต่ำจึงไม่ได้เรียนต่อ เคยไปทำงานเป็นแคชเชียร์ที่สถานอาบอบนวด และเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ควบคู่ไปด้วยแต่เรียนได้ 3 วันก็ไม่ไปอีก เนื่องจากที่ทำงานไม่ให้ลาไปเรียน ประกอบกับตนเองก็ไม่อยากเรียน ตอนที่ทำงานมีรายได้ เดือนละ 2,000 กว่าบาท แต่ก็ลาออก เวลานี้อาศัยเงินที่มารดาให้ เดือนละ 600 บาท ไม่พอใช้

มีพี่น้อง 2 คน ตนเองเป็นคนโต น้องชายเป็นลูกคนละพ่อ ขณะนี้น้องชายคนนี้อายุ 13 ปี เรียนชั้น ม.2 ผลการเรียนประมาณ 2 กว่าๆ เป็นเด็กดี ไม่เที่ยวเตร่ ตนเองมีหน้าที่ขับจักรยานยนต์ไปส่งน้องไปโรงเรียน ขากลับก็นั่งรถมาเอง สำหรับตนเองนั้น ตอนที่ยังเรียนอยู่ แม่ไปส่งขากลับนั่งรถจ้างเหมาเป็นเดือนสมัยที่เรียนหนังสือไม่เคยเรียนอะไร เป็นพิเศษนอกหลักสูตร ไม่ว่าจะ เป็นกีฬาหรือดนตรี แต่ด้วยความซนจึงไปหัดว่ายน้ำเอง

พ่อแม่ไม่มีเวลาและไม่ได้เอาใจใส่เป็นพิเศษ เรื่องเรียนแม่ก็ไม่ได้เคี่ยวเข็ญหรือเอาใจใส่เป็นพิเศษแต่อย่างใด ตอนโตพอไปกลับโรงเรียนเองได้แม่ก็ให้ไปกลับเอง แม่ทำงานตั้งแต่เช้าถึงค่ำ ไม่ค่อยได้พบกับ สมัยเป็นเด็กกว่าแม่จะกลับบ้านตนเองก็หลับ ทุกวันนี้ออกเที่ยวเวลาแม่ออกไปทำงานตนเองก็ยังไม่ตื่น เมื่อเวลาแม่กลับก็ออกจากบ้านไปแล้ว บางทีก็ไม่ได้กลับมาอนบ้าน แต่โทรศัพท์มาบอกไว้ที่บ้านใ้ว่าไปไหนหรืออยู่ที่ไหน เสมอ

เพื่อนที่เที่ยวด้วยกัน เป็นเพื่อนรุ่นพี่ที่เขาทำงานแล้ว ไปด้วยกันจึงไม่ค่อยได้จ่ายเงินเอง ความประพฤติด้านตัวที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเพศติดบ้างก็คือสูบบุหรี่ดื่มสุรา ตั้งแต่อายุ 15 ปี ก็ซุกซนก็เคยลองสูบแต่ไม่ติด ผงขาวหรือเฮโรอีนไม่กล้าลอง และคิดว่าจะไม่แตะต้องเด็ดขาด เพราะเคยเห็นคนลงแดงตายไปต่อหน้าหลายคนแล้ว ตั้งแต่เลิกงานโตไม่ได้ผูกพันใกล้ชิดกับพ่อแม่ ไม่ได้รับการอบรมสั่งสอนดูแลเหมือนคนอื่นเขา แม้เรื่องการเรียน แม่ก็ไม่เคยว่าอะไร พอโตรู้ความอยากได้อะไรก็ขอลเงินแม่ไปซื้อหาเอง ไม่ว่าจะ เป็นเสื้อผ้าเครื่องใช้สอยต่างๆ ถ้าางอย่างแพงไปแม่ก็ไม่ว่าให้ ตัวเองก็ไม่ว่าอะไร สิ่งแม่เตือนก็คือเรื่องคบเพื่อน เพราะส่วนใหญ่ตนเองมีแต่เพื่อน แม่คอยพูดอยู่บ้างให้คบเพื่อนดี ระวังอย่าเที่ยวให้มากนัก พ่อเน้นแทนไม่เจอกัน

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเยาวชนมีให้ติติดยา เห็นว่าพ่อแม่ควรให้ลูกได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ปลอ่ยกให้เที่ยวเตร่บ้าง การรู้จักคบเพื่อนก็มี

ส่วนมาก ถ้าเพื่อนดีก็จะไม่พากันไปหาหาเสพติด พ่อแม่ควรตักเตือนบ้างแต่ไม่มากนัก และพูดกับลูกดีว่า ไม่ต้องใช้อารมณ์ ไม่ต้องถึงกับดุด่าเพราะจะเป็นการส่งเสริมให้เด็กต่อต้าน เด็กส่วนมากยิ่งว่าเหมือนยิ่งยุ ปลอบยให้ลูกให้ลองและเรียนรู้ตัดสินใจด้วยตัวเอง ตนเองก็เคยลองมาแล้ว คือลองสูบกัญชา แต่ก็ไม่ได้คิดและไม่ได้เสพอะไรอื่นอีก นอกจากบุหรี่และดื่มสุรา ถ้าไม่ให้เด็กได้ลองได้รู้เลยจะหลงและถูกหลอก ถูกชักจูงได้ง่าย ไม่รู้เท่าทันคนอื่น พ่อแม่เพียงช่วยแนะนำตักเตือนเท่านั้น คงจะได้ผลกว่ากักเก็บและดุด่าห้ามปราม

เนื่องจากไม่ได้อยู่กับพ่อและแม่ก็ทำงานตลอดวันทุกวัน อยู่บ้านเดียวกันก็ไม่ค่อยได้เจอกัน จึงไม่ได้ดูแลหรือแนะนำสั่งสอนเท่าที่ควร แต่ก็มีบ้างที่แม่เตือนมิให้เที่ยวมากนัก ให้คบคนดี แม่แทบไม่ได้พูดอะไรเลยเกี่ยวกับยาเสพติด หรืออาจพูดได้ว่าไม่เคยต้องว่ากล่าวเรื่องยาเสพติด เพราะรู้ว่าลูกไม่คิด ตนเองก็เห็นตัวอย่างมาด้วยตนเอง ทำให้กลัวไม่กล้าลองอยู่ทุกวันนี้

เกี่ยวกับข่าวสารของโครงการซึ่งผ่านสื่อมวลชน ได้เห็นได้ฟังจากสื่อทั้ง 3 ชนิด แต่เห็นมากที่สุดจากโทรทัศน์ เห็นตัวอย่างทั้ง 4 เรื่อง มีความคิดว่าการสอนให้ปรึกษาหารือผู้ใหญ่เมื่อมีปัญหา และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์นั้น ไม่มีส่วนช่วยป้องกันการติดยาเสพติด แต่ที่นอกให้รู้จักปฏิเสธและรู้จักคบเพื่อนนั้นเป็นวิธีที่ป้องกันการติดยาได้ โดยเขาตัวเองเป็นเครื่องวัด สำหรับความสิ้นยาวของการโฆษณานี้ เห็นว่าสิ้นไป เนื้อหาไม่ชัดเจน เป็นการเตือนอย่างผิวเผินเท่านั้นบางทีเปิดมาดูพลาดไปนิดหนึ่งก็ฟังไม่เข้าใจ ไม่ตะต่า ตัดใจ โดยเฉพาะคนที่ชอบอะไรสะใจแบบวัยรุ่นอย่างตบตองให้เห็น เบื่อ เห็นน้ำขุ่นเจม การนำเอาคารามาแสดงก็แค่ดึงดูดใจให้ดูคาราเท่านั้น คาราบางคนก็ไม่ดัง หรือไม่ถูกใจ ยิ่งไม่สนใจเพราะเนื้อหาที่จืดชืดอยู่แล้ว ที่ตนเองดูก็เพราะความดังของคาราเท่านั้น

ส่วนการนำเสนอในสื่อทั้ง 3 ด้วยคาราชุดเดียวกัน ก็น่าเบื่อ ทำให้เป็นเรื่องธรรมดา ยิ่งเนื้อหาไม่น่าสนใจยิ่งไม่อยากดูซ้ำ

มีความเห็นว่าน่าจะนำเนื้อหาไปแสดงเป็นละคร จะได้ผลต่อความเข้าใจมากกว่าเตือนสั้นๆ ฟังแล้วก็ผ่านไปเฉยๆไม่ติดอยู่ในใจ ส่วนการแสดงต้องแสดงให้รู้เลยว่าตติยาเป็นอย่างไร อากาการลงแดงถ้าไม่ได้เสพเป็นอย่างไร ลงแดงจนตายเป็นอย่างไร แสดงให้เห็นเลย

จากการได้เห็น เนื้อหาจากสื่อทั้งหมดแล้วไม่ค่อยประทับใจเท่าไร เป็นเรื่องธรรมดา ไม่สำคัญอะไรจึงไม่นำไปพูดคุยหรือ เผยแพร่ต่อไปกับใคร

พฤติกรรมหลังจากรับทราบสื่อแล้วก็ไม่มียะไร เปลี่ยนแปลง ตัวเองก็ไม่ได้เกิดความรู้สึกอะไร เพราะรู้ดีกว่านั้นอีก และแม่ก็ไม่ได้เปลี่ยนพฤติกรรมอะไร แม่จะรู้ด้วยหรือไม่ก็ไม่ได้ถามหรือพูดคุยกัน แต่คิดว่าเขาควรรู้ แต่ก็ไว้ใจลูกไม่ได้นำมาเป็นข้อตักเตือนแต่อย่างใด

ข้อเสนอนะที่ น่าจะทำให้การ เสนอข่าวสารความรู้ได้ผลในการป้องกันเด็กติดยานั้น เห็นว่าเตือนสั้นๆไม่ได้ผล คนไม่สนใจดูแล้วก็ผ่านไป บางทีก็ดูตาราเท่านั้น หรือไม่ถ้าดูไม่ทันก็ไม่ได้รับสาระนั้นเลย ฟังไม่เข้าใจ ไม่รู้เรื่อง ทำเป็นละครสั้นๆจะดีกว่า โดยแสดงให้เห็นเป็นขั้นตอนเริ่มตั้งแต่ลง หรือการเริ่มคิดว่าเกิดได้อย่างไร เจ็บปวดทรมานทรมานทรมานอย่างไร จนกระทั่งตาย คนได้ดูก็จะเข้าใจ และเกิดความกลัว ซึ่งเขาคิดว่าการทำหักสั้นนั้นได้ผลดีที่สุด คนจะไม่กล้ากระทำ ทำอย่างไรก็ได้มีให้ยาวเกินไป จะน่าเบื่อ

กรณีตัวอย่างที่ 6 เยาวชนชาย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเยาวชนอายุ 17 ปี นิดาเป็นช่างเครื่องยนต์ประจำบริษัท มารดาเป็นแม่บ้าน มีพี่น้องทั้งหมด 4 คน หญิง 2 คน ชาย 2 คน อยู่ด้วยกันในครัวเรือน คนโตเป็นหญิงอายุ 22 ปี จบปริญญาตรี กำลังฝึกงานอยู่ที่บริษัทที่บิดาทำงานอยู่ คนที่ 2 เป็นหญิงเช่นกัน อายุ 21 ปี จบปริญญาตรี ทำงานบริษัท

คนที่ 3 คิดตนเอง กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยม 6 การเรียนปานกลาง คนที่ 4 เป็นชาย อายุ 10 ปี กำลังเรียนอยู่ที่ประถม 4

ลูกทั้งหมดได้รับการส่งเสริมให้เรียนอย่างดีตามความสามารถของแต่ละคน อีกทั้งมีผลการเรียนค่อนข้างใช้ได้ จบแล้วก็หางานทำผ่านภาวะของครอบครัวได้ ไม่มีใครประพฤติผิดนอกกรอบนอกทาง หรือเสียหาย ขยับขึ้นแข่งดี

เป็นครอบครัวธรรมดาที่แม่ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน มีเวลาที่จะดูแลบ้าน ทำงานบ้าน ฐานะทางครอบครัวคิดว่าพอมีพอใช้ ลูกทุกคนเอาใจใส่การเรียนดีน่าพอใจ ส่วนมากพ่อแม่ก็ให้ความสนใจในเรื่องการเรียนของลูกมากกว่าอย่างอื่น เรื่องอื่นที่พ่อแม่มิได้กังวลหรือเอาใจใส่เป็นพิเศษ การดูแลในเรื่องต่างๆ ก็เป็นปกติธรรมดา เลือเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย สิ่งจำเป็นต่างๆ พ่อแม่เป็นคนซื้อหามาให้ ตัวเองไม่ได้ติดพันเลือกมากแต่อย่างไร บางอย่างตนเองชอบและพ่อแม่เห็นด้วยก็ให้เงินไปซื้อ ลูกๆ ต่างก็มีเพื่อนของตนเอง พ่อแม่ไม่ได้ว่ากล่าวอะไรเรื่องคบเพื่อน ไม่เคยเข้ามายุ่งเกี่ยวห้ามปราม รู้จักว่าลูกๆ ต่างไม่ทำเรื่องผิดหรือเสียหายอะไร ไม่ได้ชวนกันเที่ยวเตร่มากจนเสียการเรียน พ่อแม่คอยตักเตือน สอนให้รู้ว่าอะไรดีไม่ดี รวมทั้งเคยพูดกันเรื่องยาเสพติดด้วย ชี้ให้เห็นพิษภัยและโทษของยาเสพติด โดยเฉพาะ เมื่อได้ยินข่าว เกี่ยวกับ เรื่องพวกนี้

ความคิดเห็นของเขาวัยผู้ใหญ่ เรื่องการเลี้ยงดูบุตรของพ่อแม่ ว่าควรปฏิบัติอย่างไร เพื่อไม่ให้ลูกติดยาเสพติดนั้น มีอยู่ว่า พ่อแม่ควรให้ความอบอุ่นแก่ครอบครัว คือ ให้ความเอาใจใส่ดูแลตามเรื่องราวต่างๆ จากลูก อยู่กับบ้าน พูดคุยกับลูกบ้าง ไม่จำเป็นต้องพาไปไหน เพราะลูกโตแล้ว ให้ความสำคัญได้ปรึกษาหารือหรือพูดคุยในปัญหา หรือความขัดแย้งระหว่างพี่น้อง เพื่อนฝูง คอยสังเกตลูกถ้ามีอาการผิดปกติก็ให้สนใจติดตาม สร้างสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว คือความเข้าใจกันและว่ากล่าวตักเตือนบุตรอย่างมีเหตุผล ไม่ใช้อารมณ์ สอนให้บุตรทราบถึงโทษของยาเสพติด สร้างความผูกพันกันระหว่างครอบครัว มีบุตรไว้ไม่ให้หนีจากครอบครัว และชี้ให้

เห็นโทษของสิ่งที่อาจถูกใช้เป็นที่พึ่ง ถ้าเด็กพึ่งพาครอบครัวไม่ได้ ซึ่งในทางปฏิบัติ พ่อแม่ของ เขาก็ปฏิบัติตัวอย่างปกติธรรมดา ไม่ได้ทำเป็นพิเศษในเรื่องต่างๆ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะพวกเขาไม่เคยมีปัญหาอะไร ตัวเขาเองก็รู้อะไรดีไม่ดี พ่อแม่ไม่ได้ เข้มงวดว่ากล่าวผิดธรรมดา ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูกไม่ได้ใกล้ชิดมาก เพราะ พ่อเป็นคนที่ทำงานคนเดียวค่อนข้างยุ่ง แม่ก็ดูแลบ้านยุ่งทั้งวัน ลูกดูแลตัวเอง พี่สาว 2 คนก็โตแล้ว น้องก็ยิ่งเล็ก เขาจึงมีเพื่อนเป็นผู้สนิทสนมมากกว่า

สำหรับความเห็นเกี่ยวกับข่าวสารที่ได้รับจากสื่อมวลชน ตนเองได้รับ จากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด และรับทราบทั้ง 4 รูปแบบ เนื้อหาหลัก คิดว่าเนื้อหาทั้ง 4 เรื่องเหมาะสมใช้ได้ น่าจะมีผลต่อความรู้ความเข้าใจการป้องกันการติดยาเสพติด เพราะ เป็นคำพูดที่เข้าใจง่าย แต่เวลาที่จะเสนอโฆษณาขึ้นสลับกันไป ไม่ทันได้ตั้งใจดู ต้องเจอหลายๆ ครั้งจึงจะติดต่อเนื้อหาได้

การนำดารามาแสดงคิดว่ามีผลต่อคนดูมากกว่าจะมีผลต่อความรู้ความ เข้าใจ มันคืออันดับแรกที่สุด เพราะ เห็น เป็นดารากออกมาพูดก็หยุดดู และติดตามดูใน ตอนแรกที่น่าสนใจตั้งแต่พูดซ้ำๆ อย่างก็ เป็อ

การใช้ดาราชุดเดียวกันกับสื่อทั้ง 3 ชนิด จะช่วยทำให้เกิดความเข้าใจ มากขึ้น เพราะบางทีดูโทรทัศน์ได้ความครึ่งๆ กลางๆ ถ้ามาเห็นในหนังสือก็เข้าใจ ดี เมื่อรู้เรื่องแล้ว ถ้าพบอีกก็ไม่สนใจอีกแล้ว เปิดผ่านไปเลย

วิธีการเสนอ เป็นละครโทรทัศน์ มีดาราดังเป็นตัวแสดงน่าจะดีกว่า จะ ให้ผลต่อความรู้ความเข้าใจมากกว่าการพูดตักเตือนสั้นๆ สำหรับในโฆษณาที่เสนอนั้น ตนคิดว่าคนไม่ค่อยสนใจเท่าไร ดูผ่านไปเท่านั้นเอง

ตัวเองไม่เคยเอาเนื้อหาที่ได้ดูไปคุยกับใคร เพราะดาราทั้ง 4 คนใน ความรู้สึกของตนไม่ใช่ดาราดังดังในช่วงนั้นๆ และไม่ทราบจะคุยไปทำไม นอกจาก

นั้นความรู้สึกที่ได้รับมาไม่ได้ทำให้เขาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เพราะ เป็น เรื่องที่รู้กัน
อยู่ทั่วไปแล้ว บิดามารดาก็ไม่ได้ประพฤติปฏิบัติเปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด เหมือน
เดิมทุกอย่าง ได้ดูแลอบรมลูกอยู่ตามที่สมควรแล้ว

อย่างไรก็ตาม ผู้ให้สัมภาษณ์มีข้อเสนอว่า การนำเสนอความรู้ในเรื่อง
การป้องกันภัยจากยาเสพติด ควรจะแสดงเป็นละครให้ติดตามเป็นตอนๆ โดยใช้
ดาราที่เป็นขวัญใจในช่วงนั้นๆ เป็นตัวแสดง เช่น ธงไชย (เบิร์ด) อัสนี-วสันต์
 โชติกุล เป็นต้น

การจัด เป็นโฆษณาอันควรแพร่ทางวิทยุ โดยแทรกไปในรายการเพลง
ที่วัยรุ่นชอบฟัง พูดเนื้อหาให้เข้าใจง่ายและชัดเจน จัด เป็นรายการสารคดีทาง
โทรทัศน์ที่น่าสนใจ

กรณีตัวอย่างที่ 7 เยาวชนชายเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นชายอายุ 18 ปี เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย กล่าวถึง
ความสัมพันธ์ในครอบครัวของตนเอง ในครอบครัวบิดามารดาไม่ค่อยพูดมาก สนิทกับมารดา
มากกว่า มีปัญหาอะไรก็ปรึกษามารดา การดูแลลูกเป็นหน้าที่ของมารดาซึ่งจะจัดการ
เรื่องต่างๆ เช่น การเรียนพิเศษของลูกทุกคน ทั้งในด้านวิชาการและการกีฬา เช่น
หัดเทนนิส วាយน้ำ แล้วแต่ความสนใจของลูกแต่ละคน แม้ไม่ค่อยเข้มงวด การคบ
เพื่อนก็ไม่ได้สอดส่องหรือห้ามปรามอะไร เพราะรู้จักเพื่อนเกือบทุกคน การใช้จ่าย
ของลูกทุกคนไม่พุ่มเฟิย ได้เงินเดือนค่อนข้างจำกัด เพราะบิดามารดาไม่ให้เงิน
พุ่มเฟิย พ่อเป็นคนประหยัด

ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นในการเลี้ยงดูเยาวชนมิให้ติดยาเสพติด
ว่า สามารถทำได้โดย ประการแรก บิดามารดาเอาใจใส่ในด้วบุตร และเข้าใจ
บุตรของตนดี มีการสร้างครอบครัวที่อบอุ่น ประการที่สอง บิดามารดาควรสอนให้

บุตรรู้ถึงโทษของยาเสพติด ประการที่สาม การว่ากล่าวตักเตือนของบิดามารดาควรรู้ใช้การเข้มงวดมากกว่าใช้อารมณ์ และประการสุดท้าย ตัวเยาวชนเองก็ควรมีสำนึกสำนึกที่ดี รู้ว่าอะไรผิดอะไรถูก การที่จะไม่ให้บุตรหันไปติดยาเสพติดนั้น คิดว่าครอบครัวและตัวบุตรเองสำคัญทั้ง 2 ฝ่าย ถ้าครอบครัวอบอุ่นพ่อแม่ลูกรักใคร่ผูกพันและเข้าใจซึ่งกันและกัน เด็กก็คงไม่ออกไปแสวงหาสิ่งทดแทนนอกบ้าน ซึ่งเริ่มจากการเที่ยวแล้วคบเพื่อนไม่ดี ในที่สุดก็หันหายาเสพติด เป็นต้น ตัวลูกเองควรที่จะรู้ว่ายาเสพติดเป็นสิ่งมีโทษ เพราะไม่ใช่เป็นความรู้ใหม่ มีการพูด เสนอข่าว สอนกันอยู่ตลอดเวลา เด็กไม่สมควรทดลอง ถ้าคิดแล้วลำบากมาก เพื่อนฝูงก็ควรคบคนที่ดีที่ไม่พาไปในทางเสื่อมเสีย ทางโรงเรียนก็ควรมีการสอนให้ทราบถึงโทษของยาเสพติดด้วย สำหรับครอบครัวของตนนั้น มารดาเป็นคนเข้าใจลูกและคอยเป็นห่วงตักเตือนดูแลสอบถามปัญหาของลูกอยู่เสมอ รวมทั้งคอยสอบถามเรื่องการดื่มเหล้าสูบบุหรี่ มีปัญหาที่พูดคุยกันได้ คิดว่าตนเองมีครอบครัวที่อบอุ่นพอสมควร จึงไม่มีใครสนใจที่จะทดลองเสพยาเสพติด ท่อก็เป็นตัวอย่างที่ดี เคยสูบบุหรี่ก็เลิกแล้ว ตนเองก็ถูกอบรมให้รู้ว่าอะไรควรไม่ควร

เกี่ยวกับข่าวสารจากสื่อมวลชนทั้ง 3 ชนิด ตนเองได้ข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ทั้งๆที่ปกติไม่ค่อยได้ดูโทรทัศน์บ่อยนัก รายการวิทยุที่ถามก็ไม่เคยฟัง สปอตทางวิทยุไม่เคยได้ยินเลย ข่าวสารที่ได้รับจากโทรทัศน์นั้นไม่ค่อยสนใจเท่าไร อาจเป็นเพราะรู้มามากแล้ว

คิดว่าเนื้อหาทั้ง 4 เรื่อง มีผลต่อการป้องกันยาเสพติด คือ พ่อแม่จะหันมาให้ความสนใจมากขึ้น เนื้อหาที่เหมาะสมทั้ง 4 เรื่อง ฝึกลูกให้ใช้ก็สิ้นกระตือรือร้นแล้ว

การนำเอาดารามาแสดงดึงดูดความสนใจได้ดีสำหรับคนที่ชอบดารา แต่สำหรับคนที่ไม่สนใจดาราก็อาจไม่สนใจข่าวสารนั้นเลยก็ได้ ส่วนการนำเอาดาราชุดเดียวกันเสนอทั้งสามสื่อก็คิดว่าได้ผลในด้านเนื้อหา ช่วยให้จับความตามทีสื่อให้ได้

ตลอดรอดฝั่งขึ้น คนก็สนใจมากขึ้นว่าเป็นเรื่องอะไร สำคัญแค่ไหน คิดว่าไม่มีอะไร
เป็นภัย เสียสำหรับกรณีนี้

วิธีการนำเสนอด้วยการพูดตกเตือนสั้นๆน่าจะดีกว่าแสดงละคร เพราะ
เข้าใจง่าย เนื้อหาที่น่าสนใจและออกฉายบ่อยๆ คนจะสนใจกันมาก แต่หากทำเป็น
ละครถ้า เป็นละครยาวยืดเยื้อคนดูก็จะเบื่อไม่ติดตาม จะไม่ได้รับข่าวสารที่ตั้งใจ
เสนอ

เกี่ยวกับการนำข่าวสารไปเผยแพร่ก็เฉพาะพูดคุยกับมารดา เพราะ
มารดาดูแล้วไม่ค่อยเข้าใจ กับคนอื่นไม่ได้พูดคุยกับใคร เพื่อนทุกคนน่าจะรู้เรื่อง
เหมือนกัน

สื่อที่เผยแพร่ไป ไม่ได้ทำให้พฤติกรรมของบิดามารดาเปลี่ยนแปลงไป
เพราะปกติที่บ้านก็เอาใจใส่ดูแลทุกคนอยู่แล้ว อยากเสนอให้ทำเนื้อหาที่ดึงดูด
ความสนใจมากกว่านี้ คือ ควรอธิบายให้มากขึ้นสำหรับคนที่ว่าไป จะได้เข้าใจและ
ติดตามติดตามข่าวสารที่ต้องการเผยแพร่ ไม่จำเป็นต้องเอาดาราดังๆมาแสดง ให้
สโปรดนั้นมีเนื้อหาน่าสนใจน่าติดตามก็ใช้ได้แล้ว

กรณีตัวอย่างที่ 8 เยาวชนหญิง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์อายุ 17 ปี กำลังเรียนชั้นมัธยม 6 ความสัมพันธ์ใน
ครอบครัว รู้สึกว่ามีความใกล้ชิด รักใคร่ พ่อแม่ดูแลเอาใจใส่ใน เรื่องการเรียนของ
ลูกทุกคนเป็นพิเศษ ขณะนี้ตนเองก็ยังเรียนพิเศษทั้งที่โรงเรียนและ เรียน เป็นกลุ่มกับ
เพื่อน ไม่ได้เรียนวิชานอกหลักสูตรอื่น เช่น คณิตหรือกีฬา นอกจากการเรียน
แล้ว พ่อแม่ไม่ได้ เข้มงวดอะไรเป็นพิเศษ แต่ให้คำแนะนำและ เป็นที่ปรึกษาที่ดี

ในการเลี้ยงดูเยาวชนไม่ให้ติดยาเสพติดนั้น พ่อแม่ควรรีด้วยความสนใจ และทำความเข้าใจถึงตัวลูก สร้างความอบอุ่นให้เกิดภายในครอบครัว สอนให้รู้จักโทษของยาเสพติด และมีเวลาว่างให้ลูก เมื่อลูกต้องการคำแนะนำหรือคำปรึกษาในเรื่องต่างๆ

บิดามารดาของคนก็ปฏิบัติตามที่กล่าวแล้วข้างต้น ตนเองคิดว่าบิดามารดาเข้าใจลูกทุกคนดี เข้าใจลูก มีความสัมพันธ์ในครอบครัวดี พ่อแม่ให้ความรู้ลูกทุกคนเท่ากัน

การป้องกันไม่ให้ลูกหันไปหายาเสพติดนั้นป้องกันได้โดยสร้างความอบอุ่นให้เกิดในครอบครัว สอนให้ลูกใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ชี้แจงให้รู้จักและเห็นโทษของยาเสพติด แนะนำวิธีคบเพื่อน

สำหรับครอบครัวของคนที่นั้น บิดามารดาเน้นการให้การศึกษาแก่บุตร เพราะเห็นว่าการศึกษาเป็นส่วนสำคัญมากในการทำให้เด็กมีชีวิตที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์และมีอนาคต ยังเคยพูดคุยเกี่ยวกับต้นเหตุความเสื่อมเสียต่างๆ รวมทั้งยาเสพติดด้วย อีกทั้งบิดามารดาเป็นตัวอย่างที่ดี หวังใจประกอบอาชีพ ไม่ประพฤติตนสามะเลเทเมา ไม่ดื่มสุรา หรือสูบบุหรี่จนคิดเป็นประจำ ให้ความสนิทสนมกับลูก แนะนำให้ลูกรู้จักคบเพื่อน

ตนเองได้รับทราบข่าวสารของโครงการจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ส่วนสื่ออื่นไม่ค่อยได้ให้ความสนใจ เนื้อหาของทั้ง 4 เรื่องคิดว่าดี เข้าใจง่าย สั้นๆ ได้ใจความ แต่เวลาที่นำเสนอให้เห็นน้อยเกินไป

การให้รู้จักปฏิเสธ เนื้อหาเหมาะสมกับการป้องกันยาเสพติดดีแล้ว ใช้คำพูดรวบรัด

การทำให้รู้จักคบเพื่อน เหมาะสมดี เพราะเพื่อน เป็นสิ่งสำคัญในการที่จะ
ทำให้ดีหรือไม่ดีคนเรา เสพติด

การปรึกษาหารือผู้ใหญ่ เนื้อหายังไม่กระจ่างชัดนักว่าการปรึกษาหารือ
ผู้ใหญ่จำเป็นอย่างไรในการป้องกันยา เสพติด

การใช้เวลาว่าง เนื้อหาไม่รัดกุม เท่าที่ควร

ทั้งหมดนี้ความสับสนยากคิดว่าพอดีแล้ว ไม่เสียเวลาในการติดตามมากนัก
การให้ดาราท่านำสนธิ และ การใช้ดารายืดเดียวกันในสื่อประเภทต่างๆ เป็น
เรื่องดีมากกว่าเสีย คือ ทำให้เข้าใจ เนื้อหาชัดเจนขึ้น แต่ควร เสนอให้สมาชิก เสนอ

เคยนำ เนื้อหาที่โครงการโฆษณาไปคุยกับ เพื่อนๆ เพราะการนำดารามา
มาแสดงให้เห็นว่าแปลกและน่าสนใจ น่าติดตาม จริงๆ แล้วก็ตื่นเต้นตั้งแต่ถูกสัมภาษณ์
เรื่องนี้ ทำให้ตนต้องนำไปคุยกับ เพื่อนๆ

สำหรับ เมื่อครอบครัวได้รับข่าวสารแล้ว พฤติกรรมพ่อแม่ไม่ได้เปลี่ยนแปลง
แปลงไป ยิ่งคงดูแลดีและสนใจใกล้ชิดลูกอยู่แล้ว เคยทำอย่างไรก็เป็นอย่างนั้น

มีข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวิธีการ เสนอข่าวสารว่า ควรทำเป็นรูปละคร
เพราะได้อารมณ์ ความรู้สึก และ เนื้อหาเรื่องราวชัดเจน หรืออาจทำในรูปแบบสารคดี
สั้นๆ ที่มีเนื้อหาที่น่าสนใจ น่าตัวอย่างคนติดยาเสพติดมาแสดงให้เห็นจริงด้วย คงจะ
ช่วยให้การเผยแพร่ได้ผลมากขึ้น

กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างบิดามารดา

กรณีศึกษาที่ 1 มารดาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์อายุ 30 ปี เรียนจบ ปวช.พาณิชย์ สามัญปริญญาตรี
สถาปัตยกรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีลูกสาว 2 คน อายุ 2 ขวบ 4 เดือน และ 5
เดือน ปัจจุบันนอกจากจะเลี้ยงลูกอยู่บ้านแล้ว ยังช่วยทำบัญชีให้กับบริษัทของสามี
(เกี่ยวกับการก่อสร้าง) อีกด้วย

เธอเล่าว่า เธอมีพี่น้อง 5 คน เธอเองเป็นคนที่ 4 ตอนเด็กถูก
เลี้ยงแบบติกรอบ (เธอเรียกเอง) ไม่ค่อยมีสิทธิแสดงความคิดเห็นเท่าไร ทุกคนจะ
กลัวแม่มาก เวลาใครทำอะไรผิดก็จะถูกตีหมดเลย 5 คน ซึ่งวิธีการนี้ช่วยให้พี่น้อง
ช่วยเหลือดูแลกันก็จริง แต่ก็สอนให้เด็กหัดโกหก เมื่อมีใครทำผิด มิฉะนั้นจะถูกตีทุกคน
ปัจจุบันพี่น้องในบ้านเธอมีงานทำกันหมดแล้ว เธอแต่งงานเมื่ออายุ 27 ปี

แนวคิดในการเลี้ยงลูกของเธอ นั้น จะพยายามเลี้ยงแบบเป็นทั้งแม่
และเพื่อน เวลาลูกมีปัญหาจะได้กล้าพูด กล้าบอก และแสดงให้รู้โดยไม่ต้องหวาด
กลัวเหมือนสมัยเธอเป็นเด็ก และเมื่อเขาโตขึ้นมาเขาอยากเรียนอะไรก็ไม่ต้องบังคับ
ให้เขาเรียนในสิ่งที่เขาไม่อยากเรียน แต่ก็ไม่ปล่อยให้เสียทีเดียว จะคอยดูเขาอยู่
ห่างๆ ให้คำปรึกษาแนะนำ ในเรื่องของการคบเพื่อนก็จะคอยดูว่าเพื่อนที่คบนั้นมีนิสัย
คบได้หรือเปล่า ไม่ต้องถึงขนาดเฝ้าหรือจ้องจนเกินไป เรื่องลูกไม่ค่อยเป็นห่วง
เท่าไร เพราะเห็นเด็กผู้หญิงคงไม่โลดโผนเหมือนเด็กผู้ชาย สำหรับเรื่องยาเสพติด
นั้นพยายามปลูกฝังตั้งแต่เด็กไปเลย

ส่วนการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชนของโครงการนั้น ในส่วนที่ข้าราชการวิทยากรมาเป็นฟรีเซ็นเตอร์นั้นไม่ค่อยน่าพอใจเท่าไร พอเห็นหลายครั้งคนก็เริ่มเบื่อ สื่อของพ่อแม่ทะเลาะกันไม่ได้ น่าสนใจมากกว่า ถึงเป็นเรื่องราวสั้นๆแต่ก็มีสาระอยู่บ้าง

กรณีศึกษาที่ 2 มารดาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์อายุ 38 ปี เป็นคนกรุงเทพฯโดยกำเนิด ขาทั้งสองข้างพิการต้องนั่งรถเข็น แยกทางกับสามีแล้ว มีบุตรชายด้วยกัน 1 คน อายุ 10 ขวบ สมาชิกในบ้านทั้งหมดมี 3 คน คือตัวผู้ให้สัมภาษณ์เอง ลูกชาย และก็น้องชาย รายได้ส่วนหนึ่งมาจากอาชีพตัดเย็บเสื้อผ้าในบ้านซึ่งก็ช่วยอะไรได้ไม่มากนัก ญาติพี่น้องของตัวเองที่มีอยู่ก็ส่งเงินมาช่วยเหลือเป็นประจำมิได้ขาด ผู้ให้สัมภาษณ์เล่าความสัมพันธ์เกี่ยวกับตัวเองและลูกว่า พยายามให้ความอบอุ่นกับลูกให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ต้องเป็นทั้งแม่และพ่อไปในตัว และจะให้ความสนใจในตัวลูกในทุกๆเรื่อง แต่จะไม่มีลักษณะของการควบคุมลูก และเมื่อถามถึงการคบเพื่อนของลูก ส่วนใหญ่ลูกมักจะไม่ค่อยชวนเท่าไร เพื่อนที่คบกันก็เป็นเด็กในหมู่บ้าน เลขไม่ค่อยห่างนักเพราะเด็กาก็เป็นเด็กดี เรียบร้อยกันทั้งนั้น ส่วนใหญ่ก็บอกเขาให้พาเพื่อนมาเล่นที่บ้านก็ได้ เพื่อตัวเองจะได้สบายใจด้วยไม่ต้องเป็นห่วง

เมื่อนักวิจัยถามเรื่องยาเสพติด ก็บอกว่ารู้จักแต่ชื่อแต่ไม่เคยเห็น ได้แต่ ฟีน มอร์ฟิน เฮโรอีน เหล้าแห้ง ใบกระท่อม ยากล่อมประสาท ยาม้า ยาขยัน สารระเหยต่างๆ มีความคิดว่าพ่อแม่ผู้ปกครองควรเอาใจใส่ดูแลเด็ก ให้ความอบอุ่นกับเด็ก แต่อย่าไปทำให้รู้สึกว่าคุณควบคุมบังคับ เพราะเด็กอาจจะหนีไปได้ ส่วนครอบครัวของตนเองก็ปฏิบัติแบบนี้ เช่น เดียวกัน และบุตรของเธอก็ไม่เคยติดยาเสพติด

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชนของโครงการที่ต่อต้านยาเสพติดนั้น เเขอบอกว่าคงจะมีส่วนช่วยบ้างสำหรับคนที่ได้ชม สำหรับเรื่อง เปลี่ยนพฤติกรรมคงจะเป็นไปได้ยาก แต่จะมีผลในเรื่องการเตือนสติเสียมากกว่า และโฆษณาที่แสดงถึงการใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผลนั้น เเกอเห็นด้วยและคล้อยตามอย่างมาก แต่ไม่เคยนึกถึง เพราะปกติจะไม่ดูค่าลูกอยู่แล้ว จะพูดให้ลูกฟังว่าทำแบบนี้ไม่ดี จะคอยบอกและเตือน และเขาเป็นเด็กไม่ชนและเชื่อฟังดีเลยไม่จำเป็นต้องดูค่าด้วยความรุนแรง

หลังจากได้ชมโฆษณาต่อต้านยาเสพติดแล้วก็รู้สึก เป็นห่วงลูกตัวเองเหมือนกัน แต่ว่าก็เอาไว้ใจใส่เขาอย่างดีแล้ว คิดว่าคงจะไม่เกิดปัญหายาเสพติด

กรณีศึกษาที่ 3 บิดาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นบิดา อายุ 41 ปี จบการศึกษาระดับ ปวส. จากพาณิชยการราชดำเนิน แต่งงานแล้วและมีบุตร 1 คนเป็นชาย อายุ 3 ขวบ ภรรยาอายุ 33 ปี ปรกติการทำงานเคยเป็นเสมียนโรงงานทอผ้า พนักงานส่งเอกสาร คนขับรถและพนักงานขาย ปัจจุบันรับจ้างทั่วไปแล้วแต่ว่าใครจะจ้าง

ก่อนที่ผู้ให้สัมภาษณ์จะอยู่ที่หมู่บ้านเคหะนคร 3 นี้ เคยอยู่ในสลัมมาก่อน และเคยเห็นสภาพของคนติดยาเสพติด วิธีการขายยา และเคยทดลองหาครอบครัว มีสมาชิกอยู่ทั้งสิ้น 8 คน มีผู้ให้สัมภาษณ์ภรรยา ลูก น้องชาย ภรรยาของน้องชาย ลูกของน้องชาย แม่ และน้องสาว รายได้ในบ้านมาจากต่างคนต่างทำงานของครอบครัวใครครอบครัวนั้น และน้องที่อยู่ต่างประเทศส่งเงินมาช่วยด้วย

ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของเด็กที่ติดยาเสพติดว่า เพราะครอบครัวขาดการเอาใจใส่ต่อตัวลูกหลาน และฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี รวมทั้งครอบครัวที่พ่อแม่หย่าร้างกัน ควรจะอบรมเด็กในสิ่งที่ถูกต้อง เพื่อไม่ให้เกิดความ

สิ่งเล เช่น เรื่องของยาเสพติดออกไปเลยว่ายานี้มีลักษณะอย่างไร เสพเข้าไปจะเป็นอย่างไร ไม่ควรสอนลูกแบบไม่มีเหตุผล ประเภททำผิดคนเดียวตัวตลกทุกคนในบ้านหมด เหมือนอย่างที่เขาเคยประสบมาในตอนเด็กฯ พยายามคอยสั่ง คุมเวลาให้เวลากับลูก เช่น พยายามร่วมทำกิจกรรมด้วยกัน เช่น เล่นกีฬา กินข้าว คอยถามลูกบ้างว่ามีปัญหาอะไรบ้างไหม

หากว่าเด็กติดยาแล้วก็ให้ความหวังกับเขากลับไปซ้ำเติม ซึ่งทำให้เห็นว่าชีวิตวันข้างหน้าเรายังต้องก้าวไปอีกไกล ต้องหาโอกาสในการเปลี่ยนแปลงชีวิตที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ เด็กจะต้องเชื่อในสิ่งที่เราพูด เพราะว่าเราพูดความจริงไม่ใช่คอยแต่บิดเบือน สิ่งที่เราสอนเด็กไปนั้นต้องมีเหตุผลพอที่จะสอนเด็กให้คิดตามได้ และนำไปสอนเพื่อนหรือว่าคนอื่นได้ ส่วนเมื่อกับวิจัยถามว่าหากลูก เขาโตขึ้นแล้วหากทดลองยาเสพติดแล้วจะทำอย่างไร ผู้ให้สัมภาษณ์บอกว่าหากเป็นยาไม่ร้ายแรงอะไร เช่น กัญชาก็สามารถให้ลูกลองได้ โดยที่ตนเองจะเป็นเพื่อนคอยดู

กรณีศึกษาที่ 4 มารดาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์อายุ 44 ปี สามีอายุ 50 ปี มีลูกชาย 1 คน อายุ 10 ปี ตนเองเป็นคนกรุงเทพฯ จบปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์บัณฑิต จาก มศว.ปทุมวัน ปัจจุบันรับราชการเป็นครู สามีเป็นคนจังหวัดอุบลราชธานี จบปริญญาเอก สาขาเศรษฐศาสตร์ จากสหรัฐอเมริกา สอนหนังสืออยู่โรงเรียนเอกชน และสอนพิเศษส่วนตัวสำหรับผู้ต้องการไปศึกษาต่อต่างประเทศ ตนเองแต่งงานเมื่ออายุมากแล้ว คือ 32 ปี จึงมีลูกช้า ขณะนี้ลูกเพิ่งจะเรียนชั้น ป.4

ครอบครัวของผู้ให้สัมภาษณ์อยู่กับ 3 คน พ่อ แม่ ลูก เป็นบ้านชั้นเดียว ในหมู่บ้านเคหะนคร 3 สภาพของบ้านค่อนข้างรก ที่คงเพราะไม่ค่อยมีเวลาทำความสะอาดบ้าน รายได้นอกเหนือเงินเดือนอาชีพครูของทั้งคู่แล้ว ผู้ให้สัมภาษณ์ยังสอนนักเรียนภาคค่ำที่โรงเรียนอื่นอีกด้วย ซึ่งเดิมนั้นเคยรับสอนตามบ้านด้วย แต่

เห็นว่าลูกชายต้องอยู่คนเดียวถึง 2 ชั่วโมง เธอจึงคิดว่าบางทีอาจจะเลิกสอนนักเรียน
ศึกษาผู้ใหญ่เพื่อจะได้มีเวลาอยู่กับลูกให้มาก แม้จะขาดรายได้ลงวันละประมาณ
300-400 บาทก็ตาม เพราะเมื่อเปรียบเทียบกับคนที่ลูกเติบโตเป็นคนดีนั้นมันคุ้มค่า
กว่า

สิ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความสนใจกับลูกเป็นพิเศษคือเรื่องการเรียน ซึ่ง
ถ้าโตกว่านี้ก็คงจะต้องเพิ่มเรื่องการคบเพื่อน เข้าไปอีกเรื่องหนึ่ง เพราะการคบ
เพื่อนที่โรงเรียนมีอิทธิพลมาก พ่อแม่จะเจอกับลูกแค่เช้า-เย็นเท่านั้น ถ้าเขาเรียนดี
และมีเพื่อนดีอย่างน้อย เขาก็จะไม่เป็นปัญหาของสังคม

ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงทรรศนะต่อปัญหายาเสพติดว่า เด็กที่ติดยาเสพติด
ส่วนมากมาจากครอบครัวที่มีฐานะไม่ดี ซึ่งสังเกตจากนักเรียนที่โรงเรียนซึ่งมาจาก
ชุมชนคลองเตยที่ติดยาเสพติด นอกจากนี้ครอบครัวมักมีปัญหาที่พ่อแม่แยกทางกัน
สำหรับแนวทางแก้ไขพ่อแม่ควรรักษาความรักและกำลังใจแก่ลูกให้มากควรเป็นตัวอย่าง
ที่ดีแก่ลูก คอยสังเกตพฤติกรรมของเด็ก เช่น ซึมเซาหลงหรือเหม่อลอย คอยตามถึง
เรื่องต่างๆ เช่น มีปัญหาอะไรไหม เพื่อนที่โรงเรียนเป็นอย่างไรบ้าง หรือเมื่อลูก
ติดยาเสพติดก็ไม่ควรไปขู่ บังคับ ควรจะหาทางเตือนหรือหาสิ่งดีมาเปรียบเทียบกับ
แนะนำ

ครอบครัวผู้ให้สัมภาษณ์นั้น เป็นครอบครัวที่เข้าใจในสิ่งนี้ มีการพาลูก
ออกไปเที่ยวบ้านของน้องชายในวันหยุดเสมอ เพื่อลูกจะได้ออกไปเล่นกับเด็กในวัย
เดียวกัน ไม่ใช่แค่เรียน กิน นอน เท่านั้น

กรณีศึกษาที่ 5 มารดาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

อาชีพของครอบครัวนี้คือ พ่อบ้านทำงานที่บริษัทโกลบอล เป็นวิศวกร
โครงการของบริษัท ส่วนแม่บ้านรับหน้าที่โรงพยาบาลหัวเจียว แผนก ICU ครอบครัว

เพิ่งมีบุตร เพียงคนเดียวและยัง เล็กอยู่ แต่ตั้งใจว่าจะมีอีกสักคนในปีหรือสองปีข้างหน้า บุตรคนปัจจุบัน เป็นผู้หญิงและมีอายุ 2 ขวบกับ 3 เดือน การดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษสำหรับลูกที่ยัง เล็กนี้คือ เรื่องการตอบสนองต่อการพัฒนาการของเด็ก เช่น เด็กมักถามคำถามอยู่เสมอ เราก็ต้องคอยตอบคำถามแก่ หรือพาไป เล่นตามสนามเด็กเล่น เพื่อให้จะได้พัฒนาร่างกายและสติปัญญาไปในตัวด้วย ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าลูกของตนนั้นยัง เล็กอยู่ และคิดว่าสิ่งเหล่านี้ เป็นสิ่งสำคัญสำหรับ เด็กในระยะนี้ที่กำลังมีการเจริญเติบโตทั้งทางด้านสติปัญญาและทางร่างกาย

เกี่ยวกับความรู้ เรื่องยาเสพติดชนิดต่างๆ ผู้ให้สัมภาษณ์รู้จักดี เพราะทำงานคลุกคลีอยู่กับสิ่งเหล่านี้อยู่แล้ว (พยาบาล) ในความเห็นที่ว่าจะเสี่ยงดูลูกอย่างไรถึงจะไม่ให้ติดยาเสพติด ตนเองมีความเห็นว่า พ่อแม่ควรสนใจลูกสม่ำเสมอและให้ความรักใกล้ชิดสนิทสนมกับลูกให้มาก และสิ่งสอนในสิ่งต่างๆว่าสิ่งไหนควรทำไม่ควรทำ ควรจะพยายามใช้เหตุผลในการอธิบายมากกว่าการใช้การข่มขู่ แต่ก็ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของเด็กเองด้วยว่ามีพื้นฐานตั้งแต่เด็กมาอย่างไร ซึ่งสิ่งนี้จะส่งผลไปถึงตัวเด็กในอนาคตต่อไป ส่วนตนเองนั้นขณะนี้ลูกยัง เล็กอยู่จึงหมดกังวลไปได้ระยะหนึ่ง แต่ถ้าพอลูกโตขึ้นแล้วก็คงจะส่งสอนสิ่งต่างๆ เหล่านั้น

ในความคิดของคนนั้นคิดว่าสื่อความรู้ต่างๆที่เผยแพร่ออกมาคงจะมีผลต่อพฤติกรรมของพ่อแม่บ้างไม่มากก็น้อย แต่ที่จะมีอิทธิพลเห็นจะได้แก่ตัวเขาอาชนเอง ทั้งนี้ เพราะว่ามันสอดแทรกนั้นมีดารามาแสดงหรือมาพูดชักจูงใจ ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีเพราะเขาอาชนในวัยนี้มักชอบที่จะทำตามหรือเลียนแบบพฤติกรรมของคนอื่นอยู่แล้ว ส่วนสอดแทรกถึงการใช้อารมณ์นั้น สำหรับตัวเองแล้วค่อนข้างชอบโมโหเข้านี้เพราะสามารถแสดงได้ถูกจุดของปัญหา แต่ถ้าจะให้ เด็กดูโมโหเข้านี้คงจะไม่เหมาะเท่าไรนัก เนื่องจากเด็กยัง เล็ก เกินไปที่จะรับรู้ ในเรื่อง เหล่านี้และอาจจะไม่มีความรู้สึกคล้อยตามโมโหเข้านั้น เหมือนผู้ใหญ่ ที่หลังจากดูโมโหเข้านี้แล้วก็ทำให้จุดคิดขึ้นมาได้ สำหรับตนนั้นก็มีผลบ้าง เหมือนกับคือ เวลาจะดูหรือว่ากล่าวลูกนั้นก็พยายามระงับอารมณ์เอาไว้ และคิดว่ามัน เป็นสิ่งไม่ดีสำหรับตัวลูก แต่บางครั้งก็เกิดมีอาการระงับ

อารมณ์ไม่อยู่บ้างเหมือนกัน พอหลังจากที่กระทำอะไรรุนแรงลงไปแล้วก็รู้สึกผิดได้ และคิดว่าต่อไปจะไม่ทำอีก เป็นต้น

ความเป็นห่วงที่พ่อแม่มีให้กับลูกนั้นคงจะมีกับทุกคน ขึ้นอยู่กับว่ามากหรือน้อยขนาดไหน สำหรับตนเองคิดว่า การเอาใจใส่ การใช้เวลากับลูกนั้น เป็นพื้นฐานที่สำคัญที่จะทำให้เด็กเจริญเติบโตขึ้นมาในสภาพแวดล้อมที่ดี และจะทำให้เด็กนั้นเติบโตเป็นคนดีต่อไป ไม่ก่อปัญหาให้กับตนเองและสังคม

กรณีศึกษาที่ 6 มารดาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ครอบครัวนี้ พ่อบ้านประกอบอาชีพ เป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายผลิตของบริษัท กับคนา ส่วนแม่บ้านนั้นมีอาชีพเป็นนักเขียนบทละครโทรทัศน์ทางช่อง 7 ผลงานล่าสุดก็คือเรื่องคดีแดง ครอบครัวนี้มีบุตรด้วยกัน 2 คน คนโตเป็นผู้หญิงอายุ 6 ขวบ กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลและกำลังจะขึ้นชั้น ป.1 ส่วนคนเล็กเป็นผู้ชายอายุ 2 ขวบ ยังไม่ได้เข้าโรงเรียนสิ่งที่คนเน้นมากในการเลี้ยงดูลูกนั้นคือ จะเน้นเรื่องความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย ความเป็นคนดี ทั้งนี้เพราะคิดว่าถ้าคนเราไม่มีสิ่งเหล่านี้อยู่ในตัวเอง คงจะเติบโตเป็นคนดีไม่ได้แน่นอน จึงเน้นเรื่องเหล่านี้มากเป็นพิเศษ

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า ยาเสพติดที่รู้จักคือพวกกัญชา โคเคน มกขาว LSD ผีน มอร์ฟีน หรือกล่าวได้ว่ารู้จักแทบทุกอย่าง เพราะอาชีพของตนเป็นนักเขียนบทละครโทรทัศน์ ทำให้ต้องมีความรู้ที่กว้างไปอยู่บ้าง และปัญหาการติดยาของเยาวชนก็สามารถหลีกเลี่ยงได้โดยพ่อแม่ควรให้ความอบอุ่นกับลูกและหาตัว เป็นเสมือนเพื่อนของลูกในบางเวลา ทำให้ลูกจะยึดเราเป็นที่พึ่งพิง เวลามีปัญหาอะไรก็จะมาปรึกษาเรา ทำให้ปัญหาการติดยาเสพติดของเยาวชนนั้นคงจะลดลงได้ไม่มากนักน้อย ซึ่งคนก็ได้ใช้วิธีการเหล่านี้ในการป้องกันการติดยาเสพติดที่จะเกิดขึ้นกับบุตรของตน

สำหรับความเห็นเกี่ยวกับสเปคตต่างาที่ออกมา็นคิดว่าคนก็มีพฤติกรรมต่างาตามทีเสนอทางสเปคต เช่น ใช้อารมณ์รุนแรงกับลูกนั้น คงจะไม่สามารถลดลงได้ เนื่องมาจากความรู้เหล่านี้ เพราะคนเราก้าเกิดอารมณ์ขึ้นมา คงจะไม่มีใครมาห้ามไม่ให้เกิดได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นโฆษณาที่เผยแพร่เพียงสั้นาแล้วคงจะไม่มีผลต่อพฤติกรรม เหล่านี้มากนัก อาจดูได้จากตนเอง ตัวอย่างทีเวลาดูหรือว่ากล่าวลูกนั้นคนก็จะไม่ เคยนึกถึงคำเตือนในโฆษณาต่างา เหล่านั้นเลย เพราะเวลาคนไม่โทษัน ไม่มีใครสามารถจะหยุดอารมณ์ของตนได้ นอกจากได้กระทำอะไรบางอย่างลงไปจึงจะคลายความโกรธลง

ส่วนความเป็นห่วงกลัวเกรงว่าลูกจะไม่ศึคยาเสพติดนั้น สำหรับคนนั้นคิดว่าคงไม่มีปัญหาที เพราะตนก็ได้พยายามเกาใจใส่ลูก และให้ความรักความอบอุ่นกับลูกอยู่เสมออยู่แล้ว และคิดว่าโตขึ้นคงจะไม่มีพฤติกรรมอย่างนั้น เป็นแน่

กรณีศึกษาที่ 7 มารดาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ครอบครัวของผู้ให้สัมภาษณ์มีอาชีพ เป็นพนักงานบริษัทกฎหมายแห่งหนึ่ง ส่วนพ่อบ้านมีอาชีพ เป็นนัคกรบริษัทสุราทิพย์ จำกัด ซึ่งทำให้รายได้หลักของครอบครัวนี้มาจากทั้งพ่อบ้านและแม่บ้าน เพิ่งมีบุตร 1 คน เป็นหญิง อายุ 2 ขวบกว่า ในเรื่องของความสนใจทีมีให้กับลูกนั้นคงจะสนใจในทุกาด้าน ไม่ว่าจะ เป็นในด้านโภชนาการ การเรียน ทีจะ เน้น เป็นทีพิเศษคือกาให้ความใกล้ชิดสนิทสนมกับลูก ทั้งนี้เพราะว่าหากเด็กมีความอบอุ่นทีได้รับจากพ่อแม่แล้ว เด็กคงจะมีสติรอบคอบมากขึ้น ในการใช้ชีวิตคือเวลาจะจัดทาอะไรทีจะนึกถึงพ่อแม่ก่อนว่าควรทาหรือไม่ เป็นต้น

ตนเองมีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดก็แต่ เฉพาะชื่อ เท่านั้น ทีรู้จักคือฝิ่น บุหรี่ กัญชา เฮโรอีน เหล้า ทินเนอร์ ยาม้า และคิดว่าการป้องกันการศึคยาเสพติดสำหรับเยาวชนนั้นสามารถกระทำได้โดยพ่อแม่จะท่องให้ลูกรู้สึความีคนที่คอยรักและห่วงใยในตัวลูกเสมอ และพ่อแม่ควรให้ศึคษาถึงอุปนิสัยของเพื่อนแต่ละคนของลูกว่า

เป็นอย่างไร อีกข้อหนึ่งคือ พยายามสอนให้ลูกรู้ถึงภัยอันตรายของสิ่ง เสพติดต่างๆ ซึ่งในครอบครัวของตนเองนั้นก็จะพยายาม เอาใจใส่ลูกให้มากขึ้น และให้ เวลา กับ ลูก มากขึ้น ส่วนในเรื่องการคบ เพื่อนของลูกนั้นก็ เป็นสิ่งสำคัญก็ จะ คอย แนะนำ ให้ ลูก รู้จัก เลือก คบ แต่ เพื่อน ดีๆ อย่างไรก็ตาม ก็ ตาม ลูก ของ ตน ก็ ไม่ เคย คิด ยา เสพ ติด ชนิด ใด หนึ่ง มาก่อน เนื่องจาก ยัง เล็ก อยู่

สำหรับ เรื่อง การ เผยแพร่ ความรู้ ทาง สื่อมวลชน ของ โครงการ นั้น ใน ความคิด ของ ตน นั้น คิด ว่า การ เผยแพร่ ทาง โทรทัศน์ จะ ก่อ ให้ เกิด ความ ชัด เจน ต่อ ตัว พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ที่ ว่าง ไป มากกว่า โฆษณา ตาม หนังสือ หรือ นิตยสาร ทั้งนี้ เพราะ ว่า โทรทัศน์ จะมี อิทธิพล มากกว่า นิตยสาร และสามารถ เห็น และ เข้าใจ ได้ ง่าย กว่า คง จะมี ผล ต่อ พฤติกรรม ของ พ่อ แม่ บ้าง เหมือน กัน ซึ่ง ใน เวลา ที่ จะ คิด ว่า ถ้า ลูก ของ ตน นั้น ส่วน มาก ก็ จะ ไม่ ค่อย ได้ นึก ถึง สปลอด ที่ บอก ว่า หยุด ให้ การ มณีนี มาก นึก เพราะ ว่า ตน นั้น มัก จะ นึก ถึง คำ เตือน หรือ คำ สอน ใน หนังสือ หรือ นวนิยาย ที่ ตน เคย อ่าน มากกว่า ที่ จะ นึก ถึง โฆษณา ทาง โทรทัศน์ ส่วน ใน อนาคต นั้น คิด ว่า ลูก ของ ตน คง จะ ไม่ ต้อง หัน ไป พึ่ง พิง ยา เสพ ติด อย่าง แน่ นอน ทั้งนี้ เพราะ ตน ก็ ได้ พยายาม เอาใจ ใส่ และ ให้ ความ รู้ กับ ลูก เสมอ อยู่ แล้ว

กรณีศึกษาที่ 8 บิดา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นข้าราชการบำนาญ มีรายได้ ประมาณ เดือน ละ 4,900 บาท ส่วน รายได้ หลัก ของ ครอบครัว มา จาก ลูกา ซึ่ง ก็มี อยู่ 2 คน และ เป็น ลูก ชาย ทั้ง คู่ ลูก ชาย คน ใด อายุ ประมาณ 36-37 ปี จบ การ ศึกษา จาก วิทยาลัย เทคโนโลยี ราช มงคล ปัจจุบัน ทำงาน อยู่ ที่ อ.ส.ม.ท. ส่วน คน ที่ สอง อายุ ประมาณ 33 ปี จบ การ ศึกษา จาก ช่าง กล อดุ สหกรรม และ ปัจจุบัน ทำงาน ที่ การ ไฟฟ้า แม่ เมาะ จังหวัด ลำปาง ลูก ใด หมด แล้ว ทั้ง สอง คน ทำให้ ไม่ ได้ อยู่ กับ พ่อ แม่ ลูก คือ ลูก คน ที่ สอง นี้ ก็ แยก ไป อยู่ ที่ ลำปาง

ผู้ให้สัมภาษณ์ เล่า ว่า ตั้งแต่ เด็ก มา ตน ก็ ไม่ ได้ เอาใจ ใส่ เป็น พิเศษ กับ เรื่อง ใด เรื่อง หนึ่ง ของ ลูก มาก นึก หรือ กล่าว ได้ ว่า ตน ให้ ความ สำคัญ กับ ทุก อย่าง เท่า กัน

จะไม่เน้นเรื่องใดเป็นพิเศษ เพราะคิดว่าทุกสิ่งย่อมมีความสำคัญเท่ากัน ถ้าไปเน้นเรื่องใดเรื่องหนึ่งมากเกินไปก็อาจจะทำให้ไม่สนใจเรื่องอื่นก็ได้ ส่วนในเรื่องของความรู้ด้านยาเสพติดที่พอจะรู้อยู่บ้างนั้นก็คือ พวกผีบ กัญชา กระท่อม เฮโรอีน ทินเนอร์ ยาบ้า แต่พวกเหล่านี้ทั้งนั้นไม่เคยได้ยินมาก่อนและไม่รู้ว่ารูปร่างเป็นอย่างไร ต่อคำถามที่ว่า พ่อแม่ควรจะเลี้ยงลูกอย่างไรจึงจะไม่ทำให้ไปติดยาเสพติดนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์เองคิดว่าพ่อแม่ควรที่จะอบรมสั่งสอนลูกว่าสิ่งไหนดีสิ่งไหนไม่ดี โดยพยายามที่แจงดั่งเหตุผลต่างๆ และพยายามที่จะสอดส่องดูแล เรื่องการคบเพื่อนของลูกว่าคบเพื่อนเป็นอย่างไร ถ้าเขาไปคบคนไม่ดีก็จะคอยทัดทานและว่ากล่าวตักเตือน แต่ก็ไม่ใช่ที่ว่าอะอะอะไรก็เอาแต่ว่าลูก พฤติกรรมอย่างนี้ยิ่งนำไปสู่ความกดดันด้านจิตใจของเด็ก และนำไปสู่การติดยาเสพติดต่อไป ซึ่งตนก็ได้ใช้วิธีการเหล่านี้ในการอบรมลูก สำหรับตนเองนั้นค่อนข้างโชคดีที่ว่าลูกนั้นไม่สนใจในเรื่องเหล่านี้เลย และก็เข้าใจว่าอะไรเป็นอะไร แต่ก็มีบ้างเหมือนกันที่ลูกคบคนกินเหล้าบ้าง ซึ่งตนเองก็ไม่ได้ดูหรือว่ากล่าวเพราะเห็นว่าเขาโตพอที่จะควบคุมตนเองได้แล้ว และคิดว่าการกินเหล้าก็ไม่ได้เสียหายอะไร ถ้ารู้จักกินคือกินเพื่อเข้าสังคมไม่ชกกินเสียจนเมาหัวราน้ำ เป็นต้น

สำหรับการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชนของโครงการฯ ตนคิดว่ามีส่วนช่วยที่จะให้พ่อแม่ได้ระลึกถึงการกระทำของตนที่มีต่อลูกหรือ เข้าใจในตัวเด็กมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นอุทาหรณ์สอนใจพ่อแม่ได้อย่างดีทีเดียว โดยที่ตนเองหลังจากที่ได้ดูสื่อต่างๆ เหล่านี้แล้วก็ยังรู้สึกชอบว่า เก่ง! ทำออกมาได้เข้าท่าดี และรู้สึกมีความคล้อยตามต่อโฆษณานั้นอยู่พอสมควร ทั้งนี้เพราะว่าเนื้อหาของโฆษณาดังกล่าวนั้นมันเป็นเรื่องจริงที่ปรากฏอยู่ในสังคมทุกวันนี้อยู่แล้ว ทำให้เป็นการสะท้อนภาพพจน์ของสังคมได้อย่างดีทีเดียว

สำหรับตนเองนั้นไม่ค่อยได้ดูว่ากล่าวลูกเท่าไรนัก เพราะลูกนั้นโตกับหมดแล้วและคิดว่าสามารถที่จะควบคุมดูแลตนเองได้ ทำให้ไม่ค่อยได้นึกถึงคำโฆษณาเหล่านี้มากนัก ประการสุดท้ายนั้นตนก็หมดหวังไปว่าลูกตนจะไปติดยาเสพติด

เพราะลูกาก็มีการงานทำกันหมด และมีความรู้พอที่จะแยกแยะได้ว่าสิ่งใดดีสิ่งใดไม่ดี

กลุ่มตัวอย่างเยาวชน

กรณีศึกษาที่ 9 เยาวชนชายเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเด็กชาย ผิวพรรณดี กิริยาท่าทางสุภาพเรียบร้อย อายุ 13 ปี กำลังเรียนอยู่ชั้น ม.1 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ มีพี่ชายร่วมมารดา 2 คน คนโตเรียนอยู่ชั้น ม.5 โรงเรียนเดียวกัน ส่วนอีกคนเรียนอยู่ชั้น ม.4 โรงเรียนเกษมโพลีเทคนิค แต่มีพี่ต่างมารดาอีก 4 คน ซึ่งทุกคนทำงานหมดแล้ว สมาชิกในบ้านมีทั้งหมด 9 คน รวมพ่อและแม่เลี้ยง

บิดาของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเจ้าของกิจการด้านก่อสร้าง และคอนกรีต-เปียม รายได้ในบ้านจึงอยู่ในฐานะดี และบางครั้งมารดาก็ส่งเงินมาให้ที่ได้จากการขายภาพวาด ซึ่งนานๆจะมาเยี่ยมทีหนึ่ง ผู้ให้สัมภาษณ์เล่าอย่างไม่แน่ใจนักว่า "แม่เค้าอยู่ที่หัวเมืองไทย แม่ชอบวาดรูป แม่จะไปวาดรูปพอขายได้แม่ก็จะส่งเงินมา" และเมื่อเราถามถึงอายุของพ่อและแม่หรือแม้แต่พี่ชาย ก็จะไม่ตอบอย่างไม่แน่ใจเพราะวันๆเหมือนผู้ให้สัมภาษณ์จะเข้าบ้านคอนกินข้าวและคอนนอนเท่านั้นเอง เพราะทุกครั้งที่เห็นผู้ให้สัมภาษณ์จะเดินคุยหรือไม่วิ่งที่จักรยาน เล่นกับเพื่อนรอบหมู่บ้าน

ผู้ให้สัมภาษณ์พูดถึงบิดาของเขาว่าบางทีพ่อก็กลับดึกจนไม่เห็นหน้ากัน ส่วนแม่เลี้ยงนั้นใจดี คนในบ้านก็ต่างคนต่างอยู่ ไม่ได้ยุ่งกันเท่าไร คนเองรู้สึกว่าจะหางานให้แม่มาอยู่ด้วย อยากให้พ่อกลับบ้านเร็วๆ แต่คงเพราะงานยุ่ง พ่อถึงไม่ค่อยมีเวลาให้กับลูก พ่อก็ไม่ไ้ทะเลย พ่อให้ตนเรียนพิเศษเพราะอยากได้เรียนเก่งๆ

ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงทัศนคติต่อเรื่องของยาเสพติดว่า พ่อแม่ควรจะเลี้ยงดู
ให้เวลาและความอบอุ่นกับเด็ก แต่อย่าไปบังคับเด็กมาก เพราะจะทำให้เด็กเกลียด
พ่อแม่ และหันไปหาความอบอุ่นจากเพื่อนแทน ซึ่งบางทีอาจเจอกับเพื่อนไม่ดีก็ได้
อาจเสียคนได้

ส่วนความคิดเห็นที่มีต่อการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชนของโครง
การที่ต่อต้านยาเสพติดนั้น เขามีความเห็นว่าเป็นเด็กที่ยังไม่ติดยาอาจจะได้ผลบ้าง
แต่ผู้ใหญ่คงจะไม่ได้ผลเท่าไร เพราะเป็นนิสัยของผู้ใหญ่แล้ว

ถ้าดูรวมแล้วรู้สึกว่าคุณให้สัมภาษณ์จะ เหนือต้องการ เพื่อน เหมือนเด็ก
ที่หายไป แต่ถ้ามองลึกลงไปเป็นคำตอบที่เราได้มานั้น เหมือนกันว่า เขากำลังเริ่มรู้สึกว่า
ผู้ใหญ่กำลังเอาเปรียบเด็ก และ เขากำลังต้องการให้สิ่งที่ขาดหายไปกลับมาก่อนที่จะ
ทำให้เขาเกลียดผู้ใหญ่

กรณีศึกษาที่ 10 เขาวชนหญิง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเขาวชนอายุ 18 ปี เป็นลูกคนกลางในจำนวนพี่น้อง
3 คน ขณะนี้กำลังจะสอบเอ็นทรานซ์หลังจากพลาดเมื่อบปีที่แล้ว ที่สาละวินโตเรียนอยู่ที่
2 คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่วนน้องสาวเรียนอยู่ที่ ม.3 ที่จังหวัด
ระยอง บิดาทำงานเป็น General Manager ให้กับศูนย์การค้าของระยอง มารดา
ค้าขายอยู่กับบ้าน ขายของชำ อาหาร หนังสือ ในหมู่บ้านเคหะนคร 3 ปัจจุบัน
สมาชิกในบ้านมีเพียงตนเอง แม่ หาย ส่วนพ่อและน้อง อยู่ระยองจะกลับมาที่วัน
เสาร์-อาทิตย์

ผู้ให้สัมภาษณ์บอกว่า แม่ให้ความสนใจในการเรียนมาก ยิ่งตอนปีใกล้
สอบเอ็นทรานซ์ด้วย ต้องขยันให้มาก ไม่ค่อยมีเวลาเล่นอะไร แม่ก็คุมร้านทั้งวัน
ไม่ค่อยมีเวลาเหมือนกัน เวลามีปัญหาที่มีก็จะเก็บเอาไวคนเดียว เพราะคิดว่าแม่

และยายคงจะไม่รู้เรื่อง (ผู้สัมภาษณ์สังเกตว่า เธอกลับแม่มา)

สำหรับเรื่องปัญหายาเสพติด พ่อแม่ควรจะเลี้ยงลูกอย่างไรไม่ให้ติดยา ผู้สัมภาษณ์บอกว่าการเลือกคบเพื่อนสำคัญมาก และไม่ควรปล่อยให้ตัวเองมีเวลาว่างมาก ควรหากีฬาเล่น หรืออะไรทำก็ได้จะได้ไม่ฟุ้งซ่านหันไปหายาเสพติด และที่บ้านก็ควรหาเวลาคุยกับลูกบ้าง เช่นในช่วงรับประทานอาหารว่าเป็นอย่างไร บ้าง ต้องการอะไร ขาดอะไร และพยายามสังเกตดูลูกทุกด้าน

ในบ้านของผู้สัมภาษณ์นั้น ไม่เคยมีใครพูดหรือว่าเตือนเรื่องของยาเสพติดเลย เพราะมีแต่ลูกสาวทั้ง 3 คน และตัวเองก็เลือกคบเพื่อนด้วย เพื่อนที่คบไม่มีใครสูบบุหรี่เลย และให้ทัศนะว่าอิทธิพลของโฆษณาทีวีช่วยเตือนด้วย แต่ในส่วนที่ว่าเมื่อมีปัญหาให้ปรึกษาผู้ใหญ่ นั้น คิดว่าเก็บไว้เองจะดีกว่า เพราะแม่และยายคงไม่เข้าใจ

กรณีศึกษาที่ 11 ยาวชนหญิงเป็นผู้สัมภาษณ์

ครอบครัวนี้มีบ้านให้ผู้อื่นเช่า ซึ่งมีอยู่หลายแห่งในกรุงเทพฯ ทำให้พ่อแม่ไม่ได้ประกอบอาชีพอะไรนอกเหนือจากนี้ สำหรับพี่น้องนั้นในครอบครัวนี้มีบุตรทั้งหมด 3 คน เป็นหญิงล้วน คนที่สัมภาษณ์เป็นบุตรคนที่สอง ที่คนโตนั้นกำลังศึกษาปวส. อยู่ที่กรุงเทพฯ การบัญชี ส่วนตัวผู้สัมภาษณ์นี้กำลังศึกษาอยู่ชั้น ม.6 และน้องคนเล็กอยู่ที่ชั้น ม.4 พี่น้องทั้งหมดอยู่ในบ้านเดียวกัน ทั้งสามคนมีอายุไล่เรียงกัน คือ 20, 18 และ 16 ปี ตามลำดับ การที่อายุไม่ต่างกันจึงเหมือนกับ เป็นเพื่อนมีอะไรก็คุยกันปรึกษากันได้ สำหรับพ่อแม่ก็เอาใจใส่กับลูกๆ ในทุกๆ เรื่อง ไม่ได้เน้นเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษ เมื่อลูกคนโตมีปัญหา ก็จะพูดคุยปรึกษากันซะมากกว่า และพ่อแม่ก็ปฏิบัติกับลูกทุกคนเหมือนกัน

สำหรับคำถามที่ว่ารู้จักยาเสพติดชนิดใดบ้าง ผู้ให้สัมภาษณ์บอกว่า เคยได้ยินหรือรู้จักแทบทั้งหมด เพราะเคยได้เรียนมาแล้วในชั้นมัธยมต้น ทำให้ทราบว่ามึอะไรบ้าง ส่วนความคิดเห็นเรื่องผู้ใหญ่ควรทำอะไรเพื่อเป็นการป้องกันยาเสพติดสำหรับตัวบุตรนั้น ตนเองคิดว่าสามารถจะทำได้คือ ตัวพ่อแม่ไม่ควรจะเอาใจใส่สนใจดูแลลูกให้มากเกินไป เมื่อเห็นลูกมีพฤติกรรมที่แปลกไปจากเดิมก็ควรเรียกลูกเข้ามาถามไถ่พูดคุยให้คำปรึกษา และพ่อแม่ก็ควรจะทำตัวให้เหมือนเพื่อนของลูกในบางครั้ง อันอาจจะทำให้ลูกนั้นรู้สึกสนิทใจมากขึ้น แต่ตัวเยาวชนเองก็ควรรู้จักที่จะหักห้ามใจตนเองเหมือนกัน อย่าคล้อยตามหรือทำตามเพื่อนให้มากนัก การลองนั้นไม่ใช่เป็นสิ่งผิด แต่ต้องลองอย่างถูกวิธี คือ ลองให้รู้เท่าทัน ทอรู้แล้วว่ามันเป็นยังไงก็เลิกเสียอย่าให้ติด เพราะจะนำมาซึ่งผลเสียต่อสุขภาพและทรัพย์สินของตนเอง โดยในส่วนตัวนั้นก็รู้อยู่แล้วว่าสิ่งไหนดีหรือสิ่งไหนไม่ดี ก็พยายามเลี้ยงตนเองไม่เข้าใกล้กับสิ่งนั้น และในครอบครัวนั้นพ่อก็สอนอยู่เสมอว่าอย่าไปทดลองนะสิ่งเสพติดต่างๆ มันไม่ดีถึงแม้พ่อจะดื่มเหล้าก็ตาม แต่ถ้าถามว่าเคยลองไหม ก็ตอบได้ว่าเคยแต่ไม่ติด เช่น พากเหล้า บุหรี่ ที่ลองไปก็เพราะอยากรู้รสชาติ ที่ไม่ลองและรู้รสชาติของมันแล้วก็พอไม่ถึงกับติด เป็นนิสัย

สำหรับการเผยแพร่ข่าวสารความรู้ในความคิดส่วนตัวแล้ว ตนคิดว่าโฆษณาต่างๆที่ออกมานั้นคงจะไม่มีผลต่อพฤติกรรมมากนัก โฆษณาก็คือโฆษณารวันยังค่ำ ถ้าจะให้ดีก็น่าจะเอาชีวิตจริงของคนติดยาเสพติดมาออก คงจะทำให้คนหวาดกลัวมากขึ้น และถ้าจะถามว่ารู้สึกหรือคล้อยตามโฆษณาไหนหรือไม่ ชอบก็คงจะชอบอยู่ โดยเฉพาะสปอตของ"ปิยะพงษ์" แต่ไม่ถึงกับคล้อยตามคำเตือนนั้น และเวลามีปัญหาอะไรก็ไม่ค่อยได้นึกถึงโฆษณาเหล่านี้เท่าไรนัก เพราะไม่ค่อยได้ใส่ใจเท่าไร ในบางเรื่องนั้นเราก็รู้อยู่แล้วว่ามันต้องทำ เช่น การใช้เวลาว่างนั้นมาบอกว่าควรใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์นั้น คนปกติแล้วก็ทำอยู่เสมออยู่แล้วไม่จำเป็นต้องทำตามโฆษณาเสมอไป เช่น ช่วงที่จะสอบเข้ามหาวิทยาลัย ก็จะใช้เวลาว่างดูหนังสือ เป็นต้น

เพื่อนที่คบกันอยู่ก็ไม่เคยมีใครมาชักชวนให้ทดลองยาเสพติด แต่ถ้า
สมมุติมีคนมาชักชวนให้ลอง เช่น สูญกัญชา ก็คิดว่าจะไม่ลองเพราะจะก่อให้เกิดภาพ
ที่ไม่ดีในสายตาของคนอื่น ยิ่งงี้ก็ตาม ถ้าลองจะทดลองแล้วละก็คงจะไม่ม่ามาบอก
ถึงคำโฆษณาหรอก เพราะถ้าคนจะลองจะอย่าง อะไรก็ตามไม่ได้

กรณีศึกษาที่ 12 เยาวชนชาย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์

อาชีพหลักของครอบครัวนี้คือมีกิจการเป็นของตนเอง เป็นกิจการเกี่ยวกับพวกเครื่องสำอาง สบู่ ยาน้ำป้องกันแมลง ฯลฯ ซึ่งถือว่าเป็นรายได้หลักของครอบครัว ครอบครัวของตนนั้น เป็นครอบครัวใหญ่ ที่น้องทั้งหมด 5 คน ตนเองเป็นลูกคนที่ 4 ในบ้าน โดยมีผู้ชาย 2 คน และผู้หญิง 3 คน มีอายุ 29, 27 และ 26 ปีตามลำดับ ตนเองอายุ 23 ปีและน้องสาวอีกคนอายุ 22 ปี พี่ชายคนโตจบรามคำแหง ปัจจุบันช่วยที่บ้านทำงานและยังมีอีกอาชีพคือขายรถ คนที่สองขณะนี้ทำงานไปด้วยและเรียนที่รามคำแหงไปด้วย คนที่สามก็เรียนรามคำแหงเหมือนกัน คนที่สี่ (ผู้ถูกสัมภาษณ์) ไม่ได้เรียนหนังสือ เพราะถูกไล่ออก และในปัจจุบันก็ช่วยที่บ้านทำงาน ส่วนคนสุดท้ายนั้นไม่ทราบว่าปัจจุบันเรียนอยู่ที่ไหน เพราะไม่ค่อยได้เจอกันและไม่ค่อยพูดจาอีกด้วย

พ่อแม่มีก็ให้ความสนใจกับตัวลูกในเรื่องการทำงานกับเรื่องการคบเพื่อน ทั้งนี้เพราะว่าพ่อต้องการให้ช่วยกันรับช่วงงานที่บ้านต่อจากพ่อแม่ไปทำจึงต้องคอยเคี่ยวเข็ญบ่อยๆ ส่วนเรื่องเพื่อนนั้นพ่อแม่ก็พยายามดูว่าเราคบเพื่อนยังไง และจะคอยตักเตือนเสมอ

ในเรื่องของยาเสพติดนั้น ที่รู้จักก็มีพวกเฮโรอีน มอร์ฟิน กัญชา ใบกระท่อม ยาม้า บุหรี่ เหล้า ส่วนที่เคยได้ยินนั้นก็พวกเหล้าแด้ง เป็นต้น และสำหรับคำถามที่ว่าควรจะเสี่ยงลูกอย่างไรเพื่อไม่ให้ลูกติดยาเสพติด ซึ่งในความคิดของตนนั้นพ่อแม่ควรระวังเสี่ยงลูกด้วยทางสายกลาง คือ ไม่ดื่มและไม่หย่อนจนเกินไป โดยที่

สิ่งไหนไม่ดีพ่อแม่ก็พยายามชี้แจงในสิ่งนั้นๆ และพ่อแม่ไม่ควรรู้หรือคิดว่ากล่าวหรือ
ปลอบประโลมลูกมากเกินไป ก็จะทำให้ลูกนั้นไม่หันไปคิดยาเสพติดได้ ส่วนตัวเด็ก
เองนั้นก็ควรจะรู้จักเลือกคบเพื่อน ทั้งนี้เขาชวนทุกคนก็อยู่ในวัยอยากลองด้วยกันทั้ง
นั้น และยังไม่สามารถบังคับใจตนเองได้มากนัก หนทางที่ดีคือควรมีการห้ามใจ
ตนเองให้ได้ เป็นอันดับแรก ซึ่งตนเองก็พยายามไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับหรือข้องแวะกับสิ่ง
เหล่านั้นมากเกินไป และพ่อแม่ของตนก็พยายามชี้แจงหรือพูดอยู่เสมอว่าสิ่งไหนดี
สิ่งไหนไม่ดี โดทให้เหตุผล เป็นใหญ่ อันทำให้ตนเองและพี่น้องไม่มีาครคิดยาเสพติด

ถ้าถามว่าเคยติดพวกกาว ทินเนอร์หรือเปลา่ก็ตอบได้ว่าไม่เคยเลย
แต่ที่ติดก็คงจะเป็นบุหรี่ ซึ่งพ่อก็ไม่ชอบให้สูบบุหรี่เลยต้องแอบสูบเป็นบางครั้ง สาเหตุ
ที่ติดก็เพราะว่าตอนแรกอยากลอง ขอลองก็เลยติดจนเลิกไม่ได้

ในเรื่องของโฆษณาเผยแพร่ความรู้ที่ออกมานั้นก็คิดว่าคงสามารถ
กระตุ้นเตือนให้พ่อแม่รู้ซึ่งถึงปัญหาเหล่านี้ว่ามันสามารถจะป้องกันและแก้ไขได้ หาก
รู้จักวิธีที่ถูกต้อง ส่วนความรู้สึกต่อโฆษณาเหล่านี้ก็รู้สึกว่ามีเหมือนกัน แต่เวลา
มีปัญหอะไรเกิดขึ้นจริงๆแล้วก็คงไม่ได้ไปปรึกษา ผู้ใหญ่ตามคำแนะนำของบางโฆษณา
เพราะเกิดความเกรงกลัวพ่อแม่ เสียก่อนที่จะขอคำปรึกษา

สมมติสถานการณ์ว่ามีคนมาชวนไปทดลองยาเสพติดนั้น ตนคิดว่าก็จะ
ไม่ไปทดลอง เพราะรู้อยู่แล้วว่ามันเป็นสิ่งไม่ดี และปกติก็มีความมั่นใจในตัวเองค่อนข้าง
สูงอยู่ด้วย ส่วนเรื่องการทำเวลาว่างนั้น ตามปกติตนก็ใช้เวลาว่างให้เป็น
ประโยชน์อยู่แล้ว ไม่จำเป็นที่จะต้องให้ดูการเผยแพร่ความรู้เสียก่อนถึงค่อยปฏิบัติ
ตาม

กรณีศึกษาที่ 13 ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเยาวชนชาย

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเยาวชนชาย อายุ 18 ปี และเป็นนักเรียนชั้นมัธยม

ปีที่ 6 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช มีพี่น้องร่วมห้องเดียวกัน 2 คน ตนเองเป็นที่
มีน้องสาวเรียนโรงเรียนสอนวิชาชีพ ที่บ้านผู้ให้สัมภาษณ์ด้วยกัน 4 คน คือแม่ ตัวเอง
น้องสาวและหลานผู้หญิงอีกคน พ่อเป็นข้าราชการกรมทางหลวง ต้องประจำอยู่
จังหวัดเชียงราย แม่ทำอาชีพค้าขาย ไม่ค่อยมีเวลาอยู่บ้านเท่าไรนัก

ตั้งแต่เด็กเคยย้ายโรงเรียนเพียง 2 ครั้ง คือตอนอยู่ชั้นอนุบาลถึง
ป.6 เรียนอยู่โรงเรียนไกรถ่านวย พอขึ้นชั้น ม.1 จึงมาอยู่โรงเรียนนี้ การเรียน
ของตนไม่ค่อยดีเท่าไรนัก แต่เมื่อตอนอยู่ชั้นมัธยมต้นเคยทำผลการเรียนได้ดีกว่านี้
ตนเองนั้นเคยตั้งความหวังไว้ว่าอยากจะเป็นนักปกครอง อยากเรียนรัฐศาสตร์
หรือเศรษฐศาสตร์ แต่ที่เรียนอยู่ขณะปีตนเรียนสายวิทยาศาสตร์อยู่ ไม่รู้ว่าจะมีความ
สามารถสอบเข้าเรียนมหาวิทยาลัยปีใดได้หรือไม่ ถ้าเข้าไม่ได้ก็จะเรียนรวมค่าแห่ง

ชีวิตประจำวันส่วนมากนอกจากเวลาเรียนแล้ว ไม่มีกิจกรรมอย่างอื่น
ทำนอกจากดูโทรทัศน์ หรือไปช่วยแม่ขายอาหารที่ร้านของแม่ซึ่งอยู่หน้าโรงเรียน
ธุรกิจบันเทิง นอกเหนือจากนั้นก็ไม่ได้ทำอะไร เล่นดนตรีหรือเล่นกีฬากับเพื่อนาก็มี
บ้างแต่ไม่ได้เล่นเป็นลำเป็นสัน เล่นแบบไม่มีความรู้ เช่น เล่นกีตาร์ หรืออยู่เล่น
ฟุตบอลกับเพื่อนที่โรงเรียน เป็นต้น

แม่เป็นคนทำงานหนัก ไม่ใคร่มีเวลาให้กับเขามากเท่าไรต้องไปร้าน
อาหารเกือบทุกวัน เพราะฉะนั้นเรื่องที่จะมาสนใจว่าเขาเป็นอย่างไร ทำอะไรจึง
ไม่ค่อยมี มีอยู่เรื่องเดียวที่เห็นแม่ชอบพูดชอบเตือนอยู่บ่อยๆคือเรื่องการคบเพื่อน แม่
บอกให้คบเพื่อนแต่ที่ดีๆ แล้วชอบถามว่าเพื่อนคนนั้นคนนี้เป็นอย่างไร ลูกเฝ้าเหล่า
ใคร เรื่องการเรียนแม่ก็ถามบ้างเหมือนกัน เช่น ถามว่าผลการเรียนเป็นอย่างไร
ปีหนึ่งก็ถามแต่เฉพาะตอนสิ้นปีครั้งเดียวเท่านั้น แม่ไม่เคยมีเวลาดูแลการทำกา
รบ้านให้เลย เรื่องเสื้อผ้าที่ซื้อแม่ก็ให้เงินไปซื้อเอง อยากได้อะไรแบบไหนแม่ก็มา
ถามแล้วให้เงินไปซื้อเอาเอง แต่บางครั้งแม่ก็ซื้อมาให้เหมือนกันซึ่งนานๆจึงจะเกิด
ขึ้นสักครั้งหนึ่ง

ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกอย่างไร ไม่ว่าลูกติดยาเสพติดว่า พ่อแม่ต้องอบรมสั่งสอนลูกด้วยตัวเอง สอนให้เขารู้จักว่าอะไรดี อะไรไม่ดี และให้รู้ผลร้ายผลเสียของยาเสพติด ที่สำคัญ ผู้ให้สัมภาษณ์บอกว่า พ่อแม่ต้องมีเวลาเอาใจใส่ไปตามปัญหาของลูก มีเวลาได้พูดคุยกันบ้าง จะช่วยให้ลูกเกิดความอบอุ่น แล้วก็ไม่น่าจะไปหาหาเสพติด

สำหรับแม่ของดนนัน โดยปกติถึงแม้จะไม่มีเวลาให้ลูกมากนัก แต่แม่ก็ดูแลอบรมสั่งสอนให้ดนนันเป็นคนดี เอาใจใส่ถามว่าลูกมีปัญหอะไรหรือไม่ คุยกันเวลาเลิกจากร้านอาหาร แต่ดนนันก็อยากได้แม่มีเวลามากกว่านี้ เป็นที่สังเกตว่าผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ใคร่เอ่ยถึงพ่อของ เขาที่อยู่ ที่ เชียงรายมากนัก

การเผยแพร่ความรู้ของโครงการฯ ผู้ให้สัมภาษณ์บอกว่า ได้เห็นทางโทรทัศน์มากที่สุด ในหนังสืออ่านพบในหนังสือพิมพ์ครึ่งหรือสองครั้ง เท่านั้น แต่เห็นในโทรทัศน์บ่อยกว่าสื่อประเภทอื่น ความคิดเห็นที่แสดงต่อสื่อที่เผยแพร่นี้ เขาคิดว่า ช่วงเวลาที่นำเสนอในโทรทัศน์นั้นส่วนมากเหมาะสมแล้ว แต่ระยะเวลาที่เอามาเสนอน้อยครั้งไปหน่อย คิดว่าควรจะฉายให้บ่อยกว่านี้อีก โดยเนื้อหาที่นำเสนอขึ้นถ้าดูครั้งวาาก็ดี เพราะสั้นกระชับรัด แต่เนื่องจากเอามาเผยแพร่ให้น้อยทำให้คนพลาดโอกาสได้ดูหรือได้รับมากเหมือนกัน แต่อย่างไรก็ตาม เขามีความเห็นว่าการเผยแพร่ครั้งนี้ น่าจะมีส่วนสร้างให้เกิดความยั่งยืน หรือคนที่อยากจะทำ เสพเกิดการยับยั้งชั่งใจไม่อยากจะสูบก็ได้

ความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับการนำดารามีชื่อเสียงมาแสดง มีส่วนดีอยู่บ้างที่ช่วยให้คนสนใจในเรื่องราวที่เสนอฉาย คือถ้าเป็นการพูดสั้นๆโดยคนธรรมดาคนอาจไม่สนใจ แต่ความเห็นของตนจริงๆแล้วอยากจะได้เห็นการแสดง เรื่องราวในรูปแบบของละคร แล้วเสนอเนื้อเรื่องแสดงให้เห็นผลร้ายที่เกิดขึ้นกับคนที่ติดยาเสพติด และอาการของคนติดยาเสพติดมีต่างจากอย่างไร แล้วเสนอให้เห็นว่าพ่อแม่ญาติพี่น้องของคนติดยา ก็จะเสียใจ คือเสนอให้เห็นผลเสียที่จะเกิดขึ้น เป็นลูกโซ่ตาม

มา ซึ่งจะให้ผลต่อความรู้สึกมากกว่า

ตัวผู้ให้สัมภาษณ์ เองนั้น เคยเอา เรื่องในสื่อโทรทัศน์ที่ดูนั้นไปดัก เดือน เพื่อนที่กำลังหันไปคิดยาเสพติด โดยบอกเขาว่าทำไมไม่ไปปรึกษาพ่อแม่ มีปัญหาอะไรอย่าแก้ไขเอง ครูก็ได้กำพ่อแม่ไม่มีเวลาให้กับเขา

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า ความรู้ที่โครงการนำมาเผยแพร่ทางสื่อมวลชนครั้งนี้ น่าจะมีผลในการชักจูงคนที่กำลังจะหันไปคิดยาเสพติดได้เหมือนกัน แต่คิดว่าคงจะน้อยเต็มที เพราะการเสนอในโทรทัศน์น้อยมาก ในความคิดของคนไม่อยากจะให้หยุดการเผยแพร่ถึงแม้จะจบโครงการไปแล้วก็ตาม แต่ถ้าจะเสนอต่อไปโดยมีการปรับปรุงเนื้อหาที่เสนอนั้นควรจะได้ เสนอถึงผลร้ายของการคิดยาเสพติดให้เห็นชัดว่า เกิดอะไรขึ้นกับผู้ติดยา และครอบครัวญาติพี่น้องของคนที่ย้ายบ้าน

กรณีศึกษาที่ 14 ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นชาย

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเยาวชนชาย อายุ 14 ปี กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมปีที่ 5 เล่าว่า ตนเองเป็นลูกคนสุดท้อง มีพี่น้องด้วยกัน 3 คน พี่ชายคนโตแต่งงานไปแล้ว ประกอบอาชีพอยู่ที่จังหวัดพังงา พี่สาวคนที่สองกำลังเรียนอยู่วิทยาครู เนื่องจากตนเองเป็นลูกคนสุดท้องและอายุต่างจากพี่ 2 คน แม่จึงตามใจเป็นพิเศษ

พ่อของผู้ให้สัมภาษณ์รับราชการเป็นตำรวจอยู่จังหวัดนครราชสีมา ส่วนแม่มีอาชีพค้าขาย ตนเองย้ายที่อยู่เรื่อยมา เมื่อตอนเด็กอยู่กับยายที่จังหวัดลพบุรี และไม่ได้เรียนหนังสือ จนเมื่ออายุ 7 ขวบต้องเข้าเรียนชั้น ป.1 จึงเข้ามาอยู่กรุงเทพฯ แม่กับนำผู้หนึ่งมาซื้อบ้านอยู่ด้วยกันที่หมู่บ้านเทพารักษ์ ตนจึงได้อยู่เป็นหลักแหล่งเป็นครั้งแรก แล้วก็อยู่มาจนถึงปัจจุบัน

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความรู้สึกที่แม่ตามใจตนมากอยากได้อะไรจะให้ได้ คนมีความรักลึกลับแม่มากกว่าพ่อ แต่ช่วงเวลาปิดเทอมบางครั้งก็กลับไปหาพ่อที่นครราชสีมาอยู่กับพ่อไม่ได้นาน เพราะพ่อไม่มีใครมีเวลา

ผู้ให้สัมภาษณ์พูดถึงการเรียนของตนว่าได้เกรดไม่ใคร่ดีเท่าไร เมื่อปีที่แล้วตนเรียนดีกว่าปี เหตุผลที่ทำให้คะแนนการเรียนตกลง เพราะเมื่อต้นปีมีรายการแข่งฟุตบอลโลกที่ตนชอบ ดูมากดูทุกคืน แม่ไม่ว่า เลยทำให้คะแนนเฉลี่ยลดลง โดยปกติกิจวัตรประจำวันของตนนั้น มีหน้าที่เรียนหนังสืออย่างเดียว กลับถึงบ้านก็เล่นและดูโทรทัศน์ ไม่ได้ช่วยแม่ทำอะไรเลยโดยเฉพาะงานในบ้าน ถ้าไม่ได้ไปโรงเรียนก็อยู่บ้าน ไม่มีกิจกรรมอย่างอื่นนอกจากนั้นวันเสาร์-อาทิตย์ก็ดูแต่โทรทัศน์ตนเองเป็นคนชอบดูกีฬา แต่ไม่ได้เล่นกีฬาสักอย่าง

ผู้ให้สัมภาษณ์เล่าว่า แม่เอาใจใส่และเข้มงวดเป็นพิเศษกับตนในเรื่องการเรียนกับการคบเพื่อน แม่จะคอยถามว่าการบ้านทำหรือยังเสร็จหรือยัง ำให้ปิดโทรทัศน์ไปทำการบ้าน และอีกเรื่องคือมักบอกให้คบเพื่อนดี เพราะเห็นว่าตนเองเริ่มโผล่มีเพื่อนเยอะขึ้น ที่โรงเรียนเป็นโรงเรียนสหศึกษา ส่วนมากตนเองจะคบแต่เพื่อนผู้ชาย เพื่อนที่คบกันก็มีหลายแบบ ไม่รู้ว่ามีเพื่อนคนไหนคิดยาเสพติดบ้าง คิดว่าน่าจะมีแต่ที่โรงเรียนก็เข้มงวดมาก เรื่องนี้จึงไม่ค่อยจะเปิดเผย

ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ทัศนะเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกอย่างไรที่จะไม่ให้ลูกคิดยาเสพติดว่า พ่อแม่ผู้ปกครองต้องใกล้ชิดกับลูก ต้องอบรมสั่งสอนลูก ต้องให้การศึกษากว่าลูกให้ลูกเรียนโรงเรียนดี หมายความว่าเลือกโรงเรียนที่เชื่อถือได้ว่าจะไม่ใช่เป็นแหล่งมั่วสุมของเด็ก เหลือขอ ดูแลความประพฤติของลูกจัดแบ่งเวลาเรียนเล่นให้ถูก และข้อสำคัญคือ ต้องมีเวลาพาลูกไปเที่ยวด้วยกับบ้าง

ผู้ให้สัมภาษณ์เล่าว่าความเห็นทุกข้อที่บอกมานั้น แม่ก็ปฏิบัติกับตนทุกข้อ ยกเว้นเรื่องพาไปเที่ยวแดนเบรมิตร ไม่เคยได้ไปสักครั้งแม่ผลัดว่าไม่มีเวลาว่าง

เสียก่อน

สำหรับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดที่โครงการเผยแพร่อยู่นั้น
ตนเองได้รับจากโทรทัศน์มากที่สุด เพราะตนเองไม่เคยได้อ่านหนังสือ วิทยุก็ฟังบ้าง
แต่จำได้ว่าเคยได้ยินโฆษณาดูออกทางวิทยุเพียงครั้งเดียวหรือสองครั้งเท่านั้น
ส่วนมากจะให้เห็นทางโทรทัศน์ ในความรู้สึกของตนเองเห็นว่าการเผยแพร่นั้นน้อย
เกินไป อาจไม่ทำให้ได้ผลในทางช่วยเตือนสติแก่ผู้ที่จะสูบบุหรี่ได้ ถ้าเสนอให้มาก
กว่านี้คือบ่อยครั้งกว่าจะช่วยได้มาก แต่ก็มีข้อดีอยู่ที่ว่าใช้ดารามีชื่อเสียงคนรู้จักมา
เป็นตัวแสดงทำให้สามารถดึงความสนใจของผู้ที่ดูอยู่ได้ แต่ก็มีปัญหาอีกว่าค่าพูดที่ใช้
นั้นสิ้นเกินไป ถ้าไม่ตั้งใจฟังอาจพลาดแล้วเลยไป เพราะฉะนั้นการเสนอให้บ่อยครั้ง
จะช่วยให้คนได้มีโอกาสได้ดูหรือได้ฟัง เมื่อพลาดจากครั้งแรก

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า โฆษณาเผยแพร่ความรู้ชุดที่
เตือนให้รู้จักคบเพื่อนกับชุดครอบครัว เป็นชุดที่ดีที่สุดในด้านการให้ความหมายและ
การแสดงออก เพราะในกลุ่มวัยรุ่น เรื่องการคบเพื่อนเป็นเรื่องสำคัญ ถ้าคบเพื่อนไม่
ดีก็จะเสียคนไปเลย เด็กมักนิยมที่จะเชื่อเพื่อนมากกว่าเชื่อพ่อแม่อยู่แล้ว และโฆษณา
ชุดครอบครัวก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ดีมากที่เตือนให้พ่อแม่ได้รู้จักคิดถึงความรู้สึกของลูก
บ้าง ไม่เอาแต่ดู หรือมัวแต่ทะเลาะวิวาทไม่คิดว่าเด็กจะสะเทือนใจบ้าง

เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์รู้ว่าตนเองเป็นตัวอย่างของการศึกษาในครั้งนี้
เพราะฉะนั้นเมื่อได้เห็นการเผยแพร่ในโทรทัศน์ตนคิดว่าใช่ เรื่องเดียวกับที่ตนเข้าไป
มีส่วนในโครงการเผยแพร่ด้วย จึงนำเรื่องราวที่ได้เห็นในโทรทัศน์มาคุยกับเพื่อน
และพิจารณาว่าน่าจะทำเป็นละครสั้นๆ ถ้าทำเป็นละครโดยใช้ดารามีชื่อเสียงมา
แสดงจะดีกว่านี้ คนอาจจะสนใจมากกว่านี้

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า ความรู้ที่โครงการฯ เผยแพร่ไปนั้นมีส่วน
ช่วยให้คนเราเกิดความคิดหรือช่วยยับยั้งไม่ให้คนที่อยากสูบบุหรี่หรือติดยาแล้ว เลิกคิด

ได้ เพราะการเสนอความรู้ใหม่นี้ใช้เวลาน้อยไปหน่อย ตามความคิดของตนนั้นว่าต้อง
ทำเป็นละครเรื่องยาวในโทรทัศน์ อาจเสนอเป็นตอนๆ เพื่อให้คนติดตาม เอาอาปน
ลาพูน หรือคนอื่นที่มีภาพพจน์เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดอยู่แล้วมาแสดง หรืออาจทำเป็น
หนังโรงใหญ่ เพราะ เด็กวัยรุ่นชอบดูหนังโรงเหมือนกัน แต่อีกกลุ่มหนึ่งคือเด็กเล็ก
ๆ ให้ทำเป็นการดูอีกต่างหาก เด็กกลุ่มนี้ยิ่งเล็กเกินไปที่จะรู้เรื่องยาเสพติด ควรให้
ความรู้ในทางที่จะ เป็นการป้องกันมากกว่า

ผู้ให้สัมภาษณ์มาจากครอบครัวที่ถูกกำหนดว่าพ่อแม่ไม่มีเวลาให้กับลูก
แต่ไม่ได้หมายความว่าขาดความอบอุ่น เพราะดูจากการนอกเล่าของเจ้าตัวรู้ว่าแม่
รักและตามใจตนเองมาก

กรณีศึกษาที่ 15 เยาวชนชาย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์เล่าว่า บิดามีอาชีพทำสวนยางพารา เป็นคนอำเภอตระ-
การพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี เดิมเคยรับราชการเป็นทหารอากาศ และลาออกไป
ทำงานเป็น foreman ที่ประเทศซาอุดีอาระเบีย 3 ปี หลังจากนั้นก็กลับมาทำงาน
บริษัทที่โคราชอีก 2 ปี และจึงย้ายกลับบ้านเกิดมาทำอาชีพทำสวนยางพารา ส่วน
มารดานั้นเดิมทำงานบริษัทไทยประกันชีวิต แต่ปัจจุบันไปช่วยพ่อทำสวนยางพาราที่
อุบลราชธานี

ผู้ให้สัมภาษณ์มีพี่น้องทั้งหมด 2 คน คือ ตัวเองเป็นคนโตอายุ 18 ปี
และมีน้องสาวอายุ 15 ปี เรียนจบชั้น ม.1-ม.3 ที่โรงเรียนฤทธิยะวารณาตย์ และ
มาต่อชั้น ม.4 ที่โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช ปัจจุบันอยู่ชั้น ม.6 ได้เกรดเฉลี่ย
ประมาณ 2.00 ส่วนน้องสาวกำลังเรียนชั้น ม.4 โรงเรียนเดียวกับ และเรียนเก่ง
กว่าตน ได้เกรดเฉลี่ย 2.46

ผู้ให้สัมภาษณ์ เล่าว่ามีบ้านที่พ่อแม่ปลูกให้อยู่กับน้องสาวที่กรุงเทพฯ และมีป้าเป็นคนคอยดูแลบ้านหรือหาอาหารให้ ส่วนแม่จะมาเยี่ยมเป็นประจำทุกเดือน ประมาณครั้งละ 10 วัน เนื่องจากโรงเรียนอยู่ห่างจากถนนมาก พ่อแม่จึงซื้อรถมอเตอร์ไซด์ให้ตนขี่ไปโรงเรียน ซึ่งส่วนมากก็จะไป-กลับพร้อมกันกับน้องสาว ตอนนี้เริ่มเรียนพิเศษเพื่อเตรียมตัวสอบเรียนต่อ คิดว่าจะไม่สอบ Entrance แต่อยากเรียนช่างไฟฟ้าเพราะเคยตั้งใจจะเรียนตั้งแต่จบ ม.3 แต่แม่ต้องการให้เรียนสายสามัญก็ตามใจแม่ แต่หลังจากนี้แล้วคิดว่าแม่คงไม่บังคับ ตนเองอยากเรียนอะไรก็ตามใจส่วนมากพ่อแม่จะไม่ค่อยยุ่งเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของตนมากนัก นอกจากจะว่ากล่าวตักเตือนเวลาไปเที่ยว หรือกลับบ้านมีค่าน้ำสำหรับแม่ก็จะรู้จักเพื่อนสนิทของตน เกือบทุกคน

ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงทัศนคติเกี่ยวกับการที่เด็กติดยาเสพติดว่าตามความคิดของตน คิดว่าการที่เด็กจะติดยาเสพติดหรือไม่ขึ้นอยู่กับการศึกษาเอาใจใส่ของพ่อแม่เป็นสำคัญ ถ้าบิดามารดาคอยดูแลเอาใจใส่ลูก เป็นที่ปรึกษาที่ดี มีเวลาพูดคุยกับลูกทำให้ลูกรู้สึกอบอุ่น และไม่หันไปพึ่งพาสงอื่น ๆ ส่วนวิธีอื่น ๆ คิดว่าพยายามให้เด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีก็พอแล้ว สำหรับความเห็นเกี่ยวกับ สภคตที่เสนอไปในช่วง 4 เดือนที่ผ่านมา นั้น ส่วนมากตนเองได้ดูจากโทรทัศน์มากที่สุด เนื้อหาที่เสนอทั้ง 4 เรื่องนั้น คิดว่าของแอ๊ด คาราบาว สื่อให้คนดูเข้าใจได้ดีมาก เรื่องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ หรือ การทำให้รู้จักคนเพื่อนก็พอจะดูรู้เรื่องว่าต้องการจะบอกอะไร แต่สภคตก็รู้ว่าสิ้นเกินไป ถ้าทำเป็นละครสั้น ๆ ไม่จำเป็นต้องเป็นคาราแสดงก็น่าจะสื่อให้คนเข้าใจเนื้อหาได้ดี

หลังจากดูโฆษณาแล้ว เคยคุยกับเพื่อนรุ่นน้องคนหนึ่งซึ่งสนิทกัน และมีปัญหาทางครอบครัว คือ พ่อแม่แยกทางกันและพ่อมีภรรยาใหม่ ตัวเองต้องอยู่กับแม่เลี้ยง ทำให้หันมาพึ่งยาเสพติดเป็นที่พึ่ง ซึ่งก็พยายามชวนให้เขาดูเพราะอาจจะได้ข้อคิดจากโฆษณาบ้าง

ถือ เสนอสำหรับการปรับปรุงสื่อโฆษณา เพื่อให้ได้ผลจริงจัง ควรทำ เป็นละครสั้นประมาณ 2-3 ตอนให้คนติดตาม เช่น เหตุจริงที่ทำให้คนทดลองยา หรือผลของการติดยาหรือ ทำเป็นการ์ตูนลงใน magazine หรือ หนังสือพิมพ์ เช่น เดียวกับการ์ตูนผู้ใหญ่มาอยู่กับหมาเหม็น ซึ่งมีคนสนใจมาก และการโฆษณาจะได้ผล มากยิ่งขึ้นจะต้องเสนอข่อยๆ และนานๆ

กรณีศึกษาที่ 16 เยาวชนหญิง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นเยาวชนหญิงอายุ 17 ปี เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย เริ่มเรียนที่นี้ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีพี่น้องทั้งหมด 3 คน คือ คนที่ 1 เป็นชายอายุ 18 ปี เรียนปีที่ 1 คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คนที่ 2 และคนที่ 3 เป็นชายอายุ 15 ปี เรียนเทคโนโลยีกรุงเทพฯ ชั้นปีที่ 1 บิดาทำงานการรถไฟแห่งประเทศไทย รายได้ประมาณเดือนละ 7,000 บาทส่วนมารดาเป็นแม่บ้าน

ลูกาต่างคนต่างก็ไปโรงเรียนเอง พ่อแม่เห็นว่าทุกคนโตแล้วและ สามารถรับผิดชอบตัวเองได้ ไม่ต้องทำที่พ่อแม่ เป็นห่วง ตนเองไม่ได้เรียนดนตรี หรือ เล่นกีฬา เป็นพิเศษ แต่ช่วงนี้เริ่มไปเรียนกวดวิชาเพื่อเตรียมสอบ Entrance คณะที่ต้องการเรียนมากที่สุด และคิดว่าจะเลือก คือ ทันตแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในบรรดาพี่น้องทั้ง 3 คน คิดว่าพี่ชายเรียนเก่งที่สุด ส่วนตนเอง เก่งน้อยกว่าพี่ชายแต่ก็คิดว่า เรียน เก่งกว่าน้องที่อยู่ เทคโนโลยี

โดยปกติแล้วพ่อแม่จะไม่ค่อยได้ยุ่งเกี่ยวกับ เรื่องส่วนตัวของลูกา นอกจาก เวลามีปัญหาหรือไม่สบายใจ ลูกา ก็ปรึกษาพ่อแม่ เป็นประจำอยู่แล้ว เพราะ ในครอบครัวสนิทสนมกันดี โดยเฉพาะ เรื่องเกี่ยวกับยาเสพติดตนเองไม่เคยทำให้พ่อแม่ เป็นกังวล เรื่องนี้ และคิดว่าวิธีที่ป้องกันไม่ให้เยาวชนติดยาเสพติดนั้นน่าจะมีการ อบรมรณรงค์ และเผยแพร่ความรู้ให้ เด็ก เห็นถึงโทษของการติดยาเสพติดอย่างจริงจัง

เพราะจะทำให้เยาวชนเกิดความกลัวและไม่อยากทดลองยาเสพติด

โฆษณาของโครงการตนเองเห็นจากโทรทัศน์มากที่สุด และคิดว่าเข้าใจความหมายของโฆษณาที่เสนอมา ถึงแม้จะเป็นประโยคสั้นๆ กระทัดรัด แต่เข้าใจง่าย แต่ถ้าทำเป็นเพลงครั้นๆ แสดงให้เห็นถึงโทษของการคิดยาเสพติด หรือการนำเอาดารามาเป็นนักแสดงจะทำให้การโฆษณาต่อต้านยาเสพติดน่าสนใจมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงโฆษณานี้ คือ ควรโฆษณาให้น้อยมากขึ้นทั้งทางโทรทัศน์ วิทยุและหนังสือ หรือสร้างเป็นละคร หรือการ์ตูนเผยแพร่ในวันหยุด เพื่อเด็กจะได้ดู เพราะรายการสำหรับเด็กจะมีในวันหยุดมาก

นครราชสีมา

กลุ่มตัวอย่างบิดามารดา

กรณีศึกษาที่ 1 บิดาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์มีภรรยาอายุเท่ากันคือ 53 ปี ทั้งคู่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เดิมมีอาชีพทำสวนผัก แต่ประสบอุบัติเหตุรถล้มตกนแบกผักออกจากสวน หลังจากนั้นที่ทำงานหนักไม่ค่อยได้ จึงเปลี่ยนมาขายลูกเสียบปลาสดงามขายพอปี 2530-2531 ก็เปลี่ยนมาเสียบปลาตุกและปลาช่อน 1 บ่อ ขนาดกว้าง 30 เมตร ยาว 40 เมตร แต่ปัจจุบันเสียบปลาช่อนอย่างเดียวเพราะราคาดีกว่า ปีที่แล้วมีรายได้จากการขายปลาประมาณ 80,000 บาท (คิดเป็นต้นทุน 50 %) และขายลูกปลาได้ประมาณ 30,000 บาท และในปีนี้มีคนมาส่งลูกปลาอีกเป็นแสนตัวราคาตัวละ 50 สตางค์ ส่วนภรรยานั้นทำอาชีพค้าขาย

ผู้ให้สัมภาษณ์มีลูกทั้งหมด 6 คน คนแรก เป็นชายอายุ 31 ปี จบปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง ทำงานเป็นพนักงานตรวจสอบอยู่ที่มาบุญครอง คนที่ 2 เป็นชายอายุ 29 ปี จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และเลิกเรียนเพราะสมองไม่ค่อยดี จึงออกมาช่วยแม่ขายของอยู่ที่บ้าน ปัจจุบันมาอยู่พระกฤษณ์ คนที่ 3 อายุ 27 ปี จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ช่วยพ่อเลี้ยงปลา คนที่ 4 อายุ 25 ปี จบชั้น ม.3 มีภรรยาตั้งแต่ยังเรียนหนังสืออยู่ จึงลาออกมาทำงานก่อสร้างในโคราช มีลูก 2 คน คนที่ 5 อายุ 22 ปี จบชั้น ม.6 และไม่ยอมเรียนต่อหลังจากสอบ entrance ไม่ได้ ที่ง่าที่ลูกชายคนนี้เป็นคนเรียนดีมาก คนที่ 6 เป็นหญิงอายุ 17 ปี กำลังเรียน ม.5 โรงเรียนอนุวัฒนา ผลการเรียนของลูกอยู่ในระดับปานกลาง ลูกที่ทำงานแล้วก็มีรถมอโตร์ไซด์ ส่วนลูกสาวไม่โรงเรียนด้วยรถประจำทางถ้าวันไหนไปโรงเรียนสายจะให้พ่อไปส่ง เพราะกลัวโดนครูตี

การเลี้ยงดูลูกของคนนี้เป็นแบบโบราณ คือ ให้อาหารที่รักลูกให้ตี เมื่อก่อนเป็นคนคุมมาก ถ้าลูกทำผิดจะตีจริงทำให้ลูกกลัวและไม่กล้าทำผิดอีก เนื่องจากสภาพแวดล้อมในหมู่บ้านของคนไม่ดี มีเด็กติดยาเสพติดมาก ถ้าไม่กำหนัดให้จริงจังลูกอาจเสียได้โดยง่ายยกตัวอย่างลูกของพี่ชายซึ่งพ่อแม่ไม่เคยตี ไม่กล้าพูดว่ากลัว ทำให้ลูกไม่กลัวและติดยาเสพติด จนปัจจุบันนี้ยังติดคุกอยู่เลย

ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ทัศนะในเรื่องโฆษณาต่อต้านยาเสพติดของสำนักป้องกันและปราบปรามยาเสพติดนั้นเคยเห็นในโทรทัศน์ แต่เห็นน้อยและไม่ทราบว่าเขาพูดอะไรบ้าง รู้แต่ว่าเป็นเรื่องของการต่อต้านยาเสพติด ในความเห็นของตนคิดว่าน่าจะทำเป็นละครและแทรกตอนที่มีความสนุกสนาน รวบรวมภาพยนตร์ไทย หรือรายการที่เด็กวัยรุ่นชอบ เช่น โลกคนตรี

ข้อเสนอแนะในการเสนอความรู้ผ่านสื่อมวลชนในรูปแบบต่างๆคิดว่า การทำเป็นละครน่าจะดีกว่า เพราะคนดูจะได้เข้าใจดีกว่าการพูดสั้นๆ เพราะบางครั้งจับใจความไม่ได้ ทำให้ไม่สนใจติดตาม แต่ในบางจุดนั้นการโฆษณาต่อต้านคงใช้

ไม่ได้ผล ต้องใช้แรงจูงใจให้ถึงแหล่ง มีการจับกุมและนำไปบำบัดรักษาอย่างจริงจัง
ให้หายขาด เพราะถ้ามีการแพร่กระจายอย่างจริงจังแล้ว ปัญหาจะน้อยลงและหมดไป
เองในที่สุด

กรณีศึกษาที่ 2 มารดาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์อายุ 29 ปี จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้วจึงเลือกไปเรียน
ตัดเสื้อจากร้านในเมืองและเริ่มรับจ้างตัดเสื้อมาประมาณ 3-4 ปี รายได้
ประมาณเดือนละ 2,000 บาท แต่งงานมาแล้ว 8 ปี สามีอายุ 34 ปี จบการศึกษา
ระดับ ปวช. ทำงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค มีลูกสาว 1 คนยังเด็ก อายุ 7 ปี เรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 2 การเรียนของลูกสาวเรียกว่าอยู่ในระดับปาน
กลาง ได้คะแนนเป็นอันดับที่ 10 จากนักเรียนทั้งหมด 31 คน เนื่องจากลูกยังเล็ก
เวลาไปโรงเรียน เช้าตนเองจะขี่รถมอเตอร์ไซด์ไปส่งลูกที่โรงเรียน แต่ตอนเย็น
จะจ้างสามล้อไปรับ เพราะช่วงเย็นไม่ค่อยว่าง บางครั้งมีลูกค้ามาตัดเสื้อ จึงไม่
สะดวกที่จะไปรับลูกเอง ส่วนในวันธรรมดาหลังเลิกเรียนแล้วลูกจะอยู่กับแม่มากกว่า
เพราะพ่อจะไปทำงานแต่ เช้าและกลับค่ำ แม่จึงมีหน้าที่สอนการบ้านให้ลูก เป็น
ประจำ ในวันเสาร์-อาทิตย์พ่อก็จะพาลูกสาวไปเล่นกีฬาด้วย เป็นประจำ แต่ยังไม่
ได้เล่นกีฬาประเภทไหน เก่งหรือเล่น เป็นประจำ เพราะลูกสาวยังเล็กอยู่จึงไม่ได้
บังคับ ส่วนมากจะชอบวาดการ์ตูนหรือระบายสี

เนื่องจากสภาพแวดล้อมรอบๆ เป็นแหล่งสลัม มีคนติดยาเสพติดมาก ตน
จึงเป็นห่วงลูกสาว พยายามดูแลเอาใจใส่ อบรมสั่งสอนลูกเกี่ยวกับเรื่องโทษของ
การเสพติด คอยกั้นไม่ให้ลูกเข้าคลุกคลีกับเด็ก ๆ ในแหล่งนั้น ยกตัวอย่างคนที่ติดยา
ข้างบ้านที่โดนทรมานหรือบางครั้งก็ถูกตำรวจจับไปให้ลูกดู เพื่อที่ลูกจะเห็นผลเสีย
การติดยา

ในทัศนะของผู้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูกไม่ให้ติดยาเสพติด เห็นว่าการเลี้ยงดูลูกที่ดี เพื่อป้องกันไม่ให้ลูกหันไปพึ่งยาเสพติดนั้น พ่อแม่จะต้องทำตัวสนิทสนม เป็นเพื่อนที่ดีของลูก เมื่อลูกมีปัญหา ก็จะปรึกษาหารือ อีกประการหนึ่ง ควรให้ลูกเรียนหนังสือให้สูงๆ เพื่อเด็กจะได้มีโอกาสรู้จักเพื่อนที่ดี อยู่ในกลุ่มปัญญาชน หรืออยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีๆ มีกิจกรรมต่างๆ ทำจะได้ไม่มีเวลาว่าง

จากการโฆษณาต่อต้านยาเสพติดที่ผ่านมา 4 เดือนนั้น คนได้เห็นจากทางโทรทัศน์มากที่สุด โฆษณาแต่ละสปอต เนื้อหาดี สั้น กระชับรัด ฟังแล้วเข้าใจง่าย และสื่อความหมายดี แต่ชอบสปอตที่แอ๊ด คาราบาว โฆษณามากที่สุด เพราะแอ๊ดแอ๊ดคล้ายกับ เป็นตัวแทนของคนติดยาเสพติด แต่ออกมาพูดต่อต้านยาเสพติด ทำให้คนดูเชื่อถือมากเกิน เพราะรู้สึกว่าคนที่ติดยาแล้วน่าจะเข้าใจความทุกข์หรือโทษของยาเสพติดได้ดีแต่อย่างไรก็ตาม ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า โฆษณาเผยแพร่บ่อยเกินไป ต้องให้คนดูเห็นบ่อยกว่านี้ และควรโฆษณาในช่วงเวลาที่เด็กดูทีวีมาก ตอนมีการดูหรือภาพยนตร์วันเสาร์-อาทิตย์

ส่วนเรื่องการนำดารามาแสดงนั้นคิดว่าดีแล้ว เพราะดาราคือเป็นที่รู้จักและน่าสนใจสำหรับประชาชน แต่ที่เอาดารามาแสดงคนเดียวมาเป็นสื่อทั้งทางทีวี หนังสือพิมพ์ หรือวิทยุไม่น่าดี เพราะรู้สึกซ้ำซากเกินไป ควรเปลี่ยนดารามาใหม่บ้าง เช่น เบิร์ด หรือน้องกวาง และถ้าจะโฆษณาให้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่สนใจมากขึ้น ควรทำเป็นการ์ตูนหรือละครสั้นๆ ให้จบ เป็นตอนๆ โดยใช้ดาราคือตัวแสดงให้เห็นถึงสาเหตุและโทษของการติดยาเสพติด ผู้ให้สัมภาษณ์รู้สึกว่ามีความตื่นเต้นที่คนได้เป็นตัวอย่างในโทรทัศน์ หลังจากถูกสัมภาษณ์แล้ว เคยคุยกับเพื่อนบ้านให้คอยดู และพอโฆษณาออกมาก็เคยนำมาพูดคุยกันว่า มีใครโฆษณาบ้าง และเขาพูดว่าอย่างไร คอยอธิบายให้ลูกฟังว่า เขาโฆษณาต่อต้านอย่างไรบ้าง เพื่อลูกจะได้ทราบถึงสาเหตุและโทษของยาเสพติดมากกว่าและกลัวที่จะเข้าไปใกล้

ให้ลูกได้เรียนหนังสือสูงๆ แต่คนโตหัวไม่ดีไม่ชอบเรียนจึงให้ออกมาช่วยขายของ แต่เขาไม่ได้เป็นคนเกเรไม่ไปเที่ยวเตร่เสียคน ถึงเวลาอยู่บ้านก็ดูโทรทัศน์ บางครั้งเพื่อนเขาก็มาดูโทรทัศน์ เล่นเกมส์กันที่บ้าน คนโตว่าเพราะจะได้รู้จักว่าเพื่อนเขาเป็น คนอย่างไร ถ้าปล่อยให้เขาไปเล่นกับเพื่อนนอกบ้านก็จะไม่รู้ว่าเขาไปทำอะไรที่ไหน คนเองจะมีเวลาอบรมสั่งสอนลูกก็แต่เฉพาะตอนเย็นๆ เท่านั้น

ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงทัศนะ เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูลูกเพื่อไม่ให้ติดยาเสพติดว่า พ่อแม่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับลูก ไม่กินเหล้าเมายา หรือเสพสิ่งเสพติดทั้งหลาย และอย่าให้ความกดดันแก่ลูก สำหรับคนนั้น เป็นคนที่เห็นว่าเรื่องนี้สำคัญ พยายามใกล้ชิดลูกและให้การอบรมสั่งสอน ถ้าลูกอยากได้อะไรมักจะหาให้ ถ้าไม่แพงเกินไป เพื่อลูกจะได้ไม่รู้สึกน้อยหน้า แล้วอยากได้ของคนอื่น เรื่องยาเสพติดก็เช่นเดียวกัน ในละแวกบ้านที่อยู่มีเด็กที่ติดยาเสพติดอยู่มาก คนเองกลัวว่าลูกจะไปเอามาสูบบ้าง ต้องคอยเอาใจใส่ เขาไม่ให้เขามีปัญหา

สำหรับความรู้ที่ได้ เห็นในโทรทัศน์นั้น เป็นสื่อชนิดเดียวที่ได้รับแต่วิทยุและหนังสือไม่เคยได้รับเลย มีความเห็นว่าการให้ความรู้ควรจะทำเป็นละครนำสนใจมากกว่า และให้ดารามีชื่อเสียงมาแสดงจะดีมากด้วย เนื่องจากเป็นจุดที่คนดูจะสนใจ ที่ดีไปกว่านั้นคือภาพพจน์ของดาราก็เป็น เรื่องสำคัญที่ต้องคำนึงถึง โดยเฉพาะถ้าดาราก็เคยเล่นเป็นคนติดยา ก็จะเหมาะสมที่สุด เช่น "หน้อย" อาพน ลาพูน

เหตุผลอีกประการหนึ่งที่คิดว่า การเสนอความรู้เป็นละครดีกว่าวิธีที่ทำ อยู่ก็คิด คนที่ไม่มีเวลาอยู่บ้านมักจะมีเวลาน้อย ถ้าการเสนออะไรเป็นช่วงสั้นๆ มักไม่ได้ผลคือคนดูพลาดโอกาสที่จะได้ดูไป แต่ถ้าเป็นละครยาวอาจจะมีโอกาสได้ดูบ้าง

การเผยแพร่ความรู้ที่ได้ เห็นในโทรทัศน์นี้ เคยคุยกับลูกถ้ากำลังดูโทรทัศน์อยู่ด้วยกันก็จะพูดให้เขาเข้าใจและบอกเตือนลูกไม่ให้หลงผิด แต่มักจะพูดคุยกันในบ้านเท่านั้นไม่ได้เอาออกไปพูดคุยกับคนอื่นนอกบ้าน

ในความเห็นที่เกี่ยวกับผลของการเผยแพร่จะมีส่วนสร้างให้เกิดการ
ป้องกันยาเสพติดหรือไม่ ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่าจะไม่คิดว่าจะเกิดผลในทางปฏิบัติ
มากนัก เพราะคนคูมีจำนวนหนึ่งเท่านั้น และการเสนอก็น้อยครั้ง ต้องเสนอบ่อยๆ คน
จึงจะเกิดความรู้สึกที่จะป้องกันจริงๆ

กรณีศึกษาที่ 4 มารดาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นมารดา มีอายุอยู่ระหว่าง 30-34 ปี อยู่ในบ้านที่มี
ลักษณะเหมือนบ้านชั่วคราว ไม่ปรากฏว่าสามีอยู่ที่ไหนและทำอะไร ขณะที่สัมภาษณ์
ไม่ยอมพูดถึงสามีเลย ในบ้านเล็กกว่านี้ อยู่ด้วยกัน 8 คน ผู้ให้สัมภาษณ์มีลูก 6 คน
และมีลูกเขยอีก 1 คน ที่อยู่ในบ้านเดียวกัน ลูกผู้หญิง 2 คน แรกอายุ 21 และ 18
ปี บั้นแต่งงานแล้ว คู่หนึ่งอยู่ด้วยกันในบ้าน ส่วนอีกคู่หนึ่งแยกออกไปอยู่บ้านของตน
เอง ส่วนลูกอีก 4 คน ยังเรียนหนังสือทุกคน ตนเองเป็นคนเดียวในบ้านที่ทำงานหา
เงินมาเลี้ยงครอบครัว จึงไม่มีใครมีเวลาดูแลลูกเท่าไร คนนั้นหาเลี้ยงลูก
ด้วยการซื้อผักจากผู้ปลูกในหมู่บ้านแล้ว เอาไปขายที่ตลาดในคอน เค้าและตอนสายจึง
กลับบ้าน เมื่อกลับถึงบ้านลูกก็ไปโรงเรียนหมดแล้ว พอตกเย็นลูกกลับมาตนก็ต้องไปตัด
ผักซื้อผัก เพื่อเอาไปขายตอนเช้าอีก เพราะฉะนั้นจะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเรื่องทำ
มาหากิน ไม่มีเวลาเอาใจใส่ลูกแม้แต่เรื่องเรียนหนังสือ แต่ถ้ามีเวลาเมื่อไรก็จะ
คอยดูว่าลูกไปไหน คบกับใคร กลัวว่าลูกจะไปติดสารระเหย เพราะเด็กในหมู่บ้าน
ติดสารระเหยคมกาวกันมาก

ด้วยเหตุที่ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนลูก จึงมักใช้เวลาตอนกินอาหาร เป็น
โอกาสที่จะได้พูดคุยไต่ถาม เพื่อจะรู้ว่าใครทำอะไรและมีปัญหาอะไร จริงๆแล้วคน
เองก็อยากจะ เป็นแม่ที่มีเวลาและเอาใจใส่สั่งสอนลูก แต่ทำไม่ได้ เรื่องใหญ่ที่สุดของ
ครอบครัวของตนเองเวลานี้คือต้องหาเงินมาเลี้ยงครอบครัวให้ได้ การอบรมสั่งสอน
จึงมาเป็นเรื่องสำคัญลงลงมา

สำหรับการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชนของโครงการฯ คนได้ดูทางโทรทัศน์เท่านั้น เพราะอ่านหนังสือไม่ออก และไม่มีโอกาสได้ฟังวิทยุ ผู้ให้สัมภาษณ์ แสดงความเห็นเกี่ยวกับการนำดารามีชื่อเสียงมาเป็นผู้ให้ความรู้ที่ ดีเหมือนกับ คนดูจะได้ติดตาม เพราะถ้าเขาคนที่ไม่มียี่ชื่อเสียงมาแสดงอาจไม่มีใครสนใจดู แต่ก็มี ความเห็นว่าถ้าเขาไปทำเป็นละครน่าจะดีกว่า เพราะเรื่องราวจะต่อเนื่องและมีคน สนใจดูมากกว่า

สื่อความรู้ที่ได้ดูในโทรทัศน์นั้นไม่เคยเขาไปพูดคุยกับใคร ดูแล้วก็แล้ว กัน ไม่ได้ตั้งใจมาพอที่จะนำไปคุยต่อ และตนคิดว่าสื่อความรู้ที่เผยแพร่ครั้งนี้จะมี ส่วนช่วยให้คนที่ได้ดูมีความสำนึกขึ้นได้บ้าง แต่คงไม่มากนัก เพราะการเผยแพร่ทำ นึกยากเกินไป

กลุ่มตัวอย่าง เยาวชน

กรณีศึกษาที่ 5 เยาวชนหญิงเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเยาวชนอายุ 15 ปี เรียนอยู่ชั้นมัธยมปีที่ 3 ที่บ้านอยู่ ด้วยกัน 4 คน มีพ่อแม่ ตัวเองและน้องชายอายุ 7 ขวบอีก 1 คน พ่อมีอาชีพรับจ้าง เลี้ยงวัว แต่รับจ้างมาจากโรงงานมาเลี้ยงที่บ้าน ส่วนแม่ขี้เงินไม่ได้ทำอะไรเป็นชิ้น เป็นอัน นอกจากเป็นแม่บ้านดูแลบ้าน แล้วช่วยพ่อเลี้ยงวัวบ้าง เป็นบางครั้งเท่านั้น

เนื่องจากพ่อไม่มีอาชีพอย่างอื่นนอกจากรับจ้างเลี้ยงวัวฐานะทางบ้าน จึงไม่ดีนัก แต่พ่อก็เอาใจใส่ดูแล เป็นห่วงตนเองและน้องชายอยู่เสมอ พ่อมีรถ จักรยานยนต์ ตอนเช้าจะขับไปส่งตนเองที่โรงเรียน และส่งน้องชายที่โรงเรียน ด้วย ส่วนตอนเย็นตนกลับบ้านเองมากับเพื่อน ๆ พ่อต้องไปรับน้องชายที่โรงเรียน พ่อ ปฏิบัติตัวอย่างนี้เป็นประจำ เมื่อเลิกจากโรงเรียนหรือวันหยุดเสาร์อาทิตย์ ผู้ให้สัมภาษณ์ เล่าว่าไม่ได้มีกิจกรรมอื่นใดทำเป็นพิเศษ อยู่บ้านเท่านั้น

พ่อแม่ก็จะ เอาใจใส่ดูแลตนและน้องชาย เรื่องการ เรียนมากกว่าอย่าง
อื่น มักจะคอยถามและเตือนให้ดูหนังสือ ทำการบ้านให้เสร็จ เนื่องจากพ่อเป็นคนไม่
ได้เรียนหนังสือมาก จึงไม่สามารถสอนการบ้านหรือช่วยแนะนำตนเอง เวลามมีปัญหา
เรื่องการเรียน ตนเองต้องขวนขวายหาหนังสือขึ้นมา เพื่อ เพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ

ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงทรรศนะ เกี่ยวกับการ เลี้ยงลูกอย่างไรไม่ให้ติดยา
เสพติดว่า พ่อแม่ต้อง เอาใจใส่ลูก มีเวลาให้กับลูกบ้าง โดยเฉพาะลูกผู้ชายอยากจะมี
เวลาได้พูดคุยกับพ่อ พ่อแม่ต้องหาโอกาสสั่งสอนและคอย เตือนให้ลูกรู้จักคบเพื่อนที่ดี
ซึ่งความคิดเหล่านี้ครู เคยสอนในห้อง เรียนด้วย แต่สำหรับพ่อแม่ของตนเองถึงแม้พ่อ
จะทำงานในบ้าน แม่อยู่บ้านเฉยๆ แต่ก็ไม่ค่อยได้มีโอกาสใกล้ชิดกันมากนัก เพราะ
พ่อทำงานเย็บผ้าตลอดวัน แม่เป็นคนที่สุขภาพไม่แข็งแรง เพราะจะนั่งในบ้านนี้พ่อ
เท่านั้น เป็นหลักให้กับครอบครัว ลูกจะสนิทสนมกับพ่อ แต่พ่อก็มีเวลาให้น้อย

สำหรับการ เผยแพร่ความรู้ของโครงการฯ ตนเองได้เห็นในโทรทัศน์
มากกว่าได้เห็นจากที่อื่น เคยอ่าน เรื่องยาเสพติดในหนังสือในห้องสมุดของโรงเรียน
เพราะฉะนั้นความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดนั้นตนเองได้รับจากโรงเรียนมาก เหมือนกัน

ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงทรรศนะ เกี่ยวกับความรู้ที่ เผยแพร่ทางสื่อมวลชนว่า
สิ้นเกินไป บางครั้ง เข้าใจยากถ้าได้ยินบ่อยๆก็ช่วยได้ แต่นานๆจะได้พบในโทรทัศน์
เสียทีหนึ่ง คนนั้นคิดว่าถ้าคำพูดยากกว่านี้จะดีมาก เพราะช่วยให้คนที่ได้ดูบ่อยครั้ง
เข้าใจได้ง่าย

สำหรับผู้แสดงที่เป็นผู้ให้ข่าวสารความรู้นั้นอยากจะทำให้ เป็นเด็กมา
แสดงมากกว่า เพราะจะทำให้เห็นว่า เด็กคือปัญหาที่กำลัง เป็นที่วิตกกังวลของสังคม
ปัจจุบัน แล้วถ้าเขาโตขึ้นเขาไม่ควรจะมีปัญหา และควรจะเป็นตัวอย่างที่ดีให้เด็ก
รุ่นหลังต่อไป จากสภอที่เห็นในโทรทัศน์ เคยเอาไปพูดคุยกับเพื่อนเหมือนกัน แต่คุย
ในลักษณะที่ชี้ชวนว่ามีใครแสดงบ้าง แล้วก็ชวนให้เพื่อนมาคุยดู เท่านั้นไม่ได้เอาไป

พูดคุยใน เบื่อหาหรืออะไรอื่นมากกว่านี้

ในความเห็นของตบคิดว่า การเผยแพร่ความรู้ครั้งนี้มีผลข้าง แต่ก็กับบางคนเท่านั้น เพราะการเผยแพร่ความรู้น้อยไปควรจะทำบ่อยกว่านี้จะช่วยย้าเตือนความรู้ให้ได้บ้างเท่านั้น และความเห็นของตบคิดว่า การเผยแพร่ควรจะนำเสนอเป็นเรื่องหรือละครให้เห็น เป็นเรื่องราวละเอียดดีกว่าการออกมาพูดเพียงสั้นๆ เพราะจะช่วยให้เข้าใจได้ง่ายกว่า

การศึกษาที่ 6 เยาวชนหญิง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นหญิงอายุ 19 ปี ในครอบครัวอยู่ด้วยกัน 5 คน คือ พ่อ แม่ น้องชาย อายุ 13 ปีคนหนึ่ง น้องสาวอายุ 17 ปีอีกคนหนึ่ง ตนเองนั้นเรียนถึงชั้นมัธยมปีที่ 2 ก็ออกมาช่วยแม่ค้าขาย ส่วนน้องสาวคนโตนั้นจะเรียนจบชั้นมัธยมปีที่ 6 ปีนี้ น้องสาวคนนี้เรียนหนังสือเก่ง ตั้งความหวังไว้ว่าจะไปเรียนที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำหรับน้องชายคนเล็กการเรียนพอไปได้ ขณะนี้อยู่ชั้นมัธยมปีที่ 2 แล้ว

ครอบครัวผู้ให้สัมภาษณ์มีฐานะไม่ดีนัก พ่อทำสวนผัก เป็นอาชีพหลักอยู่ในหมู่บ้าน ส่วนแม่เปิดร้านขายของชำในหมู่บ้าน เหมือนกัน ผู้ให้สัมภาษณ์นี้เป็นหัวแรงคนสำคัญของแม่ที่ช่วยดูแลจัดการขายของหน้าร้าน น้องทั้งสองคนไปโรงเรียนและกลับเองทุกวัน กลับจากโรงเรียนบางครั้งก็มาช่วยขายของบางครั้งก็ไปเล่น ไม่ใคร่ได้ใช้เวลาไปนกิจกรรมอื่น หรือเรียนพิเศษใดๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ มีชีวิตและความรู้ อยู่ในหมู่บ้านเท่านั้น แต่ถึงจะไม่มีโอกาสออกไปข้างนอกหมู่บ้าน เหมือนคนอื่น ผู้ให้สัมภาษณ์มีความรู้สึกว่าตนเองยังคิดว่าครอบครัวอื่นในหมู่บ้านอีกหลายครอบครัวคือพ่อแม่ของตนอยู่รวมกันมีโอกาสพบปะพูดคุยกัน เวลารับประทานอาหาร เย็นหรือ เช้า ดูแล้วมีความอบอุ่นพอสมควร

ถึงแม้ว่าผู้ให้สัมภาษณ์จะไม่ได้เรียนหนังสือแล้ว แต่ถ้าสังเกตจาก
ปฏิกิริยาของพ่อแม่ที่เอาใจใส่กับน้องทั้ง 2 คนแล้ว บอกได้เลยว่าพ่อแม่ให้ความสำคัญ
สนใจกับ เรื่องการคบ เพื่อนและ เรื่องการเรียนของลูกมากกว่าเรื่องใด คอยชี้แนะ
เรื่องการคบเพื่อนว่าควรจะสนิทสนมกับใคร และไม่ควรจะไปสนิทกับใคร พ่ออยาก
ให้ลูกเรียนหนังสือสูงๆจะได้ไม่ต้องทำงานหนัก เหมือนกับตน

ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงทัศนะ เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกอย่างไรไม่ให้ติดยาเสพติด
คิดว่า พ่อแม่ต้องเอาใจใส่ดูแลความเป็นอยู่ของลูกให้ดี เรื่องอาหารการกินและควร
จะต้องไต่ถามความสุจริตไม่ให้เขามีปัญหา และเพื่อป้องกันไม่ให้เข้าไปติดยาเสพติด
คิดควรจะต้องเอาใจใส่ดูแลเรื่องการคบเพื่อนด้วยเป็นพิเศษ เพราะเพื่อนจะเป็นคน
ที่มาชักชวนให้ลูกเสียคนได้ง่ายๆ ถึงแม้พ่อแม่จะเอาใจใส่แล้วแต่ถ้าเขาตามเพื่อนที่
ไม่ดีก็อาจจะพลาดได้ เหมือนกับ

สำหรับพ่อแม่ของผู้ให้สัมภาษณ์เองโดยปกติไม่ค่อยได้มีเวลาออกไป
ไหนนอกบ้านก็มี เวลาปฏิบัติกับลูกอย่างที่ตนเล่าให้ฟัง มักจะมีโอกาสได้คุยกันตอน
รับประทานอาหาร

ในการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดผ่านสื่อมวลชนที่เสนอ
มานั้น ตนได้ดูจากโทรทัศน์มากที่สุด และตนเองรู้สึกที่สออดซุดที่ดีที่สุดคือ ปิยะพงษ์
พูดว่า "ให้รู้จักใช้ เวลาว่างให้เป็นประโยชน์" และความรู้ที่บอก "ให้พ่อแม่หยุดใช้
ถาวรด้วยความรุนแรง เพื่อสร้างความสัมพันธ์ภายในครัวเรือน" ในความเห็นของตนคิด
ว่าดูแล้วเข้าใจง่ายสิ้น และการเอาดารามาแสดงก็ดีแล้ว เป็นการดึงความสนใจได้
ดีกว่านำคนอื่นมาแสดง ซึ่งคนดูอาจไม่สนใจ ความคิดเห็นของตนเมื่อดูสออดที่พ่อแม่
ทะเลาะกันนั้นให้ความรู้สึกที่ดี เวลาดูแล้วจะรู้สึกสะท้อนใจถ้าเหตุการณ์แบบนั้น เกิดขึ้น
กับตนเอง คงจะต้องมีปัญหาเหมือนในหนังแน่นอน

ในขณะที่ขณะของตคนคิดว่าการ เผยแพร่ความรู้นี้อาจจะช่วยให้คนดู เกิดจิต-
สำนึกได้บ้างแต่ไม่มาก เพราะโดยปกติ เวลามีคนทำอะไรมักจะไม่ค่อยได้คิดโดย
เฉพาะถ้ากำลังโมโหมักจะไม่คิดถึงอะไร

ตนเอง เคย เอา เรื่องยา เสพติด ไปคุยกับ เพื่อนแต่ไม่ได้ เอาจากโทรทัศน์
ไปคุย เพราะ เรื่องที่คุยกันก่อนหน้านั้นไม่ใช่ เรื่องยา เสพติดแต่ เป็น เรื่องอื่นแล้ว เลย
ไปถึง เรื่องฝิ่นและกัญชา

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความ เห็นว่าจริงแล้วการ เผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชน
ครั้งนี้ดีแล้ว แต่ไม่คิดว่าจะช่วยลดปัญหา ยาเสพติดได้อย่างที่ตั้งใจ การลดปัญหา
ยาเสพติดน่าจะ ต้องแก้ไขที่จุดอื่นมากกว่า เช่น ปรากฏการณผู้ค้า ยาเสพติดอย่างเด็ดขาด
น่าจะ ได้ผลมากกว่า

กรณีศึกษาที่ 7 เยาวชนชาย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์

เยาวชนที่ให้สัมภาษณ์อายุ 15 ปี เรียนหนังสือชั้น ม.3 โรงเรียน
มหิศราธิปัตย์ ได้เกรดเฉลี่ยไม่ต่อยกประมาณ 1.79 บิดาอายุ 49 ปี ไม่มีอาชีพ
ถาวร ทำงานรับจ้างทั่วไป เช่น ก่อสร้างและอื่นมาแล้วแต่ใครจะมาจ้าง ส่วนมารดา
เป็นแม่บ้านอยู่บ้านเฉยๆ ตนเองมีพี่น้องทั้งหมด 6 คน คือ คนแรกเป็นหญิงอายุ
27 ปี เคยเรียนวิทยาลัยครูแต่ไม่จบ และออกมาค้าขายที่จตุรินทร์แต่งงานและแยก
ครอบครัวออกไปแล้ว คนที่ 2 เป็นผู้หญิงอายุ 22 ปี เรียนจบชั้น ม.6 และออกไป
ทำงานที่กรุงเทพฯ คนที่ 3 เป็นหญิงอายุ 20 ปี กำลังเรียนศึกษาผู้ใหญ่ชั้น ม.3
แต่งงานกับทหารและย้ายไปอยู่ในค่ายสุรนารี คนที่ 4 เป็นชายอายุ 18 ปี จบการ
ศึกษาชั้น ม.3 และเข้าไปทำงานกรุงเทพฯ คนที่ 5 เป็นชายอายุ 17 ปี กำลัง
เรียนชั้น ม.5 โรงเรียนมหิศราธิปัตย์ และตนเองเป็นคนสุดท้ายในครอบครัวที่มีตน
เองและพี่ชายเท่านั้นที่ยังเรียนหนังสืออยู่ นอกนั้นก็แยกครอบครัวไปแล้วบ้าง หรือไป
ทำงานกรุงเทพฯบ้าง ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นนักดนตรีของวงดุริยางค์ประจำโรงเรียน

เล่น trumpet มา 2 ปีแล้ว ส่วนกีฬานี้ไม่ได้เล่นอะไรเป็นพิเศษ

ผู้ให้สัมภาษณ์ความคิดเรื่องการเลี้ยงลูกไม่ให้อ่านหนังสือว่า คือ พ่อแม่ต้องมีเวลาให้ลูกมากขึ้น เพื่อสร้างความสนิทสนมกับลูก เวลาลูกมีปัญหาก็จะได้ปรึกษา ในครอบครัวตนเองพ่อแม่ก็พยายามดักเตือนหรือแนะนำเรื่องเกี่ยวกับผลเสียของการติดยา โดยการยกตัวอย่างที่ไม่ดีให้ดู อีกประการหนึ่งพ่อแม่ควรส่งเสริมให้ลูกใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น เล่นดนตรี หรืออ่านหนังสือ เพื่อที่เด็กจะได้มีอะไรทำไม่คิดฟุ้งซ่าน หรือมีเวลาไปนั่งมีวุ่นๆ

เท่าที่ผ่านเห็นโฆษณาต่อต้านยาเสพติดจากหนังสือมากกว่า และ spot ที่คิดว่าดีที่สุด คือ ฟังรู้เรื่อง กระต๊อดและได้ใจความดี เป็นของวิทยุพวงมณีที่พูดถึงการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น เล่นดนตรี หรือกีฬา และการนำดารามาเป็นผู้แสดงนั้น คิดว่าดีกว่าเพราะดารารับที่รู้จักของประชาชน และผู้ชมก็ให้ความสนใจ แต่ถ้าเห็นไปได้ควรเปลี่ยนดารามาเป็นคนอื่นบ้าง เช่น มิสสิ จะได้ไม่เป็นการซ้ำซากไป รูปแบบการเสนอควรเป็นการพูดสั้นๆ ดีกว่าเพราะจับใจความได้ง่าย และไม่เสียเวลาติดตามนานเกินไป

คนเจนนี เคยนำเอาภาพโฆษณาต่อต้านยาเสพติดไปให้เพื่อนดู เพราะกลัวทำให้เพื่อนเลิกสูบบุหรี่ แต่ไม่คิดว่าจะได้ผล เพราะส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับตัวเด็กและพื้นฐานทางครอบครัวมากกว่า

ข้อเสนอ พยายามเผยแพร่โทษของยาเสพติดมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น โดยการพหามายมรงค์ในด้าน ทั้งโทรทัศน์ และหนังสือ

สมุทรปราการ

กลุ่มตัวอย่างบิดามารดา

กรณีศึกษาที่ 1 มารดาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นมารดา มีลูกชายอายุ 4 ขวบเพียงคนเดียว รายได้หลักของครอบครัวมาจากสามี ซึ่งมีอาชีพเป็นชาวประมง ออกทะเลหาปลา ดังนั้น นานาจึงกลับบ้านสักครั้ง (อาทิตย์ละครั้ง) คอนนี้บุตรชายเรียนอยู่อนุบาล 1 ตนเองนั้นเอาใจใส่ลูกในทุกๆ เรื่อง ตั้งแต่เรื่องภายในบ้าน เช่น เรื่องอาหารการกิน ซึ่งให้ความสนใจเป็นพิเศษ เนื่องจากว่าพ่อของเด็กลูกอยากให้เด็กอ้วนตัวโต เพราะเด็กตัวเตี้ย จนกระทั่งถึงเรื่องนอกร้าน เช่น ไปส่ง-รับลูกชายที่โรงเรียน

นักวิจัยถามถึงความรู้เรื่องยาเสพติด ผู้ให้สัมภาษณ์บอกว่า เคยได้ยินแต่ไม่เคยเห็นยาเสพติดเหล่านั้น เช่น เสโรกีน กัญชา เหล้าแห้ง หาม้า ยาขยัน ยากล่อมประสาท ยากระท่อม ฝิ่น มอร์ฟีน แต่เคยเห็นยาเสพติดประเภทสารระเหย เช่น แอลกอฮอล์ ทินเนอร์ กาว

เกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูกไม่ให้เกิดยา ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นว่า การเลี้ยงดูลูกไม่ให้เกิดยาเสพติด ควรจะให้ความสนใจในตัวเด็ก คอยถาม คอยสังเกต เมื่อเห็นเขาผิดปกติไป และพูดคุยกับเขา จากประสบการณ์ที่ผ่านมา เด็กส่วนมากติดยาเพราะพ่อแม่แยกจากกัน ส่วนครอบครัวของตนเองก็ต้องดูแลเอาใจใส่ลูกตั้งแต่เด็กมา ให้ความสำคัญกับเขา คุยกับเขา ทำแบบเสมอต้นเสมอปลาย และก็คิดว่าให้ลูกใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น เล่นกีฬา เรียนดนตรี ถ้าเขาโตขึ้น

ส่วนการเผยแพร่ความรู้ของโครงการที่ทำออกมานั้น คนเห็นว่าน่าจะได้นิผลประมาณ 80% คือทำให้ผู้ได้รับข่าวสารความรู้เปลี่ยนพฤติกรรมหรือน้อย

ก็มีความคิดเรื่องแยกบ้านอยู่ในสมอง และตนเองก็เห็นด้วยและคล้อยตามโฆษณามาก แต่สำหรับในครอบครัวตนยังไม่เคยนึกถึงปัญหาเสพติด เพราะลูกยังไม่ค่อยชชน และตนเองก็ไม่ได้เลี้ยงลูกด้วยนมเขียว หรือดูว่าอะไรเด็กอยู่แล้ว แต่กลับคิดว่าถ้าทำแบบนั้นจะเป็นผลเสียทางจิตใจกับเด็ก และหลังจากดูการเผยแพร่ความรู้เหล่านั้นแล้วก็ไม่เคยหวังว่าลูกของเธอเมื่อโตขึ้นจะติดยา เพราะมั่นใจว่าทั้งตนเองและสามีรักลูกมาก และพ่อของลูกก็ไม่ติดบุหรี่และเหล้า เพราะฉะนั้นพ่อเขาจะสามารถสอนลูกได้อย่างแน่นอน และสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับลูกได้

กรณีศึกษาที่ 2 มารดาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นมารดามีอาชีพช่างเย็บเสื้อผ้า สามีเสียชีวิตแล้ว และมีบุตรสาว 1 คน อายุ 15 ปี คนนี้กำลังเรียนอยู่ชั้น ม.3 ผู้ให้สัมภาษณ์จะให้ความสำคัญกับการเรียนของลูกเป็นพิเศษ จากเหตุผลที่ว่า อยากให้ลูกได้เรียนสูงๆต่อไป จะได้มีการงานมีอาชีพดี และยังมีการให้ลูกไปเรียนพิเศษเป็นบางครั้งตามกำลังทรัพย์ที่มีอยู่

ถึงแม้จะมีลูกผู้หญิงแต่ก็ระวังเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดด้วย ตนเองนั้นรู้จักยาเสพติดพวกเหล้า บุหรี่ ฝิ่น มอร์ฟิน และกัญชา ในกระท่อม หากล่อมประสาทและเฮโรอีน

ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงทัศนะเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกอย่างไรไม่ให้ลูกติดยาว่า พ่อแม่ผู้ปกครองไม่ควรปล่อยให้ลูกจนเกินไป ควรใกล้ชิดกับลูกและดูเพื่อนที่เขาคบ สำหรับครอบครัวของตนเองนั้น ก็จะเน้นเรื่องเพื่อนที่ลูกคบจนคบ และส่วนใหญ่วิวลูกก็จะคบเพื่อนเรียบร้อยอยู่แล้ว เลย์ไม่ค่อยเป็นห่วงเท่าไร และลูกสาวของตนก็ไม่ยุ่งเรื่องยาเสพติดอยู่แล้วด้วย

สำหรับโครงการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการต่อต้านยาเสพติดนั้น ให้ความเห็นว่า คนที่ได้ดูโฆษณา ก็จะ เชื่อและคล้อยตาม แต่สำหรับคนที่ติดยา เมื่อดูโฆษณาแล้วก็คงจะ เลิกไม่ได้ อย่างแน่นอน แต่สำหรับคนไม่ติดก็ คงจะ พังไว้ เป็นการ เด็ดงสดี

ความรู้ที่เผยแพร่ชุดที่แสดงถึงการใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผลนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นด้วยและชอบโฆษณานี้มาก และก็เคยมีกลุ่ม เหมือนกันถึงโฆษณา เวลา โหมโรง ตอนที่เขาทำอะไรแล้วไม่ได้ตั้งใจ แต่ไม่ เคยตีลูก หลังจากดูโฆษณาแล้วไม่ เคยนึก เป็นห่วง ลูก เพิ่มขึ้นอย่างใด เกี่ยวกับ เรื่องของยาเสพติด เพราะลูกของตน เป็น ลูกสาวที่ เรียนร้อยอยู่แล้ว

กรณีศึกษาที่ 3 บิดาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ อายุ 65 ปี ปัจจุบันขายของชำและขนม เด็ก ซึ่งแต่ เดิมมี อาชีพประมงออกทะเลหาปลาส่ง เสี่ยงลูก เรียนจนสำเร็จ ตอนนี้อยู่ชายคนโตอายุ 40 ปี จบปริญญาโทด้านสถาปัตยกรรม ปัจจุบันทำงาน เป็นสถาปนิก ระดับที่ 7 และแยกไปมี ครอบครัวแล้ว ลูกสาวคนเล็กอายุ 36 ปี จบปริญญาตรี ทำงานธนาคาร และยังอยู่ กับผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์มีหลักการเลี้ยงลูกคือ การตี มิฉะนั้นคงไม่มีสุขภาพที่ดีว่า รักว่าให้ผูก รักลูกให้ดี แยกเอกว่าเด็กสมัยนี้เลี้ยงดูกันตามใจเกินไป ครูตีก็ไม่ได้ พ่อแม่มาเอาเรื่อง เด็กจึงเสียหาย เด็กสมัยก่อนไม่มีใครติดยาเสพติด สมัยนั้นมี แต่ "ฝิ่น" เท่านั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ เองก็ไม่ค่อยได้เลี้ยงลูกเท่าไร เพราะต้องออกทะเล นานาว่าจะมาตีหนึ่งลูกก็อยู่กับแม่ไม่มีใคร เกร เลย ลูกทุกคนรัก เรียน บอกอะไรก็เชื่อ ถ้าพ่อแม่สมัยนี้เลี้ยงลูกแบบสมัยก่อน เด็กก็คงได้ดี

ประวัติของครอบครัวนี้ไม่เคยมีใครมีประวัติเรื่องยาเสพติดเลย ทุกคนค่อนข้างอายุเอนกให้ทำอะไรก็ตาม พ่อแม่สมัยนี้ควรเอาใจใส่ลูกให้มาก เพราะยาเสพติดสมัยนี้มีมาก ผู้ให้สัมภาษณ์รู้จักยาเสพติดที่นักวิจัยถามหมดทุกอย่าง อย่างพวก แอลกอฮอล์ ทินเนอร์ ช่างไม้ ช่างทาสี เขาใช้กันเยอะแยะไม่เห็นมีใครติดเลย เด็กเดี๋ยวนี้พอรู้ว่าอะไร เป็นยาเสพติดก็อยากจะลองถึงได้ติดกัน

ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นเกี่ยวกับสื่อความรู้ที่เผยแพร่ว่า ทางด้านสื่อโฆษณาที่ห้าห้าเหตุผลนั้น เห็นด้วยมาก เพราะเด็กสมัยนี้เรียนสูงและฉลาดกว่าสมัยก่อน เตือนอย่างเดียวหากไม่มีเหตุผลพอก็คงจะไม่เชื่อ แต่ก็ไม่ได้ใช้การณรงค์ลูกแล้ว เพราะโตกันหมดแล้ว และไม่คิดด้วยว่าเขาจะติดยาเสพติดกัน

กรณีศึกษาที่ 4 มารดาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์อายุ 30 ปี มีบุตรสาว 1 คน อายุ 2 ขวบครึ่ง มีอาชีพค้าขายขนมเล็กน้อยๆ ส่วนสามีรับจ้างทั่วไป ต้องเลี้ยงลูกเองและเล่าให้ฟังว่าในสมัยที่ เป็นวัยรุ่นนั้นไม่เคยมีเพื่อนสูบบุหรี่เลย และไม่มีใครให้ยาเสพติดด้วย ตัวเองยกย่าว่าแต่ยาเสพติดเลย บุหรี่ก็ยังไม่เคยสู

ลูกค่อนข้างเก่ง เล็กมาก ไม่มีอะไรให้ห่วง คงถึกันนานสำหรับเรื่องยาเสพติด แต่ก็พยายามปลูกฝังสิ่งสอนให้หลีกเลี่ยงเรื่องยาเสพติด เขาไปเรื่อยๆจนเขาโต พยายามจะใกล้ชิดลูกให้มากที่สุด จะได้ให้ความรักความอบอุ่นกับเขาเต็มที่ ตอนปลูกเริ่มคู้ทีวีแล้ว เวลามีคนสูบบุหรี่ออกมา ก็จะบอกว่ามันไม่ดีและถ้าเขาโตกว่านี้คิดว่า จะบอกได้มากขึ้น สำหรับตนเองมีความรู้เรื่องยาเสพติดบ้าง ยาเสพติดที่รู้จักมี กัญชา เฮโรอีน ทินเนอร์ ส่วนยาฆ่า ยากัน เหล้าแห้ง หากลุ่มประสาท ใบกระท่อม ผีน มอร์ฟีน กาว แอลกอฮอล์ ก็เคยได้ยินเหมือนกัน แต่ไม่เคยเห็น

ความเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ต่อประสิทธิภาพของการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชนว่า เรื่องของสื่อมวลชนที่ผลิตออกมาเป็น คิดว่าในเด็กที่ยังไม่เข้ายาประมาณ 50% คงจะเชื่อและทำตาม เพราะเขาสามารถนำมาเปรียบเทียบพิจารณาเองได้ ส่วนตัวเองนั้นก็ยอมรับสิ่งที่บอกว่า ไม่ทำให้อารมณ์กับลูกนั้นมีประโยชน์แต่ตัวเธอเองนั้นก็ไม่เคยให้อารมณ์รุนแรงกับลูก เพราะลูกยังเล็กมาก และจะพยายามเลี้ยงลูกให้ดีที่สุด

กรณีศึกษาที่ 5 มารดาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นแม่บ้าน สามีทำงานโรงงาน มีลูก 3 คน คนโตอายุ 13 ปี เรียนอยู่ชั้น ม.1 คนที่ 2 อายุ 7 ปี เรียนอยู่ชั้นอนุบาล 3 คนสุดท้องอายุ 4 ปี เรียนอยู่ชั้นอนุบาล 1 สิ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความสนใจเรื่องของลูกคือ การคบเพื่อนและการเรียน สำหรับลูกคนแรก ส่วน 2 คนเล็กก็คอยดูแลเรื่องที่ว่าไป เพราะอายุยังน้อยอยู่ ลูกคนโต เริ่มจะเป็นวัยรุ่นก็เลยต้องพูดเรื่องการคบเพื่อนด้วยว่าไปยุ่งกับคนเถ

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความรู้เรื่องยาเสพติด ที่รู้จักคือผงขาว กัญชา ยาบ้ายัน เหล้าแห้ง ผีน มอร์ฟิน ที่เคยเห็นก็มีกาว แลกเกอร์ ยากล่อมประสาท ส่วนในกะ-
ทลมาไม่เคยได้ยินเลย ทศนะของตัวเองสาเหตุที่เด็กติดยาเสพติดนั้นเพราะว่า พ่อแม่
ควรจะเอาใจใส่ดูแลเด็ก คอยสังเกตพฤติกรรมลูก และหมั่นเตือน อบรมลูกในทางที่
ถูกต้อง ซึ่งวิธีต่าง ๆ นี้จะทำให้กับลูกกับครอบครัว

ส่วนทศนะ เกี่ยวกับสื่อโฆษณาที่ออกมาเป็นคิดว่าน่าจะได้ผลประมาณ 50%
โดยเฉพาะสื่อที่เตือนพ่อแม่เป็น เวลาตีหรือตักลูกบางครั้งก็นึกถึงโฆษณาก็หยุด แต่ยอมรับว่าหลังจากที่มีสื่อออกมานี้ก็ทำให้ เป็นห่วงมากขึ้นเหมือนกัน ทุกวันนี้ก็พยายาม
สังเกตดูว่ากลับผิด เวลาหรือ เผล่า ถ้าผิดเวลาก็ต้องตามว่าไปไหนมา ไปกับใคร

กรณีศึกษาที่ 6 บิดาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นบิดา มีอาชีพเป็นช่างไฟฟ้า ภาระงานทางานโรงงาน รายได้หลักมาจากรายได้ของตนเองและภรรยาด้วยกัน ครอบครัวประกอบด้วยตนเอง ภรรยา และบุตรอีก 4 คน (ปัจจุบันบุตรคนโตแยกไปมีครอบครัวแล้ว) บุตรคนโตอายุ 21 ปี จบมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบอาชีพมอดเตอร์ไรด์รับจ้าง ตอนเด็กก็อยู่กับยายเป็นส่วนใหญ่ คนที่ 2 อายุ 13 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้น ม.1 คนที่ 3 อายุ 12 ปี กำลังศึกษาอยู่ ป.6 และคนสุดท้ายอายุ 11 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้น ป.5

ตนเองและภรรยาให้ความสำคัญเรื่องการเรียนรู้และการคบเพื่อนเป็นพิเศษ เพราะเห็นว่าบุตรของตนอยู่ในวัยที่ชอบเที่ยว ทกขเล่น เลยต้องเตือนเพราะเป็นห่วง เรื่องเพื่อนที่เขาคบค้าเห็นว่าลูกของตนพาเพื่อนมาเที่ยวบ้าน ถ้าเห็นว่าเด็กคนนั้นท่าทาง เกเรก็บอกให้อยู่ห่างไว้ ปล่อยให้ไปเลย

ผู้ให้สัมภาษณ์พูดถึงหาเสพติดว่ารู้จักยาเสพติดก็งูยา สารระเหย (ทินเนอร์ แล็กเกอร์ กาว) และเคยได้กินแต่ไม่เคยเห็นยาเสพติดประเภทหาม้า หายยัน เหล้าแห้ง ยาแก้ลมประสาธ ใยกระท่อม ผีน มลพิษ และเฮโรอีน

ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อคิดว่า พ่อแม่ผู้ปกครองควรคอยดูแลและให้ความใกล้ชิดกับเด็ก ให้ความสุขกับเด็ก เช่น พาไปเที่ยว เป็นต้น สำหรับครอบครัวตนเองนั้นจะเลี้ยงลูกแบบถึงเวลาเล่นก็เล่น เที่ยวก็เที่ยว เรียนก็เรียน พยายามให้เด็กคบกับเพื่อนดี เช่น ถ้าเราเห็นเขาพาเพื่อนมาบ้านแล้วเห็นว่าเด็กคนนั้นเกเร ก็ให้เลิกคบเลิกยุ่งกับเด็กคนนั้น คือ พยายามก็ดกับลูกๆให้ห่างจากยาเสพติด หรือสิ่งที่จะพาให้เด็กติดยาเสพติด เป็นต้นว่า บอกว่าไม่ดี และก็อย่าปล่อยให้เขาไปเที่ยวตามลำพัง และบุตรของตนก็ไม่เคยลองยาเสพติดหรือว่าติดยาเสพติดเลยสักคน

ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็น เกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชน
โฆษณาคงมีผลบ้าง และจะมีลักษณะของการเตือนสติและทำให้คนรู้ว่ายาเสพติดไม่ดี
และจะป้องกันอย่างไร แต่โอกาสการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ใช้โฆษณาคงเป็นไปได้
ยาก แต่ตนเองเห็นด้วยและคล้อยตามกับโฆษณาเป็นอย่างมาก ที่โฆษณาแสดงถึงการ
ให้อารมณ์แล้วเกิดผลเสียกับเด็ก แต่มีข้อแม้ว่าลักษณะของการให้เหตุผลนั้นใช้ได้กับ
เด็กบางคนเท่านั้น เพราะเด็กบางคนบอกให้ทำอะไร เด็กอะไรก็เฉย ไม่เคยฟัง
แบบนั้นก็ตอ้งดูค่า หรือลงไม้ลงมือกันบ้าง

หลังจากที่ดูโฆษณาคู่นี้แล้ว คนก็นึกถึงโฆษณาย่อยเหมือนกัน แต่ถ้า
โฆษณเพิ่มเติมที่แล้วดีเด็กไปก็จะได้ไม่ได้นึกถึง ปกติแล้วส่วนใหญ่จะเตือน เขาก่อน ถ้าเขา
ไม่ฟังหรือทำเฉยไม่ เชื้อก็ตอ้งตีกันบ้าง หลังจากดูโฆษณาก็ไม่ได้เอาใจใส่หรือให้
เวลาเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด เพราะเราก็เอาใจใส่เขาอยู่แล้ว เพียงแต่รู้สึกเป็น
ห่วงเพิ่มขึ้นกว่าเดิม

กรณีศึกษาที่ 7 บิดาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นข้าราชการบ้านอายุ อยู่บ้านเฉา บางทีก็ช่วยภรรยา
ค้าขาย รายได้หลักมาจากลูกทั้ง 4 คน ตนเองมีลูก 5 คน แต่เสียชีวิตไปคนหนึ่ง
บุตรคนโตอายุ 33 ปี จบการศึกษาระดับ บัณฑิต. ทำการค้า ตอนนั้นก็แยกไปมีครอบครัว
แล้ว คนที่ 2 อายุ 31 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ป.7) ทำการค้าเช่นกัน
คนที่ 3 อายุ 27 ปี จบการศึกษาระดับ ม.ศ.5 รับราชการเป็นตำรวจ คนที่ 4
อายุ 25 ปี จบการศึกษาระดับปริญาตรี ทำงานโรงแรม ส่วนคนที่ 5 อูกรกชนเสียชีวิต

ผู้ให้สัมภาษณ์แล้วว่า ตนเองให้ความสนใจสูง เป็นพิเศษเกี่ยวกับการ
ประกอบอาชีพของพวกลูก เพราะทุกคนทำงานหมดแล้ว จะถามเขาว่าไปทำงาน
เป็นอย่างไรบ้าง ทันไหม ถ้ากลับบ้านคิดเวลาที่จะถามว่าไปไหนมา และถ้าวันไหน

ไม่ไปทำงานก็จะตาม เหตุผลว่าทำไมไม่ไป และคอยสอนเสมอให้ เขาประพฤติตนเป็น คนดี ตนเอง เนื่องจากอายุมากแล้วจึงมักจะ เปิด เทปธรรมะให้ เขาฟังผ่านาหูทุกวัน แต่ก่อนเขาก็ไม่ชอบ แต่พอนานเข้า เขาก็ฟัง ตนเองอยากให้ลูกทำงานก้าวหน้าต่อไปจะได้สบาย

ผู้ให้สัมภาษณ์เล่าว่า เคยได้ยินชื่อยาเสพติดทุกประเภท แต่ไม่เคย ทดลอง ได้แก่ สารระเหย หินเนอร์ แล็กเกอร์ กาว (เคยเห็น) กัญชา ยากระตุ้น เหล้าแห้ง ยาแก้ลมประสาท ใบกระท่อม ผีน มอร์ฟีน และเฮโรอีน

ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการ เลี้ยงลูกไม่ให้ติดยาเสพติด ว่า พ่อแม่ผู้ปกครองควรให้ เวลา กับลูกของตนให้มาก และดูแลให้ทั่วถึงสำหรับคนที่ มี ลูกมาก ส่วนครอบครัวของตนเองก็ให้ เวลา กับลูกให้มาก ถึงแม้ว่าเขาจะทำงาน แล้วก็ตาม เมื่อเราว่างเมื่อไหร่ เราก็สั่งสอนให้คนแต่คนดี เช่น พวกที่ทำงาน เป็นดี ลูกๆ ของตนไม่ เคยติดยาเสพติด

สำหรับความเห็น เกี่ยวกับการ เผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชน เรื่อง ค่ อด้านยาเสพติดนั้น ตนคิดว่าก็คงจะมีส่วนช่วย เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ชมได้ แต่ก็มีขึ้นอยู่กับว่าคนที่ดูจะมีความนึกคิดหรือไม่ ถ้าดูแล้วไม่คิดก็จะผ่านไปเฉยๆ แต่ อย่างเราดูแล้วก็จะติดตาม และโฆษณาชุดใช้ อารมณ์มากกว่า เหตุผลแล้วถ้าให้เกิดผล เสียกับเด็กนั้น เห็นด้วยอย่างมาก เพราะตนเองก็ปฏิบัติตัวโดยให้ เกณฑ์ดังกล่าวอยู่ แล้ว ตนเองจะใช้ เหตุผลกับลูกของตนอยู่แล้ว เป็นปกติ หรือดูหรือว่ากล่าวด้วย ความรุนแรงนั้นไม่มี เพราะฉะนั้นโฆษณาก็ไม่มีผลกับ เขาใน เรื่องนี้แม้แต่น้อย ถึงแม้ จะได้ดูการ เผยแพร่หรือไม่ก็ตาม

ตนเองก็ไม่ห่วงลูกของตนเพิ่มมากขึ้นแต่อย่างใด เพราะ เคยเตือนลูกา ไม้ให้สูบบุหรี่ กินเหล้า เตือนครั้ง เดียวลูกาก็รู้ เรื่อง เข้าใจและปฏิบัติตาม

กรณีศึกษาที่ 8 มารดาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์และสามีทั้ง 2 คนมีอาชีพค้าขาย มีลูกสาว 2 คน เรียน อยู่ชั้น ม.1 และ ป.6 อายุ 12 และ 11 ปี เล่าว่า โดยปกตินั้น เรื่องที่ทำให้ความ สนใจเป็นพิเศษต่อลูกคือ เรื่องของการเรียน โดยให้ไปเรียนพิเศษเพิ่มเติมนอก เหนือจากการเรียนในชั้นปกติ เพราะโตขึ้นอยากให้เขาสบาย (มีงานที่ดีทำ)

ผู้ให้สัมภาษณ์บอกว่ารู้จักยา เสพติดทุกประเภท (ที่ในแบบสอบถาม) เพราะวันที่ขายของได้พบปะผู้คนหลายแบบ และพบว่า เด็กนักเรียนทั้งชาย-หญิงติด กันมาก พ่อแม่ควรดูแลห่างไกลชีวิต ยิ่งคนที่มีลูกเริ่ม เป็นวัยรุ่นต้องคอยสอดส่อง เป็น พิเศษ ตัวของผู้ให้สัมภาษณ์เองนั้นก็มักจะถามลูกอยู่เสมอว่ามีปัญหาอะไรบ้าง เพื่อว่า หากมีปัญหาอะไรหรือมีอะไรผิดปกติจะได้แก้ไข แต่ก็นับว่าโชคดีลูกสาวทั้งคู่ เป็น เด็กที่เรียนร่อย อยู่ติดบ้าน

ในด้านความคิดเห็นที่มีต่อสื่อโฆษณาที่ผลิตออกมานั้น คิดว่าน่าจะได้ผล ถึง 70% เพราะทั้งเด็กและผู้ใหญ่ได้ดูและออกอากาศบ่อย อย่างน้อยก็ช่วยเตือนสติ บ้าง ส่วนสื่อที่แสดงถึงการใช้เหตุผลพูดกับเด็กนั้น เห็นด้วยมากแต่ก็ไม่เคยนำโฆษณา ไปใช้เลย เพราะลูกเรียนร่อยไม่จำเป็นต้องดู แต่ก็ห่วงอยู่เหมือนกัน(หลังจากมี โฆษณาออกมา) เพราะเด็กสมัยนี้ติดยา เสพติดกันมาก

กลุ่มตัวอย่างเยาวชน

กรณีศึกษาที่ 9 ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเยาวชนหญิง

ผู้ให้สัมภาษณ์อยู่บ้านไม้ 2 ชั้นปากทางเข้าชุมชน ในถนนศิริราชบุรี- ศรีทศฯ แหล่งมั่วสุมของเยาวชนไม่ว่าจะเป็นการพนัน อาชญากรรมและยาเสพติด ซึ่งเยาวชนที่นั่นจะมีให้เห็นทุกรูปแบบ ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเด็กหญิงวัย 14 ปี น้าตา

สะกดดูศดาส บอกว่าที่นี่(ในทอย)มีวัยรุ่นติดหากันเป็นจำนวนมาก มีการขาย
เซโรนินกันด้วย ซึ่งเธอไม่เคยเห็นแต่คนแถวนั้นพูดกันว่าอย่า ในบ้านมีสมาชิกทั้งหมด
8 คน คือ พ่อ แม่ พี่ชาย 5 คน และตัวเธอเอง พี่น้องในบ้านเรียนจบกันหมดแล้ว
จวบจน ม.6 ส่วนตัวเองกำลังเรียนอยู่ชั้น ม.2 พ่อมีอาชีพขับรถ แม่อยู่บ้านคอยดูแล
งานบ้าน พี่ชายทำงานแล้ว 2 คน เป็นพนักงานของบริษัท เนชั่นแนลและชอนด้ามอร์-
เตอร์ แต่ตอนนี้พี่ชาย คนที่ทำงานได้แยกออกไปเช่าแฟลตอยู่ใกล้ที่ทำงาน แต่ก็ยัง
แบ่งปันรายได้มาช่วยเหลือครอบครัว

คงเป็นเพราะ เป็นลูกสาวคนเดียวและอยู่ในละแวกของวัยรุ่นชียา
(ที่เรียกว่าชียา เพราะทั้งวันไม่ทำอะไร เอาแต่สูบบุหรี่) ตัวเองจึงมักถูกพ่อแม่ตาม
เสมอ เมื่อออกไปไหนนอกบ้าน ที่ถามก็ไม่ใช่ว่ากลัวไปยุ่งกับพวกชียา แต่เพราะอยาก
รู้ว่าคบกับใคร กลัวจะคบกับคนไม่ดี เพราะช่วงของวัยรุ่นเป็นช่วงที่สำคัญมาก หาก
เจอคนเลวก็อาจทำให้เสียหายได้ ถึงแม้ตัวเองจะบอกกับครอบครัวว่ายาเสพติด เป็น
สิ่งไม่ดีก็ตาม

ในความคิดของตนเองที่มีต่อเรื่องของยาเสพติดนั้นคิดว่า พ่อแม่ควร
คอยดูแลเอาใจใส่กับลูกให้มากไม่ใช่คิดเพียงว่าลูกโตแล้ว แต่การดูแลนั้นก็อย่าให้ถึง
กับขนาดบังคับ เพราะธรรมชาติแล้ว เมื่อวัยรุ่นไม่ชอบในสิ่งที่บังคับไปสนับสนุนสิ่งตรง
ข้ามทันที อันนี้แหละ เปรียบเหมือนการเร่งให้ลูกทดลองยาเสพติด สำหรับครอบครัว
ตัวนั้นพ่อแม่ไม่ได้จู้จี้จ้ำจายอะไรมากมายในเรื่องของยาเสพติด เพียงแต่คอยตามว่า
คบกับใครบ้าง เท่านั้นเอง แต่นั่นแหละอาจจะ เป็นการสัง เกตของผู้ใหญ่ที่ไม่อยากให้
ลูกก็ดัดก็ไม่ได้ ตัวเขาวงกตก็สำคัญมากในเรื่องนี้ เพราะวัยรุ่นด้วยกันเองมักจะมองกัน
ออกว่าใครเป็นอย่างไร และมักจะคบกับคนที่มีลักษณะด้านใดด้านหนึ่งที่เหมือนกัน ที่
จะว่าเด็กถูกหลอกลวงไม่ได้ซะทีเดียว แต่เป็นการยินยอมที่ไม่มีใครคอยให้คำปรึกษา
ห่วงใย และคัดค้านมากกว่า

เมื่อนักวิจัยถามถึง เพื่อนที่เธอคบด้วยมีใครสูบบุหรี่บ้างหรือ เปล่า ผู้ให้สัมภาษณ์บอกว่าไม่มี แต่เธอเคยเห็นนักเรียนรุ่นน้องที่โรงเรียนสูบบุหรี่ เด็กแถวบ้านตมกาว และบอกว่าถ้ามีใครมาชวนก็จะไม่ลอง เพราะนอกจากจะไม่เท่แล้วยังเห็นถึงผลลัพธ์ในภายหลังของมันแล้วด้วย คิดว่าการที่สิ่งแวดล้อมบ้านตน เป็นแบบนี้มันได้ช่วยทำให้เห็นได้ใกล้กว่าที่วัยรุ่นบางคนเห็น

ก่อนจบการให้สัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ยังบอกว่า สิ่งแวดล้อมไม่ใช่จะทำให้คนติดยาไม่ติดยา เสมอไป ทรงแบบนี้นั้นอยู่ที่ตัวเองมากกว่า

กรณีศึกษาที่ 10 เยาวชนหญิง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็น เยาวชนอายุ 15 ปี อาศัยอยู่ในบ้านไม้เสื่อ 2 ชั้นเก่าเต็มที่อยู่กับมารดาเพียงสองคนแม่ลูก เป็นเด็กเรียนร้อย พุดจาสุขภาพเรียนร้อยแต่ไม่ค่อยพูดเท่าไรนัก มารดามีอาชีพตัดเสื้อ ประกอบกับการค้าขายเสื่อ น้อย พวกขนมเด็กหรือของเล่นเด็ก ราคาไม่แพง ตัวเด็กเรียนอยู่ชั้น ม.3 เนื่องจากเป็นลูกสาวคนเดียวและพ่อก็เสียชีวิตตั้งแต่ตนเองยังไม่เกิด แม่จึงเป็นผู้ดูแลทุกสิ่งทุกอย่างสิ่งที่มารดาให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ได้แก่ การเรียน คือจะมีการส่งลูกไปให้เรียนพิเศษ เพราะอยากให้ลูกเรียนเก่งๆและเรียนสูงๆ จะได้ประกอบอาชีพดีในอนาคต นอกจากนี้มารดายังสนใจเรื่องอาหารการกิน เวลาอยากกินอะไรแม่ก็จะไปซื้อหามาให้ทุกครั้ง

เมื่อถามถึงความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบว่า รู้จักยาเสพติดทุกประเภท เพราะในโรงเรียนมีการสอนเรื่องนี้เป็นวิชาสุขศึกษา และให้ความเห็นเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดว่า พ่อแม่ผู้ปกครองควรเอาใจใส่ดูแลเด็กทางด้านจิตใจด้วย เช่น ให้ความอบอุ่น ให้ความสนิทสนมให้เวลากับเขา ไปเที่ยวด้วยกัน ส่วนตัวเยาวชนเองก็ควรใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และก็เลือกคบเพื่อนดี สำหรับครอบครัวของเธอแม่ก็เตือนบ่อยกับ เธอว่ายาเสพติดไม่ดี และตัวเราเอง

ก็รู้อยู่แล้วว่ายาเสพติดไม่ดี ไม่ไปคบเพื่อนที่ติดยาและ เลิกคบเพื่อนดี ๆ คนเองไม่เคยทดลองยาเสพติดประเภทใดทั้งสิ้น แต่เคยเห็นคนคุมกาวนั่งอยู่บนรถ เมลล์ข้างๆ ตัวเอง และบอกว่าเห็นแล้วรู้สึกกลัว

สำหรับผลของการ เผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับยาเสพติดที่ทาออกมานั้น คิดว่าน่าจะ สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ที่ได้เห็นโฆษณาสักประมาณ 70% และผู้ให้สัมภาษณ์บอกต่ออีกว่า เธอชอบของ "ใหม่ เจริญปุระ" มากที่สุด แต่โดยรวมแล้วทุกพื้นที่ที่ทาออกมาก็ดีใช้ได้ รวมทั้งเห็นด้วยและคล้อยตามกับโฆษณา เมื่อถามถึงอิทธิพลของโฆษณาที่มีต่อตัวเธอ และผู้สัมภาษณ์ก็ได้สมมติให้เธออยู่ในสถานการณ์ที่ว่ามีคนมาชวนให้เธอลองยาเสพติด เธอก็จะบอกปัดทันทีโดยบอกว่า "ไม่เอา" ส่วนใหญ่แล้วตัวเองจะใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือดูโทรทัศน์ สรุปได้ว่าโฆษณาไม่มีผลกับเธอมากนัก เพียงแต่สามารถจำโฆษณาได้ และโฆษณาก็ไม่ได้กระตุ้นพฤติกรรมของเธอให้เปลี่ยนแปลงเลย

กรณีศึกษาที่ 11 เยาวชนชายเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์มีอายุ 22 ปี เป็นลูกคนสุดท้าย กำลังเรียนปริญญาตรี สาขาออกแบบนิเทศศิลป์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต ปีที่ 2 บิดาเสียชีวิต 4 ปีแล้ว ส่วนมารดาอยู่บ้านเฉยๆ ช่วยดูแลหลานให้เพราะตนเองอาศัยอยู่กับลูกสาว

ผู้ให้สัมภาษณ์มีพี่น้อง 4 คน คือคนแรกเป็นชายอายุ 32 ปี เรียนแค่ ประถมปีที่ 2 และเลิกเรียนเพราะแม่ไม่มีเงินส่งเรียนต่อ ปัจจุบันทำงานเป็นช่างไฟฟ้าอยู่ที่จังหวัดปัตตานี คนที่ 2 เป็นหญิงอายุ 28 ปี เรียนแค่ชั้นประถมปีที่ 1 แต่งงานแล้วมีลูก 2 คนมีอาชีพขายอาหารสด และเป็นเจ้าของบ้านที่ตนเองและแม่อาศัยอยู่ คนที่ 3 เป็นหญิงอายุ 25 ปี เรียนจบชั้น ม.3 แต่งงานแล้วและทำงานรับจ้างในโรงงาน และคนที่ 4 คือ ผู้ให้สัมภาษณ์เอง ผู้ให้สัมภาษณ์เคยทำงานโรงงานทำแอร์ York ประมาณ 8 เดือน ก็ลาออกเพราะงานเล็ก 5 โมงเย็น

ทำให้ไปเรียนในชั้น และ เปลี่ยนมาทำงานก่อสร้างกับพี่ เขาก็ได้ระยะหนึ่งก็มาสมัครงาน เป็นฝ่ายศิลป์ในบริษัท เล็กแถวสนามเป้า รายได้ประมาณเดือนละ 2,000 บาท ตนเองนั้นต้องตื่นตั้งแต่ตีห้า และนั่งรถประจำทางไปทำงาน เพราะถ้าออกสายกว่านี้ก็ไปไม่ทันทำงานเวลา 8.40 น. แต่ตนเองจะไปถึงที่ทำงานประมาณ 8.00 น. ทุกวัน เสียค่ารถประมาณ 20 บาท/วัน - ปกติเป็นคนชอบ เล่นทั้งกีฬาและดนตรี คอนเสิร์ต เรียนมัธยมปลาย เล่นฟุตบอล เป็นประจำทุกวัน ถูกพี่สาวบ่นว่าเป็นเด็กเกเรไม่ช่วย เหลือทางครอบครัว ปัจจุบันนี้ เล่นกีฬาน้อยลง เพราะกลับจากทำงานก็ประมาณ 3-4 ทุ่มทุกวัน จึงเปลี่ยนมา เล่นกีตาร์แทน เรื่องการแต่งตัวของตนนั้น ในสายตาผู้ใหญ่แล้วดู เหมือนว่าไม่ เรียบร้อย เพราะตนเองผมยาวและแต่งตัวง่าย แต่ก็รู้สึกว่าการแต่งตัวแบบนี้

ผู้ใหญ่สัมภาษณ์ให้ทัศนะ เรื่องการ เลี้ยงดู เด็กไม่ให้คิดหา เสพติดว่า ผู้ใหญ่ ควรให้ความรักความ เข้าใจต่อเด็กเท่าที่มาก เด็กจะได้รู้สึกมีที่พึ่ง และสามารถปรึกษา หรือได้ เวลาแก้ปัญหา ในกรณีของตัว เองนั้นแม่คอยดูแล เป็นห่วงตลอด เวลา คอย ตักเตือน เรื่องการ แต่งตัว การเที่ยวเตร่ การคบ เพื่อน นั่งคอย เวลาตัว เองกลับดึก หรือคอยหาอาหารให้ เมื่อกลับจากทำงาน เมื่อรู้สึกว่ามีแม่คอยห่วงใย ดังนั้น เวลาจะ ทำอะไรก็ต้องคอยกังวลว่าแม่จะ เป็นห่วง จึงไม่อยากทำอะไรให้แม่กังวลใจ

ผู้ใหญ่สัมภาษณ์เล่าว่าสื่อโฆษณาที่ได้ เห็นหรือได้ยิน คือทั้งทีวีและวิทยุแต่ ไม่ค่อยบ่อยนัก เพราะส่วนมากกลับบ้านดึก และในที่ทำงานมีวิทยุแต่ไม่ได้ฟังรายการ ใดรายการหนึ่ง เป็นประจำ จะหมุนคลื่นวิทยุ เปลี่ยนฟัง เพลงไปเรื่อยๆ แต่โฆษณาที่ เห็นนั้นสื่อให้คนดู เข้าใจได้ดี เป็นคำพูดสั้นๆ กระชับรัด แต่ถ้าจะให้ได้ผลมากขึ้นควร จะทำ เป็นละครหรือการ์ตูน เจาะ เฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งไปเลย แต่คงต้องใช้ทุนใน การทำมาก ส่วนการนำเอาดารามา เป็นคนโฆษณานั้นคิดว่าดีแล้ว เพราะดาราก็เป็นที่ สนใจของกลุ่มวัยรุ่นอยู่แล้ว

ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นเกี่ยวกับผลของการนำไปปฏิบัติคงเป็นไปได้ยาก เพราะโฆษณาที่ออกมาน้อยมากยังไม่ติดปากหรือสะดุดใจคนดู หรือคนฟัง ดังนั้น ถ้าคิดว่าจะทำให้ได้ผลจริงก็คงจะต้องใช้ทุนในการโฆษณามาก เพราะต้องโฆษณาบ่อยๆ และพยายามแทรกไปตามรายการที่มีคนดูมากๆ แยกตามกลุ่มเป้าหมายของตนเอง หรือใช้ดาราแสดงเป็นละครสั้นๆ และเสนอให้ผู้ชมเห็นบ่อยๆ คนดูจะได้จำได้ หรือเป็นการเสนอในลักษณะ เปรียบเทียบดีกว่าแนะนำตรงๆ เพราะบางครั้งวัยรุ่นก็ไม่ต้องการทำให้ใครมาแนะนำหรือสอนตรงๆ ควรเปรียบเทียบให้เขานำไปคิดเอง

กรณีศึกษาที่ 12 ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเยาวชนหญิง

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเยาวชนหญิง อายุ 15 ปี ตนเองเป็นที่สาวคนโตในจำนวนพี่น้อง 3 คน ตนเองเรียนอยู่ ปวช.ปีที่ 1 แผนกบัญชี ส่วนน้องชายอีก 2 คน คนแรกอยู่ชั้นประถมปีที่ 6 คนที่สองอยู่ประถมปีที่ 2 การเรียนของพี่น้องอยู่ในเกณฑ์ดีทุกคน

สภาพที่อยู่อาศัยของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นห้องแถวไม้เก่าชั้นเดียว ภายในห้องแบ่งพื้นที่ไว้สอยทุกตารางนิ้ว เป็นที่นอนที่ทึบคร่าวๆ เก็บเสื้อผ้า (แม่ผู้ให้สัมภาษณ์รับจ้างเก็บเสื้อผ้า) แม่ของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นคนเดียวที่ทำงานเลี้ยงครอบครัว ส่วนพ่อไปทำงานเป็นช่างเก็บผ้าที่ประเทศฝรั่งเศสไปทำงานเป็นกลุ่มใหญ่ซึ่งเป็นคนไทยทั้งหมดและส่งเงินมาที่ที่บ้านบ้างเหมือนกัน แต่รายได้หลักของครอบครัวมาจากรับจ้างเก็บผ้าของแม่ เท่านั้น

ผู้ให้สัมภาษณ์เล่าว่าไม่ไม่ค่อยมีเวลาแต่แม่เอาใจใส่กับลูก เรื่องการคบเพื่อน เป็นพิเศษ กล่าวว่าจะคบเพื่อนไม่ดีพากันไปเสียคน ถึงแม้แม่จะไม่ค่อยมีเวลาว่าง แต่การที่รับจ้างเก็บผ้าที่บ้านทำให้แม่มีโอกาสนอกอยู่กับลูกมากด้วย มีโอกาสพูดคุยอบรมสั่งสอน (สังเกตว่าแม่ของผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งอยู่ในขณะนั้นด้วย เป็นคนอารมณ์ดีแต่พูดน้อย หน้าตาเข้มแข็ง)

ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงทัศนะ เกี่ยวกับความรู้ที่ตนได้รับจากการ เผยแพร่ว่า เป็นสื่อที่ดี คิดว่าคำพูดหรือ เนื้อหาที่ใช้นั้นดีและสั้นและ เข้าใจง่าย และการที่เอา ดารามาแสดงก็ เป็นจุดที่ดีอีกอันหนึ่ง เนื่องจากคนจะสนใจดู แต่จะได้ผลหรือไม่ใน การช่วยลดปัญหา ยาเสพติดนั้นคนไม่ทราบ ถ้าตามความเห็นส่วนตัวแล้วคิดว่า การ เผยแพร่ครั้งนี้คงไม่ถึงกับทำให้จำนวนผู้ติดยาเสพติดลดน้อยลง ประโยชน์ของการ เผยแพร่คร่าวนี้อยู่ที่ช่วยกระตุ้นให้คนหยุดหรือยังคิดก่อนที่จะกระทำหรือก่อนที่จะคิดสูบ ยาเสพติด เท่านั้น

ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความ เห็นว่า การ เผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์หรือ นิตยสารน่าจะทำได้มากกว่านี้ เพราะพวก เด็กวัยรุ่นอ่านหนังสือที่เป็นหนังสือสำหรับ วัยรุ่นมาก แต่หนังสือเหล่านั้นมีแต่ภาพโฆษณาสินค้า เสียเกือบครึ่งเล่ม ถ้า เปลี่ยนหรือ แทรกภาพ เผยแพร่การเฝ้าระวังการติดยาเสพติดจะดีกว่าและได้ผลกว่า

กรณีศึกษาที่ 13 เยาวชนหญิงเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์อายุ 11 ปี เรียนอยู่ชั้น ป.6 เป็นเด็กที่ค่อนข้างซื่อาย พุดน้อย พ่อแม่ประกอบอาชีพค้าขาย มีพี่สาว 1 คน อายุ 12 ปี เรียนอยู่ชั้น ม.1 เวลาว่างส่วนใหญ่นอกจากการเรียนพิเศษแล้วก็มักจะฟัง เพลง (วิทยุ) และที่เรียน พิเศษก็ เพราะทางบ้านต้องการให้เรียนเก่งและมีงานดีทำ พ่อแม่ให้ความสำคัญกับ เรื่องนี้มาก และมักจะถามถึง เรื่องการเรียนเสมอ

เมื่อเราถามถึงยาเสพติดที่รู้จักผู้ให้สัมภาษณ์ใช้เวลาคิดนานมากกว่าจะ ตอบออกมาว่า กัญชาและฝิ่น จนผู้สัมภาษณ์ต้องขำขันว่าให้ฟังจนครบ (เฮโรอีน ทินเนอร์ แลกเกอร์ กาว ยาม้า ยากัน เหล้าแห้ง ยากล่อมประสาท ใบกระท่อม และมอร์ฟีน) เมื่อฟังแล้วจึงพยักหน้าตามที่ผู้สัมภาษณ์อ่านให้ฟัง

สำหรับความเห็นเกี่ยวกับเลี้ยงลูกอย่างไรจึงจะไม่ให้ติดยาเสพติด ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นว่า เรื่องของการป้องกันยาเสพติดนั้น พ่อแม่ควรจะต้องเอาใจใส่ให้มาก เช่น เวลาไปไหนควรพาลูกไปด้วย หรือร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ในบ้านด้วยกัน และตัวเด็กเองก็ควรที่จะเลือกคบเพื่อนด้วย เมื่อมีปัญหาอะไรก็应当向ผู้ใหญ่เพื่อที่จะได้ช่วยกันแก้ไขทัน ส่วนในบ้านผู้ให้สัมภาษณ์นั้น มีการเตือนเรื่องการคบเพื่อนเหมือนกัน เพราะการคบเพื่อนไม่ดีอาจพาให้เสียคนได้

และเมื่อถามถึงว่าหากมีคนชวนให้ทดลองยาเสพติดจะทำอย่างไร ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบว่าจะปฏิเสธและบอกให้เขาเลิก จากนั้นก็จะเล่าให้ทางบ้านฟังในเรื่องที่เกิดขึ้น ส่วนโฆษณาที่ผลิตออกมานั้นขอทุกสื่อ และคิดว่าน่าจะได้ผลมาก และเชื่อเหลือเกินว่าถ้าเยาวชนทุกคน เชื้อพึงและปรึกษาพ่อแม่ก็คงจะไม่มีใครติดยาเสพติดอย่างแน่นอน

กรณีศึกษาที่ 14 ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเยาวชนชาย

ผู้ให้สัมภาษณ์ อายุ 17 ปี กำลังเรียนอยู่ในระดับ ปวช. 2 มีพี่น้องทั้งหมด 4 คน บิดามารดามีอาชีพค้าขาย บิดามีอาชีพเป็นศึกษาอำเภอ ส่วนมารดามีอาชีพเป็นครู คนที่ไปในถนนศิริราชมรรค์ศรีธาต่างก็รู้จักและให้ความยกย่อง เคารพนับถือ เนื่องจากตำแหน่งหน้าที่การงานของทั้งสองท่านนั่นเอง

ครอบครัวของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบด้วย บิดา มารดา และพี่น้องอีก 4 คน ตัวผู้ให้สัมภาษณ์เป็นลูกคนสุดท้อง ปัจจุบันพี่ชายคนโตย้ายออกจากบ้านเพื่อจะไปอยู่ใกล้ที่ทำงาน พี่คนโตนั้นอายุ 27 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพเป็นครูเหมือนกับมารดา ส่วนคนที่สองอายุ 26 ปี จบการศึกษาระดับ ปวส. ขณะนี้ทำงานเป็นพนักงานทำบัญชีให้กับบริษัทเอกชน พี่คนที่สามนั้นอายุ 25 ปี กำลังเรียนในระดับ ปวส.

บิดามารดาของผู้ให้สัมภาษณ์จะให้ความสนใจและความสำคัญเกี่ยวกับ
เรื่องการคบเพื่อนของลูกเป็นพิเศษ เพราะเวลาตนเองจะไปไหนมาไหนบิดา
มารดาจะถามว่าไปไหน ไปกับใคร ไปกับเพื่อนคนไหน เป็นต้น ท่านคงจะกลัวว่าจะ
ไปคบกับเพื่อนไม่ดีเข้า แล้วก็ชวนกันไปเสีย

เมื่อถามผู้ให้สัมภาษณ์ว่ารู้จักยาเสพติดอะไรบ้าง ก็ตอบว่ายาสเสพติดที่
ได้กินได้แก่ มอร์ฟีน เฮโรอีน กัญชา กาว ทินเนอร์ และเมื่อถามถึงยาม้า ยากล่อม
ประสาท ยากระท่อม และฝิ่น ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบว่าเคยได้กินเหมือนกันแต่ไม่เคยเห็น
และไม่เคยลอง

เรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดของเยาวชน ผู้ให้
สัมภาษณ์คิดว่าพ่อแม่ควรดูแลเอาใจใส่ แนะนำ และคอยตักเตือนลูกของตนที่อยู่ใน
ช่วงของวัยรุ่นเสมอๆ เกี่ยวกับเรื่องของยาเสพติด และตัวเยาวชนเองก็ไม่ควรไปมี
สัมผัสกับผู้ติดยาเสพติด และรู้จักเลือกคบเพื่อน ส่วนครอบครัวของตนเองนั้น บิดา
มารดาจะสอน แนะนำ และตักเตือนเกี่ยวกับยาเสพติด สำหรับตนเองก็ป้องกันโดย
ไม่ไปคบกับเพื่อนที่ไม่ดี เพื่อนที่ติดยา ตัวผู้ให้สัมภาษณ์เองไม่เคยลองยาเสพติดใ
เลย นอกจากบุหรี่เท่านั้น

ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อโฆษณาต่อต้านยาเสพติดว่า
โฆษณาที่ทำออกมาทั้งสองชุดนั้นคงจะมีส่วนช่วยในการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ที่ชม
โฆษณาได้ครั้งหนึ่ง เนื่องจากโฆษณาที่ทำออกมาทำได้ดีและมีเหตุผล (ชุดที่ทำออกมา
สำหรับพ่อแม่ กับชุดที่ทำออกมาสำหรับวัยรุ่น)

ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความชื่นชมโฆษณาที่แสดงโดยดารา 4 คนนั้น เขา
เห็นด้วยอย่างมากกับประโยคคำเตือนในโฆษณา และเขารู้สึกชอบโฆษณาของแอ๊ด
และอัพนเป็นพิเศษ เพราะนอกจากเขาชอบคำเตือนของทั้งสองคนแล้ว เขายังชอบ
ตัวดาราอีกด้วย เพราะเห็นว่าคนทั้งสองเหมาะสมที่จะโฆษณาต่อต้านยาเสพติด แต่

ตนเองไม่เคยมีกั๊งค์ เตือนในโทรทัศน์หรือวิทยุ หรือหนังสือพิมพ์ เพราะปกติเวลามีปัญหา ก็จะปรึกษาผู้ใหญ่โดยอัตโนมัติอยู่แล้ว เมื่อสมมติให้อยู่ในสถานการณ์ที่มีคนมาชวนให้ลองยาเสพติด ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า ก็ยังไม่ไปถึงโฆษณาหรือคำเตือนในโฆษณาอยู่เอง เพราะตนเองคงจะปฏิเสธยาเสพติดไปโดยความคิดและสามัญสำนึกของตนเอง ปกติในเวลาว่างตนเองจะเล่นกีตาร์ ฟังเพลงอยู่แล้ว โฆษณาไม่มีผลให้เล่นกีตาร์มากขึ้นกว่าเดิมหรือหาอะไรทำเพิ่มขึ้นอีก

กรณีศึกษาที่ 15 ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเยาวชนหญิง

ผู้ให้สัมภาษณ์อายุ 14 ปี มีพี่น้องทั้งหมด 3 คน รายได้หลักของครอบครัวมาจากบิดามารดา ซึ่งประกอบอาชีพค้าขาย และมีย่าซึ่งอยู่บ้านเดียวกันช่วยค้าขาย เล็กน้อยอยู่กับบ้าน ตนเองเป็นที่ชายคนโต กำลังเรียนอยู่ชั้น ม.2 ส่วนน้องคนโตอายุ 10 ปี กำลังเรียนอยู่ชั้น ป.4 และน้องคนสุดท้องอายุ 7 ปี เรียนอยู่ชั้น ป.2

บิดามารดาจะให้ความสนใจเกี่ยวกับการเรียนของลูกทุกคนเป็นพิเศษ เห็นได้จากการที่พ่อแม่จะคอยเตือน คอยถามเสมอว่าทำการบ้านรึยัง เพราะปกติทั้งตนเองและน้องๆ เป็นคนที่ไม่ชอบอ่านหนังสือเรียน แต่ชอบดูทีวี เสียเป็นส่วนใหญ่ เมื่อมีเวลาว่าง

ผู้ให้สัมภาษณ์พูดถึงยาเสพติดชนิดที่ตนรู้จักว่า เคยได้ยินยาเสพติดกัญชา เฮโรอีน ยาม้า ยาบกัน ยากล่อมประสาท ไซกะท่อม ผีน มอร์ฟินและสารระเหย (ทินเนอร์ แลกเกอร์ กาว) ยาเสพติดตัวนี้เคยเป็นคนแถวบ้านเสพ แต่ตนเองไม่เคยเห็นและไม่เคยได้ยิน เหล้าแดง

ตั้งคำถามที่ว่า ควรเลี้ยงลูกอย่างไรไม่ให้ติดยาเสพติด ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นว่า พ่อแม่ผู้ปกครองควรดูแลเอาใจใส่ ให้ความรักกับลูกของตนให้มาก

ให้คำปรึกษาแก่ลูกและให้เวลากับลูก และตัวเขาเองก็ควรเชื่อฟังพ่อแม่ ตั้งใจเรียน อย่าไปเที่ยวเพื่อนให้มากนัก ถ้าทำอย่างนี้ได้ก็จะไม่ติดยาเสพติด สำหรับครอบครัวตนเองนั้น พ่อแม่จะคอยสอนว่า ยาเสพติดเป็นสิ่งไม่ดี แต่ไม่ค่อยพูดถึงเรื่องนี้มากนัก เพราะลูกทั้งหมดเป็นผู้หญิง มีน้องชายคนสุดท้ายก็ยังเส็กอยู่ และสำหรับตัวเองก็ไม่เชื่อเพื่อนมากเกินไป

สำหรับความเห็นที่มีต่อการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชน ผู้ให้สัมภาษณ์คิดว่าได้ผลในการเปลี่ยนพฤติกรรมบ้างบางส่วนของผู้ชม เพราะทำโฆษณาออกมาได้ดีพอสมควร และตนเองก็เห็นด้วย และคล้อยตามกับประโยคที่เขาพูดออกมาทางทีวี และรู้สึกว่าจะชอบทง"แอ๊ด คาราบาว"มากกว่าเพื่อน เพราะประโยคที่เขาพูดมีเหตุผลดีกว่าคนอื่น

เมื่อดูโฆษณาแล้วในบางครั้ง ตนเองจะนึกถึงโฆษณา เพราะปกติเมื่อมีปัญหาจะปรึกษาผู้ใหญ่อายุแล้ว พอได้ยินโฆษณาได้เห็นโฆษณาเออๆ เมื่อมีปัญหาก็นึกถึงโฆษณานี้ขึ้นมา

และถ้ามีคนมาชวนให้ลอง เราก็จะบอกปฏิเสธไป และก็จะเตือนให้เขาเลิกเสกด้วย เรื่องแบบนี้ไม่อยู่ในความคิดเพราะไม่ค่อยมีเวลาว่างอยู่แล้ว เนื่องจากต้องทำงานบ้านช่วยพ่อแม่ จึงไม่มีความคิดที่จะทำอะไรมาทำในเวลาว่างให้มากนัก

กรณีศึกษาที่ 16 เยาวชนหญิงเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเยาวชนหญิง อายุ 15 ปี เรียนอยู่ที่ชั้น ม.3 โรงเรียนสตรีจังหวัดสมุทรปราการ อาศัยอยู่กับแม่ ที่ 2 คน และน้ำ ในบ้านเช่ายกพื้นสูงอยู่ปากทางเข้าชุมชนแออัด ลักษณะเป็นห้องแถวยาวชั้นเดียว ที่คนโศกเรียนรวมๆ ชั้นปีที่ 1 อายุ 19 ปี และคนที่ 2 เรียนพาณิชย์การบางนา ปวส.ปี 2 อายุ

17 ปี พ่อของผู้อั้สัมภาษณ์เสียชีวิต แม่รับจ้างทำดอกไม้พลาสติก รายได้ในบ้านจึงไม่ค่อยพอ ถาคึยว่าน้ำทำงานเป็นคณงานที่โรงเรียนช่วยเหลือน้าง

ผู้อั้สัมภาษณ์เล่าว่า แม่เอาใจใส่ในเรื่งของการเรียนมาก แม้แต่เลื่อผ้าที่ เป็นชุดนักเรียนก็คอยรีดชุดนักเรียนให้เสมอ ส่วนเรื่งของการคบเพื่อนก็ เป็นห่วงอยู่เหมือกับ มักจะถามเสมอเมื่อเวลาไปไหนมาไหนว่าไปกับใคร และยังคอยเตือนเรื่งการคบเพื่อน เพราะอาจจะพาไปติดยาเสพติดได้ จริงแล้วแม้รู้ว่าไม่มีทางที่ลูกจะไปยุ่งเกี่ยวกับ เรื่งยาเสพติด แม้ว่าละแวกบ้านจะ เต็มไปด้วยวัยรุ่นติดยาเสพติดสารพัดชนิดก็ตาม

และ เมื่อบั้กวิจัยสมมติว่าถ้ามีคนมาชวนเธอทดลองยาเสพติด เธอตอบทันทีว่าจะปฏิเสธ เห็นเด็กติดยาแถวบ้านแล้วบั้กสงสารมากกว่านึยม แต่อย่างไรก็ตาม ผู้อั้สัมภาษณ์ก็มีความรู้เรื่งยาเสพติดด้วย ยาเสพติดที่รู้จักมี กัญชา เฮอร์อีน ผีน มอร์ฟิน ใบกระท่อม ทินเนอร์ แล็กเกอร์ กาว ส่วนยาม้า ยากัน เหล้าแห้ง เธอบอกดาเคยได้กินแต่ไม่ เคยเห็น

สำหรับความเห็นเกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชนบั้้น ขอคำพูดของอาพล มากที่สุด เพราะบอกให้ปฏิเสธแม้จะไม่เคยใช้ คำพูดของบั้ด คาราวาว ที่บอกว่าถ้ามีปัญหาให้ปรึกษาผู้อั้หณ์ก็เตือนใจเธออยู่ประจำ ำให้ปรึกษาแม้เมื่อเธอมีางอย่างในใจ และถ้ามี เวลาว่างก็จะช่วยแม่ทำดอกไม้โดยไม่ต้องบั้ถึงสื่อของปิยะพงษ์ เลข

อาจสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมและฐานะไม่จำเป็นเสมอไปที่กำหนดดาให้เด็กติดยาเสพติดหากเขาเหล่านั้นเข้าใจชีวิตและรู้จักรับความอบอุ่น ความหวังดีของบ้าน เช่นเดียวกับ"ผู้อั้สัมภาษณ์"

กรณีศึกษาที่ 17 เยาวชนหญิง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์อายุ 15 ปี ทำทางเป็นคนฉลาดและกระฉ่อนตามสไตล์ของวัยรุ่น มีพี่น้องทั้งหมด 6 คน ส่วนใหญ่จบแค่ชั้น ป.6 บ้านของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นบ้านไม้อยู่ในชุมชนแออัดและคงยาเสพติด ที่สาวคนโตอายุประมาณ 30 ปี จบชั้น ป.6 ตอนนี้อยู่คนเดียวแล้ว แต่ยังอยู่บ้านละแวกเดียวกัน ทำงานเทศบาล ที่คนที่ 2 เป็นชายอายุ 20 ปี จบชั้น ป.5 ทำงานแพปลา คนถัดมาเป็นชายอายุ 17 ปี จบ ป.6 เช่นเดียวกับตัวผู้ให้สัมภาษณ์ และอยู่บ้านเฉยๆ เหมือนเธอ น้องอีก 2 คนอายุ 11 ปี และ 7 ปี เรียนอยู่ชั้น ป.4 และ ป.1 แม่เป็นแม่ค้าขายของในตลาด พ่อทำงานเทศบาล

เรื่องที่ทางบ้านเป็นห่วงก็คือการเที่ยวกลางคืน เพราะกลัวไปคบกับเพื่อนไม่ดีแล้วจะพากันเสียคน รวมทั้งไปทดลองยาเสพติด (ละแวกบ้านมีเด็กติดยากันเยอะ) ยาเสพติดรู้จักก็มี แลกเกอร์ กาว ผง (เฮโรอีน) กัญชา ส่วนฝัน ยาปลอมประสาท ยาม้า ยาขยัน ก็รู้จักแต่ไม่ได้ลองในครั้งแรก ที่ไม่รู้จักก็มี มอร์ฟีน ยากระท่อม เหล้าแดง

ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงทรรศนะ เรื่องการป้องกันยาเสพติดว่า พ่อแม่ควรจะทำใจทำให้ความอบอุ่นให้ เวลามาก เพื่อที่เวลาเด็กมีปัญหาจะได้ปรึกษาได้ ตัวเด็กเองก็ควรเลือกคบเพื่อนที่ดี ไม่คบคนที่ติดยาเสพติด และไม่ไปทดลองเสพ ซึ่งตัวเองก็ทำตามและไม่ทดลองยาและถ้ามีใครชวนก็จะปฏิเสธ

ความเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อมวลชนว่า สื่อโฆษณาที่ผลิตออกมานั้น สื่อที่เตือนผู้ใหญ่น่าจะได้ผลมากกว่าของเด็ก แต่คงได้ผลประมาณครึ่งหนึ่งของคนที่ดู ที่ว่าสื่อของวัยรุ่นได้ผลน้อยก็เพราะเด็กที่ไม่ติดยาอาจจะไม่รู้เรื่องไม่ค่อยเข้าใจก็ได้ ส่วนคนที่ติดแล้วก็ย่อมจะเลิกยาก ส่วนตัวเองนั้นเห็นด้วยกับสื่อทุกสื่อ โดยเฉพาะของ "ใหม่ เจริญปุระ" ที่เตือนให้เลือกคบเพื่อน แต่

ตัวเองก็ไม่เคยนึกถึงสื่อของเขานักเลย เพื่อนเลย เพราะเลือกคบคนมาแต่ไหนแต่ไรแล้ว รวมทั้งการใช้เวลาว่าง การปรึกษาผู้ใหญ่

สมุทรสาคร

กลุ่มตัวอย่างเยาวชน

กรณีศึกษาที่ 1 เยาวชนหญิงเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์มีอายุ 13 ปี เรียนชั้น ม.3 โรงเรียนสมุทรสาครบูรณะ มีพี่น้อง 3 คน คือ คนแรกเป็นชายอายุ 18 ปี เรียนคณะบริหารปีที่ 1 มหาวิทยาลัยหอการค้า คนที่ 2 เป็นชายอายุ 16 ปี เรียนชั้น ม.5 วัดราชบพิตร คนที่ 3 คือ ตัวเอง

บิดามีอาชีพทำประมง และมารดารับจ้างรีดผ้าอยู่ที่บ้าน ลูกชายคนโตที่เรียนมหาวิทยาลัยหอการค้านั้นพักอยู่หอพัก และจะกลับบ้านอาทิตย์ละครั้ง คนที่ 2 ก็ไปเรียนในกรุงเทพฯ แต่ไปเช้าเย็นกลับบ้าน ไม่ได้พักหอพักเหมือนพี่ชาย ส่วนน้องสาวเรียนโรงเรียนสตรีซึ่งตั้งอยู่ฝั่งมหาชัย เพราะฉะนั้นก็ข้าม เรือและเดินไปถึงโรงเรียนได้ ตนเองเริ่มมีความสนใจดนตรี จึงเริ่มหัดเล่นกีตาร์ไฟฟ้าประมาณ 2-3 เดือนแล้ว เพราะเห็นเพื่อนข้างบ้านเล่นทำให้อยากเล่นบ้าง จึงขอให้แม่ซื้อเครื่องให้ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวดีมาก ช่วยเหลือกันในระหว่างที่น้องเรียนหรือการทำงานบ้าน ส่วนมากทำเองเพราะแม่สอนไม่ได้ แต่ถ้ามีปัญหาที่ถามพี่ชายที่เรียน ม.5 แต่ถ้าเป็นเรื่องเสื้อผ้าแม่จะพาไปซื้อเองแต่ไม่ค่อยมีปัญหาเพราะใส่อย่างไรก็ได้

ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงทัศนะเกี่ยวกับวิธีป้องกันไม่ให้เด็กติดยาว่า ผู้ใหญ่จะต้องเป็นคนแนะนำไม่ให้เด็กไปใกล้ หรือทดลองยาเสพติด หรือถ้ามีเวลาว่างมากก็แนะนำให้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์โดยการ เล่นกีฬา อ่านหนังสือ หรือ เล่นดนตรี

โฆษณของโครงการที่พบบ่อยที่สุดจากโทรทัศน์ ส่วนหนังสือหรือวิทยุ ก็เคยเห็นบ้างแต่ไม่ค่อยและคิดว่า การโฆษณาทางโทรทัศน์น่าจะสนใจกว่า เพราะมีทั้งภาพและเสียง คำพูดก็กระชับ เข้าใจง่าย และการนำเอาดารามาเป็นคนเสนอ ก็ยิ่งทำให้ได้รับความสนใจมากขึ้น และยกยอเสนอให้ทำเป็นละครสั้น ๆ ความยาวประมาณครึ่งชั่วโมง และเสนอในตอนที่เกี่ยวกับคนดูโทรทัศน์มาก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย